

WOENSDAG 14 JANUARI 2009

VOORZITTER: HANS-GERT PÖTTERING

Voorzitter

1. Opening van de vergadering

(De vergadering wordt om 09.05 uur geopend)

2. Ingekomen stukken: zie notulen

3. Presentatie van het programma van het Tsjechisch voorzitterschap (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde punt is de verklaring van de Raad over het programma van het Tsjechische voorzitterschap.

Ik wil de voorzitter van de Europese Raad, minister-president Mirek Topolánek, welkom heten in het Europees Parlement. Hartelijk welkom, mijnheer de minister-president!

(Applaus)

Ik wil ook de voorzitter van de Commissie, de heer José Manuel Durão Barroso, hartelijk begroeten.

Beste collega's, we weten allemaal dat een voorzitterschap een heel bijzondere uitdaging is, en ik weet dat minister-president Topolánek niet alleen intellectueel maar ook emotioneel diep getroffen is door het feit dat hij, met al zijn politieke ervaring uit de jaren van het communisme, nu als vertegenwoordiger van de Unie verslag kan uitbrengen over de Europese Unie.

Na Slovenië is dit het tweede voorzitterschap van een land dat op 1 mei 2004 is toegetreden tot de Europese Unie. Ik denk wel dat ik namens u allen, beste collega's, mag zeggen dat het Tsjechische voorzitterschap onze volledige steun geniet, en dat we alles in het werk zullen stellen om van dit voorzitterschap in deze moeilijke tijden een succes voor de Europese Unie te maken.

Dit gezegd zijnde verzoek ik u, mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, mijnheer de minister-president, mijnheer Topolánek, het woord te richten tot het Europees Parlement. Ik heet u hier nogmaals van harte welkom!

(Applaus)

Mirek Topolánek, fungerend voorzitter van de Raad. – (CS) Mijnheer de Voorzitter van het Europees Parlement, mijnheer de voorzitter van de Commissie, dames en heren, ik sta hier vandaag voor de eerste keer voor u als fungerend voorzitter van de Europese Raad. De Tsjechische Republiek heeft het voorzitterschap van de EU overgenomen van Frankrijk, wat ik van meer dan symbolische betekenis vind. Frankrijk speelde een belangrijke rol bij de geboorte van de moderne Tsjechische staat. Het Franse hof was de plaats waar onze grootste koning, Karel IV, keizer van het Heilige Roomse Rijk, opgroeide. Hij stichtte, naar voorbeeld van de Sorbonne in Parijs, de universiteit van Praag, een van de uitmuntende onderwijsinstellingen van Europa. We voelen dus zowel bij de verwezenlijking van onze nationale idealen als bij het bevorderen van de universele Europese waarden een hechte verbondenheid met Frankrijk.

Net zo min als het gemakkelijk was om in Bohemen een universiteit te stichten van dezelfde kwaliteit als de Sorbonne, zal het ook niet gemakkelijk zijn om het EU-voorzitterschap van Frankrijk over te nemen. Ik zie maar één manier om die taak waardig te volbrengen. Het is dan ook geen toeval dat ik een middeleeuwse keizer heb gekozen als voorbeeld van onze banden met Frankrijk en van onze verbondenheid met de Europese waarden. Karel IV kon het zich niet veroorloven een politiek te voeren waarin alleen rekening werd gehouden met de Tsjechische belangen. Integendeel, hij moest een heel divers keizerrijk vertegenwoordigen en tot een geheel samenvoegen.

In zekere zin is de Europese Unie de voortzetting van dit middeleeuws universalisme – al is het alleen maar omdat zij de voorkeur geeft aan gemeenschappelijke ethische normen en een gemeenschappelijke rechtsgrondslag boven lokale machtsbelangen. Er wordt ook gesproken over een "tweede" Europese Unie, die

bureaucratisch, technocratisch en zielloos is, maar ik geloof in de “eerste”, in het Europa van vrijheid, rechtvaardigheid, ideeën en regels.

In dat universum van waarden, waar de wet boven het individu staat, doet de grootte van een land er niet toe. Wat er wel toe doet, is de bereidheid om zich voor een gemeenschappelijk idee in te zetten. De taak van het land van het voorzitterschap is noch om zijn eigen belangen te bevorderen noch om zelfstandig besluiten te nemen. Het moet veeleer optreden als een moderator en het debat inspireren. Ik sta hier vandaag niet voor u als premier van de Tsjechische Republiek, maar als voorzitter van de Europese Raad. De opvattingen die ik hier de komende zes maanden zal verkondigen, zijn niet mijn persoonlijke opvattingen of de opvattingen van de Tsjechische regering, maar de consensus van zevenentwintig landen, zoals die zal zijn verwoord in de conclusies van de Europese Raad.

Ik kan me niet voorstellen om in een andere hoedanigheid dan als voorzitter van de Europese Raad voor u te staan. Als rechtstreeks gekozen afgevaardigden van het Europees Parlement heeft u natuurlijk het recht mij over alles vragen te stellen, en als u geïnteresseerd bent in het Tsjechische standpunt of in mijn persoonlijke mening over een bepaalde zaak, dan zal ik u dat altijd graag vertellen. Ikzelf acht echter mijn eigen standpunt of dat van mijn land van ondergeschikt belang. De arena van de nationale belangen is de Europese Raad, die met dat doel voor ogen is opgezet binnen het noodzakelijk complexe stelsel van *checks and balances*, dat aan de Europese democratie ten grondslag ligt. Het is echter de primaire taak van de Raad om te zoeken naar een voor iedereen aanvaardbaar compromis. Dat zal ik hier altijd op strikte, besliste en gepaste wijze verdedigen.

In de EU zeggen ze dat de Tsjechen altijd over iets ontevreden zijn, dat we tot de kankeraars behoren waar de andere landen bang voor moeten zijn, en dat we een land van hussieten en heethoofdige chauvinisten zijn. Ik ben het met dit soort kritiek fundamenteel oneens. Net als onze eerste president, T.G. Masaryk, ben ik ervan overtuigd dat het “Tsjechische vraagstuk” in feite een Europees vraagstuk is, en dat Tsjechië zich altijd binnen een pan-Europese context heeft ontwikkeld, volgens de gemeenschappelijke Europese waarden en in lijn met de ontwikkelingen in andere landen.

Masaryk schreef honderd jaar geleden in de tweede editie van zijn “Het Tsjechische vraagstuk” het volgende: “Ons nationaal literair en taalkundig reveil vond op hetzelfde moment plaats als het reveil en de nieuwe ontwikkelingen in de andere Europese naties. Dat betekent dat ons reveil niet zo geïsoleerd en miraculeus was als gewoonlijk wordt gezegd, maar volledig deel uitmaakte van een trend op Europese schaal”.

Ik geloof dat deze woorden nog steeds relevant zijn, nu de Europese Unie in haar geheel, en ook haar afzonderlijke lidstaten, op zoek zijn naar een nieuw gezicht voor Europa, naar een gezicht dat traditionele Europese waarden weerspiegelt maar ook onverschrokken vooruitkijkt naar het derde millennium, naar een gezicht dat in overeenstemming is met het motto van de Unie: “*In varietate concordia*”, eenheid in verscheidenheid. Net als in de negentiende eeuw beginnen de Tsjechen aan dit debat als een jonge en kleine deelnemer, maar net als toen beschouwen we onszelf als een oud lid van de grote familie van trotse Europese naties.

De komende zes maanden hebben we de gelegenheid om te laten zien hoe we tegenover de Europese integratie staan. Het Tsjechische voorzitterschap valt in een jaar dat om verschillende redenen belangrijk is. Dit jaar vieren wij de vijfde verjaardag van de grootste EU-uitbreiding in de geschiedenis, die van 2004, die zowel om symbolische als praktische redenen het hoogtepunt vormde van de succesvolle hereniging van een voordien verdeeld continent. Dit jaar viert Europa ook de twintigste verjaardag van de val van het IJzeren Gordijn, wat voor de landen van het voormalige Sovjetblok de weg opende voor de terugkeer naar vrijheid en democratie.

In 2009 is het ook dertig jaar geleden dat de eerste rechtstreekse verkiezingen voor het Europees Parlement werden gehouden. Van de drie EU-instellingen is voor ons het Parlement de instelling bij uitstek waaraan de Europese Unie haar directe politieke legitimiteit ontleent. Het Parlement is immers het enig rechtstreeks verkozen orgaan van de EU. Als reactie op herhaalde oproepen tot vermindering van het zogenaamde “democratisch tekort” zijn de bevoegdheden ervan in de loop van de decennia vergroot.

Tot slot is het dit jaar zestig jaar geleden dat de NAVO werd opgericht, het belangrijkste trans-Atlantische defensiebondgenootschap. De NAVO is op veiligheidsgebied de belichaming van de Euro-Atlantische banden, waarmee wordt bevestigd dat de waarden van onze Europese beschaving aan beide kanten van de oceaan geldigheid hebben.

2009 wordt een jaar van niet alleen belangrijke verjaardagen, maar ook belangrijke en moeilijke uitdagingen. Om te beginnen moeten we blijven streven naar oplossingen voor de institutionele vraagstukken. Verder

zal de internationale rol van de EU worden getest niet alleen door het nog steeds voortdurende conflict in Georgië, maar ook door de opnieuw oplopende spanningen in het Midden-Oosten. Tot slot eist het vraagstuk van de energiezekerheid opnieuw dringend onze aandacht. Naast de reeds geplande taken zullen we net als het Franse voorzitterschap ongetwijfeld voor onverwachte gebeurtenissen komen te staan. Nieuwe verrassingen kunnen nooit worden uitgesloten.

Het land van het voorzitterschap kan niet de langetermijnagenda van de EU of de opkomst van nieuwe problemen beïnvloeden. Wat het wel kan en moet beïnvloeden, is de keuze van de prioriteiten die het als voorzitterschap wil nastreven, en zoals gebruikelijk is het mijn taak die prioriteiten hier uiteen te zetten.

Onze voornaamste inspanning was ervoor te zorgen dat deze prioriteiten niet alleen het Tsjechische standpunt vertegenwoordigen maar ook de lopende ontwikkelingen in de EU en de standpunten en ideeën van afzonderlijke lidstaten en politieke tendensen weerspiegelen. Daarbij hebben we een brede, op consensus gebaseerde aanpak gevolgd, geen aanpak gericht op confrontatie en eenzijdigheid. Hoewel het natuurlijk onmogelijk is om een programma van prioriteiten samen te stellen waarmee iedereen het voor honderd procent eens is, geloof ik toch dat iedereen iets in ons programma kan vinden waarmee hij zich kan identificeren.

Tegelijkertijd wil ik zeker niet verhehlen dat voor de Tsjechische Republiek, net als voor alle andere lidstaten, het voorzitterschap een gelegenheid is om de aandacht te vestigen op terreinen waarop we met onze specifieke knowhow iets aan Europa kunnen bijdragen. Wat zijn die terreinen?

Als van olie- en gasimport afhankelijk land en als voormalig Oostblokland zijn we ons goed bewust van het belang dat energiezekerheid heeft niet alleen voor de economische welvaart maar ook voor de mogelijkheid om een vrij en onafhankelijk buitenlands beleid te voeren.

Wij zijn een nieuwe lidstaat, met kennis uit eerste hand van wat het betekent om onder een totalitair regime te leven, en daarom is voor ons het lidmaatschap van de Unie van grote betekenis. We beschouwen het dan ook als onze morele plicht om de samenwerking te versterken met de landen die zijn buitengesloten. Net zoals Frankrijk zijn knowhow gebruikte om de betrekkingen met het Middellandse Zeegebied te verbeteren, willen wij de EU overtuigen van het belang van het "oostelijk partnerschap".

De derde bijdrage die ik hier wil noemen, houdt verband met de ervaring die wij eind jaren negentig met een bankencrisis hebben opgedaan. We kunnen aan het huidige debat bijdragen met aanbevelingen en deskundigen. Dankzij de stabilisatie van de financiële instellingen zijn we vandaag een van zeer weinige landen die geen belastinggeld in banken hoefden te pompen om ze van de financiële crisis te redden.

Ons programma met de prioriteiten van het voorzitterschap vormt een afspiegeling van de Tsjechische knowhow. Het houdt rekening met de lopende ontwikkelingen in de Europese Unie en sluit goed aan bij de bestaande problemen.

Zoals u waarschijnlijk weet, luidt het motto van ons voorzitterschap: "Europa zonder hindernissen". Ik zou daar de volgende ondertitel aan willen toevoegen: "Een Europa met regels". Deze visie wint opnieuw aan belang in de moeilijke politieke en economische situatie van vandaag. We geloven dat alleen een Europa dat zijn economisch, menselijk en cultureel potentieel volledig benut, zich economisch en politiek staande kan houden in de mondiale concurrentie. Dat geldt des te meer in tijden van crisis.

Europa wordt in de ontwikkeling van zijn potentieel belemmerd door een aantal interne hindernissen, die we zouden moeten verwijderen. Daarbij denk ik bijvoorbeeld aan de laatste nog resterende hindernissen voor een volledige uitoefening van de vier grondvrijheden door alle lidstaten: de onnodige administratieve lasten voor ondernemers en de gebrekkige interconnectie van energienetwerken, wat een hinderpaal is voor meer energiezekerheid en voor de ontwikkeling van de interne energiemarkt.

Anderzijds mag een Europa zonder hindernissen geen Europa zonder regels en grenzen zijn. De verwijdering van de interne hindernissen moet gepaard gaan met bescherming tegen illegale activiteiten die de veiligheid en belangen van de Europeanen bedreigen, vooral op het terrein van intellectuele eigendom en illegale immigratie. Alleen wanneer we duidelijke grenzen stellen, kunnen we een actievare rol spelen in het afbreken van externe hindernissen, bijvoorbeeld op het terrein van de internationale handel, zodat we het potentieel en de betrekkelijke voordelen van de Europese landen beter kunnen benutten.

Tijdens de zes maanden van haar voorzitterschap zal de Tsjechische Republiek deze overkoepelende doelstellingen nastreven via activiteiten op drie fundamentele programmaterrainen, de "drie Tsjechische E's": 1. economie, 2. energie en 3. de Europese Unie in de wereld. Met een beetje overdrijving zou je kunnen

zeggen dat deze drie E's begin van dit jaar zijn omgevormd tot 2 G's: gas en Gaza. In de natuurkunde is "E" het symbool van energie en "g" het symbool van gravitatie. Als iemand lichamelijke oefening nodig heeft, dan zijn de 2 g's meer dan voldoende inspanning.

Ik zou uren kunnen praten over individuele prioriteiten en taken. Belangrijker dan woorden zijn echter de resultaten die het Tsjechische voorzitterschap tot dusver heeft behaald. Het is vandaag 14 januari, wat betekent dat het voorzitterschap twee weken oud is. In die tijd zijn we erin geslaagd om een politieke oplossing te vinden voor het gecompliceerde probleem van het Russisch gas en om via onderhandelingen tot overeenstemming te komen tussen de partijen in het geschil. We hebben ook een Europese delegatie naar het conflictgebied in het Midden-Oosten geleid. Die delegatie voerde een moeilijke ronde van besprekingen met alle betrokken partijen en behaalde met de opening van een humanitaire corridor naar Gaza een eerste succes.

Dit is allemaal gebeurd in een tijd waarin we in eigen land door een regeringswijziging met een moeilijke situatie werden geconfronteerd en werden aangevallen door de oppositie, die zich onverantwoordelijk gedraagt, omdat ze het Tsjechische voorzitterschap van de EU wil torpederen en de buitenlandse verplichtingen van het land als middel voor het winnen van een binnenlands politiek geschil misbruikt. Ik denk dat de resultaten die we desondanks hebben behaald een meer dan gepast antwoord zijn op de twijfelaars die zeiden dat het geven van leiding aan de EU een taak was waartegen de Tsjechische Republiek zowel om objectieve als subjectieve redenen niet was opgewassen.

Ik wil nu op de afzonderlijke terreinen meer in detail ingaan:

De eerste E: Economie

Het Tsjechische voorzitterschap zal zich vooral inzetten voor de volledige tenuitvoerlegging van de conclusies van de Verklaring van de G20-top van november 2008 en de conclusies van de Europese Raad van december 2008. Volgens deze conclusies zijn de belangrijkste voorwaarden voor succes het voorkomen van buitensporige regulering en protectionisme, met andere woorden: het naleven van het primair EU-recht, van de gevestigde regels. De EU mag zich niet afsluiten van de wereld. Ze moet juist streven naar een zo groot mogelijke openheid in de wereldhandel en daar maximaal profijt van trekken.

Daarover heeft mijn vriend Joseph Daul de volgende zeer pertinente woorden gesproken: "De huidige economische crisis is geen nederlaag voor het kapitalisme. Ze is veeleer het resultaat van politieke fouten en van een gebrek aan regels voor het toezicht op de financiële markten".

De volgende taken hebben prioriteit: herziening van de richtlijn inzake kapitaalvereisten van beleggingsmaatschappijen en kredietinstellingen, voltooiing van de besprekingen over de verzekeringsrichtlijn, een verordening inzake de activiteiten van ratingbureaus en een richtlijn inzake elektronisch-geldinstellingen. Het voorzitterschap zal ook aandringen op een herziening van de verordening inzake eurobetalingen en, last but not least, op een snelle en grondige uitvoering van het stappenplan van de Raad Economische en Financiële Zaken dat als reactie op de financiële crisis is aangenomen. Tegelijkertijd is het van essentieel belang de mogelijkheden van de vigerende wetgeving te onderzoeken en daar volledig gebruik van te maken.

Alleen een economisch sterke en invloedrijke EU is in staat de belangrijke vraagstukken met betrekking tot het mondiaal beleid, de wereldhandel, de veiligheid in de wereld en het milieu op te lossen. Vandaar dat het voorzitterschap zich zal toeleggen op de verwezenlijking van het Europees economisch herstelplan, waarbij de nadruk zal liggen op de opnemings van dit plan in de strategie van Lissabon: na de kortetermijninstrumenten voor het versterken van onze economieën, zullen de middellange- en langetermijninstrumenten voor structurele hervormingen worden ingezet.

Een voorbeeld van deze belangrijke structurele hervormingen is de hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. De sleutel ligt in het vaststellen van gelijke voorwaarden voor alle lidstaten bij de rechtstreekse betalingen, zowel wat de hoogte van die betalingen als het betalingssysteem zelf betreft (waarbij historische verschillen weliswaar moeten worden weggewerkt maar tevens rekening moet worden gehouden met de verschillen tussen de landbouw in de afzonderlijke lidstaten). De Tsjechische Republiek wil dit aspect onderdeel maken van het debat over de toekomst van het gemeenschappelijk landbouwbeleid na 2013.

Op de lange termijn is de versterking van het mededingingsvermogen van de EU de beste bescherming tegen de verwoestende gevolgen van toekomstige crises. Zoals ik al eerder zei gaat het hierbij om het volledig doorzetten en uitoefenen van de vier grondvrijheden van de EU. Daar zou ik echter een "vijfde vrijheid" aan toe willen voegen: vrij verkeer van kennis, waarmee ik enigszins terugkom bij het eerder genoemd middeleeuws universalisme.

Een belangrijke factor voor het verbeteren van het mededingsvermogen is het verbeteren van de kwaliteit van de regelgeving, waartoe ook het verminderen van de regelgevingslast behoort, zodat met name kleine en middelgrote ondernemingen gemakkelijker zaken kunnen doen. De Tsjechische Republiek is zeer actief op dit terrein.

Op het terrein van de buitenlandse handel probeert het voorzitterschap de WTO-besprekingen nieuw leven in te blazen. Hierbij hechten we groot belang aan een succesvolle voltooiing van de Doha-ontwikkelingsagenda (DDA). De DDA komt voort uit inspanningen om te komen tot een transparante, multilaterale liberalisering van de handel, die voordelen op lange termijn zal genereren. Als de besprekingen over de DDA worden opgeschort, zal het voorzitterschap de aandacht proberen te richten op multilaterale handelsinstrumenten en steun geven aan de intensivering van de besprekingen in het kader van de andere WTO-agenda's.

We mogen niet vergeten dat wij niet alleen de regelgeving moeten verbeteren en de administratieve lasten moeten verminderen maar ook in onderwijs, onderzoek en ontwikkeling en innovatie moeten investeren. In dit verband wil ik de voorzitter van de Sociaal-democratische Fractie, Martin Schulz, citeren: "Europa kan met andere regio's in de wereld niet op lage lonen of slechte arbeidsomstandigheden concurreren maar wel op technologische innovatie, hogere arbeidskwaliteit en de kennis en vaardigheden van haar mensen". Daar ben ik het volledig mee eens.

De tweede "E": Energie

De tweede prioriteit sluit net als de eerste aan bij de lopende ontwikkelingen. Ik zou zeggen dat deze prioriteit zelfs nog dringender en dwingender is. De mondiale crisis kan Europa op korte termijn verzwakken, maar het energietekort dat ons bedreigt, zou onmiddellijk en op de lange termijn niet alleen de Europese economie verwoesten maar ook onze vrijheid en veiligheid in gevaar brengen. Het Tsjechische voorzitterschap zal zich zeker blijven inspannen voor een zekere, concurrerende en duurzame energievoorziening voor Europa.

Op het terrein van de energiezekerheid willen we ons richten op de volgende drie punten: ten eerste de voltooiing van de tweede strategische energiebeleidsevaluatie, waarbij onder meer voor de middellange termijn vraag en aanbod van energie in de EU moet worden onderzocht en op basis daarvan geschikte infrastructuurprojecten moeten worden vastgesteld; ten tweede de voltooiing van de richtlijn inzake het verplicht aanhouden van minimumvoorraden ruwe aardolie en aardolieproducten, waarbij we voorstander zijn van een verhoging van de minimumvoorraden van 90 tot 120 dagen, en ten derde de hervorming van de trans-Europese energienetwerken (TEN's-E). Het energiezekerheidspakket dat in november 2008 door de Commissie is goedgekeurd, bevat ook het Groenboek over Europese energienetwerken. Niet minder belangrijk is echter het versterken van de energie-infrastructuur op het grondgebied van de lidstaten, inclusief de bestaande grensoverschrijdende verbindingen, en het koppelen van energienetwerken. Wij hopen dat wij bij alle hieraan gerelateerde wetgevingsbesluiten op de steun van het Europees Parlement mogen rekenen.

Natuurlijk zijn we ook in diversificatie van aanvoer- en transportroutes geïnteresseerd. Het is duidelijk dat bijvoorbeeld de aanleg van de Nabucco-gaspijpleiding een zaak van de allerhoogste prioriteit is en dat steun voor de aanleg van nieuwe oliepijpleidingen net zo belangrijk is. Verder moeten we ons inzetten voor diversificatie van de energiemix, wat onder meer de rehabilitatie van kernenergie en investeringen in nieuwe technologieën omvat.

Als voorbeeld van ons praktisch vermogen om energiezekerheid te realiseren wil ik verwijzen naar de overeenkomst inzake de instelling van een mechanisme voor het controleren van de doorvoer van Russisch gas. Deze overeenkomst kon dankzij onze bemiddeling tot stand worden gebracht. Het doel was om het fundamentele vertrouwen tussen de Russische Federatie en Oekraïne te herstellen en een basisoniveau van transparantie in de kwestie te brengen. We zijn erin geslaagd Rusland en Oekraïne een document te laten ondertekenen dat de weg opent voor hervatting van de gaslevering aan de EU.

Nu moet de EU beslissingen en maatregelen nemen om herhaling van een dergelijke crisis, en van de weerslag ervan op de lidstaten, in de toekomst te voorkomen. Het gasbedrijf moet transparanter worden en de aanvoerroutes en leveranciers moeten, net als de energiemix van de EU-landen worden gediversifieerd. Zo moeten we ernstig nadenken over de ontwikkeling van veilige kernenergie. Er moet snel werk worden gemaakt van de bouw van de noodzakelijke infrastructuur in de EU, zodat de gasnetwerken van de lidstaten op effectieve wijze met elkaar worden verbonden en op die manier een noodzakelijke voorwaarde voor een goed functionerende gasmarkt wordt vervuld.

Op het terrein van de interne markt en infrastructuur moeten we zorgen voor effectieve coördinatie op het niveau van de transmissiesysteembeheerders, een uniforme markt voor elektriciteit en gas creëren, en de gaten in het transmissie- en transportsysteem dichten.

Wat de wetgevingsprioriteiten op dit terrein betreft, willen we het derde pakket over de interne energiemarkt afronden. Dit betekent dat wij de herziening moeten voltooien van twee richtlijnen en twee verordeningen inzake elektriciteit en gas, waarmee een volledige liberalisering van de elektriciteits- en gasmarkt moet worden bewerkstelligd. Ook streven we naar een correcte implementatie van die verordeningen en naar de oprichting van een agentschap voor de samenwerking tussen energieregelgevers.

Een ander terrein is het vergroten van de energie-efficiëntie, waar het Zweedse voorzitterschap zich sterk op wil toeleggen. Dit betekent dat het Franse, Tsjechische en Zweedse voorzitterschap het energievraagstuk met zijn drieën op een veelomvattende wijze en van alle kanten benaderen.

Deze prioriteit wordt weliswaar “Energie” genoemd, maar ze is onlosmakelijk verbonden met het klimaatbeleid. Op dit terrein streeft het voorzitterschap naar een overeenkomst over wereldwijd aanvaardbare emissievermindering in de tijd na 2012. Dit betekent met name ook dat de Verenigde Staten, India en China zich hierachter moeten scharen. Dan zou de weg worden geëffend voor een brede internationale consensus eind 2009 in Kopenhagen. Een dergelijke consensus moet ook een afspiegeling vormen van de huidige trends in de wereldeconomie. In de context van de komende economische recessie en van de crisis in de energievoorziening is het belangrijker dan ooit om de eisen op het gebied van milieu, mededingingsvermogen en veiligheid met elkaar in overeenstemming te brengen.

Aan het begin van het jaar werden we eraan herinnerd dat we binnen de prioriteit “de EU in de wereld” ook voorbereid moeten zijn op onvoorziene en dringende taken. De opnieuw oplopende spanningen tussen Israël en Hamas vragen niet alleen om een actieve aanpak van de EU zelf, maar ook om coördinatie met belangrijke andere mondiale en regionale actoren. Opnieuw blijkt dat pas vrede mogelijk is wanneer Palestina kan functioneren als een volwaardige staat, met een Palestijnse regering die op het Palestijnse grondgebied recht en orde handhaaft en de veiligheid van alle buurlanden garandeert.

Daarom moet de Europese Unie zich naast de huidige diplomatieke activiteiten blijven inspannen voor de opbouw van de Palestijnse infrastructuur, de opleiding van veiligheidstroepen en de versterking van het gezag van het Palestijnse bestuur. Bij de oplossing van het conflict wil het Tsjechische voorzitterschap gebruik maken van zijn goede relaties met zowel Palestina als Israël. Maar het is duidelijk dat er zonder wederzijds vertrouwen geen vrede op lange termijn in het Midden-Oosten zal komen.

Ik heb al gerefereerd aan het oostelijk partnerschap. De Georgische crisis heeft laten zien hoe belangrijk het voor de EU is om voor die regio een strategie te hebben. De versterking van de oostelijke dimensie van het Europees nabuurschapsbeleid – via meer samenwerking met de landen in de regio (met name Oekraïne) alsook met de landen in de trans-Kaukasische en Kaspische regio – is van groot belang, niet alleen om morele maar ook om praktische redenen. Deze samenwerking zal ons in staat stellen onze buitenlandse handel en de leveranciers van energetische delfstoffen te diversifiëren.

Wat betreft de trans-Atlantische betrekkingen is het duidelijk dat wij deze moeten versterken en verder uitbreiden als wij als EU onze rol als sterke mondiale speler daadwerkelijk willen kunnen vervullen. Hetzelfde geldt voor de Verenigde Staten, die deze rol nu evenmin in hun eentje kunnen vervullen. Op de lange termijn kunnen we alleen slagen als we samenwerken. Vandaar dat het Tsjechische voorzitterschap de nadruk zal leggen op het voeren van een intensieve dialoog met de vertegenwoordigers van de nieuwe Amerikaanse regering, in het bijzonder op het terrein van de economie, het klimaat en de energie, en op dat van de samenwerking met derde landen (Pakistan, Afghanistan, Rusland, Midden-Oosten).

Wat voor het aanzien van de EU in de wereld eveneens van essentieel belang is, is het standpunt dat de lidstaten zullen innemen in de onderhandelingen met Rusland over een nieuwe partnerschapsovereenkomst. De gebeurtenissen van de laatste jaren en vooral maanden roepen een aantal vragen op en onderstrepen de noodzaak van een uniforme aanpak van de hele EU. Hiervoor zijn inzicht in Rusland en een gemeenschappelijke analyse onmisbaar. Daarom ondersteunen we samenwerking op Europese schaal van Rusland-deskundigen.

Onder het Tsjechische voorzitterschap worden ook de besprekingen voortgezet over de uitbreiding van de EU met de landen van de Westelijke Balkan en Turkije. Onze economische problemen en de huidige internationale crises mogen ons de Westelijke Balkan niet uit het oog doen verliezen. Wat Kroatië betreft zal het voorzitterschap alles doen wat in zijn macht ligt om ervoor te zorgen dat dit land zo snel mogelijk

tot de EU toetreedt. Het positieve voorbeeld van Kroatië is een noodzakelijke voorwaarde voor het in stand houden van het Europees perspectief van andere Westelijke-Balkanlanden. We zullen zeker al het mogelijke doen om ze te helpen met het stabilisatie- en associatieproces.

Als onderdeel van dit project is het Tsjechische voorzitterschap ook bereid de zuidelijke dimensie van het Europees nabuurschapsbeleid verder te ontwikkelen en de betrekkingen met de partnerlanden te verbeteren. Daartoe rekenen we ook het versterken van de betrekkingen van de EU met Israël en het bevorderen van het vredesproces in het Midden-Oosten in het algemeen. De huidige dramatische gebeurtenissen in die regio mogen ons daar niet van afbrengen. Integendeel, ze onderstrepen juist hoe noodzakelijk het is dat een vreedzame oplossing wordt gevonden.

Last but not least valt onder de prioriteit “de EU in de wereld” ook de interne veiligheid, omdat de huidige veiligheidsdreigingen dusdanig zijn dat ze in toenemende mate de interne veiligheid betreffen. Het bouwen van een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid is in het gemeenschappelijk belang van alle lidstaten. Daarbij gaat het om het leven van alle burgers. In dit verband zal het voorzitterschap zich inzetten voor meer vooruitgang in de Schengen-samenwerking, in de politie- en douanesamenwerking en in de samenwerking van de lidstaten in civiele en strafzaken.

We zijn ons ervan bewust dat het einde van ons voorzitterschap in het teken zal staan van de naderende verkiezingen voor het Europees Parlement. Dat zal meer spanning brengen in de politieke sfeer en het noodzakelijk maken dat het wetgevingsproces voor een aantal geselecteerde besluiten wordt afgerond, zodat die niet aan de kant komen te liggen. Op onze agenda staat ook een begin van de discussie over de nieuwe samenstelling van de Commissie.

Het is tevens de taak van het Tsjechische voorzitterschap om de gesprekken met Ierland over de toekomst van het Verdrag van Lissabon voort te zetten. Ik ben ervan overtuigd dat deze gesprekken moeten worden gevoerd met respect voor de gevoelens en de soevereiniteit van de Ierse burgers. Overigens, wanneer in de Tsjechische Republiek een referendum over het Verdrag van Lissabon zou worden gehouden, zou het daar naar alle waarschijnlijkheid ook niet worden aangenomen. Er moet dus een oplossing worden gevonden waar een meerderheid van de Ieren zich in kan vinden. Een dergelijke oplossing zou ongetwijfeld ook Tsjechië helpen in haar binnenlandse politieke debat.

Ik begon met te zeggen dat het “Tsjechische vraagstuk” ook een Europees vraagstuk is. Waarschijnlijk heeft geen enkel volk zo veel ruimte, tijd en moeite besteed aan een debat over haar eigen identiteit als het Tsjechische. Wat de Europese Unie nu doormaakt – een zoektocht naar haar definitieve samenstelling en naar het doel van haar bestaan – is iets dat we heel goed kennen uit onze eigen geschiedenis. In onze rol als het land van het voorzitterschap bieden we de Gemeenschap daarom onze ervaring aan, de ervaring van een tweehonderd jaar durende zoektocht naar onze eigen historische rol, naar onze eigen plaats in de familie van Europese naties.

De Tsjechische relatie met Europa is meer dan zeventig jaar geleden goed beschreven door de criticus en filosoof František Václav Krejčí: “We zien Tsjechië niet zozeer als het ‘hart van Europa’, in geografisch, cultureel of intellectueel opzicht. De Tsjechen wonen in het hart van Europa, waar invloeden uit alle delen van het continent samenkomen. We voelen ons omringd door alle Europese naties, zo niet direct dat toch via de culturele werken die getuigen van hun scheppingskracht. We zeggen dit omdat we ons op het kruispunt van intellectuele stromingen bevinden, waardoor het onze missie is om te bemiddelen tussen oost en west”.

Nu de Tsjechische Republiek aan het begin van het jaar 2009 tot taak heeft in de komende zes maanden het debat in de Europese Unie te leiden, laten we ons opnieuw door deze woorden inspireren. Ik dank u voor uw aandacht.

De Voorzitter. – Mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, wij bedanken u voor uw uiterst constructieve, uitvoerige verslag en wensen u veel succes met het voorzitterschap!

José Manuel Barroso, *voorzitter van de Commissie.* – (FR) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, dames en heren, de eerste paar dagen van 2009 lieten er geen enkele twijfel over bestaan: de Europese Unie zal de komende zes maanden op de proef worden gesteld. Europa zal moeten aantonen dat het vastberaden is om zijn burgers, werknemers en ondernemingen te helpen bij de aanpak en het bezweren van de economische crisis. Europa zal moeten aantonen dat het solidair is in noodsituaties, zoals de abrupte stopzetting van de gastoevoer waar wij momenteel mee te maken hebben. Europa zal moeten aantonen dat het in staat is al zijn externe invloed aan te wenden om internationale conflicten op te lossen die zo gevaarlijk voor de wereldvrede zijn als het huidige conflict in Gaza.

In nauwe samenwerking met het Tsjechisch voorzitterschap van de Raad – en ik wil premier Topolánek en zijn gehele team graag welkom heten, hun alle succes wensen aan het hoofd van de Raad en eens te meer mijn vertrouwen uitspreken in de capaciteiten van de Tsjechische Republiek om deze zo belangrijke functie te vervullen – in nauwe samenwerking met het Tsjechische voorzitterschap en het Europees Parlement wil de Commissie graag laten zien dat de Unie op haar taak berekend is. Met elkaar kunnen wij de Europese burgers de komende zes maanden laten zien waarom de Europese Unie juist nu zo belangrijk is. Wij kunnen hun laten zien waarom zij er rechtstreeks belang bij hebben hun stem te laten horen en hun vertegenwoordigers te kiezen in het volgende Europees Parlement. Wij zullen onze medeburgers laten zien waarom Europa behoefte heeft aan meer democratie en meer efficiëntie, waarin met het Verdrag van Lissabon wordt voorzien, en waarom Europa hiervan moet profiteren. Ook zullen wij onze medeburgers laten zien waarom wij meer dan ooit een Verdrag van Lissabon nodig hebben, waar al onze lidstaten achter staan.

Wij vertrekken van een stevige basis. In 2008 heeft de Unie laten zien dat zij in staat was moeilijke besluiten te nemen, besluiten waaraan onze samenlevingen zich voor vele jaren hebben verbonden. Het klimaat- en energiepakket illustreert duidelijk de politieke wil van een visionair en vastberaden Europa. Met dit pakket kunnen wij vorderingen maken op de weg naar een ambitieuze internationale overeenkomst in december. De Unie heeft in 2008 ook laten zien dat zij in staat is in te spelen op veranderingen. Zij vond snel de middelen om op de financiële crisis te reageren en bereikte heel snel overeenstemming over een herstelplan om de Europese economie onmiddellijke stimulansen te bieden. Ik kom daar nog op terug.

Aan het begin van 2009 weet de Unie zich ook gesterkt door een solide internationale reputatie. De Unie was een van de eersten die bijdroegen aan de oplossing van conflicten, zoals het conflict tussen Rusland en Georgië. Zij blijft zich ook onverminderd inspannen om partijen die met elkaar in conflict zijn, zoals in Gaza, nader tot elkaar te brengen. In feite is het aan de Europese Unie te danken dat er in ieder geval humanitaire corridors zijn geopend om het Palestijnse volk te helpen.

De Europese Unie heeft ook de aanzet gegeven tot de grote lijnen die de G20 heeft uitgezet om de economische crisis aan te pakken. De Unie heeft opnieuw bevestigd dat zij zich zonder voorbehoud committeert aan de openstelling van de markten en met name aan de afronding van het Doha-proces voor ontwikkeling en handel en de verwezenlijking van de millenniumontwikkelingsdoelstellingen, die ondanks de ernstige crisis niet ter discussie mogen worden gesteld. Daarnaast moet Europa alles in het werk blijven stellen om de huidige uitdagingen het hoofd te bieden, en ik denk dat wij wat dat betreft vertrouwen mogen hebben.

De Commissie zal in de loop van dit jaar niets nalaten om het momentum dat tijdens de G20 in Washington werd gecreëerd, te behouden. Wij denken dat het belangrijk is om alle zeilen bij te blijven zetten en het mondiale financiële systeem te hervormen. De G20 in Londen zal hiervoor een uitstekende gelegenheid zijn. De Europese Unie moet in Londen met één stem spreken en blijf blijven geven van haar leiderschap als het gaat om de hervorming van het mondiale financiële systeem.

De Commissie zal ook dit jaar belangrijke initiatieven voorstellen. Ik denk bijvoorbeeld aan een betere reglementering van de werking van de financiële markten, aan een nieuw actieprogramma op het gebied van justitie, vrijheid en veiligheid en aan nieuwe maatregelen voor aanpassing aan de klimaatverandering. Bij het opstellen van onze voorstellen zullen wij rekening houden met de begrotingsherziening. Verder zullen wij bijzondere aandacht besteden aan de ontwikkelingen in de economische en sociale situatie en daarvoor alle nodige maatregelen nemen. U hebt momenteel nog een aantal zeer belangrijke voorstellen in behandeling, dames en heren. Wij hopen dat deze voorstellen nog voor het einde van deze zittingsperiode, mede dankzij de inzet van het Tsjechische voorzitterschap, kunnen worden aangenomen. Ik denk hierbij meer in het bijzonder aan de voorstellen betreffende de economische en financiële crisis, het sociale pakket en de interne energiemarkt – die gezien de huidige gebeurtenissen van essentieel belang is –, en betreffende het telecompakket en het wegvervoer.

(EN) Ik zal me vandaag concentreren op energie en economie. Dit zijn de gebieden waarop de burgers de gevolgen van de crisis het sterkst zullen ondervinden, en dit zijn de gebieden waarop een krachtadig en doeltreffend optreden van de Europese Unie voor voelbare verbetering kan zorgen.

Gas is een kwestie waaraan we in Europa dringend en op vastberaden wijze aandacht moeten besteden. De Europese Unie moest zich storten in het geschil tussen Rusland en Oekraïne over de doorvoer van gas, ofschoon zij hier part noch deel aan had. De huidige situatie is, kort gezegd, zowel onaanvaardbaar als ongelooflijk. Onaanvaardbaar, omdat de consumenten in sommige lidstaten na een leveringsstop van een week nog steeds verstoken zijn van gas, en ongelooflijk, omdat de situatie nog steeds niet is veranderd, ondanks het feit dat inmiddels op hoog niveau een belangrijk akkoord is gesloten en de Russische en

Oekraïense leiders hebben toegezegd dit akkoord ten uitvoer te zullen leggen en het gas weer te zullen laten stromen.

Ik wil mij niet uitspreken over intenties, maar objectief gezien kan wel worden vastgesteld dat Rusland en Oekraïne blijkbaar niet aan hun verbintenissen ten opzichte van een aantal lidstaten van de Europese Unie kunnen voldoen. Het is een feit dat Gazprom en Naftogaz niet in staat zijn hun verplichtingen ten opzichte van de Europese consumenten na te komen.

Ik wil een duidelijk signaal afgeven aan het adres van Moskou en Kiev. Indien het door bemiddeling van de Europese Unie tot stand gekomen akkoord niet spoedig wordt gerespecteerd, zal de Commissie de Europese bedrijven aanbevelen naar de rechter te stappen en de lidstaten oproepen geconcerteerde actie te ondernemen om alternatieven te vinden voor de levering en doorvoer van gas.

(Applaus)

We zullen heel spoedig zien of er sprake was van technische problemen of van politieke onwil om het akkoord te respecteren. Ik zal het duidelijk zeggen: als het akkoord niet wordt gerespecteerd, betekent dit dat Rusland en Oekraïne niet langer als betrouwbare partners voor de Europese Unie op het gebied van energievoorziening kunnen worden beschouwd.

(Applaus)

In elk geval zal de Commissie met nieuwe voorstellen komen voor de verbetering van de energiezekerheid in Europa. Deze voorstellen zullen zijn gebaseerd op onze strategische energiebeleidsevaluatie van november jongstleden.

De tenuitvoerlegging van het klimaat- en energiepakket en de beschikbaarstelling van 5 miljard euro aan niet-bestede middelen uit de Gemeenschapsbegroting voor energieverbindingen zijn eveneens van cruciaal belang. Ik wil het Tsjechische voorzitterschap dan ook danken voor de steun die het heeft verleend aan de totstandkoming van het besluit dat op de meest recente bijeenkomst van de Europese Raad op het hoogste niveau is genomen. Europa moet nu in actie komen om herhaling van dit soort situaties in de toekomst te voorkomen.

Ik zou nu het perspectief willen verbreden en de blik willen richten op de economie. Alles duidt erop dat het economisch klimaat verder zal verslechteren. De werkloosheid neemt toe en de productie krimpt steeds verder in. De situatie zal waarschijnlijk nog slechter worden voordat verbetering in zicht komt. We mogen niet verhullen hoe ernstig de situatie is, maar we mogen ook niet pessimistisch of fatalistisch zijn. We hebben de juiste strategieën ontwikkeld om deze crisis te boven te komen. We kunnen de gevolgen voor de meest kwetsbare groepen van de samenleving verzachten, en we kunnen nu beslissingen nemen waar we van zullen profiteren zodra we uit deze crisis geraken, en we hopen inderdaad dat we er uit zullen geraken.

In de komende weken moeten we de hoogste prioriteit geven aan samenwerking, opdat wij onze voornemens in daden kunnen omzetten. Het door de Commissie voorgestelde en door de Raad gesteunde herstelplan vormt de juiste reactie op de crisis. Het geeft een impuls die sterk genoeg is om in elke lidstaat effect te sorteren: het bedrag van circa 1,5 procent van het BBP van de Unie is een significante bijdrage, mits het goed wordt besteed.

Het herstelplan is gericht op maximale effectiviteit en slaat twee vliegen in één klap: het waarborgt de gezondheid en het concurrentievermogen van de Europese economie op lange termijn en het geeft een stimulans op korte termijn om de economische achteruitgang een halt toe te roepen. De Commissie erkent dat het niet om een abstract economisch debat gaat, maar om een crisis die de Europese burgers, hun levensstandaard en hun welzijn rechtstreeks treft. De sociale gevolgen van de crisis moeten doelgericht worden aangepakt.

Tot slot wordt in het herstelplan optimaal gebruik gemaakt van de Europese dimensie, met dien verstande dat maatregelen die door de ene lidstaat worden getroffen dankzij een passende coördinatie een positieve kettingreactie in de andere lidstaten teweegbrengen en een positieve wisselwerking stimuleren.

Om dit programma in de praktijk om te kunnen zetten is er behoefte aan een actieve inzet van het voorzitterschap, aan steun van de afzonderlijke lidstaten en de Raad en aan een duidelijk engagement van dit Parlement. Er is vooral behoefte aan een snel akkoord over de wetgevingsvoorstellen van het herstellepakket, of het nu gaat om een sneller gebruik van de structuurfondsen of de herziening van het Europees fonds voor aanpassing aan de globalisering. Ook moet overeenstemming worden bereikt over de vrijmaking van 5

miljard euro aan niet-bestede vastleggingen voor strategische projecten, waarbij de aandacht speciaal dient uit te gaan naar energie en energieverbindingen. De crisis tussen Rusland en Oekraïne heeft immers duidelijker dan ooit aangetoond dat we er in Europa strategisch gezien allemaal op vooruit zullen gaan als we de gaten in onze energie-infrastructuur opvullen. Voorts moet in het kader van dit programma het plan om een impuls van rond 200 miljoen euro te geven aan onze economie doeltreffend tot uitvoering worden gebracht. En natuurlijk moeten wij ook de situatie op de voet blijven volgen, omdat deze, zoals u zult begrijpen, zich wellicht nog anders ontwikkelt.

Bij het nemen van deze maatregelen op de korte termijn mogen we de behoeften op lange termijn niet uit het oog verliezen. Het beste is voort te bouwen op de successen waaraan Europa zijn welvaart te danken heeft, zoals de interne markt. Het motto van het Tsjechische voorzitterschap, "Europa zonder grenzen", is inderdaad een belangrijk en inspirerend signaal, maar ik zou evenals minister Topolánek ook willen benadrukken dat een Europa zonder grenzen regels nodig heeft, Europese regels, regels die gelijke mededingingsvoorwaarden voor de lidstaten en het bedrijfsleven waarborgen, regels die de voordelen van de Europese integratie ten goede doen komen aan alle burgers, regels die de duurzaamheid van onze levensstijl op lange termijn waarborgen.

We zullen op dit vlak nauw met het voorzitterschap en met dit Parlement samenwerken. Het Europa dat wij willen en het Europa dat wij nodig hebben, is immers een Europa dat vrijheid, solidariteit en veiligheid combineert ten behoeve van alle Europeanen.

(Applaus)

Joseph Daul, namens de PPE-DE-Fractie. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, mijnheer de voorzitter van de Europese Commissie, dames en heren, het Tsjechische voorzitterschap is nog maar amper begonnen of het ziet zich al gesteld voor aanzienlijke problemen en voor de zware taak om drie grote crises in goede banen te leiden: de voortgezette economische en sociale crisis, het gasconflict tussen Rusland en Oekraïne – waardoor de Unie en haar buurlanden hard worden getroffen –, en de uitbraak van een nieuwe oorlog in het Midden-Oosten.

Ten overstaan van deze uitdagingen is er maar één mogelijke houding voor onze landen: één front vormen, solidariteit betonen en zowel gecoördineerd als vastberaden actie ondernemen.

Het verheugt mij te kunnen constateren dat het Tsjechische voorzitterschap, in nauwe samenwerking met de Europese Commissie, snel en eendrachtig heeft gehandeld in het energieconflict tussen Kiev en Moskou. Er is weliswaar nog geen oplossing gevonden, maar wij kunnen niet accepteren dat wij in gijzeling worden gehouden en wij moeten dan ook krachtig optreden. U heeft wat dat betreft gelijk, mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad en mijnheer de voorzitter van de Commissie. Door energie uit te roepen tot een van zijn drie belangrijkste prioriteiten heeft het Tsjechische voorzitterschap precies aangegeven wat de komende jaren een van Europa's grootste uitdagingen zal zijn, namelijk energieonafhankelijkheid en de noodzakelijke diversificatie van energiebronnen.

De Fractie van de Europese Volkspartij (Christen-democraten) en Europese Democraten is, net als alle Europese burgers, uitermate bezorgd over dit conflict en over de dreiging die hiervan voor alle Europese landen uitgaat. Wij kunnen niet toestaan dat lidstaten van de Europese Unie in gijzeling worden gehouden in dit conflict. Dit toont dan ook eens te meer aan dat het dringend noodzakelijk is overeenstemming te bereiken over een Europees energiebeleid. Wij moeten dus serieus nadenken over manieren om onze afhankelijkheid te verminderen en we moeten streven naar de totstandkoming van een uit verschillende energievormen bestaande mix.

Dames en heren, ook de huidige situatie in het Midden-Oosten wijst ons opnieuw op de noodzaak dat wij onze verantwoordelijkheid op internationaal niveau nemen. Zeker, Europa is 's werelds grootste donor van humanitaire hulp – daar mogen wij trots op zijn en daar moeten we mee doorgaan –, maar met humanitaire hulp alleen zal het conflict tussen de Israëliërs en de Palestijnen niet opgelost worden.

Wat Europa nodig heeft is een sterke, uitgesproken politieke wil, een wil die gepaard gaat met voldoende personele, militaire en financiële middelen om een geloofwaardige speler op het wereldtoneel te kunnen zijn. Waarom houdt de hele wereld de ogen strak op Barack Obama gericht? Omdat Europa nog niet in staat is zijn visie, idealen en kennis tot gelding te brengen. Europa heeft, terecht, kritiek geuit op het unilateralisme van de huidige Amerikaanse regering, en als de zaken met de nieuwe bewoner van het Witte Huis veranderen – waar ik op hoop – rijst de vraag of wij bereid zijn om ons steentje bij te dragen aan een multilaterale aanpak.

Zijn wij bereid militaire middelen in te zetten, niet om oorlog te voeren, maar om vrede te waarborgen? Zijn wij bereid de begrotingsmiddelen vrij te maken die nodig zijn om ons beleid te voeren?

Mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, terecht hebt u de externe betrekkingen van de Unie tot een van uw prioriteiten gemaakt. De actualiteit levert tal van voorbeelden op waaruit blijkt hoe urgent het is een en ander te behandelen, of het nu gaat om de betrekkingen met Rusland, met de Verenigde Staten of met het Midden-Oosten, om van het Middellandse-Zeegebied, de Balkanlanden, Afrika of de opkomende landen maar niet te spreken. De Europese burgers verwachten van Europa dat het internationaal heel zijn gewicht in de schaal legt. Dat is wat alle opiniepeilingen al jaren laten zien. Waarom wachten wij nog op?

Tot slot zal het fungerend voorzitterschap het hoofd moeten bieden aan de economische en sociale crisis door toezicht te houden op de tenuitvoerlegging van de nationale herstelplannen, en door de Europese Unie te leiden tijdens de top van de G20 die in april in Londen zal worden gehouden. Wij roepen het Tsjechische voorzitterschap op om hand in hand met de Europese Commissie en samen met onze internationale partners te werken aan het vaststellen en implementeren van de regels die aan de economische actoren moeten worden opgelegd.

De Europese Unie moet zijn sociaal model, de sociale markteconomie, beschermen, en moet stimuleren dat er op de mondiale financiële markten een systeem voor markttoezicht wordt ingesteld dat vergelijkbaar is met het systeem dat in onze landen geldt. In de beheersing van zowel de financiële crisis als de economische crisis moet Europa eensgezind en vastberaden zijn.

Wij rekenen erop dat u, mijnheer Topolánek, en uw voorzitterschap de nodige daadkracht betonen om Europa tijdens deze moeilijke periode te leiden.

(Applaus)

Martin Schulz, namens de PSE-Fractie. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister-president, u bekleedt het laatste voorzitterschap van de Raad tijdens deze zittingsperiode van het Europees Parlement. Het eerste voorzitterschap van de Raad tijdens deze zittingsperiode werd bekleed door Nederland, geleid door de heer Balkenende. Geen mens weet meer wat hij hier heeft gezegd, en wat wij hebben geantwoord. Daarom is wat wij in de komende vijf à zes maanden met elkaar willen bespreken en bereiken een voorwaarde voor een hoge opkomst bij de Europese verkiezingen. Wanneer de burgers zien dat wij, dat wil zeggen voorzitterschap, Parlement en Commissie, er tijdens een crisissituatie in slagen samen te werken, en daardoor de uitdagingen aan kunnen pakken waarmee we worden geconfronteerd, dan weet ik zeker dat zo voor de Europese verkiezingen een positieve en constructieve stemming ontstaat.

Daarom hebben wij als sociaaldemocraten in het Parlement belang bij het welslagen van uw voorzitterschap. Tijdens de eerste dagen had ik enige twijfels. De heer Schwarzenberg zegt dat Israël gebruik maakt van zijn recht op zelfverdediging. Hij kiest eenzijdig partij in een fase waarin we de Europese Unie eigenlijk nodig hebben als bemiddelaar. Dat is intussen gelukkig rechtgezet. U hebt zelf gezegd dat we geen bemiddelende rol spelen in het gasconflict. Dat is intussen rechtgezet, en dat heeft u goed gedaan.

Er waren in het begin wat problemen, maar die zijn nu opgelost, en dat is een goede zaak. Er waren wat aarzelingen in de startfase, maar als u goede resultaten bereikt – en ik moet zeggen dat de heer Barroso gelijk heeft – dan geniet u de volledige ondersteuning van onze fractie. Dat geldt ook voor de toespraak die u hier vanochtend heeft gehouden; die geeft hoop voor de komende maanden, en we hebben er allemaal zeer welwillend naar geluisterd.

Ik wil graag ingaan op een punt dat u heeft genoemd. U heeft mijn vriend Joseph Daul geciteerd, eigenlijk een verstandig man, maar vandaag zat hij er naast. Hij heeft hier gezegd dat de financiële crisis geen nederlaag van het kapitalisme is. Dat is waar, het kapitalisme bestaat helaas nog steeds. Het is echter wel een nederlaag van de kapitalisten, die ons jarenlang hebben verteld dat we geen regels nodig hebben, dat de markt zich zelf wel kan regelen, en dat ook doet. Zij hebben een nederlaag geleden. U heeft tot nu toe vol overgave het beleid gesteund van degenen die vertelden dat we geen regels nodig hadden. Nu verklaart u hier plotseling dat we een Europa van de regels nodig hebben. Ik kan u alleen maar zeggen: inderdaad, voor het oplossen van de crisis op de financiële markten hebben we meer regels nodig. Hartelijk welkom in de club van de Europese regelgevers, mijnheer Topolánek, ook u heeft uw les geleerd.

(Applaus)

Mijnheer de minister-president, we bevinden ons in een beslissende fase van de internationale politiek. Wanneer de Europese Unie op het gebied van de continuïteit van de energievoorziening of in het conflict in

de Gazastrook de mondiale rol wil spelen die bijvoorbeeld de voorzitter van de Commissie heeft beschreven, mag ze niet toelaten dat er een wig tussen ons wordt gedreven. Daarvoor hebben we de Unie van de Zevenentwintig als sterk economisch en politiek blok nodig. We zijn namelijk alleen sterk als we ons niet laten verdelen. De kracht van de anderen is toch dat ze er altijd op kunnen speculeren dat de Europeanen met verschillende tongen spreken. Schwarzenberg zegt dat Israël zich verdedigt; Louis Michel zegt dat Israël het internationale recht schendt. Met zo'n Europese Unie hoeft u niet te onderhandelen.

Wanneer de Russen of de Oekraïeners weten dat de helft van de Europeanen achter ze staat, en dat de andere helft achter de tegenstander staat, dan staan wij niet sterk. We staan wel sterk wanneer we een degelijk verdrag als grondslag hebben. Het Verdrag van Lissabon is degelijk. Uw regering is al zwaar gestraft met de president die u heeft, maar als uw regering erin slaagt tijdens uw voorzitterschap het Verdrag te ratificeren, dan is dat een krachtig signaal voor een krachtig Europa.

(Applaus)

Op de Praagse burcht zit Václav Klaus. We zullen hem in februari beluisteren, want dan komt hij naar Brussel. Op de Praagse burcht zat ook Karel IV; u heeft het al vermeld, mijnheer de minister-president. Karel IV heeft de Gouden Straat van Praag naar Neurenberg aangelegd om de volkeren en de naties met elkaar te verbinden. Dat was in die tijd een enorme prestatie. Karel IV was, voor hij de Duitse keizer aan het hof van Praag werd, hertog van Luxemburg. Daarom waren die tijden op de Praagse burcht een werkelijk Europees tijdperk. We hopen dat er op de Praagse burcht binnenkort weer iemand zal zitten die even Europees is.

(Applaus)

Graham Watson, *namens de ALDE-Fractie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, namens mijn fractie heet ik de fungerend voorzitter welkom. Wij wensen u veel succes, mijnheer de fungerend voorzitter.

Een bekende Tsjech heeft ooit gezegd: "Ik ben geen beginnening meer: er wordt van mij verwacht dat ik doelpunten maak; scoren is mijn job." Wat voor Milan Baroš geldt, geldt ook voor u en uw ministers. De doelen waar de bal in moet, zijn omlijnd in uw werkprogramma.

Met betrekking tot de economie heeft u gezegd dat de belemmeringen op de markt, op zowel de interne als de externe markt, moeten worden weggeruimd en dat het antwoord van Europa op de crisis niet alleen uit Keynesiaanse investeringen mag bestaan, maar dat wij daarnaast ook moeten streven naar eerlijkere mededinging, liberalisering van de handel en vrijer, grensoverschrijdend verkeer van personen en goederen.

Het zijn harde tijden voor de Europese burgers. Uw recept zal worden aangevochten, maar niet door de liberalen en democraten. Want de ervaringen van de Tsjechische Republiek – en van zo vele andere landen – laten zien dat de markt de mensen uit armoede kan bevrijden.

Wat het thema energie betreft doet u er inderdaad goed aan de doelstellingen van de strategische energiebeleidsevaluatie na te streven, maar de evaluatie en de klimaatdoelstellingen mag geen struikelblok vormen voor onze ambities. Veeleer moet zij een springplank zijn in de richting van een sterker en groener beleid, een beleid dat de omschakeling in de EU van fossiele naar hernieuwbare energiebronnen krachtiger ter hand neemt en een eind maakt aan onze sterke energieafhankelijkheid.

Momenteel wordt onze waarnemers de toegang tot de Oekraïense distributiecentra geweigerd. Rusland beweert dat het geen gas kan exporteren omdat Oekraïne de doorvoer ervan weigert, terwijl Oekraïne beweert dat het geen gas om door te voeren, omdat Rusland de doorvoerroute heeft gewijzigd. Ondertussen lijdt de industrie in Oost- en Midden-Europa, zitten er mensen in de kou en worden er voorbereidingen getroffen om kernreactoren die door de Unie als onveilig zijn aangemerkt, opnieuw in bedrijf te stellen.

Dit is niet wat je noemt een goed functionerende energiemarkt. Het doet meer denken aan een film van de Marx Brothers, *A Night in the Cold* – dat wil zeggen, inmiddels twaalf nachten, en het eind is nog niet in zicht. U moet dus ophouden met discussies over de interne energiemarkt en de ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen: maakt u gebruik van de bevoegdheden van het voorzitterschap om middelen voor de nodige investeringen vrij te maken!

Wat betreft de EU in de wereld zijn wij verheugd over de ambities die het voorzitterschap aan de dag legt. Europa moet een leidende rol spelen bij de oplossing van conflicten, de ondersteuning van ontwikkeling en de bevordering van de mensenrechten.

Maar als u werkelijk van zins bent de handelingsmogelijkheden van de EU uit te breiden, waarom heeft u dan de ratificatie van het Verdrag van Lissabon opnieuw vertraagd? Als u de verspreiding van wapens wilt tegengaan, waarom bouwt u dan een raketafweersysteem op Europese bodem?

(Applaus)

En als u voor vrede in het Midden-Oosten bent, waarom laat u dan toe dat Europa door tal van verschillende vredesmissies belachelijk wordt gemaakt?

Met de ontwikkelingen die zich in Gaza voltrekken wordt het voor velen van ons steeds moeilijker om onpartijdig te blijven. Dit Huis zal nooit tot een gezamenlijk standpunt komen zolang we proberen een schuldige aan te wijzen, want beide partijen hebben schuld, maar we kunnen wel het geweld veroordelen en een onmiddellijk staakt-het-vuren eisen.

Er is geen enkele rechtvaardiging voor de raketaanvallen van Hamas, maar evenmin voor het gebruik van clustermunitie die ten doel heeft om burgers te verminken.

De leuze voor uw voorzitterschap luidt "een Europa zonder grenzen". Misschien dacht de auteur van die leuze hierbij aan het oude Tsjechische spreekwoord "Verschuil je niet achter hekken, maar vraag je vrienden om hulp".

Mijnheer de fungerend voorzitter, wij, uw mede-Europeanen, zijn uw vrienden. De president van uw land heeft de Europese Unie met de Sovjet-Unie vergeleken. Tja, wij luisteren tenminste geen privégesprekken af, iets wat hij wel heeft gedaan met leden van dit Parlement.

Wie aan de kant wil blijven staan, mag dat best doen, maar dit is een Unie van vrienden, van vrienden, gelijken en partners.

De doelstellingen van uw voorzitterschap zijn moedig. Wij steunen deze doelstellingen. Als u erachter staat, staan wij achter u.

(Applaus)

Brian Crowley, namens de UEN-Fractie. – (GA) Mijnheer de Voorzitter, er moet worden gewerkt aan betere politieke en economische betrekkingen tussen de Europese Unie en Amerika. Ik hoop dat het voorzitterschap van de Tsjechische Republiek dit in de komende maanden zal oppakken. Amerika krijgt volgende week een nieuwe president; we staan allemaal voor grote uitdagingen. In ieder geval moeten we de financiële markten zo snel mogelijk reguleren.

(EN) Mijnheer de fungerend voorzitter, wij heten u vandaag welkom in dit Parlement en zijn bijzonder verheugd dat het voorzitterschap van de Tsjechische Republiek op dit cruciale tijdstip de leiding van de Europese Unie overneemt. Namens mijn fractie, de Unie voor een Europa van Nationale Staten, bied ik u ook onze steun aan voor uw programma, dat tot doel heeft te garanderen dat de Europese Unie, maar ook de lidstaten binnen de Europese Unie, een duidelijkere en sterkere stem krijgt.

Tal van collega's hebben het reeds over de huidige crisissen gehad, en ik wil van meet af aan mijn waardering uitspreken voor de doortastende maatregelen die uw voorzitterschap en voorzitter Barroso hebben genomen toen het probleem met de stopzetting van de gasleveranties aan de Europese Unie begon, niet alleen omdat we de schuldige hebben aangewezen, maar ook omdat we onmiddellijk iets op maatschappelijk, economisch en politiek niveau hebben ondernomen om beide partijen aan de onderhandelingstafel te krijgen.

Daarom is het nu belangrijk dat tijdens het voorzitterschap het concept van partnerschap met het Oosten wordt uitgebreid en dat we naar het Oosten en de Balkan kijken omdat de breuklijnen binnen de Europese Unie momenteel door die regio's lopen, niet alleen vanwege de politieke instabiliteit, maar ook vanwege onze onderlinge afhankelijkheid als het gaat om energie en economie.

Mijn tijd is bijna om en daarom wil ik ten slotte nog verwijzen naar wat u over de vijfde vrijheid, over het vrij verkeer van kennis zei. Kennis kan ons de instrumenten aan de hand doen die we nodig hebben om vooruitgang te boeken op het gebied van innovatie, onderzoek en capaciteiten. Onze ogen zijn nu op u gericht. Wij verwachten dat u, uitgaand van uw eigen – persoonlijke en nationale – geschiedenis van totalitarisme, vrijheid en grootse prestaties op het gebied van onderwijs en innovatie, de richting zult aangeven waarin de Europese Unie de volgende stap dient te zetten.

Tot slot zou ik John F. Kennedy willen citeren, die in zijn inaugurele rede heeft gezegd: "Wij staan vandaag op het punt nieuw terrein te betreden, maar op dit nieuwe terrein wachten ons geen beloften, maar uitdagingen". Ik weet dat u deze uitdagingen aankunt.

Monica Frassoni, *namens de Verts/ALE-Fractie*. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, op hetzelfde moment waarop ons debat hier plaatsvindt, vallen er bommen op de mensen in Gaza en ik denk dat het, voor ons als Parlementsleden en voor de Raad en Commissie, de hoogste prioriteit moet zijn om de bombardementen op de mensen in Gaza te stoppen. Ik denk dat dit nu onze plicht is, ongeacht onze meningsverschillen over wie verantwoordelijk is. Ik denk wel dat onze fractie, de Fractie de Groenen/Vrije Europese Alliantie, hier een duidelijk idee over heeft, zoals we vanmiddag ook uiteen zullen zetten.

Mijnheer de fungerend voorzitter, aan het begin van uw toespraak sprak u over de middeleeuwen, een tijdperk dat gewelddadig was, lang geleden, duister met enkele lichtpuntjes, maar zeker gewelddadig en duister. Ondanks de inspanningen van uw coalitiepartners lijkt het programma voor deze zes maanden inderdaad sterk in het teken te staan van een, laten we zeggen, enigszins achterhaalde visie, die sterk gemarkeerd wordt door een uiterst conformistische vrijhandelsmentaliteit, geheel gericht op *business* en markt en die, mijnheer de voorzitter, onderhand ouderwets is.

Volgens mij heeft het programma ook niet echt oog voor de noodzaak van beleidsmaatregelen, wetten en instrumenten op het gebied van sociale zaken, waarmee tegemoet zou kunnen worden gekomen aan de werkelijke behoeften van de burger. Uw programma zit op het verkeerde spoor als u het milieubeleid en de strijd tegen klimaatveranderingen opvat als een uitgavenpost, een belemmering, in plaats van als een grote kans voor innovatie en duurzame groei. Het is zelfs - staat u mij toe dit te zeggen - een beetje machistisch. Er wordt immers gezegd dat de doelstellingen van Barcelona met betrekking tot de structuren voor kinderopvang moeten worden herzien, natuurlijk om de vrouwen weer achter het aanrecht te krijgen.

Het is dus een programma dat migranten uitsluitend ziet als een veiligheidskwestie, dat meer is gericht op de NAVO dan op het multilateralisme, dat nog steeds speelt met dat rakettenverhaal en niet echt de nadruk legt op wat voor ons werkelijk belangrijk is in het buitenlands beleid, namelijk cohesie, de cohesie van onze Unie.

Het bevalt ons ook niet dat nergens wordt verwezen naar het zeer belangrijke onderwerp van antidiscriminatie. Ik zou graag willen weten welke prioriteit u toekent aan de aanneming van de richtlijn tegen discriminatie. Kortom, het is een programma waarin een wereld doorschemert met te veel gevaren en weinig mogelijkheden.

U heeft gesproken over uw werk als bemiddelaar in het Russisch-Oekraïens gasconflict, maar uit uw programma blijkt heel duidelijk dat tijdens uw voorzitterschap niet krachtig zal worden opgetreden tegen landen als Slowakije en ook Bulgarije die deze gascrisis aangrijpen om gevaarlijke en verouderde kerninstallaties te heropenen. En, voorzitter, alstublieft, veilige kernenergie bestaat niet, misschien over dertig, veertig, vijftig of zestig jaar, maar nu niet. Het heeft dus geen zin hierover te praten, want het is een uiterst dure illusie die ons zeker afleidt van onze werkelijke prioriteiten.

Energiezekerheid en solidariteit kunnen worden bereikt met krachtig, geconcentreerd optreden op het gebied van energie-efficiëntie en energiebesparing, wat een enorme bron van innovatie, werkgelegenheid en verbruiksvermindering is. Dit is de weg bij uitstek om onder andere het hoofd te bieden aan de gasoorlog. Voorzitter, wij vragen iets heel duidelijk van u: overtuigt u uw collega's ervan dat zij de doelstelling van 20 procent energiebesparing tot 2020 in het middelpunt van de Europese Voorjaarsraad plaatsen en bindend maken. Dit was de Assepoester van het energiepakket van vorig jaar. Ook vragen wij u om uw prioriteiten te herzien door op minder oppervlakkige wijze gebruik te maken van de in december genomen beslissingen over hernieuwbare energie.

Voorzitter, nog een laatste woord over de toekomst van Europa: het Verdrag van Lissabon is niet perfect, maar het is werkelijk vreemd dat u het nog niet heeft geratificeerd. Dus, alstublieft, neem deze gelegenheid te baat om ons uit te leggen waarom, en misschien zelfs om ons te zeggen wanneer u dit zult doen.

(Applaus)

Miloslav Ransdorf, *namens de GUE/NGL-Fractie*. – (CS) De fungerend voorzitter van de Raad heeft gesproken over onze complexe historische ervaringen. Ik ben van mening dat het voorzitterschap ons kan helpen de bestaande scheiding in Europa tussen Oost en West weg te nemen. De roman *Schweik* van Jaroslav Hašek bevat een woordspeling, een Duits-Hongaarse woordspeling, "*kelet oszt, nyugat veszti*", die vrij vertaald betekent dat het Oosten geeft en het Westen neemt. Dat is de manier waarop het in het verleden steeds is gegaan. Ik

denk dat we nu de kans krijgen daar een einde aan te maken. Ik denk dat het voorzitterschap voor Tsjechië ook een kans is om zich te bevrijden van vooroordelen en zelf opgelegde dogma's. Een voorbeeld van zo'n dogma is te vinden in een recent artikel van Václav Klaus waarin hij ons als oplossing voor de financiële crisis adviseert om tijdelijk de sociale, milieu- en gezondheidsnormen te versoepelen, omdat die zouden verhinderen dat mensen zich op een rationele wijze gedragen. Ik zou zeggen dat juist het tegenovergestelde waar is, en dat het Tsjechische voorzitterschap zou moeten helpen een economie te creëren die door sociale en milieufactoren wordt gestuurd. Ik zou in dit verband willen opmerken dat ik het over één ding volledig met premier Topolánek eens ben: wat ons uit de crisis en de economische impasse moet helpen, zijn innovatie en de ontwikkeling van – om in de woorden van Richard Florida te spreken – een “creatieve klasse”.

Wat ik bedoel te zeggen, is dat we allemaal de moed tot verandering moeten hebben. Stefan George, de grote Duitse schrijver, zegt dat de toekomst aan hen is die in staat zijn te veranderen. Ik hoop dat we in staat zullen zijn ons van het verleden los te maken, dat we in staat zullen zijn de kloof tussen Oost- en West-Europa te dichten en een enkel Europa te vormen dat vrij is van minderwaardigheidscomplexen jegens de Verenigde Staten of wie dan ook. Ik wil mijn bijdrage eindigen met een kritische opmerking aan het adres van premier Topolánek. Uw rede zit vol met nobele voornemens, resoluties en doelstellingen, en het is zeker goed dat het Tsjechische voorzitterschap ambitieuze plannen heeft, maar ook bedevaartgangers zweten, zoals de Poolse satiricus Jerzy Lec eens aforistisch zei.

Vladimír Železný, namens de IND/DEM-Fractie. – (CS) Mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, geen ander land begin begon zijn voorzitterschap met zo'n barrage van negativiteit en was geconfronteerd met zo veel ijzingswekkende voorspellingen als de Tsjechische Republiek. Vooral de Franse media proberen elkaar de loef af te steken in het beschrijven van de donkere onweerswolken die zich boven de arme Unie samenvakken nu ze niet langer meer wordt voorgezeten door zo'n oneindig bekwaam iemand als de Franse president maar is overgenomen door een bende Tsjechen.

Jazeker, door die Tsjechen die de doodzonde hebben begaan om het Verdrag van Lissabon nog niet te ratificeren, een verdrag waarmee een klein aantal grote landen zich voorgoed de besluitvorming in de Unie zal toe-eigenen. Maar dat is nog niet alles. Die Tsjechen hebben een populaire president met een hinderlijk scherpe intelligentie, die zich niet alleen tegen het Verdrag van Lissabon verzet, maar met kennis van zaken aandacht vraagt voor het steeds groter wordende democratisch tekort in de Unie. Zo'n democratisch tekort was twintig jaar geleden de reden waarom we het socialisme in ons land omver wierpen.

Het Tsjechische voorzitterschap heeft echter redelijke doelen gesteld en zijn prioriteiten zijn alleszins verstandig. Het zal ongetwijfeld een succesvol voorzitterschap worden. Laten we het land succes wensen en steunen, ondanks het gênante gevoel van de Tsjechische socialisten die al lang geleden patriottisme hebben ingeruild voor proletarisch internationalisme en dus vandaag, op bevel van hun socialistische bazen, venijnig proberen het Tsjechische voorzitterschap te destabiliseren. Ze doen maar!

Het plan is om door het falen van het Tsjechische voorzitterschap te laten zien dat kleine landen onbekwaam zijn en het daarom tijd is de teugels van de Unie, via het Verdrag van Lissabon, permanent over te dragen aan de grote, capabele en ervaren landen. Dat is wat dit voorzitterschap zo belangrijk maakt. Het zal laten zien dat de kleinere landen net zo capabel zijn om de EU te leiden. Wat ze missen in vergelijking met de grotere landen, is grootheidswaan, egocentrisch denken, een op hol geslagen public-relationsmachine, de genotzuchtige hyperactiviteit van bepaalde presidenten en de neiging om voortdurend op te scheppen over fictieve prestaties.

Ik wens premier Topolánek, vicepremier Vondra en de overigen uit de grond van mijn hart succes. Dit wordt niet alleen het succes van mijn eigen land, maar van alle kleine en nieuwe EU-landen. Dat is de belangrijke boodschap aan de EU. De reden waarom het Tsjechische voorzitterschap een succes zal worden, is dat we ook nog ervaring hebben op een ander terrein: terwijl de grootste EU-landen als 'saai' democratieën hebben geleefd en alleen met standaardsituaties hebben leren omgaan, hebben wij een halve eeuw geleefd onder een totalitair regime dat alles behalve normaal was. Dit heeft ons geleerd creatieve oplossingen te vinden voor niet-standaardsituaties, een vaardigheid die nu van pas zal komen.

Jana Bobošíková (NI). – (CS) Mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, dames en heren, ik ben trots op de bedrevenheid en de slagvaardigheid waarvan het Tsjechische voorzitterschap blijk heeft gegeven bij de kwestie van de gasleveringen aan EU-landen. Ik zou ook blij zijn als de fungerend voorzitter van de Raad, Mirek Topolánek, in de gesprekken over de toekomst van de EU – met andere woorden: over het Verdrag van Lissabon – van dezelfde vastberadenheid blijk zou geven als in de gasonderhandelingen met Vladimir Putin en Yulia Tymoshenko.

De fungerend voorzitter van de Raad zou meer moeten ambiëren dan alleen de rol spelen van onderhoudsman: hij zou zich als groepsleider moeten opstellen. Mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, u heeft een unieke kans om te laten zien dat in de Europese Unie alle staten, ongeacht hun grootte, gelijk zijn. Als u vastberaden blijft, mijnheer Topolánek, zult u geschiedenis schrijven.

U heeft de kans en bevoegdheid gekregen om publiekelijk te verklaren dat het Verdrag van Lissabon na het Ierse referendum dood is en ons op een doodlopend spoor heeft gezet. U bent in een positie om de samenstelling van een nieuw visionair document voor te stellen dat daadwerkelijk de gemene deler van de belangen van de afzonderlijke lidstaten vormt en bij referenda op de steun van de burgers kan rekenen. Het is niet nodig om zich blindelings achter een verdrag te stellen dat de ondemocratisch verkregen macht van ambtenaren versterkt, terwijl het het onvermogen van de Europese elite om tot overeenstemming te komen en met name hun onwil om aan de burger verantwoording af te leggen, verdoezelt.

Mijnheer Topolánek, u vertegenwoordigt hier een land dat zich in de afgelopen eeuw wist te ontworstelen aan het Oostenrijks-Hongaarse keizerrijk en dat het verraad van München en de gruwelen van het nazisme overleefde. U vertegenwoordigt een land waarvan het volk zich verzette tegen de troepen van het Warschaupact. U vertegenwoordigt een land dat veertig jaar onder de duim van de Sovjet-Unie leefde, dat onder de Raad voor wederzijdse economische bijstand steeds verder in de armoede wegzakte, en dat zonder bloedvergieten een einde maakte aan het totalitaire regime.

Ik weiger te geloven dat u als premier van een land met zo'n geschiedenis wilt dat beslissingen over sociaal beleid, energie, belastingen, justitie en veiligheid ergens anders dan in de lidstaten zelf worden genomen. Ik geloof niet dat u werkelijk wilt dat de Unie exclusieve bevoegdheden ten aanzien van de lidstaten heeft. Ik geloof niet dat u wilt dat de Unie zich bemoeit met de bescherming en verbetering van volksgezondheid, industrie, cultuur, toerisme, onderwijs en sport. Ik geloof niet dat u er blij mee bent dat het Verdrag van Lissabon op meer dan vijftig terreinen het vetorecht van lidstaten afschaft en van de kleinere landen, waaronder de Tsjechische Republiek, het stemgewicht verlaagt.

Mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad en premier van de Tsjechische Republiek, heb de moed om de andere zesentwintig staatshoofden en regeringsleiders te zeggen wat u ook privé zegt, namelijk dat het Verdrag van Lissabon niet deugt en u het verworpt. Doe dit in naam van de democratie en de vrijheid. Het zal u door de zogenaamde "Europese elite", de ambtenaren van de Commissie en zelfs door de meerderheid van het Parlement niet in dank worden afgenomen, maar u zult er wel de bewondering en het respect van de burgers mee verdienen, die hier vaak worden vergeten, en het zal uw prestige in uw eigen land enorm doen toenemen. Uw voorzitterschap beperkt zich niet tot een paar politici en ambtenaren maar is er voor 450 miljoen burgers.

In eigen land zegt u vaak dat het Verdrag van Lissabon een "noodzakelijk kwaad" is. Maar wat maakt dat kwaad nu zo noodzakelijk? Hou ermee op uzelf wijs te maken dat het Verdrag van Lissabon een noodzakelijk kwaad is. Het is gewoon slecht, en u heeft nu de macht om het te veranderen. Begin met de werkzaamheden aan een nieuw document en kijk daarbij voor inspiratie naar de Verdragen van Rome en de Verklaring van Messina, en zet u in voor de gemeenschappelijke belangen van de Europese Unie. Dat zijn vrijheid, welvaart, concurrentiekracht en veiligheid, en niet euro-gezondheid, euro-belastingen, euro-parken en euro-bier.

Mijnheer Topolánek, alleen lafaards spreken over "noodzakelijk kwaad", en gebruiken het als een gemakkelijk excuus. U bent geen lafaard. Dat hoop ik tenminste. U wordt gesteund door de uitslag van het Ierse referendum en door 55 procent van de Tsjechen die zich verzetten tegen het Verdrag van Lissabon. En u kunt rekenen op de krachtige stem van de Tsjechische president, Václav Klaus. De grootste vorm van lafheid is als je weet wat je moet doen, maar het toch niet doet. Maar dat weet u ongetwijfeld.

Mirek Topolánek, fungerend voorzitter van de Raad. – (CS) Dank u voor al uw vragen en opmerkingen over mijn rede. In de Tsjechische Republiek hebben we ook een parlement waar uiteenlopende meningen zijn te horen. Sommige van de meningen die ik vandaag heb gehoord, waren geen verrassing, hoewel ik het niet met alle meningen eens was. Ik wil meteen aan het begin nog eens herhalen – en ik zeg dit in antwoord op een hele reeks vragen – dat ik me hier zie als voorzitter van de Europese Raad en dus niet van plan ben om gedurende deze zes maanden mijn persoonlijke of partijpolitieke opvattingen aan u op te dringen. Toch vind ik dat ik op één kwestie moet reageren, omdat ze mij persoonlijk raakt. Het betreft de zeer ruwe beoordeling van de Tsjechische president, Václav Klaus, iemand die naam heeft gemaakt bij de Europese burgers, wat volgens mij een goede zaak is en wat me met trots vervult. Václav Klaus is de verpersoonlijking van de transformatie die in de jaren negentig in Tsjechië heeft plaatsgevonden, en het is dankzij hem dat we vandaag succesvol zijn en de eerste tien jaar goed hebben doorstaan. Ik ben er trots op dat we de "fluwelen revolutie" zonder kleerscheuren zijn doorgekomen, dat we de Russische troepen in 1991 uit ons land hebben

verdreven, dat we in 1999 tot de NAVO en in 2004 tot de Europese Unie zijn toegetreden, en dat we vorig jaar de grenzen tussen de EU-landen hebben opgeheven en nu zonder paspoort of beperkingen van Lissabon naar Vilnius kunnen reizen. Ik ben er trots op daaraan te hebben bijgedragen en vandaag als voorzitter van de Raad voor u te mogen staan. Het is bijna niet te geloven dat de Tsjechische Republiek nu het voorzitterschap waarneemt van een gemeenschap van zevenentwintig landen met een bevolking van bijna een half miljard mensen. Wanneer de Europese Unie geen ruimte meer laat voor vrije publieke discussie en meningsverschillen, dan speelt het hele vraagstuk van uniforme regels en unificatie geen rol meer en is ze niet meer mijn Europese Unie. Wanneer we niet meer vrijelijk onze mening kunnen uiten, leidt dat tot rampzalige gevolgen. Ik maak daarom ernstig bezwaar tegen de aanvallen op Václav Klaus. Hij heeft een uniek vermogen om zijn opvattingen in deze 'geïnificeerde', politiek correcte discussie te laten horen en daarmee de toon te zetten voor een frisse en onbevangen discussie. Een open discussie zou voor de Europese Unie iets moeten zijn om trots op te zijn en nooit mogen worden gesmoord.

Wat het Verdrag van Lissabon betreft – dat het verdient om genoemd te worden – zou ik willen zeggen dat het in essentie een 'middelmatic' verdrag is: een beetje slechter dan het Verdrag van Nice en een beetje beter dan het daarop volgend verdrag. Maar dat is niet meer dan mijn persoonlijke mening. Ik heb over dit verdrag onderhandeld namens de Tsjechische Republiek, waarna het door het Tsjechische parlement is goedgekeurd. Ik heb het ondertekend en zal in het parlement vóór het Verdrag stemmen. Maar nogmaals, de gedachte dat we individuele lidstaten kunnen opdragen een document te ratificeren, dat ze niet het recht hebben hun eigen procedures te volgen en zelf te beslissen of ze er wel of niet mee akkoord gaan, is absurd. We moeten de instellingen veranderen, de werking van de Europese mechanismen verbeteren, de regels vereenvoudigen. Ik ben er niet helemaal zeker van of dit allemaal in het Verdrag van Lissabon is geregeld. Ieder van ons heeft zo zijn eigen ideeën over hoe het eruit zou moeten zien, en ik, mevrouw Bobošíková, zie het Verdrag als een compromis, een misschien ingewikkeld compromis maar als een compromis, en ik zal de ratificatie ervan steunen.

Het is nodig om een paar woorden te zeggen over de situatie in het Midden-Oosten en de positie van Europa in dat conflict. De Europese Unie is lang gezien als een grote *payer* maar geen *player*. Ze heeft in die regio veel geïnvesteerd in onder meer humanitaire en ontwikkelingsprojecten, maar onvoldoende bijgedragen binnen het 'kwartet' en niet de verantwoordelijkheid genomen die bij participatie in dit 'kwartet' hoort. Ik denk dat in de huidige situatie, met de komst van de nieuwe Amerikaanse regering, de Europese Unie de gelegenheid zal krijgen om niet alleen geld in die regio te investeren maar ook met probleemoplossende initiatieven te komen en zich actiever op te stellen. Ik wil me niet uitspreken voor de ene of de andere kant. Feit is dat de Israëli's recht hebben op veiligheid en geen raketaanvallen hoeven te tolereren. Ik ben in Siderot en Ashkelon en ook in andere delen van Israël geweest. Evenzeer heeft het Palestijnse volk nu het recht een eigen staat en een functionerend bestuur te creëren en een veilig en fatsoenlijk leven te leiden. Dit nu al zestig jaar durende conflict heeft niets opgelost. Ik heb niet de illusie dat wij het nu zullen beëindigen. Wat we wel op korte termijn willen bereiken, is een staakt-het-vuren en beëindiging van de vijandelijkheden. Ik wil niet alleen verwijzen naar de rol van de Europese onderhandelaars en de missie onder leiding van Karel Schwarzenberg die naar de regio is vertrokken, maar natuurlijk ook naar de rol van de Arabische staten in de regio, die positief is geweest. Dat kan zowel worden gezegd van de rol van Egypte als van de rol van Turkije en andere landen. Ik denk dat zodra aan bepaalde voorwaarden is voldaan, zoals de beëindiging van de wapensmokkel vanuit de Sinaï naar Gaza, we samen een situatie kunnen creëren – binnen de mondiale veiligheidsarchitectuur of een deel daarvan, of via de Europese Unie alleen – waarin het conflict kan worden beëindigd, hoewel ik betwijfel dat dat snel zal gebeuren.

Wat het energie- en klimaatvraagstuk en de rol van de Europese Unie in de wereld betreft, zal het voor iedereen duidelijk zijn dat wanneer het voorbeeld van de Europese Unie op het gebied van klimaatverandering – wat ik ook over dat onderwerp moge denken – niet wordt gevolgd door economieën en belangrijke actoren als de VS, de Russische Federatie, Brazilië, India en China, het EU-initiatief een geïsoleerde inspanning zal blijven, een roep in de wildernis, en op wereldschaal dus zinloos zal zijn. Onze rol is om de andere wereldmachten en de grootste vervuilers ervan te overtuigen ons voorbeeld te volgen. Dat is waar ik voor ons een rol zie weggelegd in de eerste helft van dit jaar, want het klimaat- en energiepakket is nu ondertekend en goedgekeurd en wacht op uitvoering, ofschoon het natuurlijk eerst nog door het Europees Parlement moet worden goedgekeurd, en ik hoop dat het Parlement dit zal doen. Het hele vraagstuk van de energiemix wordt soms veel te ideologisch aangepakt en te zeer gepolitiseerd. Naar mijn mening moet de Europese Unie bij dit vraagstuk een zeer praktische en pragmatische aanpak volgen en kijken naar de korte-, middellange- en langetermijndoelstellingen en de korte-, middellange- en langetermijnmiddelen om die doelstellingen te bereiken. Ik kan me niet voorstellen dat landen waarvan de productiesector voor negentig procent afhankelijk is van energie uit kolen, zoals Polen, in staat zullen zijn om daar radicaal, op niets ontziende wijze, in een

periode van vijftien of twintig jaar een einde aan te maken. We moeten natuurlijk investeren in 'schone-kolentechnologieën' en verbetering van het energierendement van fabrieken, omdat we deze afhankelijkheid niet eenzijdig en in zeer hoog tempo kunnen beëindigen. We moeten hierover in gesprek gaan en in innovatie investeren, en natuurlijk geleidelijk in de richting van een andere energiemix gaan, met andere woorden, in de richting van meer milieubescherming, minder afhankelijkheid van fossiele brandstoffen en natuurlijk een zekere en relatief goedkope energievoorziening, zodat Europa zijn concurrentiepositie in de wereld kan behouden. De Russisch-Oekraïense crisis is niet alleen een vertrouwenscrisis. Er zijn commerciële, economische, politieke, geopolitieke en strategische belangen mee gemoeid. Het is een complex probleem, en ik zou zeker geen directe schuldige voor de laatste crisis willen aanwijzen, omdat voor ons, voor de Europese Unie en de Europese landen, zowel Rusland als Oekraïne blaam treft: de eerste levert het gas niet en de tweede blokkeert de doorvoer. In deze kwestie moeten we gebruik maken van onze invloed in de regio en niet alleen voor de korte maar ook voor de middellange en lange termijn een oplossing proberen te vinden, door de bronnen en doorvoerroutes te diversifiëren en te zorgen voor de interconnectie van elektriciteits- en gasnetwerken in de Europese Unie, zodat we kunnen bereiken wat niet eerder is bereikt: energiesolidariteit en implementatie van crisisplannen, want de crisis is nog niet over. Ik wil geen onheilspreekt zien, maar de situatie in Slowakije, Bulgarije en de Balkan is zeer ernstig en kritiek.

Afgaande op mijn aantekeningen van wat de vertegenwoordigers van de afzonderlijke fracties hebben gezegd, is onze agenda voor sommigen te liberaal en voor anderen juist te conservatief. Volgens mij is zij noch het een noch het ander. Onze agenda sluit aan op de langetermijndoelstellingen en langetermijnagenda van de Europese Unie. Al in de eerste dagen van dit jaar werd de Tsjechische bijdrage, de Tsjechische stempel op deze agenda, heel gunstig ontvangen, omdat onze nadruk op energiezekerheid de Unie onverwacht, maar geen moment te vroeg, tot een diepgaande discussie zal leiden over de manier waarop we onze onafhankelijkheid en vrijheid kunnen veiligstellen. Dat kan alleen door niet, of in ieder geval minder, afhankelijk te zijn van energie-import en externe energiebronnen.

Er zijn hier vragen gesteld over de antidiscriminatie richtlijn, de doelstellingen van Barcelona en de vermeende geringe aandacht voor sociale vraagstukken. Ik ben het niet eens met de geuite kritiek – hoewel we natuurlijk hebben geprobeerd deze basisdoelen een eerder symbolische betekenis te geven – omdat we zeer zeker noch het antidiscriminatievraagstuk noch de kwestie van de bescherming van vrouwen onderschatten. Ik verzeker u dat we een zeer uitgebreide ervaring hebben met kinderen die in verschillende soorten instellingen moeten verblijven, en het is voor ons van cruciaal belang dat vrouwen en gezinnen een keus hebben, dat vrouwen er zelf voor kunnen kiezen of ze zich op een gegeven moment uitsluitend aan hun kinderen willen wijden. We willen een uitgebreid scala van mechanismen creëren om dat mogelijk te maken, zodat het gezin geen sociale nood hoeft te lijden. En het is net zo belangrijk dat er een uitgebreid scala aan instellingen voor kinderopvang is. U kunt van mij aannemen dat een land als de Tsjechische Republiek hierover een schat aan ervaring heeft uit de tijd van het totalitaire regime, toen dit beginsel min of meer met dwang werd opgelegd.

Ik geloof dat dit als inleiding voldoende is. Als er iets is waar de Tsjechen geen gebrek aan hebben, dan is het wel zelfvertrouwen. Dus kan ik u tot besluit zeggen dat het feit dat de Tsjechische Republiek het kleinste van de grote landen is, of het grootste van de kleine, ons absoluut geen minderwaardigheidsgevoel bezorgd. We zijn het op elf na grootste land van de Europese Unie. Ik wil u er alleen maar aan herinneren dat toen Zweden het voorzitterschap in 2001 overnam, de artikelen in de pers dezelfde teneur hadden als in november en december vorig jaar toen wij ons opmaakten voor het voorzitterschap: men betwijfelde of de Eurosceptische Zweden, die geen euro hadden en die ook niet wilden, en die überhaupt pas recent lid waren geworden, wel capabel waren om de kwestie van de enige munt aan te pakken en de discussies over de ratificatie van het Verdrag van Nice te leiden, laat staan om de Europese Unie aan te voeren. Als we nu voor "Verdrag van Nice" "Verdrag van Lissabon" lezen en voor "Zweden" "Tsjechische Republiek", dan zijn die artikelen niet van elkaar te onderscheiden. Die artikelen bezorgen ons echt geen minderwaardigheidsgevoel.

VOORZITTER: RODI KRATSA-TSAGAROPOULOU

Ondervoorzitter

Jan Zahradil (PPE-DE). – (CS) Mijnheer de fungerend voorzitter, ik zal voortborduren op het thema Tsjechië dat u hier zelf hebt geïntroduceerd. Wat er aan de hand is – u heeft dat zelf kunnen vaststellen en in uw interventie ook benadrukt –, is dat er binnenkort verkiezingen zullen worden gehouden voor het Europees Parlement. Dat betekent dat zowel de bijdragen van de Tsjechische afgevaardigden als die van de afgevaardigden uit de andere lidstaten gekleurd zullen zijn door een sfeer die nu eenmaal vlak voor verkiezingen heerst, en dus geen echt oordeel inhouden over het programma dat u als voorzitter hebt gepresenteerd.

Mijns inziens was de Tsjechische regering tijdens de eerste dagen van het Tsjechisch voorzitterschap geconfronteerd met een uitdaging van de eerste orde en heeft zij die test met vlag en wimpel gehaald. Het doet mij deugd dat een aantal collega's dat hier heeft benadrukt. Het is verder duidelijk geworden dat de 3 E's – economie, energie en externe betrekkingen – inderdaad de prioriteiten van dit voorzitterschap zullen zijn. De gebeurtenissen die begin dit jaar alle aandacht opeisten – de toestand in de Gazastrook en de crisis in de gasleveringen aan Europa – kunnen onder tenminste twee van voornoemde prioriteiten worden ondergebracht. Wat we niet openlijk hebben willen toegeven, maar wat nu toch duidelijk is geworden, is dat energiezekerheid voor de Europese Unie in de toekomst een zaak van fundamenteel belang zal worden, belangrijker nog, volgens mij, dan het Verdrag van Lissabon. Dat verdrag zal ons immers licht noch verwarming geven. Het zekerstellen van de energievoorziening is overigens geen onderwerp dat slecht in de periode van een enkel voorzitterschap actueel blijft: het zal nog jaren meespelen. Het is een enorme uitdaging en de Tsjechische republiek is trots op het feit dat ze op dit gebied vooruitgang heeft weten te boeken. Eén en ander maakt evenwel ook zonneklaar hoezeer voornoemde 3 E's met elkaar verstrengeld zijn. Energiezekerheid heeft gevolgen voor de economie. Problemen bij de energievoorziening zullen het eerst in de economie voelbaar zijn. Ook de externe betrekkingen spelen hier een rol. Het is namelijk niet mogelijk de zekerheid en diversiteit van de Europese energievoorziening te garanderen zonder een op het Oosten gericht partnerschap, via een nabuurschapsbeleid of een verdere uitbreiding van de Unie met, bijvoorbeeld, Turkije.

Ik geloof dat de Tsjechische Republiek tegen deze taak opgewassen is en dit debat vooruit zal helpen, en zo een eigen kleur zal geven aan het voorzitterschap van de Unie. Ik wens een ieder van ons in dit opzicht al het beste.

Libor Rouček (PSE). – (CS) Premier Topolánek, voorzitter Barroso, dames en heren, niemand in dit Parlement hoopt dat het Tsjechisch voorzitterschap geen succes wordt. Europeanen in het oosten, westen, noorden en zuiden, in het Oude en het Nieuwe Europa hopen allemaal dat de Europese Unie wel vaart en dat het Tsjechisch voorzitterschap eenzelfde lot beschoren zal zijn. Het behoeft geen betoog dat alle leden van dit Parlement diezelfde hoop delen, of dat nu sociaaldemocraten, leden van de Volkspartij, liberalen of groenen zijn. In Europa, en zelfs in dit Parlement, zien we helaas – ik herhaal: helaas – enige bezorgdheid en twijfel over de vraag of de Tsjechische republiek dit voorzitterschap wel in de juiste richting zal kunnen sturen. Daar zijn meerdere redenen voor.

De eerste reden is de instabiliteit binnen de huidige Tsjechische regeringscoalitie. Mijn collega's hier vinden het bijvoorbeeld onbegrijpelijk dat de regering precies aan het begin van het voorzitterschap is gewijzigd en dat daarin een aantal ministers is vervangen. Hoe kunnen nieuwe ministers – zoals de minister voor vervoer en de minister voor regionale ontwikkeling, die geen enkele Europese ervaring hebben – een Europese agenda op een succesvolle wijze beheren en voorzitter van de Raad zijn? Mijn collega's hier begrijpen verder niet – ik noem maar een ander voorbeeld – hoe het mogelijk is dat de christendemocraten die in de Tsjechische Republiek op dit moment de regeringsverantwoordelijkheid hebben – en proberen het hoofd boven water te houden – juist nú, tijdens het Tsjechisch voorzitterschap, hun partijcongres moeten houden.

De betrekkingen tussen de Tsjechische regering en de Tsjechische president hebben ook een aantal vragen opgeroepen, zoals we zojuist hebben gehoord. Ik zou graag duidelijk willen horen of de Tsjechische regering – dan wel het Tsjechisch voorzitterschap – het eens is met de ideeën van president Klaus, die het Verdrag van Lissabon verworpt, ontkent dat er zoiets als opwarming van de aarde bestaat en verder volhoudt dat de huidige financiële en economische crisis is veroorzaakt door te strenge regulering en het bestaan van sociale en milieuwetgeving.

Er bestaan verder gegronde redenen om te betwijfelen of mensen hun huiswerk wel hebben gedaan. Kanselier Merkel en president Sarkozy hadden immers de belofte ontvangen dat de volgende voorzitter, de Tsjechische regering, het Verdrag van Lissabon tegen het einde van vorig jaar zou hebben geratificeerd. Mijnheer de premier, ik zou graag een duidelijke uitspraak horen over het tijdstip waarop de Tsjechische regering het Verdrag van Lissabon zal ratificeren. Ik zou verder graag precies willen weten waarom de ratificatie van voornoemd Verdrag afhankelijk is gemaakt van bilaterale akkoorden met de Verenigde Staten over de radarkwestie en een wet die de verhouding tussen de twee kamers van het Tsjechische parlement tot onderwerp heeft.

Het Verdrag van Lissabon is, zoals we hier hebben gehoord, een absolute voorwaarde. We hebben dat verdrag onder andere nodig om de Tsjechische prioriteiten invulling te kunnen geven. Ik geloof dat die prioriteiten correct zijn, maar om ze in de toekomst te kunnen verwezenlijken – bijvoorbeeld als het gaat om

energiezekerheid en externe betrekkingen – zullen we nauwer moeten kunnen samenwerken, en daar hebben we het Verdrag van Lissabon voor nodig.

Afsluitend wil ik het Tsjechisch voorzitterschap graag alle geluk en veel succes wensen. Daarmee is zowel het belang van de Tsjechische republiek als dat van de Europese Unie gediend.

Silvana Koch-Mehrin (ALDE). - (DE) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, de Europese Unie heeft zes maanden Sarkozy achter de rug, zes maanden van drama, dynamiek en declaraties. En nu neemt u het over, mijnheer de voorzitter, met een gevoel voor humor waar we misschien even aan moeten wennen. Ik hoop dat u een constructieve en productieve voorzitter van de Raad zult zijn, want de EU wachten gigantische taken. U heeft zelf gesproken over de oorlog tussen Israël en Hamas, over de economische crisis, en er zijn natuurlijk ook interne vraagstukken aan de orde, zoals het Verdrag van Lissabon.

Ik wil op één aspect van uw toespraak ingaan: de continuïteit van de energievoorziening. U heeft benadrukt dat die van fundamenteel belang is. Dat ben ik met u eens. Energie is het voornaamste voedingsmiddel van de moderne samenleving. Onze levensstijl, onze economie en onze verdere ontwikkeling zijn afhankelijk van energie. We mogen niet van externe leveranciers afhankelijk zijn. Om onafhankelijk te zijn hebben we een goede mix uit verschillende energiebronnen nodig.

Daarom hoop ik dat u met uw openhartige en actieve stijl de Europese partners kunt overhalen om weer een discussie over kernenergie te gaan voeren. Ik hoop dat u vooral de Duitse regering ertoe aansporen het besluit om af te stappen van kernenergie weer terug te draaien. Dat is voor de veiligheid van ons continent geboden.

Er is veel werk aan de winkel. Dit is uw kans om vooruitgang te boeken voor Europa. Ik dank u, en ik verwacht een goede samenwerking.

Konrad Szymański (UEN). - (PL) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de fungerend voorzitter, het Tsjechische voorzitterschap kan slechts volgens één criterium beoordeeld worden, een criterium dat bepaald wordt door uw regering en door de dramatische gebeurtenissen van de voorbije weken: het energiebeleid van de Europese Unie.

Wij naderen thans het einde van het zoveelste hoofdstuk in de energiegeschillen tussen Rusland en Europa, en we hebben nog steeds geen structurele garanties en geen politiek kader waarmee wij dergelijke problemen in de toekomst kunnen vermijden. Na de energiecrisissen van 2004, 2006 en 2008 wordt het hoog tijd dat de Unie in actie komt, niet alleen op het gebied van de diversificatie van toevoerwegen, maar ook op dat van de diversificatie van de energiebronnen zelf. Daar hebben wij dringend behoefte aan. Daarom verwacht ik van het Tsjechische voorzitterschap nieuwe stappen om financiële steun voor de Nabucco-gaspijpleiding en een krachtadiger energiebeleid in Centraal-Azië mogelijk te maken. Daarom verwacht ik ook maatregelen om de Noordse gaspijpleiding van de prioriteitenlijst van de Commissie te schrappen. Zonder dergelijke inspanningen zullen we volgende winter immers wakker worden met dezelfde problemen als nu.

Claude Turmes (Verts/ALE). – (FR) Mevrouw de Voorzitter, de geloofwaardigheid van Europa staat op het spel als het om de energiekwestie gaat. Dank u, mijnheer Barroso, voor uw bijzonder duidelijke woorden vanmorgen.

Deze bedrijven, Gazprom en Naftogaz, deze klucht die we nu al zo'n twee, drie, vier of vijf dagen zien: het is ongelooflijk! Van nu af aan moeten we zeggen: "Heren, zo is het welletjes!" Om dat te doen, moeten we gezamenlijk optreden. Bedankt voor de goede coördinatie! Kan iemand hier mij uitleggen wat deze bezoeken van de Slowaakse en Bulgaarse premiers aan Moskou te betekenen hebben? Hiermee geven wij Gazprom meteen al het signaal dat we niet eensgezind zijn. Leg mij deze twee bezoeken eens uit.

Vervolgens denk ik dat hier een belangrijke rol is weggelegd voor de Commissie. Wij moeten noodplannen voor de gasvoorziening opstellen. Het eerste wat wij moeten doen is de richtlijn betreffende veiligstelling van de aardgasvoorziening herzien, want anders heeft de Commissie niet voldoende politieke macht om op te treden. Coördinatie op Europees niveau is vereist. Ten tweede moet er een noodplan "gasinfrastructuur Midden- en Oost-Europa" komen, met het geld dat beschikbaar is.

Ten derde moeten wij het Europees economisch herstel combineren met een omvangrijk investeringsplan voor energie. De belangrijkste prioriteit is huisvesting in Oost-Europa. Het is een schandaal dat zo'n klein deel van de structuurfondsen wordt geïnvesteerd in iets nuttigs! In plaats van stadions te bouwen voor

Europese kampioenschappen, heb ik liever dat er wordt geïnvesteerd ten behoeve van onze burgers, in huisvesting, verwarmingsnetwerken en hernieuwbare energie.

Mijn laatste opmerking is dat wij sterker afhankelijk zijn van kernenergie dan van gas. 99 procent van onze nucleaire brandstoffen wordt geïmporteerd! Breng kernenergie dus niet langer in verband met onafhankelijkheid! Mevrouw Koch-Mehrin, u maakt uzelf belachelijk met uw opmerking hierover.

Jiří Maštálka (GUE/NGL). – (CS) Mijnheer de premier, dames en heren, ik ben ervan overtuigd dat niemand hier graag in de schoenen van de Tsjechische voorzitter zou staan, als je bedenkt onder welke omstandigheden dit land het voorzitterschap van de Europese Gemeenschap moest aanvaarden. Mijnheer de premier, "Een Europa zonder grenzen" luidt één van de belangrijkste leuzen van uw voorzitterschap. Die leus kan op verschillende wijzen worden geïnterpreteerd, afhankelijk van de persoonlijke en politieke ervaring van eenieder. Ikzelf geloof niet dat ze moet worden begrepen als enkel en alleen een oproep tot verdere deregulering van de financiële en marktmechanismen. Ik zie die leus nu juist vooral als een oproep tot het verder uitwerken van datgene waarop Europa met recht trots kan zijn: het Europees sociaal model. Ik denk niet alleen aan een kans om zinloze belemmeringen uit de weg te werken, of aan mogelijkheden om banen te scheppen. Mijns inziens gaat het hier om de mogelijkheid mobiele werknemers een geloofwaardige garantie van gelijke behandeling te bieden. We zouden op die manier tijdens het Tsjechisch voorzitterschap ook iets positiefs kunnen bewerkstelligen op het gebied van grensoverschrijdende gezondheidszorg, een onderwerp waarvoor we nog steeds geen oplossing hebben gevonden.

Als Europa een Europa zonder grenzen moet zijn, dan is het misschien een goed idee om in ieder geval geen nieuwe grenzen te creëren. Europa is namelijk niet alleen de Europese Gemeenschap; met Europa bedoelen we ook onze buren, de landen die niet alleen geografisch, maar ook historisch tot Europa behoren. Ik zou graag willen weten wat u van dit onderwerp denkt, en dus ook wat de strategie van dit voorzitterschap zal zijn met betrekking tot onze buren langs de grenzen van de Europese Unie. Ik denk dan in de eerste plaats aan Servië en de zeer gevoelig liggende kwestie-Kosovo. Ik denk dan ook – en vooral – aan Moldavië, een land dat veel heeft gedaan om de betrekkingen met de Europese Gemeenschap te verbeteren. Wie zegt geen grenzen te willen creëren, zal volgens mij ook een op duidelijke beginselen gebaseerd Europees beleid ten aanzien van China en Rusland moeten ontwikkelen. Ook met deze landen moeten we evenwichtige betrekkingen zien te ontwikkelen, zeker als er Europese belangen op het spel staan.

Een Europa zonder grenzen betekent ook dat we ons er rekenschap van moeten geven dat er op het grondgebied van de EU talrijke minderheden bestaan. Daartoe behoort ook een minderheid waaraan we in dit Parlement niet graag aandacht besteden, namelijk de minderheid van de mensen in een aantal lidstaten van de Europese Unie die de status van burger ontberen. Om dit soort onderwerpen te kunnen behandelen zullen we een nieuwe aanpak moeten ontwikkelen, en daarmee bedoel ik dat we het beleid van twee maten en twee gewichten moeten opgeven. U heeft gezegd dat vrijheid en besluitvorming van fundamenteel belang zijn. Geef de burgers van uw eigen land dan de kans om via een referendum zelf te beslissen over het Verdrag van Lissabon en de locatie van de radarinstallatie van de VS. Dan weten we meteen of u oprecht bent.

Philippe de Villiers (IND/DEM). – (FR) Mevrouw de Voorzitter, namens de Fractie Onafhankelijkheid/Democratie wil ik het Tsjechische voorzitterschap welkom heten en uiting geven aan onze hoogachting voor dit voorzitterschap. Het Tsjechische volk heeft namelijk zware beproevingen moeten doorstaan en is beter dan velen van ons in staat om de waarde en de betekenis van het woord "vrijheid" te begrijpen. Ik zou in ons woord van welkom aan het voorzitterschap ook uiting willen geven aan onze hoop. Mijnheer Topolánek, mijnheer Klaus, u bent voor ons de vertegenwoordiger van een tweevoudige hoop: de hoop dat er geluisterd wordt naar de stem van het volk, dat wil zeggen dat het referendum over het Verdrag van Lissabon in heel Europa wordt geëerbiedigd, en de hoop dat de volkeren hun vrijheid terugkrijgen en bevrijd worden van de Brusselse bureaucratie, waarin wij ten onder gaan. Steeds meer Europese volkeren worden Brussel afvallig.

Frank Vanhecke (NI). - Voorzitter, met slechts één enkele minuut spreektijd kan ik ook maar één enkele zaak vragen aan het Tsjechisch voorzitterschap: help ons en laat de Europese instellingen de democratie respecteren. In een democratie beslist het volk. Welnu, in de landen waar het volk zich effectief mocht uitspreken - in Frankrijk, Nederland en Ierland - werd het Verdrag van Lissabon, alias de Europese Grondwet, naar de prullenmand verwezen. Ik hoop dat het nieuwe voorzitterschap zich ook effectief en nog verder aan de kant van de burgers en van de vrijheid zal scharen en niet, zoals we dat van de meeste voorzitterschappen gewoon zijn, aan de kant van de toch wel arrogante Europese mandarijnen.

Er is ook de kwestie Turkije. De Europeanen willen in grote meerderheid niets weten van de toetreding van een niet-Europees land tot onze Unie. Ook in dit dossier drijven de eurocraten echter hun wil door en hebben wij de hulp van het Tsjechisch voorzitterschap nodig. Tsjechië heeft nog niet zo lang geleden een dictatuur afgeschud. Uw voorzitterschap kan in de komende zes maanden, indien u tegen die EU-nomenclatuur durft in te gaan, een lichtbaken van democratie en van vrijheid worden.

Timothy Kirkhope (PPE-DE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik heet minister-president Topolánek welkom in het Europees Parlement. Ik weet uit vroegere discussies dat Europa de komende maanden in goede handen is. Dit is een historisch moment voor de Tsjechische Republiek, waarvoor u, met uw bewezen politieke bekwaamheid, naar behoren bent toegerust.

In het programma van het Tsjechische voorzitterschap is een aantal belangrijke prioriteiten vastgesteld: de drie E's van energie, economische opleving en externe betrekkingen. In de eerste dagen van uw voorzitterschap werd u inderdaad met grote uitdagingen geconfronteerd. U bent in Moskou en in Kiev geweest en u werkt hard aan een overeenkomst om de gasstroom naar Europa weer op gang te brengen. Tot dusver heeft u in uw contacten met Rusland en Oekraïne blijk gegeven van grote diplomatieke vaardigheden, maar het is van essentieel belang dat de Russische regering inziet dat chantage van landen geen manier is om tegenwoordig zaken te doen. Tot nog toe heeft u in deze kwestie de koers voor de EU bepaald, en ik feliciteer u daarmee, evenals met uw pogingen om een oplossing te vinden voor de huidige crisis in het Midden-Oosten en een geloofwaardig staakt-het-vuren te bereiken, waardoor het mogelijk wordt de vredesgesprekken voort te zetten.

De economische crisis staat nog steeds bovenaan de agenda. U spreekt zich uit voor zinvolle maatregelen om de vertraging van de economie tegen te gaan. U heeft duidelijk gemaakt dat het belangrijk is dat Europa en de lidstaten geen nieuwe, lompe regelgeving invoeren op Europees of nationaal niveau. U heeft gezegd de landen die uw liberale economische opvattingen delen te willen mobiliseren om protectionisme te bestrijden. Wat wij moeten doen is ervoor zorgen dat elke wijziging van de regelgeving evenredig en verstandig is.

Tot slot neemt volgende week een nieuwe Amerikaanse president zijn intrek in het Witte Huis. Ik weet dat we op u kunnen vertrouwen, mijnheer de minister-president, als het erom gaat een goede werkrelatie met de nieuw gekozen president, Barack Obama, op te bouwen. Ik weet dat u het met mij eens bent dat de toekomst van het transatlantische bondgenootschap van vitaal belang is voor onze veiligheid en onze welvaart. Ik wens u alle succes. Ik besluit met een citaat uit Winston Churchill's laatste grote rede voor het Lagerhuis: "We mogen nooit versagen, nooit verslappen, nooit wanhopen". Succes!

Kristian Vigenin (PSE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, we moeten toegeven dat het Tsjechische voorzitterschap een moeilijke start heeft gemaakt: de steeds groter wordende economische crisis, de brute militaire operatie van Israël en de tot dusver grootste crisis in de Europese gasvoorziening.

Uw werkzaamheden zullen zelfs nog moeilijker worden omdat in verband met de Europese verkiezingscampagne de spanningen beginnen op te lopen. Aan het eind van uw voorzitterschap worden er 532 nieuwe leden van het Europees Parlement gekozen. Ik benadruk dit getal, omdat dit afwijkt van het aantal leden waarin het Verdrag van Lissabon voorziet. Ik ben van mening dat de ratificatie en de inwerkingtreding van het Verdrag zowel op nationaal als op Europees niveau hoger op de agenda moet worden geplaatst.

Men zou kunnen denken dat u pech heeft de EU in zo'n situatie te moeten voorzitten, maar elke crisis biedt ook kansen. Maak gebruik van deze kansen! Zorg ervoor dat de EU actiever, zichtbaarder en geloofwaardiger wordt in het Midden-Oosten! Probeer een verantwoord EU-beleid te ontwikkelen op het gebied van energie en energievoorziening! Onderneem meer om de Europese economie weer op de rails te zetten en de banen van de burgers te behouden! Mijnheer Topolánek, ik zou graag zien dat opnieuw een voorzitterschap van een nieuwe lidstaat slaagt. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt in de eerste plaats bij u. U kunt aantonen dat de nieuwkomers niet alleen kunnen volgen maar ook kunnen leiden.

De belangrijkste voorwaarde voor een dergelijk succes is dat u de zevenentwintig lidstaten bij elkaar krijgt en ertoe beweegt een consensus over gezamenlijke beleidslijnen en maatregelen te bereiken. Dit is echter onmogelijk als er in uw eigen land geen consensus bestaat. De tegenstrijdige signalen die de verschillende Tsjechische instellingen afgeven, doen uw kansen op succes teniet. Dus doet u alstublieft uw best om een embargo uit te roepen op alle interne politieke steekspellen. Dat is niet eenvoudig in de aanloop naar verkiezingen, maar u kunt wat dit betreft een voorbeeld nemen aan Slovenië. De tweede voorwaarde is dat u de belangrijkste partijen in dit Parlement achter u krijgt. De komende zes maanden moet u uw

partijlidmaatschap terzijde schuiven en een brede dialoog voeren. Hoe dat moet kunt u leren van het Franse voorzitterschap.

Tot besluit zou ik de aandacht willen vestigen op de toename van het extremisme, het antisemitisme en de vreemdelingenhaat in Europa. Ook de Tsjechische Republiek heeft daarmee te kampen. Ik verzoek u deze kwestie hoog op uw agenda te plaatsen, vooral met het oog op de komende Europese verkiezingen. Ik wens u alle succes toe!

Adina-Ioana Vălean (ALDE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil de fungerend voorzitter van de Raad danken voor zijn komst en zijn uiteenzetting van het programma van het Tsjechische voorzitterschap. Ik wil echter de aandacht vestigen op een aantal vraagstukken, in de hoop dat u ze tijdens het voorzitterschap aan de orde kunt stellen.

Ten eerste luidt de door u gekozen leus: "Europa zonder grenzen". Ik ben het eens met de premisse van deze leus. Ze moet echter vooral voor de Europese burgers gelden, die het recht hebben om zich vrij te verplaatsen en zich vrij te vestigen binnen de EU. Ik ben rapporteur voor het verslag over de toepassing van de richtlijn betreffende het recht van vrij verkeer. Helaas lijkt het erop dat uw leus door de nationale autoriteiten wordt ondermijnd. De Commissie heeft onlangs een zeer teleurstellend verslag gepubliceerd over de tenuitvoerlegging van deze richtlijn. Gezien de gebrekkige omzetting van de richtlijn door de lidstaten hoop ik dat u meer belang aan deze kwestie zult hechten dan uw programma op het gebied van vrijheid en veiligheid doet vermoeden.

Ten tweede zult u tijdens uw voorzitterschap niet alleen een aantal enorme uitdagingen moeten aanpakken – zoals de aanhoudende financiële crisis in de wereld en de problemen op het vlak van energiezekerheid – maar ook geconfronteerd worden met een zwaar wetgevingsprogramma. Daarom ga ik ervan uit dat u alles in het werk zult stellen om de talrijke verslagen die nog hangend zijn, voor het eind van het parlementaire mandaat naar behoren af te ronden. De burgers koesteren met name hoge verwachtingen wat betreft de verlaging van de kosten voor spraaktelefoniediensten, SMS en roamingdatadiensten. Ik hoop dat u zich zult houden aan uw toezegging om in eerste lezing een akkoord te bereiken over mijn roaming II-verslag. Ik dank u en wens u veel geluk met uw voorzitterschap.

Mario Borghesio (UEN). – (IT) Mevrouw de Voorzitter, geachte collega's, ik heet het Tsjechische voorzitterschap welkom en hoop dat het ervoor zorgt dat het Europa van het nutteloze Brussels geklets overgaat tot de feiten, tot de strijd tegen de schandelijke mensenhandel van illegalen in het Middellandse Zeegebied.

Minister Maroni heeft in een recente vergadering van de ministers van Binnenlandse Zaken van Cyprus, Griekenland, Italië en Malta eindelijk Europa wakker geschud. Het wordt tijd dat Europa de ernst van de situatie in het Middellandse Zeegebied onder ogen ziet, van de handel in illegale immigranten en drugs vanuit Afrika en Azië. Het Tsjechische voorzitterschap moet inzien dat het dringend noodzakelijk is specifieke maatregelen te treffen om de ministers van Binnenlandse Zaken een mandaat te geven tot het sluiten van overnameovereenkomsten met de derde landen waar de illegale immigranten vandaan komen.

Het optreden van Frontex moet worden versterkt maar ook gecoördineerd met behulp van de geschikte instrumenten en middelen, en Europa moet begrijpen dat dit alleen doeltreffend kan zijn als het wordt gekoppeld aan overeenkomsten inzake overname van illegalen en aan financiële middelen voor de landen – zoals het mijne – die de illegalen moeten opvangen. Ga eens naar Lampedusa, voorzitter, om de ernst van het probleem te begrijpen. We worden misschien wel het centrum van de strijd tegen de drugshandel in het Middellandse Zeegebied, een schande die we moeten uitroeien. Ga eens als politicus naar Lampedusa en misschien gaat u er dan naar terug als toerist, naar het mooiste eiland van het Middellandse Zeegebied!

(Applaus)

Milan Horáček (Verts/ALE). - (DE) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer Barroso, pane premiére Topolánku, zdravím české předsednictví! Ik kom uit Praag en ben op de lijst van de Duitse groenen gekozen als lid van het Europees Parlement. Daarom verheugt het mij bijzonder dat Tsjechië de komende zes maanden het voorzitterschap van de Raad bekleedt. Ik ben meer dan veertig jaar geleden na de bezetting van Tsjecho-Slowakije in politiek ballingschap naar Duitsland gegaan. Voor mij is het nog steeds een wonder dat wij nu in Tsjechië en in Centraal-Europa in alle vrijheid kunnen strijden voor democratie en mensenrechten.

De huidige politieke, economische en ecologische ontwikkelingen zouden voor ieder voorzitterschap van de Raad een grote uitdaging betekenen, maar ik denk dat u die wel aankunt. Ik wens niet alleen Tsjechië maar ook ons het beste voor dit voorzitterschap.

(Applaus)

Adamos Adamou (GUE/NGL). – (EL) Mijnheer de voorzitter van de Commissie, mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, een van de prioriteiten van het huidige voorzitterschap is de volgende: als de Europese Unie in staat wil zijn internationaal actie te ondernemen, moet zij haar veiligheid koppelen aan een strategische samenwerking met de NAVO en een eigen defensiecapaciteit opbouwen, als aanvulling op die van de NAVO.

De burgers vragen zich af wie de Europese Unie eigenlijk bedreigt en haar dwingt om haar veiligheid op te hangen aan de NAVO. Veeleer is de strategie die Israël volgt een tastbare bedreiging voor de Europese Unie. Dat is immers een oorlogsstrategie die de Europese Unie niet duidelijk veroordeelt en waarvoor zij geen sancties oplegt, zoals zij in andere gevallen wel heeft gedaan.

Verder verklaart u dat u een economie zonder grenzen wilt en dat buitensporige regelgeving en sterker protectionisme moeten worden vermeden. Zijn dat de lessen die wij als Europese Unie leren uit de economische crisis? Wil dat zeggen geen bescherming voor de zwakken en speculatie van de markt? Dan is het ook niet vreemd dat de burgers verbolgen zijn over het beleid van de Europese Unie, zoals de Eurobarometer aantoont, waar wij nooit geen rekening mee houden.

Zoals ook blijkt uit de massale demonstraties, hebben wij een vredesbeleid nodig en geen medeplichtige neutraliteit. De reacties en het protest van de mensen tonen op niet mis te verstane wijze aan hoe groot de behoefte is aan rechtvaardigheid en politieke controle op de markt en de prijzen. Elke overheid moet immers in staat zijn de sociale rol te vervullen die de burgers haar hebben gegeven, zonder de dogmatische beperkingen van het Stabiliteitspact.

Kathy Sinnott (IND/DEM). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil de fungerend voorzitter verwelkomen en hem geluk wensen met zijn voorzitterschap, en ik wil ook zijn volk geluk wensen.

Als Iers afgevaardigde wil ik de Tsjechische regering en het Tsjechische volk danken. Toen mijn landgenoten het Verdrag van Lissabon in een referendum verwierpen, was de Tsjechische vertegenwoordiging de enige die zei dat zij de stemming van de Ieren respecteert. In een klimaat van minachting voor de stemmingen in Frankrijk, Nederland en Ierland – en voor hen die niet eens de mogelijkheid kregen om erover te stemmen – kwam dit respect zeer gelegen.

Respect is een waardevolle en noodzakelijke deugd. In Europa worden we geconfronteerd met een groot aantal crises. U heeft een ambitieus programma geformuleerd om deze crises aan te pakken. Een dergelijk programma vergt respect tussen de lidstaten onderling, evenals respect voor de volkeren van die lidstaten, wil het enige kans van slagen hebben.

Ik ben onder de indruk van het respect dat u heeft betoond aan het Tsjechische volk door te erkennen dat het, als het de kans zouden hebben, het Verdrag van Lissabon waarschijnlijk net als de Ieren zou verwerpen. Zulk respect is een goed teken voor uw voorzitterschap en voor Europa.

Hartmut Nassauer (PPE-DE). – (DE) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren, misschien had de voorzitter van de Raad helemaal niet op een zo vriendelijke en welwillende ontvangst in het Europees Parlement gerekend, maar het Tsjechische voorzitterschap van de Raad is in zekere zin een historisch evenement. Ik heb in mijn politieke leven twee werkelijk grote gebeurtenissen meegemaakt, ten eerste het herstel van de Duitse eenheid en ten tweede de hereniging van Europa na twee bloedige Europese burgeroorlogen in de afgelopen eeuw. Dat Tsjechië nu in het Europees Parlement het voorzitterschap vertegenwoordigt, is een teken van de ongelofelijke historische omwentelingen waarvan wij getuige zijn, en waarvoor we dankbaar mogen zijn. Ik kan u de steun van de PPE-DE-Fractie toezeggen, zonder voorbehoud, zonder scepsis.

U bent in uw betoog terecht begonnen met Karel IV, die niet alleen een van de eerste architecten van een trans-Europees vervoersnetwerk was, maar ook de oprichter van een van de oudste en meest beduidende Europese universiteiten, en daardoor ook een vertegenwoordiger van een Europees universalisme dat op ons Europeanen misschien wel even zeer een stempel heeft gedrukt als de verdragen die we hebben gesloten. Onze ondersteuning heeft u, ondanks bepaalde eurosceptische uitingen die we uit uw land horen. Wij in de EVP zijn overtuigde Europeanen – dat lijdt geen twijfel –, maar juist daarom voelen wij aan wanneer Europa zich in de verkeerde richting ontwikkelt en zijn wij in staat bij te dragen aan de hervatting van de juiste koers. Voor het corrigeren van verkeerde ontwikkelingen in Europa is het Verdrag van Lissabon een uitstekend

instrument. Daarom zou ik de verwachting uit willen spreken dat u, als voorzitter van de Raad, ijvert voor de inwerkingtreding van dit Verdrag en voor een zo snel mogelijke ratificatie.

Enrique Barón Crespo (PSE). - (ES) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, mijnheer de voorzitter van de Commissie, geachte dames en heren, ik heet het Tsjechisch voorzitterschap net zo hartelijk welkom als in 1991, toen ik in mijn hoedanigheid van Voorzitter van het Europees Parlement het woord richtte tot de senaat van het toenmalige Tsjechoslowakije en het uitnodigde lid te worden van de Europese Unie. Naar mijn mening wordt die geweldige generatie van Tsjechische en Slowaakse burgers verpersoonlijkt door iemand die in Europa en in de rest van de wereld wordt gerespecteerd. Ik heb het natuurlijk over president Václav Havel.

Ik heb twee opmerkingen en vragen voor de fungerend voorzitter van de Raad. U heeft besloten – en het doet mij goed dat u het over een Europa van regels heeft – om de ratificatie van het Verdrag van Lissabon af te laten hangen van de ratificatie van het antiraketschild. Voor velen van ons is dat niet de aangewezen weg maar u heeft besloten om uw eigen land afhankelijk te maken van iets dat gezamenlijk zou moeten worden besloten. Aan één ding mag echter niet worden voorbijgegaan en dat is dat het gasconflict een politiek conflict is. In mijn ogen zal het in deze situatie moeilijk worden een beleid naar het oosten toe te voeren. Bovendien kan ik maar niet begrijpen – aangezien de Tsjechen als volk trots op hun soevereiniteit en onafhankelijkheid zijn – waarom u iets dat de Tsjechen moeten besluiten, kunt laten afhangen van wat de leren doen.

Ten tweede, mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, heeft u het niet over de euro gehad. Gisteren vierden wij hier in het Parlement de tiende verjaardag van de euro en de toetreding tot de euro van uw zusterrepubliek Slowakije. Wat gaat u doen om de euro onder het Tsjechisch voorzitterschap te verdedigen?

Lena Ek (ALDE). - (SV) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer Topolánek, mijnheer Barroso, het is absoluut waar dat wij ons te midden van twee crises bevinden: een klimaatcrisis en een financiële crisis. Wij kunnen aan deze crises een energiecrisis toevoegen. Het is daarom belangrijk dat wij ons hierop blijven focussen. Mijn vraag aan premier Topolánek is daarom als volgt: zal Tsjechië kunnen garanderen dat de economische noodmaatregelen ook helpen om de klimaatcrisis op te lossen?

Wij hebben namelijk nu de mogelijkheid om onze burgers aan zowel een beter milieu als aan nieuwe banen te helpen en om het kleinbedrijf te helpen. De geschiedenis heeft aangetoond dat iedere financiële crisis wordt gevolgd door een technologische omschakeling. Met investeringen in nieuwe groene technologie zoals stadsverwarming, biobrandstof, warmtekrachtkoppeling, energiezuinige woningen, zonnepanelen, intelligente netten, enzovoort, kunnen wij profiteren van de aanpassingen die noodzakelijk zijn om de bedreiging van het klimaat het hoofd te bieden en het voor Europa en de wereld noodzakelijk economisch herstel te creëren. Een gelijktijdige investering in klimaatlimme technologie en werkgelegenheid zal ook de veiligheidssituatie ten opzichte van Rusland stabiliseren.

Degenen die het energiepakket en een alomvattend gemeenschappelijk Europees energiebeleid hebben tegengewerkt, begrijpen nu misschien waarom wij zoveel moeite hebben gedaan om de EU met één stem te laten spreken in deze vraagstukken. In elk geval begrijpen de Europese burgers die in de kou zitten wat er gedaan moet worden. Wij kunnen niet, net als met de crisis in het Midden-Oosten, drie, vier Europese delegaties hebben die langs elkaar heen werken.

Ik verwelkom daarom het Tsjechische voorzitterschap en ik juich de reeds lang bestaande samenwerking met Zweden, het volgende land dat het voorzitterschap van de EU zal bekleden, toe, en ik wens u veel geluk.

Ģirts Valdis Kristovskis (UEN). – (LV) Geachte collega's, mijnheer Barroso, mijnheer Topolánek, ik wil mijn waardering uitspreken voor het feit dat de Tsjechische regering zich voorneemt om de evaluatie van de politieke, morele en juridische aspecten van de misdaden van het communistische bewind, waarmee onder het Sloveense voorzitterschap een begin is gemaakt, voort te zetten. De gevolgen van de misdaden van het communistische bewind vormen een weerzinwekkend litteken op het gezicht van Europa. Toch doen Europese politici, beïnvloed als ze zijn door de realpolitik, nog altijd alsof zij het niet zien. Daaruit blijkt dat Europa nog altijd geen zelfrespect ontbeert in de confrontatie met de autoritaire ideologie van Rusland. Helaas, want zolang de daden van het nazisme worden erkend als misdrijven tegen de menselijkheid terwijl de misdaden van het communistische regime van de Sovjet-Unie worden vergoelikt, moeten we onder ogen zien dat Europa met zijn historische waarheid verdeeld is in een oostelijke en een westelijke helft. De Oekraïense gastoevoer wordt afgesneden en Russische tanks vallen Georgië binnen. Zolang dat kan gebeuren blijven Europa's gemeenschappelijke waarden niet meer dan een droom. Ik doe een beroep op het Tsjechische voorzitterschap om het in de Verklaring van Praag uitgesproken voornemen uit te voeren.

Jacek Saryusz-Wolski (PPE-DE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, dit is het eerste voorzitterschap van een land uit het voormalige Oostblok, en we duimen voor u, mijnheer de minister-president, dat het een eersteklas voorzitterschap gaat worden.

Uw voorzitterschap gaat van start in een tijd die gekenmerkt is door stijgende politieke temperaturen en de ijskoude wind van de energiecrisis. Ik wil u feliciteren, mijnheer Topolánek, met uw snelle optreden, uw inzet voor het vinden van een oplossing voor de gascrisis en uw bemiddeling tussen Rusland en Oekraïne.

Bij twee van de drie prioriteiten van het Tsjechische voorzitterschap – energie en het oostelijk partnerschap – speelt gas een cruciale rol. Aardgas is het snijpunt van die twee prioriteiten. U moet onmiddellijk een solidaire oplossing zien te vinden. U moet zich inzetten voor de hervatting van de gasleveringen aan achttien lidstaten waarvan de burgers kou lijden. U zult daarna een blijvende, duurzame en systeemgerelateerde oplossing moeten zien te vinden voor de langere termijn. U moet voor ons een omvattende en beslissende strategie ontwikkelen.

Ik ben tevens verheugd over het feit dat u een prioriteit maakt van het oostelijk partnerschap, dat een passend kader zou vormen voor een betere samenwerking met onze partnerlanden in het oosten, die zo dicht bij onze grenzen liggen. Het Europees Parlement zal hier een eigen dimensie aan toevoegen door een interparlementaire vergadering op te bouwen die wij Euronest zullen noemen. Dit partnerschap zou ertoe bijdragen crises zoals de huidige in de toekomst te voorkomen.

Ik ben ervan overtuigd dat het Tsjechische voorzitterschap, dat met zulke grote uitdagingen is geconfronteerd en met crisisbeheersing is belast, aan onze verwachtingen zal voldoen en dat we over zes maanden minder obstakels en een sterker en veiliger Europa zullen hebben, en ook een heerlijker Europa, in overeenstemming met uw motto:

(CS) Europa aantrekkelijker maken! Ik wens u veel succes.

Jo Leinen (PSE). - (DE) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de voorzitter van de Raad, “Europa zonder grenzen” is een goed motto omdat het de kern van de Europese gedachte raakt: de mensen nader tot elkaar brengen. Ik hoop echter ook dat de grenzen verdwijnen uit de hoofden van bepaalde personen, die nog steeds politieke of zelfs ideologische bezwaren hebben tegen de Europese Unie en daarom zichzelf blokkeren als het gaat om de verdere ontwikkeling van de EU, zoals voorzien in het Verdrag van Lissabon. In dat opzicht is er ook in uw land nog heel wat werk aan de winkel.

Het hervormingsverdrag moet er komen. Hoe wilt u een energiebeleid voeren zonder de daarvoor in het Verdrag van Lissabon voorziene grondslag? Dat is helemaal niet mogelijk. Dat zou je voor allerlei andere beleidsvormen ook zo kunnen zien. Het is volkomen ontoelaatbaar om de ratificatie te koppelen aan andere binnenlandse problemen. Dat is onaanvaardbaar, want het gaat om een gemeenschappelijk verdrag, en niet om interne politieke conflicten – oppositie tegen regering, of omgekeerd.

Europa is een gemeenschap van waarden. Mensenrechten en rechtsstaat staan op de voorgrond. In dat opzicht zijn er ook in uw land nog wel tekortkomingen. Ik zou van de gelegenheid gebruik willen maken om het geval te noemen van dr. Yekta Uzunoglu, die al sinds veertien jaar strijdt voor rechtvaardigheid en schadevergoeding. Zorg ervoor dat er onder uw voorzitterschap een oplossing komt voor deze nare zaak, waarvoor Václav Havel al in hongerstaking is gegaan.

President Sarkozy heeft aan het einde van het Franse voorzitterschap van de Raad gezegd dat die zes maanden hem hadden veranderd. Ik wens u toe dat ook u en bepaalde andere personen in Tsjechië door deze ervaring zullen veranderen.

Andrew Duff (ALDE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik zou de fungerend voorzitter vier vragen willen stellen.

Mijnheer de fungerend voorzitter, als het klopt wat u zegt, namelijk dat u het Verdrag van Lissabon slechter vindt dan het Verdrag van Nice, waarom heeft u het dan ondertekend?

Ten tweede: kunt u bevestigen dat de Tsjechische Republiek niet in de verleiding zal komen om het Ierse voorbeeld te volgen en aan het pakket van Lissabon te tornen?

Ten derde: vindt u het niet tegenstrijdig dat u hier verschijnt en de legitimiteit van het Parlement beaamt, maar geen steun wilt verlenen aan het Verdrag, dat de bevoegdheden van het Parlement enorm zou uitbreiden?

Ten vierde: heeft het Tsjechische voorzitterschap ook maar enige autoriteit zolang de Tsjechische Republiek het Verdrag niet heeft geratificeerd?

Bogdan Pęk (UEN). - (PL) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de fungerend voorzitter, deze meervoudige crisis waarmee de hele wereld en ook Europa te kampen heeft, kan paradoxaal genoeg een sterke bondgenoot zijn. Degenen die hier gewoonlijk iedereen de les spellen, zijn immers de hoofdverantwoordelijken voor deze crisis; zij hielden toezicht en zij lieten het zover komen.

Vandaag zien we dat er een nieuwe wind waait in uw verklaringen en daarom wensen we het Tsjechische voorzitterschap het allerbeste toe. Ik wil u herinneren aan een historisch feit dat hier in het achterhoofd gehouden moet worden. In het jaar 1618 werd Hradcany bezocht door een gemene Habsburgse delegatie, die zich ongehoord arrogant gedroeg. De Tsjechen gooiden hen geheel terecht uit het raam. Dit feit raakte bekend als de 'defenestratie'. Ik kijk uit naar zo'n politieke defenestratie. Ik hoop dat u alle oneerlijke adviseurs het raam van de degelijkheid en het verstand uitgooit en zo de belangen van Europa vooruithelpt. Dat is wat de Europese burgers verwachten, en u zult daar niet in slagen door naar die oplichters te luisteren.

Stefano Zappalà (PPE-DE). - (IT) Mevrouw de Voorzitter, geachte collega's, zoals altijd beleven we in Europa belangrijke historische gebeurtenissen en de zes maanden van het Tsjechische voorzitterschap kunnen we daar zeker bij rekenen.

Er zijn heel wat belangrijke problemen aan de orde waarvoor dit voorzitterschap een oplossing zal moeten vinden. Voor het Verdrag van Lissabon, dat definitief moet worden goedgekeurd, is de weg al gebaad, maar is nog een laatste impuls nodig om te voorkomen dat het wordt uitgesteld naar volgend jaar. De ernstige wereldwijde economische crisis heeft haar effect nog niet volledig gesorteerd, maar zal dat in de loop van dit jaar duidelijk meer doen. Het is te hopen dat de weg die het Franse voorzitterschap is ingeslagen zal worden aangehouden, zodat de volgende G8 - die trouwens onder Italiaans voorzitterschap plaatsvindt - resultaten oplevert die tegemoetkomen aan de Europese behoeften.

Europa heeft een ernstig probleem met de energiebevoorrading. Dit is een behoorlijk ernstig probleem en de oplossing lijkt ingewikkeld. Misschien is er echter een oplossing op handen, maar toch moet met het oog op de afhankelijkheid van veel landen, waaronder het mijne, de toekomst van dergelijke bevoorradingen worden verzekerd.

De situatie in de Gazastrook mag niet langer worden getolereerd. Er kan niet worden onderhandeld met terroristen, maar de aanvallen op het Israëliëse volk moeten voor eens en altijd ophouden en we kunnen niet meer aanvaarden dat onschuldige burgers omkomen aan het front van een absurde en helaas permanente oorlog.

Immigratie moet op Europees niveau worden opgelost en daarom moet veel aandacht worden besteed aan de situatie in bepaalde landen, waaronder Italië en Malta, die veel problemen hebben op dit gebied. De kwestie van Cyprus moet op korte termijn worden aangepakt om voor eens en altijd de betrekkingen te verbeteren tussen Griekenland en Turkije en tussen Europa en Turkije, dat trouwens nog altijd op toetreding wacht.

Tot slot, voorzitter Topolánek, hoop ik dat ik u steeds in deze vergaderzaal zal zien. Ik wens u veel succes met uw werk en ik feliciteer u omdat u hier nog steeds aanwezig bent na uw eerste reactie. Dat hebben we niet vaak meegemaakt met de vorige voorzitterschappen. Dank u wel, dat is een goed teken.

Bernard Poignant (PSE). - (FR) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, van uw Tsjechische geschiedschrijvers heb ik geleerd wat de reden is waarom u het Verdrag van Lissabon niet heeft geratificeerd: zij hebben het namelijk over de magie van het getal 8, zoals in 2008. Uw geschiedenis wordt door dit getal gekenmerkt, zeggen zij: Tsjecho-Slowakije ontstond in 1918, en Praag in 1348. Ze noemen een stuk of veertig voorbeelden en, in het bijzonder, drie recente pijnlijke voorbeelden: 1938, toen Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk u in de steek lieten; 1948, toen u door een staatsgreep aan de kant werd geschoven; en 1968, toen de Russische tanks binnendrongen. Ik begrijp dan ook dat u 2008 links heeft laten liggen, omdat u dacht dat het dubieus zou zijn om het Verdrag in dat jaar te ratificeren, temeer daar sommigen een vergelijking maakten tussen de beperkte soevereiniteit van Brezjnev en het Verdrag. Ondanks al zijn gebreken en zijn verleden is kameraad Barroso, die hier aanwezig is, geen Brezjnev!

(Gelach)

Wij maken deel uit van een project dat gekenmerkt wordt door een gedeelde en vrijwillige soevereiniteit. Het Verdrag van Lissabon is slechts een moment in deze geschiedenis, het is slechts een fase in deze geschiedenis. Ik verzoek u dringend: 2008 is voorbij, ratificeer in 2009!

(Applaus)

Margarita Starkevičiūtė (ALDE). - (LT) Tsjechië neemt het voorzitterschap van de Europese Unie over in een tijd waarin we ons afvragen hoe we de economie moeten omvormen en hoe het toekomstmodel van de Europese Unie georiënteerd zal zijn: meer sociaal of meer liberaal. Soms wordt dit debat zelfs gepresenteerd als een ruzie tussen het Oude en het Nieuwe Europa, maar ik denk dat de Tsjechen in staat zullen zijn consensus te bereiken, omdat er eigenlijk geen groot verschil bestaat tussen deze beide opvattingen. Hun samenkomst wordt bepaald door de globalisering en de multiculturele economische omgeving die nog altijd in ontwikkeling is. Het begrip 'markteconomie' wordt niet door iedereen op dezelfde manier opgevat en dit is een gedragsfactor. De landen uit het voormalige Sovjetblok begrijpen heel goed dat het bestaan van marktinstellingen en wetten niet noodzakelijkerwijs betekent dat de markt zal floreren. Deze moeten aansluiten bij de mentaliteit en de verwachtingen van mensen. Hoewel we soms uit politieke overwegingen de verschillen tussen de economische modellen proberen aan te dikken en daarmee op lange termijn de hervorming van het economisch beleid vertragen, zullen we rekening moeten houden met de veranderende meertalige en multiculturele economische omgeving. Anders helpen we radicale, populistische groeperingen aan de macht en veroorzaken we langdurige politieke instabiliteit en economische achterstand.

Elmar Brok (PPE-DE). - (DE) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de voorzitter van de Raad, geachte collega's, ik zou het Tsjechische voorzitterschap van de Raad willen feliciteren met zijn ambtsaanvaarding. Dit is het eerste voorzitterschap van de Raad door een land dat vroeger deel uitmaakte van het Warschaupact, en dat is van symbolisch belang, zoals de heer Nassauer al terecht gezegd heeft.

De kwestie van de onderhandelingen over de gaslevering, de rol van de heer Schwarzenberg als voorzitter van de Raad in het Midden-Oosten en allerlei andere voorbeelden maken duidelijk dat het Tsjechische voorzitterschap van de Raad goed voorbereid is op het werk dat ligt te wachten. Daarom wil ik er met nadruk op wijzen dat wat er gezegd is over het strategisch concept voor de continuïteit van de energievoorziening van groot belang is. Dit voorbeeld toont duidelijk aan dat de lidstaten op allerlei gebieden niet meer in staat zijn om de belangen van hun burgers alleen te behartigen, maar dat ze dit alleen maar samen en in een Europese context kunnen doen.

Maar, mijnheer de voorzitter van de Raad, de bevoegdheid voor energie en voor de continuïteit van de energievoorziening krijgen we pas door het Verdrag van Lissabon. Wat wij hier doen is coördinatie, maar het is niet bindend. Veel van de uitdagingen waarmee we worden geconfronteerd kunnen we pas aanpakken als we met het Verdrag van Lissabon nieuwe bevoegdheden, meer democratie, meer rechten voor het Europees Parlement en meer rechten voor de nationale parlementen krijgen. Daarom vermoed ik dat de vertolking naar het Duits niet in orde was, ik heb de Duitse tolk horen zeggen dat u van mening bent dat het Verdrag van Nice misschien wel beter is dan het Verdrag van Lissabon. Ik hoop dat u dat nog kunt laten corrigeren. Daarom moeten we proberen om duidelijk te maken dat we al die grote gezamenlijke uitdagingen veel beter kunnen aanpakken als we beschikken over het Verdrag van Lissabon. Ik dank u hartelijk.

Edite Estrela (PSE). - (PT) Mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, u had het over een Europa met regels. Dat woord is in uw discours overigens meer dan eens gevallen. Welnu, een van de regels van de democratie is het nakomen van aangegane verplichtingen. U had zich ertoe verplicht het Verdrag van Lissabon voor eind 2008 te ratificeren, maar u hebt u niet aan uw belofte gehouden, en dat is fout. Daarom vraag ik u: "Wanneer denkt de Tsjechische Republiek het Verdrag van Lissabon te ratificeren?"

U had het net ook over zelfvertrouwen. Ik zou het veeleer arrogantie noemen. De Tsjechische regering, met inbegrip van haar president, heeft het volste recht om te zeggen en te doen wat haar goedgebeurt, maar zij mag niet vergeten dat zij deel uitmaakt van de Europese Unie en dat zij nu het woord voert namens zo'n vijfhonderd miljoen burgers en zevenentwintig lidstaten.

Daarom mag u niet over het hoofd zien dat het Verdrag van Lissabon al door vijftientwintig lidstaten is geratificeerd en dat Ierland reeds een tweede referendum heeft gepland. Gelukkig zullen de ja-stemmers volgens de opiniepeilingen in de meerderheid zijn. De Ieren hebben begrepen dat de Europese Unie en de eurozone hen in deze bijzonder hachelijke internationale omstandigheden voor erger kwaad hebben behoeft.

Nu is het aan de Tsjechische Republiek om te bepalen wanneer zij het Verdrag van Lissabon zal ratificeren. Zoals de voorzitter van mijn fractie, Martin Schulz, ook al zei, is het in de huidige situatie, nu Europa voor nooit geziene uitdagingen staat, absoluut noodzakelijk dat wij met één stem spreken. En daarvoor hebben wij het Verdrag van Lissabon nodig.

Marco Cappato (ALDE). - (IT) Mevrouw de Voorzitter, geachte collega's, premier Topolánek, u hebt gesproken over het oostelijk partnerschap. Partnerschap is iets dat pas onlangs door de Europese Unie is uitgevonden. Het bestond niet in het Europa dat de oprichters van het Manifest van Ventotene voor ogen stond. Het bestond niet in het Europa van de eerste lustra in de tijd na de wereldoorlog. Dat was een Europa dat het aangrenzend Oost-Europa en oosters Europa een toetredingsperspectief aanbood. Europa was een factor van vrede niet omdat het een vooruitzicht bood op *partnerschap* maar op *lidmaatschap*, dat wil zeggen opname.

Wat dat betreft was het aan u voorafgaand voorzitterschap, het Frans voorzitterschap, heel duidelijk. Het ging over barrières, over de vaststelling van de grenzen van Europa en over Turkije dat de deur voor zijn neus dicht gesmeten kreeg, waardoor duidelijk werd dat de Europese Unie haar grenzen wil sluiten. Het resultaat is te zien aan de grenzen van de Europese Unie – in de afgelopen decennia was er hoop voor landen als het uwe, maar nu zijn er oorlogen en is er spanning in het Midden-Oosten, op de Balkan, in de Kaukasus, in de Oeral en de Magreb.

Daarom willen wij als niet gewelddadige radicale partij iedereen vragen opnieuw na te denken over de urgente noodzaak te komen tot de Verenigde Staten van Europa, tot een Europa dat zich openstelt voor *lidmaatschap*, voor leden en niet voor verwarrende *partnerschapsbetrekkingen*, waarin van opnemings van het allerbelangrijkste, te weten burgerrechten en politieke rechten voor de Europese burgers en aan de grenzen van Europa, geen sprake is.

Gunnar Hökmark (PPE-DE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil de fungerend voorzitter gelukwensen met de bekwaamheid waarvan zijn voorzitterschap reeds in de omgang met een hele reeks problemen blijkt heeft gegeven.

Vele Zweden hebben nog steeds het gevoel dat Praag ten oosten van Stockholm ligt, op grond van de erfenis van de politieke geografie van de vorige eeuw. Maar het is niet zo, en uw voorzitterschap, mijnheer de fungerend voorzitter, zal de Tsjechische Republiek weer op de juiste plaats zetten in ons denken – in het hart van Europa, in de geschiedenis, maar ook in de toekomst.

Ik wil ook de hoop uitspreken dat u het pad voor het Zweedse voorzitterschap goed zult effenen. Ik denk aan de klimaatvraagstukken en het concurrentievermogen, waar u de belangrijke taak heeft om te laten zien dat wij de economische problemen met openheid, zonder protectionisme en met de dynamiek van een open economie aanpakken. Ik denk ook aan energie, waar u een cruciale rol toekomt, omdat u daarvoor klaarblijkelijk zeer geschikt bent. Deze tijden maken duidelijk dat hervormingen en veranderingen noodzakelijk zijn.

Men kan stellen dat solidariteit en veiligheid met betrekking tot energie ons dwingen de Europese energiemarkt te hervormen en te verdiepen. Als we dat namelijk niet doen, zullen we worden blootgesteld aan allerlei dreigementen en pogingen om tweedracht tussen de lidstaten te zaaien. We moeten onder meer ervoor zorgen dat niemand tegelijkertijd de levering en productie van gas en elektriciteit én de distributie ervan beheerst. We moeten ervoor zorgen dat we één gemeenschappelijke markt tot stand brengen. Als we dat tijdens uw voorzitterschap kunnen bereiken, zou dit een strategische stap voorwaarts betekenen. Ik hoop dat we u daar over zes maanden allemaal mee kunnen feliciteren.

Maria Berger (PSE). - (DE) Mevrouw de Voorzitter, geachte voorzitter van de Raad, samen met een aantal collega's die hier in de zaal zitten, was ik voor 2004 één van de afgevaardigden die als lid van de Gemengde Parlementaire Commissie met nadruk hebben gepleit voor het lidmaatschap van Tsjechië. Daarom is dit ook voor niet-Tsjechische afgevaardigden een bijzondere dag, nu we voor het eerst een Tsjechisch voorzitterschap mogen verwelkomen. Juist omdat ik uit Oostenrijk kom moet ik in dit verband ook nog zeggen dat al degenen die zich inzetten voor de toetreding van Tsjechië zich in Oostenrijk niet altijd populair maakten. Daarom mogen wij het Tsjechische voorzitterschap zeker wel onze bijzondere steun aanbieden en u aanraden om niet te veel belang te hechten aan de problemen in de startfase. Het eerste commentaar op het conflict in de Gazastrook was inderdaad wel wat eenzijdig, en ook het standpunt van de president over de sociale en ecologische normen, die hij te streng vond, zijn al genoemd. Juist voor ons als Oostenrijkers is het pijnlijk dat er met zoveel begrip is gereageerd op de plannen van Slowakije om Bohunice weer op te starten, wat absoluut zou indruisen tegen het geldende Europese recht.

De eminente filosoof en schrijver Jiří Gruša heeft een "Gebruiksaanwijzing voor Tsjechië en Praag" geschreven. Ik kan alle collega's ten zeerste aanraden om dit bijzonder geestige boek te lezen. Er bestaat nog geen schriftelijke gebruiksaanwijzing voor Europa. Mocht die er ooit komen dan zou daar in staan dat ieder nieuw

voorzitterschap er goed aan doet om de steun die door het Europees Parlement of door de regeringen van de buurlanden wordt aangeboden niet af te wijzen.

Othmar Karas (PPE-DE). - (DE) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de voorzitter van de Raad, u draagt een bijzondere verantwoordelijkheid. De start van het Tsjechische voorzitterschap van de Raad is niet bepaald vloeierend verlopen; het kunstwerk was nogal provocerend en heeft tot heel wat verontwaardiging geleid. We merken echter niet pas vandaag voor het eerst dat u serieus probeert om op dreef te komen, om de verantwoordelijkheid voor de hele Unie te dragen. De voorbereidingen zien er goed uit; in uw programma plaatst u de juiste accenten, maar we zullen u meten aan uw vastberadenheid, aan uw persoonlijke inzet en uw Europese overtuiging en aan de successen die u daarmee boekt.

De voorzitter van de Commissie, de heer Barroso, heeft gezegd dat de EU in de komende zes maanden op de proef zal worden gesteld. Het Tsjechische voorzitterschap van de Raad en de Tsjechische regering worden op de proef gesteld in verband met het Europees beleid. We kunnen die vuurproef alleen maar doorstaan als we samen alles op alles zetten. Daarom verzoek ik u om het interne beleid niet meer uit te spelen tegen het externe beleid, en uw voorzitterschap van de Raad niet te belasten met kwesties van binnenlands beleid. Ik vraag u om de burgers duidelijk te zeggen dat u nu al, bij het gasconflict, in Gaza, bij de opstelling van Slowakije in verband met Bohunice en bij de financiële crisis, merkt dat u uw werk beter zou kunnen doen en dat de samenwerking met de andere Europese instellingen beter zou verlopen indien het Verdrag van Lissabon al van kracht was.

De Europese Unie is een gemeenschap van waarden en recht. Het is niet anders; we hebben regels! Wie zich niet aan die regels houdt en zijn woord niet gestand doet, die is niet solidair. De gemeenschap van recht en waarden en onze politieke doelen verbinden ons met elkaar, ondanks alle verschillen.

Daarom doe ik een beroep op u: verstop u niet achter Ierland, zet een stap, ratificeer het Verdrag van Lissabon nog dit jaar, nog voor de Europadag, nog tijdens uw voorzitterschap van de Raad! We zullen u meten aan uw daden, en niet aan de woorden van uw president.

Gary Titley (PSE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik vond het interessant te horen dat de oppositie volgens de fungerend voorzitter probeert het Tsjechische voorzitterschap te torpederen, want voor zover ik het kan beoordelen lukt het de Tsjechische president in zijn eentje om het Tsjechische voorzitterschap naar de haaien te laten gaan.

Ik constateer dat het Tsjechische voorzitterschap volgens zijn verklaring alles doet wat in zijn macht ligt om de Europese Unie uit te breiden en Kroatië te laten toetreden. Als het alles doet wat in zijn macht ligt, waarom kan het dan niet het Verdrag van Lissabon ratificeren? Per slot van rekening heeft het Tsjechische voorzitterschap ermee ingestemd, en dus moet het ook zijn verplichtingen nakomen.

Laten we eerlijk zijn: het is geen goede start voor een voorzitterschap. De Tsjechische president bestempelt het klimaatpakket als overbodige luxe. De Tsjechische minister van Financiën zegt dat het economisch herstelplan hem doet denken aan de communistische tijd. Dan is er het zogenaamde kunstwerk – waardoor iedereen zich geschofferd voelt, maar vooral de Bulgaren – en de eerste verklaring over de crisis in Gaza moest na een paar uur worden ingetrokken.

Wat wij momenteel nodig hebben is leiderschap, en wat ik tot nu toe heb gezien heeft in mijn ogen bevestigd dat we zo snel mogelijk een fulltime voorzitter van de Raad moeten zien te krijgen, omdat alleen een coherent Europees optreden veiligheid, invloed in de wereld en economisch herstel kan garanderen. Laten we dus voor leiderschap zorgen.

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken.)

Josef Zieleniec (PPE-DE). – (CS) Mevrouw de Voorzitter, het Tsjechisch voorzitterschap verdient alle lof voor de actieve rol die het gespeeld heeft bij de hervatting van de Tsjechische gasleveringen. Het zou echter een grote vergissing zijn om het hierbij te laten en niets te ondernemen om het onderliggende probleem op te lossen.

Dat onderliggende probleem is de ambitie van Rusland om zijn invloedssfeer uit te breiden tot en Midden-Europa. De EU zal dus voortdurend op haar radar in de gaten moeten houden. Dat kan echter niet als schimmige transacties blijft uitvoeren en “vriendenprijzen” hanteert die niets te maken hebben met de werkelijke marktsituatie en die politiek afhankelijk van Rusland houden.

Energiezekerheid en het versterken van het partnerschap met de landen in het Oosten behoren tot de prioriteiten van het Tsjechisch voorzitterschap. Als onderdeel van dat partnerschap moeten we helpen binnen het kader van lange termijnovereenkomsten in overleg energieprijzen vast te stellen die aansluiten bij de markt. En dat moet zo snel mogelijk gebeuren.

Het voorzitterschap moet bovendien op een efficiënte wijze druk uitoefenen op Kiev om de ondoorzichtige economische structuren te ontmantelen die de pogingen om hervormingen door te voeren en een rechtstaat te ontwikkelen dwarsbomen. Alleen sterke druk van buitenaf – in combinatie met actieve samenwerking – kan ertoe aanzetten korte termijnbelangen – en dat zijn vaak de belangen van bepaalde personen – op te geven en werkelijk onafhankelijk te worden van Rusland. Zo kan het een rechtstaat worden die niet van corruptie vergeven is. Zolang er in geen grote schoonmaak wordt gehouden, kan de EU geen doeltreffende antwoord formuleren op het voortdurend agressiever wordende beleid van Rusland ten aanzien van Midden- en Oost-Europa.

Zodra de gascrisis is bezworen, moeten we optreden en een nauw samenwerkingsverband tussen en de EU opzetten. Als het Tsjechisch voorzitterschap er in zijn optreden namens de EU niet in slaagt reële druk op de leiders van uit te oefenen, moeten we spoedig meer dagen met vriesweer zonder gas zien door te komen. Dat zal belangrijke economische gevolgen hebben voor de lidstaten en bovendien leiden tot een gevaarlijke verschuiving van de geopolitieke verhoudingen in Midden- en Oost-Europa.

Proinsias De Rossa (PSE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, net als iedereen in dit Parlement wens ik het Tsjechische voorzitterschap veel succes. Ik ben echter ontsteld, mijnheer de fungerend voorzitter, over uw respectloze opmerking van vanmorgen dat het Verdrag van Lissabon slechter is dan dat van Nice. Het is niet alleen niet waar, het leidt ook tot verdeeldheid en schaadt het vertrouwen. U moet ernstig overwegen of u hier vanmorgen niet moet terugkomen op uw opmerkingen over Lissabon.

De hechtere, democratischere en doeltreffendere Unie waarin het Verdrag van Lissabon voorziet, is nodig om de vele problemen aan te pakken. Elk ervan volstaat om conflicten op wereldschaal te ontketenen: energiezekerheid, klimaatverandering, de economische en financiële crisis en de vele oorlogen die in tal van regio's woeden. Als fungerend voorzitter heeft u de taak om voor Europa te bemiddelen en om leiding te geven op basis van onze gemeenschappelijke waarden van – interne en externe – solidariteit, sociale markteconomie, multilateralisme en gelijkheid tussen vrouwen en mannen, met inbegrip van het recht van zowel mannen als vrouwen om opvoedingstaken met elkaar te delen.

Mijnheer de fungerend voorzitter, u moet uw conservatieve en neoliberale opvattingen de komende zes maanden op stal zetten. Anders zult u gedurende die tijd constant in aanvaring komen met het Parlement. In Ierland wordt waarschijnlijk in de herfst van dit jaar een referendum gehouden over een verduidelijkt Verdrag van Lissabon. Ik zal er hard aan werken dat dit referendum een positieve uitslag krijgt voor Ierland en Europa. Uw opmerkingen van vandaag hebben die taak niet eenvoudiger gemaakt. Indien het Verdrag in het referendum wordt afgewezen, zal de overgrote meerderheid van de Europeanen u dat niet in dank afnemen.

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken)

Jerzy Buzek (PPE-DE). - (PL) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de fungerend voorzitter, mijnheer de voorzitter van de Commissie, allereerst wil ik u, mijnheer de fungerend voorzitter, feliciteren met het voorzitterschap en met de eerste twee moeilijke, maar geslaagde weken ervan! Ik begriep perfect uw woorden over de nationale identiteit die wij als landen tussen het Oosten en het Westen van Europa met succes hebben opgebouwd.

Ik wil de aandacht vestigen op een zaak die volgens mij van cruciaal belang is voor dit halfjaar: het derde energiepakket. Dit pakket gaat in de eerste plaats over een gemeenschappelijke energiemarkt, een gemeenschappelijk Europees agentschap voor samenwerking tussen nationale regelgevers, grensoverschrijdende aansluitingen en gezamenlijke investeringen. Het pakket gaat dus over integratie, met andere woorden over energiesolidariteit en energiezekerheid.

In de tweede plaats staat het derde energiepakket ook voor liberalisering en rechtvaardige regels voor toegang tot de netwerken, dat wil zeggen concurrentie op de markt. Dit betekent altijd lagere kosten, minder schade aan het milieu en ook goedkopere energie voor de consumenten en dus voor de economie, wat kan helpen bij het bestrijden van de crisis.

Ten derde betekent het derde pakket rechtvaardige regels voor de activiteiten van derde landen op onze markt, met gemeenschappelijke beleidslijnen voor de bevoorrading van de lidstaten en de mogelijkheid van transport via derde landen. In de context van het oostelijk partnerschap en de oostelijke dimensie van de Unie spreekt het derde pakket duidelijk voor zich.

Bij elk van de drie belangrijkste prioriteiten van uw voorzitterschap - energie, economie en de oostelijke dimensie van Europa - kan het derde pakket van nut zijn. Ik roep u daarom op deze prioriteit aan te houden en volledig ...

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken)

Jan Andersson (PSE). - (SV) Mevrouw de Voorzitter, ook ik verwelkom het Tsjechische voorzitterschap. Tijdens dit voorzitterschap zullen wij een lage groei hebben en de werkloosheid zal stijgen. Vorige week las ik in de *Financial Times* over de oplossingen van de Tsjechische president Klaus, waar ik het totaal oneens mee ben. Hij zegt dat wij onze ambities naar beneden moeten bijstellen als het om milieubeleid, klimaatbeleid en sociaal beleid gaat. Daarmee zouden wij echter *absoluut* de verkeerde kant uitgaan! Als Europa in de toekomst wil kunnen blijven concurreren, dan moeten wij investeren in moderne milieutechniek. Wij moeten investeren in moderne infrastructuur, zodat wij op de lange termijn een duurzame samenleving krijgen, evenals in een actief milieubeleid. Dat geeft meer groei en stimuleert de werkgelegenheid.

Hetzelfde geldt voor het sociale beleid. Wij moeten investeren in een sociaal beleid met rechtvaardige arbeidsvoorwaarden, gelijke behandeling van werknemers, een goed arbeidsklimaat, enzovoort. Dit betekent geen lagere groei, maar een duurzame groei op de lange termijn.

Ten slotte zou ik het gezinsbeleid ter sprake willen brengen. Het gezinsbeleid waarover ik in jullie programma heb gelezen, is ouderwets. Een modern gezinsbeleid gaat over gelijke verantwoordelijkheden van mannen en vrouwen voor kinderen en werk. Jullie geven in jullie programma een heel ander traject aan.

Rumiana Jeleva (PPE-DE). - (BG) Dank u wel, mevrouw de Voorzitter. Als Bulgaars lid van het Europees Parlement verwelkom ik het feit dat het Tsjechische voorzitterschap energievoorziening en energiezekerheid tot zijn grootste prioriteiten rekent. De afgelopen dagen werd een groot aantal Europese lidstaten gegijzeld in het conflict tussen en Rusland. Alleen al in Bulgarije kwamen meer dan 160 000 huishoudens zonder verwarming te zitten. Helaas was de Bulgaarse regering niet in staat haar burgers tijdens deze crisis te helpen. Bulgarije is het enige land in de Europese Unie dat geen alternatieve gasbronnen, gasleveranciers en gasreserves heeft. We moeten uit dit voorval lessen trekken.

Geachte collega's, ik denk dat ik uit naam van het hele Parlement spreek als ik zeg dat we niet kunnen toestaan dat Europese burgers de prijs betalen voor de politieke spelletjes van landen die hun energiebronnen gebruiken als politiek instrument. Daarom ben ik van mening dat we behoefte hebben aan duurzame oplossingen in de energiesector. We hebben nood aan een gemeenschappelijk Europees energiebeleid. Verbetering van de energie-infrastructuur is daar een belangrijk onderdeel van. Als we het hebben over Europese energiesolidariteit, betekent dat gemeenschappelijke energieprojecten in de Europese Unie en afzien van de huidige praktijk van bilaterale overeenkomsten.

Ook zou ik graag geloven dat het over niet al te lange tijd mogelijk zal zijn om in Europa, als gezamenlijke projecten van de lidstaten, pan-Europese kerncentrales te bouwen. In deze context ben ik erg tevreden met het feit dat het Tsjechische voorzitterschap ook de uitbreiding van de samenwerkingsvormen met en met landen van de zuidelijke Kaukasus en de Balkan tot zijn grootste prioriteiten rekent. Alleen een geïntegreerde benadering die rekening houdt met de belangen en de mogelijkheden die uit die belangen voortvloeien, zowel voor de lidstaten als voor de landen in de genoemde regio's, kan een garantie vormen voor het overwinnen en afwenden van crises zoals de recente gascrisis. We moeten direct handelen en doen wat het beste is voor de Europese Unie. De behoefte aan concreet optreden, gericht op een gemeenschappelijk Europees energiebeleid, is nu groter dan ooit.

Ik wens het Tsjechische voorzitterschap succes.

Katalin Lévai (PSE). - (HU) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de minister-president, het Tsjechische voorzitterschap heeft als motto 'Europa zonder grenzen' en als belangrijkste prioriteiten energiebeleid en economische stabiliteit gekozen. Ik wil graag benadrukken dat hier een prioriteit aan moet worden toegevoegd: de Europese burger.

Ik wil graag dat meer aandacht wordt besteed aan de kwesties die het dagelijks leven van de burgers direct beïnvloeden. De nadruk moet sterker worden gelegd op moderne Europese sociale programma's, op het

waarborgen van de Europese solidariteit en gelijke kansen, alsmede op de uitvoering van het minderheidsbeleid. Ik ben het eens met degenen die aandringen op de ratificering van het Verdrag van Lissabon.

De burgers moeten steeds meer worden betrokken bij het Europese beleid, want ik ben van mening dat het gebrek aan sociale pakketten en effectieve communicatie er de oorzaak van is dat de burgers steeds minder vertrouwen hebben in de Europese instellingen. Ik vind met name de rol van het onderwijs belangrijk...

(Spreekster wordt door de Voorzitter onderbroken)

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Mijnheer de fungerend voorzitter, dames en heren, het begin van het Tsjechisch voorzitterschap stond in het teken van het conflict in Gaza en de energiecrisis. Er zijn veel geringschattende opmerkingen gemaakt over het Tsjechisch voorzitterschap en velen hebben aangegeven te betwijfelen of dat voorzitterschap wel over de capaciteiten beschikt om als leider van de EU op te treden. Nu moeten Europa en de rest van de wereld echter toch verrast vaststellen dat de Tsjechen in onverwachte crises wel degelijk verantwoordelijk en doeltreffend kunnen optreden. Ik vraag me weliswaar af hoe onverwacht deze crises waren, maar ik ben er hoe dan ook heel tevreden over dat de Tsjechische regering al vroeg begonnen is met het formuleren van een reactie. De Franse voorzitter had immers verzuimd deze crises in een vroeg stadium aan te pakken.

Ik wil graag dat u in de onderhandelingen met China precies even moedig optreedt. China schendt moedwillig alle regels die we voor de wereldhandel hebben vastgesteld, zet aan tot oneerlijke concurrentie en bedreigt de gezondheid van Europeanen door vervalste en gevaarlijke producten op de markt te brengen. Europese ouders moeten tegenwoordig bijvoorbeeld goed hun best moeten doen om voor hun kinderen schoenen te vinden die geen gezondheidsrisico's met zich mee brengen. De Raad en de Commissie hebben tot nu toe geen aandacht geschonken aan dit onderwerp.

Ik ben daarom heel tevreden dat u "Europa in de wereld" tot één van uw prioriteiten heeft bestempeld. Ik verzeker u dat Europa open staat voor handel met de rest van de wereld, maar tot nu toe is geen enkele voorzitter van de Raad erin geslaagd te zorgen voor echte reciprociteit en China ertoe te bewegen zich open te stellen voor Europese producenten. Ik hoop dat u en uw eersteklas team op dat punt meer succes zullen boeken.

Mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, ik wil u graag gelukwensen met uw goed doordachte en realistische programma voor Europa. Ik zie verder dat u zelf ook een positieve ontwikkeling hebt doorgemaakt. Als we bedenken dat u de leider bent van een partij die nu een aantal ministers aan de regering bijdraagt die in 2003 nog tegen de toetreding van Tsjechië tot de Unie hebben gestemd, dan zijn uw prestaties in de Europese sfeer beslist opmerkelijk te noemen. Ik hoop dat u er ook in zult slagen uw collega's wat ontvankelijker te maken voor het Verdrag van Lissabon.

De media melden dat de Ieren onder druk van de economische crisis zijn gaan inzien dat dit Verdrag een volkomen decent instrument is, bedoeld om op moeilijke momenten tot besluiten te geraken. Ik hoop dat u het Verdrag ook in een dergelijk positief licht zult zien, ook als dat betekent dat u uw mobiele telefoon zult moeten herprogrammeren om inkomende gesprekken van president Klaus niet langer toe te laten. We zijn het niet altijd met elkaar eens, maar ik wens u toch een succesvol Tsjechisch voorzitterschap.

Katerina Batzeli (PSE). – (EL) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de premier, naast de vraagstukken van het extern beleid, de aanpak van de economische crisis en de ratificatie van het Verdrag van Lissabon is er het jeugd-vraagstuk. Dat moet een de hoofdprioriteiten van de Europese Unie zijn. Ik heb die prioriteit ook teruggevonden in uw programma, maar mijns inziens moet uw programma, wat de jeugdproblemen betreft, worden aangevuld en sterker gekenmerkt worden door interactiviteit.

De jongeren laten zich niet meer overtuigen door verklaringen en beloften. Zij voelen zich onzeker als zij zien hoe de staat in elkaar stort en de economische crisis niet aankan. Zij aanvaarden geen onderwijssystemen die hen opleiden voor de werkloosheidsmarkt en voor maatschappelijke minachting. Zij aanvaarden geen euroscepticisme en eurofobie. Zij hebben een probleem met de ratificatie van het Verdrag van Lissabon. Dagelijks breken er gevechten uit. Juist de nieuwe generatie begrijpt maar al te goed wat ...

(Spreekster wordt door de Voorzitter onderbroken)

John Bowis (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik zou de fungerend voorzitter willen zeggen dat zijn land in mijn ogen wordt gesymboliseerd door twee mensen: Franz Kafka en Jan Palach. Allebei staan zij voor het streven naar vrijheid en democratie, en allebei belichamen zij de frustratie, het lijden en de offers die dat streven soms met zich meebrengt.

Daarom denk ik, mijnheer de fungerend voorzitter, dat u een bijzonder inzicht heeft in de strijd in Gaza en dat u het lijden en de frustratie van de mensen in Gaza en de mensen in Israël begrijpt. Ik hoop derhalve dat u alles in het werk zult stellen om het bloedbad dat daar plaatsvindt, te beëindigen.

U zult ook in staat zijn om een dialoog met de Amerikaanse president te voeren over klimaatverandering en hem als partner te winnen voor Kopenhagen.

Hier heeft u de kans om uw stempel te drukken op de resterende wetgevingsvoorstellen van dit Parlement – ik wijs in het bijzonder op de nieuwe mogelijkheden voor burgers op het gebied van grensoverschrijdende gezondheidszorg, een punt waarvan ik weet dat het op uw agenda staat.

U heeft het over vrij verkeer van kennis gehad. Het allerbelangrijkst hierbij is het vrij verkeer op het gebied van de medische wetenschap, met inbegrip van geestelijke gezondheid. Ik had het genoeg om mee te mogen werken aan de hervormingen van de geestelijke gezondheidszorg in de Tsjechische Republiek. Ik weet dat u deze hervormingen het liefst niet alleen in eigen land, maar ook in de rest van Europa wilt bevorderen. Ik zou u willen herinneren aan afgelopen juni, toen we bezig waren met de uitwerking van een Europees pact voor geestelijke gezondheid. Momenteel staat dit punt niet op uw lijstje, maar ik hoop dat u ervoor zult zorgen dat het als aandachtspunt een plaats krijgt op uw agenda omdat het in de eerste plaats onze taak – en uw taak – is om de meest kwetsbare mensen in de samenleving, die op onze steun zijn aangewezen, te helpen. Ik weet dat u op dit vlak uw best zult doen, en ik wens u veel succes bij al uw inspanningen.

(Applaus)

Józef Pinior (PSE). - (PL) Ik wil graag beginnen met herinneringen van eenentwintig jaar geleden, toen er in Karkonosze op de Pools-Tsjechische grens een geheime ontmoeting plaatsvond tussen de opposities van onze landen, georganiseerd door Solidariteit.

De Tsjechische Republiek is het eerste land van Midden- en Oost-Europa dat het voorzitterschap van de Unie op zich neemt. Mijnheer de fungerend voorzitter, hierdoor worden bepaalde verwachtingen gecreëerd. Aan het hoofd van de Europese Unie is Tsjechië de erfgenaam van de Midden- en Oost-Europese traditie van de strijd tegen het IJzeren Gordijn en voor een democratische gemeenschap van de volkeren op het Europese continent. Ik wil het bijzondere intellectuele en politieke belang van het Tsjechische voorzitterschap benadrukken.

Het afronden van de ratificatie van het Verdrag van Lissabon en de versterking van het gemeenschappelijk buitenlands beleid van de Europese Unie moeten hoofdprioriteiten zijn. Een heel belangrijke opdracht is ook de voorbereiding van een strategie voor de transatlantische betrekkingen na de verkiezing van de nieuwe Amerikaanse president. Ten slotte wil ik president Vaclav Havel nog spoedig beterschap wensen na zijn recente operatie.

Mihael Brejc (PPE-DE). - (SL) Het Tsjechische voorzitterschap is bereid tot onderhandelingen om de impasse over de toetreding van Kroatië tot de Europese Unie te doorbreken. Mijnheer de Voorzitter, mag ik u er op dit punt aan herinneren dat elke kandidaat-lidstaat geloofwaardige documenten moet voorleggen? Indien de documenten niet geloofwaardig zijn, moet de betreffende kandidaat-lidstaat daarop worden gewezen.

In het geval van Kroatië heeft het land op zijn kaarten een grens aangeduid die omstreden is. In plaats van aan te geven dat bepaalde stukken van die grens controversieel zijn, heeft het land de grens eenvoudigweg getekend zoals het die zelf ziet. Een dergelijk document kan natuurlijk niet geloofwaardig zijn, aangezien het gaat om een geschil tussen twee landen dat op een andere plaats moet worden opgelost. Het is een bilateraal conflict tussen twee, overigens bevriende landen die uitstekend samenwerken, maar het moet elders worden opgelost. Ik zou er bijgevolg op willen wijzen dat het geen gril van Slovenië is als het de aandacht erop vestigen dat de documenten van Kroatië niet geloofwaardig zijn. Slovenië wijst erop dat het een plicht van de lidstaten is om deze kandidaat-lidstaat mee te delen dat hij documenten moet voorleggen die aan de normen van de Europese Unie voldoen.

En wat is een mogelijke oplossing? Er zijn al heel wat voorstellen ingediend. Ik ben ervan overtuigd dat het Tsjechische voorzitterschap eveneens zal proberen om een geschikt voorstel te vinden. Misschien is het een oplossing dat Kroatië een regerings- of parlamentsbesluit indient waarin duidelijk wordt gesteld dat die grenzen richtinggevend zijn, provisorisch, of dat het met een andere passende uitdrukking duidelijk stelt dat die grenzen tijdelijk zijn en nog niet vast staan. Op die wijze zouden we volgens mij een kleine stap voorwaarts

kunnen zetten en een zo snel mogelijke toetreding van Kroatië tot de Europese Unie mogelijk kunnen maken, wat ook in het belang van Slovenië zou zijn.

Tot slot wil ik u nog veel succes wensen met het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie.

Richard Falbr (PSE). – (CS) De fungerend voorzitter van de Raad heeft veel kritiek te verduren gekregen. Ik heb daar bewust niet aan meegedaan. In Tsjechische sprookjes wordt het kasteel meestal bewoond door een wijze koning die niemand provokeert of beledigt, en niet beweert over elk onderwerp werkelijk alles te weten. In Kasteel-Praag is dat niet het geval. Nu ja, de wereld is niet volmaakt. Ik vertrouw er desalniettemin op dat de fungerend voorzitter met deze handicap zal leren om te gaan. Ik ken hem al bijna twintig jaar, en het doet mij deugd om vast te mogen stellen dat het lidmaatschap van de Europese Unie zijn politieke ontwikkeling heeft bevorderd. Ik zal voor hem duimen. Het is immers precies zoals de Spanjaarden zeggen: *Con mi patria, con razón o sin ella*. In het Engels zegt men “Good or bad, my country”, en zo zeg ik: “Mijn land, door dik en dun”.

Zita Plešinská (PPE-DE). – (SK) Ik wil allereerst mijn genoegen uitspreken over het feit dat onze nabuur en broeder Tsjechië meteen aan het begin van zijn voorzitterschap alle twijfel heeft weggenomen over het vermogen van een nieuwe lidstaat om de zaken van de Europese Unie te behartigen en te beheren.

Het Tsjechische voorzitterschap heeft laten zien dat het in staat is te reageren en te handelen in kritieke situaties, zoals de oorlog in Gaza en de ontwrichting van de gastoevoer van Rusland naar de EU. Als vertegenwoordigster van Slowakije, dat bijna 97 procent van zijn gas uit Rusland ontvangt, en dat zich met Bulgarije in de meest kritieke situatie bevindt, wil ik persoonlijk mijn erkentelijkheid betuigen voor de betrokkenheid van premier Mirek Topolánek bij de onderhandelingen met de Russische en Oekraïense partijen. Mijnheer de premier, Slowakije heeft nog steeds geen gas en heeft daarom nog steeds uw actieve hulp nodig. Europa heeft behoefte aan een gemeenschappelijk energiebeleid en zal zijn onderhandelingspositie op energiegebied moeten verbeteren.

Frankrijk begon zijn voorzitterschap met het Russisch-Georgische conflict en het Tsjechische voorzitterschap moet het zakelijke en politieke geschil tussen Rusland en Oekraïne helpen oplossen. Ik ben er ten eerste van overtuigd dat de tijd is gekomen om lering te trekken uit deze gebeurtenissen. Het is van belang de gebieden aan te wijzen waarop de EU afhankelijk is van Rusland, evenals de gebieden waarop Rusland afhankelijk is van de EU. De betrekkingen met Rusland zijn belangrijk maar het is onaanvaardbaar dat Rusland zijn gas als politiek wapen gebruikt. De kwestie van de diversificatie van energiebronnen en de aanleg van de Nabucco-pijpleiding moeten snel ter hand worden genomen. Mijnheer de premier, Slowakije bevindt zich in een buitengewoon moeilijke situatie en beschouwt u als een bondgenoot in het strategische besluit over Jaslovské Bohunice. Ook u, mijnheer Barroso, wil ik als voorzitter van de Europese Commissie om hulp vragen.

Persoonlijk vind ik dat er nog veel tekortkomingen bestaan in de praktijk van het vrije verkeer van personen en daarom verwelkom ik het motto van het Tsjechische voorzitterschap: ‘Europa zonder grenzen’.

Ik wens het Tsjechische voorzitterschap succes bij de uitvoering van zijn 3E-programma en bij zijn pogingen de EU dichterbij realisering van de doelstellingen van Lissabon te brengen.

Miloš Koterec (PSE). – (SK) Mijnheer de premier, wij zijn voormalige landgenoten en als zodanig verheugt het mij u in het Europees Parlement te mogen begroeten en u succes te wensen bij de realisering van de doelstellingen die u ons hebt gepresenteerd.

Uw 3E-prioriteiten vormen zeker een goede samenvatting van de problemen waarmee de Europese Unie momenteel geconfronteerd wordt, al vertrouw ik erop dat u in het hoofdstuk over de economie ook de voor de meeste EU-burgers zo belangrijke sociale aspecten van het onderwerp niet over het hoofd zult zien. Toen ik u zag bij de feestelijkheden ter gelegenheid van de invoering van de euro in Slowakije, deed het mij deugd te ontdekken dat de nieuwe fungerend voorzitter van de Raad voorstander is van een hechtere integratie tussen de landen van de Unie. Toch zou ik, net als de meeste leden van dit Parlement, nog verheugder zijn als u in Tsjechië zou bijdragen tot de ratificatie van het Verdrag van Lissabon. Als dit niet gebeurt, zal het moeilijk zijn om de door u voor uzelf gestelde prioriteiten te realiseren. Als we willen dat de EU, in uw woorden, niet alleen een betalende maar ook een bepalende speler op het wereldtoneel wordt, zal deze stap gezet moeten worden.

Mijnheer de premier, zoals al vele malen is gezegd zullen de Europese verkiezingen een belangrijk moment zijn tijdens uw voorzitterschap. De opkomst bij de verkiezingen zal van invloed zijn op het EU-beleid

gedurende de komende vijf jaar en materiële steun van de Raad kan hierbij een belangrijke rol spelen. Wanneer Slowakije wordt uitgeschakeld voor het wereldkampioenschap ijshockey en Tsjechië zich plaatst voor de volgende ronde ...

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken)

Tunne Kelam (PPE-DE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil graag de meest krachtige steun uit Estland betuigen aan het Tsjechische voorzitterschap. Een hoger concurrentievermogen is waarlijk het beste recept tegen de economische crisis, samen met de vervolmaking van de vier vrijheden. Mijnheer de fungerend voorzitter, ik sta achter uw idee om het oostelijk partnerschap volledig te ontwikkelen. Wij begrijpen inmiddels hoe belangrijk het is dat landen als en Georgië ertoe worden bewogen de rechtsstaat en democratische verantwoordingsplicht na te leven.

Afgelopen september stelde het Europees Parlement voor om 23 augustus uit te roepen tot Europese herdenkingsdag voor de slachtoffers van het communisme en het nationaalsocialisme. Wij hopen dat u het voortouw zult nemen en alle regeringen ervan zult overtuigen om deze dag vanaf augustus aanstaande officieel te vieren. Wij hopen ook dat u de weg zult bereiden voor een Europese morele en politieke evaluatie van de misdaden die in naam van het totalitaire communisme zijn begaan.

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken.)

Silvia-Adriana Țicău (PSE). - (RO) 'Economie, energie en de Europese Unie in de wereld' is het motto van het Tsjechisch voorzitterschap van de EU. De burgers van Europa verwachten dat de Europese instellingen hen tegen crises beschermen en de kwaliteit van hun leven verbeteren. Voor de burgers van Europa hebben het economisch herstelplan van de EU, een grotere energie-efficiëntie en een continue energievoorziening op dit moment de grootste prioriteit.

Ik verzoek het Tsjechisch voorzitterschap met klem om visie, politieke wil en vooral betrokkenheid bij de Europese burgers te tonen, ondanks de naderende Europese verkiezingen of juist speciaal met het oog hierop. Samen kunnen we in eerste lezing een akkoord bereiken over de richtlijn inzake energie-efficiëntie in gebouwen. Ik kan u verzekeren dat zowel het Europees Parlement als de Europese Commissie bereid zijn u te steunen zodat de richtlijn inzake energie-efficiëntie in gebouwen een van de prestaties van het Tsjechisch voorzitterschap zal zijn.

Marios Matsakis (ALDE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, na de traumatische ervaring met het Russische communisme in het verleden vervalt de Tsjechische Republiek in het andere extreem door zich geheel en al aan te sluiten bij de VS. Dit blijkt niet alleen duidelijk uit uw standpunt met betrekking tot Gaza en het Verdrag van Lissabon, mijnheer de fungerend voorzitter, maar ook uit uw besluit om Amerikaanse raketten te stationeren op Tsjechisch grondgebied. Uw bereidwilligheid om de regering in Washington van dienst te zijn en daarmee de vrede in Europa op het spel te zetten, is onaanvaardbaar en verdacht.

Uw land maakt deel uit van de EU, niet van de VS, en u moet ervoor zorgen dat uw regering daarnaar handelt. Amerikaanse satellietstaten hebben niets te zoeken in de Unie. Het is kiezen of delen: de EU of de VS! U kunt niet van twee walletjes eten!

Mirosław Mariusz Piotrowski (UEN). - (PL) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de fungerend voorzitter, het Tsjechische voorzitterschap is het eerste voorzitterschap sinds jaren dat de dode Europese grondwet, ook bekend als het Verdrag van Lissabon, van de agenda afvoert. Deze realistische houding straalt optimisme uit en toont respect voor de democratie en het beginsel van eenparigheid in de Europese Unie.

Het Tsjechische voorzitterschap besloot zich te concentreren op de belangrijkste problemen van deze tijd, waaronder het conflict in Gaza en de energiezekerheid. Aanvankelijk was men niet van plan om tussenbeide te komen in het gasconflict tussen Rusland en Oekraïne, maar toen het conflict gevolgen kreeg voor vele lidstaten van de Unie, besloot premier Topolánek te bemiddelen. Het is overduidelijk dat niet alle doelstellingen tijdens de zes maanden van het voorzitterschap gerealiseerd kunnen worden, maar de eerste twee weken hebben reeds aangetoond dat het voorzitterschap doeltreffend kan zijn, ondanks de onheilsprofetieën van sommige politici die in dit Parlement zetelen. In naam van de delegatie..

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken)

Dimitar Stoyanov (NI). - (BG) Dank u wel, mevrouw de Voorzitter. Ik heb gehoord dat met steun van het Tsjechische voorzitterschap in Brussel iets is opgehangen dat moet doorgaan voor een kunstwerk en waarop mijn land, Bulgarije, is afgebeeld als een toilet. Dit is een grove belediging en in strijd met de tradities van de

Europese Unie op het gebied van partnerschap en wederzijds respect. Daarom staan wij erop dat deze afbeelding onmiddellijk wordt verwijderd door het Tsjechische voorzitterschap en door degene die het überhaupt heeft gewaagd om een van de lidstaten zo te beledigen, een belediging die wij niet kunnen tolereren. Als deze afbeelding niet onmiddellijk wordt verwijderd, zullen mijn collega's en ikzelf ze persoonlijk en eigenhandig verwijderen.

Mirek Topolánek, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (CS) Hartelijk dank voor het woord. Ik zal mijn afsluitende opmerkingen beginnen met een woord van dank voor al hetgeen u gezegd heeft. Het was eigenlijk onverwacht een heel warm welkom. Ik wil verder graag duidelijk maken dat het Tsjechisch voorzitterschap en ikzelf, als voorzitter van de Europese Raad, de komende zes maanden voortdurend contact zullen onderhouden met de Commissie en nauw met haar zullen samenwerken. Tijdens deze eerste twee weken hebben dagelijks zeer actieve contacten plaatsgevonden, niet alleen met de heer Barroso maar met de Commissie in haar geheel. We zijn gemeenschappelijk opgetreden ten aanzien van de kwesties waarmee we begin dit jaar waren geconfronteerd. Ik heb het hier niet alleen over de samenwerking met het Europees Parlement, maar ook over de besprekingen met de Commissie over de vraag hoe we met deze ad-hocvraagstukken moesten omgaan. Ik ben dus ook de heer Barroso heel dankbaar.

Alvorens hier naar toe te komen had ik mezelf plechtig voorgenomen geen grapjes te vertellen. De ene grap die ik me had veroorloofd, was een grap waar de mensen bij ons zeker om zouden hebben gelachen maar die hier niet werkte. Dat geeft niets: we zullen het blijven proberen, en wie weet zal zelfs de Duitse vertolking de spijker op z'n kop slaan, zodat wij elkaar begrijpen.

Het Verdrag van Lissabon is geen magische formule. We moeten het zien als een middel, en niet als doel. Het is een middel om de Europese Unie beter te laten functioneren. Het mag dus niet van bovenaf opgelegd worden. Elk land heeft zijn eigen regels en instrumenten voor ratificatie. Dat ik dit Verdrag heb ondertekend, betekent niet dat ik invloed ga uitoefenen op de twee kamers van het Tsjechisch parlement. Die twee kamers zijn vrij en autonoom en beslissen ieder voor zich. Zo ben ik ook niet van plan om druk te gaan uitoefenen op het Ierse volk. Het is gewoon niet mogelijk de geldigheid van dat Verdrag op die wijze op te dringen. Zelf geloof ik dat we dit Verdrag nu nodig hebben, en dat dit instrument het functioneren van de Europese Unie zal vergemakkelijken. Dat is het laatste wat ik hierover zal zeggen. Ik zal er niet meer op terugkomen, omdat ik mijn persoonlijke standpunt duidelijk genoeg heb gemaakt.

Ik vond het citaat van de heer Kirkhope heel aardig. En ik zou nu graag zelf één van de citaten van Churchill willen parafraseren om aan te geven wat ik van dit moment vind: "Liever geen crises morgen – mijn agenda is al helemaal vol". Ik geloof dat de ontwikkelingen tijdens de eerste twee weken aantonen dat we onze prioriteiten goed hebben gekozen en dat we goed beslagen ten ijs zijn gekomen. We zijn met de aanpak van de gasproblematiek trouwens al in december begonnen, onder het Frans voorzitterschap.

Ik verontschuldig mij tegenover alle afgevaardigden wier specifieke vragen ik hier niet zal beantwoorden. Ik zal proberen deze discussie vrij algemeen te houden en enige uitleg te verschaffen over de algemene aanpak, zonder in specifieke details te treden.

Om te beginnen smokkel van mensen, kinderen, drugs of andere zaken. Dit Parlement voert thans een discussie over de verschillende niveaus van vrijheid en veiligheid. We voeren in de Tsjechische republiek op dit moment precies dezelfde discussie. We zullen al het mogelijke ondernemen om de procedure voor de aanneming van de richtlijnen en het wetgevingspakket te versnellen. Een en ander zal geschieden binnen het kader van de besluiten die Raad heeft genomen om mensensmokkel tegen te gaan. Ik wil daarmee zeggen dat we hierop voorbereid zijn en dat we de specifieke onderdelen van deze problemen alle nodige aandacht zullen schenken.

En dan het brede debat over Nabucco. Als we eerlijk zijn, moeten toegeven dat Nabucco alleen een alternatief is voor andere doorvoerroutes als het ook een alternatieve bron voor aanvoer kan verschaffen. Wat het debat over betreft, is dit, zoals mijn landgenoot Josef Zieleniec al heeft gezegd, een politiek en geopolitiek probleem. Als we niet de kans geven zelf een oplossing te vinden voor de interne problemen, en als we aan het gedrag van de diverse marktdeelnemers – of dat nu mensen of op de gasmarkt opererende ondernemingen zijn – geen beperkingen opleggen, dan zou zijn pro-Europese koers wel eens kunnen wijzigen, en dat is natuurlijk een geopolitiek probleem. Over wat men met deze hele crisis beoogt te bereiken kunnen we alleen maar speculeren. Misschien ging het alleen maar om een prijsverhoging op de korte termijn, maar het kan ook zijn dat men op deze wijze druk wilde uitoefenen ten gunste van Nord Stream, de alternatieve noordelijke route. Wellicht ging het erom de pro-Europese houding van te frustreren. Hoe het ook zij, al deze factoren spelen bij dit probleem mee en dit probleem zal op de korte termijn niet zomaar vanzelf verdwijnen, en al evenmin uitsluitend over energie gaan.

Als ik gedwongen wordt te antwoorden op de vraag of Europa liberaler of socialistischer moet zijn, wil ik toch nog een vermetele poging doen om een laatste grapje te maken. Ik heb namelijk een compromisvoorstel: een liberaal-conservatief Europa. Maar dat was echt mijn laatste grapje.

Wat betreft de weg die de Tsjechische Republiek volgt om de euro over te nemen, wil ik herhalen wat ik op 1 januari heb gezegd, namelijk dat de Tsjechische Republiek op 1 november van dit jaar zal aangeven welke datum ze voor de invoering van de euro heeft gekozen. Mijn regering is de eerste regering die aan de criteria van Maastricht voldoet. Ik zie deze hele onderneming trouwens niet als een wedstrijd. Ik wens mijn Slowaakse ambtsgenoten daarom alle geluk. Wij zullen afwachten en zien wat voor de gevolgen de financiële crisis zal hebben voor de naleving van de regels van het Stabi­liteits- en Groeipact, en wat voor gevolgen deze zelfde crisis zal hebben voor de *de facto* nakoming van alle regels die binnen de eurozone gelden. Ik zelf ben bang – en wat ik nu ga zeggen geldt ook voor de aanpak van de financiële crisis – dat het versoepelen van de regels die de EU zelf heeft opgesteld, een destructieve onderneming is. Als we het hebben over een Europa van normen, dan zullen we er uiteraard op aandringen dat de richtlijnen inzake staatssteun en mededinging worden nageleefd. Dat zal één van de criteria zijn bij de beoordeling van alle voorstellen die voor het aanpakken van de financiële crisis worden gedaan. Regels gelden zowel in goede als in slechte tijden, en ze gelden voor iedereen. Het gelijkheidsbeginsel is hier absoluut.

Ik zal nu iets zeggen over het “Europa zonder grenzen”. Inderdaad, daarmee bedoelen we tenminste drie verschillende typen van grenzen. Om te beginnen de grenzen van economisch aard. Dat zijn de grenzen op de interne markt die wij moeten wegnemen. Er zijn ook mentale of psychologische grenzen. We moeten de grenzen in de hoofden van de Europeanen wegwerken. Die doelstelling geldt natuurlijk voor de landen die niet al te lang geleden zijn toegetreden. Tot slot zullen externe grenzen moeten worden verwijderd. Protectionisme moet worden vermeden en de wereldhandel moet nu ook echt worden geliberaliseerd om ons aldus een instrument te verschaffen voor het beheer van de crisis. Ook moet de vraag worden gestimuleerd en moeten de conclusies van de G20-top in Washington concreet worden ingevuld.

Nu moet ik hier iets vertellen dat mij persoonlijk treft; het nieuws heeft zijn weg naar de media overigens reeds gevonden. Václav Havel is ernstig ziek en in het hospitaal opgenomen. Hij is de man die onze houding pre- en post-november symboliseert, en dan niet alleen in Tsjechië. Eigenlijk staat hij symbool voor de val van het IJzeren Gordijn. Hij was de eerste Tsjech die dit Parlement heeft toegesproken. Namens ons allemaal wil hem hier graag een spoedig herstel wensen.

Ik zal nu een aantal specifieke antwoorden geven op iets dat door een afgevaardigde hier is aangeroerd. Ik ben ontroerd door het feit dat de heer Rouček zich zoveel zorgen maakt over de Tsjechische regering. Ik kan hier tenminste zes voorbeelden geven van landen die de afgelopen tien à vijftien jaar op een succesvolle wijze het voorzitterschap hebben waargenomen terwijl ze met een interne crisis te kampen hadden. Ik noem hier België, dat op het moment dat het Verdrag van Maastricht in werking trad, erin slaagde zijn grondwet te wijzigen, zonder dat dit enige weerslag had op het voorzitterschap. Ik noem ook het Frans voorzitterschap dat een interne politieke crisis doormaakte op het moment dat Zweden, Finland en Oostenrijk tot de Unie toetraden. En dan was er het Verdrag van Amsterdam, tijdens het Duits voorzitterschap, toen Gerhard Schröder enorme problemen ondervond wegens Lafontaine die de partij had verlaten. Ik denk ook aan de invoering van de euro, tijdens het Spaans voorzitterschap onder leiding van José María Aznar, en aan het Iers voorzitterschap. Afijn, ik zou nog even kunnen doorgaan. Maakt u zich dus maar geen zorgen over de interne problemen van de Tsjechische politiek. Ze zullen geen gevolgen hebben voor het Tsjechisch voorzitterschap.

Wat het nucleair forum betreft: als de meningsverschillen tussen de groenen, de liberalen, conservatieven, enzovoorts, een geforceerd resultaat tot gevolg hebben, heeft het geen zin een debat over dit onderwerp te voeren. Het nucleair forum, dat in samenwerking met de Commissie is georganiseerd en in Praag en Bratislava gehouden zal worden, zal de aanzet moeten geven tot een nieuw debat, een debat over veiligheid, over mogelijkheden, risico's en behoeften, en over alle andere dingen die de afgelopen jaren eigenlijk een beetje taboe waren. Het doorbreken van dit taboe is het onderliggende motief voor het Tsjechisch-Slowaakse nucleair forum. Het is duidelijk waarom premier Fico naar Moskou gaat. De problemen van Bulgarije en Slowakije zijn heel urgent, aangezien deze landen volledig afhankelijk zijn van de gastoevoer uit . Bulgarije kan maar een derde van de behoefte opslaan. Slowakije heeft de productie al verminderd voor duizenden ondernemingen. De warmtekrachtcentrale in Nováky is in ongereede geraakt en maakt nu een enorme crisis door. Ik onderhoud dagelijks contact met de heer Fico en steun zijn missie, al ben ik bang dat hij dit keer geen succes zal boeken. We moeten ons tegenover de belangrijkste betrokkenen, Rusland en , Naftogaz en Gazprom, onverbiddelijker opstellen. Ik geloof verder dat de maatregelen die de Europese Unie en het Tsjechisch voorzitterschap voortaan nemen, doeltreffender dienen te zijn. We zoeken nu naar instrumenten

om een aantal problemen van technische aard op te lossen. Het is onaanvaardbaar dat de leveringen niet worden hervat om een volstrekt irrelevante reden – het gebruik van technisch gas –, en we zullen op dit punt verdere acties ondernemen.

We hebben veel gesproken over de Balkan en de daarmee verband houdende problemen. Er zijn over dit onderwerp ook veel vragen gesteld. De heer Peterle weet maar al te goed dat als wij de onderhandelingen over Kroatië uit de impasse willen halen, er eerst een bilaterale oplossing moeten worden gevonden voor het Sloveens-Kroatische geschil. Dit is geen Europees geschil, maar het begint wel een rol te spelen in de toetredingsonderhandelingen. Mijn gesprekken met beide premiers en presidenten van deze landen en mijn persoonlijke inzet voor dit probleem zullen mogelijk bijdragen tot een oplossing van de Sloveens-Kroatische grensgeschillen.

Er zijn heel veel dingen waar ik graag iets over wil zeggen, maar ik zal u niet langer ophouden. Ik zal u nu de gelegenheid geven uw werk voort te zetten. Ik wil u bij wijze van afsluiting graag verzekeren dat wij het zeer waarderen dat wij gaan zijn behoren tot een gemeenschap van staten die gebaseerd is op de waarden en beginselen die wij na november 1989 opnieuw als onze eigen waarden en beginselen hebben aanvaard. Wij waarderen het ook dat we de nu de kans hebben om als voorzitter van deze gemeenschap op te treden. Dat is zulk een unieke gebeurtenis en iets dat mijn generatie, die 33 jaar oud was in het jaar 1989, destijds nooit had verwacht mee te mogen maken. Wat wij het meest waarderen is dat we hier vrij kunnen discussiëren. Dat is de vrijheid die ons in staat stelt de problemen tegen het licht te houden van een hele reeks verschillende standpunten en zo bij te dragen tot een oplossing. Ik sluit me aan bij hetgeen Tomas Garrigue Masaryk heeft gezegd: "Democratie is discussie". Ik treed graag in de voetsporen van de eerste Tsjechoslowaakse president en sta geheel open voor elke discussie. Ik dank u voor uw aandacht vandaag en hoop u spoedig weer te mogen ontmoeten.

José Manuel Barroso, voorzitter van de Commissie. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, dit was een zeer interessante discussie en ik voel mij aangemoedigd door de eensgezinde interpretatie van de uitdagingen en de steun die het Tsjechische voorzitterschap hier over het algemeen ten beurt is gevallen. Ik wil nogmaals herhalen dat wij loyaal, constructief en in een goede verstandhouding met onze Tsjechische vrienden willen samenwerken. Hun succes is ook een succes voor Europa.

Zoals sommigen van u hebben onderstreept, is dit het laatste voorzitterschap vóór de verkiezingen voor het Europees Parlement. Mijns inziens is het belangrijk dat we gedurende deze maanden allemaal bewijzen hoe belangrijk onze instellingen zijn voor het welzijn, de welvaart en de solidariteit van onze burgers.

Het is van groot belang dat we met elkaar communiceren. Dat kunnen we echter niet alleen overlaten aan de Europese instellingen of aan de lidstaten. We moeten dat samen doen, in een geest van partnerschap. De gebeurtenissen in de komende maanden zullen van groot belang zijn voor de toekomst van Europa en voor het respect dat in heel Europa voor onze instellingen wordt getoond.

Ik wil mijn spreektijd gebruiken om te antwoorden op een aantal concrete vragen die u mij heeft gesteld, en met name over het thema energie. Ja, we moeten de richtlijn betreffende de veiligstelling van de aardgasvoorziening dringend herzien. De Commissie heeft dit afgelopen november bij de presentatie van haar strategische energiebeleidsevaluatie al gezegd, en we doen ons uiterste best om het wetgevingsvoorstel zo snel mogelijk voor te leggen aan het Europees Parlement en de Raad. Ja, er is behoefte aan meer solidariteit en meer vooruitgang op het vlak van energiezekerheid in Europa. Dit zijn ook de onderwerpen van de onlangs gepubliceerde strategische energiebeleidsevaluatie.

Ik wil deze gelegenheid aangrijpen om alle lidstaten en alle Europese instellingen nogmaals te verzoeken om zich actiever in te zetten voor de ontwikkeling van mechanismen voor energiesolidariteit op Europees niveau. Ja, we moeten ook de investeringen in energie-infrastructuur, energieverbindingen en energie-efficiëntie opvoeren. Daarom is het van essentieel belang dat het bedrag van 5 miljard uit de Gemeenschapsbegroting hiervoor wordt toegewezen.

Ik doe een beroep op u allen, op het Parlement en het Tsjechische voorzitterschap, om dit zo snel mogelijk in de praktijk om te zetten. Ja, het economisch herstel moet gepaard gaan met slimme, groene groei als we sterker uit deze crisis willen komen. Onze voorstellen om het gebruik van de structuurfondsen voor deze doeleinden te versnellen, liggen inmiddels op tafel. Er moeten middelen worden uitgetrokken voor energie-efficiëntie en energieverbindingen, en we zullen de daartoe ondernomen nationale inspanningen op één lijn brengen door nationale stimuleringsprogramma's te coördineren, in overeenstemming met de conclusies van de Europese Raad.

Ik wil u ook zeggen dat we deze economische crisis alleen kunnen overwinnen en Europa alleen weer aan groei kunnen helpen, als we de Gemeenschapsregels inzake gelijke kansen naleven. Europa moet de participatie van mannen én vrouwen op de arbeidsmarkt blijven bevorderen en moet hen ook blijven helpen werk en gezinsleven te combineren.

Nog iets over het Verdrag van Lissabon, dat velen van u hebben aangestipt: het is meer dan ooit nodig dat dit Verdrag er komt en dus door alle lidstaten worden geratificeerd. Ja, we moeten respect hebben voor alle nationale ratificatieprocessen, maar als een regering een verdrag namens een staat ondertekent, zegt het daarmee ook formeel toe het in werking te doen treden.

(Applaus)

Velen van u hebben over het Tsjechische voorzitterschap gesproken en over het belang daarvan. Sommigen van u – de heer Nassauer, de heer Brok, en anderen – hebben erop gewezen dat het feit dat we een Tsjechisch voorzitterschap hebben, op zich al van groot belang is. Het is de eerste keer dat een land van het voormalige Oostblok de verantwoordelijkheid van het voorzitterschap van de Europese Raad op zich neemt. Wel beschouwd is het een mijlpaal dat twintig jaar na de val van het IJzeren Gordijn de Tsjechische Republiek aan het hoofd van de Europese Raad staat en dat premier Topolánek en vicepremier Vondra in deze verantwoordelijke functie samenwerken. Ik vertrouw erop dat u goed werk zult leveren.

Ik wil u iets vertellen wat ik vorig jaar tijdens het Portugese voorzitterschap heb meegemaakt. Minister-president Socrates van Portugal en ik waren in Zittau, aan de grens tussen de Tsjechische Republiek, Polen en Duitsland, en ik merkte toen hoe geëmotioneerd minister-president Topolánek op dat moment was. Die grens, die ooit een scheiding tussen ons in Europa, tussen de twee delen van Europa vormde, is nu een doorgangsstation voor Europeanen uit alle landen. Het was een fantastisch moment, een mijlpaal waar we trots op mogen zijn. Daarom ben ik ervan overtuigd dat het belangrijk is dat wij onze waarden verdedigen en dit voorzitterschap tot een succes maken.

Sommigen van u hebben gezegd dat het belangrijk is dat de Tsjechische Republiek succes heeft, omdat het zo'n klein land is. Het spijt me, maar de Tsjechische Republiek is geen klein land, ook niet op Europese schaal gezien. Soms getuigt het juist van een minderwaardigheidscomplex als we sommige buurlanden als kleine landen beschouwen. Paul-Henri Spaak, een van de grondleggers van ons Europese project, heeft ooit gezegd dat er in de Europese Unie geen sprake meer is van grote en kleine landen. Je zou ook kunnen zeggen dat geen enkel land groot is – het probleem is dat sommigen daar nog niet achter zijn gekomen.

Als we naar de rest van de wereld kijken, als we de dimensie zien van de militaire en technologische macht van de VS, als we zien hoe enorm uitgestrekt Rusland is in geografisch opzicht, als we de enorme demografische omvang van China en India zien, moeten wij ons afvragen of we überhaupt kunnen beweren dat er grote landen zijn in Europa.

Er zijn geen grote landen meer in Europa. Ze zijn allemaal groot in termen van waardigheid. Voor de Commissie hebben alle lidstaten exact dezelfde waardigheid, maar als we groot willen zijn in de wereld, moeten we zorgen voor een sterke Europese Unie. We moeten één lijn trekken. We moeten gebruik maken van de invloed van al onze instellingen. Als we op die manier één lijn trekken, zullen we eens en voor altijd een factor zijn op het wereldtoneel. Daarom hebben we het Verdrag van Lissabon nodig. Daarom hebben we een gemeenschappelijke doelstelling nodig. Daarom hebben we sterke instellingen nodig. Ik wens het Tsjechische voorzitterschap veel geluk.

(Langdurig applaus)

De Voorzitter. - Het debat is gesloten.

De stemming vindt hierna plaats.

Schriftelijke verklaringen (artikel 142)

Gerard Batten (IND/DEM), schriftelijk. – (EN) Sommigen van ons verheugen zich zeer op de toespraak van president Klaus in februari. Het zal uiterst verfrissend zijn om naar iemand te luisteren die intelligent en eerlijk genoeg is om vraagtekens te plaatsen bij de ideologische dogma's van een steeds sterker geïntegreerde Europese Unie en van klimaatverandering.

President Klaus heeft de Europese Unie volledig terecht met de vroegere Sovjet-Unie vergeleken. Mijn vriend, de moedige Russische dissident Vladimir Bukovsky, heeft over de Europese Unie gezegd: "Ik heb in uw

toekomst geleefd, en die is geëindigd in een drama". Mijnheer Bukovsky heeft helemaal gelijk, in de Europese Unie heerst een softe vorm van communisme.

We kunnen alleen maar hopen dat het Tsjechische voorzitterschap wat sceptischer tegenover het grote Europese project staat dan sommige vroegere voorzitterschappen. Het zou goed zijn als de Tsjechen de ratificatie van het Verdrag van Lissabon uitstelden tot na het tweede Ierse referendum. Wanneer de Ieren dan opnieuw tegen de mislukte grondwet stemmen, kunnen de Tsjechen het democratische besluit respecteren van het enige Europese volk dat een referendum mag houden, en kan het Verdrag dan naar de prullenmand verwijzen door het niet te ratificeren. Laten we hopen dat president Klaus hiervoor de geschikte man is.

Alessandro Battilocchio (PSE), schriftelijk. – (IT) Hartelijk dank, mijnheer de Voorzitter, en Tsjechisch voorzitterschap, veel succes bij uw werk. Uw voorzitterschap is niet in een goed gesternte geboren. Het diepgeworteld euroscepticisme, dat een stempel heeft gedrukt op een groot deel van het recente optreden van uw land (zie de weigering tot op de dag van vandaag om Lissabon te ratificeren) geeft zelfs optimisten weinig hoop. De verklaring van de fungerend voorzitter van de Raad over de Gazastrook heeft eveneens aangetoond dat er weinig institutioneel bewustzijn is: de standpunten moeten worden afgesproken met de andere zesentwintig landen. Een kwalijk signaal is eveneens het feit dat er geen ontmoeting plaatsvond met de Sociaal-democratische Fractie. Het is nooit eerder voorgekomen dat een voorzitter van de Raad geen tijd had om te spreken met een grote fractie van het Europees Parlement. Laten wij hopen, mijnheer de fungerend voorzitter, dat u ons alsnog zult verrassen en efficiënt en gezaghebbend zult optreden. Als u dat doet, zullen wij aan het einde van het semester blijf geven van intellectuele eerlijkheid en u daarvoor hulde betuigen.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), schriftelijk. – (PT) Het Tsjechische voorzitterschap heeft drie prioriteiten geformuleerd: economie, energie en externe betrekkingen. Met de presentatie van dit programma sloeg het Tsjechische voorzitterschap bekende wegen in, al vertoonde het een aantal eigenaardigheden, met name voor wat betreft de ratificatie van het Verdrag van Lissabon. De Tsjechische premier heeft in dit verband uitdrukkelijk verklaard dat de soevereiniteit van de Ierse burgers moet worden geëerbiedigd. Hij heeft daar zelfs aan toegevoegd dat een referendum in de Tsjechische Republiek wellicht hetzelfde resultaat zou opleveren als in Ierland en houdt derhalve rekening met de mogelijkheid dat het ontwerpverdrag kan worden verworpen.

Met betrekking tot de gascrisis tussen Rusland en was hij van oordeel dat beide landen schuld hadden aan de situatie en heeft hij hun handelwijze toegelicht aan de hand van economische, strategische en politieke motieven. Verder heeft hij aangedrongen op een actiever optreden van de Europese Unie, al heeft hij bitter weinig concrete voorstellen geformuleerd.

Op sociaaleconomisch gebied heeft hij niets nieuws ondernomen. Hij houdt vast aan de neoliberale standpunten en aan de door het Europees Parlement verworpen voorstellen betreffende de arbeidstijdrichtlijn, het Stabiliteitspact en de neoliberale strategie van Lissabon, en hij negeert de economische crisis en de ernstige gevolgen ervan voor de sociale situatie.

Ten slotte betreuren wij ook dat hij nauwelijks gewag heeft gemaakt van de oorlogsmisdrijven die Israël blijft begaan tegen de Palestijnen.

Genowefa Grabowska (PSE), schriftelijk. – (PL) Het voorzitterschap van Tsjechië valt in een moeilijke periode voor de hele Europese Unie. De financiële crisis, de energiecrisis en de economische recessie zijn sterker voelbaar dan in gelijk welke andere periode van haar vijftigjarig bestaan. Daarbij komen nog de verkiezingen voor het Europees Parlement in juni en het zoveelste gewapende conflict in de Gazastrook. Persoonlijk betreur ik dat Tsjechië geen geschikte instrumenten in handen heeft om deze problemen het hoofd te bieden. Ik betreur ook dat het Verdrag van Lissabon, dat de Unie moest hervormen, niet van kracht geworden is.

Hierdoor heeft de Unie geen gemeenschappelijk buitenlands beleid en beschikt zij niet over een doeltreffend systeem voor besluitvorming. Hierdoor zijn haar lidstaten ook niet gebonden door het beginsel van energiesolidariteit. Hier heeft president Vaclav Klaus zich zeker "verdienstelijk" gemaakt, met zijn bizarre, om niet te zeggen vijandige houding tegenover de klimaatveranderingen, de hervorming van de EU en de euro. Daarom roep ik de Tsjechische regering en premier Mirek Topolánek op om in zijn eigen belang en ook in ons gemeenschappelijk belang de openbare verklaringen van Klaus in Europese kwesties zoveel mogelijk aan banden te leggen.

De "drie E's" die de Tsjechische prioriteiten vormen - economie, energie en externe relaties - geven een goede beschrijving van de Europese behoeften. Ik verwacht dus dat de veelbelovende aankondiging van minister

Schwarzenberg, dat Tsjechië “de Europese belangen vooruit zal duwen” en “niet de slechtste leerling in de klas zal zijn”, verwezenlijkt wordt. Ik wens onze zuiderburen van ganser harte een geslaagd voorzitterschap!

Gábor Harangozó (PSE), schriftelijk. – (EN) Het in december goedgekeurd economisch herstelplan is een belangrijke stap in de goede richting als het erom gaat de huidige vertraging van de economie tegen te gaan. Nu moeten alleen nog de concrete onderdelen van het plan snel en doeltreffend ten uitvoer worden gelegd. In dit verband moet de Unie zich tot het uiterste inspannen om de toegang tot de beschikbare middelen te vergemakkelijken. Daarom moeten we het vertrouwen in onze financiële markten herstellen en daarnaast met name zorgen voor betere en eenvoudigere maatregelen om de structuurfondsen en het Cohesiefonds sneller uit te voeren. Het cohesiebeleid is het voornaamste solidariteitsinstrument in de Unie. Dat speelt natuurlijk een essentiële rol bij het aanpakken van de negatieve gevolgen van een mondiale crisis van deze orde van grootte. Bovendien verheugt het mij dat het nieuwe Tsjechische voorzitterschap onder meer prioriteit verleent aan inspanningen om, naast de mededeling van de Commissie, een discussie op gang te brengen over de herdefiniëring van probleemgebieden. Een betere afbakening van deze gebieden zal ertoe bijdragen dat beter kan worden ingespeeld op hun behoeften en dat hun ontwikkelingspotentieel sterker wordt bevorderd, in lijn met de doelstellingen van sociale, territoriale en economische samenhang in de gehele Unie. We moeten inderdaad onze inspanningen intensiveren om de negatieve gevolgen van de crisis niet alleen voor de economie, maar ook voor onze burgers, en met name voor de meest kwetsbare burgers, tegen te gaan.

Mieczysław Edmund Janowski (UEN), schriftelijk. – (PL) Ik wil mijn dank betuigen aan premier Mirek Topolánek, die de prioriteiten van het Tsjechische voorzitterschap heeft gepresenteerd. De drie “E’s” - economie, energie en Europa in de wereld - die de ruggengraat van het voorzitterschap van de Gemeenschap vormen, zullen te lijden hebben onder onvoorziene externe gebeurtenissen: Gaza en gas.

Het probleem van het conflict in de Gazastrook heeft een politieke dimensie. Het nam echter een militaire vorm aan, waardoor humanitaire kwesties momenteel op de voorgrond zijn komen te staan. Er komen daar mensen om! Niet enkel de strijders van Hamas, die het gewapende conflict begonnen, maar ook onschuldige kinderen, vrouwen en mannen. De Unie dient in samenwerking met de VN alle mogelijke stappen te ondernemen om een oplossing voor dit bloedige conflict te vinden. Joden en Palestijnen kunnen in vrede naast elkaar leven. Ik verzoek u de pogingen in die richting niet te staken.

Het gasprobleem treft vele Europese landen. Het conflict tussen een Russisch en Oekraïens bedrijf is uitgemond in een geschil tussen beide staten. Dit veroorzaakt ernstige problemen voor de inwoners van vele landen, die midden in de winter kou lijden en hun energievoorzieningen beperkt zien. Het leidt ook tot aanzienlijke economische verliezen, want gas wordt ook voor industriële doeleinden gebruikt. Daarom is het hoog tijd dat er een gemeenschappelijk Europees gas- en aardoliesysteem komt dat uit verschillende bronnen kan putten. Er moeten ook nieuwe energiebronnen gezocht worden en we moeten terugkeren naar gemoderniseerde methodes voor gaswinning uit steenkool. Polen onderneemt al zulke stappen.

Ik wens onze Tsjechische vrienden veel succes bij het realiseren van de doelstellingen van de EU.

Magda Kósáné Kovács (PSE), schriftelijk. – (HU) Het Tsjechische voorzitterschap bevindt zich in een netelig parket. Het is moeilijk om voor het eerst het estafettestokje te moeten overnemen van een voorzitterschap dat zich heeft kunnen waarmaken als een van de motors van Europa en dat voor de zoveelste keer aan het roer stond van het EU-schip. Het Tsjechisch voorzitterschap verkeert in een lastige situatie omdat de effecten van de financiële crisis nu voelbaar beginnen te worden in heel Europa. Het heeft het ook moeilijk omdat het niet alleen te kampen heeft met extreme eurosceptici binnen het Europees Parlement, maar ook met hoge politieke vertegenwoordigers in eigen land.

Het programma van het Tsjechische voorzitterschap lijkt ondanks alles een programma te zijn dat de Europese Unie in balans probeert te houden. Het programma met de ambitieuze leus ‘Europa zonder grenzen’ legt de klemtoon op niet alleen de beheersing van de economische crisis maar tevens de consequente handhaving van de Europese basisbeginselen op lange termijn. Tsjechië is het eerste land in de Midden- en Oost-Europese regio dat beschikt over alle fundamentele kenmerken van de nieuwe lidstaten. Dienovereenkomstig probeert het voorzitterschap in zijn programma de eisen van de nieuwe lidstaten evenredig te vertegenwoordigen.

Wij zijn verheugd dat het Tsjechische voorzitterschap zich in zijn reactie op de economische crisis concentreert op de ontwikkeling van de interne arbeidsmarkt en de bevordering van de verticale mobiliteit.

In het bijzonder wil ik de aandacht van het voorzitterschap vestigen op de noodzaak de situatie van de meest achtergebleven gebieden en de Roma-minderheid te verbeteren, want dit zijn grensoverschrijdende maatschappelijke en economische problemen op Europees niveau.

De vergrijzing van de Europese bevolking en de hieruit voortvloeiende maatschappelijke spanning kunnen op de lange termijn worden aangepakt met niet alleen de gebruikmaking van migrerende werknemers, maar ook de ontwikkeling van de interne arbeidskrachten die beschikken over niet-concurrerende kennis en vaardigheden.

Iosif Matula (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) Ik wil Tsjechië graag feliciteren met het overnemen van het voorzitterschap van de Europese Unie. Ik wil ook mijn waardering uitspreken voor het feit dat het mogelijk was om een programma voor achttien maanden op te stellen in het kader van een samenwerkingsproces met Frankrijk, de vorige voorzitter van de Europese Unie, en Zweden dat het EU-voorzitterschap in de tweede helft van dit jaar overneemt.

Uit de problemen waarmee dit voorzitterschap meteen al vanaf het begin werd geconfronteerd - zoals de oorlog in Gaza en de verstoring in de voorziening met Russisch gas, om maar niet te spreken van de wereldwijde economische crisis - blijkt dat de prioriteiten die het Tsjechisch voorzitterschap zich heeft gesteld, volkomen pertinent zijn.

Het Tsjechisch voorzitterschap heeft drie prioriteiten aangekondigd: energie, economie en Europa in de wereld. Ik wil graag iets zeggen over energie. Ik ben van mening dat Europa een gemeenschappelijk energiebeleid nodig heeft om een al te grote afhankelijkheid van bronnen uit een enkel gebied te kunnen vermijden.

Met het oog hierop denk ik dat er betrekkingen met nieuwe leveranciers moeten worden ontwikkeld. Ik acht het ook van belang dat er wordt geïnvesteerd in niet-conventionele technologieën voor energieproductie. We moeten de vervoersinfrastructuur verbeteren en de nodige aandacht besteden aan de aanleg van de Nabucco-gaspijpleiding. Ik denk ook dat een verkorting van de procedures voor het lanceren van projecten met betrekking tot alternatieve en niet-conventionele energiebronnen, van cruciaal belang is.

Mary Lou McDonald (GUE/NGL), schriftelijk. – (EN) Omdat de Europese Raad er tot op heden niet in geslaagd is de ware oorzaken van het Ierse “nee” tegen het Verdrag van Lissabon aan te pakken, is het mogelijk dat er nog een tweede “nee” komt.

Het Tsjechische voorzitterschap is zich ervan bewust dat dat tweede “nee” een reële optie is en treft voorbereiding voor het geval het Verdrag van Lissabon niet in werking treedt. Dit voorzitterschap is voornemens om een “plan B” op te stellen voor de samenstelling van een nieuwe Commissie op grond van de bepalingen van het Verdrag van Nice. Volgens het geopperde idee moet een Commissie van zesentwintig commissarissen plus een Hoge Vertegenwoordiger voor het Europees buitenlands en veiligheidsbeleid worden gevormd uit vertegenwoordigers van zevenentwintig lidstaten. Dit is een van de mogelijkheden om dit probleem op te lossen.

De mensen in de gehele EU weten dat het Verdrag van Lissabon geen wondermiddel is, zoals veel van de meest fervente voorstanders ervan ons willen doen geloven. Integendeel, het Verdrag zou de economische en sociale problemen waarmee wij geconfronteerd worden, nog wel eens kunnen vergroten.

Wat de crisis in Gaza betreft, is de reactie van het Tsjechische voorzitterschap bij lange na niet afdoende. De EU dient eensgezind actie te ondernemen, teneinde de rechten van de belegerde Palestijnen te beschermen en het bloedbad te beëindigen.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) Tsjechië, dat op 1 januari 2009 het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie heeft overgenomen, wordt evenals andere landen die in 2004 of later lid van de Europese Unie zijn geworden, geconfronteerd met problemen in verband met de slechte thermische isolatie van een groot aantal wooncomplexen.

We moeten ons realiseren dat renovatie van de verwarmingssystemen in deze gebouwen een belangrijke energiebesparing kan opleveren en de verwarmingskosten voor de burgers aanzienlijk kan verminderen. Ook moeten we denken aan de beperkte mogelijkheden voor het gebruik van structuur- en Cohesiemiddelen voor investeringen op dit gebied. Ik meen daarom dat het Tsjechisch voorzitterschap van de Raad deze kwestie tot een van zijn prioriteiten moet maken.

In de tweede plaats heeft Tsjechië, wat het Europees arrestatiebevel betreft, op grond van artikel 32 van het Kaderbesluit verklaart dat het de uitleveringsprocedure alleen toepast 'voor feiten die zijn gepleegd na 1 november 2004'. In andere Europese landen zijn ook vergelijkbare regels van toepassing. Dergelijke gevallen ondermijnen het vertrouwen van de burger in de effectiviteit van Europees beleid op het gebied van de misdaadbestrijding. Als voorzitter van de Raad verkeert Tsjechië in een goede positie om deze verklaringen nog eens te onderzoeken.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL), schriftelijk. – (EL) De verklaringen van de Tsjechische premier en de voorzitter van de Commissie, en meer in het algemeen het debat in het Europees Parlement over het programma van het Tsjechisch voorzitterschap van de EU betekenen dat het volksvrijdige EU-beleid van de vorige voorzitterschappen wordt voortgezet. Daarmee wordt het signaal afgegeven dat de aanval van het kapitaal op de werknemers en op de laagste volksklassen onverminderd zal worden voortgezet. De imperialistische rol van de EU zal worden versterkt, en het Tsjechisch voorzitterschap heeft daar ook van meet af aan geen misverstand over laten bestaan. Het betuigde immers steun aan de criminele imperialistische aanval van Israël op de Gazastrook. Aldus heeft het de barbaarse afslachting van het Palestijnse volk gelegitimeerd en zich volledig geschaard achter de VS en achter het VS-NAVO-EU-plan voor een "nieuw Midden-Oosten".

Uit het programma van het Tsjechisch voorzitterschap blijkt duidelijk dat de aanval van de EU op het volk onverminderd wordt voortgezet. Het doel is de gevolgen van de crisis van het kapitalistisch systeem af te wentelen op de arbeidersklasse en de arme bevolkingsgroepen. Dit betekent nog meer agressiviteit van de EU tegen de volkeren, nog meer imperialistische interventies en nog betere mogelijkheden om militair te interveniëren waar dan ook in de wereld.

De volkeren moeten in de tegenaanval gaan: dat is het antwoord op de agressiviteit van de EU. Verzet, ongehoorzaamheid, breuk met het reactionaire beleid van de EU en met de EU zelf: ziehier de weg die de volkeren moeten bewandelen.

Maria Petre (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) Ik wil graag nog eens het idee naar voren brengen dat ik maandag bij de opening van de vergadering opperde. U vervult het voorzitterschap tijdens een periode die voor ons een speciale betekenis heeft. Dit jaar is het twintig jaar geleden dat het IJzeren Gordijn verdween. Ik heb maandag gezegd dat voor ons, maar vooral voor de miljoenen burgers die ons hierheen hebben gestuurd, deze twintig jaar aan de ene kant een periode van wachten en aan de andere kant een periode van aanvaarding is geweest. Misschien was het normaal dat we niet eerder konden ontsnappen aan de last van de vijftig jaar afscheiding van de rest van Europa.

Ik wilde het woord nemen om u te feliciteren met uw derde prioriteit, Europa in de wereld, maar vooral omdat u het oostelijk partnerschap als een prioriteit beschouwt. In de geschiedenis van onze twee landen, Roemenië en Tsjechië, zijn twee belangrijke gemeenschappelijke kenmerken te vinden: 1968 en de Praagse Lente, die voor ons, Roemenen, die gebukt gingen onder een zeer wrede communistische dictatuur, een sprankje licht vertegenwoordigde dat ons begeleidde op de weg naar vrijheid.

Als Roemeens afgevaardigde vraag ik u het oostelijk partnerschap op juiste wijze concreet invulling te geven. Er zijn miljoenen burgers in deze regio die graag deze hoop willen doen herleven door de komende maanden de gebeurtenissen van de Praagse Lente symbolisch opnieuw te beleven. Zowel u als ik begrijpen heel goed hoe zwaar deze verwachtingen wegen.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE), schriftelijk. – (PL) We hebben zes maanden Tsjechisch voorzitterschap van de Europese Unie in het vooruitzicht, een voorzitterschap dat niet gemakkelijk belooft te worden. De twee belangrijke crisissen waarmee we de laatste weken te kampen hebben, maken ons ervan bewust dat een succesvol voorzitterschap van de Unie niet alleen een goed voorbereid programma vereist, maar ook een vermogen om snel en adequaat te reageren op moeilijke problemen. Hiermee moet elke lidstaat die zich op het voorzitterschap van de Unie voorbereidt, rekening houden.

Het voorzitterschap van Tsjechië komt na het heel dynamische en ambitieuze voorzitterschap van Frankrijk. Vergelijkingen zijn vast en zeker onvermijdelijk. Mijns inziens zijn de Tsjechische autoriteiten echter goed voorbereid op hun taken en het voorzitterschap van Tsjechië zal aantonen hoe zelfs een klein land dat nog maar net lid van de Gemeenschap is, in staat is de Unie succesvol te leiden. Zelfs politieke geschillen op nationaal vlak zullen dit niet beletten.

Ik wil het voorzitterschap oproepen om tijdens zijn werk ook de alledaagse problemen niet over het hoofd te zien. Grote en ambitieuze plannen zijn belangrijk en noodzakelijk, maar ze vallen vaak buiten de belangstellingssfeer van de gewone burger. Vandaag, aan de vooravond van de Parlementsverkiezingen,

moet de Europese bevolking voelen dat de Gemeenschap er voor haar, voor de burger is en dat ze aan de verbetering van hun dagelijks leven werkt. Met grootse visies is niets mis, maar ze moeten door het prisma van het alledaagse leven bekeken worden.

Ik wens u veel succes!

Petya Stavreva (PPE-DE), schriftelijk. – (BG) Tsjechië neemt het roer van de EU over op een moment waarop Europa voor de uitdagingen staat van de wereldwijde financiële crisis, de crisis rondom de stilgelegde leveranties van Russisch gas en het conflict in Gaza.

Ik ben van mening dat het ambitieuze programma van het Tsjechische voorzitterschap gerealiseerd zal worden in nauwe samenwerking met het Europees Parlement en de Commissie. Europa moet zich actief blijven opstellen tegenover alle kwesties die op de agenda van de burgers van de Unie staan. Momenteel is het thema van de energiezekerheid bijzonder actueel en hiervoor moeten alle lidstaten zich inzetten. Het stilleggen van de leveranties van Russisch gas aan Europese consumenten bij vriestemperaturen had een verlamme werking op Europa en geeft het begrip energieonafhankelijkheid een nieuwe dimensie. Deze crisissituatie toont nadrukkelijk aan dat de lidstaten minder afhankelijk moeten worden van de toevoer van Russisch gas en dat er moet worden gezocht naar alternatieven.

De burgers van een verenigd Europa verwachten van het Tsjechische voorzitterschap dat het zich actief opstelt en zich inzet voor het oplossen van dit probleem, dat al lang niet meer beperkt blijft tot een handelsconflict tussen Rusland en Oekraïne.

Ik wens het voorzitterschap succes!

Theodor Dumitru Stolojan (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) Ik verheug me over het feit dat het Tsjechisch voorzitterschap de energiekwestie als prioriteit heeft aangewezen.

De onaanvaardbare gebeurtenissen van de afgelopen weken met betrekking tot veiligstelling van de aardgasvoorziening voor bepaalde EU-lidstaten, heeft weer eens aangetoond dat we een Europees energiebeleid nodig hebben, dat met duidelijk omschreven en door Europese fondsen ondersteunde projecten wordt uitgevoerd. De interne gasmarkt van de EU kan alleen normaal functioneren als er snel opslagfaciliteiten voor aardgas, met inbegrip van vloeibaar gas, worden ontwikkeld en er haast wordt gemaakt met de uitvoering van het Nabucco-project.

Margie Sudre (PPE-DE), schriftelijk. – (FR) Ik wil mijn beste wensen overbrengen aan de Tsjechische regering, die de Unie voorziet onder moeilijke omstandigheden vanwege haar complexe nationale politieke situatie en de bijzonder zorgwekkende internationale context.

Het Tsjechische voorzitterschap moet – net als het voorzitterschap waaraan Nicolas Sarkozy de afgelopen zes maanden gestalte gaf – vastberaden en dynamisch zijn. Het moet zich actief inzetten voor een onmiddellijk staakt-het-vuren in Gaza en het krachtig politiek momentum behouden, op basis van het voorbereidende werkprogramma dat gezamenlijk is opgesteld met Frankrijk en Zweden, dat Tsjechië zal opvolgen aan het hoofd van de Raad.

Gezien de economische crisis zou het gecoördineerde herstelplan dat door de Zevenentwintig is goedgekeurd, zonder uitstel ten uitvoer moeten worden gelegd om de industrie, het concurrentievermogen en de werkgelegenheid in Europa te beschermen. Europa heeft een belangrijk deel van de oplossing voor de crisis in handen, en het Tsjechische voorzitterschap moet eraan meewerken dat dit wordt bewezen.

Ik verwelkom de toezegging van de Tsjechische premier dat zijn land het Verdrag van Lissabon voor het einde van dit voorzitterschap zal ratificeren. Van de economische, diplomatieke en institutionele crises die Europa verzwakken, is de laatste de enige crisis waarvan de uitkomst uitsluitend van de Europeanen afhangt. Het Tsjechische voorzitterschap moet de Unie in staat stellen dit succes te behalen en onze medeburgers toekomstperspectieven te waarborgen.

VOORZITTER: LUIGI COCILOVO

Ondervoorzitter

4. Stemmingen

De Voorzitter. – Aan de orde zijn de stemmingen.

Ik wil het Parlement erop wijzen dat wij op uitdrukkelijk verzoek van de vereniging van parlementaire journalisten bij elke stemmingsuitslag expliciet het aantal stemmen vóór, het aantal stemmen tegen en het aantal onthoudingen moeten aangeven. We wilden het u graag gemakkelijker maken, maar dit kan helaas niet anders.

(Voor nadere bijzonderheden betreffende de uitslagen van de stemmingen: zie notulen)

4.1. Veiligheidskenmerken van en biometrische gegevens in door de lidstaten afgegeven paspoorten en reisdocumenten (A6-0500/2008, Carlos Coelho) (stemming)

Na de stemming over het verslag-Coelho (A6-0500/2008)

Francesco Enrico Speroni (UEN). - *(IT)* Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik heb een motie van orde. U hebt gezegd dat u op verzoek van de journalisten – een eerbare categorie – alle stemmingsuitslagen zult aankondigen. Ik dacht echter dat de regels werden gemaakt door de leden van het Parlement, en niet door de journalisten. Gaat het soms om de vereniging van blinde journalisten, want de journalisten kunnen de uitslag van de stemmingen toch heel goed lezen op de schermen? Als u de stemmingen aankondigt krijgt u misschien problemen met dove journalisten.

(Applaus)

De Voorzitter. – Mijnheer Speroni, het is voor mij wat moeilijk om een mening te geven over de problemen die journalisten ondervinden in hun werk. Aangezien dit verzoek is voorgelegd aan het Bureau, denk ik dat het Bureau hierop moet antwoorden. Persoonlijk ben ik het wel met u eens trouwens. Dit punt staat overigens al op de agenda van de volgende vergadering van het Bureau.

Edward McMillan-Scott (PPE-DE). - *(EN)* Mijnheer de Voorzitter, ik sluit mij aan bij het standpunt zoals dat door de heer Speroni naar voren is gebracht. Ik onderken de problemen waarmee u dan wordt geconfronteerd, maar ik zou zijn voorstel toch overnemen. De schermen registreren elke stem. Het voorlezen van de uitslag van elk amendement kost zeer veel tijd, zeer zeker bij een stemming als die van vandaag. Ik stel voor dat u het Bureau vraagt om dit terug te verwijzen naar de bevoegde commissie van het Parlement, zodat wij ons hierover bij een volgende stemming kunnen uitspreken, indien dit tenminste voor dit Parlement aanvaardbaar is.

(Applaus)

De Voorzitter. – Zoals ik al zei, zal het Bureau hiermee worden belast en een definitief antwoord moeten geven.

We gaan nu verder met de stemmingen.

4.2. Overheidsopdrachten op het gebied van defensie en veiligheid (A6-0415/2008, Alexander Graf Lambsdorff) (stemming)

4.3. Gevaarlijke stoffen en preparaten (dichloormethaan) (A6-0341/2008, Carl Schlyter) (stemming)

4.4. Bekrachtiging van het verdrag inzake arbeid in de visserij (A6-0423/2008, Ilda Figueiredo) (stemming)

4.5. De situatie van de grondrechten in de Europese Unie (2004-2008) (A6-0479/2008, Giusto Catania) (stemming)

De Voorzitter. – Vóór de stemming over het eerste deel van paragraaf 32

Mogens Camre (UEN). - *(EN)* Mijnheer de Voorzitter, staat u mij toe om de tekst van dit amendement te vervolledigen. Na de tekst “12 december 2006” willen wij alleen het volgende toevoegen: “en op 4 en 17 december 2008”. Het Gerecht van eerste aanleg heeft namelijk op deze latere data ook nog arresten gewezen

en het zou niet correct zijn om wel het arrest van 2006 te vermelden, maar niet de latere beslissingen van het Gerecht van december 2008.

(Het mondelinge amendement wordt in aanmerking genomen)

- Vóór de stemming over amendement 25

Syed Kamall (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, volgens mijn stemlijst is paragraaf 36 ingetrokken, dus vraag ik mij af of wij hier überhaupt over hadden moeten stemmen.

De Voorzitter. – Amendement 8 is ingetrokken en dus kunt u niet over paragraaf 36 stemmen.

- Vóór de stemming over paragraaf 161

Marco Cappato (ALDE). - (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, wat paragraaf 166 betreft wil ik er alleen op wijzen dat het Engels de authentieke tekst is, en daar moeten wij ons aan houden. In een groot aantal vertalingen wordt de betekenis helemaal verdraaid. Zo wordt bijvoorbeeld in het Italiaans gesproken over "morte decorosa" (waardige dood). Ik ga hier verder niet op in, maar de authentieke tekst is het Engels.

De Voorzitter. – Hartelijk dank dat u ons hierop wijst. Ik zal dit te zijner tijd nogmaals melden zonder de heer Cappato het woord te geven, omdat we nu over paragraaf 161 moeten stemmen. We moeten nog stemmen over de oorspronkelijke tekst van de paragraaf, daar het amendement verworpen is.

4.6. Verdrag betreffende maritieme arbeid (B6-0624/2008) (stemming)

4.7. Ontwikkeling van de VN Raad voor de mensenrechten en de rol van de EU (A6-0498/2008, Laima Liucija Andrikiienė) (stemming)

4.8. Toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie (A6-0459/2008, Marco Cappato) (stemming)

5. Stemverklaringen

Mondelinge stemverklaringen

- Verslag-Coelho (A6-0500/2008)

Hubert Pirker (PPE-DE). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, ik heb voor dit verslag gestemd omdat hierin wordt gepleit voor een hervorming in het belang van de kinderen, en omdat er bovendien maatregelen zullen komen voor veilige paspoorten. Al met al is het een pakket dat iets oplevert in de strijd tegen kinderhandel en meer zekerheid creëert voor kinderen.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Ik geloof dat biometrische gegevens tot de veiligheidskenmerken van reisdocumenten moeten gaan behoren. De veiligheid van de Europese burgers is daarmee gediend, wat ook onze voornaamste doelstelling is, maar we moeten ook oog hebben voor de andere kant van de zaak, namelijk voor de bescherming van de privacy van onze burgers. We moeten ervoor zorgen dat de implementatie van deze wetgeving en de toepassing ervan op nationaal niveau niet leidt tot meer bureaucratische problemen of tot misbruik van gegevens, waaronder misbruik van gegevens door derde landen. Ik wijs er verder op dat Europol en Frontex nauwer bij dit onderwerp betrokken moeten worden. Het beoogde doel – een veiliger Europa voor ons allemaal – kan alleen bereikt worden als er een heel goede samenwerking tussen de politieke en justitiële autoriteiten van de verschillende lidstaten tot stand wordt gebracht. Ik ben heel tevreden over het feit dat alle kinderen vanaf 12 jaar een eigen paspoort krijgen. Deze maatregel zal bijdragen tot een afname van kindersmokkel door de georganiseerde misdaad. Dat is nog een reden waarom ik een voorstander ben van de opname van biometrische gegevens, een onderwerp dat tot nogal wat controverse heeft geleid.

Frank Vanhecke (NI). - Voorzitter, ik heb het verslag Coelho over de biometrische gegevens in de EU-paspoorten graag en met overtuiging goedgekeurd, omdat dit op zijn minst een goede stap is in de strijd tegen de zeer vele misbruiken en vervalsingen van paspoorten. Op zijn minst is dit een vorm van harmonisering die wij kunnen bijtreden, die nuttig en zelfs noodzakelijk is, zeker in de Schengen-landen.

Wanneer men een systeem van open binnengrenzen hanteert, dan moet de grote buitengrens natuurlijk zo effectief mogelijk beschermd worden. Dit is een stap in de goede richting, want op dit ogenblik is de buitengrens nog niet voldoende beschermd.

Toch één bedenking: betere paspoorten alleen volstaan niet. Elk jaar komen in ons continent, in Europa, honderdduizenden niet-Europese vreemdelingen binnen. Legale immigranten, semi-legale immigranten en ook niet-legale immigranten. In mijn land, België, kwamen er vorig jaar meer dan 70.000 niet-Europese vreemdelingen bij plus een onbekend aantal illegalen. Dat is een vloedgolf die we moeten stoppen en met betere paspoorten alleen is dat niet voldoende.

Dimitar Stoyanov (NI). - (BG) Dank u wel, mijnheer de Voorzitter. Ik heb om twee redenen tegen het verslag Coelho gestemd. De eerste reden is dat ik me ernstige zorgen maak over de burgerrechten en over het feit dat het verzamelen van biometrische gegevens een aanzienlijke bedreiging zal vormen voor de veiligheid van de burgers, met name wat betreft hun vrijheid. Ook het fundamentele mensenrecht op vrij verkeer zal worden geschonden.

Maar wat mij vooral zorgen baart, is dat dit de tweede keer in de voorbije tien jaar is dat in mijn land nieuwe legitimatiebewijzen worden ingevoerd. Ikzelf, bijvoorbeeld, zal voor de derde keer in tien jaar tijd een legitimatiebewijs moeten aanvragen. Misschien vindt u dit lachwekkend, maar in Bulgarije hebben de mensen zulke lage inkomens dat het simpelweg onethisch en immoreel is hun te vragen een nieuw legitimatiebewijs te kopen, aangezien dit nog maar eens een hap uit hun budget betekent. Als het om gepensioneerden gaat, die ongeveer 100 Bulgaarse lev, ofwel 50 euro pensioen krijgen, dan is het niet juist om hen 20 euro te laten betalen voor de afgifte van een nieuw legitimatiebewijs. Daarom heb ik tegen het verslag Coelho gestemd, omdat ik van mening ben dat het absoluut niet geschikt is voor mijn land.

- Verslag-Cappato (A6-0459/2008)

Gay Mitchell (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik zou graag genotuleerd zien dat ik uiteindelijk tegen het verslag-Cappato heb gestemd, omdat ik van mening ben dat er binnenkort een beter verslag aan het Parlement zal worden voorgelegd over deze kwesties.

Ik wil ook graag opmerken dat wij eigenlijk niets hoeven te ondernemen in verband met onze databanken, zo lang er afgevaardigden zijn die al meer dan viereneenhalf jaar in dit Parlement zitten, gedurende al die tijd salaris hebben ontvangen maar minder gezegd hebben dan de heer Burke die pas zes maanden in dit Parlement zit. Ik vind het tijd dat daar ook eens de aandacht op wordt gevestigd.

Er zijn mensen die niet deelnemen aan de werkzaamheden in de commissies of de plenaire vergadering van het Parlement. Sommige van hen zijn lid van kleine fracties. Zij komen hier aan, krijgen spreektijd en in plaats van om hier aanwezig te zijn, haasten ze zich snel naar het vliegveld om hun tijd in een van de lidstaten door te brengen en de mensen te vertellen hoe slecht de democratie in de Europese Unie wel niet is. Het is inderdaad slecht gesteld met de democratie in Europa als leden van dit Parlement hier niet verschijnen, maar wel hun salaris betaald krijgen en gewoon door kunnen gaan met dit flagrante misbruik van de democratie. Dat zou ik graag genotuleerd willen zien, mijnheer de Voorzitter.

Wanneer wij hervormingen doorvoeren, documenten toegankelijk maken en een grotere transparantie waarborgen, vind ik dat wij ook maatregelen moeten nemen om te laten zien welke afgevaardigden wel en welke afgevaardigden geen bijdrage aan de werkzaamheden van dit Parlement leveren.

- Verslag-Lambsdorff (A6-0415/2008)

Zuzana Roithová (PPE-DE). - (CS) De Europese wapenindustrie functioneert niet efficiënt, omdat ze te gefragmenteerd is. We hebben vandaag een ruimte gecreëerd voor overheidsopdrachten in deze sector, en daarbij de uitzonderingen (strategische redenen) van artikel 273 van het Oprichtingsverdrag gerespecteerd. Ik heb in de commissie al het nodige ondernomen om de verkwisting van openbare middelen door ondoorzichtige defensiecontracten tegen te gaan. In het verleden is bij overheidscontracten voor defensie vaak misbruik gemaakt van de clausule inzake nationale belangen, terwijl die contracten daar niets mee te maken hadden. Ik zou hier om te beginnen opdrachten voor werken, catering en vervoer kunnen noemen. Het geldt dat we via dit voorstel besparen kunnen we besteden aan research en technologie om ons in de toekomst efficiënter tegen bedreigingen te beschermen.

Jim Allister (NI). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik ben tegen dit verslag vanwege de dreiging die er volgens mij van uitgaat voor regeringen en bedrijven die sterk in O&O op defensiegebied hebben geïnvesteerd en

die nu van een kans beroofd worden om die investering terug te verdienen in de ontwikkelings- en productiefase.

Op grond van de voorgestelde richtlijn dienen overheidscontracten voor de Europese concurrentie opengesteld te worden, waardoor defensieondernemingen – en zelfs landen – niet langer over de middelen beschikken om hun internationale eigendomsrechten en banen te beschermen. Gezien het feit dat een aantal militaire defensiebedrijven in het Verenigd Koninkrijk over toonaangevende, geavanceerde O&O-informatie beschikt, baart de dreiging die van dit verslag uitgaat mij grote zorgen.

Mijn bezorgdheid wordt vergroot omdat dit verslag aangedreven wordt door de wens om niet zozeer prioriteit te geven aan tastbare economische voordelen, maar veeleer de EU-integratie en het Europese veiligheids- en defensiebeleid te versterken.

Carlo Fatuzzo (PPE-DE). - (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik zal proberen wat korter te zijn dan gewoonlijk en alleen zeggen dat ik voor het verslag-Lambsdorff heb gestemd. Daarmee wordt een stap vooruit gezet in de gemeenschappelijke veiligheid en defensie. Ik vraag mij echter af, en ik vraag u wanneer er eindelijk sprake zal zijn van een echte Europese defensie, van een echt Europees leger. Dat zou een echte mogelijkheid zijn om geld te sparen en als Europa voor onze eigen defensie te zorgen. Ik hoop, Voorzitter, dat dit spoedig zo al zijn

De Voorzitter. – In dit geval is het niet aan mij om onmiddellijk een antwoord te geven. Dat zou wat gecompliceerd zijn. Laten we verdergaan met de stemverklaringen, in casu het verslag-Schlyter.

- Verslag-Schlyter (A6-0341/2008)

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Ik heb dit verslag over bepaalde gevaarlijke stoffen en preparaten (dichloormethaan) gesteund. Het wordt nu mogelijk het gebruik van deze kankerverwekkende stof in verfabijtmiddelen te verbieden, al kunnen er onder strikte voorwaarden uitzonderingen worden gemaakt. Ik ga ervan uit dat van die uitzonderingsbepalingen geen gebruik zal worden gemaakt, aangezien er veilige alternatieven voorhanden zijn die niet alleen bij de gewone consumenten, maar ook bij professionele gebruikers de voorkeur zullen krijgen.

Kathy Sinnott (IND/DEM). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, sommige stoffen zijn zo gevaarlijk dat zij helemaal verboden dienen te worden of slechts gebruikt mogen worden voor zeer beperkte toepassingen en onder de meest strenge gezondheids- en veiligheidsvoorschriften. DCM is een van die stoffen en dient dan ook van de markt gehaald te worden.

- Verslag-Figueiredo (A6-0423/2008)

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Ik ben ingenomen met het nieuwe internationale verdrag inzake de arbeidsomstandigheden in de visserijsector. Het aantal ernstige arbeidsongevallen en ongelukken met dodelijke afloop ligt nergens hoger dan in de visserijsector. Daarom dring ik er bij de Raad en de Commissie op aan dat ze al het mogelijke ondernemen om ervoor te zorgen dat dit verdrag ruim vóór 2012 wordt geratificeerd. Tot slot wil ik graag dat in de notulen wordt vermeld dat mijn stemapparaat niet functioneerde en dat ik uiteraard vóór dit verslag heb gestemd.

- Verslag-Catania (A6-0479/2008)

Irena Belohorská (NI). – (SK) Het initiatiefverslag van de heer Catania heeft geleid tot een belangrijke gedachtewisseling tussen de fracties en de leden van het Parlement.

De Europese Unie wordt thans geconfronteerd met zeer ernstige problemen, zoals de financiële crisis en de energiecrisis, die is veroorzaakt door het Oekraïens-Russische conflict. Dit is een tijd waarin we samen moeten optreden en elke stap moeten vermijden die onze eenheid zou kunnen ondermijnen. De gevolgen van de crises zullen ongetwijfeld gevoeld worden door alle burgers van de Europese Unie, of het nu Slowaken, Polen, Hongaren of Duitsers zijn. Ik beschouw de pogingen om ruzies tussen lidstaten uit te lokken, die met een zekere regelmaat in onze vergaderingen gedaan worden, als blikken van onwetendheid van de huidige ernstige situatie die de eenheid van de EU bedreigt. We zouden ons meer moeten concentreren op het zoeken naar oplossingen en op de ratificatie van het Verdrag van Lissabon, teneinde het concurrentievermogen van de Europese Unie te vergroten.

Ik heb hier in het Europees Parlement herhaaldelijk het standpunt naar voren gebracht dat er in onze gemeenschappelijke ruimte geen plaats is voor autonomie. Het hoofdidee – integratie van de EU-landen –

mag niet worden vergeten, laat staan genegeerd of verworpen. We moeten de uitspraak van Schuman in gedachte houden, dat een intelligente Europeaan geen vreugde kan ontleen aan het ongeluk van zijn buurman omdat we allen zijn verbonden door een gemeenschappelijk lot, in goede en in slechte tijden.

Hubert Pirker (PPE-DE). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, het verslag-Catania is een pakket, maar er zit niet in wat er op staat. Wie het verslag goed leest ziet dat helemaal niet wordt getoetst in hoeverre de grondrechten in de Europese Unie van 2004 tot 2008 zijn gerespecteerd. Het is niet meer dan een lijst met eisen van onze linkse collega's.

Er wordt onder andere geëist dat alle lidstaten het huwelijk tussen personen van hetzelfde geslacht erkennen, dat drugs worden gelegaliseerd, net als euthanasie en illegale immigranten. De meerderheid heeft met die eisen ingestemd, maar ik en de hele ÖVP-delegatie wijzen die absoluut van de hand. Daarom hebben wij – ikzelf inbegrepen – tegen dit verslag gestemd.

Peter Baco (NI). - (SK) Ik heb voor het verslag over de situatie van de grondrechten in de Europese Unie (2004-2008) gestemd.

Ik had mijn steun afhankelijk gemaakt van de verwerping van de oorspronkelijke formulering in paragraaf 49 over aanmoediging van territoriale en regionale autonomie. Ik beschouw deze verwerping als een duidelijke afwijzing van de pogingen van provocateurs en samenzweerders om te speculeren over de status-quo. Met andere woorden, het Europees Parlement accepteert niet dat er spelletjes worden gespeeld met territoriale en regionale autonomie. Dat is een heel waardevolle slotsom van de plenaire vergadering van vandaag en ik denk dat we daarmee allemaal gelukkigwens mogen worden.

Zuzana Roithová (PPE-DE). - (CS) Mijnheer de Voorzitter, ook ik heb tegen dit verslag van een communistische afgevaardigde over de toestand van de grondrechten in de Europese Unie gestemd. Ik vind het een goede zaak dat rapporteurs van andere fracties erin geslaagd zijn de tekst ietwat te wijzigen en dat die tekst hier en daar goede stukken bevat over de toestand van minderheden. Een aantal onderdelen van de tekst is evenwel niet objectief. Daar komt bij dat dit verslag een veel groter bereik heeft dan voor een document over een voorbije periode aanvaardbaar is. Het verslag geeft een veel te eenzijdige politieke visie op de mensenrechten in de Unie. Verder wordt het subsidiariteitsbeginsel met voeten getreden door regels op te leggen voor het beleid ten aanzien van gezinnen en andere ethische aangelegenheden. Dat is niet verenigbaar met de oprichtingsverdragen.

Simon Busuttil (PPE-DE). - (MT) Ik heb ook tegen het verslag Catania gestemd, omdat deze minstens drie keer verwijst naar abortus als een mensenrecht. Dit is iets waar ik het niet mee eens ben en dat ik onaanvaardbaar vind. Het is jammer dat in een verslag als dit, dat zoveel onderwerpen beslaat, elementen zijn opgenomen die zonder twijfel buiten de bevoegdheid van de Europese Unie vallen, en waarmee de Europese Unie zich niet kan en mag bemoeien, voornamelijk wegens het subsidiariteitsbeginsel. Daarom heb ik tegen het verslag Catania gestemd.

Péter Olajos (PPE-DE). - (HU) Mijnheer de Voorzitter, ik heb vóór het verslag Catania gestemd, aangezien hierin eerdere gebreken op het gebied van de minderheidsrechten recht worden gezet. Deze kwestie is bij uitstek belangrijk voor Hongarije en de minderheden binnen en buiten de Hongaarse landsgrenzen. In het verslag wordt de bescherming van minderheidstalen benadrukt en wordt vastgesteld dat het gebruik van de moedertaal een van de meest fundamentele rechten is. Dit was helaas de laatste tijd in meerdere lidstaten van de Europese Unie niet het geval.

Verder wordt in het verslag de noodzaak van de definitie en de invulling van het begrip nationale minderheid benadrukt. Ik ben van mening dat dit voor de 150 minderheden in Europa cruciaal is.

Ten slotte acht ik paragraaf 49 van groot belang, want daarin staat dat zelfbeschikking het meest effectieve middel is om de problemen omtrent nationale minderheden aan te pakken. De manier waarop dit moet gebeuren is het volgen van beste praktijken binnen de EU met betrekking tot persoonlijke, culturele, territoriale en regionale autonomie.

Jim Allister (NI). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, een samenleving die verteerd wordt door rechten is een uit het loot geslagen "ik wil, ik wil" – samenleving. Dit is nu echter precies wel de drijvende kracht achter dit verslag met zijn roep om gelijkheid tussen normaal getrouwde echtparen en homoseksuele relaties. De natuurlijke orde is man en vrouw. Wij tasten die orde aan door de gelijkheid van de antithese ervan te verlangen.

Hoewel het wellicht ouderwets is, verklaar ik hierbij zonder enige schaamte dat ik, in mijn hoedanigheid van wetgever, geen toestemming zal geven aan een onnatuurlijk partnerschap van twee mensen van hetzelfde geslacht. Heb ik minder rechten om dit standpunt te huldigen dan de mensen die precies het tegenovergestelde verlangen? Gezien het intolerante klimaat waarin een deel van dit debat zich heeft afgespeeld, lijkt dat erop.

Ik ben het oneens met dit aspect van het verslag. Als men mij daarom belachelijk wil maken, moet dat maar. Ik sta liever achter een standpunt dat ik juist acht, dan dat ik iets steun, wat verkeerd is.

Frank Vanhecke (NI). - Voorzitter, ik heb in mijn carrière in dit Parlement nog maar zelden zo'n grote catalogus van politiek correcte nonsens en zogenaamd progressieve gemeenplaatsen gelezen als in het verslag Catania. Het is trouwens straf dat in een verslag over de zogenaamde grondrechten de facto wordt uitgegaan van het Verdrag van Lissabon, een verdrag dat in de referenda werd afgewezen en dat op dit ogenblik niet de minste rechtsgrondslag heeft. Wat een arrogantie! Ik vraag mij af of de grondrechten misschien niet tellen voor de Europese burgers en enkel voor de eurocratie.

Ik mis trouwens één grondrecht in dit verslag, namelijk het recht van mensen, bijvoorbeeld mensen van het eigen volk, om zich nog thuis en veilig te mogen voelen in hun eigen land, om hun zelfbevochten welvaart te mogen verdedigen, om hun taal, hun cultuur, hun tradities, hun wetten te mogen behouden. Dat zou pas een keer iets nieuws zijn in deze tempel van politieke correctheid. Met het massaal goedkeuren van het verslag Catania heeft het Parlement zich eens te meer ziekelijk belachelijk gemaakt.

Philip Claeys (NI). - Mijnheer de Voorzitter, het recht op vrije meningsuiting en de manier waarop dat recht kan worden uitgeoefend, is zonder enige twijfel de belangrijkste graadmeter van de situatie van de grondrechten. Zeer terecht wordt in het verslag gewaarschuwd tegen de niet-officiële censuur en de zelfcensuur die ontstaan door het feit dat bepaalde onderwerpen uit het openbare debat worden geweerd. Even terecht is de passage in het verslag die waarschuwt tegen individuen en groepen die anderen het zwijgen willen opleggen door zich onterecht permanent aangevallen te noemen.

Maar wat totaal onbegrijpelijk is, is de oproep tot: "de vastberaden vervolging van elk haatdiscours in racistische mediaprogramma's en artikelen waarin intolerantie wordt gepredikt". Dat is nu juist het soort zaken die leiden tot de censuur en zelfcensuur die elders in het verslag betreurd worden. Het is het soort wetgeving dat er in België voor heeft gezorgd dat de grootste Vlaamse partij veroordeeld is, omdat zij kritiek had op het gevoerde immigratiebeleid. Dus men moet weten wat men wil. Men kan niet een beetje voor de vrije meningsuiting zijn, ofwel is men vóór de vrije meningsuiting en aanvaardt daar dan alle consequenties van, ofwel is men ertegen.

Carlo Fatuzzo (PPE-DE). - (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik heb, wat de grondrechten betreft, weliswaar in de eindstemming tegen gestemd, maar ik heb voor paragraaf 81 gestemd. Daar ben ik namelijk vóór. Vriend Giusto Catania - die mij nu vanaf de overkant aankijkt - zegt dat hij de lidstaten vraagt de toegang van jongeren, ouderen en gehandicapten tot de arbeidsmarkt zo gemakkelijk mogelijk te maken.

De heer Giusto Catania - die voor 100 procent "giusto" (juist) is - had zeker in zijn hoofd, ofschoon hij dat niet zwart op wit heeft gezet, dat niet alleen de toegang tot de arbeidsmarkt maar ook de toegang tot het pensioen gemakkelijk moet worden gemaakt. Hier is immers ook sprake van ouderen. Pensioen dus voor jongeren, gehandicapten en ouderen. Ik weet zeker - en ik zie dat hij het met mij eens is - dat ook jongeren eerst met pensioen gaan en dan, als ze oud worden, gaan werken. Ik zie dat hij nu applaudisseert. Hij is het hier dus ook mee eens. Aangezien mijn spreekbeurten echter op het internet komen te staan, wil ik even preciseren dat ik dit alles zeg om op een sympathieke manier tot uitdrukking te brengen dat ook ouderen recht hebben op pensioen.

Kathy Sinnott (IND/DEM). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, met het verslag-Catania hebben velen in dit Parlement wederom getracht om de mensenrechten te misbruiken als een excuus voor het legaliseren van abortus, ondanks het feit dat elk jaar miljoenen baby's door een abortus van hun belangrijkste mensenrecht worden beroofd: het recht op leven, het mensenrecht waarop alle andere rechten zijn gebaseerd.

Als Ierse afgevaardigde en stemgerechtigde vind ik het daarnaast opvallend dat in dit verslag en in de bijbehorende amendementen een verband wordt gelegd tussen het Verdrag van Lissabon en het Handvest van de grondrechten enerzijds en de legalisatie van abortus in de EU anderzijds.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, om te beginnen zou ik de diensten erop willen wijzen dat ik vóór het eerste deel van paragraaf 31 heb gestemd?

Naar mijn idee had in dit verslag veel meer gedaan kunnen worden voor mensen met een handicap. Er is een aantal gebieden waar nog massa's werk verzet moet worden. Dat gezegd hebbende, ben ik verheugd dat het Parlement mijn amendement 42 heeft gesteund waarin er bij de Commissie op wordt aangedrongen om uitsluitend geld aan lidstaten te verstrekken die wat deinstitutionalisering betreft voldoen aan de criteria van het VN-Verdrag. Dat is een essentiële kwestie voor mijzelf, maar ook voor veel anderen in dit Parlement. Zoals anderen al hebben gezegd, bevat dit verslag veel aspecten die onder het subsidiariteitsbeginsel en niet onder de bevoegdheid van de Europese Unie vallen. De EU vaardigt geen wetten uit over abortus; ze mag dat niet en zal dat ook niet doen. Ik kan het verslag als geheel dan ook niet steunen. Ik heb mij van stemming onthouden omdat het amendement over de gehandicapten belangrijk is voor degenen onder ons die begaan zijn met het lot van de mensen die hun mening niet kunnen laten horen, die geen stem hebben of waarnaar niet wordt geluisterd.

Miroslav Mikolášik (PPE-DE). – (SK) Het verslag Catania bestrijkt vele mensenrechtenkwesties. Ik ben het met sommige voorgaande sprekers eens en net als zij wil ik mijn fundamentele afwijzing van dit verslag uitspreken vanwege één belangrijk probleem: de verwerping van een aantal belangrijke amendementen waarmee het oorspronkelijk slechte verslag zouden zijn verbeterd.

Het verslag bevat verwijzingen naar zogenaamde seksuele gezondheidszorg en seksuele rechten, waaronder volgens de definitie van bijvoorbeeld de Wereldgezondheidsorganisatie uitdrukkelijk ook het recht op abortus wordt verstaan. Dat is iets dat niet in het Gemeenschapsrecht van de EU mag worden opgenomen of mag worden opgelegd aan lidstaten.

Als arts bescherm ik het menselijk leven en de menselijke waardigheid vanaf de conceptie en daarom heb ik niet voor deze omstreden tekst gestemd, die bovendien indruist tegen het subsidiariteitsbeginsel.

Michl Ebner (PPE-DE). – (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik ben het eens met hetgeen de heer Pirker zei, en ik hoef daar dus verder niet over uit te wijden. Ik geloof dat collega Catania van zijn onderwerp is afgedwaald. Dit verslag had niet eens hier in de plenaire vergadering terecht mogen komen, omdat de diensten van tevoren hadden moeten nagaan of wat er in het verslag staat wel overeenkomt met het thema en de titel. Dit verslag zit op een heel ander spoor en heeft het helemaal niet over wat in de titel staat aangekondigd. De rapporteur heeft zich niet gehouden aan hetgeen hem was opgedragen.

Wat het specifieke vraagstuk, paragraaf 49, betreft had ik liever gehad dat de plenaire vergadering de oorspronkelijke tekst zonder enige wijziging had aangenomen. Ik heb tegen heel het verslag gestemd om de zojuist genoemde redenen.

Koenraad Dillen (NI). – Voorzitter, zelden heb ik met zó veel overtuiging tegen een verslag gestemd als vandaag. Als we de aanbevelingen die in dit verslag staan volgen, dan installeren we morgen in de Europese Unie een dictatuur van politieke correctheid waarbij onder het mom van zogezegd antiracisme in hoogdravende principeverklaringen de vrijheid van meningsuiting inzake thema's als asiel en immigratie nog verder aan banden wordt gelegd. Dit verslag wil de deuren voor legale en illegale immigratie in de Europese Unie nog verder openzetten en stelt ook niet het recht op veiligheid van de burger centraal, maar vindt daarentegen dat het de rechten van criminelen zijn die als zogezegde grondrechten moeten worden erkend.

De wereld op zijn kop. Rechten en plichten gaan samen in een normale samenleving. Maar in dit volumineuze verslag vind ik geen woord terug van enige verplichting voor vreemdelingen om zich in onze Europese samenleving te integreren. Integendeel, alleen wij Europeanen worden *ad nauseam* met de vinger gewezen. Welnu, onze burgers zijn het meer dan beu om het stigmatiserend vingertje van de Europese mandarijnen enkel maar op zich te krijgen.

Martin Callanan (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, er staat veel in het verslag-Catania waar ik moeite mee heb.

In de eerste plaats kan ik niet accepteren dat het een zaak van de Europese Unie zou zijn om ons welk recht dan ook te verlenen – in feite leert de geschiedenis ons dat de Europese Unie tot nu toe eigenlijk precies het omgekeerde heeft gedaan.

Ik kan ook niet accepteren dat het Handvest van de grondrechten – dat een politiek basisdocument is, bekoststofd als onderdeel van de mislukte Europese grondwet – opgenomen wordt in het Europese recht, laat staan in het Britse recht.

Ik ben sterk tegen het Handvest van de grondrechten gekant. Ik verwerp de absolutistische benadering van mensenrechten. In principe ben ik niet tegen het beginsel om partnerschappen van personen van hetzelfde geslacht te erkennen, maar ook dit is geen zaak van de Europese Unie; dit is een zaak die door de parlementen van de afzonderlijke lidstaten voor hun eigen grondgebied geregeld dient te worden.

Gezien deze lijst van fundamentele bezwaren, heb ik tegen het verslag gestemd.

Daniel Hannan (NI). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, een eeuwenlange ervaring leert ons dat papieren rechten op zich geen adequate garanties zijn voor individuele vrijheden. De rechten die in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie staan beschreven, verschillen niet echt veel van de rechten zoals die weerspiegeld werden in de grondwetten van bijvoorbeeld Oost-Duitsland of de voormalige Sovjet-Unie. De burgers in deze ongelukkige staten hebben echter ervaren dat papieren rechten op zich waardeloos zijn zonder adequate parlementaire bestuursmechanismen.

Er is geen mensenrechtencrisis in de Europese Unie, maar een crisis met betrekking tot de democratische legitimiteit. Sta mij toe om één voorstel te doen om die crisissituatie te verbeteren: laten wij vertrouwen houden in onze kiezers en laten wij het Verdrag van Lissabon, zoals beloofd, aan een aantal referenda onderwerpen. *Pactio Olisipiensis cesenda est!*

Ewa Tomaszewska (UEN). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, een kind heeft recht op de liefde van beide ouders. Zelfs als het huwelijk van de ouders uit elkaar valt, moet het welzijn van het kind, en niet het oordeel van een ambtenaar beslissend zijn voor het contact met zijn ouders.

Kinderen hebben het recht om met hun ouders hun moedertaal te spreken. Als de ouders van verschillende nationaliteit zijn, dan moeten ze het recht hebben om de taal van beide ouders te spreken. Het *Jugendamt* handelt echter in het nadeel van kinderen uit gemengde huwelijken en beperkt contacten met ouders die niet van Duitse afkomst zijn. De Commissie verzoekschriften heeft hierover al meer dan tweehonderd klachten geregistreerd. Daarom heb ik steun gegeven aan amendement 24. De verwerping van dit amendement heeft er mij uiteindelijk toe aangezet om tegen een verslag te stemmen, dat via regelgeving pro-abortus het recht op leven onttrekt en het subsidiariteitsbeginsel schendt.

Gerard Batten (IND/DEM). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, de Britse Onafhankelijkheidspartij is tegen racisme, genitale verminking van vrouwen, criminalisering van homoseksualiteit en vooroordelen tegen buitenlanders, waar ter wereld dan ook. Op grond van onze wetgeving kunnen de Britten echter al op bijzonder goede mensenrechten aanspraak maken. Daarom hebben wij de bescherming van de Europese Unie niet nodig. De EU is ondemocratisch en antidemocratisch en is dan ook geen geschikte hoedster van de mensenrechten van wie dan ook.

Wij willen het Parlement er ook graag op wijzen dat het familierecht onder de bevoegdheid van de lidstaten valt en niet onder de jurisdictie van de EU. De vraag of drugsgebruikers strafrechtelijk vervolgd moeten worden, dient op basis van het recht van de afzonderlijke lidstaten beantwoord te worden. De EU mag niet trachten om de rechtssystemen van de lidstaten te ondermijnen en te vervangen. Dat is de reden dat de afgevaardigden van de Britse Onafhankelijkheidspartij tegen dit verslag hebben gestemd.

Christopher Heaton-Harris (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, bij een verslag als het onderhavige, praat ik vaak met verschillende maatschappelijke organisaties en vrijwilligersgroepen in mijn kiesdistrict. Er valt namelijk heel wat te leren van de ervaringen van en de contacten met andere mensen.

Ik probeer ook regelmatig de mening van andere afgevaardigden uit andere landen en met uiteenlopende politieke achtergronden in dit Parlement te peilen teneinde inzicht te krijgen in de standpunten en problemen van anderen. Ik sluit mij volledig aan bij de mening zoals die door mijn collega's, de heer Hannan en de heer Callanan, naar voren is gebracht.

Bij een aantal van de in dit verslag aan de orde gebrachte aspecten spreek ik ook graag met afgevaardigden als de heer Allister. Hij behoort weliswaar niet tot mijn fractie, maar hij is een hardwerkend en pragmatisch lid van dit Parlement. Zijn adviezen zijn vaak verstandig en hij is iemand met wie ik het een beschaafde manier eens of oneens kan zijn, en dat geldt in dit geval ook voor wat hij zojuist heeft gezegd.

Bij verslagen als het onderhavige – waar je een keur van thema's hebt waar je uit kunt kiezen om te bepalen hoe je zult stemmen – is het onmogelijk een lijn te trekken en te zeggen: hierboven stem ik voor en hier beneden stem ik tegen. Daarom heb ik afgehaakt en mij van stemming onthouden, waarvoor mijn excuses.

Kinga Gál (PPE-DE). – (HU) Mijnheer de Voorzitter, het zojuist aangenomen verslag 'De situatie van grondrechten in de Europese Unie' is omvattend en betekent in verscheidene opzichten een doorbraak. De manier waarop de rechten van het kind en de sociale grondrechten worden behandeld, verdient daarbij bijzondere aandacht. Ik vind het met name goed dat er eindelijk een adequaat voorstel wordt gedaan voor de problemen en de rechten van traditionele nationale minderheden, waarin de grondbeginselen van zelfbestuur en taalgebruik worden vastgelegd, terreinen waarop de Unie rijkelijk laat is met het opstellen van normen.

Daarom heb ik dit verslag gesteund en gevochten om het erdoor te krijgen. Daarom ook heeft de Hongaarse delegatie van de Fractie van de Europese Volkspartij (Christen-democraten) en Europese Democraten ook vóór het verslag gestemd, ondanks dat een aantal goedgekeurde paragrafen van het verslag discutabel is en we het daarmee niet eens kunnen zijn, aangezien we het onacceptabel vinden om bepaalde zaken op Europees niveau te reguleren.

László Tőkés (Verts/ALE). – (HU) Mijnheer de Voorzitter, mijn excuses dat ik me niet aangemeld had; ik was hier niet van op de hoogte. Als geestelijke en als lid van een Hongaarse minderheid die het slachtoffer is van discriminatie heb ik met een goed geweten en met de nodige compromisbereidheid vóór het verslag-Catania over de grondrechten gestemd. Ik zie dit namelijk in veel opzichten als een belangrijke stap voorwaarts, bijvoorbeeld met betrekking tot sociale rechten.

Ik wil in het bijzonder mijn waardering uitspreken over het hoofdstuk over de minderheidsrechten, dat de basis en het begin kan zijn van een wettelijk kader binnen de EU ter bescherming van minderheden. Ik ben het eens met de uitspraken van mevrouw Kinga Gál.

Er was een compromis nodig, omdat ik het met bepaalde punten niet eens kon zijn, zoals de paragraaf over euthanasie of de kwesties met betrekking tot homoseksualiteit. Ik verwerp het dat de gewetens- en geloofsvrijheid van religieuze leiders met betrekking tot homoseksualiteit beperkt zou moeten worden.

Ik betreur het dat de formuleringen aangaande traditionele minderheden, communautaire rechten en territoriale en regionale autonomie niet aan bod komen in paragraaf 49.

Georgs Andrejevs (ALDE). – (LV) Dank u, mijnheer de Voorzitter. In de eindstemming heb ik tegen het verslag gestemd, ofschoon het in vele opzichten steun verdiende. Ik heb tegen gestemd omdat in het verslag traditionele minderheden en hun rechten worden verward met economische migranten en dwangmigrant die mijn land zijn binnenstroonden als gevolg van de bezetting van Letland na de Tweede Wereldoorlog. In de loop van vijftig jaar bezetting is de inheemse natie verwaterd tot 50 procent en is zelfs een minderheid geworden in de dertien grootste steden van Letland, waaronder de hoofdstad Riga. Dank u.

John Attard-Montalto (PSE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, vandaag hebben wij gestemd over de situatie van de grondrechten in de Europese Unie. Ik en mijn twee Maltese collega's in de PSE-Fractie, betreuren het ten eerste dat wij ons van stemming over dit verslag hebben moeten onthouden.

Hoewel in het verslag naar talrijke kwesties op het gebied van de grondrechten wordt verwezen die prijzenswaardig zijn, bevat het ook andere elementen, zoals abortus, die absoluut niet in dit verslag thuishoren. Aangezien de Maltese socialistische afgevaardigden in het Europees Parlement tegen abortus zijn, hebben wij dan ook tegen de desbetreffende onderdelen van het verslag gestemd.

Daarnaast bevat het verslag ook nog andere gevoelige kwesties, zoals de levenstestamenten en het recht op waardigheid aan het einde van het leven, waarbij wij ons eveneens van stemming hebben moeten onthouden. Dat is de reden dat wij ons uiteindelijk van stemming hebben onthouden. Ik dank u voor de gelegenheid om dit toe te lichten.

De Voorzitter. – We gaan verder met de stemverklaringen over het verslag-Cappato, mijnheer Mitchell hebben we al gehoord.

- Verslag-Cappato (A6-0459/2008)

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Mijnheer de Voorzitter, ik heb deze populistische tekst niet gesteund, ofschoon de originele versie een aantal zinvolle bepalingen bevatte over meer transparantie in het kader van de politieke activiteiten van de Europese Unie. De tekst is helaas niet geamendeerd. Ik ben beslist niet bereid mijn goedkeuring te verlenen aan onzin, zoals het openbaar maken van documenten die afgevaardigden hetzij beroepshalve, hetzij op persoonlijke titel uitwisselen, of die ze van NGO's of lobby's ontvangen. Ik geloof niet dat zulke documenten vertrouwelijk zijn, maar geen enkel parlement van een beschaafde

democratie kan mensen verplichten de correspondentie die ze uit hoofde van hun beroep voeren openbaar te maken, laat staan *alle* correspondentie.

De Voorzitter. – Prima, en last but not least, Syed Kamall!

Syed Kamall (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, dank u voor deze zeer vriendelijke woorden. Ik hoop dat ik ze nooit zal vergeten.

Als wij het hebben over transparantie en toegang tot EU-documenten heerst er grote eensgezindheid in dit Parlement. Onze aanwezigheid hier hebben wij per slot van rekening alleen maar te danken aan de belastingbetalers die enerzijds op ons gestemd hebben, opdat wij deze functie vervullen, en anderzijds deze instellingen en onze werkzaamheden financieren. Over één ding moeten wij echter bijzonder duidelijk zijn: als wij het hebben over transparantie van en toegang tot documenten, moeten wij ervoor zorgen dat de belastingbetalers ook toegang hebben tot de documenten die zij daadwerkelijk willen zien.

Onlangs hebben de fractievoorzitters van het Parlement een bezoek gebracht aan het staatshoofd van een democratisch land, de Tsjechische Republiek. Voor zover wij hebben begrepen, hebben de fractievoorzitters, die daar als vertegenwoordigers van dit Parlement waren, de president van dat land beledigd. Het enige dat een aantal burgers heeft gevraagd, is dat de notulen van die bijeenkomst worden gepubliceerd. Laten wij transparant zijn, laten wij duidelijk zijn, maar laten wij ook respect tonen voor degenen die er een andere mening op na houden dan de afgevaardigden in dit Parlement.

Schriftelijke stemverklaringen

- Verslag-Coelho (A6-0500/2008)

John Attard-Montalto (PSE), schriftelijk. – (EN) Een van de belangrijkste veiligheidsmaatregelen waartoe is besloten, is het opnemen van biometrische gegevens in paspoorten en reisdocumenten. Uiteraard brengt dit aanzienlijke kosten met zich mee. Die kosten zullen miljoenen euro's bedragen, maar over veiligheidsmaatregelen mogen wij geen compromissen sluiten.

Aan de andere kant moeten wij ook rekening houden met de inkomens van onze burgers en die lopen van land tot land uiteen. Het aanvragen van een gewoon paspoort in Malta kost geld. Wie gaat de veranderingen betalen die voor die biometrische paspoorten noodzakelijk zijn: de overheid, de burger of worden de kosten gedeeld?

Wij hebben vandaag in het Europees Parlement besloten dat de lidstaten die toestonden kinderen in de documenten van de ouders bij te schrijven, nu afzonderlijke documenten voor die kinderen moeten uitgeven. De kosten die daarvoor in rekening worden gebracht, mogen echter hoogstens gelijk zijn aan de materiaalkosten. Het is bijzonder belangrijk dat de regering hiervan nota neemt. Het is namelijk gewoon beleid geworden om zaken niet door te verwijzen wanneer er onjuiste tarieven en belastingen door de regering worden geheven. Dat is in het verleden bijvoorbeeld gebeurd met betrekking tot de BTW op de registratie van en gedane termijnbetalingen voor satellietshotels.

Koenraad Dillen (NI), schriftelijk. – In dit verslag heeft het gezond verstand de doorslag gegeven en ik heb dan ook met volle overtuiging voor het verslag Coelho gestemd. Het is goed dat er naar verstrenging en harmonisatie wordt gestreefd bij het hanteren van biometrische gegevens in paspoorten en reisdocumenten, temeer omdat de afschaffing van de Europese binnengrenzen de noodzaak van versterkte veiligheidscontroles aan de buitengrenzen heeft aangetoond. Efficiëntere criminaliteitsbestrijding zal mede mogelijk zijn door een uniform en geharmoniseerd systeem van biometrische gegevens te hanteren. Dit verslag geeft een eerste voorzichtige aanzet daartoe.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), schriftelijk. – (PT) Deze verordening heeft ten doel wijzigingen aan te brengen in de normen voor de veiligheidskenmerken van en biometrische gegevens in door de lidstaten afgegeven paspoorten en reisdocumenten. Wij zijn het met deze verordening oneens sinds de opstelling ervan in 2004, omdat zij voorziet in de harmonisatie van de veiligheidskenmerken en de opneming van biometrische identificatiemiddelen in het kader van de communautaire veiligheidsobsessie.

Hoofddoel van de voorgestelde wijziging is vrijstellingen in te voeren voor kinderen onder de twaalf jaar. Deze afwijking wordt in principe toegestaan gedurende vier jaar, zodat de landen waar bij wet een lagere leeftijdslimiet is vastgesteld, deze kunnen blijven toepassen, op voorwaarde dat zij het vastgestelde minimum van zes jaar respecteren (in het geval van Portugal, Frankrijk en Estland). Andere wijzigingen hebben betrekking op de bescherming en veiligheid van biometrische gegevens.

Ofschoon het voorstel (om louter technische redenen) voorziet in uitzonderingsregels voor kinderen onder de twaalf jaar zijn wij van oordeel dat het niet doordringt tot de kern van de zaak, namelijk het gebruik van biometrische gegevens - met name van kinderen - en de harmonisatie ervan op Europees niveau in het kader van het overdreven veiligheidsbeleid van de Europese Unie (temeer daar de afgifte van paspoorten onder de bevoegdheid van de lidstaten valt).

Daarom hebben wij ons van stemming onthouden.

Jörg Leichtfried (PSE), *schriftelijk*. – (DE) Ik stem voor het verslag van Carlos Coelho over veiligheidskenmerken en biometrische gegevens in paspoorten en reisdocumenten.

Het is echter niet zinvol om zomaar genoeg te nemen met een verordening die allerlei lacunes vertoont, want er valt toch heel wat te verbeteren.

Het is bijvoorbeeld onaanvaardbaar dat de lidstaten verschillende leeftijdsgrenzen vastleggen voor het afnemen van vingerafdrukken bij kinderen. Daarom zou het met name met het oog op kinderhandel belangrijk zijn dat we verdergaande maatregelen nemen, als we al niet altijd gezamenlijke maatregelen kunnen nemen.

Tot slot moet me nog van het hart dat biometrische gegevens nooit voor bedenkelijke doeleinden mogen worden gebruikt. Daarom moet absoluut streng en telkens weer worden onderzocht hoe het zit met de veiligheid van de gegevens.

Bogusław Liberadzki (PSE), *schriftelijk*. – (PL) Mijnheer de Voorzitter, ik stem voor de aanneming van het verslag over de verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2252/2004 betreffende normen voor de veiligheidskenmerken van en biometrische gegevens in door de lidstaten afgeleverde paspoorten en reisdocumenten (A6-0500/2008).

Ik ga akkoord met het voorstel van de rapporteur om het beginsel van “één persoon per paspoort” in te voeren, zodat elke persoon een eigen paspoort heeft waarin zijn biometrische gegevens opgenomen zijn.

Indien aan de houder en zijn kinderen één paspoort uitgegeven kan worden, waarin wel de voor- en achternamen van de kinderen maar enkel de biometrische gegevens van de ouder, dat wil zeggen van de houder van het paspoort, opgenomen zijn, kan dit inderdaad kinderhandel in de hand werken.

Ik steun ook het initiatief van de heer Coelho om twee uitzonderingen op de plicht tot afneming van vingerafdrukken toe te laten. Daardoor worden kinderen onder zes jaar en alle personen die om verschillende redenen fysiek niet in staat zijn om vingerafdrukken te laten afnemen, van deze plicht vrijgesteld.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), *schriftelijk*. – (RO) Ik heb met dit verslag ingestemd omdat het op belangrijke punten duidelijkheid verschaft over de normen voor het afgeven van biometrische paspoorten. Bovendien hoop ik dat de invoering van biometrische paspoorten (die in Roemenië op 1 januari 2009 plaatsvond), ertoe zal leiden dat Roemenië wordt opgenomen in het visumontheftingsprogramma van de Verenigde Staten en dat het proces van integratie in het Schengen-gebied erdoor wordt versneld.

We moeten onze aandacht echter richten op de betrouwbaarheid van biometrische technologieën, omdat deze niet effectief blijken te zijn bij het identificeren van kinderen die jonger zijn dan zes jaar. De lidstaten zouden binnenkort een nieuw proefproject moeten lanceren om de betrouwbaarheid van dit identificatiesysteem te onderzoeken, wat zeker zal helpen om geregistreerde fouten in de lidstaten op te sporen.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL), *schriftelijk*. – (EL) Zelfs persoonsgegevens van kinderen moeten worden opgeslagen, want kinderen kunnen gevaarlijk zijn voor de EU! Dat is het voorstel van de Commissie en de Raad van de EU, maar ook van het Europees Parlement. Het enig verschil tussen de ontwerp-richtlijn en het Europees Parlement is de leeftijd waarop een kind als gevaarlijk kan worden beschouwd. De Commissie is van mening dat een kind gevaarlijk begint te worden op de leeftijd van zes jaar (!) en dat daarom vanaf deze leeftijd vingerafdrukken moeten worden afgenomen in individuele paspoorten. Het Europees Parlement heeft daarentegen blijk willen geven van zijn “democratische gevoeligheid” door te oordelen dat persoonsgegevens van kinderen pas vanaf een hogere leeftijd, dat wil zeggen vanaf twaalf jaar, mogen worden opgeslagen!

Deze onaanvaardbare richtlijn - die is aangenomen door de voorstanders van het Europees eenrichtingsverkeer in het Europees Parlement - is het onvermijdelijke resultaat van het hysterisch “antiterreurbeleid” van de EU. Om het kapitaal in staat te stellen de scepter te blijven zwaaien over de arbeiders- en volksbeweging worden

zelfs kinderen als gevaarlijk bestempeld. Kennelijk maakt de EU handig gebruik van de ervaringen van het Israëlijs leger dat de “veiligheid” van de Israëlijsche staat beschermt tegen Palestijnse “terroristen” door ook op dit uur in de Gazastrook ontelbare kinderen te vermoorden. Hoe oud zijn die vermoorde Palestijnse kinderen eigenlijk? Zes of twaalf jaar?

Tobias Pflüger (GUE/NGL), *schriftelijk*. – (DE) Ik heb me van stemming onthouden over het “Verslag over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2252/2004 van de Raad betreffende normen voor de veiligheidskenmerken van en biometrische gegevens in door de lidstaten afgegeven paspoorten en reisdocumenten”.

In het verslag wordt het biometrisch toezicht op de burgers van de lidstaten van de EU in zoverre beperkt dat kinderen onder de twaalf zijn vrijgesteld van de verplichting om biometrische gegevens te verstrekken. Dat is werkelijk een goede zaak.

Desondanks ben ik principieel tegen biometrische systemen voor de garantie van de authenticiteit van de gegevens. Die leiden tot een soort politiestaat die de burgers al sterker controleert. Tot meer veiligheid leidt dit niet. Aangezien het verslag in principe instemt met deze controle heb ik er niet voor kunnen stemmen. Een stem tegen zou hebben betekend dat ik de genoemde verbetering afwijs. Daarom heb ik me van stemming onthouden.

Luca Romagnoli (NI), *schriftelijk*. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik heb voor het verslag-Coelho over veiligheidskenmerken van en biometrische gegevens in paspoorten en reisdocumenten gestemd.

Ik ben het eens met het voorstel om ook paspoorten voor kinderen te gebruiken, teneinde kinderhandel en ontvoeringen te voorkomen. Ik kan het eens zijn met de minimumleeftijd van zes jaar, maar in het document moet, om bovengenoemde redenen, wel de naam worden vermeld van de persoon, of de personen, die de ouderlijke macht hebben over het kind.

Tot slot ben ik het eens met het voorstel van collega Coelho om een driejaarlijkse herzieningsclausule op te nemen. Dan kunnen wij de resultaten afwachten van een diepgaande en breed opgezette studie naar de manier waarop de betrouwbaarheid en het nut van vingerafdrukken van kinderen en ouderen kunnen worden bepaald. Dit is een zeer delicaat en belangrijk onderwerp. Dit moet dan ook aan constante controle onderworpen zijn, opdat het via het juiste spoor in het communautair recht kan worden opgenomen.

Bart Staes (Verts/ALE), *schriftelijk*. – Deze wetgeving laat toe vingerafdrukken op te slaan in paspoorten/reisdocumenten om de authenticiteit van het document en de identiteit van de houder te verifiëren.

Ik stemde vóór de door de rapporteur voorgestelde veranderingen. Positief is dat het afnemen van vingerafdrukken van kinderen jonger dan 12 jaar slechts kan in de lidstaten waar nu al regelgeving van dien aard bestaat. Vergeleken met de optie van Commissie en Raad om reeds vingerafdrukken af te nemen van kinderen vanaf 6 jaar, is dat een stap vooruit.

Er hangt ook een prijskaartje aan het nemen van vingerafdrukken. Een visum kost nu al gauw 60 euro. Het verplicht afnemen van vingerafdrukken zal die prijs flink doen stijgen. Een familie met vier kinderen die op reis wil zal, nog voor het vertrek, al flink wat geld moeten uitgeven.

Hoe dan ook, ik verzet me tegen het excessief gebruik van het nemen van vingerafdrukken of het gebruik van biometrische gegevens. Is het sop de kool waard? De efficiëntie ervan is niet bewezen, het gebruik ervan niet proportioneel in vergelijking met wat men wil bekomen en bovendien zeer duur. Ik steunde dan ook de amendementen die de tekst verbeterden, maar finaal uitte ik mijn onvrede door een tegen de wetgevingsresolutie te stemmen.

- Verslag-Lambsdorff (A6-0415/2008)

Jan Andersson, Göran Färm, Anna Hedh, Inger Segelström en Åsa Westlund (PSE), *schriftelijk*. – (SV) Wij hebben voor het verslag van de heer Lambsdorff gestemd over overheidsopdrachten op het gebied van defensie en veiligheid.

Uit het verslag wordt duidelijk dat de lidstaten een exclusieve bevoegdheid hebben op het gebied van defensie en nationale veiligheid. Voor ons is dit belangrijk om te benadrukken. Wij vinden dat materieel, civiele werken en diensten normaliter ook op dit gebied moeten worden aanbesteed. Wij beseffen echter dat de aard van deze markt het natuurlijke gevolg heeft dat niet alles volgens de regels van de richtlijn kan worden aanbesteed.

Uitzonderingen zouden echter alleen van toepassing mogen zijn als een wezenlijk belang voor het veiligheidsbeleid kan worden aangetoond. Wij denken dat men op deze manier het routinematige gebruik van protectionistische vrijstellingen kan bestrijden, dat bijzonder schadelijk is voor de Zweedse industrie.

Avril Doyle (PPE-DE), schriftelijk. - (EN) Alexander Graf Lambsdorff heeft een voorstel gedaan met betrekking tot het "defensiepakket" van de Commissie dat van toepassing is op niet alleen het plaatsen van overheidsopdrachten voor zowel militaire als niet-militaire veiligheidsdoeleinden, maar ook overheidscontracten die tussen EU-ondernemers worden gesloten. Dit voorstel vormt een verbetering van de huidige Richtlijn 2004/18/EG, aangezien daarmee meer flexibiliteit, transparantie en eerlijke mededinging wordt gecreëerd. Zeker dat laatste punt is essentieel. De markt voor openbare defensieopdrachten is zeer specifiek en de heer Lambsdorff heeft nu een middel ter beschikking gesteld dat afgestemd is op het complexe karakter van die markt.

In het verslag zijn duidelijke uitzonderingen opgenomen in verband met bepaalde verplichtingen inzake openbaarmaking, wanneer daardoor de veiligheidsbelangen van lidstaten in het geding zouden komen.

Hoewel het plaatsen van defensieopdrachten in wezen tot de nationale bevoegdheden blijft behoren, levert dit voorstel op basis van een gestructureerd wettelijk kader een bijdrage aan het creëren van een Europese interne markt voor defensie- en veiligheidsmaterialen. Het gaat om een markt met een omvang van negentig miljard euro per jaar. De heer Lambsdorff heeft een gemeenschappelijk standpunt voorgesteld waaraan ik mijn steun kan geven.

Bruno Gollnisch (NI), schriftelijk. - (FR) De versterking van het concurrentievermogen van de Europese defensiesector - die schade zou ondervinden van te beperkte en te zeer op zichzelf gerichte Europese markten - was het voorwendsel voor deze richtlijn inzake de openstelling tot de concurrentie van overheidsopdrachten in deze sector.

Het is waar dat in de tekst die ons vandaag wordt voorgelegd, rekening is gehouden met een aantal problemen die met de oorspronkelijke tekst van de Commissie waren ontstaan, zoals het toepassingsgebied, de niet-toepassing van de WTO-overeenkomst inzake overheidscontracten, de financiële drempels en vertrouwelijkheid.

De tekst sluit echter aan bij de logica van Brussel, die inhoudt dat geen enkele sector aan zijn supervisie, aan liberalisering en privatisering mag ontkomen, zelfs strategische of vitale sectoren niet. De tekst garandeert niet dat de soevereiniteit van de lidstaten geëerbiedigd wordt, hoewel de lidstaten wettelijk als enige verantwoordelijk zijn voor hun nationale veiligheid. Het bestaan van breed opgezette markten in Europa wordt niet aangemoedigd, terwijl de defensiebegrotingen van de staten drastisch worden verminderd. Er wordt geen enkel communautair preferentiesysteem ingesteld, ofschoon alleen daarmee op natuurlijke wijze een echte Europese markt tot stand zou kunnen worden gebracht. De tekst versterkt de civiele/militaire tweedeling, die zo kenmerkend is voor Europa en die ons al zoveel heeft gekost. Vooral echter worden economische en marktoverwegingen in de tekst boven alle andere geplaatst. Wegens deze ernstige tekortkomingen op essentiële punten hebben wij tegen gestemd.

Małgorzata Handzlik (PPE-DE), schriftelijk. - (PL) De Europese defensiemarkt is sterk gefragmenteerd en dat heeft negatieve economische gevolgen. Het doel van de aangenomen richtlijn is hoofdzakelijk deze versnippering tegen te gaan en binnen de Europese Unie een homogene defensiemarkt te vormen. Hierbij moet echter rekening gehouden worden met de specificiteit van de defensiemarkt en de bescherming van de veiligheid van de lidstaten.

De lidstaten hebben hun beslissingen gebaseerd op de vaststelling dat de geldende richtlijn betreffende overheidsopdrachten onvoldoende rekening houdt met de specificiteit van overheidsopdrachten op het gebied van defensie. Vandaar de talrijke maatregelen die in de richtlijn aangenomen werden betreffende de procedure voor gunning van een opdracht, voor de selectie van de inschrijvers en de contractuele vereisten die door de aanbestedende instellingen opgelegd worden. Ook moet de controleprocedure uit de richtlijn inschrijvers effectieve rechtszekerheid bieden, de transparantie verbeteren en discriminatie bij het toekennen van opdrachten vermijden.

Ik ben ervan overtuigd dat de aangenomen voorschriften zullen bijdragen tot het feitelijke openstellen van de markt zonder de veiligheid van de staten daarbij uit het oog te verliezen. De richtlijn moet eveneens leiden tot een grotere kostenefficiëntie, die zowel de nationale begrotingen als de industrie ten goede komt en de strijdkrachten van het beste materieel voorziet.

Malcolm Harbour en Geoffrey Van Orden (PPE-DE), *schriftelijk*. - (EN) De conservatieve delegatie heeft de pogingen om markten te openen en de grensoverschrijdende handel tussen lidstaten van de EU te bevorderen, consequent ondersteund. Wij verwelkomen nieuwe mogelijkheden voor de Britse industrie om toegang te krijgen tot de markten voor defensiematerieel die tot nu toe gesloten zijn geweest voor mededinging van buitenaf. Wij betreuren echter dat dergelijke positieve, praktische aspecten ondergeschikt zijn aan het politieke motief van de EU om een geïntegreerd, Europees industrieel defensiedraagvlak te creëren en om het Europees veiligheids- en defensiebeleid te versterken. Wij hebben altijd consequent stelling genomen tegen dat politieke motief.

Wij maken ons met name bezorgd over de negatieve gevolgen van het feit dat er, ondanks de investeringen die nationale regeringen en bedrijven in O&O op defensiegebied hebben gedaan, vastgehouden wordt aan een open mededinging voor de daaropvolgende productiecontracten. Daardoor is er geen mogelijkheid meer om die O&O-kosten terug te verdienen en kunnen de intellectuele eigendomsrechten, banen en exportmogelijkheden niet langer beschermd worden. Wij zijn ook bezorgd dat een intern gerichte Europese benadering schadelijk zal zijn voor onze noodzakelijke en vruchtbare industriële betrekkingen op defensiegebied met andere landen, met name met de VS, maar ook met Japan, Israël en andere landen.

Om al deze redenen heeft de conservatieve delegatie zich van stemming over dit verslag onthouden.

Luca Romagnoli (NI), *schriftelijk*. - (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik heb voor het verslag van de heer Lambsdorff over overheidsopdrachten op defensie- en veiligheidsgebied gestemd. Als wij een Europees veiligheids- en defensiebeleid willen ontwikkelen, moeten wij zorgen voor de noodzakelijke capaciteit en dus voor een efficiënte Europese industrie. De totstandbrenging van een industriële en technologische grondslag en een Europese markt voor defensiematerieel gaat de gewenste richting uit.

Deze twee aspecten zullen de noodzakelijke capaciteit genereren om de uitdagingen in de mondiale defensie en in de veiligheid aan te kunnen pakken. Daarom ben ik het met mijn collega eens dat de ontwerprichtlijn gericht moet zijn op de totstandbrenging van een gemeenschappelijk rechtskader dat de lidstaten in staat stelt het communautair recht toe te passen zonder hun veiligheidsbelangen in gevaar te brengen.

Tot slot stem ik ermee in dat in de wetgeving een beroepsprocedure wordt opgenomen. Op die manier bereikt met het doel van rechtsbescherming voor de betrokken inschrijvers, bevordert men transparantie en niet-discriminatie bij de gunning van contracten en zorgt men voor een daadwerkelijke openstelling van de markt.

- Verslag-Schlyter (A6-0341/2008)

Edite Estrela (PSE), *schriftelijk*. - (PT) Ik heb voor het verslag-Schlyter over beperkingen van het op de markt brengen en van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen en preparaten (dichloormethaan) gestemd. Mijns inziens zal dit voorstel tot wijziging van Richtlijn 76/769/EEG bijdragen aan een effectieve vermindering van de potentiële blootstelling van het milieu en van de mens aan stoffen met gevaarlijke eigenschappen, zoals het geval is met dichloormethaan (DCM), dat specifieke schadelijke gevolgen heeft voor de menselijke gezondheid. De bescherming van de menselijke gezondheid moet prevaleren boven de belangen van de industrie.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), *schriftelijk*. - (PT) Wij hebben voor de compromistekst gestemd omdat deze maatregel gunstige gevolgen kan hebben voor de werknemers in diverse industrietakken, met name in de automobiel- en de scheepsbouwsector. De blootstelling aan behoorlijk schadelijke toxische stoffen wordt hiermee immers tot een minimum beperkt. Het gaat met name om dichloormethaan (DCM), een kleurloze chemische samenstelling met een zoete, aangename en doordringende etherachtige geur. De belangrijkste markten zijn de vervaardiging van farmaceutische producten, oplosmiddelen en hulptoepassingen, verfabijtmiddelen en kleefstoffen.

DCM heeft specifieke schadelijke gevolgen voor de gezondheid van de mens en het is dan ook opgenomen op de lijst van 33 prioritaire stoffen die is opgesteld in het kader van de waterrichtlijn. DCM is ingedeeld als een kankerverwekkende stof van de derde categorie. Het heeft een verdovend effect en kan bij een hoge blootstellingsgraad leiden tot aantasting van het centrale zenuwstelsel, bewustzijnsverlies en tot cardio-toxicologische gevolgen met rechtstreeks levensgevaar bij onoordeelkundig gebruik.

Volgens het wetenschappelijk comité voor gezondheids- en milieugevaren is de giftigheid van DCM vooral gevaarlijk voor bijzonder kwetsbare groepen.

Er zijn al verschillende alternatieven voor DCM-houdende verfabijtmiddelen op de markt.

Duarte Freitas (PPE-DE), schriftelijk. – (PT) Ik kan mij in essentie vinden in de doelstelling van dit voorstel: het beperken van de risico's die verbonden zijn aan het particuliere en beroepsmatige gebruik van dichloormethaan.

DCM heeft specifieke schadelijke gevolgen voor de gezondheid van de mens: het is een kankerverwekkende stof, het heeft een verdovend effect en bij een hoge blootstellingsgraad leidt het tot aantasting van het centrale zenuwstelsel, bewustzijnsverlies en tot cardio-toxicologische gevolgen met rechtstreeks levensgevaar bij onoordeelkundig gebruik.

Volgens de Commissie zijn tussen 1989 en 2007 in de Europese Unie 18 doden gevallen ten gevolge van het gebruik van DCM. Het is dan ook absoluut noodzakelijk dat Europese maatregelen worden toegepast om deze stof te verbieden of te vervangen.

Overeenkomstig de stemming in de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid steun ik het verbod op DCM voor particulier gebruik, maar ga ik ermee akkoord dat de stof wordt toegestaan voor beroepsmatig gebruik in veilige omstandigheden.

Luca Romagnoli (NI), schriftelijk. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik deel mee dat ik voor het verslag-Schlyter over de wijziging van de richtlijn van de Raad betreffende de beperkingen van het op de markt brengen en van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen en preparaten heb gestemd.

Dichloormethaan heeft inderdaad talloze negatieve gevolgen voor de menselijke gezondheid. Het werkt verdovend en deprimerend op het centraal zenuwstelsel en heeft bij blootstelling aan hoge hoeveelheden cardio-toxicologische effecten. Daarom is het noodzakelijk de huidige wetgeving inzake de gezondheid en veiligheid van werknemers toe te passen, aangezien op dat gebied de toepassingsmodaliteiten te wensen over laten, met name omdat hiermee zoveel kleine en mobiele bedrijven bevoorraad worden. Ik ben het tot slot met mijn collega eens dat in het bijzonder rekening moet worden gehouden met de gezondheid van kinderen. Kinderen lopen meer gezondheidsrisico's omdat zij minder tegen blootstelling aan grote hoeveelheden kunnen.

- Verslag-Figueiredo (A6-0423/2008)

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), schriftelijk. – (PT) De stemming die hier vandaag heeft plaatsgevonden met betrekking tot het verslag over het verdrag inzake arbeid in de visserij van de IAO van 2007, dat ik namens de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken heb gepresenteerd, draagt in belangrijke mate bij aan de vaststelling van internationale minimumnormen op wereldniveau. Deze normen moeten leiden tot betere werkomstandigheden, meer veiligheid en minder dodelijke ongevallen in een bijzonder gevaarlijke maar tegelijkertijd ook strategische sector. Bovendien waarborgen zij dat de waardigheid en de harde leef- en werkomstandigheden van vissers worden beschermd, wat toch een van onze voornaamste zorgpunten is, aangezien in deze sector het hoogste aantal dodelijke ongevallen wordt geregistreerd. Er zij op gewezen dat dit verslag is aangenomen met 671 stemmen voor en slechts 16 stemmen tegen.

Verdrag nr. 188 wordt van kracht zodra het is geratificeerd door 10 van de 180 IAO-lidstaten, waarvan er acht kuststaten moeten zijn.

Ik wil hier nog even signaleren dat het verdrag de herziening met zich meebrengt van de verdragen betreffende de minimumleeftijd voor vissers, geneeskundig onderzoek, de arbeidsovereenkomst van vissers en de accommodatie van scheepsbemanningen. Voorts heeft het betrekking op kwesties zoals gezondheid en veiligheid op het werk, werving en aanstelling en sociale zekerheid.

Nils Lundgren (IND/DEM), schriftelijk. – (SV) Het Europees Parlement roept de lidstaten op om het Verdrag nr. 188 inzake arbeid in de visserij te ratificeren. Dit Verdrag dateert uit 2007 en behandelt belangrijke kwesties als het arbeidsmilieu van vissers, rusttijden en sociale zekerheid. Het moet aan de lidstaten worden overgelaten om volgens de democratische regels te beslissen of zij het huidige Verdrag willen ratificeren of niet. Ik heb daarom tegen dit verslag gestemd, aangezien deze kwestie niet bij het Europees Parlement thuishoort.

Luís Queiró (PPE-DE), schriftelijk. – (PT) Met het gemeenschappelijk visserijbeleid tracht de Unie de doeltreffendheid van de visserijactiviteiten te vergroten, zodat de sector, met inbegrip van de aquacultuur, vanuit economisch oogpunt levensvatbaar is en voldoende kan concurreren, een redelijke levensstandaard garandeert voor de bevolking die van de visserijactiviteiten afhankelijk is en de belangen van de consument behartigt.

Verdrag nr. 188 van de IAO, dat in juni 2007 is goedgekeurd, heeft ten doel eerlijke mededinging tussen eigenaars van visserijvaartuigen toe te staan en waardige arbeidsomstandigheden voor vissers te waarborgen. Met het oog op de verwezenlijking van deze doelstellingen voorziet het verdrag in een geheel van internationale minimumnormen voor de visserijsector die op bepaalde terreinen onder de exclusieve bevoegdheid van de Gemeenschap vallen. Daarom is het noodzakelijk de lidstaten ertoe aan te zetten dit verdrag te ratificeren, in het belang van de Gemeenschap en de interne samenhang van het gemeenschappelijk visserijbeleid.

Luca Romagnoli (NI), *schriftelijk*. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik ben voor het door mevrouw Figueiredo toegelichte verslag over het machtigen van de lidstaten om het verdrag inzake arbeid in de visserij van de Internationale Arbeidsorganisatie (2007) te bekrachtigen (Verdrag nr. 188).

Het document van 2007 heeft onder meer tot doel in de visserijsector gelijke voorwaarden te creëren en te behouden via de bevordering van waardige arbeids- en levensomstandigheden voor vissers en billijkere concurrentievoorwaarden in de wereld, en via de oplossing van het probleem dat vele verdragen inzake arbeid op zee slechts in beperkte mate worden geratificeerd. De aanneming van dit verdrag is dan ook een stap vooruit in de richting van waardige arbeidsomstandigheden voor de werknemers in deze belangrijke en strategische sector. In dit verdrag worden namelijk uiteenlopende aspecten van de beroepsactiviteiten behandeld, zoals betere installaties en betere veiligheidsvoorwaarden op de werkplek, lonen, gezondheidszorg op zee en aan wal, rusttijden, arbeidscontracten en sociale zekerheid.

Tot slot juich ik het initiatief van de collega toe om de voor iedereen geldende minimumnormen universeel van toepassing te laten zijn, tenzij er in de diverse lidstaten gunstigere regels zouden bestaan voor de werknemers.

- Verslag-Catania (A6-0479/2008)

Alessandro Battilocchio (PSE), *schriftelijk*. – (IT) Ik heb hier vóór gestemd. Bij de behandeling van het vraagstuk van de grondrechten in de EU mogen wij echter niet nalaten te verwijzen naar de verschrikkelijke gebeurtenissen in de Gazastrook. Wat in het Midden-Oosten gebeurt, dwingt de EU het vraagstuk van de eerbiediging van de grondrechten constant in het oog te houden. Daar doen zich namelijk op dit moment grote risico's voor. Ik ben van mening dat het gezag en de soliditeit van de communautaire instellingen in deze moeilijke onderhandelingen, waarin naar ik hoop vooruitgang kan worden geboekt, ook afhangen van de kwaliteit van de democratie die wij binnen de EU weten te waarborgen.

Ook in Europa bestaat een concreet gevaar dat de strijd tegen het terrorisme uitmondt in niet-naleving van de grondrechten en -vrijheden. Ik kijk hoopvol uit naar de verklaringen van de president van de Verenigde Staten, Barack Obama, over het op gang brengen van samenwerking op dit gebied tussen Europa en de Verenigde Staten. Algemeen gesproken geloof ik tot slot dat, naast de verschillende aspecten die het kader vormen van de onschendbare rechten van de mens, bijzondere aandacht moet worden geschonken aan de zwaksten, aan kinderen, ouderen, migranten en werkzoekende jongeren.

Philip Bradbourn (PPE-DE), *schriftelijk*. – (EN) De conservatieven herhalen hun standpunt dat zij al tijden innemen, namelijk dat het Handvest van de grondvesten niet justitiabel zou mogen zijn. In dat kader zijn wij van mening dat veel kwesties die in dit verslag aan de orde komen, tot de bevoegdheden van de lidstaten behoren en dat dit geen kwesties zijn waarop de EU moet trachten haar beleidsstempels te drukken. Het verslag bevat daarnaast een aantal elementen die gewetenskwesties vormen voor de individuele burgers zelf, zoals de impliciete aanbeveling met betrekking tot euthanasie en de decriminalisering van hard drugs. Om deze redenen kunnen wij het verslag niet steunen.

Carlo Casini (PPE-DE), *schriftelijk*. – (IT) Ik heb tegen gestemd niet zozeer wegens de inhoud van het verslag als wel wegens hetgeen daar niet in staat.

Wij kunnen niet over mensenrechten spreken als wij het eerste en meest fundamentele recht niet noemen: het recht van leven. Elk jaar worden in de zevenentwintig lidstaten ongeveer 1,2 miljoen mensenlevens vernietigd door vrijwillige abortus. Dit is een dramatisch cijfer, waar nog het aantal illegale abortussen en het niet te becijferen aantal menselijke embryo's dat is vernietigd tijdens in vitro bevruchting, bijkomen. Wij moeten natuurlijk nota nemen van de meningsverschillen terzake, maar zeker is dat dit probleem aan de wortel ligt van de cultuur van de mensenrechten. In de resolutie wordt niet alleen hieraan geen enkele aandacht geschonken maar probeert men zelfs dit probleem in de vergetelheid te drukken door de aandacht alleen toe te spitsen op de "reproductieve en seksuele gezondheid" van de vrouw.

Niemand kan tegen gezondheid van vrouwen zijn, vooral als zij jong, zwanger en moeder zijn, maar dit betekent niet dat de rechten van het kind volledig mogen worden vergeten. Het is trouwens bekend dat de woorden "reproductieve en seksuele gezondheid" ook worden gebruikt om abortus als recht en als sociale dienstverlening aan te geven.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) Ik heb tegen het verslag van de heer Catania gestemd omdat ik het niet eens ben met paragraaf 49, een controversiële paragraaf waarmee men gedaan wil krijgen dat de problemen van 'traditionele nationale minderheden' worden aangepakt door middel van oplossingen van zelfbestuur (persoonlijk-culturele, territoriale, regionale autonomie).

Ik steun de rechten van mensen die tot een minderheid behoren, maar het idee van territoriale autonomie op grond van etnische criteria en collectieve rechten van minderheden verwerp ik absoluut. Dit heeft geleid tot etnisch separatisme en conflicten tussen etnische groepen. Bovendien kunnen vage controversiële begrippen als 'zelfbestuur' en 'culturele autonomie' ook aanleiding geven tot conflicten. Deze concepten vallen buiten de huidige Europese normen van internationaal recht met betrekking tot personen die tot een nationale minderheid behoren, waardoor we ons op controversieel terrein zouden begeven.

Ik ben van mening dat elke EU-lidstaat het soevereine recht bezit om te beslissen of hij dergelijke concepten al dan niet accepteert. De EU moet de soevereiniteit en integriteit van haar lidstaten respecteren en garanderen.

Sylwester Chruszcz (UEN), schriftelijk. – (PL) Hoewel de wens om de rechten van de mens te eerbiedigen een pijler is voor alle staten en op internationaal niveau actieve organisaties, is dit verslag over de situatie van de grondrechten in de Europese Unie in de jaren 2004-2008 een schandalige schending van diezelfde rechten in Europa. Daarom kon ik bij de stemming van vandaag het verslag niet steunen. We hebben hier weer eens te maken met een poging om lidstaten een bepaald wereldbeeld op te dringen, dat door de auteur van het verslag voorgesteld wordt. Ik kan daar niet mee akkoord gaan.

Derek Roland Clark, Trevor Colman, Nigel Farage en Michael Henry Nattrass (IND/DEM), schriftelijk. – (EN) De Britse onafhankelijkheidspartij is tegen genitale verminking van vrouwen, tegen homofobie, racisme en vreemdelingenhaat. Wij zijn er echter ook tegen dat de EU controle uitoefent op de grondrechten. Het Verenigd Koninkrijk beschikt reeds over bijzonder goede wetten en waarborgen met betrekking tot die grondrechten. De EU is niet democratisch en is dan ook geen goede hoedster van de rechten van mensen. Bovendien valt het familierecht onder de bevoegdheid van de lidstaten en niet onder de jurisdictie van de EU. De vraag of drugsgebruikers strafrechtelijk vervolgd moeten worden, dient beantwoord te worden op basis van het recht van de lidstaten. De EU moet op dit punt niet trachten om de rechtsgang te verstoren.

Carlos Coelho (PPE-DE), schriftelijk. – (PT) Sinds een aantal jaren legt de Raad aan het Europees Parlement een jaarverslag over de situatie van de grondrechten in de Europese Unie voor. Als antwoord daarop heeft het Parlement een initiatiefverslag opgesteld.

Bij de opstelling van dit verslag is voor het eerst rekening gehouden met de resultaten van het Bureau voor de grondrechten. Wij hebben hier te maken met een belangrijk initiatief omdat het laatste verslag over dit onderwerp dateert van 2003.

Ik ben van oordeel dat de rapporteur bepaalde kwesties te veel heeft uitgesponnen, vooral omdat ze reeds in afzonderlijke verslagen zijn behandeld. Bovendien bevat het verslag diverse vrij controversiële punten die regelrecht indruisen tegen mijn principes. In die gevallen heb ik dan ook tegengestemd.

Toch zijn er ook tal van elementen waarmee ik volledig akkoord kan gaan. Daarom heb ik mij uiteindelijk van stemming onthouden, niet alleen omdat ik vind dat het uitstekende werk van mevrouw Gál tot substantiële verbeteringen heeft geleid, maar ook omdat ik onmogelijk met goed geweten tegen een verslag ter bescherming van de grondrechten kan stemmen.

Dragoș Florin David (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) Ik heb tegen het verslag gestemd omdat het maatregelen voorstelt die verschillende soorten abortussen, huwelijken tussen personen van hetzelfde geslacht of autonomie op grond van etnische criteria bevorderen.

Proinsias De Rossa (PSE), schriftelijk. – (EN) Ik ondersteun dit verslag, waarin aanbevelingen worden gedaan voor een hele reeks onderwerpen, zoals discriminatie, immigratie, sociale rechten en gendergelijkheid.

Er wordt in opgemerkt dat de aanbevelingen in het verslag van dit Parlement over de activiteiten van de CIA met betrekking tot versnelde overdracht van verdachten van terrorisme (*rendition*) (februari 2007) nog niet door de lidstaten en EU-instellingen geïmplementeerd zijn. De strijd tegen het terrorisme mag nooit gebruikt

worden om het niveau van de bescherming van mensenrechten en grondrechten aan te tasten. De verdediging van mensenrechten staat immers gelijk aan de bestrijding van terrorisme, zowel wat de oorzaken als de gevolgen betreft. In verband daarmee juich ik de verklaring van de nieuw gekozen Amerikaanse president Barack Obama toe dat hij de gevangenis Guantanamo Bay wil sluiten en definitief wil afzien van *rendition*-activiteiten.

In het verslag worden ook voorstellen gedaan waarmee het publiek sterker bewust moet worden gemaakt van het recht van vrouwen om volledig te genieten van hun seksuele en reproductieve rechten. Daaronder vallen ook toegankelijkheid tot voorbehoedsmiddelen ter voorkoming van ongewenste zwangerschappen en illegale, hoogst riskante abortussen en bestrijding van de praktijk van genitale verminking van vrouwen.

In het verslag wordt er verder bij de lidstaten op aangedrongen wettelijke maatregelen te nemen om een einde te maken aan discriminatie van relaties tussen personen van hetzelfde geslacht via erkenning van die relaties. Lidstaten met wetgeving inzake partnerschappen tussen personen van hetzelfde geslacht moeten stappen nemen om bepalingen van soortgelijke strekking die door andere staten zijn goedgekeurd, te erkennen.

Glyn Ford (PSE), schriftelijk. – (EN) Ik steun het verslag-Catania over de situatie van de grondrechten in de Europese Unie (2004-2008). Met name heb ik voor paragraaf 32 gestemd, waarin opgeroepen wordt tot eerbiediging van de uitspraak van het Europees Hof over de *People's Mujahedin Organisation of Iran* (PMOI). Die uitspraak hield in dat de PMOI van de terreurlijst van de EU gehaald zou moeten worden.

Ik ben geen echte pleitbezorger voor die organisatie. Al een hele tijd heb ik hun verklaringen over de situatie in Iran niet meer ondertekend, omdat ik ze niet erg geloofwaardig meer vond, vooral na deelgenomen te hebben aan een delegatie van de Commissie buitenlandse zaken die een bezoek heeft gebracht aan Teheran. Daar heb ik zelf de opkomende, hervormingsgezinde oppositie tegen het onbuigzame, fundamentalistische regime in Iran aan het werk gezien.

Ik hoef echter geen steun te betuigen aan de organisatie om duidelijk te maken hoezeer ik het betreurt dat geen uitvoering wordt gegeven aan het standpunt van het Hof dat de activiteiten van de PMOI geen reden zijn om die organisatie op de terreurlijst te houden en die organisatie te maken krijgt met alle repressieve gevolgen van dien.

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (PSE), schriftelijk. – (PL) Het verslag over de situatie van de grondrechten in de Europese Unie in de jaren 2004-2008 erkent dat doeltreffende bescherming van de grondrechten en bevordering ervan een van de belangrijkste grondslagen van de democratie in Europa vormen. Tegelijkertijd merkt de parlementaire commissie terecht op dat de lidstaten zich regelmatig onttrekken aan controle op Europees niveau en daarbij de bescherming van de mensenrechten als een louter interne aangelegenheid beschouwen. Het gezag van de Gemeenschap inzake de bescherming van de grondrechten wordt daardoor op internationaal vlak ondermijnd.

De Commissie moet de lidstaten daarom aansporen om nauwer met haar samen te werken. Hierbij moet zij ervoor zorgen dat in toekomstige verslagen over de mensenrechten niet enkel gekeken wordt naar de situatie in de wereld maar ook in de afzonderlijke lidstaten. Ook de reeks voorstellen om discriminerend beleid in de Unie doeltreffend te bestrijden, is het overwegen waard. Deze voorstellen benadrukken dat gelijke kansen geen privilege maar een grondrecht van elke burger zijn. Het is uiterst verontrustend dat ongeveer twintig procent van de kinderen in de Europese Unie onder de armoedegrens leeft. Deze kinderen zijn vaak afkomstig uit eenoudergezinnen of hebben ouders die buiten de EU geboren zijn. Derhalve is het noodzakelijk gepaste maatregelen te nemen om de toegang tot deze rechten veilig te stellen. Hierbij moeten we ons concentreren op de behoeften van kinderen en moeten de lidstaten doeltreffende stappen ondernemen om armoede te bestrijden.

Bruno Gollnisch (NI), schriftelijk. – (FR) Het verslag van de heer Catania is ronduit verbijsterend. Het is een catalogus van alle rechten, privileges en buitensporige rechten van het gemene recht die volgens hem verplicht zouden moeten toegekend aan minderheden, vooral als deze van buiten Europa komen. Het is een handleiding voor de vernietiging van nationale en regionale identiteiten, voor de vernietiging van de waarden, tradities en culturen van onze landen, voor de stelselmatige en institutionele discriminatie van Europeanen in hun eigen land. Het is een aanslag op ons onvervreemdbare recht op zelfbeschikking, dat aan alle volkeren is toegekend behalve aan de onze.

Het is ook het toppunt van hypocrisie voor een instelling die dagelijks discrimineert op grond van politieke ideeën en die onoordeelkundig en zonder nadenken het etiket "vermoeden van schuld" op sommige van zijn

leden plakt, zoals de heer Vanhecke en ikzelf, die het slachtoffer zijn van een heksenjacht in onze respectieve landen.

Wij zijn hier niet hoofdzakelijk om deze opvallende en luidruchtige minderheden te verdedigen, die steeds meer privileges eisen en die de landen en bevolkingen die zo aardig of zo dwaas zijn om hen toe te laten, stigmatiseren. Wij zijn hier om onze eigen burgers te verdedigen, de burgers van onze naties, deze grote meerderheid – voorlopig – van Europeanen die in uw ogen onzichtbaar, onhoorbaar en verachtelijk zijn.

Mieczysław Edmund Janowski (UEN), schriftelijk. – (PL) Ik heb tegen het verslag over de situatie van de grondrechten in de Europese Unie (2004-2008) gestemd, dat door de Italiaanse afgevaardigde Giusto Catania opgesteld werd. De auteur van dit verslag heeft immers geen beschrijving gegeven van de situatie gedurende de voorbije vier jaar, maar zijn eigen mening over bepaalde onderwerpen naar voren gebracht. Hierbij heeft hij wettelijke maatregelen voorgesteld die uitsluitend tot de bevoegdheden van de lidstaten behoren, en heeft hij die zelfs aan de lidstaten proberen op te dringen. Ik ben van mening dat de Europese lidstaten niet gedwongen kunnen worden tot wetgevende stappen die niet door hun bevolking aanvaard worden.

Zo moet de omschrijving “echtpaar” voorbehouden blijven voor een relatie tussen man en vrouw. De voorstellen van de heer Catania leiden niet zozeer tot tolerantie tegenover homoseksueel gedrag (waar ik voorstander van ben), maar eerder tot discriminatie van fundamenteel biologische, met andere woorden heteroseksuele relaties. De fundamentele vraag is of dit niet leidt tot een beperking van de rechten van het gezin in zijn traditionele interpretatie, dat wil zeggen van het uit moeder, vader en kinderen bestaande gezin. Heel persoonlijke zaken met betrekking tot iemands seksleven krijgen op die manier een politiek karakter. Denk maar aan de openbare uiting van homoseksuele geaardheid, bijvoorbeeld door middel van de zogenaamde “love parades”.

Door het gebruik van formuleringen zoals “reproductieve rechten”, die volgens het internationale recht onder andere vrije toegang tot abortus betekenen, zet dit verslag mijns inziens de deur wagenwijd open voor dergelijke praktijken.

Livia Járóka (PPE-DE), schriftelijk. – (HU) Ik hecht grote waarde aan het verslag van mijn collega, aangezien mensenrechten een van de pijlers zijn van de waarden die zijn vastgelegd in de Verdragen tot oprichting van de Europese Unie. Naast democratie en rechtsstaat eisen we van de kandidaat-lidstaten dat zij de mensenrechten eerbiedigen, en ook in onze internationale betrekkingen leggen we de nadruk op het waarborgen van universele en ondeelbare rechten. De Europese Unie kan echter alleen als mondiale beschermer van mensenrechten geloofwaardig zijn, als zij ook op eigen gebied de waarden die in het Handvest voor de Grondrechten zijn vastgelegd met alle beschikbare middelen verdedigt.

In het verslag is een apart hoofdstuk gewijd aan de Roma, die de grootste minderheid vormen in de Europese Unie en die het hardst worden getroffen door sociale uitsluiting. Het is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de Europese landen om met een omvattende en eensgezinde strategie de problemen aan te pakken van de Roma, die voor het overgrote deel in diepe armoede en mensonterende omstandigheden leven. Er is een kaderprogramma nodig met gerichte en duidelijke doelstellingen en termijnen waarin effectieve controle- en evaluatiemechanismen worden gepresenteerd.

Er moet een programma worden uitgewerkt waarin, onafhankelijk van partijen en regeringsperiodes, de terreinen onderwijs, huisvesting, gezondheidszorg en discriminatie worden aangepakt en waarin wordt opgetreden tegen de slechte praktijken van de lidstaten. Een dergelijk programma zou als basis moeten dienen voor onmiddellijk optreden in crisisgebieden. Als we de miljoenen Roma helpen om ook in maatschappelijk en economisch opzicht volwaardige Europese burgers te zijn en om in spiritueel opzicht leden van de Europese Gemeenschap te kunnen zijn, is dit een enorme stap in de richting van sociale cohesie op het continent.

Ona Juknevičienė (ALDE), schriftelijk. – (LT) Een van de fundamentele vrijheden van de burgers in de Gemeenschap is vrij verkeer. Ik geloof dat alle EU-burgers hetzelfde recht hebben om deel te nemen aan het politieke leven van de Europese Unie, om vrijelijk hun politieke meningen en houdingen te ventileren. Deze vrijheden zijn alleen maar belangrijker geworden na de uitbreiding van de EU met de landen in Oost-Europa, want de Oost-Europese landen waren nog geen lid van de EU of de economische migratie vanuit de nieuwe lidstaten naar West-Europa nam sterk toe. Litouwen is koploper wat betreft het aantal mensen dat is geëmigreerd sinds de toetreding tot de Gemeenschap. Uit gesprekken met Litouwse emigranten in Londen is mij gebleken dat velen van hen van plan zijn voor langere tijd in het Verenigd Koninkrijk te blijven, in het bijzonder degenen die daar een gezin gesticht hebben en er hun kinderen naar school sturen. Ook naar andere EU-landen zijn Litouwers geëmigreerd. Voor zover ik weet is die tendens ook zichtbaar in de statistieken.

De situatie is ook vergelijkbaar in de andere EU-landen waar Litouwers naartoe zijn geëmigreerd. Ik acht het vooral van belang dat het recht van deze burgers wordt gegarandeerd om deel te nemen aan de verkiezingen voor het Europees Parlement in het land waar zij nu wonen.

Ik wil tevens benadrukken dat de deelname van de burgers aan de Europese aangelegenheden en aan de verkiezingen voor het Europees Parlement niet toeneemt, maar dat de EU integendeel steeds verder af komt te staan van haar bevolking. Met dit gegeven in het achterhoofd meen ik dat als EU-burgers het recht krijgen om deel te nemen aan de verkiezingen voor het Europees Parlement in hun land van vestiging, het vertrouwen van de mensen in de instellingen van de EU alleen maar versterkt kan worden. Daarom heb ik voor amendement 45 gestemd.

Filip Kaczmarek (PPE-DE), schriftelijk. – (PL) Ik heb tegen het verslag van afgevaardigde Giusto Catania over de situatie van de grondrechten in de Europese Unie (2004–2008) gestemd. Ik heb echter niet tegen gestemd omdat ik tegen de grondrechten ben. Integendeel. Ik ben van mening dat de grondrechten uiterst belangrijk zijn voor de Unie en de hele wereld. Het probleem is dat het verslag van de heer Catania schadelijk is voor de implementatie van de grondrechten. Waarom? Omdat het voorstel om via de invoering van Europese wetsvoorschriften homofobie te bestrijden of homoseksuele relaties te erkennen geen betrekking heeft op de grondrechten. Zulke voorstellen zouden in een heel ander verslag opgenomen moeten worden. Als het Europees Parlement zelf grondrechten gaat definiëren, dan leidt dit nergens toe, omdat het Parlement niet de bevoegdheid heeft om internationaal recht te creëren. Bovendien gaan bepaalde lidstaten niet akkoord met een dergelijke ruime interpretatie. Daarom is dit niets meer dan een politieke geste en wensdenken.

Het gevaar schuilt in het feit dat dit een gebied is waarover de lidstaten zelf beslissen en moeten beslissen. Met zulke opinies schaadt men de samenhang van de Unie. Ik ben geen voorstander van homofobie, maar Europese regelgeving invoeren om homofobie te bestrijden is absurd. Als de Unie homofobie moet bestrijden, dan zou ze ook anti-Pools gedrag, germanofobie, francofobie, russofobie, islamofobie, antipapisme, antiklerikalisme, antikatholicisme en vele andere houdingen en gedragingen moet bestrijden. De lidstaten dwingen om de legaliteit van homoseksuele huwelijken te aanvaarden kan nog gevaarlijker zijn.

Tunne Kelam (PPE-DE), schriftelijk. – (EN) Ik heb tegen amendement 103 van het verslag-Catania gestemd. Daarin werd voorgesteld mensen die langdurig 'niet-burger' zijn, te laten deelnemen aan de verkiezingen voor het Europees Parlement en aan lokale verkiezingen, om de sociale en politieke integratie te bevorderen.

In feite zijn de verkiezingen voor het Europees Parlement gelijk aan de verkiezingen voor het nationale parlement. Deelneming daaraan is een recht van de burgers. Als ook anderen dat recht hebben, verliest het begrip 'burgerschap' zijn betekenis. Bovendien zouden ingezetenen die geen burger zijn, niet meer gestimuleerd worden burgerschap aan te vragen. Alleen op deze manier kunnen we het wezenlijke evenwicht tussen rechten en verantwoordelijkheden, dat alleen burgers kunnen hebben, handhaven.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE), schriftelijk. – (FI) Het verschillende beleid in de lidstaten ten aanzien van ethische vraagstukken maakte in de fracties en vooral in onze eigen fractie exact het veelzijdige debat los dat wij hadden kunnen zien aankomen. Ik kan alleen maar zeggen dat wij het erover eens zijn dat wij het niet eens zijn, en dat moet ook als een positief teken van de diversiteit van Europa worden opgevat. Wij moeten ruimte kunnen vinden voor meningsverschillen. In menig opzicht waardeer ik de fundamentele standpunten van mijn eigen fractie.

Met betrekking tot paragraaf 61 wil ik echter het volgende zeggen: ik vind het problematisch als men tegelijkertijd gekant is tegen zowel het bewustzijn van het recht op reproductieve en seksuele gezondheid (wat in het algemeen een eufemisme is voor het recht op abortus) als het vermelden van de noodzaak toegang tot anticonceptie te vergemakkelijken om ongewenste zwangerschappen en abortussen te voorkomen. Het verzet tegen beiden tegelijkertijd zie ik als een gebrek aan realiteitszin dat ongewenste gevolgen kan hebben. Dit zeg ik met alle respect en ik wil alle partijen nogmaals bedanken voor deze vruchtbare gedachtewisseling.

Stavros Lambrinidis (PSE), schriftelijk. – (EL) De delegatie van de PASOK in de PSE-Fractie van het Europees Parlement heeft voor het verslag-Catania over de situatie van de grondrechten in de Europese Unie gestemd maar wil er met deze stemverklaring wel op wijzen dat zij gekant is tegen de formulering in paragraaf 49 en tegen het daarop ingediende amendement 35.

Carl Lang (NI), schriftelijk. – (FR) Een dergelijk verslag aan een communistische afgevaardigde toevertrouwen is een provocatie jegens de honderden miljoenen slachtoffers van het communisme. Mijnheer Catania laat zich in dit verslag inspireren door een ideologie die weliswaar minder bruto is dan het communisme, maar

even totalitair: het euro-mondialisme. In zijn tekst worden de meest fundamentele mensenrechten namelijk ontkend:

- het recht op leven, door abortus en euthanasie te bevorderen;
- het recht van ieder kind om een vader en een moeder te hebben, door de lidstaten te verzoeken "het beginsel van wederzijdse erkenning van homoseksuele paren, of zij nu gehuwd zijn of in een geregistreerde partnerschap samenleven" toe te passen;
- het recht van de Europese volkeren op zelfbeschikking en om zichzelf te blijven, dat met voeten wordt getreden door voorstellen om Europa nog meer open te stellen voor immigratie uit de hele wereld – een ontwikkeling waaraan de onderdanen van onze landen zich zouden moeten aanpassen;
- en democratie, aangezien het verslag pretendeert onder het Verdrag van Lissabon te vallen, dat verworpen is door de Ierse kiezers.

Om onze vrijheden en de identiteit van onze volkeren te beschermen is het nu meer dan ooit noodzakelijk om te bouwen aan een nieuw Europa, aan het Europa van vrije en soevereine naties.

Nils Lundgren (IND/DEM), schriftelijk. – (SV) De Junilijst is van mening dat de bescherming van de grondrechten en fundamentele vrijheden van het grootste belang is, zowel binnen als buiten de EU. Het is enorm belangrijk dat de lidstaten van de EU de grondrechten en fundamentele vrijheden eerbiedigen, en men kan de controle hierop natuurlijk niet aan de lidstaten zelf overlaten. De Junilijst laat zich kritisch uit over de oprichting van een nieuw Europees Bureau op dit gebied en over de ambitie om een 'extern beleid' te voeren. Wij vinden dat de VN, en niet de EU, met hun mondiale draagwijdte en hun lange ervaring en competentie, beter de noodzakelijke maatregelen kunnen doorvoeren en controleren.

Ik heb daarom tegen het verslag in zijn geheel gestemd, maar ik sta welwillend tegenover een aantal adviezen in het voorstel, waar ik voor heb gestemd. Ik juich het toe dat het verslag de onrechtvaardige behandeling van de gevangenen in de Amerikaanse gevangenis Guantánamo behandelt. Er is slechts één weg: of de gevangenen voor het gerecht dagen of ze in vrijheid stellen!

Ik maak mij ernstig zorgen over de bijzondere kwetsbaarheid van personen uit verschillende minderheidsgroeperingen, en ik ben de mening toegedaan dat er, zowel op nationaal als internationaal niveau, maatregelen moeten worden genomen. Ik heb voor dit verslag gestemd, maar ik betwijfel of een gerechtelijk kader op Europees niveau een goede oplossing voor het probleem zal zijn.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) In het verslag over de grondrechten in de Europese Unie zijn door mij ingediende amendementen opgenomen. Deze amendementen zijn naar mijn mening belangrijk voor de Roemeense burgers (bijvoorbeeld het amendement betreffende de afschaffing van de beperkingen op de arbeidsmarkt voor burgers van nieuwe lidstaten).

Bovendien ben ik het met veel punten in dit verslag eens, zoals met de strategie voor integratie van de Roma, de bescherming van minderheden, de rechten van migrerende werknemers en de bescherming van het kind.

Het verslag bevat echter ook elementen die fundamentele principes van de Roemeense samenleving in twijfel trekken (zoals het gezin als hoeksteen van de samenleving) of die in strijd zijn met Roemeense wetgeving (zoals het gebruik van drugs).

Daarom heb ik bij de eindstemming tegen dit verslag gestemd.

David Martin (PSE), schriftelijk. – (EN) Ik ben verheugd over deze resolutie, waarin de belangrijkste zorgen in verband met de situatie van de grondrechten in de Unie in kaart worden gebracht en samengevat, en over de aanbevelingen met betrekking tot de manier waarop de mensenrechten in de lidstaten bevorderd kunnen worden.

Mary Lou McDonald (GUE/NGL), schriftelijk. – (EN) In het verslag-Catania over de situatie van de grondrechten in de Europese Unie in de periode 2004-2008 wordt onderstreept dat het nodig is de rechten van minderheden te beschermen en alle discriminatie tegen alle kwetsbare categorieën te bestrijden.

Ik juich dit verslag toe. Het bevat belangrijke elementen uit de Schriftelijke Verklaring 111 over het uit de wereld helpen van dakloosheid, die in april 2008 door het Europees Parlement werd aangenomen.

Ik juich vooral het feit toe dat in het verslag wordt aangedrongen op winternoodplannen voor daklozen, op een alomvattende definitie van dakloosheid en het verzamelen van betrouwbare statistische gegevens over dakloosheid in de EU.

Het uit de wereld helpen van dakloosheid is in de Europese Unie een fundamentele kwestie. Dit verslag is nog een stap om bij de Europese Raad, de Commissie en de lidstaten aan te dringen op maatregelen tegen dakloosheid.

Ten slotte zal het Verdrag van Lissabon de situatie van de grondrechten in de EU niet verbeteren. Steun voor dit verslag houdt dus geen steun in voor dat Verdrag. In feite druist de weigering van het Europees Parlement het Ierse 'nee' te respecteren, recht in tegen de geest van het Handvest.

Andreas Mölzer (NI), *schriftelijk*. – (DE) Dat de bevolking van bepaalde lidstaten van de EU besluiten dat ze homoseksuele paren het recht willen geven om te trouwen, een erkend partnerschap te sluiten of kinderen te adopteren betekent niet dat andere lidstaten kunnen worden gedwongen om dat ook te doen. Wanneer religieuze hoogwaardigheidsbekleders of politici vanwege hun overtuigingen niet homo-euforisch zijn – zoals voorgeschreven door de politiek correcte mainstream – mogen ze vanwege die overtuigingen niet worden veroordeeld of vervolgd. Dat geldt ook voor de botte bijl van het racisme, waarvan vrolijk gebruik wordt gemaakt tegen iedereen die foute ontwikkelingen op het gebied van asielrecht en de behandeling van buitenlanders aan de kaak stelt.

In de praktijk wordt via een ondemocratisch achterdeurtje geprobeerd om de lidstaten de erkenning van homoseksuele partnerschappen op te dringen – dat is waarschijnlijk een voorproefje van wat ons te wachten staat wanneer het verdrag van Lissabon wordt omgezet. En iedereen die de moed heeft om kritiek te uiten op homoseksualiteit of op wat er allemaal gebeurt in het asielwezen of in de omgang met buitenlanders wordt met behulp van het strafrecht uitgerangeerd, wat haaks staat op het mensenrecht van vrijheid van meningsuiting. Daarom moeten we het verslag-Catania absoluut afwijzen.

Alexandru Nazare (PPE-DE), *schriftelijk*. – (RO) Het door Giusto Catania gepresenteerde verslag staat vol algemene interpretaties en aanbevelingen met betrekking tot de situatie van de grondrechten in de lidstaten van de Europese Unie. De rechtsgrondslag die we nodig hebben bestaat echter al: het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden. Nieuwe wetgeving heeft voor ons nu geen prioriteit. Veeleer moeten we ervoor zorgen dat de bestaande regels effectief worden uitgevoerd.

Een van de in dit verslag behandelde kwesties is het vrij verkeer van werknemers, dat momenteel helaas niet voor alle Europese burgers in gelijke mate mogelijk is. Hoewel de tweejarige periode van arbeidsmarktbeperkingen voor de nieuwe lidstaten aan het eind van 2008 afliep, hebben zes lidstaten de periode van beperkingen voor Roemenië en Bulgarije met drie jaar verlengd. Deze verlenging wordt gerechtvaardigd op grond van de huidige financiële crisis. Het verslag stelt dit probleem niet expliciet aan de orde, hoewel de EU-burgers hierdoor verschillend worden behandeld, wat in dit geval niet gerechtvaardigd is.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE-DE), *schriftelijk*. – (RO) Ik heb tegen dit verslag gestemd, dat afgezien van ten minste tien punten waarop je kritiek kunt leveren (en dan drukken wij ons nog vriendelijk uit), een onacceptabele verwijzing bevat naar Aanbeveling 1201 van de Raad van Europa. Deze aanbeveling had niet mogen worden aangehaald zonder nauwkeurig uit te leggen welke interpretatie hieraan moet worden gegeven. Een mogelijke interpretatie is namelijk dat collectieve rechten moeten worden verleend aan minderheden of territoriale autonomie moet worden toegekend op grond van etnische criteria. Ik ben verheugd over de goedkeuring van Aanbeveling 35. Dat is heel verstandig, maar een aantal punten van dit verslag is naar mijn mening onacceptabel.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL), *schriftelijk*. – (EL) Met het verslag wordt geprobeerd het zogenaamde “democratisch en sociaal tekort” van de in hart en nieren reactionaire EU enigszins op te vullen. Op die manier wil men de EU aantrekkelijker maken en het door het volksvijandige EU-beleid veroorzaakte ongenoegen van zijn scherpe kantjes ontdoen. Met het verslag wordt instemming betuigd met alle reactionaire principes en organen waar de EU steun aan heeft betuigd, zoals de vier vrijheden van het Verdrag van Maastricht, enzovoort, en worden pogingen ondernomen om de toepassing ervan nog efficiënter te maken.

Dit verslag gaat vooral uit van het Handvest van de grondrechten van de EU, dat het volksvijandige Verdrag van Lissabon vergezelt en ver achter blijft bij het niveau van de rechten die in vele lidstaten zijn verankerd. Het is grotendeels een verslag met ideeën en abstracte vrome wensen. Daarin worden de grondrechten, zoals

het recht van arbeid, onderwijs en gezondheid, slechts gezien als “kansen” die “op gelijkwaardige wijze” aan iedereen moeten worden geboden, wat natuurlijk in de praktijk onhaalbaar is. Daar waar het verslag concreter wordt, wordt voorgesteld alleen extreme verschijnselen van armoede, discriminatie, enzovoort, aan te pakken met maatregelen als een algemene invoering van minimumloon, enzovoort. Wat ten slotte de werkelijke aard van het verslag is, blijkt uit het feit dat nergens wordt verwezen naar antidemocratische besluiten en naar vervolging van politici, zoals het verbod op communistische partijen en andere organisaties, en naar de gevangenisneming van communisten en andere strijders in de EU-lidstaten in Midden-Europa en de Baltische landen.

Dimitrios Papadimoulis (GUE/NGL), schriftelijk. – (EL) Ik heb voor het verslag over de situatie van de grondrechten in Europa gestemd omdat ik van mening ben dat daarin een van de belangrijkste problemen in het EU-bouwwerk wordt behandeld en opbouwende kritiek wordt geuit. Discriminatie bij de uitoefening van de grondrechten houdt vooral verband met gender, leeftijd, afkomst en seksuele geaardheid van de betrokkenen, zoals ook op pertinente wijze tot uitdrukking komt in het verslag. Het probleem verscherpt zich als de slachtoffers van deze schendingen zich hier niet tegen kunnen verzetten, vooral als ze opgesloten zijn in psychiatrische inrichtingen, tehuizen voor minderjarigen, enzovoort. Europa mag niet onverschillig blijven tegenover een dergelijke situatie, zeer zeker daar een sterkere verankering van de mensenrechten zal bijdragen aan een versteviging van de Europese ruimte van vrijheid en veiligheid. Bijgevolg kan ik, ook met het oog op het niet bindend karakter van het Handvest van de grondrechten en de uitermate beperkte mogelijkheid van een particulier om deze in te roepen voor communautaire rechtbanken, alleen maar blij zijn met de voorstellen van de heer Catania voor de invoering van een algemene verplichting voor de communautaire instellingen om rekening te houden met de mensenrechten bij de uitoefening van hun taken, evenals met de voorstellen voor de oprichting van een speciaal bureau voor dat doel.

Zita Pleštinšá (PPE-DE), schriftelijk. – (SK) Het probleem met dit verslag is dat het veel gevoelige zaken behandelt. Hoewel het aanbevelingen bevat op verschillende terreinen, waaronder de rechten van minderheden, heeft de rapporteur ook weer de kwestie van de reproductieve gezondheid in zijn verslag opgenomen.

De voorgestelde amendementen en aanvullingen met betrekking tot reproductieve gezondheid waarmee het EP heeft ingestemd, gaan voorbij aan het recht op leven en maken inbreuk op het subsidiariteitsbeginsel. Eerbied voor elk ongeborn kind en de noodzaak menselijk leven vanaf de conceptie te beschermen zijn voor mij principiële zaken. Ik vind niet dat wij op Europees niveau besluiten moeten nemen over zaken waarover lidstaten andere opvattingen hebben die voortkomen uit hun christelijke tradities. Ik vind niet dat de EU Slowakije, Polen, Ierland en andere lidstaten mag dwingen in te stemmen met abortus of euthanasie, zaken die hun nationale wetgeving niet toestaat. Op Europees niveau praten we altijd alleen over het recht van de moeder om te beslissen over leven en dood van haar kind en vergeten we het recht op leven van het ongeborn kind.

Om deze redenen heb ik tegen het verslag over de situatie van de grondrechten in de Europese Unie (2004-2008) gestemd.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) Het spreekt vanzelf dat de PPE en PD-L (Roemeense Liberaal-democratische partij) fundamentele mensenrechten belangrijk vinden en respecteren en een krachtig standpunt innemen wanneer deze worden geschonden.

Ik heb tegen het verslag-Catania over de situatie van de grondrechten in de Europese Unie (2004-2008) gestemd, omdat het verslag buiten zijn boekje gaat door aanbevelingen te doen en commentaar te leveren op een tijd buiten de jaren 2004-2008, waarop het verslag betrekking had moeten hebben. In plaats van specifieke gevallen van schending van de mensenrechten te behandelen, worden in het verslag-Catania opmerkingen gemaakt en wordt de lidstaten aanbevolen regels toe te passen die in strijd zijn met de nationale regelgeving. In de artikelen 38 en 76 wordt bijvoorbeeld verwezen naar ‘huwelijken tussen personen van gelijk geslacht’, wat niet alleen in strijd is met onze religieuze opvattingen, maar ook met onze juridische opvattingen en ons verstand.

In artikel 149 is sprake van legalisering van het gebruik van drugs, wat in strijd is met het Roemeense strafrecht.

Hoewel het maken van een verslag over de situatie van de grondrechten in de Europese Unie een lofwaardig initiatief is en enkele punten in dit verslag ook wel juist zijn, heb ik op grond van bovenstaande argumenten tegen dit verslag gestemd.

Luís Queiró (PPE-DE), schriftelijk. – (PT) Het is fout te denken dat de grondrechten in de Europese Unie en de lidstaten ten volle gewaarborgd en beschermd zijn. Dat getuigt van een verkeerde analyse en is nadelig

voor het politiek optreden. De grondrechten moeten beschermd en versterkt worden, ook in vrije en democratische samenlevingen. Door dit verslag en dit debat zijn echter andere kwesties op de voorgrond getreden.

Ten eerste is er het nationale toezicht op de bescherming van deze rechten. In samenlevingen als de onze wordt deze functie voornamelijk uitgeoefend in de nationale context, uiteraard zonder afbreuk te doen aan de beroepsmogelijkheden waarover wij op Europees niveau beschikken. Tussen de plicht van de instellingen om over de naleving van de Verdragen te waken en de nationale soevereiniteit blijft er voor elke partij voldoende ruimte over om haar functie te kunnen vervullen, onverminderd het institutionele karakter van de Europese Unie.

Anderzijds wordt er met name in dit verslag ongewenste verwarring gemaakt tussen grondrechten en ideologische opties voor de organisatie van de samenleving. Het is weliswaar interessant om daarover een debat te voeren, maar de pogingen om deze standpunten op te leggen aan de lidstaten, met veronachtzaming van hun op democratische wijze tot stand gekomen wil en het subsidiariteitsbeginsel, is nu net een bewijs van de risico's die verbonden zijn aan het overhevelen van nationale kwesties naar het niveau van de Gemeenschap. Daarom, en ook omdat ik niet akkoord kan gaan met een groot deel van de inhoud van het verslag, heb ik tegen gestemd.

José Ribeiro e Castro (PPE-DE), schriftelijk. – (PT) Als ik in het Ierse referendum voorstander van de nee-campagne was geweest, zou ik het verslag van de heer Catania en zijn aanhangers vol enthousiasme hebben toegejuicht. Het gebrek aan eerbied voor het subsidiariteitsbeginsel en voor de institutionele regels van de Europese Unie en de bevoegdheden van de lidstaten dat in het verslag tot uiting komt, is zo groot dat het al degenen die het wantrouwen ten aanzien van de politieke vraatzucht van Brussel voeden in het gelijk stelt. De aanval op de vrijwaringsclausules, die rechtstreeks uitdrukking geven aan de Verdragen en een fundamentele garantie voor de democratie van de lidstaten zijn, maar volgens dit verslag alleen maar “dienen om bestaande discriminerende praktijken te systematiseren”, is pathetisch en vormt een regelrechte aanslag op de grondrechten van de burgers.

De bewering dat de toetreding van het merendeel van de lidstaten tot internationale verdragen aan de gehele Europese Unie de verplichting oplegt om zich aan de bepalingen van die verdragen te onderwerpen is juridische nonsens. Het is een sprong in het duister die veel verder gaat dan het meest extreme federalisme. Ik verwerp tevens de volkomen perverse uitspraak over het “gebrek aan geloofwaardigheid” van Europa, waarmee we in een “om tactische redenen inferieure positie” belanden: wat ook onze specifieke problemen mogen zijn, Europa is Soedan niet, noch de Volksrepubliek China, noch Cuba, Somalië of Noord-Korea. Kortom, het verslag beweegt zich op politiek controversiële terreinen die niets te maken hebben met de grondrechten, zodat ook de geloofwaardigheid, de inhoudelijke samenhang en de doeltreffendheid van de tekst op de helling komen te staan. Daarom heb ik tegengestemd.

Luca Romagnoli (NI), schriftelijk. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik heb tegen het verslag van collega Catania over de situatie van de grondrechten in de Europese Unie (2004-2008) gestemd.

Ik ben het er niet mee eens dat de lidstaten afbreuk doen aan de actieve rol die de Europese Unie in de wereld speelt als het gaat om de verdediging van de mensenrechten. Ook ben ik het er niet mee eens dat de strijd tegen het terrorisme beschouwd mag worden als een excuus om het niveau van bescherming van de mensenrechten en met name van het recht op persoonlijke levenssfeer omlaag te halen.

Daarom ben ik tegen hetgeen in het verslag staat over de Rom. Zij hebben geen speciale bescherming nodig. Anders zou een situatie ontstaan waarin de Rom zelf worden gediscrimineerd omdat zij in de resolutie worden beschouwd als een etnische groep die anders is dan de andere groepen. Tot slot ben ik het niet eens met de paragraaf over refoulement. De modaliteiten die moeten worden gevolgd om iemand terug te sturen kunnen niet alleen worden beoordeeld aan de hand van deze parameters.

Martine Roure (PSE), schriftelijk. – (FR) Er kan geen Europese ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid bestaan zonder bescherming van de grondrechten. Europa is het aan zichzelf verplicht om op dit gebied het voorbeeld te geven en onberispelijk te zijn.

Er zijn schendingen vastgesteld en onthuld, bijvoorbeeld in gesloten instellingen voor jongeren en ouderen. Dan is er nog het eeuwige probleem van de rampzalige situatie die in sommige gevangenissen heerst, zoals in het vandaag aangenomen verslag wordt benadrukt. Wij moeten er tevens voor strijden dat de sociale rechten worden erkend.

Armoede en onzekerheid op de arbeidsmarkt zijn een aanslag op de mensenrechten. Hoe kunnen wij accepteren dat er – in Europa en in de 21ste eeuw – een situatie bestaat waarin mensen werken, maar zich geen dak boven hun hoofd kunnen veroorloven?

Wij moeten eenieders grondrechten proclameren. De Europese Unie beschikt over een Handvest van de grondrechten.

Laten wij ervoor zorgen dat dit geëerbiedigd wordt!

Toomas Savi (ALDE), schriftelijk. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik heb voor het verslag gestemd en ben vooral blij met de opneming in het verslag van paragraaf 31, waarin het Europees Parlement betreurt dat de EU de uitspraken van het Gerecht van eerste aanleg van 12 december 2006 en 17 december 2008, en van de Britse appelrechter, ten gunste van de *People's Mojahedin Organisation* in Iran niet ten uitvoer heeft gelegd.

De Europese Unie staat voor democratie en rechtsstaat. Daarom is het des te ontstellender dat een van haar instellingen tegen de beginselen van de Unie ingaat. Ik hoop dat de Raad rekening houdt met het standpunt van het Parlement bij het opstellen van de nieuwe 'zwarte lijst' van de EU. Beschuldigingen van terroristische activiteiten moeten gegrond zijn en beslissingen over de vermelding van bepaalde organisaties op de 'zwarte lijst' moeten transparanter zijn.

Met dit soort kwesties mag niet eigenmachtig omgegaan worden, maar er moet gehandeld worden in overeenstemming met de beginselen van de democratie en de rechtsstaat. De EU mag niet toestaan dat de wereldwijde strijd tegen terrorisme ontaardt in een politieke koehandel, en moet daarom de genoemde rechterlijke uitspraken eerbiedigen.

Olle Schmidt (ALDE), schriftelijk. – (SV) Ik interpreteer paragraaf 149 uit het verslag van de heer Catania over de situatie van de grondrechten in de Europese Unie als een dringend verzoek aan de lidstaten om ervoor te zorgen dat gelijke behandeling van patiënten in de gezondheidszorg ook voor verslaafden geldt. Ik heb daarom voor deze paragraaf gestemd.

Csaba Sógor (PPE-DE), schriftelijk. – (HU) De twee laatste uitbreidingsrondes van de Europese Unie, toen de voormalig socialistische staten uit Midden- en Oost-Europa lid werden, hebben een nieuw hoofdstuk geopend wat betreft de houding van de Gemeenschap ten opzichte van de mensenrechten.

In de sindsdien verstreken periode is duidelijk geworden dat de bescherming van de grondrechten – en daarbinnen de rechten van nationale minderheden – juist in de nieuwe lidstaten de grootste uitdaging vormt voor de Europese Gemeenschap.

Giusto Catania onderstreept in zijn initiatiefverslag dat bij de aanpak van de problemen van traditionele nationale minderheidsgemeenschappen de beginselen van subsidiariteit en zelfbeschikking de parameters moeten zijn bij de uitstippeling van het beleid waarmee de situatie van de gemeenschappen in kwestie op geruststellende wijze kan worden geregeld.

In het verslag wordt de toepassing van vormen van culturele, territoriale en regionale autonomie aangemoedigd.

Verder is het toe te juichen dat in het verslag van mijn collega Catania wordt aangedrongen op de uitwerking van een definitie van 'deel uitmaken van een nationale minderheid', alsmede een aanbeveling wordt gedaan om een minimaal waardesysteem op te stellen voor de Gemeenschap met het oog op de bescherming van de rechten van deze minderheden.

Bart Staes (Verts/ALE), schriftelijk. – Het beschermen en bevorderen van fundamentele rechten vormen de basis voor onze Europese democratie en zijn de belangrijkste voorwaarden om onze Europese ruimte van vrijheid, veiligheid en gerechtigheid te versterken. Het is dan ook evident dat deze rechten in de praktijk mee deel uitmaken van de doelstellingen van de verschillende EU-beleidsdomeinen.

Daarnaast vragen we aan de Raad om in de jaarlijkse verslagen over de mensenrechten ook een analyse te maken van de situatie in de wereld en in elke lidstaat van de EU, dit in het belang van Europa's kredietwaardigheid om geen dubbele standaarden te gebruiken in haar interne en externe beleid. De amendementen van de Verts/ALE-Fractie over antidiscriminatie, minderheidsrechten en sociale rechten werden geheel of voor een groot deel overgenomen.

Ook zijn we er in geslaagd een verwijzing te laten opnemen naar de noodzaak om rekening te houden met de fundamentele rechten in de wetgeving van strafrechtprocedures. Het rapport-Catania brengt de problemen

inzake fundamentele rechten in kaart en geeft aanbevelingen om deze op te lossen. Het krijgt dan ook mijn volledige goedkeuring want bij de Groenen staat respect voor alle mensen en hun fundamentele rechten centraal, onafhankelijk van geslacht, leeftijd, nationaliteit en sociaal-economische achtergrond.

Catherine Stihler (PSE), schriftelijk. – (EN) Ik was blij met de steun van het Europees Parlement voor de verwijdering van de PMOI van de lijst van terreurorganisaties. In Iran zijn twintigduizend mensen die zich tegen het regime verzetten, vermoord. Zo lang de PMOI op de terreurlijst blijft staan, worden er alleen maar meer mensen in Iran vermoord als ze uiting geven aan hun oppositie tegen het regime. De EU moet het voorbeeld van het Verenigd Koninkrijk volgen en de PMOI van de terreurlijst verwijderen.

Andrzej Jan Szejna (PSE), schriftelijk. – (PL) Tijdens de stemming van vandaag heb ik voor het verslag van de heer Catania over de situatie van de grondrechten in de Europese Unie gestemd.

Spijtig genoeg worden de grondrechten in de Europese Unie nog regelmatig geschonden. Er worden hoofdzakelijk gevallen van discriminatie van minderheden en schending van de privacy vastgesteld. Ook de toepassing van gelijke kansen en in het bijzonder van het recht op gelijke behandeling van vrouwen, is problematisch. De rapporteur heeft zich tot de lidstaten gericht met het verzoek om argumenten te verwerpen die op basis van tradities en geloof geweld tegen en discriminatie van vrouwen wettigen.

In vele landen van de Europese Unie zijn burgers het slachtoffer van discriminatie en armoede, en dit geldt in het bijzonder voor de zwaksten, dat wil zeggen voor kinderen. In het verslag worden terecht alle vormen van geweld tegen kinderen, zoals huiselijk geweld, seksueel misbruik en lijfstraffen op school veroordeeld.

De lidstaten slagen er niet in controle uit te oefenen op de praktijken op het gebied van de mensenrechten. De geloofwaardigheid van het buitenlands beleid van de Unie in de wereld heeft daaronder te lijden. Ik ben van mening dat de Gemeenschap niet met twee maten mag meten in de uitvoering van haar binnenlands en buitenlands beleid.

Konrad Szymański (UEN), schriftelijk. – (EN) Wat mij betreft is het verslag-Catania vooral belangrijk omdat het ons eraan herinnert dat we binnen de EU onze eigen problemen onder ogen moeten zien. Daarom moeten we heel voorzichtig zijn met het aannemen van een "Ik ben beter dan jij"-houding als we commentaar geven op mensenrechten buiten de EU.

Ik heb in de Tijdelijke Commissie gezeten die zich bezighield met de buitenwettelijke overdrachten door de CIA. Dat was in de eerste plaats een platform voor linkse groeperingen om hun zwarte schaap, de Verenigde Staten, aan te vallen.

Ik ben van mening dat we de CIA en de Verenigde Staten dankbaar moeten zijn dat ze Europeanen helpen beschermen tegen terroristen die eropuit zijn onschuldige burgers te vermoorden. Het is een aanklacht tegen onze eigen samenlevingen dat we Amerika deze klus moesten laten opknappen.

Absolutisme met betrekking tot de mensenrechten speelt diegenen die ons wilden vernietigen in de kaart en zet de mensenrechten van onze eigen burgers op het spel.

Daarom heb ik tegen het verslag gestemd.

Konrad Szymański (UEN), schriftelijk. – (PL) Het verslag over de grondrechten in de Europese Unie in de jaren 2004-2008, dat vandaag door het Europees Parlement aangenomen werd, bevat voorstellen voor de wederzijdse erkenning van homoseksuele partnerschappen in alle landen van de EU en het opnemen van dergelijke relaties in de wetgeving van de lidstaten. In een ander deel verdedigt het verslag de zogenaamde reproductieve rechten, die volgens het internationale recht onder andere vrije toegang tot abortus betekenen. Het Parlement breidde zijn kritiek op zogenaamde discriminerende uitspraken uit door religieuze leiders tot de auteurs van zulke uitspraken te rekenen.

Het verslag over de grondrechten in de EU werd door de Europese linkse partijen misbruikt om stellingen in verband met abortus en homoseksualiteit te promoten, die niets met grondrechten te maken hebben. In het internationale of Europese recht zijn geen documenten te vinden die het bestaan van zulke "rechten" bevestigen.

Hoewel het verslag geen bindend karakter heeft, is dit het schadelijkste document dat tijdens deze zittingsperiode van het Europees Parlement aangenomen werd. Het is de zoveelste poging om het begrip grondrechten te herdefiniëren en de interpretatie ervan te wijzigen zonder dat daarvoor stappen ondernomen moeten worden om op VN- of EU-niveau de inhoud van bepaalde verdragen te wijzigen.

Een ander aspect van het verslag is het voorstel om in de EU een bijzondere richtlijn in te voeren die zogenaamd homofobie optreden bestraft. Als men ziet hoe ruim en onduidelijk deze formulering is, dan moet men ze beschouwen als een poging om homoseksuele milieus aan het democratische recht op vrije kritiek te onttrekken. De toepassing van dit voorstel zou kunnen leiden tot censuur.

De uitslag van de eindstemming (401 voor; 220 tegen; 67 onthoudingen) toont aan dat de parlementsleden over het verslag sterk van mening verschillen. Dit is een nederlaag voor de rapporteur, want de grondrechten zouden het Parlement moeten verenigen in plaats van het te verdelen.

Charles Tannock (PPE-DE), schriftelijk. – (EN) Ik had graag gewild dat in dit verslag beter was gekeken naar de situatie van wezen en gehandicapte kinderen in zorginstellingen in Roemenië en Bulgarije, de jongste EU-staten.

Voor deze landen tot de EU toetraden, bestond er grote ongerustheid over de normen met betrekking tot de zorg voor wezen en kinderen in inrichtingen. Misschien kan in het volgende verslag gedetailleerder op dit onderwerp ingegaan worden.

Meer in het algemeen gesproken heb ik mijn mening over dit verslag reeds vorige maand tijdens het debat laten horen. Het baart mij zorgen dat onze mensenrechtencultuur kennelijk door absolutisme besmet is geraakt en dat we door aandacht te schenken aan de rechten van misdadigers en terroristen in feite de rechten alle andere mensen ondermijnen.

Ik ben met name van mening dat zaken als abortus en anticonceptie niet door de Europese Unie behandeld mogen worden, maar met passende wetgeving door de lidstaten geregeld moeten worden. Ik heb verder bezwaar tegen de oproep om het Handvest van de grondrechten te laten primeren boven de wetgeving van het Verenigd Koninkrijk, dat via onderhandelingen ervoor heeft gezorgd dat het van de bepalingen in het Handvest is vrijgesteld.

Ik heb mij daarom van stemming onthouden.

Thomas Ulmer (PPE-DE), schriftelijk. – (DE) Ik heb tegen het verslag-Catania gestemd. Het verbaast me dat de diensten van het Parlement het in deze vorm überhaupt hebben toegelaten. Het staat absoluut haaks op het gebod van de subsidiariteit. Inhoudelijk rammelt het aan alle kanten. De nationale staten mogen zich niet laten bevoogden en uit de macht laten zetten; het gaat hier om elementaire rechten. Hier is geprobeerd om ten koste van de meerderheden rechten van minderheden er door te drukken, waarvoor echter op nationaal niveau geen draagvlak bestaat. Een positieve houding ten opzichte van abortus is voor mij ondenkbaar. Het eigenlijke onderwerp, de mensenrechten en de omzetting daarvan in de afgelopen vier jaar, komt niet aan de orde.

Thomas Wise (NI), schriftelijk. – (EN) Ik heb mij bij de hoofdelijke stemming over paragraaf 62 van stemming onthouden, omdat ik vind dat ieder land – en de EU is geen land – ervoor moet zorgen dat wetgeving inzake genitale verminking van vrouwen op lokaal vlak gemaakt en toegepast wordt. Een internationale overeenkomst zou beter zijn en van een meer vooruitziende blik getuigen. De EU heeft op dit moment geen bevoegdheden op het gebied van gezondheid en moet daar ook niet naar streven.

Ik heb mij ook van stemming onthouden over paragraaf 72, omdat ik mij zorgen maak over de gevolgen daarvan voor de vrijheid van meningsuiting. Discriminerende opmerkingen zijn te betreuren, maar wakkeren niet noodzakelijkerwijze 'haat en geweld' aan. Het feit dat ons gevraagd wordt hiermee in te stemmen, zal betekenen dat mensen die dat willen dit eventueel als bewijs kunnen aanvoeren.

Mijn besluit om mij van stemming te onthouden over amendement 54 is gebaseerd op mijn verzet tegen vrij verkeer van personen binnen de EU en tegen het beginsel van wederzijdse erkenning. Dit besluit weerspiegelt geenszins mijn standpunt over relaties tussen personen van hetzelfde geslacht, want ik ben het ermee eens dat deze personen dezelfde rechten moeten hebben als alle anderen.

Anna Záborská (PPE-DE), schriftelijk. – (FR) Het Europees Parlement heeft zojuist het verslag-Catania over de situatie van de grondrechten aangenomen. Ofschoon wij onlangs het zestigjarig bestaan van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens hebben gevierd, wordt in dit verslag onderzocht wat wij onder grondrecht verstaan.

Zeker, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie was het resultaat van een consensus die werd bereikt na meer dan een jaar van onderhandelingen tussen verschillende pressiegroepen en lobbyisten, vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld en nationale regeringen, enz. Deze exercitie,

waaraan wij, als vertegenwoordigers van de Oostbloklanden, niet gevraagd waren deel te nemen, is in meer dan een opzicht interessant. Zoals in het verslag-Catania wordt onderstreept, is het Handvest een tekst die niet juridisch bindend zal zijn zolang het Verdrag van Lissabon niet door alle lidstaten is geratificeerd.

Het Europees Bureau voor de grondrechten, dat in Wenen, Oostenrijk, gevestigd is, baseert zich echter volledig op deze politieke tekst om zijn standpunten te rechtvaardigen. Het is dan ook interessant om na te gaan hoe de grondrechten in de zin van het Handvest worden opgevat door te kijken naar de onderwerpen die door het Europees Bureau voor de grondrechten worden behandeld. Het is des te interessanter als we daarbij de aandacht richten op het netwerk van FRALEX-deskundigen. Deze deskundigen zijn in de zomer van 2008 aangeworven en voor het merendeel afkomstig van het Nederlandse netwerk Human European Consultancy.

Ontwerpresolutie (B6-0624/2008)

Dragoş Florin David (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) Ik heb voor deze resolutie gestemd aangezien de ratificatie van het Verdrag een belangrijke bijdrage zal leveren aan de wereldwijde bevordering van normen inzake fatsoenlijk werk. Hiermee wordt ook steun gegeven aan de overeenkomst van de sociale partners inzake bepaalde aspecten van de arbeidsomstandigheden van werknemers in de zeescheepvaartsector, omdat er een juist evenwicht wordt bereikt tussen de noodzaak om de arbeidsomstandigheden te verbeteren en de bescherming van de gezondheid en veiligheid van zeelieden, en ook omdat deze beroepsgroep in Roemenië bestaat.

Constantin Dumitriu (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) De door Mary Lou McDonald ingediende resolutie geeft een opsomming van de belangrijkste punten waar in het voorstel voor een richtlijn van de Raad inzake het verdrag betreffende maritieme arbeid van 2006 en tot wijziging van Richtlijn 1999/63/EG (COM(2008)0422) rekening mee moet worden gehouden.

Maritiem personeel moet onder uiterst moeilijke, vaak gevaarlijke omstandigheden werken. Daarom hebben we behoefte aan normen voor arbeidsomstandigheden, waardoor we rekening kunnen houden met de gezondheid en veiligheid van de werknemers, en ook aan duidelijke voorschriften voor hun werk. Ten eerste moet er bij het bepalen van deze normen aandacht worden geschonken aan de behoeften en problemen waar de werknemers en werkgevers in de maritieme sector op hebben gewezen, terwijl de lidstaten ook een zekere mate van flexibiliteit in de uitvoering hiervan moet worden verleend.

Na de documenten die we nu op Europees niveau aannemen, moeten de lidstaten actie ondernemen en moet de Commissie controle uitoefenen, opdat we ervan verzekerd zijn dat de voorschriften worden toegepast. Bovendien kan de Europese Unie op het gebied van maritieme arbeidsnormen leiderschap tonen door deze normen om te zetten in principes die overal ter wereld kunnen worden toegepast.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), schriftelijk. – (PT) Wij hebben voor het verslag over het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot tenuitvoerlegging van de overeenkomst tussen de Associatie van reders van de Europese Gemeenschap en de Europese Federatie van vervoerswerknemers inzake het verdrag betreffende maritieme arbeid van 2006 en tot wijziging van Richtlijn 1999/63/EG gestemd, omdat het de internationale minimumnormen inzake arbeidsrechten consolideert. Dat is belangrijk om garanties te bieden voor betere werkomstandigheden en meer veiligheid. Daarbij moet worden gegarandeerd dat deze beroepsgroep in zijn waardigheid wordt gerespecteerd.

Tot onze spijt zijn de suggesties van onze fractie niet overgenomen. Ik denk dan vooral aan de voorstellen om een einde te maken aan alle rechtsonzekerheid en belemmeringen van het werk dat de sociale partners hebben verricht om overeenstemming te bereiken. In het verdrag zelf wordt gesteld dat de landen beter geen soepelheid kunnen betrachten, en dat is nu net wat het voorstel voor een richtlijn, met de instemming van de sociale partners, beoogt. Daarom zijn het derhalve niet eens met de meerderheid van het Europees Parlement die een verwijzing naar deze soepelheid heeft opgenomen in paragraaf 6.

Luca Romagnoli (NI), schriftelijk. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik wil kenbaar maken dat ik voor de resolutie over het Verdrag inzake maritieme arbeid 2006 heb gestemd (procedures betreffende de sociale dialoog).

Ik geef volledige steun aan de door de sociale partners gesloten overeenkomst over een aantal aspecten van de arbeidsomstandigheden van werknemers in de scheepvaartsector, daar deze overeenkomst een goed evenwicht is tussen de noodzaak de arbeidsomstandigheden te verbeteren en de noodzaak de gezondheid en veiligheid van zeelieden te beschermen. Ik ben er bovendien van overtuigd dat het van essentieel belang

is mondiale minimumnormen voor de werkgelegenheid en de gezondheids- en veiligheidvoorwaarden voor op zee werkend personeel of personeel aan boord van zeeschepen toe te passen. Tot slot ben ik voldaan over de rol die de sociale partners hebben gespeeld om de veiligheids- en gezondheidsomstandigheden van de werknemers te verbeteren.

- Verslag-Andrikiënè (A6-0498/2008)

Alessandro Battilocchio (PSE), schriftelijk. – (IT) Ik het hiervoor gestemd. Wij beseffen nu meer dan ooit hoe belangrijk de rol is die een orgaan als de VN-Raad voor de Mensenrechten (UNHRC) kan spelen. Het tot nu toe door de Mensenrechtenraad verrichte werk moet worden ondersteund. Ook moeten wij waardering hebben voor de actieve rol die de EU in de UNHRC speelt, ofschoon deze instelling onmiskenbaar behept is met beperkingen wegens onder meer de afwezigheid van de Verenigde Staten van Amerika. Door deze afwezigheid komt de EU vaak alleen te staan. Dat mag echter geen alibi zijn voor de EU. Integendeel, de EU moet politieke inspanningen ondernemen om een eensgezind en coherent leiderschap op te bouwen en daarbij de tegenstellingen tussen geografische blokken – tegenstellingen die zich ook vaak in de EU zelf hebben voorgedaan – zien te overbruggen.

Er moet dus nog heel veel werk worden verricht voordat de UNHRC meer geloofwaardigheid en gezag zal weten te verwerven en voordat vermeden kan worden dat een aantal regeringen zich blijft onttrekken aan de internationale verplichtingen. Daarom ben ik voorstander van een nieuwe analyse met het oog op de toetsing, en bevestig ik dat de versterking van de UNHRC een belangrijke etappe is op de weg van de beschaving, waar de EU altijd steun aan heeft gegeven.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) Ik heb ingestemd met het verslag Andrikiënè over de toekomst van de VN-Raad voor de Mensenrechten, omdat ik denk dat de EU een langetermijnstrategie nodig heeft voor de activiteiten van deze instelling, die het belangrijkste wereldwijde forum voor mensenrechten moet worden. Ik ben van mening dat de EU-lidstaten eensgezinder en efficiënter moeten zijn in hun pogingen om een breder draagvlak te creëren voor bepaalde algemene standpunten van de EU inzake mensenrechten.

De EU moet mondiaal leider worden en initiatieven nemen voor strategieën voor de wereldwijde bescherming van mensenrechten. We moeten de aandacht meer richten op het bevorderen van economische, sociale en culturele mensenrechten, omdat armoede, achterstand en een laag opleidingsniveau onder de bevolking negatieve multiplier-effecten hebben.

De EU moet coalitievormende mechanismen in het leven roepen en over specifieke kwesties regelmatig bijeenkomsten met alle democratische landen op andere continenten organiseren, om een veel bredere steun voor haar standpunten te krijgen. Het is ook van cruciaal belang dat de landen mensen naar internationale fora sturen die echte deskundigen zijn op het desbetreffende terrein, iets wat in het verslag van mevrouw Andrikiënè dringend en geheel terecht wordt aanbevolen.

Philip Claeys (NI), Koenrad Dillen (NI), schriftelijk. – Ik heb tégen dit verslag gestemd, omdat deze VN-Mensenrechtenraad totaal geen legitieme instelling kan worden genoemd. Het is voor mij onaanvaardbaar dat landen als Cuba, Saoedi-Arabië, Egypte, Pakistan, Jordanië en een aantal Afrikaanse regimes resoluties kunnen uitvaardigen die de mensenrechtensituatie in andere landen hekelen. De situatie van andersdenkenden en andersgelovigen in deze landen maakt deze instelling totaal ongeloofwaardig.

Dragoș Florin David (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) Ik heb ingestemd met deze ontwerpresolutie van het Europees Parlement omdat eerbiediging, bevordering en waarborging van het universele karakter van de mensenrechten een geïntegreerd onderdeel van het juridisch acquis van de Europese Unie vormen en dit een van de fundamentele principes van de EU is. Ik heb hier ook voor gestemd omdat de VN en de UNHRC tot de organisaties behoren die het meest geschikt zijn om veelomvattende kwesties in verband met mensenrechten en problemen in de humanitaire sector aan te pakken. Ik beschouw mensenrechten en democratie als zeer belangrijke elementen in de buitenlandse betrekkingen en het buitenlands beleid van de EU.

Neena Gill (PSE), schriftelijk. – (EN) Voorzitter, ik heb met veel genoegen gestemd voor het verslag-Andrikiënè over de Raad voor de Mensenrechten van de Verenigde Naties, want ik ben blij dat die organisatie veel geloofwaardiger is dan haar voorganger, de VN-Commissie voor de Mensenrechten. De VN-Commissie voor de Mensenrechten was zwaar in diskrediet gebracht wegens de dubieuze staat van dienst van een aantal ledenlanden op het gebied van de mensenrechten.

Regelmatige toetsing van de stand van zaken met betrekking tot mensenrechten is van doorslaggevend belang voor een goede reputatie van de raad. Dat is vooral van belang met het oog op de volgende toetsingsronde, waarbij Rusland, Cuba, Saoedi-Arabië en China betrokken zijn.

Ik juich ook de bepalingen in het verslag toe die tot doel hebben de coördinatie tussen de EU-lidstaten over die onderwerpen te evalueren. Het is essentieel dat de EU, die als organisatie de mensenrechten in het middelpunt van haar missie plaatst, samen met andere multinationale partners met soortgelijke idealen, zoals de VN, streven naar een betere samenwerking. Samenwerking is essentieel om ervoor te zorgen dat om commerciële of strategische redenen de verdediging van de mensenrechten niet langer afgedaan wordt als een doelstelling van buitenlands beleid.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), schriftelijk. – (PT) Uit dit verslag blijkt dat het Europees Parlement enigszins ontevreden is met de VN-Raad voor de Mensenrechten (UNHRC), aangezien de EU-lidstaten “numeriek in de minderheid zijn”, wat volgens het Europees Parlement “een ernstige belemmering vormt voor het vermogen van de EU om de agenda van de UNHRC te beïnvloeden” en de door haar geambieerde “leidersrol” te vervullen.

Deze arrogante visie is gebaseerd op de onaanvaardbare poging om de EU voor te stellen als het na te volgen voorbeeld op het gebied van de mensenrechten. Het is immers bewezen dat het Europese mensenrechtenbeleid hypocriet is, zoals onder meer is gebleken uit de medeplichtigheid van de EU met Israël. Het feit dat de EU zich van stemming over de resolutie van de UNHRC over Palestina heeft onthouden, spreekt in dit verband boekdelen.

Het verslag staat bol van de tegenstrijdigheden, met name wanneer het “de toenemende verdeling van de UNHRC in regionale blokken” betreurt en tegelijkertijd verklaart het streven van de EU naar “een gecoördineerd gemeenschappelijk standpunt in de UNHRC” te steunen. Is dat soms geen blokvorming? Of is blokvorming alleen maar afkeurenswaardig als de EU er geen baat bij heeft?

In tegenstelling tot het Europees Parlement vinden wij het niet “betreurenswaardig” dat de Verenigde Staten niet in de UNHRC vertegenwoordigd zijn. De eerste reden is dat zij de mensenrechten en het internationaal recht voortdurend met voeten treden, en de tweede reden is dat zich niet kandidaat hebben gesteld omdat ze bang waren niet gekozen te worden. Het waarom is duidelijk...

Nils Lundgren (IND/DEM), schriftelijk. – (SV) Dit verslag bevat verrassend veel verstandige standpunten, in aanmerking nemende dat het van de Commissie buitenlandse zaken komt. Hierin wordt bijvoorbeeld het standpunt gehuldigd dat het positief is dat de lidstaten van de EU steeds vaker zelf het woord nemen en niet het voorzitterschap van de EU het woord laten voeren voor alle landen. Dit soort uitlatingen zijn zeer ongebruikelijk, en ik juich deze toe.

Er zijn echter helaas te weinig positieve punten. Een van de meest bedenkelijke bewoordingen is terug te vinden in overweging H, waar men zich ergert over “de voortdurende wens van de lidstaten om zelfstandig in de VN te opereren”. “Één staat, één stem”, is tenslotte een van de hoekstenen van de VN. Verder betreurt de Commissie buitenlandse zaken dat de UNHRC steeds verder in regionale blokken wordt verdeeld. Paradoxaal genoeg lijken bepaalde “regionale blokken”, zoals bijvoorbeeld de EU, gewenst.

Het Europees Parlement is, kan en mag er niet garant voor staan dat de rechten van de mens in de wereld niet worden geschonden. Dit blijkt vooral uit de opmerkingen over homoseksuelen die collega's in dit Parlement hebben gemaakt. Zelfs als de bedoeling in het verslag waarschijnlijk goed is, heb ik tijdens de stemming van vandaag tegen gestemd.

Andreas Mölzer (NI), schriftelijk. – (DE) De EU beweert dat ze mensenrechten en democratie in alle externe betrekkingen op de voorgrond plaatst. In dit Parlement verzoeken we de EU om bij de ratificatie van verdragen goed te letten op de geloofwaardigheid van onze partners op het gebied van mensenrechten. Is echter de geloofwaardigheid van de EU al niet lang naar de maan? Daar hebben de CIA-vluchten, de halfslachtige protesten tegen de martelgevangenen van de VS en het zigzagbeleid op het gebied van het internationale recht, bijvoorbeeld tijdens de Kosovo-crisis, wel voor gezorgd.

Hoe kan een gemeenschap die, naar het heet, democratie hoog in haar vaandel schrijft, de resultaten van referenda loochenen, stemmingen herhalen tot ze het gewenste resultaat hebben opgeleverd en de lidstaten bestraffen voor de resultaten van verkiezingen? Als het respect voor de zo vaak genoemde waardengemeenschap de EU werkelijk na aan het hart zou liggen, had ze de onderhandelingen over de toetreding van Turkije al lang afgebroken, uiterlijk sinds daar zulke oorlogszuchtige taal wordt gebedigd. De Unie zou zich werkelijk moeten inzetten voor de rechten van mensen en volkeren en voor gezamenlijke

waarden. In plaats daarvan worden er echter dit moment naar het schijnt ieder jaar ongeveer vijftien miljoen euro verkwest voor een overbodig Europees Bureau voor de grondrechten (FRA).

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) Ik heb ingestemd met het verslag over de ontwikkeling van de VN-Raad voor de mensenrechten. Hoewel ik erken dat er onbetwistbare resultaten op dit gebied zijn bereikt en er inspanningen zijn ondernomen om meer geloofwaardigheid en een hoger niveau van bescherming van mensenrechten te creëren, ben ik ervan overtuigd dat het functioneren van deze instelling in de toekomst verbeterd kan worden.

Tegelijkertijd moet de Europese Unie naar mijn mening haar actieve, vooraanstaande rol bij het opzetten en functioneren van deze VN-Raad zien te behouden.

Ik stel het ook op prijs dat het verslag de Europese Unie oproept om nog eens duidelijk te verklaren dat de mensenrechten universeel, ondeelbaar en onafhankelijk zijn en dit krachtig te verdedigen.

Luís Queiró (PPE-DE), schriftelijk. – (PT) De Verenigde Naties en de bijbehorende agentschappen en organisaties houden ons per definitie een spiegel van de wereld voor. Vandaar dat het beeld dat zij weerspiegelen niet overeenkomt met dat wat wij zouden willen zien, of met dat wat wij zelf graag zouden willen creëren. Dat moeten wij in het debat over de VN-Raad voor de mensenrechten goed voor ogen houden.

Debatteren en bij stemming beslissen over de mensenrechten in de wereld met landen die deze rechten aan hun laars lapen, kan alleen maar een bizar resultaat opleveren. Het gaat daarbij niet alleen om legitimiteit; het is bovenal een kwestie van taal. Welke evaluatienorm hebben de regeringen van Libië of Zimbabwe gemeen met democratische landen die verantwoording afleggen aan hun bevolking? Ongetwijfeld geen enkele. Maar dat is nu net de bestaansreden van de diplomatie, die de dialoog tussen mensen met verschillende talen moet bevorderen. Tussen gelijken hoeft niet bemiddeld te worden.

Daarom moet de oprichting van forums voor dialoog en overleg gestimuleerd en bevorderd worden. Anders geloof ik niet dat wij onze waarden en acties kunnen en mogen richten naar de beslissingen die in een dergelijk kader worden genomen.

Luca Romagnoli (NI), schriftelijk. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik ben voor het verslag-Andrikené over de ontwikkeling van de VN-Raad voor de Mensenrechten en de rol van de EU. De Europese positie in deze Raad is van doorslaggevend belang.

De EU plaatst mensenrechten en democratie in het middelpunt van zijn externe betrekkingen, en met name van haar activiteiten in de voor mensenrechten bevoegde internationale organisaties. Daarom heeft de EU van meet af aan geprobeerd een actieve en zichtbare rol te spelen in de werkzaamheden van de Raad voor de Mensenrechten. Zij streeft naar de hoogste normen op het gebied van de mensenrechten en geeft met het oog daarop, eventueel in samenwerking met anderen, steun aan teksten voor de vaststelling van deze normen.

Daarom ben ik voor het voorstel van mijn collega om na te gaan welke wegen de EU kan bewandelen om haar invloed in de Raad voor de mensenrechten te vergroten en nieuw elan te geven aan de Raad, opdat deze een efficiënter operationeel orgaan wordt.

Andrzej Jan Szejna (PSE), schriftelijk. – (PL) Op 15 maart 2006 nam de Algemene Vergadering van de VN een resolutie aan waarmee de VN-Commissie voor de Mensenrechten vervangen werd door de Raad voor de Rechten van de Mens, een ondersteunend orgaan met een internationaal karakter dat de rechten van de mens bevordert en beschermt.

De wijziging van de naam ging gepaard met de invoering van nieuwe mechanismen en procedures die het potentieel van de Raad voor de Rechten van de Mens vergroten.

Het verslag heeft tot doel de prestaties van deze Raad te beoordelen en de verwachtingen ten aanzien van de Raad te vergelijken met de resultaten. Daarnaast was het verslag bedoeld om mogelijke verbeteringen voor de werking van de Raad voor te stellen.

Men mag niet vergeten dat democratie en mensenrechten de grondslagen vormen voor het functioneren van de Europese Unie op het internationale toneel. De Unie heeft zich een erg prominente rol aangemeten en is actief in internationale organen voor de rechten van de mens. Ze was ook actief bij de oprichting van de Raad voor de Rechten van de Mens en is medeauteur van teksten voor verdragen en resoluties die de normen voor bescherming van de mensenrechten vastleggen.

Spijtig genoeg beschikt de Unie in vele gevallen niet over het vermogen om tijdig bepaalde zaken te voorzien (vooral door de vaak tijdrovende procedures om een gemeenschappelijk standpunt uit te werken) en ook niet om het voortouw te nemen bij initiatieven ten gunste van de rechten van de mens.

Charles Tannock (PPE-DE), schriftelijk. – (EN) Samen met mijn collega's van de Britse conservatieven geef ik steun aan het werk van de VN en de VN-Raad voor de Mensenrechten. Wij zien in dat een verdere hervorming van die raad nodig is om ervoor te zorgen dat de mensenrechtensituatie in de wereld wordt verbeterd.

We zijn het ermee eens dat de EU-lidstaten proberen gemeenschappelijke standpunten in te nemen in de raad, maar wij willen wel benadrukken dat elke staat zijn eigen nationale belangen en standpunten moet kunnen waarborgen.

Onze steun aan dit verslag betekent niet dat we ook steun geven aan paragraaf 56 van het verslag, waarin opgeroepen wordt tot de uitvoering van de VN-resolutie inzake het moratorium op de doodstraf. De doodstraf is voor iedere conservatieve afgevaardigde in dit Parlement een gewetenskwestie.

- Verslag-Cappato (A6-0459/2008)

Alessandro Battilocchio (PSE), schriftelijke. – (IT) Ik heb voor gestemd. De volgende verkiezingen zijn op til en daarom moeten wij de burgers die naar de stembus gaan alle instrumenten geven die zij nodig hebben om toegang te krijgen tot de documenten van het Europees Parlement. Als men de kiezers vraagt om vertrouwen in deze instellingen moet men tegelijkertijd al het mogelijke doen om de nog bestaande hinderpalen op het gebied van transparantie en toegankelijkheid weg te werken.

Daarom moeten wij mijns inziens de burgers-kiezers ook de mogelijkheid geven om aan de hand van absolute, betrouwbare en procentuele gegevens te controleren wat de Europese afgevaardigden doen en hoe het is gesteld met hun aanwezigheid bij en deelneming aan de werkzaamheden. Eveneens moet men toegang geven tot de gegevens over de vergoedingen en uitgaven van de leden. Ik hoop tot slot dat dit alles mogelijk zal zijn voor het einde van deze legislatuur.

Nicodim Bulzesc (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) Het recht op toegang tot de documenten van het Parlement, de Raad en de Commissie is een fundamenteel recht van alle burgers en inwoners van de Europese Unie (overeenkomstig artikel 254 en 255 van het EU-Verdrag).

Ik wil echter één aspect hiervan onder de aandacht brengen. Ik geloof dat het openbaar maken van de werkdocumenten van de Europese instellingen slechts een eerste stap is, omdat de meeste Europese burgers de door ons gebruikte procedures niet begrijpen en waarschijnlijk niet weten hoe ze de benodigde informatie kunnen vinden. Op dit punt ben ik het eens met de collega die heeft voorgesteld om één Europees toegangspuntaal voor alle documenten te creëren, met behulp van een voor iedereen gemakkelijk te begrijpen structuur. Dit portaal zou de informatie op een toegankelijke, eenvoudiger manier moeten presenteren zodat de Europese hier zonder enig probleem gebruik van kunnen maken. Technisch is dit zeker mogelijk en ik hoop dat de financiële middelen voor de verwezenlijking van dit portaal gevonden zullen worden.

Hoewel het algemene kader goed is, heb ik toch tegen het verslag gestemd, omdat enkele van de punten die door mijn collega worden voorgesteld, onacceptabel zijn.

Philip Claeys (NI), schriftelijk. – Ik ben voorstander van zoveel mogelijk openheid bij alle EU-instellingen, en heb dan ook met volle overtuiging voor dit verslag gestemd. Het is een goede zaak dat verschillende Europese instellingen serieus op de vingers worden getikt. De Europese Raad hakt de grote politieke knopen door en bespreekt zeer belangrijke en controversiële kwesties. Daarnaast is het onbevredigend en onaanvaardbaar dat de Raad niet toelaat dat de exacte standpunten van de verschillende nationale delegaties op het moment van besluitvorming bekend zijn. Anderzijds is het zo dat dit Parlement eerst in eigen huis orde op zaken moet stellen en moet zorgen voor een zo groot mogelijke openbaarheid in alle facetten.

Esther De Lange (PPE-DE), schriftelijk. – Stemverklaring namens de CDA-delegatie in het Europees Parlement betreffende het verslag-Cappato inzake toegang tot documenten:

De CDA-delegatie in het Europees Parlement heeft zich vandaag bij de stemming over het verslag-Cappato inzake de toegang tot documenten van stemming onthouden. Niet omdat wij tegen transparantie zijn. Wij zijn voorstander van transparantie en democratische controle. Niet voor niets heeft voormalige Europarlementariër Hanja Maij-Weggen aan de wieg gestaan van de communautaire wetgeving op dit gebied.

Wij hebben ons van stemming onthouden, omdat het verslag-Cappato te veel onjuistheden, oncorrecte formuleringen en ongenueanceerde uitspraken bevat. Wij vinden bijvoorbeeld dat de openbaarheid van Raadsdocumenten inderdaad gegarandeerd dient te zijn, maar er is een duidelijk onderscheid tussen documenten voor wetgevende en andere procedures. De rapporteur maakt echter geen onderscheid tussen deze procedures. Ook maken wij ons zorgen over de grote administratieve lastendruk die de aanbevelingen van het verslag-Cappato met zich zouden brengen.

Gezien de onjuistheden en vaagheden konden wij niet instemmen met het verslag. Aangezien wij wél het principe van transparantie en democratische controle wilden ondersteunen, hebben wij ons uiteindelijk van stemming onthouden.

Koenraad Dillen (NI), schriftelijk. – Ik heb met volle overtuiging voor dit verslag gestemd. *Une fois n'est pas coutume*, we moeten toejuichen dat serieus kritiek wordt uitgeoefend op enkele Europese instellingen. Toch een opmerking. De Europese Raad heeft het heft in handen en beslist uiteindelijk over zeer belangrijke en controversiële kwesties en het is dan ook onaanvaardbaar dat de Raad niet toelaat dat de standpunten van de verschillende nationale delegaties op het moment van besluitvorming openbaar zijn. Anderzijds is het zo dat dit Parlement eerst in eigen huis orde op zaken moet stellen en moet zorgen voor een zo groot mogelijke openbaarheid in alle facetten, alvorens anderen de les te lezen.

Avril Doyle (PPE-DE), schriftelijk. – (EN) In het voorliggende initiatiefvoorstel van Marco Cappato wordt het Parlement verzocht in te stemmen met het verslag over de uitvoering van Verordening 1049/2001 betreffende toegang van het publiek tot documenten van het Parlement, de Commissie en de Raad in hun hoedanigheid van wetgever.

Ik sta weliswaar volledig achter de doelstelling van een grotere transparantie van de Europese instellingen, maar ik vind dat drie belangrijke punten van deze verordening nader onderzocht moeten worden.

(1) Vertrouwelijke relaties tussen advocaat en cliënt zijn van vitaal belang en deze worden niet voldoende beschermd uitgaande van het arrest in de zaak-Turco, waarnaar in de eerste paragrafen wordt verwezen, en ik kan dan ook niet instemmen met de oproep om dit toe te passen.

(2) Ook de processen door middel waarvan nationale overheden tot beslissingen komen, kunnen worden ondergraven als geen toestemming meer hoeft te worden verleend voor het vrijgeven van aan EU-instellingen voorgelegde documenten.

(3) In deze aanbevelingen op EU-schaal wordt geen rekening gehouden met de verschillende benaderingen betreffende vrijheid van informatie in de verschillende lidstaten.

Er is een zekere mate van vertrouwelijkheid vereist om volledige en onbeschoornde politieke discussies tussen politieke groeperingen mogelijk te maken. Als echter zoveel ruchtbaarheid wordt gegeven aan dergelijke meningen, zal het de zaak meer kwaad dan goed doen. Het vooruitzicht van vertrouwelijke besprekingen in plaats van levendige debatten voorspelt niet veel goeds voor onze democratische instellingen.

(Stemverklaring ingekort overeenkomstig artikel 163, lid 1 van het Reglement)

Carl Lang en Fernand Le Rachinel (NI), schriftelijk. – (FR) Iedereen die bekend is met de geheimen van de Commissie, het Europees Parlement en de Europese Raad is het erover eens dat de gemiddelde burger nog steeds een weg vol hindernissen moet afleggen om zich toegang te verschaffen tot informatie over de instellingen van de Europese Unie. Hier zijn tal van redenen voor aan te wijzen.

Deze redenen moeten evenzeer gezocht worden in het enorme aantal uitgegeven documenten en de ontelbare vormen waarin deze worden gepubliceerd (verslagen, adviezen, resoluties, richtlijnen, verordeningen, enzovoort) en in het gebrek aan eenvoud en duidelijkheid van de institutionele registers en internetpagina's, als in het gebrek aan transparantie en communicatie.

In dit verslag wordt terecht voorgesteld dit soort problemen op te lossen door een grotere transparantie van de Europese instellingen te waarborgen.

In een bredere context beschouwd maakt dit vraagstuk deel uit van het streven naar een grotere rol voor de EU-burgers in de manier waarop de Unie functioneert en de zaken opvat. De volkeren van Europa willen niet systematisch worden buitengesloten als het gaat om besluiten die een directe weerslag op hun dagelijks leven hebben en waarvoor zij geen enkel inzage- of oppositierecht hebben. In de zeldzame gevallen waarin

zij hun stem hebben laten horen in referenda, hebben zij afstand genomen van hun leiders en van de Brusselse bureaucratie die blind, doof en passief is voor hun vragen en behoeften.

Door de Europese instellingen transparanter te maken, wordt een eerste stap gezet op weg naar een nieuw Europa, naar een Europa van de volkeren en een Europa van de soevereine naties.

Jörg Leichtfried (PSE), schriftelijk. – (DE) Ik sta achter het jaarverslag over de vereenvoudigde toegang tot documenten van de instellingen van de EU.

Het is glashelder dat de toegang tot documenten van het EP, de Raad en de Commissie moet worden vereenvoudigd. De burgers van de Europese Unie mogen niet het gevoel krijgen dat ze worden uitgesloten van de procedures en de stemmingen in de instellingen van de EU. Ze hebben bovendien het volste recht om, als het enigszins kan, van alles op de hoogte te worden gehouden.

We moeten echter overwegen of we die openbaarmaking niet gedeeltelijk zouden moeten beperken omdat we de kernpunten tenslotte niet uit het oog willen verliezen. Ten eerste wil niemand een vloedgolf van gegevens, en ten tweede moeten we ook de privacy van de medewerkers beschermen. Het is namelijk ook bij andere instellingen, ook in de lidstaten, gebruikelijk dat bepaalde details vanwege de gegevensbescherming niet voor iedereen toegankelijk zijn.

Luca Romagnoli (NI), schriftelijk. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik ben voorstander van het voorstel dat collega Marco Cappato doet voor de toegang van het publiek tot documenten van het Parlement, de Raad en de Commissie.

Het is voor de Europese Unie van fundamenteel belang dat de communautaire instellingen de burgers een gevoel van nabijheid geven. Dat kunnen ze alleen doen als zij de burgers toegang geven tot de documenten van de drie instellingen. Daarom ben ik het roerend met de rapporteur eens dat de EU-instellingen en de lidstaten gevraagd moet worden een gemeenschappelijke administratieve cultuur van transparantie te promoten op grond van de beginselen die zijn omschreven in artikel 41 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, in de jurisprudentie van het Europees Hof van Justitie, in de aanbevelingen van de Europese ombudsman en in de bewezen methoden van de lidstaten.

Tot slot juich ik dit initiatief van de collega toe omdat ik van mening ben dat met het oog op de problemen in verband met de afwezigheid van de Italiaanse leden in dit halfroond, informatie van het publiek hoog in het vaandel moet worden geschreven als men de integratieprocessen wil verbeteren.

Andrzej Jan Szejna (PSE), schriftelijk. – (PL) Conform het Verdrag betreffende de Europese Unie komt voor de Unie het concept van transparantie en nauwere banden tussen de volkeren van Europa op de eerste plaats. Daarom worden beslissingen zo open mogelijk en ook zo dicht mogelijk bij de burger genomen. Transparantie stelt de burgers in staat van nabij deel te nemen aan het besluitvormingsproces en zorgt ervoor dat het beleid geloofwaardiger en doeltreffender wordt en meer verantwoordelijkheid toont tegenover de burger in het democratische systeem.

Het arrest van het Europees Hof van Justitie in de zaak Turco heeft verstrekkende gevolgen op het gebied van transparantie en toegang tot de documenten van de Europese instellingen die zich bezig houden met wetgeving.

Dit arrest bevestigt dat aan dit beginsel prioriteit gegeven dient te worden. Dit beginsel heeft betrekking op alle instellingen van de Gemeenschap en - wat uiterst belangrijk is - de mogelijkheid om van dit beginsel af te wijken moet zo eng mogelijk geïnterpreteerd worden en telkens afgewogen worden tegen het openbare belang, in dit geval openheid. Openheid verhoogt het vertrouwen in de instellingen door een publiek debat mogelijk te maken.

Het Hof stelde dat de weigering om toegang tot documenten te verlenen in dit geval niet gemotiveerd kon worden met de algemene noodzaak om juridische adviezen betreffende wetgevende kwesties als vertrouwelijk te bestempelen.

Thomas Ulmer (PPE-DE), schriftelijk. – (DE) Ik heb tegen dit verslag gestemd. De eisen die hier worden gesteld gaan veel verder dan wat transparantie volgens mij betekent. Ook het publiceren van presentielijsten en stemlijsten van afgevaardigden lijkt mij gevaarlijk, tenzij we allerlei bijkomende mogelijkheden krijgen om uitleg te geven. Ik ben vaak aanwezig, en daarom niet verdacht, maar we moeten ook de privésfeer van de afgevaardigden beschermen. In Europa zouden we meer transparantie krijgen als wij eerst de vergaderingen van de Raad en van de Commissie openbaar maakten. Pas dan kunnen we afgevaardigden dwingen om zich

helemaal uit te kleden. Bovendien moet er tijdens onderhandelingen in delicate fasen ook tussen de instellingen vertrouwelijkheid heersen.

Anna Záborská (PPE-DE), schriftelijk. – (SK) Op basis van ervaringen in de lidstaten is de EU begonnen een reëel 'recht van toegang tot documenten' en 'recht op informatie' te erkennen, voortkomend uit de beginselen van democratie, transparantie, algemeen belang en openheid.

Het Europees Parlement is ervan overtuigd dat de toegang voor gewone burgers tot informatie over EU-instellingen problemen oplevert als gevolg van het ontbreken van een doelmatig interinstitutioneel beleid inzake transparantie en burgergerichte communicatie.

In het belang van meer transparantie dienen de EU-instellingen het beginsel van meertaligheid te eerbiedigen. In 2008 heb ik over dit onderwerp een schriftelijke verklaring van het Europees Parlement gepresenteerd. De EU opereert in alle nationale talen en niet slechts in één taal of verzameling talen die zij heeft uitgekozen en die misschien door een aanzienlijk deel van haar burgers niet wordt verstaan.

Door het vertalen van wetgevende, politieke en bestuurlijke documenten voldoet de EU aan haar wettelijke verplichtingen en tegelijkertijd helpt het stelsel van meertaligheid de transparantie, legitimiteit en effectiviteit van de Unie te vergroten. Dit bevordert een goede voorbereiding op de verkiezingen voor het Europees Parlement die in juni 2009 worden gehouden.

Ik doe hierbij een beroep op de instellingen van de EU om te bewerkstelligen dat in de EU-begroting voor 2009 ruimte wordt gemaakt voor de middelen die nodig zijn om het tekort aan plaatsen voor ambtenarenvertalers bij de EU-instellingen te compenseren. Het EP roept de EU-instellingen op alle wetgevende, politieke en bestuurlijke documenten voor deze legislatuur onverwijld te vertalen in alle officiële talen van de EU, teneinde de burgers in staat te stellen het politieke werk te volgen dat door alle instellingen wordt verricht.

Op deze manier kunnen we echt bijdragen tot meer transparantie voor onze burgers.

6. Rectificaties stemgedrag/voorgenomen stemgedrag: zie notulen

(De vergadering wordt om 13.55 uur onderbroken en om 15.00 uur hervat)

VOORZITTER: HANS-GERT PÖTTERING

Voorzitter

7. Goedkeuring van de notulen van de vorige vergadering: zie notulen

8. Situatie in het Midden-Oosten/Gaza (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde zijn de verklaringen van de Raad en de Commissie over de situatie in het Midden-Oosten/de Gazastrook.

Het is mij een waar genoegen de heer Karel Schwarzenberg, fungerend voorzitter van de Raad en Tsjechisch minister van Buitenlandse Zaken, welkom te mogen heten. De heer Schwarzenberg zal vandaag nog naar Zuid-Afrika doorreizen. Omdat eerdere voorzitterschappen een plaatsvervanger voor hun minister van Buitenlandse Zaken plachten te sturen, waarden we het des te meer dat u vandaag hier bent, mijnheer Schwarzenberg. Ik heet u nogmaals van harte welkom!

We zijn uiteraard ook verguld met de aanwezigheid van de bevoegde commissaris, mevrouw Benita Ferrero-Waldner, die overigens vrijwel nooit verstek laat gaan. Zoals u weet is de commissaris ook zeer goed op de hoogte van de problematiek van het conflict in het Midden-Oosten en is zij, evenals de heer Schwarzenberg, in de regio geweest. Ik heet u eveneens van harte welkom, commissaris.

Karel Schwarzenberg, fungerend voorzitter van de Raad. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, dank u zeer dat u mij het woord geeft in dit debat over de dramatische situatie in het Midden-Oosten. Dit komt precies op tijd.

Sinds het begin van de Israëlische militaire operatie in de Gaza-strook op 27 december hebben we op alle niveaus een snelle verslechtering van de situatie waargenomen. De humanitaire gevolgen van deze operatie zijn voor de bevolking van Gaza dramatisch. Sinds het begin van de operatie hebben meer dan negenhonderd

Palestijnen het leven verloren, van wie ongeveer dertig procent vrouwen en kinderen. Wij zijn ten zeerste verontrust over de dood van gewone burgers en hebben dat in onze verklaringen als voorzitterschap herhaaldelijk laten weten. De Europese Unie betreurt de voortdurende vijandelijkheden die geleid hebben tot dergelijke hoge aantallen burgerslachtoffers, en we willen onze welgemeende deelneming betuigen aan de familie van de slachtoffers.

We maken ons vooral zorgen over zaken als de aanval op de VN-school in Jebaliya en het schieten op hulpkonvooien, als gevolg waarvan een humanitaire hulpverlener om het leven kwam. Volgens het Bureau voor de coördinatie van humanitaire aangelegenheden zijn er meer dan 4 200 Palestijnen gewond geraakt. Volgens dit VN-bureau zijn er sinds het begin van de vijandelijkheden naar schatting 28 000 mensen ontheemd geraakt. Velen van hen zoeken hun toevlucht in schuilplaatsen, anderen logeren bij familie.

De grootste humanitaire behoeften houden verband met het grote aantal gewonden en de overbelaste gezondheidsdiensten, terwijl ontheemden en gastgezinnen specifieke hulp nodig hebben in de vorm van voedsel, onderdak, water en andere goederen. Doordat het watersysteem zwaar beschadigd is en dringend aan reparatie toe is, is het voor de bevolking van Gaza bijna onmogelijk aan veilig water te komen. De aanvoer van drinkwater is daarom uiterst noodzakelijk.

Bovendien bestaat er onder alle lagen van de bevolking een groot voedseltekort. Sinds 4 november van het vorige jaar mag personeel van NGO's Gaza niet meer binnen, zodat het niet goed mogelijk is humanitaire hulp te verstrekken en er toezicht op te houden. Het aantal vrachtwagens dat Gaza binnenkomt is weliswaar gestegen sinds het begin van de militaire operaties maar het huidige gemiddelde van 55 vrachtwagens per dag blijft erbarmelijk laag, daar er 300 per dag nodig zijn om te voldoen aan de behoeften van 80 procent van de bevolking, die van hulp afhankelijk is geworden.

De Europese Unie heeft vanaf het begin de tragische gebeurtenissen nauw gevolgd. Drie dagen nadat de militaire operatie van start waren gegaan, zijn de ministers van Buitenlandse Zaken in een buitengewone zitting in Parijs bijeengekomen om de situatie te bespreken. Zij waren het eens over de noodzaak van een onmiddellijk en permanent staakt-het-vuren en onmiddellijke humanitaire actie in de aanloop tot het vredesproces. Het voornaamste doel van deze bijeenkomst was te helpen bij de beëindiging van het geweld en de verlichting van de humanitaire crisis. Het voorzitterschap heeft een diplomatieke missie naar het Midden-Oosten geleid. De ministeriële EU-trojka heeft van 4 tot 6 januari een bezoek gebracht aan de regio en vergaderingen gehad in Egypte en Israël, met de Palestijnse autoriteit en in Jordanië. De Hoge Vertegenwoordiger heeft ook een bezoek aan Syrië, Libanon en Turkije gebracht.

De contouren van een oplossing voor de crisis beginnen zichtbaar te worden. In de allereerste plaats moet aan de raketaanvallen van Hamas op Israël onvoorwaardelijk een eind worden gemaakt en moeten de Israëlische militaire operaties stop worden gezet om ononderbroken humanitaire hulpverlening en herstel van publieke voorzieningen en hoogst noodzakelijke medische behandelingen mogelijk te maken. Het half jaar durende staakt-het-vuren, dat op 19 december afliep, was verre van volmaakt. Israël kreeg regelmatig raketbeschietingen te verduren en wist dat de vuurkracht van zijn tegenstander steeds groter werd. De Gaza-strook moest een zeer slopende economische blokkade doorstaan die de economische ontwikkeling in het gebied volledig ondermijnde.

Om een duurzaam staakt-het-vuren te bereiken moet gestreefd worden naar een verstandig compromis waarmee een eind kan worden gemaakt aan de raketlanceringen en de grensovergangen weer geopend kunnen worden. Om een levensvatbare oplossing te bewerkstelligen is het noodzakelijk het vraagstuk van de tunnels onder de grens, vooral die langs de Philadelphia-route, aan te pakken om wapensmokkel te voorkomen. De oplossing moet er ook toe leiden dat alle grensovergangen systematisch en gecontroleerd geopend worden, zodat de economie van Gaza zich kan ontwikkelen.

Wij zijn van mening dat de inzet van internationale missies om toezicht te houden op de naleving van het staakt-het-vuren en als verbinding tussen de twee partijen nuttig zou kunnen zijn. Wat dat betreft is de Europese Unie bereid haar waarnemers naar de grensovergang bij Rafah terug te sturen en het mandaat van de Europese grensmissie inhoudelijk en wat betreft de reikwijdte ervan betreft, uit te breiden. We realiseren ons dat Israël ingestemd heeft met een dagelijkse pauze in de aanvallen om de aanvoer van voedsel, brandstof en medicijnen naar Gaza mogelijk te maken, wat hard nodig is. Alleen een volledig en onmiddellijk staakt-het-vuren maakt het echter mogelijk om de grote hoeveelheid humanitaire hulp die Gaza zo dringend nodig heeft, te leveren en te verdelen, en om elementaire voorzieningen weer op poten te zetten. Israël moet ervoor zorgen dat humanitaire hulp en andere essentiële goederen, zoals voedsel, medicijnen en brandstof, ongehinderd en veilig de Palestijnse burgerbevolking van de Gaza-strook kunnen bereiken en dat burgers en humanitaire hulpverleners veilig de Gaza-strook in en uit kunnen.

Helaas zal een duurzame en veelomvattende oplossing voor Gaza niet voldoende zijn voor vrede in de regio. We moeten uitdagingen aanpakken die veel verder gaan en ingewikkelder zijn dan dat. We hebben een nieuwe, allesomvattende strategie nodig voor de interne Palestijnse politieke situatie en we moeten de vredesonderhandelingen, die als gevolg van de crisis in Gaza opgeschort zijn, hervatten. Verzoening tussen de Palestijnen en een regering die de verwachtingen van het Palestijnse volk kan vertegenwoordigen, zijn meer dan ooit nodig. Wij steunen daarom de poging die Egypte doet om te bemiddelen op basis van de resoluties van de Arabische Liga van 26 november 2008.

Zoals al vermeld in de conclusies van de RAZEB van december 2008, is de Europese Unie bereid iedere stabiele Palestijnse regering te steunen die een beleid voert en maatregelen neemt op basis van de principes van het Kwartet. De Europese Unie onderstreept de noodzaak van een rechtvaardige, duurzame en veelomvattende vrede in het Midden-Oosten en roept op tot hervatting van de onderhandelingen tussen Israël en de Palestijnen en tot een oplossing van alle nog bestaande vraagstukken in het Israëlisch-Palestijnse conflict, inclusief alle kernvraagstukken.

Een duurzame en alomvattende oplossing hangt uiteindelijk af van werkelijke vooruitgang in het vredesproces in het Midden-Oosten. De partijen moeten snel hun uiterste best doen om een veelomvattende vrede te bereiken die gebaseerd is op een visie voor de regio waarin twee democratische landen, Israël en Palestina, zij aan zij in vrede samen kunnen leven, binnen veilige en erkende grenzen.

De laatste geweldsuitbraak in het Midden-Oosten betekent misschien niet alleen een terugslag voor de vooruitzichten voor een vreedzame oplossing van het conflict tussen Israël en Palestina. Evenmin de politieke schade die de gevechten veroorzaken, met betrekking tot zowel de polarisering en radicalisering in de regio als het verder in diskrediet brengen van de gematigde krachten, mag uit het oog verloren worden. Alleen een levensvatbare Palestijnse staat zal veiligheid brengen in een streek die al veel te lang geleden heeft. Dat is vooral in het belang van Israël en de burens van Israël. Daarom moeten er onmiddellijk maatregelen genomen worden om de door de militaire actie veroorzaakte schade te herstellen, zodat het weer mogelijk wordt een rechtvaardig resultaat te bereiken op basis van onderhandelingen.

(Applaus)

Benita Ferrero-Waldner, lid van de Commissie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik denk dat we allemaal op een betere start van 2009 hadden gehoopt. Helaas worden we geconfronteerd met een afschuwelijk en verschrikkelijk conflict in Gaza, dat nu drie weken duurt.

Er is reden voor grote bezorgdheid. We hebben dit gisteren besproken tijdens een bijeenkomst met de Commissie buitenlandse zaken, de Commissie ontwikkelingssamenwerking en de afgevaardigden die in het weekend in Gaza zijn geweest.

De fungerend voorzitter van de Raad heeft de vreselijke en iedere dag langer wordende lijsten met doden en gewonden al genoemd. Er doen zich steeds meer gevallen voor van slachtoffers met extreme brandwonden en hulporganisaties melden dat de bevolking lijdt onder een nijpend gebrek aan voedsel, brandstof en medicijnen; om van het verwoesten van huizen en infrastructuur nog maar niet te spreken.

Israël heeft echter ook verliezen geleden en van Hamas honderden raketten, die tegen Israëlische burgers gericht waren, op haar grondgebied afgevuurd gekregen. Oorlog gaat helaas altijd gepaard met humanitaire tragedie en daar is deze oorlog geen uitzondering op. Afgezien van de verwoestende impact die direct merkbaar is, zorgt de oorlog ervoor dat het uitzicht op vrede verder in het verschiet komt te liggen dan ooit, dat het Arabische vredesinitiatief aan het wankelen wordt gebracht en dat de stabiliteit in de gehele regio in gevaar komt.

Ik zou graag kort onze diplomatieke inspanningen willen schetsen waarmee wij een einde aan dit conflict willen maken en vervolgens naar de uitdagingen voor de midden en lange termijn willen kijken. Wij waren vanaf dag één hierbij betrokken, en ik denk dat dit belangrijk was. We weten dat we niet de meest gezaghebbende partij in het Midden-Oosten zijn, maar we waren en zijn een belangrijke speler. In dat verband was het spoedberaad dat de Europese ministers op 30 december 2008 in Parijs als reactie op het uitbreken van de crisis hebben gehouden van groot belang, omdat er direct voorstellen voor de beëindiging van dit conflict konden worden gemaakt – de Verklaring van Parijs – die we vervolgens in onze delegatie en tijdens ons bezoek aan het Midden-Oosten hebben gebruikt.

Er zijn drie factoren van belang. Ten eerste roept de Verklaring van Parijs op tot een staakt-het-vuren met onmiddellijke ingang. Dat betekent niet alleen het beëindigen van de raketaanvallen van Hamas op Israël, maar ook het staken van militaire actie aan Israëlische zijde. We hebben erop aangedrongen dat tijdens het

staakt-het-vuren alle grensovergangen permanent en gewoon open zijn, conform de overeenkomst inzake verkeer en toegang van 2005. We hebben aangeboden de missie van de Europese Unie voor bijstandverlening inzake grensbeheer aan de grensovergang bij Rafah (EU BAM Rafah) opnieuw op te starten, zodat de grens heropend kan worden. Tevens hebben we aangeboden de mogelijkheden te onderzoeken om bij andere grensovergangen de bijstandverlening uit te breiden, mits tegemoet gekomen wordt aan onze veiligheidsisen.

Ten tweede hebben wij benadrukt dat aan de dringende behoefte van humanitaire hulp tegemoet gekomen moet worden. In dit verband hebben wij aangedrongen op onmiddellijke openstelling van de grensovergangen zodat spoedeisende medische zorg, brandstof en voedsel naar de Gazastrook gebracht kunnen worden, hulpverleners naar binnen kunnen en gewonden geëvacueerd kunnen worden.

Ten derde hebben we ons standpunt herhaald dat er geen militaire oplossing is voor het Israëlisch-Palestijnse conflict; er is maar één oplossing, namelijk de weg van het vredesproces. De inspanningen daarvoor moeten toenemen zodra er sprake van een blijvend staakt-het-vuren zal zijn.

Zoals u heeft gehoord, heeft onze missie tegelijk plaatsgevonden met een bezoek van president Sarkozy. Hij was van plan een reis naar Syrië en Libanon te maken en besloot toen naar Egypte en Israël te gaan om onze inspanningen in verband met de Verklaring van 30 december 2008 kracht bij te zetten. Frankrijk is op dit moment voorzitter van de Veiligheidsraad dus dit was een belangrijk initiatief.

We hebben nauw samengewerkt, onder andere tijdens een bijeenkomst in Ramallah waar president Sarkozy zijn staakt-het-vurenplan uiteen heeft gezet. De basis hiervoor is tot op zekere hoogte door ons - de trojka - gelegd tijdens de gesprekken met belangrijke partijen als met name Egypte en Jeruzalem.

Deze inspanningen hebben elkaar versterkt. Er is een krachtige en eensluidende boodschap van de Europese Unie gekomen. De trojka heeft niet alleen het institutionele standpunt van de Europese Unie naar voren gebracht maar ook blij gegeven van onze aanwezigheid. Ik denk dat het van belang is geweest dat president Sarkozy ook Syrië heeft bezocht, dat mijnheer Solana hem naar Syrië en Libanon vergezeld heeft en ook met Turkije heeft overlegd. Ik ben van mening dat dit allemaal nodig was.

Zoals gezegd heb ik met name aandacht voor de humanitaire situatie gevraagd en aangedrongen op openstelling van de grenzen en een staakt-het-vuren van ten minste een paar uur, zodat de internationale hulporganisaties hun werk kunnen doen. Israël heeft op een aantal van deze punten positief gereageerd. Dankzij de onderhandelingen met de Israëlische regering heb ik ook kunnen bewerkstelligen dat een functionaris van het Humanitarian Aid Instrument (ECHO) op het terrein van het Israëlische defensieleger gehuisvest wordt zodat de humanitaire hulp met de Israëlische troepen afgestemd kan worden. Dat is destijds in de oorlog tegen Libanon ook zo gedaan, wat de coördinatie zeer ten goede kwam.

Ik wil van deze gelegenheid gebruik maken om alle moedige collega's die nog altijd in Gaza werken te bedanken: collega's van de VN-hulporganisatie voor Palestijnse vluchtelingen (UNWRA) en van het Internationale Comité van het Rode Kruis (ICRC), met wie wij samenwerken en die wij financieel ruimschoots steunen; maar ook vele anderen.

(Applaus)

Ik wil tevens mijn innig medeleven betuigen aan de families van de hulpverleners die reeds het slachtoffer zijn geworden tijdens deze tragische voorvallen.

De Commissie heeft ook veel uitgegeven aan onmiddellijke humanitaire hulp, en we zijn bereid om meer te doen in de toekomst.

Wat hebben deze onderhandelingen opgeleverd? Zoals de fungerend voorzitter heeft gezegd, zijn de belangrijkste elementen van de meest recente resolutie van de VN-Veiligheidsraad overgenomen. De resolutie werd vervolgens een paar dagen na de onderhandelingen aangenomen, waarbij de Amerikanen zich van stemming hebben onthouden. Bereikt zijn een staakt-het-vuren met onmiddellijke ingang, de garantie van Egypte dat er niet meer via de tunnels gesmokkeld zal worden, de openstelling van de grenzen voor humanitaire hulp, en tegelijkertijd de verwezenlijking van een politiemacht – wellicht met internationale deelneming en/of de veiligheidstroepen van de Palestijnse Autoriteit - die de Philadelphia moet bewaken, de 15 kilometer lange grens tussen Gaza en Egypte.

Wij hebben begrepen dat de Palestijnse Autoriteit dit voorstel aanvaardt en dat Israël en Hamas het nu bestuderen. Wij denken dat het van groot belang is dat er op korte termijn iets gebeurt. Volgens mijn laatste

informatie werkt iedereen nauw samen en misschien dat we over een paar dagen echt een staakt-het-vuren hebben. Ik hoop dat dit het geval zal zijn.

Met het oog op de langere termijn hebben helaas zowel Israël als Hamas in eerste instantie deze resolutie van de VN-Veiligheidsraad afgewezen, maar ik hoop dat er naar aanleiding van de dagelijkse contacten op korte termijn toch overeenstemming bereikt kan worden. Het is belangrijk duidelijk te maken en te erkennen dat Egypte een leidende rol heeft gehad in de rechtstreekse contacten met Hamas en dat in dit verband ook de reis van president Sarkozy naar Syrië en de Turkse inspanningen van groot belang zijn geweest.

Ik heb ook begrepen dat de top van Arabische landen eind deze week in Qatar plaats zou kunnen vinden. Zoals uit de intensieve diplomatieke inspanningen blijkt, willen wij in ons streven naar een duurzame oplossing - zoals beschreven in resolutie 1860 van de VN-Veiligheidsraad - alle betrokkenen steunen die invloed op Hamas kunnen uitoefenen.

Zodra dit staakt-het-vuren is ingegaan, moeten we bijvoorbeeld tijdens een conferentie nagaan hoe we concretere maatregelen kunnen nemen om de humanitaire nood van de Palestijnse bevolking in Gaza te lenigen. We moeten er echter duidelijk over zijn dat wat we ook doen, dit niet mag leiden tot een vicieuze cirkel van afbraak en wederopbouw, die niet tot vrede leidt.

Zodra zich de juiste omstandigheden voordoen, kom ik misschien bij u terug om uw hulp en steun te vragen voor constructieve plannen, zoals ik in het verleden ook heb gedaan. U weet dat secretaris-generaal Ban Ki-moon een rondreis door de regio maakt en hopelijk kan ook hij bijdragen aan een succesvolle afsluiting. Dat is immers de voorwaarde om een blijvend staakt-het-vuren te bereiken.

Met het oog op de lange termijn kunnen we wel stellen dat het huidige offensief duidelijk leidt tot steeds minder vertrouwen tussen Palestijnen en Israël's. Militaire operaties leiden nooit tot vrede op de lange termijn. Die kan alleen worden bereikt door te onderhandelen en politieke overeenstemming te bereiken. De dialoog tussen de Israël's en de Palestijnen moet daarom weer worden geopend, evenals het gesprek tussen de Palestijnen onderling.

Zodra er een einde is gekomen aan de vijandelijkheden moeten we naar mijn mening zo snel mogelijk weer de vredesbesprekingen hervatten. We moeten in dat opzicht samenwerken met de nieuwe Amerikaanse regering om ervoor te zorgen dat deze de bilaterale onderhandelingen van meet af aan steunt. In dat verband ben ik verheugd over de toezeggingen die minister van Buitenlandse Zaken Hillary Clinton gisteren gedaan heeft, toen zij door de Senaat werd gehoord. We zullen er op aan dringen dat de deelnemende partijen over de inhoud onderhandelen en niet alleen over het proces, en dat het Anapolis-proces met succes wordt afgerond. Deze crisis laat zien dat een succesvolle uitkomst nu belangrijker is dan ooit.

De kwestie van de Palestijnse verzoening zal ook centraal staan. Het is onwaarschijnlijk dat Hamas door deze operatie wordt uitgeroeid. Mogelijk komt zij in militair opzicht verzwakt uit de strijd, maar in politiek opzicht is ze sterker. Een andere kwestie die sterk verbonden is met de hervorming van de PLO en Fatah, is het standpunt van Hamas dat de regeringsperiode van Abbas eindigt op 9 januari. Permanente vrede kan alleen worden bereikt als een sterke Palestijnse Autoriteit namens alle Palestijnen optreedt en langs vreedzame wegen wil werken aan een twee-staten oplossing.

Het conflict in Gaza zou helaas ook een negatieve weerslag kunnen hebben op de regionale steun voor het vredesproces. Omdat de burgerbevolking in Gaza extreem geleden heeft, heeft het imago van Israël een flinke deuk opgelopen in de ogen van verschillende Arabische landen die vóór vrede zijn. De Israëlische leiders en de bevolking moeten begrijpen hoe negatief dit is voor hun aspiraties om als volk in vrede te leven. Wij zijn hun vrienden en wij moeten hun vertellen wat wij doen. Israël kan het zich niet veroorloven om tijd te verspillen als het gaat om de vrede.

Dit was mijn eerste korte analyse, hoewel deze misschien toch niet zo beknopt was. We moeten dit duurzaam staakt-het-vuren voor elkaar zien te krijgen, zodat we verder kunnen en de vredesonderhandelingen met een nieuwe Amerikaanse regering op gang kunnen krijgen.

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, *namens de PPE-DE-Fractie*. – (ES) Mijnheer de Voorzitter, zeventien dagen van gevechten in Gaza hebben eenvoudigweg tot een bedroevende situatie geleid. Het ergste, omdat het onomkeerbaar is, is wel het verlies van mensenlevens, van onschuldige burgers en van kinderen. We zien ook verwoesting, chaos, haat en vergelding, de verdeeldheid omtrent de Palestijnse kwestie, de radicalen die ten opzichte van de gematigden aan populariteit winnen en een vredesproces dat compleet is ontspoord.

Zoals de fungerend voorzitter van de Raad al opmerkte, kan men alle gevechten in een oorlog winnen en toch het belangrijkste gevecht verliezen, en dat is het gevecht om de vrede.

Mijnheer de Voorzitter, belangrijker nog dan verantwoordelijkheden af te schuiven of de schuld aan de ene, aan de andere of aan beide partijen te geven, is het – zoals mevrouw de commissaris zojuist heeft gezegd – om een onmiddellijk staakt-het-vuren te bewerkstelligen conform VN-resolutie 1860. De secretaris-generaal van de Verenigde Naties heeft ons er zojuist aan herinnerd dat beide partijen met de resolutie moeten instemmen.

Mijnheer de Voorzitter, het is van essentieel belang om verlichting te brengen in de verschrikkelijke humanitaire en economische situatie in de Gazastrook die – tussen aanhalingstekens – wordt bestuurd door Hamas, een organisatie die op de lijst van terroristische organisaties van de Europese Unie staat. We moeten echter onthouden dat Hamas niet alleen een van de oorzaken van het conflict is, maar ook een gevolg is van verschrikkelijke omstandigheden.

Mijnheer de Voorzitter, mijn fractie steunt en erkent de inspanningen die alle fracties in dit Parlement hebben ondernomen om steun te kunnen geven aan de ontwerpresolutie die we morgen gaan aannemen. Wij willen ook hulde brengen aan de afgevaardigden die bij de onderhandelingen betrokken zijn geweest, met name aan de vertegenwoordiger van mijn fractie, de heer Brok, die een zeer moeilijke taak had.

Mijnheer de Voorzitter, mijn fractie steunt de inspanningen van de Commissie en de Raad om in samenwerking met de Arabische landen, en met name met Egypte en de andere landen van het Kwartet, zo spoedig mogelijk een staakt-het-vuren te bereiken

Wij zijn vol goede hoop na de verklaring die gisteren voor de commissie buitenlandse zaken van de Amerikaanse senaat werd afgelegd door Hillary Clinton - die tot minister van Buitenlandse Zaken is benoemd - over een pragmatische, op dialoog gebaseerde en effectieve diplomatie.

Tot slot dan nog, mijnheer de Voorzitter, mijn belangrijkste punt. De Europese Unie is een unie van waarden, met in de eerste plaats de waarde van vrede. Ik vind dat de Europese Unie alles in het werk moet stellen en heel haar politieke gewicht in de schaal moet leggen om de belangen die in deze zaak op het spel staan te behartigen, zonder ons in verwarring te laten brengen en ongevoelig te worden voor een dergelijk conflict.

(Applaus)

Martin Schulz, namens de PSE-Fractie. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, zulke debatten liggen voor ons allemaal heel gevoelig, omdat Israël een bevriend land is, omdat velen van ons - en voor mezelf kan ik dat zeer zeker zeggen - een bijzondere hechte vriendschapsband met dit land hebben. Des te belangrijker is het dat we met onze vrienden openhartig spreken over controversiële onderwerpen.

Dit conflict heeft tot nu toe in 17 dagen 1000 slachtoffers geëist. Het is een bloedig conflict, waar vooral vrouwen en kinderen onder lijden. We hebben een resolutie van de Verenigde Naties die een basis zou kunnen zijn om nu een staakt-het-vuren af te kondigen en te gaan onderhandelen. Het is glashelder dat het conflict alleen maar op basis van het internationale recht kan worden bijgelegd, en dat het internationale recht en het internationale humanitaire recht moeten worden gerespecteerd. Dat zou voor een democratische rechtsstaat vanzelfsprekend moeten zijn. Het is eigenlijk jammer dat we daarover moeten discussiëren. Daarom kunnen we alleen maar een beroep doen op beide partijen om de wapens nu te laten zwijgen en de humanitaire crisis op te lossen. Wat wij in onze resolutie zeggen is niet zomaar iets; het is van vitaal belang om er meteen voor te zorgen dat er niet nog meer slachtoffers vallen en er een einde komt aan de honger en de misère.

Natuurlijk heeft de staat Israël het recht om zich te verdedigen. Israël heeft het recht om zich te verdedigen tegen personen die deze staat willen vernietigen. Een democratische rechtsstaat moet zich echter telkens weer afvragen of de middelen die hij gebruikt om zich te verdedigen in proportie zijn. Ik ben van mening - en ik denk dat de meeste collega's in het Parlement dat ook zo zien - dat deze middelen buitenproportioneel zijn.

(Applaus van links)

We moeten onze vrienden in Israël, wat ook hun politieke overtuigingen mogen zijn, vertellen dat we wel weten dat Hamas geen vredesbeweging is. We weten dat in Hamas mensen het voor het zeggen hebben die niet dezelfde waarden hebben als wij, en iedere raket die op Israël wordt afgevuurd is natuurlijk een aanval, en daartegen mag Israël zich verdedigen. Desondanks is het fout om te weigeren om een dialoog te voeren.

De dialoog is de eerste voorwaarde voor een vreedzame ontwikkeling, en de weigering om een dialoog te voeren is de voortzetting van de gewapende strijd, het gewapende conflict. Dit moet dus absoluut veranderen.

Er zal met Hamas moeten worden gesproken. Wanneer Israël dat niet direct kan - en ik heb er begrip voor dat Israëlische politici zeggen dat ze met die mensen niet kunnen spreken, hoewel er in het land talloze burgers zijn die vinden dat dit wel zou moeten gebeuren -, wanneer afgevaardigden en ministers zeggen dat ze dit niet willen, dan zijn er genoeg mogelijkheden voor een internationale bemiddeling. Een voorbeeld is het Kwartet voor het Midden-Oosten, en binnen het Kwartet zou het een taak van de Europese Unie kunnen zijn om een dergelijke bemiddeling aan te bieden.

Wie gelooft dat er voor dit conflict in het Midden-Oosten uiteindelijk een militaire oplossing kan worden gevonden, die maakt een fundamentele fout. Of de ene kant dat gelooft of de andere kant, ik beschouw dat als een fundamentele fout. Terroristische aanslagen zullen niet tot een oplossing leiden, en militaire aanvallen al evenmin. Alleen een dialoog tussen de strijdende partijen kan, met internationale bemiddeling, tot een oplossing leiden.

Nu moet er een wapenstilstand komen. Die moet worden gegarandeerd door het mechanisme dat de internationale gemeenschap hiervoor ter beschikking stelt, zo nodig met een multinationale strijdmacht, waaraan wordt deelgenomen door de Arabische staten, en met name de moslimstaten. Dat zou een manier zijn om nu een wapenstilstand tot stand te brengen, en dat zou zeer welkom zijn.

Toen ik als jonge man in de politiek ging vertelde men mij dat men niet met terroristen spreekt. De grootste terrorist heette indertijd Yasser Arafat. Een paar jaar later heb ik op televisie gezien dat deze terroristische leider samen met Israëlische politici de Nobelprijs voor de vrede kreeg. Wat toen mogelijk was kan weer mogelijk worden. Daarom moeten wij ons afvragen of we zover komen dat de ter beschikking staande mechanismen tot de nodige dialoog kunnen leiden. Alle fracties in het Parlement hebben samen een resolutie ingediend, en dat is een goed teken. Ik zou trouwens namens mijn fractie iedereen willen bedanken die daaraan heeft meegewerkt, ook uit andere fracties. Wanneer die resolutie ertoe kan bijdragen om de sfeer te verbeteren, dan hebben wij er tenminste iets toe bijgedragen dat er een einde komt aan een sterven dat voor iedereen ondragelijk is.

(Applaus van links)

Annemie Neyts-Uyttebroeck, *namens de ALDE-Fractie.* – (FR) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de commissaris, er zal beslist een tijd komen waarin wij het goede van het kwade moeten onderscheiden. Ik denk echter dat het op dit moment urgenter is om onze eisen te formuleren. Deze zijn: een onmiddellijk bestand met stopzetting van de raketaanvallen op Israël en de Israëlische operaties in Gaza, de zending van humanitaire hulp, een duurzaam staakt-het-vuren met stopzetting van de wapen- en munitie-smokkel, een effectieve bewaking van de grens tussen Egypte en Gaza, terugtrekking van de Israëlische troepen en heropening van de grensposten, en tot slot de opheffing van het embargo. Dit moet alles tegelijkertijd geschieden.

Dit zal een uiterst complexe fase worden, die ongetwijfeld of hoogstwaarschijnlijk de aanwezigheid van een internationale macht zal vereisen. Ik denk dan ook dat de Unie zich moet voorbereiden op deelneming hieraan. Ik wil hier nog twee punten aan toevoegen.

Om succes te behalen moet de Europese Unie in woord en daad duidelijk optreden, en niet op een versnipperde manier. Goede bedoelingen zijn buitengewoon nuttig, maar het is belangrijker om spijkers met koppen te slaan. Ook de Verenigde Staten moeten zich hiervoor inzetten, evenals de Arabische Liga en haar lidstaten.

Tot slot wil ik hier nog aan toevoegen dat als Israël daadwerkelijk een alternatief voor de situatie in Gaza wil bieden, het de situatie op de westelijke Jordaanoever aanzienlijk zal moeten verbeteren. 634 checkpoints, het in tweeën splitsen van het wegennet, acht meter hoge muren, evenals de talloze vernederingen van de Palestijnen bieden de bewoners van de Gazastrook geen alternatief dat aantrekkelijk genoeg is om Hamas de rug toe te keren.

Ten slotte wil ik nog opmerken dat de tijd waarin alle partijen met elkaar zullen moeten spreken, onvermijdelijk zal aanbreken.

(Applaus)

Cristiana Muscardini, *namens de UEN-Fractie*. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, natuurlijk zijn ook wij, net als iedereen, geschokt door deze situatie, maar toch geloof ik dat het onze plicht, of in ieder geval mijn plicht is om af te zien van een zekere hypocrisie,

Het probleem gaat ver terug in het verleden. Het legitiem en onbetwistbaar recht van de Palestijnen op een eigen vrije staat loopt immers via hetzelfde legitiem en onbetwistbaar recht van Israël op erkenning. Wij weten echter dat vele landen Israël van hun landkaart hebben geveegd. Wij weten ook dat Frankrijk, Italië, Spanje of Duitsland het nooit en te nimmer zouden hebben aanvaard van de landkaart te worden geveegd en als onbestaand te worden beschouwd. Wij weten tot slot ook dat niet Israël deze zoveelste oorlog is begonnen en dat het terrorisme nog steeds een van de belangrijkste problemen is.

Daarom geloof ik, mijnheer de Voorzitter, dat wij vandaag de plicht hebben om de zaak zonder enige hypocrisie op een andere manier te benaderen. Men kan niet zeggen dat de dialoog met de terroristen gerechtvaardigd is omdat er zoveel doden zijn gevallen onder de burgerbevolking. Dan zou elke toekomstige terrorist geweld kunnen gebruiken en dood kunnen zaaien onder het mom van het verkrijgen van legitimiteit.

Mijns inziens moeten wij als Europese Unie eindelijk zorgen voor eensgezindheid. Wij moeten ook nagaan hoe wij de problemen kunnen aanpakken die verband houden met de economische betrekkingen met de landen die Israël niet erkennen. Wij moeten nagaan hoe wij de humanitaire routes kunnen waarborgen, opdat zowel de Palestijnse als Israëlische burgers – en in dit geval vooral de Palestijnse burgers, die nu het meeste te lijden hebben - in veiligheid kunnen worden gebracht. Dit gezegd zijnde, mijnheer de Voorzitter geloof ik dat het ook wenselijk is het standpunt inzake steunverlening te herzien. Wij geven die steun, maar oefenen geen enkele controle uit op de manier waarop ze wordt gebruikt.

Daniel Cohn-Bendit, *namens de Verts/ALE-Fractie*. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, de situatie is inderdaad om te huilen. De hoop op vrede en veiligheid voor de betrokkenen is opgegaan in de rook van Gaza en begraven onder de lichamen van de doden, van de dode kinderen, vrouwen en mannen, en van de gewonden. De hoop op veiligheid is verder weg dan ooit. Al degenen die denken dat deze oorlog, volgens de logica van de Israëlische argumenten, een oorlog is die gerechtvaardigd wordt door het feit dat er een raketaanval op Israël heeft plaatsgevonden, en dat de Palestijnen een lesje moet worden geleerd, hebben er niets van begrepen. Zij hebben er niets van begrepen, want iemand een lesje leren is een armzalige opvoedmethode die nog nooit gewerkt heeft. Sinds de tijd van Clausewitz weten we dat wie een oorlog begint, moet weten hoe die oorlog moet worden beëindigd en wat het doel ervan is. Wel, het doel van deze oorlog is meer veiligheid voor Israël. Wij kunnen nu stellen dat het doel van deze oorlog nooit zal worden bereikt door deze oorlog en de manier waarop zij wordt gevoerd. Hoe meer burgers er worden gedood, hoe meer Palestijnen er worden gedood, hoe minder veiligheid er in de regio zal zijn! Dat is het drama, de tragedie die zich momenteel in deze regio voltrekt. En dat is de reden waarom wij hier heel duidelijk moeten zijn. De heer Schulz heeft gelijk: Israël moet tegen zichzelf beschermd worden! Israël moet worden beschermd tegen de verleiding om een oplossing te zoeken door middel van oorlog en krijgsmacht. De Palestijnen moeten worden beschermd tegen Hamas. De Palestijnse burgers moeten worden beschermd tegen Hamas. Dat is onze taak. Het is niet eenvoudig, maar we moeten duidelijk zijn. Ik roep de Raad op om niet langer te denken in termen van upgraden, intensiveren, verbeteren van de betrekkingen met Israël, zolang er geen verandering in de situatie komt. Dat is een slechte oplossing; dat is geen goede oplossing!

(Applaus)

Ik vraag al diegenen die terecht pleiten voor een dialoog, voor een discussie met Hamas, om niet naïef te zijn, om in gedachten te houden dat gesprekken met Hamas noodzakelijk zijn om de situatie in Gaza te verbeteren, aangezien zij de macht hebben, maar om zich tegelijkertijd te realiseren dat Hamas een strategie heeft die slachtoffers vereist. Israël is in de val van Hamas getrapt: hoe meer doden er in Gaza vallen, hoe beter dit voor Hamas is. Dat is een van de waarheden die ook tegen Hamas moet worden gezegd. Wij weigeren deze zelfmoordstrategie van Hamas te accepteren, die tot doel heeft om slachtoffers, martelaren te maken en om aanvallen tegen Israël te beginnen. Ook dit moet tegen Hamas worden gezegd.

Tot slot wil ik u nog een ding zeggen: de enigen die het probleem van Hamas kunnen oplossen, zijn de Palestijnen. Zolang Israël de bezetting van de westelijke Jordaanoever niet opgeeft, zolang Israël de Palestijnen op de westelijke Jordaanoever geen positieve oplossing biedt, zullen steeds meer Palestijnen zich tot Hamas wenden. Als wij de Palestijnen op de westelijke Jordaanoever een sprankje hoop op leven geven, dan zullen zij in opstand komen tegen Hamas en ons van Hamas verlossen. Bevrijd de Palestijnen van de Israëlische bezetting van de westelijke Jordaanoever en de Palestijnen zullen zichzelf bevrijden van Hamas.

(Applaus)

Luisa Morgantini, *namens de GUE/NGL-Fractie*. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, Rahed is vijftig jaar oud en heeft zijn huis, zijn drie kinderen, zijn vrouw en twee schoonzussen verloren. Rahed is wanhopig en bevindt zich in het centrum dat wij hebben gezien. Rahed zei vertwijfeld: " Hamas zal zeggen dat ze hebben gewonnen als deze agressie voorbij is, Israël zal zeggen dat ze hebben gewonnen maar wij, burgers, zijn degenen die het leven verloren hebben". Ik wil iets anders zeggen. Wij hebben de lijken gezien van kinderen en vrouwen; wij hebben in de ziekenhuizen de kinderen en vrouwen gezien voor wie geen behandeling is; wij hebben de gewonden gezien - er zijn er meer dan 4 000. Wel, wat daar sterft is het recht; wat daar sterft is de droom van Europa, van een Europa dat wil dat de mensenrechten universeel zijn, en dat is een tragedie!

Wij richten niets uit, commissaris Ferrero-Waldner. U weet dat ik u zeer waardeer en ik weet dat u samen met anderen ontzettend veel doet, maar volgens mij moeten wij heel duidelijk beseffen dat deze militaire oorlog, dit militarisme van Israël, voor Israël niet de redding zal zijn maar het einde, ook het morele einde, zoals ook David Grossmann zei tijdens de herdenking van Rabin, die werd vermoord door een joodse en niet islamitische fundamentalist omdat hij vrede wilde. Staak het vuren! Staak het vuren! Dat zei mij een Noorse arts die elke dag opereert, die 24 uur per 24 uur werkt (laten wij artsen sturen naar Gaza). Staak het vuren! Dat willen wij!

De Veiligheidsraad moet zijn woorden eindelijk beginnen uit te voeren. Wij zeggen 'ja' tegen diplomatie, maar diplomatie is niet het enige. Wij moeten ook gebruik maken van de instrumenten die wij hebben. Een van de instrumenten die wij ook voor Israël hebben is de *upgrade*, en het doet mij genoeg te horen dat bijvoorbeeld vandaag de vertegenwoordiger van de Commissie in Tel Aviv heeft gezegd dat dit niet het moment is om aan *upgrading* te denken. Laten wij even wachten, omdat wij nu moeten zorgen voor een staakt-het-vuren. Dat is van het allergrootste belang en dit is volgens mij ook een krachtige boodschap.

U sprak over bescherming en internationale bescherming. Volgens mij is het verkeerd alleen aan de Gazastrook en aan Rafah te denken. De bescherming van de burgerbevolking komt uit het Noorden, komt van de Israëlische aanvallen die van Herez komen. De grenscontrole is controle op de belangrijkste grenzen, Rafah en Herez, want de Palestijnen kunnen sinds 1992, sinds de akkoorden van Oslo, Herez niet meer verlaten. Dat weet u maar al te goed; zelfs de zieken kunnen Herez niet verlaten.

Dus wij moeten niet alleen denken aan de tunnels, aan de wapens waarmee Hamas zich bewapent, maar aan alle verboden die gelden voor de Palestijnen. Staak het vuren en open niet alleen de humanitaire corridors maar ook alle *crossings*. Als de mensen namelijk geen eten hebben, als de mensen niet kunnen handelen dan wordt de druk op Hamas om in actie te komen en de Israëlische bevolking te treffen pas echt groot. Israël moet echter weten dat ook de Westelijke Jordaanoever is bezet. Zorg eindelijk voor vrede en bouw geen nederzettingen meer.

(Applaus)

De Voorzitter. – Hartelijk dank mevrouw Morgantini. Ik wil u en de andere afgevaardigden die onlangs het initiatief hebben genomen om naar de Gazastrook te gaan, mijn respect betuigen.

Bastiaan Belder, *namens de IND/DEM-Fractie*. – Mijnheer de Voorzitter, Palestina is onvervreemdbaar islamitisch grondgebied. Vanaf haar ontstaan in 1987 houdt de islamistische beweging Hamas aan dit grondbeginsel onwrikbaar vast. Ze weet zich daarbij volledig gesteund door de islamitische Republiek Iran. In deze ideologische optiek is absoluut geen plaats voor de joodse staat Israël in het Midden-Oosten. De verderfelijke effecten van dit moslim-totalitarisme manifesteren zich vandaag op bloedige wijze in de Gazastrook.

Illustratief voor de wereldbeschouwing van Hamas is de militaire inzet van moskeeën in Gaza, met alle dramatische gevolgen van dien. Men zie daarvoor het heldere verslag in de Frankfurter Allgemeine van afgelopen maandag. Als Europa werkelijk hecht aan het voortbestaan van de joodse staat Israël ligt een confrontatie met Hamas en haar bondgenoot de Hezbollah in Iran in het nabije verschiet. Zijn wij bereid ons op dat sombere, zij het reële perspectief te prepareren? Want een staakt-het-vuren of tijdelijke wapenstilstand is voor Hamas en consorten slechts een adempauze in de jihad contra Israël.

Luca Romagnoli (NI). – (IT) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik denk dat een grote meerderheid in dit Parlement naar vrede verlangt en de zorg deelt waar tot nu toe velen uiting aan hebben gegeven. Ik geloof ook dat wij het eens kunnen zijn met wat de Raad zei en het lijkt me dat de Commissie tot nu toe een weg heeft gevolgd die nuttig kan zijn voor de dialoog. De opening van humanitaire corridors en het bilaterale

staakt-het-vuren kunnen voorboden zijn van een latere toezegging om een internationaal beschermingsgebied in te stellen.

In dit opzicht heeft collega Morgantini wellicht gelijk als zij vraagt om niet alleen een dergelijke zone te creëren voor Gaza maar deze uit te breiden tot alle Palestijnse gebieden. Ik heb voorts de indruk dat de diplomatieke inspanningen van mevrouw Ferrero Waldner tot op een zekere hoogte eenzelfde aanpak beogen als die welke de paus heeft proberen uit te stippelen. Dit is een aanpak die ik in alle nederigheid wil steunen. Wij mogen immers niet vergeten dat er na al die jaren nog steeds geen twee volken-twee staten-oplossing is gevonden en het nog steeds niet zo ver is dat het internationale recht kan zegevieren. Er is en er zal nooit sprake zijn van een oplossing via oorlog. Dat heeft collega Schultz ook gezegd, en zo nu en dan is het de moeite waard hem aan te halen. Met oorlogvoeren zal er nooit een oplossing gevonden worden voor het probleem van het heilige land. In dit opzicht heeft de Europese Unie volgens mij de middelen in handen om steun te verlenen aan iedere diplomatieke inspanning die daarvoor nuttig kan zijn.

De Voorzitter. – Ik weet zeker dat de heer Schulz er blij mee zal zijn dat u zijn naam in verband brengt met de Heilige Vader!

Elmar Brok (PPE-DE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de commissaris, mijnheer de voorzitter van de Raad, ik zou willen beschrijven wat mijn uitgangspunt is. We hebben een Hamas die tegen een twee-staten-oplossing is, die het bestaansrecht van de staat Israël ontkent, die door een meedogenloze staatgreep tegen de eigen mensen de macht heeft gegrepen, die met raketten op burgers schiet, en burgers, scholen en moskeeën als schild gebruikt. Hoe kan Israël proportioneel reageren om zijn eigen burgers te beschermen wanneer Hamas de eigen burgers als schild gebruikt? Daarom zijn concepten als een vergelijking van de aantallen of de proportionaliteit in een dergelijke situatie niet van toepassing. In een oorlogssituatie bestaat er geen proportionaliteit, iedere oorlog is er één te veel, iedere dode is er één te veel, en we kunnen de getallen niet met elkaar verrekenen. Dat lijkt mij een redelijk uitgangspunt. Daarom mogen we de schuld niet één partij in de schoenen schuiven, maar moeten wij juist proberen om bij te dragen tot een wapenstilstand en daarbij onze hulp aanbieden.

Ik denk dat zowel de heer Schwarzenberg, de voorzitter van de Raad, met zijn delegatie, als mevrouw Ferrero-Waldner, de commissaris, met behulp van andere nationale delegaties in dit conflict meer hebben gedaan dan alle anderen, en daarvoor wil ik ze bedanken. Ik heb de Amerikanen niet gezien, ik heb de VN bijna niet gezien, en ik heb de andere leden van het Kwartet evenmin gezien. We moeten ervoor zorgen dat deze wapenstilstand twee elementen bevat: er moet een einde komen aan de Israëlische aanval, en tegelijkertijd moet worden verhinderd dat nieuwe raketten die uit Korea en Iran komen, en die voldoende reikwijdte hebben om Tel Aviv te treffen, in handen van Hamas komen. Daarom moeten we ervoor zorgen dat er niet alleen een einde komt aan de beschietingen, maar ook dat door internationale overeenkomsten, onder andere met de leden van het Kwartet en de Arabische Liga, inclusief het sleutelland Egypte, wordt gegarandeerd dat deze 15 kilometer lange grens dusdanig wordt gecontroleerd dat daar geen raketten meer Gaza binnen kunnen komen. Tegelijkertijd moet er een einde komen aan de Israëlische aanval.

Ik zou nog graag een laatste opmerking willen maken: dit is pas de eerste kleine stap. Als Israël in de toekomst met gematigde Palestijnen te maken wil hebben, – en dat betekent een twee-staten-oplossing – dan moet het, zodra dit voorbij is, er eindelijk voor zorgen dat de gematigde Palestijnen rondom president Abbas successen kunnen boeken, en dan moet het dit de eigen bevolking ook laten zien. Dat betekent het einde van het *resettlement*-beleid en van allerlei andere strategieën. Wanneer de gematigde politici hun aanhangers geen successen kunnen laten zien, winnen namelijk de radicalen. Dat moet het uitgangspunt van een nieuw Israëlisch beleid worden.

Pasqualina Napoletano (PSE). – (IT) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, bij deze immense tragedie dreigen onze woorden tekort te schieten. Een leger dat honderden burgers, vrouwen en kinderen doodt, plaatst zich op hetzelfde niveau als het terrorisme dat het zegt te bestrijden. Anderzijds, wie Gaza kent, ook alleen maar van de landkaart, weet dat geen enkele militaire operatie denkbaar is zonder het risico te lopen een slachting onder de burgers aan te richten.

Kan Israël momenteel beweren dat het veiliger is nadat het zoveel haat en wanhoop heeft gezaaid? En met wie anders dan met Hamas, direct of indirect, moet er een uitweg worden gezocht uit het blinde geweld? Onze resolutie versterkt het verzoek van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties om een staakt-het-vuren. Wij dringen er bij de partijen op aan om dit staakt-het-vuren te respecteren en wij vragen aan Europa om stappen te ondernemen en dit mogelijk te maken.

Het risico is dat met dit bloedbad Hamas helemaal niet verslagen wordt, collega Brok, maar dat de Palestijnse Autoriteit nog meer verzwakt wordt en ook degenen die in de Palestijnse wereld alles hebben ingezet op onderhandelingen met Israël. Men kan zich eerlijk afvragen wat die mensen tot nu toe concreet hebben bereikt. Niets! Dat is het antwoord dat wij moeten geven als we echt een begin willen maken om haat en geweld uit te bannen.

Marielle De Sarnez (ALDE). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, wij zijn allemaal gedeeltelijk verantwoordelijk voor wat zich momenteel in het Midden-Oosten afspeelt. Wij, in Europa, en wij, in de internationale gemeenschap, hebben toegestaan dat de situatie verslechterde. Wij deden niets toen de veiligheid van Israël bedreigd werd en wij deden niets toen de blokkade het leven in Gaza absoluut onmogelijk maakte.

Het is vandaag de negentiende dag van de oorlog. Er zijn 995 doden gevallen, onder wie 292 kinderen, en er zijn duizenden gewonden, van wie sommigen nog steeds op evacuatie wachten. Er zijn tienduizenden vluchtelingen die geen huis meer hebben en niet weten waar ze naar toe moeten. De humanitaire situatie wordt steeds slechter: 700 000 inwoners van Gaza zitten zonder stroom, een derde van hen heeft geen water of gas meer, en straks duurt deze situatie al drie weken, drie weken waarin deze mensen hebben geleefd of – eerder – hun best hebben gedaan om te overleven. Er is te veel leed, te veel ellende, en daar moet een einde aan komen. Het moet nu ophouden!

Onze verantwoordelijkheid, als Europeanen, is om tegenover niemand te inschikkelijk te zijn. Onze verantwoordelijkheid, als Europeanen, is om pressie uit te oefenen op de twee partijen, zodat ze er eindelijk mee instemmen om te onderhandelen. Het is een kwestie van dagen, misschien zelfs van uren, voordat het tot een landoffensief komt, met name in Gaza-stad, waarna er geen weg terug meer is. Israël moet de garantie krijgen dat het veilig is, en het volk van Gaza moet de garantie krijgen dat het in de toekomst in vrede kan leven. De grenzen moeten worden gecontroleerd en de blokkade moet worden opgeheven. Om deze overeenstemming te bereiken is het wellicht nodig – zoals wij allen hier weten – dat Europa, de Verenigde Staten en de Arabische landen, die overmorgen bijeenkomen, allemaal met één stem spreken.

Voordat ik afsluit, wil ik nog uiting geven aan mijn sterke overtuiging dat het er nu niet om gaat de oorlog te winnen maar de vrede.

(Applaus)

Roberta Angelilli (UEN). – (IT) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik heb echt veel waardering voor de woorden van de commissaris en ook voor die van de heer Pöttering. Zij hebben onomwonden gewezen op de grote verantwoordelijkheid van Hamas voor de beëindiging van de wapenstilstand, maar even glashelder de Israëlische reactie afgekeurd, omdat deze volledig buitenproportioneel is. Maar dat zijn de woorden. De feiten zijn dat er nog steeds sprake is van een crisis en dat er duizenden radeloze mensen zijn, kinderen en andere burgers, die grote behoefte hebben aan humanitaire hulp.

Misschien moeten wij gewetensvol en zonder enige hypocrisie onszelf een aantal vragen stellen. Hoeveel kinderen zijn er in Gaza omgekomen toen onze kinderen het kerstfeest aan het te vieren waren? Tweehonderd, driehonderd? En hoeveel Israëlische burgers? Kon de internationale gemeenschap meer doen? Volgens mij wel. Zij had meer moeten doen! Onze verantwoordelijkheid weegt zwaar en dat mogen wij onderhand wel beseffen. Het is niet voldoende om links en rechts kritiek te leveren, op Hamas, op Israël, op wie begonnen is, wie meer schuld heeft. Hier is natuurlijk sprake van een noodsituatie, maar helaas is Europa ook tekortgeschoten. Naar mijn mening is dit een ernstig falen, een onvermogen om een echt, strategisch en duurzaam vredesbeleid op te bouwen.

Vandaag moeten wij natuurlijk eisen dat er een staakt-het-vuren komt, maar dat is zeker niet genoeg. Wij moeten strikte voorwaarden stellen om het vredes- en ontwikkelingsproces in het Midden-Oosten in goede banen te leiden. Ter afsluiting wil ik wijzen op de woorden van de paus. Hij heeft gezegd dat er concrete antwoorden moeten komen op de aspiraties van zoveel mensen in die gebieden, die in vrede, veiligheid en waardigheid willen leven, zoals collega Morgantini ook al heeft gezegd.

Ik rond nu echt af, Voorzitter. Geweld, haat en wantrouwen zijn vormen van armoede, misschien wel de ergste armoede die bestreden moet worden.

Hélène Flautre (Verts/ALE). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, wij hebben oorlog gezien en wij hebben dood gezien in Gaza, maar wij hebben ook mensen gezien, levende mensen, mensen die het recht hebben te leven en die wij moeten beschermen. Bescherming van de burgerbevolking is absoluut het meest urgente vraagstuk. Er is geen enkel excuus voor het feit dat niet alles in het werk is gesteld om deze bevolking te beschermen.

Ik zou u, mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, willen vragen of u vandaag het gevoel heeft alles gedaan te hebben om de Israëlische autoriteiten zover te krijgen dat zij deze ongenueanceerde en buitenproportionele militaire operatie onmiddellijk stopzetten. Het antwoord is ongetwijfeld "nee".

Toen er in de ambassades geruchten gingen over de operatie, bevestigde de Raad opnieuw, tegen de wens van het Parlement, dat hij vastberaden was zijn betrekkingen op een hoger peil te brengen. Dat was een tragische vergissing! Wanneer NGO's de Veiligheidsraad oproepen om het Internationaal Strafhof een onderzoek te laten instellen naar vermeende oorlogsmisdaden, dan is de Raad kennelijk niet in staat de 'mensenrechten'-clausule van zijn overeenkomst met Israël in te roepen. Ik ben het zat om te moeten aanhoren dat wij niet meer kunnen doen, dat wij alles hebben gedaan wat in onze mogelijkheden lag. Uw hoofdzakelijk humanitaire beleid is in een impasse omdat u de schade van de militaire bezetting en de oorlog - een enorme mislukking - probeert te verzachten. Hoe ver moet het komen met de schendingen van het internationale recht voordat de 'mensenrechten'-clausule wordt toegepast? Als wij op dit moment niet in staat zijn onszelf af vragen hoever effectieve mechanismen om druk uit te oefenen en dingen ten uitvoer te brengen moeten reiken, dan weet ik echt niet welke situatie het dan wel zou rechtvaardigen dat wij eindelijk in actie komen. Ik zeg het u ronduit: als de *business as usual* doorgaat en onderdeel blijft van onze betrekkingen met Israël, terwijl er duizend doden zijn gevallen in Gaza, dan begraaft u artikel 11 van het verdrag, dan begraaft u het 'mensenrechten'-beleid van de Unie en dan begraaft u het Europese project!

(Applaus)

Kyriacos Triantaphyllides (GUE/NGL). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, na mijn bezoek aan de Gazastrook, waar ik getuige was van een massamoord op voornamelijk burgers, voel ik de behoefte om uit de grond van het hart mijn solidariteit te betuigen aan het Palestijnse volk. Zij zijn zeventien dagen lang geconfronteerd geweest met de gigantische Israëlische oorlogsmachine die het internationale rechtssysteem op flagrante wijze schendt. Tevens betuig ik mijn steun aan de vredesbewegingen in Israël die roepen om een einde van deze oorlog.

Na een lange periode waarin Gaza was afgesloten van de buitenwereld en in staat van beleg verkeerde en daarmee de grootste open gevangenis ter wereld was, na het optrekken van die schandelijke muur rond de Westbank, na de voortdurende uitbreiding van de nederzettingen en de feitelijke verdeling van Palestijns grondgebied, is de bezetter gestart met de meest wrede militaire operatie. Het voorwendsel hiervoor was de raketaanval op zuidelijk Israël. Ik benadruk in dit verband dat ik tegen iedere aanval op burgers ben, van welke zijde deze aanval ook komt. Het was een belediging voor de gehele natie dat het staakt-het-vuren werd beëindigd omwille van het machts spel dat met het oog op de verkiezingen in Israël gaande was.

De VN-Veiligheidsraad heeft een resolutie aangenomen. Israël is een staat en geen organisatie, het is lid van de Verenigde Naties. Israël moet verantwoording afleggen tegenover de internationale gemeenschap en moet zich houden aan deze en alle andere resoluties die door de Verenigde Naties worden aangenomen. Er zou respect moeten bestaan voor het internationale rechtssysteem. Straffeloosheid zou niet langer toegestaan mogen worden. Er zou een grondig internationaal onderzoek moeten plaatsvinden.

De internationale gemeenschap vraagt om een staakt-het-vuren dat onmiddellijk ingaat, om de onmiddellijke terugtrekking van de militaire troepen, om toegang tot humanitaire hulp en vrede en om vrij verkeer voor de bevolking. Laat de VN-hulporganisatie voor Palestijnse vluchtelingen (UNWRA) haar missie volbrengen.

De Europese Unie heeft stappen gezet maar alleen ten aanzien van humanitaire kwesties. Zij moet op politiek niveau daadkracht laten zien. Maak gebruik van de clausules in de associatieovereenkomsten. Stop met het verbeteren van de verstandhouding met Israël. Stop met de export van wapens naar Israël.

De enige oplossing voor dit conflict is een politieke. Het internationale rechtssysteem zou volledig in ere hersteld moeten worden, wat inhoudt dat er een einde moet komen aan de 42 jaar durende bezetting van Palestina en dat er een soevereine en levensvatbare Palestijnse staat moet worden opgericht. Dan wordt er gebouwd aan een vreedzame toekomst voor zowel Palestijnse als Israëlische kinderen. Om toekomstige generaties een kans te geven, moeten we een einde maken aan de oorlog.

Patrick Louis (IND/DEM). - (FR) Mijnheer de Voorzitter, duizenden jaren geleden voerden David en Goliath al strijd over de vraag of het land was voorbestemd voor de Moabieten, de Filistijnen of de Hebreeërs.

Dit zelfde drama speelt zich nu nog steeds af op dit land, dat de bakermat is van een van de drie pijlers van onze beschaving. Op dit moment is het urgent, juist, legitiem en noodzakelijk om de veiligheid en erkenning van de Staat Israël te garanderen. Om dit te bereiken dient zich één enkele oplossing aan, en dat is de

totstandkoming van een daadwerkelijk soevereine Palestijnse Staat waarborgen. Ook hier zijn er, net als elders, grenzen aan het multiculturalisme. Waar twee volkeren zijn, moeten er twee staten zijn.

Als we willen dat de steun van de Europese Unie daadwerkelijk effectief is, dan moet deze gericht zijn op één doelstelling, namelijk de ontwikkeling van een Palestijnse rechtsstaat, waar de wet de zwakken beschermt en de sterken verplicht. Er is haast geboden, aangezien in dit land de extremisten, van welke zijde dan ook, sterk zijn en dwalen, terwijl de kinderen gematigd en het slachtoffer zijn.

Om de wet van oog om oog en tand om tand te kunnen ontstijgen moet een oplossing worden gezocht niet op moreel of op militair vlak, maar op dat van de politiek. Hoog tijd dus om aan het werk te gaan!

Jim Allister (NI). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik walg van terrorisme. Ik veroordeel het propageren van terrorisme. Misschien dat mijn Noord-Ierse afkomst me daar bewuster van heeft gemaakt, want als ik hoor dat Hamas zeurt over de onvermijdelijke vergeldingsacties tegen zijn jarenlange willekeurige reeks raketaanvallen op onschuldige burgers in Israël, ben ik niet onder de indruk omdat ik weet dat Hamas, net als de IRA in mijn land, het dubbele kunstje van terrorisme en propaganda goed kent.

De situatie is overduidelijk. Israël accepteert een oplossing met twee staten. Hamas kan zelfs het recht van Israël om te bestaan niet verdragen en voert daarom ontelbare, meedogenloze terroristische aanvallen uit op diens grondgebied. En als Israël dan na veel geduld terugslaat, nemen ze de slachtofferrol aan. Sorry hoor, maar zij zijn de daders en als ze vrede willen, hebben ze het antwoord in eigen hand. Stop de bombardementen op Israël.

Rodi Kratsa-Tsagaropoulou (PPE-DE). - (EL) Mijnheer de Voorzitter, iedereen stelt vast dat de situatie in de Gazastrook tragisch is. Deze dreigt uit te monden in een humanitaire ramp en moet onmiddellijk worden aangepakt. Ik wil de Commissie gelukwensen met haar enorme inspanningen, en het voorzitterschap bedanken voor zijn initiatieven en de coördinatie van de nationale maatregelen op dit gebied. Ook wil ik Egypte bedanken voor zijn belangrijke en van gevoeligheid getuigende rol.

Nu is het hoogst noodzakelijk ervoor te zorgen dat er een staakt-het-vuren komt en de vijandigheden aan beide kanten worden stopgezet, dat de humanitaire hulpverlening op gang komt via Israëlisch grondgebied en via Egypte en dat er grenscontrole wordt verricht, opdat een einde wordt gemaakt aan de illegale wapen- en mensenhandel. Zoals de commissaris al zei, zijn er bemoedigende tekenen dat er een plan is voor wapenstilstand, en ik hoop dat dit plan onmiddellijk aanvaard zal worden en dat de toepassing ervan geëerbiedigd zal worden.

Wat zullen echter onze volgende stappen zijn? Zoals zowel de commissaris als ook de fungerend voorzitter al zeiden, moeten wij blijven streven naar onze doelstellingen van duurzame vrede en de totstandkoming van een Palestijnse staat, die in vrede en respect naast Israël kan bestaan. Dat is niets nieuws. Dat hebben wij al zo vaak verkondigd en ondersteund, maar tot nu toe zonder enig resultaat. De vicieuze cirkel van geweld gaat door met alle negatieve gevolgen van dien, niet alleen voor het Israëlische volk en de Palestijnen maar voor alle volkeren in het gebied en voor de veiligheid van de internationale gemeenschap.

Nu moeten wij een balans opmaken van ons optreden, van onze politieke keuzes en de gevolgde methoden en blijf geven van meer moed in onze verdere stappen, die anders moeten zijn. Het is uitermate belangrijk dat er op bilateraal niveau met Israël een eerlijke, diepgaande dialoog tot stand wordt gebracht, dat zelfkritiek wordt beoefend in het kader van onze partnerschapsbetrekkingen en onze vriendschap, en dat wij achterhalen welke fouten zijn gemaakt bij de bevordering van het wederzijds vertrouwen tussen beide volkeren. Wij moeten tevens een dergelijke diepgaande dialoog hebben met alle Palestijnen, die wel moeten begrijpen hoe belangrijk vrede, cohesie, menselijk leven en onderlinge eenheid zijn.

Hannes Swoboda (PSE). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, minister-president Topolánek heeft vandaag een paar humoristische opmerkingen gemaakt. Daarom mag ik wel zeggen dat het mij als Oostenrijkse afgevaardigde verheugt dat niet alleen de vertegenwoordiger van de Commissie uit Oostenrijk komt, maar ook de vertegenwoordiger van het voorzitterschap. U bent van harte welkom! Ik weet echter wel dat u natuurlijk loyaal bent aan de Tsjechische Republiek.

Geachte collega's, ik was onlangs met een delegatie onder voorzitterschap van Martin Schulz in Israël, kort voor de unilaterale aftocht van Israël uit Gaza, en de toenmalige plaatsvervangende minister-president heeft toen gezegd: "Jullie moeten je hier niet mee bemoeien, dat komt allemaal wel goed!" Anderen, daaronder Josip Elin, de vroegere minister van Buitenlandse zaken, hebben gezegd: "Dit leidt tot een chaos". Dat is waar,

en dat is ook gebeurd. Een unilaterale aftocht zonder onderhandelingen, zonder een onderhandelingspartner, heeft geen zin!

Het was echter ook niet verstandig dat wij zelfs geen gesprekken hebben gevoerd met de gematigde vertegenwoordigers van Hamas – die misschien zelfs niet lid waren van Hamas, maar door Hamas waren benoemd als lid van de gezamenlijke regering. Door deze opstelling hebben wij ertoe bijgedragen dat deze gezamenlijke regering is vernietigd! Ik weet dat sommigen gesprekken wilden voeren, maar dat niet mochten. Ook dat was een fout. We moeten met elkaar spreken!

Ik mag Hamas niet, omdat ze een terroristische organisatie zijn, maar ook omdat ze er fundamentalistische ideeën op na houden. Het gaat echter niet om sympathie of antipathie. Het gaat om oplossingen! Daarom moeten we terugkeren tot de dialoog en het gesprek, zoals meerdere collega's vandaag al hebben gezegd. En de mensen in Gaza moeten een min of meer menswaardig leven kunnen leiden! Waarom stemmen ze voor Hamas? Omdat ze Hamas beschouwen als de enige en laatste kans om te overleven! En dat moeten we veranderen. We moeten deze mensen ook een materiële basis voor hun bestaan bieden, we moeten een einde maken aan de boycot en de isolatie. Dat is eigenlijk de enige vereiste.

Mijn geachte collega Elmar Brok, voor wie ik veel waardering heb, heeft gezegd dat het proportionaliteitsprincipe niet van toepassing is. Dat is het echter wel! In het privaatrecht en in het internationale recht geldt het proportionaliteitsprincipe. Wie dat schendt, schendt ook het internationale recht, en dat kunnen wij in dit Parlement werkelijk niet dulden!

(Applaus)

Chris Davies (ALDE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, een vriendin van me die weet dat ik drie dagen geleden nog in Gaza was, heeft me uitgedaagd. "Heb je nooit foto's gezien van jonge joodse kinderen die met de armen boven het hoofd tegenover nazigeweren staan?" schrijft ze. "Ze zijn hartverscheurend." Haar woorden maken duidelijk waarom we meer rekening houden met Israël dan met andere landen.

Daarmee wordt echter nog niet uitgelegd waarom een volk dat in de twintigste eeuw zoveel heeft geleden, nu een ander volk in deze eeuw zoveel leed moet toebrengen. Israël heeft van Gaza een hel gemaakt. De grond trilt er van de explosies, zelfs tijdens een staakt-het-vuren. Op straat zie je ezelkarren en in de lucht F-16's, moordwapens die constant bommen afwerpen. Er zijn al 300 kinderen dood en honderden andere zijn verscheurd.

Dit is geen proportionele reactie van een beschaafde mogendheid. Dit is slecht. Dit is slecht. Natuurlijk, de Hamas-beschietingen moeten ophouden. Ik heb dit al eerder tegen Hamas-vertegenwoordigers in Gaza gezegd, maar laten we de schijnheilige praatjes van Israëlische functionarissen over de noodzaak van terrorismebestrijding niet meer aanhoren, want de Palestijnen die gebombardeerd worden zouden zo enkele terroristen kunnen noemen, namelijk Olmert, Livni en Barak.

We zijn deels verantwoordelijk voor de Israëls daden. In het verleden heeft de Europese Unie nooit, voor zover ik me kan herinneren, haar kritiek op de behandeling van de Palestijnen door de Israëliërs gekoppeld aan maatregelen. We hebben Israël het groene licht gegeven om rustig door te blijven gaan en we hebben dit falen te danken aan het negeren van de lessen die de geschiedenis ons heeft geleerd. Je kunt geen vrede sluiten zonder met je vijanden te praten, toch weigeren we te praten met de gekozen vertegenwoordigers van het Palestijnse volk.

We zijn nu de onderhandelingen met Israël over een verstrekkende samenwerkingsovereenkomst aan het afronden. We zijn niet van plan om Israël te veroordelen, maar om het te belonen. Degenen die vrede in het Midden-Oosten willen, degenen die aan beide kanten gerechtigheid willen zien, moeten erkennen dat het tijd is voor bezinning.

Seán Ó Neachtain (UEN). - (GA) Mijnheer de Voorzitter, de oorlog in Gaza is angstaanjagend en schandalig. Iedereen weet dat een militaire oplossing in het Midden-Oosten niet zal werken. Een politieke oplossing is de enige manier om in de regio weer vrede en verzoening te brengen. Om daaraan te kunnen werken moet het geweld onmiddellijk worden beëindigd.

Ik steun de oprichting van een onafhankelijke, levensvatbare Palestijnse staat, maar er moet eerst een redelijk goede economie en een passend politiek plan komen. Ons doel moet zijn te verzekeren dat er twee staten in de regio kunnen bestaan die elkaar respecteren.

Israël heeft het recht zich te beschermen, maar het is met deze aanvallen te ver gegaan. De aanvallen zijn immoreel en de internationale gemeenschap kan ze niet accepteren.

Het vredesproces in het Midden-Oosten moet onmiddellijk weer op gang worden gebracht. Ik hoop dat de nieuwgekozen Amerikaanse president Barack Obama hieraan gaat werken. Wij wensen hem alle succes bij deze belangrijke taak en de uitdaging die hem wacht.

David Hammerstein (Verts/ALE). - (ES) Mijnheer de Voorzitter, enkele dagen geleden ben ik ook in Gaza geweest en dat was een zeer heftige ervaring. We zijn ook naar Egypte gegaan. Ik geloof dat we het eind van een tijdperk hebben bereikt: het Bush-tijdperk, en dat de laatste stuiptrekkingen van president Bush bijzonder pijnlijk en bloedig blijken te zijn.

We bevinden ons op een keerpunt naar een ander soort beleid met betrekking tot het Midden-Oosten, en ik wil dat de Europese Unie daarin de leiding neemt. Een beleid in de lijn van Obama, die heeft aangegeven dat hij met Iran wil gaan praten. Jawel, Obama wil met Iran gaan praten, dus moeten wij ook met alle partijen in het Midden-Oosten gaan praten, inclusief Hamas.

Het gaat om een nieuw beleid in het Midden-Oosten dat een beleid op basis van samenwerking moet zijn en dat ten minste aan onze waarden en aan ons internationaal recht moet voldoen. De honderden kinderen die wij in Gaza hebben ontmoet en die ons bij de arm grepen en ons met hoopvolle ogen aankeken, verdienen een antwoord, net als de kinderen in Israël.

Dit betekent dat er concrete acties noodzakelijk zijn, dat er acties op de grond noodzakelijk zijn om de gematigden hoop te geven. Het vervelendste is dat minister-president Fayad, president Abbas, president Mubarak en Koning Abdullah tegenwoordig in de straten van de Arabische wereld van verraad worden beschuldigd. Toen ik mijn taxi liet stoppen om een kop koffie te gaan drinken in de Sinaï-woestijn, zagen wij uitsluitend Khaled Meshaal op de enorme televisieschermen.

Dat is het resultaat, de nevenschade van deze aanval op Gaza. Deze zal geen vrede naar Israël brengen of de veiligheid die wij wensen, en deze zal ons evenmin goed doen. Als wij het conflict geen halt toeroepen, zal de haat tot in de straten van Europa doordringen.

Miguel Portas (GUE/NGL). - (PT) Duizend zijn het er vandaag, duizend doden door toedoen van de zwarte pedagogie. Vergeeft u mij mijn directheid: hoeveel meer levens zal de verkiezing van Tzipi Livni en Ehud Barak tijdens de verkiezingen van februari nog kosten?

Wij zijn hier vandaag bijeen om een staakt-het-vuren af te dwingen en de moord op burgers een halt toe te roepen. De resolutie buigt zich echter ook over onze eigen verantwoordelijkheid. Zij herinnert ons aan de beslissing van de Raad om de diplomatieke betrekkingen met Israël op een hoger peil te brengen ondanks het negatieve advies van dit Parlement. Medeplichtigheid vooraf. Nu hoor ik zeggen: "Er moet onderhandeld worden met Hamas". We zouden vele jaren bespaard hebben als wij de verkiezingen in Palestina hadden gerespecteerd.

Het is niet de taak van Europa om het beleid en de verwoestingen van de sterkste te betalen. Het is onze rol om te luisteren naar de protestkreten die de straten en pleinen van onze steden vullen.

Ofschoon wij aandringen op een onmiddellijk staakt-het-vuren, moeten wij beseffen dat de vrede afhankelijk is van het einde van de bezetting. Dit woord, dat in onbruik is geraakt, moet dringend onttrokken worden aan de lijst van verboden termen waarnaar het door de *realpolitik* is verbannen.

Kathy Sinnott (IND/DEM). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, wat er in Gaza gebeurt, is hartverscheurend. Dat de verwoesting door een zogenaamd westers land is veroorzaakt is niet te bevatten. Ik ben het er voor honderd procent mee eens dat de Israëliërs het recht hebben om zonder de dreiging van raketaanvallen te leven. Maar wat er in Gaza gebeurt, is geen gerechtigheid, maar een bloedbad. Er is geen excuus; er is geen enkele rechtvaardiging mogelijk.

Het meest beschamende voor de EU is dat deze door een van onze favoriete handelspartners wordt uitgevoerd. In 2007 was de waarde van de handel tussen de EU en Israël 25,7 miljard euro. Gelet op het geldbedrag dat we aan de economie van Israël bijdragen, dragen we een zware verantwoordelijkheid wanneer dat geld bijdraagt aan het overlijden van burgers en kinderen. Als we niets doen, zullen we het bloed van degenen in Gaza ook aan onze handen hebben.

Ik roep dit Parlement en alle EU-organen op om onmiddellijke handelssancties op te leggen aan Israël en ze te handhaven totdat er een zinvol staakt-het-vuren overeen is gekomen. Als we niet ons uiterste best doen om dit doden te stoppen, worden we medeplichtig aan het bloedbad.

Tokia Saïfi (PPE-DE). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, eens te meer zijn het de wapens die spreken in het Midden-Oosten. Eens te meer zijn de slachtoffers voornamelijk vrouwen en kinderen, van wie er duizenden gewond zijn geraakt en honderden zijn gedood. Eens te meer herhaalt de geschiedenis zich, in al zijn gruwelijkheid, in de nabijheid van Europa. Wij constateren echter dat Europa, ondanks zijn initiatieven, geen effectieve bijdrage levert in dit ernstige conflict, hoewel dit zich in zijn directe invloedssfeer afspeelt. Een overgrote meerderheid van het publiek vindt dit moeilijk te begrijpen en weigert steeds meer deze krachteloosheid te accepteren.

Mevrouw de commissaris, wij moeten op daadkrachtige en gezaghebbende wijze het leiderschap op ons nemen, teneinde vrede tot stand te brengen. De Mediterrane Unie moet hierin een belangrijke rol spelen, evenals de Euromediterrane parlementaire vergadering. In dit verband moet het Europees Parlement steun geven aan het Frans-Egyptische vredesplan ten behoeve van een onmiddellijk staakt-het-vuren, beveiliging van de grenzen tussen Israël en de Gazastrook, heropening van de grensovergangen en vooral opheffing van de blokkade van Gaza.

Wij moeten tevens om onmiddellijke toepassing van de VN-resolutie verzoeken. Als deze eerste fase voorbij is, moeten wij een stap verder gaan door voor te stellen om een krijgsmacht – geen multinationale, maar een Euromediterrane krijgsmacht – in te stellen. Dit gebaar zou de stichtingsakte zijn van een overtuigde politieke wil om een 'Europese vrede' te bereiken, iets waar alle volkeren van het Middellandse-Zeegebied al zo lang naar uitkijken.

Ik zou uw aandacht vandaag tevens op een nieuwe situatie willen vestigen. Met het conflict in het Midden-Oosten begeben wij ons beetje bij beetje op zeer gevaarlijk terrein, namelijk dat van de botsing tussen culturen. Sinds het ontstaan van het Israëlisch-Palestijnse conflict is de Arabische publieke opinie namelijk voortdurend sterk in beweging geweest. Momenteel gaat het om een islamitische publieke opinie, die zich ver buiten de geografische ligging van de Arabische landen uitstrekt. Dit duidt op een radicale verandering van de aard van het conflict. Europa heeft een historische verantwoordelijkheid, namelijk de verantwoordelijkheid om de dialoog tussen de culturen onverwijd te versterken.

Véronique De Keyser (PSE). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, ik heb in dit Parlement al zo vaak het woord gevoerd om te zeggen dat wij iedere kans, hoe klein ook, op vrede moeten aangrijpen, en dat wij ondanks alles een dialoog met Hamas moeten voeren, aangezien Hamas de verkiezingen heeft gewonnen, en ik zal hier dan ook niet meer op terugkomen.

Ik ben overmand door verdriet en woede, en hoewel ik mij vandaag niet wil laten overweldigen door emotie vanwege deze moordpartij, vanwege de oorlogspropaganda die ik om me heen hoor, vanwege de verwarring, en ook vanwege de golf van haat en antisemitisme die zich in onze straten verspreidt, wil ik toch een paar woorden zeggen. Europa moet terugkeren naar zijn grondbeginselen, en hoewel deze voor mij vanzelfsprekendheden zijn, is het soms goed om er nog eens op te wijzen.

Ten eerste is het leven van een Palestijn evenveel waard als dat van een Israëliër, en niet alleen zijn leven, ook zijn toekomst en zijn vrijheid. Ten tweede dient het internationale recht te worden geëerbiedigd. Het internationale recht houdt natuurlijk een onmiddellijk staakt-het-vuren in, maar omvat daarnaast ook alle VN-resoluties en de Verdragen van Genève. Momenteel is deze regio namelijk veranderd in een wetteloze regio waar ogenschijnlijk alles is toegestaan en waar de bevolking in gijzeling wordt gehouden. Ten derde moet recht worden gesproken voor al deze misdaden, welke dit ook zijn en waar ze ook zijn begaan. Er zal nooit veiligheid zijn zonder vrede, of vrede zonder justitie. Overgangsjustitie bestaat wel degelijk; dit is er speciaal voor ingesteld. En als dit niet wordt toegepast, dan zal de haat zich blijven verspreiden. De afgelopen dagen hebben wij een potentiële haat opgebouwd die gevaarlijker zal blijken te zijn dan de bommen. Europa moet ervoor zorgen dat de voorwaarden van zijn partnerschapsovereenkomsten worden toegepast, met inbegrip van paragraaf 2 van de associatieovereenkomsten met betrekking tot de eerbiediging van de mensenrechten. Dat is een verplichting van deze overeenkomsten waaraan het zich niet kan onttrekken. Tot slot is Israël geen bijzonder geval. Het heeft zijn verantwoordelijkheden als staat, en kan niet gelijkgesteld worden met Hamas. Wat het internationale recht betreft, wordt er geen vrijgeleide gegeven.

Zondag hebben wij in Gaza een bevolking achtergelaten die in de val zat, opgesloten in een getto waar de bommen neerkwamen, en honderdduizenden kinderen wier toekomst nu in onze handen ligt. En dat wij

weer weg konden uit Gaza, was simpelweg omdat wij Europeanen zijn. Palestijnen verlaten Rafah uitsluitend op een brancard in een ambulance, ofwel omdat ze dood zijn ofwel omdat ze gewond zijn.

Europa zal Europa niet meer zijn en geen enkele burger zal zich in Europa herkennen als wij deze grondbeginselen uit het oog verliezen.

(Applaus)

Frédérique Ries (ALDE). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, commissaris, om te beginnen wil ik herhalen wat de heer Cohn-Bendit heeft gezegd. We zijn vandaag ten prooi aan wanhoop; deze oorlog is een drama. De beelden van leed en dood die sinds drie weken constant te zien zijn op de televisie, zijn ondraaglijk, zoals alle beelden van oorlog, alle conflicten, met inbegrip van die waarover wij veel minder vaak spreken, als we dat al doen, bijvoorbeeld Congo, Darfur, Zimbabwe en vroeger Tsjetsjenië, waar de verschrikkingen zich voltrokken terwijl niet alleen de media maar zeker ook de politiek een oorverdovend stilzwijgen bewaarden.

Ik heb reeds herhaalde malen in dit Parlement beklemtoond dat de verontwaardiging van sommige van mijn collega's getuigt van opportunisme. Zoals mevrouw Morgantini ook dikwijls heeft onderstreept, gaat het er niet om het aantal doden te turven; lijdens kent geen hiërarchie; iedere dode, man, vrouw of kind, aan welke kant dan ook, is een slachtoffer te veel.

Wat moeten we doen om ervoor te zorgen dat het debat van vandaag niet zoals zo vaak uitmondt in een ietwat zinloze, nutteloze confrontatie? Het lijkt mij juist nutteloos elkaar te blijven bestoken met scheldkanonnades over de historische verantwoordelijkheden van de verschillende partijen.

Ik spreek laat in dit debat, we hebben de argumenten derhalve reeds gehoord. We kunnen vanzelfsprekend vraagtekens zetten bij de omvang van de crisis in Israël en bij de reactie van Israël, maar in elk geval niet bij het recht van Israël op veiligheid. Welke van onze westerse regeringen zou lijdzaam toezien hoe duizenden raketten worden afgevuurd op haar burgers? De vraag stellen betekent haar beantwoorden.

Afgezien van de oproep tot een noodzakelijk overeengekomen staakt-het-vuren, tot een garantie voor de verlening van humanitaire hulp en tot beëindiging van de levering van wapens via de tunnels, is het thans echt zaak de blik op de toekomst te richten. De basisvoorwaarden voor vrede zijn bekend. Ze zijn reeds geïdentificeerd in Taba, Camp David en Annapolis. Mevrouw Ferrero-Waldner heeft hierop gewezen. De meeste, maar natuurlijke niet alle punten liggen ter tafel, en dit impliceert dat beide kanten offers moeten brengen. En wanneer ik spreek over offers, sluit ik me aan bij de woorden van de heer Schulz, die momenteel niet aanwezig is in het Parlement. De vraag is niet of wij zullen praten met Hamas, maar hoe en onder welke voorwaarden.

Aangezien de meeste van mijn collega's hun spreektijd hebben overschreden met 50 seconden, wil ik nu afsluiten, mijnheer de Voorzitter.

Het antwoord is gegeven door Yasser Arafat in mei 1989, toen hij zijn vrijheid ondermijnende en dood en verderf zaaiende handvest nietig verklaarde. Die woorden zijn opgenomen in de Palestijnse woordenschat. Met name de inter-Palestijnse verzoening heeft deze prijs, en onze rol als Europese Unie bestaat erin de protagonisten in Palestina en Israël, maar ook hun Arabische burens, Egypte en Jordanië, ertoe te brengen partij te worden bij een duurzaam vredesakkoord.

(Applaus)

Feleknas Uca (GUE/NGL). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, op zondag 11 januari hebben we de grensstad Rafah in de Gazastrook bezocht, die volledig afgesloten is. Dat betekent dat de burgerbevolking geen kans heeft om te ontkomen aan de dagelijkse bombardementen door het Israëlische leger. Wie het niet met eigen ogen heeft gezien kan zich niet voorstellen hoezeer de bevolking van de Gazastrook hieronder lijdt, en hoe dringend het is dat er snel een vreedzame en definitieve oplossing voor dit conflict komt. We waren allemaal zeer ontdaan door het vreselijke leed van de Palestijnse bevolking en door de enorme vernietigingen.

Daarom herhaal ik met nadruk mijn eis: er moet meteen een einde worden gemaakt aan de Israëlische bombardementen. Er moet ook meteen een einde worden gemaakt aan de raketaanvallen op Israël door Hamas en aan het smokkelen van wapens van Egypte naar Gaza. Bovendien moeten de grenzen direct worden geopend, zodat de hulpgoederen, die al klaar staan, naar het gebied kunnen worden gebracht en aan de burgerbevolking kunnen worden verstrekt. Aan de grens hebben we ook gezien dat er artsen klaarstonden om naar Gaza te reizen om daar hulp te bieden, maar dat was niet mogelijk omdat de grenzen gesloten waren. Daarom herhaal ik mijn verzoek: laten we de grenzen openen, zodat er hulp kan worden geboden!

Vladimír Železný (IND/DEM). – (CS) Mijnheer de Voorzitter, als je ziet dat kinderen door raketten worden gedood, wie blijft dan onberoerd? Zulke dingen zijn verschrikkelijk, maar dat is nog geen excuus voor hypocrisie. Welk Europees land zou de zelfbeheersing van Israël hebben opgebracht en jarenlang raketaanvallen hebben toegelaten? Er zijn meer dan 7 000 raketten op Israël afgevuurd en elk daarvan vormde voor één miljoen burgers een levensbedreiging.

De inwoners van Gaza zijn niet zomaar onschuldige slachtoffers. Ze hebben in vrije en democratische verkiezingen enthousiast voor Hamas gestemd, wel wetende wat het programma van Hamas inhield. Als ze het hebben over bevrijding doelen ze niet op de Gazastrook – want die is al vrij –, maar over het “bevrijden” van Tel Aviv en Haifa van alle Joden en het vernietigen van de staat Israël. Wie op criminelen stemt moet delen in het lot van die criminelen. En deze criminelen verbergen zich achter vrouwen en kinderen, op dezelfde wijze als ze zich achter gijzelaars zouden verbergen, terwijl ze raketten vanuit scholen afschieten en moskeeën in wapenmagazijnen transformeren. Ik kan mij de bombardementen op Dresden in 1944 herinneren, toen Britse vliegtuigen de stad met de grond gelijk maakten en 92 000 burgers doodden, meest vrouwen en kinderen. Niemand nam daar hypocriet aanstoot aan. De Duitsers hadden uit vrije wil voor Hitler gekozen en deelden daarom in zijn lot. De inwoners van Gaza wisten op wie ze stemden en waarom.

Een aanzienlijk deel van de fondsen die de EU naar Gaza overvliegt komt uiteindelijk in handen van Hamas. Zo konden de inwoners van Gaza, door de EU van eten en middelen voorzien, al hun tijd besteden aan het graven van tunnels voor het smokkelen van steeds dodelijker wapens om die tegen Israëlische burgers te gebruiken. Als je het over proportioneel hebt, weet je nu waarom.

Gunnar Hökmark (PPE-DE). – (SV) Mijnheer de Voorzitter, er zijn twee belangrijke zaken die het debat hier vandaag kenmerken. Het ene is dat een overweldigende meerderheid van dit Parlement een snel staakt-het-vuren tot stand wil laten komen. Het andere is dat er een overweldigende steun is voor alle partijen die de staat Israël zijn bestaansrecht binnen vreedzame grenzen geeft. Dit is een uitgangspunt dat belangrijk is voor de Europese Unie. Het is belangrijk omdat wat wij in Gaza zien een tragedie is. Ieder leven dat verloren gaat, is een tragedie, ongeacht aan welke kant van de grens. Laten wij niet denken dat deze tragedie minder groot zou zijn als degenen die opzettelijk burgers doden, erin zouden slagen nog meer raketbeschietingen op burgers uit te voeren.

Het is ook een tragedie omdat de totstandkoming van een Palestijnse staat, en daarmee een vreedzame oplossing, wordt verhinderd. Het is een tragedie die ook de internationale gemeenschap overkomt, aangezien hetgeen nu is gebeurd niet plotseling is gebeurd, maar is opgebouwd door herbewapening, door wapensmokkel en door raketbeschietingen die gedurende lange tijd hebben plaatsgevonden.

Wat voor ons belangrijk is, is dat dit geen tragedie is die rust op een conflict tussen Joden en Palestijnen. Ik maak er ernstig bezwaar tegen wanneer men een volk tracht te demoniseren. Toen ik mijnheer Davies een volk de schuld hoorde geven, hoorde ik geluiden die in dit Parlement niet gehoord zouden moeten worden. Dit is geen conflict tussen Joden en Palestijnen. Het is niet eens een conflict tussen Israël en de Palestijnse Autoriteit, maar een conflict tussen extremisten en gematigde krachten in het gebied. Laten wij de gematigde krachten helpen door iedereen die haat zaait en die de staat Israël wil vernietigen duidelijk te maken dat hun dit niet gaat lukken. Als Europa dit signaal afgeeft, dan versterken wij de gematigde krachten en leggen wij een betere basis voor vrede.

Marek Siwiec (PSE). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, ik wil mij richten tot degenen in dit Parlement die een uitzonderlijke dosis misleiding en demagogie hanteren. Deze oorlog is de zoveelste oorlog, een oorlog net als de vorige, maar toch ook weer anders. Het conflict dat we vandaag bespreken, is een asymmetrisch conflict.

Drie jaar lang werd Israël beschoten met zelfgemaakte raketten en werd in deze vergadering geen enkele veroordeling uitgesproken aan het adres van degene die ze afvuurden. Maar vandaag veroordelen we Israël. Israël is gemakkelijk te veroordelen, want het is lid van de VN. Het heeft ook effectief een instantie die veroordeeld kan worden, aangezien er een overheid is, een regering die veroordeeld en berispt kan worden. Aan de andere kant staat een of andere terroristische organisatie waarvan we in feite niet weten wie ze zijn. Een organisatie die beslist over het leven van onschuldige mensen en zich achter hun rug verbergt. En nog een element van de asymmetrie: we tellen het aantal in dramatische omstandigheden omgekomen Palestijnen die als levend schild gebruikt werden, maar stellen dit niet tegenover de omgekomen Israëliërs en de duizenden die in angst leven, want bloed kan niet met bloed vergolden worden. Maar het ergste in deze zaal is de asymmetrie tussen woorden en daden. We hebben gemakkelijk praten, maar doeltreffend optreden is heel wat moeilijker. Zonder internationale tussenkomst zal dit conflict nooit opgelost raken.

Ten slotte wil ik degenen aanspreken die protesteren tegen het buitenproportionele optreden van Israël. Wilt u dan dat een terroristische organisatie vanuit Israël 7000 raketten naar Gaza afvuurt? Zou dat proportioneel zijn? Dit is inderdaad een onevenwichtig conflict waarin het recht niet doeltreffend toegepast kan worden. We moeten dit gewoon aannemen, want anders blijven we in een kringetje lopen en woorden gebruiken die niet aan de werkelijkheid beantwoorden. De waarheid over dit conflict zullen we niet vinden vanuit onze luie stoel bij de televisie of de open haard.

De Voorzitter. – Dames en heren, ik moet er nu echt op aandringen dat iedereen zich aan zijn spreektijd houdt. Ik heb nog nooit sprekers onderbroken, zelfs niet als hun tijd al voorbij was, maar de heer Schwarzenberg trekt al meer tijd voor ons uit dan waar we op rekenden. Hij kan tot uiterlijk 17.20 uur hier zijn, heb ik gehoord. Ik zou u dringend willen verzoeken de tijd die u hebt aangevraagd, niet te overschrijden. Als generaal zal de heer Morillon het goede voorbeeld geven.

Philippe Morillon (ALDE). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, er kan pas sprake zijn van blijvende vrede in Gaza indien er een multinationale interventiemacht wordt gestationeerd onder toezicht van de Verenigde Naties. Israël lijkt zich voor de eerste maal neer te leggen bij deze oplossing, die keer op keer is geëist door de Palestijnen. Ik weet niet wanneer deze troepenmacht kan interveniëren. Dit kan pas geschieden nadat de partijen een akkoord hebben bereikt over dit conflict, maar wij allen hopen dat dit zo snel mogelijk gebeurt. Ik weet echter wel dat deze missie absolute onpartijdigheid vereist van de uitvoerders. Ik denk dat de Europese Unie derhalve de eerst aangewezen is om actie te ondernemen en – waarom niet, mijnheer Pöttering? – om dit te doen in het kader van de Mediterrane Unie.

Zij is de eerst aangewezen om actie te ondernemen omdat terecht of ten onrechte ervan wordt uitgegaan dat de Amerikanen de kant hebben gekozen van Israël en de Arabieren die van de Palestijnen. Denkt u niet, fungerend voorzitter van de Raad, dat wij ons hierop zouden moeten voorbereiden?

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, aanhoudende conflicten en bezetting leiden tot boosheid, woede en teleurstelling over de ondoeltreffendheid van gerechtelijke autoriteiten, en brengen iets wat we het “ Hamas-effect ” noemen teweeg, een ernstig feit. De ontkenning van Israël door de Arabische en islamitische wereld en Hamas is onaanvaardbaar, evenals het gebruik van kinderen als menselijke schilden. Ook zou het constante gevaar waar Israëlsche kinderen mee leven niet moeten worden toegestaan.

De vraag is of de huidige Israëlsche autoriteiten, in deze vicieuze cirkel van agressie, in staat zijn om lering te trekken uit de geschiedenis van de afgelopen zes jaar in het gebied, en de twee staten-strategie kunnen toepassen. Ik weet dat ze bang zijn voor het gevaar van een agressieve en onvoorspelbare buur die ze met raketten bestookt, maar in dat geval zou de internationale gemeenschap, waaronder de EU, hulp kunnen bieden.

Vindt Israël deze risicovolle oplossing vandaag de dag aanvaardbaar? Bestaat er überhaupt een andere oplossing? Zo ja, laat het me weten. Om te denken dat Hamas natuurlijk uitsterft, of door ze weg te bombarderen, lijkt een naïeve verwachting te zijn. Israël moet dus meer moed tonen. De Westerse machten hebben in 1948 geen twee staten gecreëerd, maar dat zouden ze nu wel moeten doen. De kerntaak verdwijnt niet. Laten we in deze strategie moediger zijn.

Jelko Kacin (ALDE). – (SL) De staat Israël heeft het Israëlsche leger opgedragen om Hamas in Gaza te vernietigen. Het schakelt Hamas uit door Palestijnen in Gaza om te brengen. Een derde van de dodelijke slachtoffers zijn kinderen, de helft zijn vrouwen en kinderen – dat zijn geen aanhangers van Hamas.

De omvang van het oorlogsgeweld is enorm en buitensporig. En hoe kan een wapenstilstand worden bereikt als beide partijen elkaars legitimiteit niet erkennen? De vijanden moeten niet als een object van aanval en vernietiging worden beschouwd, maar als een subject, een partner met wie een staakt-het-vuren mogelijk is en een verantwoordelijke om in de toekomst de vrede te bewaren. Israël moet Hamas erkennen en een dialoog met hen opstarten, en omgekeerd – Hamas moet Israël erkennen. Er is geen andere optie. Elke vrede is beter dan een bloedig conflict.

Oorlogsgeweld moet onmiddellijk wijken voor en voorrang geven aan een politieke oplossing. De Israëlsche premier Ehud Olmert poogt echter nog steeds zijn besmeurde reputatie op te smukken door geen wapenstilstand toe te staan.

Jana Hybášková (PPE-DE). – (CS) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de commissaris, ik wil u graag gelukwensen met de resultaten van de uw gezamenlijke onderhandelingen, de troika-onderhandelingen met Israël. In tegenstelling tot de pers weten wij dat het uw missie was die ertoe geleid heeft dat de Israëliërs zijn

beginnen te discussiëren over het openen van humanitaire corridors en het invoeren van een dagelijkse periode waarin een staakt-het-vuren wordt gerespecteerd. Ik geloof dat de Israëliërs Europa daarmee voor het eerst als een belangrijke partner hebben erkend, en de Tsjechische voorzitter als vertegenwoordiger van die partner.

Ondanks zware druk van links heeft het Europees Parlement gisteren een akkoord bereikt over een vrij uitzonderlijke resolutie. Het is, zelfs in zulke extreme omstandigheden, een heel evenwichtige resolutie, een resolutie die door rechts kan worden onderschreven, een resolutie die nu eens niet een pamflet of een politieke overwinning voor links is. We hebben verhinderd dat er een is-gelijk-teken – hoe klein ook – werd geplaatst tussen een bestaande staat en een terroristische beweging. Het erkennen van de staat Israël, het afwijzen van geweld en het onderschrijven van de PLO-overeenkomsten door Hamas blijven de belangrijkste doelstellingen, naast het zo spoedig mogelijk bereiken van een permanent staakt-het-vuren.

We hebben evenwel geen toegevoegde waarde gecreëerd. De belangrijkste vertegenwoordigers van Israël – Barak, Livni en Olmert – zijn het op dit moment nog niet eens over de voorwaarden en garanties voor een staakt-het-vuren. Egypte speelt hier duidelijk een sleutelrol. Gegarandeerd moet worden dat toezicht wordt gehouden op de tunnels en de smokkelarij, en dan wel op een zodanige wijze dat dit voor Egypte aanvaardbaar is. Wat is de Raad nu aan het doen? Voert de Raad onderhandelingen met Egypte over de technische missie, internationaal toezicht, technische surveillance en het openen van de EU BAM Rafah? Wat kunnen de EP-afgevaardigden die vandaag een bespreking met de Egyptische ambassadeur gaan houden van Egypte verlangen, en hoe kunnen wij, van onze kant, bijdragen aan de onderhandelingen met Egypte?

Libor Rouček (PSE). – (CS) Dames en heren, ik wil er bij de Commissie en de Raad graag op aandringen dat ze de druk op beide zijden in dit conflict opvoeren om er zo voor te zorgen dat het voortdurende geweld wordt gestaakt. De Veiligheidsraad heeft een resolutie aangenomen – nr. 1860 – en we moeten de bepalingen van die resolutie nakomen. We moeten garanties vinden voor een duurzaam staakt-het-vuren en ervoor zorgen dat er een corridor voor humanitaire hulp wordt geopend. Er is hier al vaker gezegd dat er geen militaire oplossing is voor het Israëlisch-Palestijnse conflict. Een duurzame vrede kan alleen via politieke onderhandelingen worden bereikt. De Europese Unie moet samen met de Verenigde Staten en de Liga van Arabische Staten een veel prominentere rol spelen dan ze tot nu toe gedaan heeft. Aan dit al zo lang slepende conflict moet een einde worden gemaakt via een politiek akkoord over een twee statenoplossing die zowel de Israëli's als de Palestijnen in staat zal stellen vreedzaam naast elkaar te leven binnen veilige, internationaal erkende grenzen, als onderdeel van een vreedzaam systeem voor regionale veiligheid in alle regio's van het Midden-Oosten.

Ioannis Kasoulides (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, we debatteren weer over een humanitaire ramp in ons nabuurschap – op de stoep van mijn land – waarbij twee van onze partners in het Middellandse Zeegebied betrokken zijn. Helaas hebben de Palestijnen nog niet ingezien dat zelfmoordbommen of Qassamraketten hen nooit de bevrijding van de bezetting van hun land zullen opleveren. Israël beseft niet dat een dermate grootschalige militaire reactie nieuwe potentiële zelfmoordterroristen voedt en nieuwe Qassams uitlokt bij de eerst mogelijke gelegenheid.

Hoe zit het met de onschuldige burgers, met degenen die niet vechten, met de vrouwen en kinderen? Niemand bekommert zich om hen. Niemand geeft iets om de honderden kinderen die zijn gestorven, verminkt, verbrand en getraumatiseerd – kinderen uit Israël en uit Palestina. Wij worden, vanuit onze comfortabele huiskamers, misselijk als we naar ze kijken. Hoe is het voor de mensen daar?

Wat kunnen we doen? Het klassieke vingerwijzen helpt de burgers niet. Verzoeken en resoluties helpen de burgers niet. Hoe kunnen we van woorden tot daden overgaan? De tijd is rijp om met de belanghebbende partijen te onderhandelen over de oprichting van een internationale macht in Gaza – zoals door andere collega's is voorgesteld – met deelneming van een grote politiemacht van Arabische landen, die een politiemacht van het Palestijnse bestuur moet opleiden en helpen om via een verstrekend VN-mandaat de openbare orde op te leggen, alsook met de deelneming van een militaire Europese macht om ervoor te zorgen dat er een einde komt aan het afvuren van raketten en de wapensmokkel, en dat de grensovergangen volledig geopend zijn. We kunnen het lot van de burgers niet langer in handen van de tegenpartijen laten.

Giulietto Chiesa (PSE). – (IT) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, een bekende Italiaanse antifascist, Piero Gobetti, heeft eens gezegd dat als de waarheid helemaal aan één kant staat, een Salomonsoordeel volledig partijdig is. Dit geldt ook voor Gaza in deze dagen. Ik hoop dat dit Parlement de juiste woorden weet te vinden om Israël tegen te houden. Als dat niet gebeurt, wordt het Parlement overladen met schande, in de ogen van de geschiedenis, de Palestijnen, de Europese publieke opinie en de Arabische publieke opinie.

Israël is bezig een getto te bombarderen en te decimeren. De kinderen van degenen die massaal werden uitgemoord, worden nu zelf massamoordenaars. Hier is geen enkel excuus voor te vinden, en ook gaat hier niet meer de stelling op dat Israël recht heeft op zijn veiligheid. Iedereen die dat wil, kan zien dat momenteel niemand bij machte is de veiligheid en het bestaan van Israël te bedreigen. Dat blijkt uit de ongelijke krachten op het strijdtoneel. Het blijkt uit het aantal doden en gewonden, uit het feit dat het Westen Israël steun blijft geven. Deze slachtpartij heeft maar één doel, namelijk verhinderen dat er een Palestijnse staat tot stand wordt gebracht. Zo wordt de vrede om zeep geholpen en daarom moet Israël tegengehouden worden.

Stefano Zappalà (PPE-DE). – (IT) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik wilde allereerst de fungerend voorzitter van de Raad en de Tsjechische minister van Buitenlandse Zaken bedanken, omdat zij nog steeds in ons midden vertoeven. Wij zijn er niet zo aan gewend dat men zo lang aanwezig is in dit Parlement als vandaag het Tsjechische voorzitterschap.

Ik geloof dat collega Muscardini gelijk heeft. Wie de realiteit van dat gebied niet kent en toch de behoefte voelt om precieze meningen te uiten, raad ik aan om daarginds eens een kijkje te gaan nemen, gewoon als toerist of om andere redenen. Sommigen van ons zijn verschillende malen in Palestina geweest, als waarnemers bij de verkiezingen van Abu Mazen of bij andere verkiezingen. Ik geloof dat alleen als men de dingen met eigen ogen aanschouwt, een precies inzicht kan worden verkregen in hoe de vork in de steel zit.

Ik denk dat in deze hele situatie de enige verliezers wijzelf van de westerse wereld zijn, maar dat is al sinds tientallen jaren zo, niet vanaf nu. Wij hebben dit probleem immers nooit serieus aangepakt. Wij hebben nooit geprobeerd het op te lossen en wij blijven het zien als een kwestie tussen twee strijdende partijen.

Ik ben meerdere malen in Palestina geweest, en ook in Israël. Ik ken de situatie daar, niet perfect, maar wel goed genoeg om te weten dat er niet twee maar drie strijdende partijen zijn: in dit specifieke geval speelt het probleem tussen de terroristen en de Israëlische staat, en het Palestijnse volk is het slachtoffer. Hamas vertegenwoordigt niet het Palestijnse volk, misschien wel een gedeelte, maar zeker niet de gehele Palestijnse bevolking.

Ik heb een film, maar ik geloof dat veel collega's die ook gekregen hebben, een film die alle Israëlische slachtoffers toont, kinderen van alle leeftijden, slachtoffers van alle raketten die zijn afgevuurd en nog steeds worden afgevuurd door Hamas. Niet toevallig is er een groot verschil tussen de Gazastrook en de Westelijke Jordaanoever.

Ik zeg dus tegen het fungerend voorzitterschap alsook tegen onze voortreffelijke commissaris die Europa vertegenwoordigt: dit probleem moet op serieuze manier aangepakt worden. Ik geloof dat momenteel de meest serieuze aanpak is om de positie van Abu Mazen te versterken. Hij is de zwakste figuur van allemaal, in deze situatie met Palestijnen die niet meetellen. Ik geloof dat wij allemaal tot de verliezers behoren.

Maria Eleni Koppa (PSE). – (EL) Mijnheer de Voorzitter, de publieke opinie in heel Europa vraagt één ding van de Unie: de stopzetting van de slachtpartij onder het Palestijnse volk. Wij moeten blind geweld veroordelen waar dit ook vandaan komt, maar wij moeten tevens consequent zijn en erkennen dat Israël antwoordt met staatsterrorisme op grote schaal. De asymmetrische respons, de schending van elk begrip van internationaal en humanitair recht door Israël zijn onduidelijk.

Het is onaanvaardbaar dat er fosforbommen en andere experimentele wapens worden gebruikt tegen de burgerbevolking en het is onmenselijk dat onschuldige vrouwen en kinderen als doelwit worden gebruikt. Indien dit in Afrika of elders in de wereld zou gebeuren, zouden wij onmiddellijk reageren en dan zou de resolutie van de Veiligheidsraad bindend zijn geweest. Hier gaat het echter om Israël en daarom beperken wij ons tot verklaringen en vruchteloze debatten.

Ik geloof dat wij alle politieke instrumenten moeten gebruiken, met inbegrip van de associatieovereenkomst, om Israël ervan te overtuigen een einde te maken aan het absurde geweld tegen het Palestijnse volk, en aan het verbod op toegang tot humanitaire steun.

Wij kunnen niet werkeloos blijven toekijken want dan worden wij medeverantwoordelijk voor de slachting. De enige oplossing is een onmiddellijk staakt-het-vuren en het openen van humanitaire corridors door Gaza, evenals het op gang brengen van een dialoog met alle partijen.

Struan Stevenson (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, de vreselijke gebeurtenissen in Gaza van de afgelopen twee weken hebben geleid tot een internationale veroordeling van Israël. Tijdens het debat van vandaag hebben we collega's pogingen zien doen om elkaar de loef af te steken als het erom ging blij te geven van de grootste verontwaardiging over de Joodse staat.

Voor één land in het Midden-Oosten was dit echter precies het gewenste resultaat: Iran levert al jaren raketten, munitie en andere geavanceerde wapens aan Hamas. Het land heeft geld en training verstrekt voor Hamas-strijders. De doelstelling hiervan was Israël te provoceren tot een grondoorlog en het bloederige resultaat, met gruwelijke foto's van dode kinderen op tv-schermen en in kranten over de hele wereld, is de best mogelijke wervingscampagne voor de fundamentalistische islam en de visie van Iraanse mullahs, namelijk die van een wereldwijde islamitische beweging tegen het Westen.

Het fascistische regime in Teheran is de belangrijkste sponsor van oorlog en terreur in het Midden-Oosten, en dit tragische resultaat is precies wat Teheran wilde. Hiermee wordt de binnenlandse aandacht in Iran afgeleid van de economische crisis als gevolg van het instorten van de olieprijs, en wordt de internationale aandacht afgeleid van de haast van de mullahs om kernwapens te produceren. Met zijn buitenlandse beleid wil Iran de dominante regionale macht in het Midden-Oosten worden. Het land wil de islamitische wereld verenigen en vervolgens onderwerpen aan de eigen strenge en verontrustende visie van een totalitair islamitisch broederschap, waar mensenrechten, vrouwenrechten en de vrijheid van meningsuiting worden onderdrukt. Schandalig genoeg heeft het Westen niets gedaan om het hoofd te bieden aan de Iraanse agressie of om deze aan het licht te brengen. Zelfs toen het werd geconfronteerd met steeds meer bewijzen dat de mullahs terreur steunden, heeft het Westen al het mogelijke gedaan om Teheran zoet te houden. Daarbij heeft het zelfs ingestemd met de belangrijkste eis van Teheran, namelijk om de belangrijkste Iraanse oppositiebeweging, de Iraanse Volks Mujahedeen, uit te schakelen door deze op de terreurlijst van de EU te plaatsen. Hier moet een einde aan komen.

Richard Howitt (PSE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, laten we allereerst duidelijk stellen dat dit Parlement vandaag resolutie 1860 van de VN-Veiligheidsraad zal steunen. Deze resolutie dient zonder verdere vertragingen ten uitvoer te worden gebracht. Ik was een van de leden van het Europees Parlement die Gaza tijdens de blokkade hebben bezocht, en kan melden dat een staakt-het-vuren en een terugtrekking niet voldoende zijn. Natuurlijk willen we dat de raketten stoppen en dat de terroristen stoppen, maar eerst moet er een staakt-het-vuren komen en moet de blokkade worden opgeheven, zodat de inwoners van Gaza hun leven weer kunnen oppakken.

Dit is een kwestie van eerbiediging van het internationale humanitaire recht. Human Rights Watch en Islamic Relief hebben mij verteld dat de dagelijkse onderbreking van drie uur bij lange na niet voldoende is om het gebied binnen te gaan en hulp te verlenen. Dit is een kwestie van proportionaliteit. Volgens Save the Children kan het doden van 139 kinderen en het verwonden van nog eens 1271 kinderen sinds het begin van het conflict niet als zelfverdediging worden gerechtvaardigd.

Ik verwelkom de verklaring van vandaag van de EU-gezant voor Israël, Ramiro Cibrián-Uzal, die meldde dat de EU en Israël de onderhandelingen over het verbeteren van de onderlinge relaties momenteel om die redenen hebben 'uitgesteld'. Dat is ook niet meer dan terecht.

Michael Gahler (PPE-DE). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, allereerst moet er meteen voor beide partijen een duurzame wapenstilstand komen. Daarvoor bestaat in dit Parlement een ruime meerderheid. Maar ook daarna mogen we als EU en als internationale gemeenschap het lot van de bevolking niet in alleen in handen van Hamas en Israël leggen.

Hamas vertegenwoordigt niet de belangen van de bevolking van Gaza, want Hamas wist precies dat Israël zou reageren op de permanente beschieting met raketten, en niet alleen tijdens een verkiezingsstrijd! In de loop van het afgelopen jaar is uit enquêtes gebleken dat in Gaza de politieke steun voor Hamas afneemt, en voor Fatah toeneemt. Hamas gaat er blijkbaar heel bewust en bijzonder cynisch van uit dat het grote aantal Palestijnse slachtoffers weer tot meer politieke steun voor Hamas zal leiden, vanwege de solidariteit tussen de slachtoffers.

Aan de andere kant kijkt Israël vrijwel uitsluitend naar de belangen van zijn eigen burgers. Daarom is de internationale kritiek hoofdzakelijk gericht op de omvang van de militaire operatie van Israël en op het feit dat Israël op de koop toeneemt dat er talloze slachtoffers onder de burgerbevolking vallen.

Als Europeanen mogen we ons er daarom niet toe beperken om weer een wapenstilstand tot stand te brengen en de kosten voor het herstel van de infrastructuur te betalen. Ik zie nu al de nota van wijzigingen die mevrouw de commissaris zal voorleggen: ze heeft het ontwerp vast al in de la, en dat zal dan naar de Begrotingscommissie worden gestuurd.

Het is ook niet genoeg wanneer we opletten of de Egyptenaren aan de grens met de Gazastrook het netwerk van tunnels voor de wapensmokkel wel blokkeren. Ik doe een beroep op het hele Kwartet voor het

Midden-Oosten, en zeker ook op de Arabische landen, om samen een troepenmacht naar Gaza en het grensgebied te sturen met een krachtig mandaat voor de vredeshandhaving, in het belang van de bevolking van Gaza, van Israël en van Egypte. Tegelijkertijd moet het eigenlijke vredesproces snel worden voortgezet. Anders ben ik bang dat zulke gebeurtenissen als in Gaza al vaker zullen voorkomen. Dat hebben de Palestijnen niet verdiend, en de Israëli's ook niet!

Miguel Angel Martínez Martínez (PSE). - (ES) Mijnheer de Voorzitter, de Spaanse afgevaardigden van de Sociaal-democratische Fractie in het Europees Parlement beleven de situatie in Gaza met afschuw, pijn en schaamte, maar ook met vastberadenheid om voor vrede te vechten, om te vechten voor degenen die het meeste lijden en om te vechten voor het behoud van waardigheid en hoop.

Afschuw vanwege de herhaalde beelden van vermoorde kinderen en van vrouwen die door verdriet zijn verscheurd in hun eindeloze lijdensweg als gevolg van de bombardementen in het getto waarin Gaza is veranderd. Picasso heeft diezelfde afschuw in zijn schilderij *Guernica* verbeeld, ons *Guernica*, dat zeventig jaar geleden werd verwoest door Junkers van het Condor Legioen.

Pijn vanwege de vele slachtoffers die er zo onder lijden. Schaamte vanwege het onvermogen van iedereen – van onze landen, de Europese Unie en de internationale gemeenschap – om ten eerste de misdadige agressie die wij zo veroordelen te voorkomen en ten tweede die te beëindigen.

Schaamte en verontwaardiging vanwege zoveel leugens, vanwege zoveel onduidelijkheid en zoveel gezwets. Schaamte, omdat wij precies weten wat er aan de hand is, maar zonder de vereiste overtuiging en samenhang optreden. De geschiedenis zal daarom van velen verantwoording vragen voor hun medeplichtigheid aan een misdaad, in het minste geval voor nalatigheid.

Omdat het “beter laat is dan nooit”, en omdat er voor hoop altijd een deur geopend moet blijven, dient de Europese Unie de laat gekomen resolutie van de Veiligheidsraad te steunen. De Europese Unie moet er echter op toezien dat die naar de letter wordt uitgevoerd, zoals ook onze associatieovereenkomst met Israël naar de letter moet worden uitgevoerd, waarin voorzien wordt dat de overeenkomst kan worden opgezegd in geval van een gedrag zoals het huidige.

Is het overigens zo dat Hamas ook verantwoordelijk is voor de mediastilte waarover ik nog niemand zijn afkeuring heb horen uitspreken?

Geoffrey Van Orden (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, allereerst wil ik mijn oprechte medeleven betuigen aan alle onschuldige mensen, zowel in Israël als in Gaza, die de afgelopen weken en maanden hebben geleden onder het voortdurende conflict. We moeten echter oppassen dat onze natuurlijke menselijkheid, onze zeer gerechtvaardigde bezorgdheid, niet leidt tot een vervormde kijk op de werkelijke aard van de situatie waarmee we te maken hebben.

Hamas heeft in Gaza een terroristisch leengoed gecreëerd: verzet tegen de standpunten van Hamas wordt niet getolereerd; Palestijnen die zich wel verzetten, zijn vermoord; Hamas heeft de Palestijnse Autoriteit opgesplitst, weigert zijn terreuraanvallen op Israëlische burgers te stoppen, weigert het bestaansrecht van Israël te erkennen en weigert eerder gesloten vredesovereenkomsten te erkennen. Ik herinner me de woorden van Hanan Ashrawi van drie jaar geleden, toen ik deelnam aan de waarneming bij de Palestijnse verkiezingen. Zij voorzag toen al het opleggen van regels door de duistere krachten, en wat blijkt zij inmiddels gelijk te hebben gehad!

We moeten niet verbaasd staan te kijken wanneer een kabinetslid van Hamas met trots meldt dat de dood een 'industrie' was voor het Palestijnse volk. Hij verwees hiermee naar het gebruik van plegers van zelfmoordaanslagen en het opzettelijke gebruik van burgers als menselijk schild voor de bescherming van mogelijke militaire doelwitten. Het gebruik van burgers op deze wijze is natuurlijk een directe schending van het internationale humanitaire recht.

Wat verwachten wij van Israël als zijn burgers voortdurend worden blootgesteld aan terreuraanvallen van zo'n koppige, gevoelloze en hatelijke vijand? De internationale gemeenschap sloeg hier maar weinig acht op. Toen Israël geweldloze actie ondernam, zoals het opwerpen van blokkades of het afsnijden van de elektriciteit, werd dit gehekeld. Nu het land militaire actie heeft ondernomen als reactie op de provocatie van Hamas, voelt Israël de zware last van internationale afkeuring.

De trieste realiteit is dat het Palestijnse volk jarenlang wrede is behandeld door degenen die de leiding hebben over de gebieden van de Palestijnse Autoriteit, door de internationale gemeenschap, die extremisme en

corruptie heeft getolereerd, en door de Arabische wereld, die vele decennia lang niets heeft gedaan om hun levens of vooruitzichten te verbeteren.

Wat we nodig hebben is een Marshallplan voor het Midden-Oosten. De Palestijnen hebben niet alleen een vredesmacht nodig, maar ook een respectabele burgerregering, die vrij is van corruptie. Deze burgerregering moet onder internationaal toezicht worden gesteld, maar allereerst moet de terroristische levensader van wapens, geld en politieke tolerantie worden doorgesneden.

VOORZITTER: ALEJO VIDAL-QUADRAS

Ondervoorzitter

Proinsias De Rossa (PSE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik zou kunnen instemmen met wat de heer Van Orden zegt over Hamas, maar een feit is dat niets wat hij zegt het bombarderen van burgers door Israël rechtvaardigt. Dat is het wezenlijke punt: we moeten ervoor zorgen dat de bombardementen stoppen, ongeacht of deze afkomstig zijn van Hamas of van Israël.

Ik hoop dat de resolutie ter afsluiting van dit debat morgen op een krachtige stem van dit Parlement kan rekenen, en dat deze de positie van de Commissie en de Raad zal versterken, zodat zij druk op zowel Israël als Hamas kunnen uitoefenen om het doden te stoppen. Sinds Israël zich heeft teruggetrokken uit Gaza, is dit gebied de grootste gevangenis ter wereld geworden, en de afgelopen drie weken is het veranderd in een waar slachthuis, waar op illegale wijze terreur wordt gebruikt om terreur te bestrijden, waarbij burgers - mannen, vrouwen en kinderen - werden gedood en ook de mogelijkheid van een levensvatbare twee statenoplossing is gesneuveld.

Er kan geen sprake zijn van een verbetering van de betrekkingen van Europa met Israël zolang dit land niet deelneemt aan constructieve en substantiële onderhandelingen met zijn bureaus en met alle Palestijnse gekozen leden, inclusief Hamas. Europa moet duidelijk maken dat een escalatie van deze oorlog tegen Gaza zal worden gevolgd door een escalatie van onze reactie op die oorlog.

Kinga Gál (PPE-DE). - (HU) Mijnheer de Voorzitter, leden van de Commissie en de Raad, collega's, ik vind het gedrag van de partijen in het Gaza-conflict cynisch. Ik vind het cynisch en onacceptabel dat Hamas de burgerbevolking, waaronder kinderen, als levend schild gebruikt. Ik vind het Israëlische standpunt cynisch en onmenselijk, omdat de Israëliërs onder het mom van zelfverdediging buitenproportionele middelen aanwenden om in Gaza de burgerbevolking uit te moorden, die het hardst wordt getroffen en waarbij zelfs kinderen niet worden gespaard.

Ik vind de internationale diplomatie cynisch en leugenachtig, uitzonderingen daargelaten. Ze probeert weliswaar de schijn op te houden, maar na al deze dagen heeft zij nog steeds niet kunnen zorgen voor bescherming van de burgerbevolking en de hulporganisaties, noch helaas voor bescherming van de kinderen.

Ik neem het op voor de kinderen want er bestaat geen doel dat de zinloze beëindiging van onschuldige levens kan heiligen. Voor ons moet het leven van elk kind even waardevol zijn, aan welke kant van de grens het ook leeft. Dit is het basisaxioma dat beide partijen even hoog in het vaandel moeten hebben staan, als zij tenminste ooit oprecht vrede willen in dit gebied.

Respect voor het menselijk leven, bescherming van de burgerbevolking en bevordering van humanitaire hulpverlening zijn waarden die, als ze aanvaard worden, de basis kunnen vormen voor het bereiken van een langdurig staakt-het-vuren, van vrede in Palestina en een duurzame Palestijns-Israëlische vrede.

Gay Mitchell (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, Hamas heeft terreur gezaaid onder de burgers van Israël en vergelding uitgelokt. Van hieruit bekeken lijkt het wel alsof sommige Hamas-leden genoeg scheppen in de nieuwe burgermartelaren, waaronder ook kinderen, en in de publiciteit die dit oplevert voor hun zaak, ongeacht hoe vreselijk en niet te bevatten dit is voor redelijk denkende mensen.

Ik heb terrorisme nooit gesteund en ben ook geen tegenstander van Israël. Israël heeft recht op een vreedzaam bestaan in de regio, maar we moeten wel heel gevoelloos zijn als we geen emotionele ontsteltenis en morele schaamte voelen bij wat er momenteel in Gaza gebeurt. De Israëlische reactie is volkomen buitenproportioneel en vooral de dood van jonge kinderen is schandelijk.

Tot op heden was ik niet tegen de nieuwe overeenkomst tussen de EU en Israël. Ik geloof in het advies dat de dalai lama vorige maand hier in het Parlement gaf, toen hij zei dat als het gaat om Tibet, de beste manier om invloed op China uit te oefenen het onderhouden van goede relaties met het land is. Ik denk dat dit ook

geldt voor de relaties tussen de EU en Israël, maar hoe kunnen wij uitdrukking geven aan onze grote afkeer voor hetgeen op zulk grote schaal gebeurt en de aandacht daarop vestigen?

Ik wil hier aan toevoegen dat degenen die de gezamenlijke bijeenkomst van de Commissie buitenlandse zaken en de Commissie ontwikkelingssamenwerking gisteren hebben bijgewoond, een nota hebben ontvangen over de humanitaire behoeften van de regio. Ik wil er bij de Commissie en de Raad op aandringen ervoor te zorgen dat er een zeer uitgebreid humanitair hulppakket klaar staat, zodat we bij de eerste de beste gelegenheid naar het gebied kunnen gaan en deze noodlijdende mensen kunnen helpen.

Karel Schwarzenberg, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, één zaak die aan het begin werd genoemd, was de vraag of wij in contact moeten treden met Hamas. Ik denk dat het daar nu nog geen tijd voor is. De afgelopen maanden heeft Hamas zich beslist nog gedragen als een terroristische organisatie. Zolang zij zich zo blijven gedragen, kan de organisatie niet officieel worden benaderd door vertegenwoordigers van de Europese Unie.

Ik moet toegeven dat ik, oud als ik ben, veel terroristische organisaties heb gezien die zich na hun ontstaan ontwikkelden, geleidelijk aan min of meer acceptabel werden en vervolgens door de internationale gemeenschap werden geaccepteerd. Ik heb dit gezien in Afrika, in Ierland en op vele andere plaatsen. Zulke dingen gebeuren. Voor alles moeten zij echter ophouden zich te gedragen als een terroristische organisatie. Ik ben bereid om met Hamas of met wie dan ook te spreken, maar niet voordat zij ophouden zich te gedragen als terroristische organisatie.

Ik denk dat het belangrijk is om dit te vermelden, omdat de Europese Unie haar principes niet kan loslaten. Er zijn andere manieren om naar hun ideeën te luisteren. Er zijn indirecte contacten met politici in de regio die wel contact met hen hebben. Dit is belangrijk en goed, maar de tijd is nog niet rijp om als Europese Unie rechtstreeks contact op te nemen met Hamas. Ik denk dat we daar onvermurwbaar in moeten zijn.

In andere opzichten moeten we Egypte sterk prijzen voor de belangrijke rol die dit land de afgelopen weken en dagen heeft gespeeld, voor alle inspanningen en het harde werk dat het heeft verricht voor het bereiken van een staakt-het-vuren en misschien zelfs een bestand met, aan het einde van het proces, vrede in de regio. Ik weet hoe moeilijk de kwestie is. Wij hebben voortdurend contact met de Egyptenaren. We weten hoe belangrijk het werk is dat zij verrichten en ik wil hen graag feliciteren.

Er was ook een vraag over de manier waarop wij in de regio kunnen helpen. In de eerste plaats zullen degenen die ter plaatse zijn, ons duidelijk vertellen wat zij nodig hebben. Het is niet aan ons om te beslissen wat wij hun moeten geven. Zij moeten dat aan ons en de Europese Unie vragen. Veel lidstaten van de Europese Unie hebben duidelijk gemaakt bereid te zijn om in elk mogelijk opzicht te helpen, met technische bijstand, met het sturen van adviseurs of met voorbereidingen van al hetgeen noodzakelijk is. Dit kan echter niet geschieden als de relevante staten ter plekke hier niet eerst mee hebben ingestemd. Dat is de eerste taak.

Ik heb één belangrijke suggestie gehoord, namelijk om een Marshallplan voor het Midden-Oosten op te stellen. Ik denk dat dit een zeer goed idee is en dat we daaraan gevolg moeten geven. Wat deze regio echt nodig heeft, is voortbouwen op de ideeën die Europa na de oorlog zo goed hebben geholpen.

Mevrouw Ferrero-Waldner en andere personen hebben gemeld wat de missie heeft bereikt. Ik denk dat we veel bereikt hebben, en ik wil mevrouw Ferrero-Waldner daarvoor opnieuw prijzen. Zij heeft, wat de humanitaire hulp betreft, in onze delegatie het meeste werk verricht, en wat wij daarbij hebben bereikt, werkt vandaag de dag nog steeds. Laten we echter duidelijk zijn: zelfs deze zeer moeizame onderhandelingen in het Midden-Oosten zijn gebaseerd op het concept dat tot stand kwam tijdens het bezoek van onze delegatie aan het Midden-Oosten. Daarin gaat het vooral om de manier waarop vrede tot stand kan worden gebracht en om wat hiervoor nodig is. Ons plan is gebaseerd op wat wij toen hebben ontdekt en met onze partners hebben besproken.

Er was een discussie over de *upgrading* van onze betrekkingen met Israël. Zoals u weet, werd dat besluit in juni 2008 door de Raad van de Europese Unie genomen. Dit besluit kan alleen worden gewijzigd door de ministers van de Europese Unie zelf. Anders kan het niet worden gewijzigd, zelfs niet met de woorden van een zeer respectabele vertegenwoordiger van de Europese Unie in Jeruzalem. Ik geef toe dat het in de huidige situatie voorbarig zou zijn om te bespreken hoe wij onze betrekkingen met Israël moeten verbeteren en of er in de nabije toekomst een top dient plaats te vinden. Op dit moment hebben we dringendere en belangrijkere kwesties op te lossen. Opnieuw wil ik hier melden dat dit besluit werd genomen door de Raad van de Europese Unie, en zo is het.

Wat kan er gedaan worden om Israël te stoppen? Laten we eerlijk zijn: heel weinig. Israël doet wat het doet en als levenslange vriend van Israël - wat ik vandaag open en eerlijk verklaar - ben ik niet zo blij met wat het land momenteel doet. Ik denk dat de Israëlische politiek het land zelf ook schaadt. Dat is één ding, maar de Europese Unie heeft erg weinig mogelijkheden, afgezien van de mogelijkheid om haar mening zeer duidelijk en oprecht uit te spreken en onze partners te vragen een eind te maken aan hun beleid. De oplossing moet door onze partners in het Midden-Oosten worden gevonden, door Israël, door Egypte en door de andere betrokkenen. De Europese Unie kan hierbij helpen. Als er een staakt-het-vuren wordt bereikt, kan de Europese Unie meewerken door elke vorm van hulp aan te bieden om de genoemde doelstellingen te bereiken: het sluiten van de smokkelroutes, het sluiten van de tunnels, het bewaken van de zee, enz. De Europese Unie kan Gaza op vele manieren helpen, bijvoorbeeld bij de wederopbouw of door humanitaire hulp te bieden. De Europese Unie kan dit allemaal doen, maar om heel eerlijk te zijn, wij hebben niet de macht en de middelen om 'stop' te zeggen. Denkt het Parlement dat wij een grote hoeveelheid strijdkrachten naar het Midden-Oosten kunnen sturen om de strijdende partijen te stoppen? Nee. Die mogelijkheden hebben wij niet, en zowel Israël als Hamas zijn afhankelijk van andere machten dan de Europese machten. Israël heeft ook buiten Europa machtige bondgenoten. Er zijn grenzen aan ons vermogen om iets te bereiken, maar wij kunnen helpen, we kunnen meewerken, we kunnen onze oprechte diensten aanbieden en we kunnen blijk geven van onze betrokkenheid. In dat opzicht hebben we al behoorlijk veel bereikt, maar wij mogen onze mogelijkheden niet overschatten.

Sajjad Karim (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, Israël beweert dat het zijn recht op zelfverdediging uitoefent. In dat geval moeten ook de meest elementaire bestanddelen van de beginselen inzake rechtvaardige oorlog worden nageleefd, inclusief proportionaliteit.

Het is overduidelijk dat Israël deze principes negeert, maar als wij deze negeren, is dat totaal verkeerd. Het gebruik van fosfor tegen burgers, onder het mom van beschaving, is niet te rechtvaardigen.

De EU kan dit duidelijk niet alleen oplossen. Er is echter iets wat niemand durft uit te spreken: we hebben het besluit van de VS nodig. Hun teleurstellende reactie was tot dusver onevenwichtig en onrechtvaardig. De timing van deze acties door Israël is gebaseerd op een strategische berekening, maar meneer Obama, 20 januari komt snel dichterbij. De wereld wacht af en de EU is een bereidwillige partner!

Gaat u de waarden die wij met u delen in ere herstellen, of staat u toe dat een dergelijke onrechtvaardigheid opnieuw zegeviert? Wilt u met ons samenwerken om alle betrokkenen bescherming te bieden? De Palestijnen vragen u: kan het goed zijn dat uw land vraagt om humanitaire hulp op de grond maar stilzwijgt als er alleen bommen uit de lucht vallen?

De collega's die Hamas alleen met militaire middelen willen breken wil ik vragen eens te gaan kijken in Gaza en op de Westelijke Jordaanoever. Laat uw fundamentele menselijke gevoelens wakker worden en dan zult u zien waarom Hamas sterker wordt.

Dit is geen manier om Israël of de Palestijnen te helpen. Een direct staakt-het-vuren is slechts een noodzakelijk begin.

Colm Burke (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, het is zonder meer duidelijk dat de partijen in dit conflict er niet in slagen het internationale humanitaire recht na te leven en dat de burgerbevolking van Gaza een loodzware prijs hiervoor betaalt. Het internationale recht moet voorzien in verantwoording als oorlogsprincipes als proportionaliteit en non-discriminatie niet worden nageleefd. Een van de leerstellingen van een rechtvaardige oorlog zegt dat ieder optreden in het teken moet staan van het proportionaliteitsprincipe. Het gebruikte geweld moet evenredig zijn aan het ondervonden onrecht. Helaas hebben we gezien hoe groot de onverschilligheid is aan de kant van de Israël's. Hoewel ik erken dat Hamas begon met de raketaanvallen op Israël, was de Israëlische reactie naar mijn mening buitenproportioneel. De cijfers spreken voor zich: meer dan 900 Palestijnen zijn gedood, tegenover een veel kleiner aantal Israël's. Israël moet de eigen verantwoordelijkheid inzien en het gebruik van geweld direct afmeten aan het internationale recht.

Aan de andere kant mag niet worden vergeten dat Hamas door de EU nog steeds wordt beschouwd als een terroristische organisatie en blijft weigeren de gewapende strijd op te geven. Bovendien blijft Hamas het bestaansrecht van Israël stelselmatig ontkennen. Hamas en andere gewapende Palestijnse groeperingen moeten inzien dat de mensen in het zuiden van Israël het recht hebben om te leven zonder bombardementen.

Nickolay Mladenov (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, iedereen die het Israëlisch-Palestijnse conflict observeert zou in deze tijd in de verleiding kunnen komen om de handen omhoog te steken en het wanhopig

uit te schreeuwen. Ik denk echter niet dat we dat moeten doen, want ik denk dat de grootste uitdaging voor onze menselijkheid vandaag is proberen te begrijpen wat de echte vraagstukken zijn.

Ten eerste is het duidelijk dat er geen blijvende oplossing voor dit conflict kan zijn zonder stopzetting van de Israëlische bombardementen. Ten tweede is het duidelijk dat er geen blijvende oplossing voor dit conflict kan zijn zonder Gaza open te stellen voor humanitaire hulp. President Peres heeft absoluut gelijk als hij zegt dat Gaza moet worden geopend voor hulp en niet mag worden afgegrensd voor raketten.

Dit is mijns inziens de kern van de zaak en ik denk dat iedereen het hiermee eens is. We kunnen niet terugkeren naar de vorige toestand, maar ik denk wel dat wij hier een en ander kunnen doen. Ten eerste kan het Parlement beide zijden bij elkaar zien te brengen voor gesprekken. Ten tweede moeten we achter de Commissie en de Raad staan en hun inspanningen steunen, en ten slotte moeten we het Egyptische onderhandelingstraject resoluut steunen, omdat dit het enige traject is dat kan leiden tot een oplossing en het staakt-het-vuren waar we momenteel allemaal zo op hopen.

Neena Gill (PSE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, de leden van dit Parlement zijn niet de enige die verantwoordigd zijn over de ontwikkelingen in Gaza. Ook het Europese publiek is al heel lang verantwoordigd over het lijden van de mensen in Gaza en de Israëlische blokkade. Daar komen nog eens de constante aanvallen bij en de afschuwelijke Israëlische militaire acties tegen onschuldige burgers, vooral vrouwen en kinderen. De roep van de wereldgemeenschap om een onmiddellijk staakt-het-vuren valt kennelijk in dovemansoren.

De Palestijnen hebben dringend toegang tot voedsel, medische hulp en veiligheid nodig. Israël moet op zijn minst de principes van het internationale recht respecteren. Als het land dit niet doet, zal het waarschijnlijk alle resterende steun van de internationale gemeenschap verliezen.

Het is jammer dat de VN-resolutie terzijde is geschoven. Het is ook spijtig dat de EU nog steeds haar rol moet vinden. Misschien zal dit lukken als de EU strengere maatregelen neemt dan zij tot nu toe heeft gedaan. Het volstaat niet de *upgrading* van de betrekkingen enkel uit te stellen. Op dit punt kunnen we druk uitoefenen. We zijn een belangrijke handelspartner en wij zijn een belangrijke geldschietster in die regio. Die rol kunnen we dus uitoefenen.

Marios Matsakis (ALDE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, is het ethisch verantwoord en verdedigbaar op grond van het internationaal recht dat de staat Israël, in zijn pogingen de terroristen van Hamas uit te schakelen, een grootschalige militaire terreurcampagne opzet en de VN-verdragen en de mensenrechten op grove wijze schendt en 1,5 miljoen onschuldige burgers die geen kant op kunnen, tot slachtoffer maakt? Is een dergelijk optreden te rijmen met onze eigen Europese waarden op het gebied van recht en democratie? Is de Israëlische lobby zo sterk dat deze ervoor kan zorgen dat de VS en de EU in feite werkeloos toekijken hoe uit naam van de strijd tegen de terreur onbeschrijflijke gruweldaden worden gepleegd?

Als het antwoord op die vraag ja is, dan moeten we de Israëlische regering prijzen voor de moed die ze heeft betoond in haar optreden in Gaza. Als het antwoord nee is, dan moeten we het optreden van Israël krachtig en duidelijk veroordelen en moeten we snel effectieve stappen tegen Israël nemen, waaronder handelssancties uitvaardigen, om voor nu en in de toekomst een einde te maken aan de slachting in Gaza. Ik ben het volstrekt oneens met de minister die inmiddels is vertrokken, die zei dat we in feite zeer weinig kunnen doen. We kunnen en moeten heel veel doen.

Christopher Beazley (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, het is vijftientig jaar geleden dat ik voor het eerst werd gekozen in dit Parlement. Dit is waarschijnlijk het belangrijkste debat waaraan ik ooit heb deelgenomen. Mevrouw de commissaris, ik hoop dat u gisteravond goed hebt geluisterd naar de Commissie buitenlandse zaken en vandaag naar dit Parlement. Ik hoop dat u in uw reactie tijdens het debat, in tegenstelling tot fungerend voorzitter Schwarzenberg, zult zeggen dat de Europese Unie in dit specifieke geval gerechtigd is morele druk op de agressor uit te oefenen.

Het Israëlische volk bestaat uit rechtvaardige en eerzame mensen die door de eeuwen heen vreselijk hebben geleden in dit werelddeel. Zij zullen begrip hebben voor uw aanbeveling aan de Raad om als EU alle contacten met de Israëlische autoriteiten op te schorten totdat de bombardementen worden gestaakt.

Antonio Masip Hidalgo (PSE). - (ES) Mijnheer de Voorzitter, we moeten Israël met stellige overtuiging dwingen te stoppen met moorden en ze dwingen toe te staan dat de gewonden aan hun verwondingen worden behandeld en dat de slachtoffers van voedsel worden voorzien. Israël moet ook worden meegedeeld dat zijn houding ten opzichte van het internationaal recht gevolgen zal hebben voor zijn betrekkingen met Europa.

Ik wil de weinige jonge Europese vrijwilligerswerkers die met de bevolking van Gaza meelijden, gelukwensen. Ik noem met name Alberto Arce. Zij vertegenwoordigen het beste als het gaat om waarden als solidariteit en vrijheid in het Europa waarin wij leven en dat overeenkomstig dient te handelen in een verschrikkelijk conflict als dit.

Margrete Auken (Verts/ALE). - (DA) Mijnheer de Voorzitter, ik heb maar twee opmerkingen. Ten eerste wil ik iedereen eraan herinneren dat in ons besluit uitdrukkelijk wordt gesteld en herhaald dat wij onze steun voor de *upgrading* van de betrekkingen hebben opgeschort, en ik hoop van harte dat we nu niet gewoon verdergaan alsof er niets is gebeurd, alleen omdat het voorzitterschap dat zegt. Ten tweede heeft Israël op geen enkel moment de beloften van de onderhandelingen waargemaakt. Er was geen staakt-het-vuren, omdat Israël in die periode niet eens zijn blokkade heeft opgeheven, en ik vind ook dat we moeten kijken naar wat er is gebeurd na Annapolis, waar Israël beloofde om het bouwen van nederzettingen te staken. In feite schroefde men het tempo waarmee nederzettingen werden gebouwd juist op. Er zijn nog nooit zo snel nederzettingen gebouwd als na Annapolis. Daarbij ben ik van mening dat, zolang er op de grond geen vooruitgang wordt geboekt, we Hamas nooit zo ver krijgen om zich te gedragen volgens de regels die wij graag nageleefd zien, en om die reden moeten we ervoor zorgen dat Israël zich aan zijn deel van de afspraken houdt.

Peter Šťastný (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, gisteren hadden wij een gezamenlijke vergadering van de delegatie voor de betrekkingen met Israël en de PLC en u kunt zich de intensiteit, de emoties, de beschuldigingen – en de voorgestelde oplossingen – na achttien dagen oorlog in Gaza en met rond een duizend doden voorstellen.

Het punt is dat Israël, na acht jaar wachten en ongeveer achtduizend raketten waarmee een miljoen burgers langs de grens met Gaza zijn geterroriseerd, eindelijk zijn geduld heeft verloren. Israël heeft besloten de veiligheid van zijn burgers veilig te stellen en dat is zijn goed recht en zijn plicht. Hamas is een terroristische organisatie en is duidelijk de agressor en een last voor het Palestijnse volk in Gaza. De oplossing ligt in een versterkt kwartet voor het Midden-Oosten en vooral in het verdubbelen van de gemeenschappelijke inspanning van enerzijds een nieuwe Amerikaanse regering en anderzijds een sterkere en meer geïntegreerde EU.

Ik juich de prioriteiten van het Tsjechisch voorzitterschap en zijn onmiddellijke en actieve betrokkenheid in de regio toe.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE). – (RO) Dit conflict, dat al heel lang bestaat, is ontstaan door territoriale problemen en culturele verschillen die soms op een overdreven manier worden aangepakt. De oplossing voor de lange termijn is een beschermde, veilige Israëlische staat, naast een duurzame Palestijnse staat. Deze oplossing kan echter niet met terroristische aanvallen of gewapende acties worden bereikt.

Om een normaal leven te krijgen, moeten de Palestijnse mensen voor zichzelf een rechtsstaat met democratische instellingen creëren, waardoor economische ontwikkeling gewaarborgd zou zijn. Ze moeten terroristische acties afzweren en zich richten op het scheppen van een normaal politiek klimaat. Ook moeten zij het mogelijk maken dat er politieke leiders worden gekozen die dit conflict werkelijk door middel van onderhandelingen willen oplossen.

Bairbre de Brún (GUE/NGL). – (GA) Mijnheer de Voorzitter, ik wil graag mijn steun betuigen aan hen die de aanvallen veroordelen en mijn solidariteit met de bevolking van Gaza tonen.

Minister Schwarzenburg zegt dat de Europese Unie niet erg veel kan doen. De Europese Unie moet afzien van *upgrading* van de betrekkingen met Israël en de thans van kracht zijnde overeenkomsten moeten worden opgeschort zolang Israël zijn verplichtingen krachtens het internationaal recht niet nakomt.

Zelfs al voor de recente immorele aanvallen zijn we jarenlang getuige geweest van de collectieve bestraffing van het Palestijnse volk. De aard en de omvang van de aanvallen op Gaza, die worden uitgevoerd door een modern leger tegen een in het nauw gedreven bevolking die is verzwakt door het isolement en het beleg, zijn absoluut weerzinwekkend. Ten onrechte kregen diezelfde mensen de schuld. We moeten duidelijk uitspreken dat de grootste slachtoffers hier de mensen zijn, de onschuldige mensen van Gaza.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). - (PL) Met pijn in het hart slaan wij gade wat er in de Gazastrook gebeurt. We staan niet achter de manier waarop Hamas vecht en provoceert, maar Israël heeft gekozen voor een buitenproportionele aanpak om het conflict met het Palestijnse volk op te lossen. De beginselen van het internationale recht werden hier zeker en vast geschonden. Geen van de partijen bij dit conflict overweegt vrede voor de andere partij. Beide partijen zien enkel hun eigen belang, en dat is nationaal egoïsme.

De internationale opinie gaat niet akkoord met een voortzetting van deze oorlog. De Europese Unie en de VN moeten met de steun van vele landen vastberaden optreden. Het is tijd om een einde te maken aan deze ongelukkige oorlog. Het Israëlische leger moet naar zijn bases terugkeren. Hamas moet ophouden het grondgebied van Israël met raketten te bestoken. Er moet absoluut meer humanitaire hulp geboden worden aan de burgerbevolking, en de gewonden - volgens de bronnen ongeveer drieduizend - moeten verzorgd worden. Het land moet heropgebouwd worden en terugkeren naar een normaal leven. Van het huidige voorzitterschap van de Unie en de Europese Commissie vraag ik een dergelijk scenario.

Hannes Swoboda (PSE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik wil graag weten of er vandaag nog een debat over gas wordt gehouden of dat het van de agenda is gehaald. Wij zitten hier te wachten. Er zou niet alleen een debat over het Midden-Oosten worden gehouden maar ook een over gas. Is dat debat van de agenda gehaald?

De Voorzitter. – Dat is het volgende agendapunt.

Aurelio Juri (PSE). - (SL) Ik was ontgoocheld door de laatste mededeling van de minister van Buitenlandse Zaken van Tsjechië, dat nu de Raad voorziet. We kunnen natuurlijk al onze hoop stellen in onze commissaris, maar de dodentol stijgt. Als we zo blijven spreken, zullen er op een week tijd waarschijnlijk 1 500 doden zijn gevallen.

Het is moeilijk om met Hamas te spreken. Ze staan op de lijst van terroristische organisaties en het is moeilijk om in te grijpen. Israël daarentegen is onze vriend, onze partner en een belangrijk lid van de internationale gemeenschap. Het moet zich houden aan de internationale besluiten, aan de resoluties van de Verenigde Naties en aan de aanbevelingen van zijn vrienden en partners. Als het daar niet in slaagt, moeten zijn vrienden en partners in staat zijn om zijn handelingen te veroordelen en om ook te dreigen met sancties.

Benita Ferrero-Waldner, lid van de Commissie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik zal het kort houden want het was een zeer lang debat. Ten eerste dit: ik ben nu vier jaar lid van het Kwartet voor het Midden-Oosten en ik kan u zeggen dat er een rol is weggelegd voor de Europese Unie, ofschoon wij de grootste rol niet de onze is. Dat is soms frustrerend voor ons allemaal, vooral op zo'n moeilijk moment wanneer je meteen tot een duurzaam en houdbaar staakt-het-vuren wilt komen, zoals wij dat hebben voorgesteld, maar dit helaas niet zo snel van de grond komt.

Ik zal de meest recente informatie waarover ik op dit moment beschik en waarover nu in het nieuws wordt bericht, met u delen. Egyptische bronnen die de onderhandelingen van dichtbij volgen, melden dat Hamas positief reageert op de laatste voorstellen van Egypte. Er zit dus in ieder geval beweging in de zaak. Ik weet nog niet zeker of dit al echt bevestigd is, maar Hamas geeft vanavond om acht uur een persconferentie. Hopelijk wordt er iets bereikt. Dat is in ieder geval wat we allemaal willen.

Ten tweede zit er voor ons, ondanks alle frustraties, niets anders op dan aan vrede te blijven werken. Dat zullen we dan ook doen. Ik zal me daarvoor blijven inzetten zolang ik lid van dit Kwartet voor het Midden-Oosten ben. Alleen samen kunnen we vrede bereiken en we moeten ook de Palestijnse verzoeningspogingen steunen en versterken, want alleen dan is het mogelijk de anomalie in Gaza te voorkomen.

Ten derde, zodra er sprake is van een staakt-het-vuren, zullen we alles in het werk stellen om de zo ernstig ontwrichte basisvoorzieningen voor de bevolking volledig te herstellen. Ik denk dat nu in de eerste plaats een eind moet komen aan deze vernietiging en dat we moeten gaan werken aan wederopbouw en vrede.

We hebben hier uitgebreid over gesproken, dus ik zal niet langer uitweiden, maar dit is wat mij beweegt en ik hoop dat het goede moment is aangebroken.

De Voorzitter. – Tot besluit van het debat heb ik één ontwerpresolutie ontvangen⁽¹⁾ overeenkomstig artikel 103, lid 2 van het Reglement. Het debat is gesloten.

Schriftelijke verklaringen (artikel 142)

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), schriftelijk. – (PT) Gelet op de barbarij die tegen de Palestijnse bevolking in de Gazastrook is begaan, en die in de recente resolutie van de VN-Raad voor de Mensenrechten wordt aangeklaagd en veroordeeld, zijn de volgende noodzakelijke acties vereist:

⁽¹⁾ Zie notulen

- een scherpe veroordeling van de door het Israëlsche leger begane misdaden en schendingen van de mensenrechten, kortom, van het door Israël uitgeoefende staatsterrorisme!
- een duidelijke veroordeling van de wrede agressie die Israël tegen de Palestijnse bevolking heeft uitgeoefend en die op generlei wijze kan worden gerechtvaardigd!
- stopzetting van de agressie en opheffing van de onmenselijke blokkade waarvan de bevolking van de Gazastrook het slachtoffer is!
- dringende humanitaire hulp voor de Palestijnse bevolking!
- terugtrekking van de Israëlsche troepen uit alle Palestijnse bezette gebieden!
- eerbiediging van het internationaal recht en van de VN-resoluties door Israël, stopzetting van de bezetting, ontmanteling van de nederzettingen, verwijdering van de scheidingsmuur, stopzetting van de moorden, de aanhoudingen, de uitbuiting en de ontelbare vernederingen die de Palestijnse bevolking moet ondergaan!
- een rechtvaardige vrede met als absolute voorwaarde de erkenning van het onvervreemdbare recht van de Palestijnse bevolking op een onafhankelijke en soevereine staat, met de grenzen van 1967 en Oost-Jeruzalem als hoofdstad!

In Palestina is sprake van een kolonist en een gekoloniseerde, een agressor en een slachtoffer, een verdrukker en een verdrukte, een uitbuiters en een uitgebuite. Israël mag niet ongestraft blijven!

Tunne Kelam (PPE-DE), schriftelijk. – (EN) De reactie op het conflict in Gaza moet evenwichtiger worden dan die momenteel is. Er is geen excuus voor buitensporig geweld, maar we moeten grondiger kijken naar de oorsprong van het conflict.

Onderhandelingen met Hamas zijn onder de huidige omstandigheden niet mogelijk. Een terroristische groepering die haar eigen bevolking op meedogenloze wijze gebruikt als menselijk schild tegen aanvallen, is niet geïnteresseerd in echte vrede.

Verder moeten we er rekening mee houden dat Hamas een belangrijke rol inneemt in de keten van terroristische bewegingen die leiden naar Hezbollah en het terroristische bewind in Teheran. Hamas moet dus worden gezien als een onderdeel van een groter geheel van inspanningen die tot doel hebben de breekbare stabiliteit in het Midden-Oosten te verwoesten en te vervangen door extreem-fundamentalistische regimes die Israël in principe geen bestaansrecht gunnen.

We mogen niet vergeten dat de veiligheid van Israël ook gekoppeld is aan de veiligheid van de EU.

De EU moet eerst en vooral haar bevoegdheid gebruiken om het conflict bij de wortel aan te pakken. Om verder Arabisch en Israëlsch bloedvergieten te voorkomen moeten de Arabische partners het bestaansrecht van Israël onvoorwaardelijk erkennen en meehelpen om de infiltratie van extremistische bewegingen en de verdere aanwas van dodelijke wapens in deze regio een halt toe te roepen.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE), schriftelijk. – (FI) Mijnheer de Voorzitter, het is een onweerlegbaar feit dat de burgers van Gaza en Zuid-Israël het recht op een menswaardig bestaan is ontnomen. Een nieuwsagentschap vertelde het verhaal van twee kinderen die een straat in Gaza wilden oversteken. Zij keken niet naar links of naar rechts om te zien of er iets aankwam, maar naar boven, omdat zij bang waren voor wat uit de lucht kon vallen.

Er zijn duidelijk twee partijen schuldig aan de enorme humanitaire crisis in Gaza. De onverantwoordelijke activiteiten van Hamas in de Palestijnse gebieden, de lafhartige wijze waarop deze organisatie zich tussen de burgerbevolking verschuilt en met raketaanvallen provoceert zijn allemaal tekenen van de instabiliteit van het Palestijnse bestuur. De buitenproportionele aanval van Israël op de toch al kwetsbare en wanhopige Palestijnse enclave is weer een teken van zijn onverschilligheid tegenover internationale humanitaire verplichtingen.

Wij moeten eisen dat deze waanzin stopt en dat er een onmiddellijke en permanente wapenstilstand komt. Als eerste stap moet Israël humanitaire hulp toelaten tot Gaza waar een verbetering van de levensomstandigheden ook op de lange termijn een van de routes naar vrede is.

Het Kwartet voor het Midden-Oosten moet een stap in de juiste richting zetten, waarbij de nieuwe Amerikaanse regering de richting kan aanwijzen. Egypte heeft vanwege de grenskwesties een speciale verantwoordelijkheid en zijn rol als bemiddelaar samen met de Europese Unie is hoopvol.

De wereldgeschiedenis toont aan dat het zoeken naar vrede uiteindelijk wordt beloond. Wij mogen niet opgeven, ons aanpassen of wennen aan de gedachte van een onoplosbaar conflict, want dat bestaat niet. Volgens Martti Ahtisaari, winnaar van de Nobelprijs voor de vrede, is vrede een kwestie van wil. De internationale gemeenschap kan proberen deze wil aan te moedigen en op te leggen, maar alleen de betrokken partijen kunnen die wil oproepen en voor permanente vrede zorgen.

Mijnheer de commissaris, neem dit bericht uit Europa mee: "Volken van het Heilige Land, laat zien dat u vrede wilt."

Mairead McGuinness (PPE-DE), schriftelijk. – (EN) Het is verontrustend als een wereld kennelijk niets kan doen om te voorkomen dat onschuldige kinderen in een oorlog worden opgeblazen.

Ondanks alle woorden gaan de bombardementen in Gaza onverminderd door. Tijdens deze bombardementen zijn tot nu 139 kinderen om het leven gekomen en 1 271 kinderen gewond geraakt. Helaas zullen deze aantallen nog verder oplopen.

De raketaanvallen van Hamas op Israël hebben de reactie opgeleverd die Hamas wenste: tegenaanvallen en burgerslachtoffers en een verdere verstarring van de standpunten.

Ik betreur het feit dat onschuldige burgers als menselijk schild worden gebruikt. Daar moet een eind aan komen.

Ik wijs niet met een beschuldigende vinger naar één partij – beide kanten zijn fout – maar ik benadruk wel de noodzaak van een onmiddellijk en effectief staakt-het-vuren.

Het is cruciaal dat ongehinderd en onverwijld humanitaire hulp wordt toegelaten tot Gaza.

Zag de mensheid de doelloosheid van dit soort oorlogen maar eens in.

Ieder beeld van de doden in Gaza wekt de woede op van mensen in de Arabische wereld. Ik maak me dan ook zorgen dat er niets overblijft om het vredesproces in het Midden-Oosten op te bouwen: de zogenaamde twee statenoplossing, een onafhankelijke Palestijnse staat en Israël die vreedzaam naast elkaar bestaan. Het is de plicht van de internationale gemeenschap om haar inspanningen voor het vinden van een oplossing te verdubbelen.

Esko Seppänen (GUE/NGL), schriftelijk. – (FI) Wij zijn nu allemaal getuige van een massaslachting van burgers door Israëlische soldaten in Gaza. Wij, of beter gezegd veel rechtse leden, sluiten de ogen voor wat er gebeurt. Het zou niet gebeuren als de rechtse politieke elite in de Verenigde Staten en de Europese Unie haar ogen niet sloot. Degenen die hun ogen sluiten zijn ook degenen die de moordenaars van burgers bewapenen.

Het wordt tijd dat wij de kwestie ter sprake brengen van het verbreken van de diplomatieke banden met de uitvoerders van genocide en etnische zuivering.

Csaba Sógor (PPE-DE), schriftelijk. – (HU) De situatie in het Midden-Oosten vervult me met bezorgdheid. Wat is er nodig voor vrede? Hoeveel burgerslachtoffers zijn er nodig voor een echte wapenstilstand? In Bosnië-Herzegovina waren er minstens 10 000 mensenlevens nodig voordat de vredesonderhandelingen konden beginnen, voordat de vredesmacht ter plaatse was en een begin kon worden gemaakt met de ontwapening.

Een paar dagen geleden hebben we de verwoesting van Nagyenyed (Aiud) herdacht. In deze Transsylvaanse stad en haar omgeving werden 160 jaar geleden duizenden onschuldige burgers uitgemoord, inclusief vrouwen en kinderen. Sindsdien is het niet gelukt de slachtoffers samen met de meerderheid van de bevolking te herdenken.

Maar misschien breekt er ooit een tijd aan dat de Israëli's en de Palestijnen niet alleen samen elkaars slachtoffers herdenken, maar samen bouwen aan een duurzame vrede en toekomst.

Tot die tijd blijft het de taak van de EU om een verantwoordelijk voorbeeld te geven. Ook in Europa moeten we hard werken aan vrede. Er is gelijkwaardige samenwerking nodig tussen meerderheden en minderheden.

Het minste wat we kunnen doen is samen de slachtoffers herdenken. Op het gebied van de eerbiediging van de individuele- en minderheidsrechten hebben we ook binnen de EU nog veel werk te verzetten.

Andrzej Jan Szejna (PSE), schriftelijk. – (PL) Tijdens de plenaire zitting in januari heeft het Europees Parlement een resolutie over het conflict in de Gazastrook aangenomen. Beide partijen bij het conflict werden in de eerste plaats opgeroepen om onmiddellijk en permanent het vuren te staken en hun militaire acties stop te zetten (de militaire operatie van Israël en de raketbeschieting van Israël door Hamas). Deze acties maakten immers hulpverlening en humanitaire steun voor de bewoners van de door oorlog getroffen gebieden gedurende lange tijd onmogelijk.

Het conflict heeft al duizenden slachtoffers geëist, en gewone burgers, onder wie vrouwen en kinderen, lijden er al bijna drie weken onder. Er is een tekort aan elementaire behoeften zoals drinkwater en voedsel. Er worden gebouwen van de VN aangevallen.

De resolutie dringt aan op de naleving van het internationale recht, waardoor het bestaande conflict zou worden opgelost. Israël is onze bondgenoot en heeft als land recht op verdediging, maar er moet duidelijk gesteld en benadrukt worden dat de maatregelen die het in dit geval genomen heeft, buitenproportioneel zijn. Israël moet gaan praten, gaan onderhandelen met Hamas, want de tot hertoe gehanteerde maatregelen bieden geen oplossing.

Ook de Europese Unie staat voor een moeilijk opdracht: ze moet zo snel mogelijk mechanismen vinden die tot dialoog en toenadering tussen de partijen leiden en dit conflict voorgoed oplossen.

9. Levering van gas aan Oekraïne en de EU door Rusland (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde zijn de verklaringen van de Raad en de Commissie over de levering van gas aan Oekraïne en de EU door Rusland.

Alexandr Vondra, fungerend voorzitter van de Raad. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, de Raad dankt het Europees Parlement voor het feit dat het dit punt op de agenda van zijn eerste vergaderperiode van dit jaar heeft willen zetten. U zult het waarschijnlijk met mij eens zijn dat het Tsjechisch voorzitterschap blij gaf van een zeer vooruitziende blik toen het zekerheid van energievoorziening tot een van de hoekstenen of prioriteiten van het voorzitterschap van dit jaar uitriep.

De Europese Unie is zonder twijfel geconfronteerd met een ernstige verstoring van de levering van gas als gevolg van het geschil tussen Rusland en Oekraïne en tussen Gazprom en Naftogaz. De vermindering van de levering bestrijkt nu ongeveer 30 procent van de totale gasinvoer van de Gemeenschap. Een dergelijke situatie – de volledige onderbreking waarmee we nu worden geconfronteerd – hebben we zelfs in de tijd van de Koude Oorlog niet meegemaakt.

De Raad en de Commissie waren zich bewust van het potentiële probleem. Zoals u weet, werden we drie jaar geleden, in 2006, eveneens met een dergelijke situatie geconfronteerd en is dit min of meer een jaarlijks terugkerend probleem, doordat Rusland de prijzen van het naar zijn buurlanden geëxporteerd gas elk jaar verder verhoogt in de richting van de marktprijzen. We waren zeer waakzaam omdat de Gemeenschap in grote mate afhankelijk is van Russisch gas. Sommige lidstaten zijn zelfs voor bijna 100 procent afhankelijk van Russisch gas.

Ik benadruk met name de lastige situatie waarin landen zoals Bulgarije en Slowakije zich bevinden. Hierin ligt bijvoorbeeld ook de verklaring voor het feit dat de problemen in de Midden- en Oost-Europese landen het grootst zijn: de mensen zitten in de vrieskou en het is voerpaganieuws. In landen waar het probleem minder ernstig is, is waarschijnlijk sprake van een andere situatie, in ieder geval in termen van pr.

Deze keer kregen we al op 18 december 2008 via het EU-Rusland-mechanisme voor vroegtijdige waarschuwing een formele waarschuwing van Russische zijde dat er een probleem zou kunnen optreden als de lopende onderhandelingen tussen Oekraïne en Rusland niet zou leiden tot een overeenkomst over de prijzen, de doorvoertarieven en de aflossing van de schulden. We werden dus niet zo heel erg verrast door wat er gebeurde, maar wel door de omvang en de ernst van de onderbreking.

Er was dus al vóór 1 januari 2009 contact op het hoogste niveau om de onderbreking van de gasvoorziening af te wenden. Het Tsjechisch voorzitterschap volgde de situatie aan het eind van vorig jaar nauwlettend. Ik had persoonlijk drie dagen vóór kerst al een ontmoeting met Russische ambtenaren in Praag.

De Commissie had toereikende voorzorgsmaatregelen genomen om de ontwikkeling gedurende de kerstvakantieperiode te kunnen volgen en deelde haar informatie begin januari met de Groep coördinatie gas. Zowel vóór als na 1 januari 2009 ontvingen de Commissie en het voorzitterschap – dat nauw samenwerkte met Andris Piebalgs – garanties van beide spelers dat de levering van gas aan de EU niet in gevaar zou zijn.

Zoals u weet, heeft het Tsjechisch voorzitterschap, samen met de Commissie en met de hulp van enkele lidstaten, contact gehad met zowel het Oekraïense als het Russische gasbedrijf en hebben er enkele ontmoetingen met beide partijen plaatsgevonden.

In deze contacten hebben we de schuld bij geen van beide partijen gelegd en geen partij gekozen, en zijn wij zelfs niet als bemiddelaar opgetreden, aangezien het hier gaat om een handelsgeschil. Wel hebben we beide partijen nadrukkelijk gewezen op de ernst van de zaak en benadrukt dat de geloofwaardigheid en betrouwbaarheid van Rusland als leverancier en van Oekraïne als doorvoerland duidelijk geschaad zijn. Toen de situatie verslechterde, zijn we met betrekking tot de levering van gas aan de Gemeenschap ook opgetreden als “katalysator” – een rol waarvoor beide partijen grote waardering hadden, omdat ze helemaal niet met elkaar in gesprek waren.

Ik zal een korte samenvatting geven van de gebeurtenissen sinds de vroege morgen van 1 januari 2009. Op nieuwjaarsdag kondigde Rusland aan dat het de levering van gas aan Oekraïne had gestaakt maar dat de levering aan de EU onverminderd werd voortgezet. Diezelfde dag gaven het Tsjechisch voorzitterschap en de Commissie een verklaring uit waarin ze beide partijen opriepen snel een oplossing te vinden en hun contractuele verplichtingen met consumenten in de EU na te leven.

Op 2 januari 2009, toen de gevolgen voor de leveringen aan de EU langzaam merkbaar werden, gaf het Tsjechisch voorzitterschap namens de EU een formele verklaring af en diezelfde dag ontvingen we 's ochtends vroeg in Praag een Oekraïense delegatie onder leiding van de minister van Energie, Yuriy Prodan. In deze delegatie waren alle geledingen van het Oekraïense politieke spectrum vertegenwoordigd, waaronder een adviseur van president Joesjtsjenko, vertegenwoordigers van Naftogaz en een vertegenwoordiger van het ministerie van Buitenlandse Zaken.

Op 3 januari hadden we een lunch in Praag met de directeur van Gazexport, Alexander Medvedev. Ik heb aan beide bijeenkomsten persoonlijk deelgenomen. In beide bijeenkomsten kwam een flagrant gebrek aan transparantie over de contracten tussen Gazprom en Naftogaz aan het licht en vooral een gebrek aan vertrouwen dat de totstandkoming van een overeenkomst bemoeilijkte. De partijen kwamen beide met hun eigen verhaal over bepaalde kwesties en dat was het moment waarop we de kwestie toezicht naar voren brachten.

In een poging iets aan de meningsverschillen te doen werd het idee geopperd van een gezamenlijke onderzoeksmissie van het voorzitterschap en de Commissie, onder leiding van de Tsjechische minister van industrie en handel, Martin Říman, en Matthias Ruete, directeur-generaal van DG TRAN. Het mandaat voor deze missie werd vastgesteld tijdens een buitengewone vergadering van Coreper I, die we op 5 januari 2009, op de eerste werkdag na de kerstvakantie, hadden belegd.

De missie vertrok naar Kiev en bracht ook een bezoek aan het distributiecentrum. De dag erna reisde de missie naar Berlijn voor een ontmoeting met de vertegenwoordiger van Gazprom op 6 januari 2009. Toen eveneens op 6 januari 2009 de gastoevoer naar verschillende EU-lidstaten drastisch werd verminderd, met als gevolg een aanzienlijke onderbreking van de levering, gaven het voorzitterschap en de Commissie een zeer krachtige verklaring uit, waarin ze beide partijen opriepen de gaslevering aan de EU onmiddellijk en onvoorwaardelijk te hervatten. Vervolgens trachtten het voorzitterschap en de Commissie de totstandkoming van een politieke overeenkomst tussen de Russische Federatie en Oekraïne te bespoedigen, zodat de gaslevering zonder verdere vertraging kon worden hervat. De levering van gas was ook het belangrijkste onderwerp tijdens de vergadering van de Europese Commissie en de Tsjechische regering, de traditionele strategische vergadering, die op 7 januari 2009 in Praag plaatsvond, en was het hoofdthema tijdens de eerste informele Raad in de Tsjechische Republiek, de informele Raad Algemene zaken die afgelopen donderdag in Praag werd gehouden. We zouden de energiezekerheid vooraf bespreken, maar we moesten natuurlijk snel reageren en daarom legden we een krachtige verklaring van het voorzitterschap namens de EU af, die unaniem was goedgekeurd.

Na het volledig stilleggen van de gastoevoer via Oekraïne op 7 januari 2009, met alle ernstige gevolgen van dien voor de lidstaten die weinig mogelijkheden hadden om de onderbreking op te vangen, voerden we de druk op en slaagden we er na langdurige en zware onderhandelingen in beide partijen te laten instemmen

met een toezichtteam bestaande uit onafhankelijke deskundigen van de EU vergezeld door waarnemers namens de twee partijen. De opdracht van dit team, dat in beide landen zou worden ingezet, was te zorgen voor onafhankelijk toezicht op de gaslevering via Oekraïne aan de EU. Voor Rusland was toezicht een allereerste voorwaarde voor de hervatting van de gaslevering.

Zoals u waarschijnlijk al was opgevallen, was het geen eenvoudige opgave om deze missie in te zetten. Ten eerste moest de weerstand van Oekraïne tegen het opnemen van een Russische deskundige in het toezichtteam worden overwonnen en vervolgens werd een bijlage die unilateraal door Oekraïne aan de overeenkomst die ons voorzitterschap met veel pijn en moeite tot stand had gebracht, werd toegevoegd, door Rusland geweigerd.

Na een aantal bezoeken van premier Topolánek aan Kiev en Moskou en na zware onderhandelingen met president Joesjtsjenko en premier Tymosjenko en ook premier Poetin in Moskou, werd de overeenkomst op 12 januari uiteindelijk ondertekend. Deze overeenkomst vormde een rechtsgrondslag voor de inzet van de toezichthouders en bevatte een verzoek tot hervatting van de gaslevering aan de EU. Daarna kondigde Rusland aan dat de levering op 13 januari om 08.00 uur 's ochtends zou worden hervat, maar vervolgens – ik weet niet of dat op 13 januari was – liepen de zaken niet zoals verwacht.

Op maandag 12 januari belegden wij, het Tsjechisch voorzitterschap, een buitengewone Raad van ministers van Energie om aan te dringen op verdere transparantie in de doorvoer, om verzachtende maatregelen voor de korte termijn vast te stellen totdat de toevoer volledig zou zijn hervat en om maatregelen voor de middellange en lange termijn vast te stellen om de gevolgen van een dergelijke ernstige onderbreking in de toekomst te kunnen opvangen.

De Raad nam ook de conclusies uit document 5165 aan. Hierin werden beide partijen opgeroepen de gaslevering aan de EU onmiddellijk te hervatten en oplossingen te ontwikkelen om herhaling te voorkomen. Verder stemde de Raad er in deze conclusies mee in met spoed versterkte maatregelen voor de middellange en lange termijn te ontwikkelen, onder andere op het gebied van transparantie in de fysieke levering van gas, in de vraag en de opslagcapaciteit en in de regionale of bilaterale solidariteitsregelingen, zich te buigen over het ontbreken van een verbindende energie-infrastructuur (wat een enorm probleem is), de transportroutes en de bronnen te blijven diversifiëren en zich te buigen over de financieringsaspecten hiervan, onder andere door de herziening van de richtlijn betreffende de veiligstelling van de gasvoorziening te versnellen.

Het ziet ernaar uit dat de Groep coördinatie gas maandag 19 januari opnieuw bijeenkomt.

De Raad Energie - de Raad VTE - zal zich tijdens de geplande vergadering op 19 februari opnieuw over de kwestie buigen door middel van de conclusies die de VTE-Raad op basis van de mededeling van de Commissie over de tweede strategische energiebeleidsevaluatie zal aannemen.

Deze conclusies en de mededeling van de Commissie zullen worden besproken tijdens de Europese Raad in maart, waar ongetwijfeld uitgebreid zal worden stilgestaan bij de gebeurtenissen van de afgelopen weken.

Staat u mij toe nog een paar laatste opmerkingen te plaatsen in deze inleidende verklaring. Ten eerste was de belangrijkste doelstelling van het voorzitterschap tijdens het recente geschil de onmiddellijke hervatting van de levering van de contractueel vastgelegde hoeveelheden gas. Zoals we allemaal weten, is het geschil nog niet opgelost. Het is derhalve van groot belang dat de EU niet verstrikt raakt in de bilaterale ruzies tussen Gazprom en Naftogaz.

Ten tweede blijft zowel het voorzitterschap als de Commissie beide partijen oproepen met elkaar een dialoog te voeren en een compromis te sluiten zodat de levering van gas aan de EU kan worden hervat. Het zou naar de mening van het voorzitterschap en de Commissie onaanvaardbaar zijn als Rusland of Oekraïne de overeenkomst van 12 januari niet naleefden. Aan de voorwaarden voor de hervatting van de levering – zoals voorzien in de overeenkomst – is voldaan en er is dus geen reden om de levering niet volledig te hervatten.

Het voorzitterschap is zich terdege bewust van de aanhoudende problemen. Daar moet naar worden gekeken, want anders duurt de onzekerheid over het Russische gas dat via Oekraïne wordt geleverd, voort.

Ten eerste is er de kwestie van het technische gas dat Oekraïne nodig heeft om zijn doorvoersysteem draaiende te houden. Beide partijen moeten tot een transparante overeenkomst komen waarin wordt beschreven wie verantwoordelijk is voor de levering van het technische gas en wie ervoor betaalt.

Ten tweede is het van cruciaal belang dat in de contracten over gasprijzen en doorvoertarieven tussen Rusland en Oekraïne duidelijke en juridisch bindende voorwaarden worden opgenomen die herhaling van een dergelijke onderbreking moeten voorkomen. Het voorzitterschap en de Commissie hebben beide partijen

meermalen opgeroepen een dergelijk contract te tekenen. Wij noch de Commissie zijn echter van plan ons te mengen in de onderhandelingen over de contractuele voorwaarden tussen beide ondernemingen.

Het voorzitterschap is zich ook bewust van de breed gedragen consensus onder de lidstaten over het feit dat er onverwijd oplossingen voor de korte, middellange en lange termijn moeten worden aangenomen om herhaling van dergelijke situaties in de toekomst te voorkomen. Energiezekerheid is een van de voornaamste prioriteiten van het voorzitterschap. Het voorzitterschap heeft het voortouw genomen door de besprekingen over mogelijke oplossingen voor onze energieafhankelijkheid voor te zitten in zowel informele Raad, zoals ik al zei, als in de vergadering van de Raad Energie. Van de kwesties die worden genoemd in de conclusies van de Raad Energie, noem ik de volgende.

Ten eerste zijn de lidstaten het erover eens dat de energiezekerheid van de EU in de toekomst op een functioneel en efficiënt solidariteitsmechanisme moet steunen.

Ten tweede zijn met elkaar verbonden Europese energienetwerken een voorwaarde voor solidariteit en dat geldt ook voor verbeteringen van de energie-infrastructuur.

Ten derde is de gasopslagcapaciteit van cruciaal belang voor de werking van het solidariteitsmechanisme.

Ten vierde dringt het voorzitterschap er, in het licht van de huidige crisis, ook op aan dat vóór eind 2009 overeenstemming wordt bereikt over herziening van de richtlijn betreffende maatregelen tot veiligstelling van de aardgasvoorziening

Verder moet de EU haar gasbronnen en toeleveringsroutes diversifiëren. Daartoe organiseert het voorzitterschap in mei 2009 een top over de zuidelijke corridor. Van deze top worden tastbare resultaten verwacht op het gebied van diversificatie van bronnen en toeleveringsroutes en ook wat betreft nauwere samenwerking met de landen van de zuidelijke Kaukasus en Centraal-Azië.

Energiezekerheid in de EU is pas haalbaar als er zekerheid is in de interne energiemarkt en deze functioneel is. Daarom verheugt het voorzitterschap zich over de nauwe samenwerking met het Europees Parlement om in de tweede lezing tot een compromis over het derde energiepakket te komen.

Het voorzitterschap is ook bereid de besprekingen over de tweede strategische energiebeleidsevaluatie voort te zetten om van gedachten te kunnen wisselen over de uitkomst van de conclusies van de Voorjaarsraad.

Tot slot nog dit: om energiezekerheid te bevorderen zou de EU de transparantiemechanismen en dergelijke moeten versterken.

Ik denk dat de Gemeenschap zowel op politiek als op technisch gebied op de situatie is voorbereid. Wat het politieke aspect betreft heeft het voorzitterschap samen met de Commissie en de andere lidstaten heel veel energie geïnvesteerd in een oplossing van de situatie en het zal dat blijven doen. Wat het technische aspect betreft hebben wij de afgelopen weken gehandeld overeenkomstig de richtlijn betreffende maatregelen tot veiligstelling van de aardgasvoorziening.

Deze richtlijn voorzag in de oprichting van de Groep coördinatie gas, die nu haar nut bewijst. De richtlijn schrijft voor dat lidstaten voor dit soort situaties nationale noodmaatregelen treffen. Daarin worden minimumeisen vastgesteld voor de zekerheid van de gasvoorziening voor particuliere consumenten en daarin staat ook dat de Groep coördinatie gas moet toezien op de communautaire coördinatie.

Dit mechanisme heeft de gevolgen van de crisis aanzienlijk verzacht. Om u een idee te geven: er werd gas uit de opgeslagen voorraad gebruikt en verkocht aan buurlanden en zelfs aan leden van de Energiegemeenschap, er werden alternatieve brandstoffen gebruikt voor de elektriciteitsproductie, de gasproductie werd verhoogd – onder andere met behulp van Algerijnse, Noorse en andere Russische bronnen – en er werd extra gas aan buurlanden geleverd.

Ik ga afronden. Ik verzeker u dat alles in het werk wordt gesteld om, zowel op politiek als op technisch gebied, de Oekraïense en Russische onderhandelaars ertoe aan te zetten de contractueel vastgelegde gaslevering aan Europa volledig te hervatten en tot die tijd de negatieve gevolgen voor onze burgers en onze economieën tot een minimum te beperken. Zoals u weet, zitten we in het Parlement de hele dag op de hotline omdat de tijd begint te dringen en er resultaten moeten worden geboekt. Als er geen resultaten worden geboekt, zal dat onvermijdelijk politieke gevolgen hebben voor onze betrekkingen met beide landen.

Andris Piebalgs, lid van de Commissie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, we maken momenteel een van de ernstigste energiecrises in de Europese geschiedenis door, vergelijkbaar met de oliecrises in de jaren zeventig

en tachtig. Het verschil is dat die oliecrises zich wereldwijd afspeelden terwijl dit heel duidelijk een EU-crisis is.

Hoe staan we er vandaag voor? Welnu, ondanks de gemaakte beloften en het protocol dat de Russische en Oekraïense ministers, ikzelf en de twee betrokken bedrijven maandag 12 januari 2009 hebben ondertekend, stroomt er nog steeds geen Russisch gas door Oekraïne naar consumenten in de EU.

De Commissie heeft zich gehouden aan haar deel van de overeenkomst: het leveren van een Europees team van toezichthouders die verspreid over belangrijke plaatsen in Rusland en Oekraïne toezicht houden op de activiteiten en verslag uitbrengen van de wijze waarop deze worden uitgevoerd. We zijn erin geslaagd in 24 uur tijd een team bestaande uit ambtenaren van de Commissie en deskundigen uit de sector te mobiliseren en zij waren afgelopen zaterdag al in Rusland en Oekraïne om ervoor te zorgen dat de aanvoer van gas na het ondertekenen van het protocol zo snel mogelijk kon worden hervat.

Gisteren heeft Rusland de levering van gas aan Oekraïne in betrekkelijk kleine hoeveelheden - nog geen derde van de normale hoeveelheid - hervat, maar ze hebben gekozen voor een invoerpunt dat, volgens het Oekraïense bedrijf, moeilijk te gebruiken is en als gevolg heeft Oekraïne de aanvoer stilgelegd. Het verslag van onze toezichthouders bevestigt dat het technisch moeilijk was (hoewel niet onmogelijk) de aanvoer onder deze omstandigheden te garanderen.

Vandaag deed zich helaas dezelfde situatie voor en de enige oplossing is dat beide partijen ervoor zorgen dat ze hun technische werkzaamheden volledig op elkaar afstemmen, zodat de hoeveelheden en de invoerpunten voldoen aan de eisen van het gastransportsysteem.

Als er geen verdere coördinatie plaatsvindt, wordt er ook geen gas geleverd en de EU-toezichthouders en de Commissie ter plekke moedigen beide partijen aan om tot overeenstemming over deze technische kwestie te komen.

Toch kies ik geen partij. Ik wil de schuld niet bij een van de partijen leggen, maar het is heel duidelijk dat beide partijen hun reputatie als betrouwbare energiepartners van de Europese Unie hebben verspeeld.

(Applaus)

Om terug te komen op de gebeurtenissen van de afgelopen maand: ik wil graag kwijt dat de EU snel gereageerd heeft en haar bezorgdheid heeft geuit. De hoogste politieke leiders hebben er voortdurend bij beide partijen op aangedrongen de levering onmiddellijk te hervatten en hun verplichtingen na te komen.

Tijdens de normale contacten met beide partijen in eerdere jaren hebben wij er telkens weer op gewezen dat er vooral een oplossing moest worden gevonden voor hun bilaterale gaskwesties, omdat onze doorvoer in gevaar kwam, wetende uit eerdere ervaringen dat overeenkomsten meestal in de nacht van 31 december op 1 januari worden gesloten.

Welnu, helaas is dat niet gebeurd. We weten hoe we er ondanks al deze inspanningen voor staan, en ik geloof stellig dat de twee partijen de oplossing in handen hebben. Maar willen ze wel een oplossing? Het voorzitterschap en de Commissie hebben Rusland en Oekraïne opgeroepen de gaslevering onmiddellijk te hervatten en blijven deze oproep herhalen. Wij hebben ons deel bijgedragen. We zijn echt in staat na te gaan waar het gas precies naartoe gaat: er gaat geen kuub gas ergens heen zonder dat we het weten. Ik geloof dat de getroffen maatregelen afdoende zijn.

Maar als beide partijen zeggen dat er andere maatregelen nodig zijn, zijn we bereid dat te overwegen, omdat ik het gebrek aan coördinatie en contact tussen de twee partijen ook opmerk.

Dat is de onmiddellijke crisis. Wat komt hierna? Wat de oplossing nu ook wordt, het zal een tijdelijke oplossing zijn en om de geloofwaardigheid van deze transportroute te herstellen, moet er een duurzame oplossing komen. We zullen het contact tussen de partijen tijdens het Tsjechisch voorzitterschap zeker voortzetten, maar dat zal, helaas, ook tijdens het Zweeds voorzitterschap het geval moeten blijven.

Ik geloof echter dat we in de tweede strategische energiebeleidsevaluatie, in het werk dat het Parlement en de Raad hebben verzet op het gebied van het energie- en klimaatpakket, een oplossing hebben geboden voor de voorzieningszekerheid. Dat zijn de geboden oplossingen. We kunnen niet vertrouwen op externe leveranciers die hun contractuele verplichtingen helaas niet nakomen en geen rekening houden met het belang van de consumenten.

Ik wil echter met name twee kwesties benadrukken waar onmiddellijk aandacht aan moet worden besteed.

Een ervan is het gebrek aan interconnectie. Er was wel sprake van solidariteit, maar in veel gevallen werd die gehinderd door het gebrek aan voldoende infrastructuur om gas afkomstig van de opslagfaciliteiten te leveren op de plaatsen waar dit hard nodig was. Ik geloof dat het debat over het herstelplan, waarbij de infrastructuur ook wordt genoemd, echt een goed instrument is om deze kwesties aan te pakken, omdat de commerciële belangen niet altijd groot genoeg zijn om dit soort interventies te rechtvaardigen.

Ten tweede hebben we in 2004 beslist een kans gemist toen we spraken over de richtlijn betreffende de veiligstelling van de gasvoorziening. Het instrument dat werd voorbereid was zwak en voldeed niet aan de behoefte van dat moment. We hebben een nieuw ontwerpvoorstel voor de richtlijn betreffende de veiligstelling van de gasvoorziening opgesteld en dat zullen we binnenkort indienen. Er wordt een effectbeoordeling uitgevoerd en de komende weken zal die hier in het Parlement aan de orde komen.

Ik ben van mening dat we onmiddellijk moeten handelen en dat we echt op zoek moeten naar gecoördineerde communautaire mechanismen om op dit soort crises te kunnen reageren.

Het voorzitterschap heeft echt heel hard gewerkt en ik feliciteer het voorzitterschap met het feit dat het, met de volledige steun van de Commissie, altijd het voortouw heeft genomen. Ik ben van mening dat de Europese Unie in deze moeilijke tijden heeft bewezen dat ze met één stem spreekt. De Europese Unie wordt geleid door het voorzitterschap en gesteund door de Commissie.

Ik juich echter ook alle activiteiten van het Europees Parlement zeer toe, omdat het Parlement de basis biedt voor een overeenkomst. Als twee partijen niet op regeringsniveau met elkaar spreken, als de bedrijven een spelletje proberen te spelen, wie zorgt er dan voor politieke stabiliteit? Dat is de brede politieke basis in Oekraïne en Rusland die overleg voert en ik dank de heer Saryusz-Wolski voor zijn inspanningen ten behoeve van deze gedachtewisseling en ook president Pöttering voor zijn bijdrage aan de verzoening van de twee partijen. De oplossing is heel eenvoudig als de partijen gewoon met elkaar praten.

Ik ben dus van mening dat dit zeer belangrijke activiteiten waren en ik hoop ten eerste dat de vergadering van het Parlement van vandaag – die door beide partijen wordt gevolgd – een extra stimulans is om tot een oplossing van de kwestie te komen. De partij die het meest onder de situatie te lijden heeft, is de partij die niet verantwoordelijk is voor deze crisis, de partij die zich erin gemengd heeft om de situatie te verlichten; en die inspanning kost Europese belastingbetalers en Europese consumenten geld.

Het wordt denk ik hoog tijd dat er onder stabiele omstandigheden weer gas naar de Europese Unie stroomt.

VOORZITTER: GÉRARD ONESTA

Ondervoorzitter

Jacek Saryusz-Wolski, *namens de PPE-DE-Fractie.* – (EN) Mijnheer de Voorzitter, deze ernstige onderbreking in de gasaanvoer heeft dramatische gevolgen voor de Europese burgers, Europese industrieën en Europese werkgelegenheid en komt bovenop de economische crisis. Als leden van dit Parlement zullen wij tijdens de komende Europese verkiezingen allemaal vragen moeten beantwoorden over wat we hebben gedaan om onze industrieën, banen en burgers te beschermen.

In tegenstelling tot wat sommigen in het begin dachten, heeft het probleem een politieke en multilaterale reikwijdte en is niet louter bilateraal en commercieel van aard. Drie jaar geleden, toen de eerste gascrisis plaatsvond nadat Rusland zijn energieleveranties had verminderd, besefte Europa plotseling in welke kwetsbare en beperkte positie zij verkeerde. Toen werd al duidelijk dat er een gemeenschappelijk Europees extern energiebeleid moest komen.

Onze fractie, de PPE-DE-Fractie, heeft vanaf het begin achter dit idee gestaan. Het was onze fractie die het voortouw nam door te verzoeken om een initiatiefverslag over een gemeenschappelijk Europees extern energiebeleid. In september 2007 viel mij de eer te beurt om dit verslag in het Parlement te mogen presenteren. Het verslag werd unaniem gesteund door alle fracties en bijna unaniem aangenomen.

In het verslag werd opgeroepen tot de opzet van een alomvattende strategie met een nauwkeurige routekaart om te komen tot een gemeenschappelijk Europees extern energiebeleid. Hierbij werden diverse maatregelen aanbevolen: op korte termijn solidariteitsmechanismen, eenheid bij het verdedigen van onze belangen, efficiëntere energiediplomatie; en op middellange termijn, diversificatie met inbegrip van de Nabucco-pijpleiding, opslag, investeringen en onderlinge verbindingen.

Een aantal van onze aanbevelingen is – zij het wat laat – behandeld in de tweede strategische energiebeleidsevaluatie van de Commissie. Wij juichen dit toe en staan achter de pogingen van het Tsjechische voorzitterschap om de huidige crisis op te lossen en te bemiddelen tussen de beide partijen.

Dit is echter niet genoeg als we dergelijke situaties in de toekomst willen voorkomen. Daartoe zullen we een werkelijk gemeenschappelijk Europees beleid moeten invoeren voor energievoorzieningszekerheid en solidariteit, waardoor we verzekerd kunnen zijn van permanente, duurzame en systemische oplossingen. Dan kunnen in onderhandelingen de lidstaten gezamenlijk hun gewicht in de schaal leggen via hun vertegenwoordiging door de Europese Commissie, en dan kan de EU met één stem spreken met onze partners, hetzij producenten of doorvoerlanden. Intussen zouden we kunnen overwegen gas direct van Rusland te kopen aan de Russisch-Oekraïense grens.

Ik heb twee vragen voor de fungerend voorzitter en de Commissie. Commissaris Piebalgs en vicepremier Vondra, zou u kunnen ingaan op het scenario overeenkomstig het welke de EU ingrijpt en de verantwoordelijkheid overneemt, met Oekraïne, voor de doorvoer? Ten tweede: over welke middelen beschikt de EU om druk uit te oefenen? Welke tegenmaatregelen kunnen we nemen? Onze fractie verwacht van het voorzitterschap en de Commissie dat zij snel en daadkrachtig optreden en maatregelen nemen ten aanzien van onze energiepartners, Rusland en Oekraïne, zodat de gasleveranties weer op gang komen. Onze fractie zal het Parlement verzoeken om hierbij nauw betrokken te blijven, ook tijdens de campagne tot aan de verkiezingen. Ik wil u verder meedelen dat wij een contactgroep hebben opgericht voor het Europees Parlement, het Russisch parlement en het Oekraïense parlement.

Hannes Swoboda, namens de PSE-Fractie. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, mijn fractie stelt voor om op basis van artikel 175 een tijdelijke commissie op te richten om veel van de talloze vragen te beantwoorden die ook de heer Saryusz-Wolski heeft genoemd. We moeten samen met de Commissie en natuurlijk ook met de Raad voor de vergaderperiode in mei de conclusies uit deze situatie trekken, en ik hoop dat we daar samen ook in slagen.

Tijdens de gesprekken die we hebben gevoerd met de vertegenwoordigers van Gazprom en Naftogaz, maar ook met vertegenwoordigers van Rusland en Oekraïne, is onze indruk bevestigd dat beide partijen onvoldoende verantwoordelijkheidsbesef hebben. Ik kan zeer zeker bevestigen wat commissaris Piebalgs heeft gezegd: op dit moment zijn zich beide partijen niet bewust van de verantwoording die ze als partner van de Europese Unie dragen. Daaraan moeten we gevolgen verbinden.

Ik sta volledig achter alle initiatieven die we in dit verband hebben genomen, maar ik moet wel zeggen dat we niet pas sinds gisteren weten dat Oekraïne heeft geweigerd om de beloofde meetstations te bouwen. Dit land heeft het geld dat de Europese Unie ter beschikking had gesteld niet gebruikt, en wij hebben niet gereageerd. We weten ook al sinds minstens twee maanden dat de begin oktober voor 1 november voorziene schikking niet tot stand is gekomen. Ik denk dat 18 december misschien een beetje laat was. De Commissie had toch wel wat meer moeten doen om op een crisissituatie voorbereid te zijn, en had ook de lidstaten moeten vertellen wat er mogelijk is. Er is zeer zeker veel solidariteit bewezen, maar ik had toch wel verwacht dat men een dergelijke negatieve ontwikkeling zou hebben voorzien.

Hier gaat het echter niet om de schuldvraag; dat is niet mijn intentie. Hier gaat het alleen maar om de consequenties die we uit de gebeurtenissen moeten trekken, zodat we de volgende keer beter voorbereid zijn, respectievelijk kunnen verhinderen dat een dergelijke situatie zich nog een keer voordoet, want dat is toch veel belangrijker.

Ik moet ook wel zeggen, mijnheer de commissaris, dat we juist in de gassector misschien een beetje te veel tijd hebben gestopt in gesprekken en discussies over de liberalisering en de markt. Dat weet u maar al te goed. Dat kon nooit iets opleveren, en dat heeft ook niets opgeleverd. We hebben het altijd al gezegd: de gassector is anders, die is politiek besmet, of met andere woorden politiek bepaald. Het levert dan ook niets op van de liberalisering van de gassector ons credo te maken als Oekraïne en Rusland aan de andere kant daar politieke munt uit slaan. In dit verband moeten we in de gesprekken toch wel een sterk gemeenschappelijk standpunt hebben, en dat ook duidelijk verwoorden.

Ik ben het eens met veel van wat er hier is gezegd. We hebben meer pijpleidingen nodig. We zijn het erover eens dat Nabucco een heel belangrijke pijpleiding is. U heeft zelf ook gezegd dat we moeten nadenken over de gaspijpleiding door de Sahara. Dat levert allemaal niet zo snel iets op, maar we moeten nu al de nodige signalen laten horen! We hebben veel meer interconnecties en onderlinge verbindingen nodig, maar die komen er ook niet vanzelf. U gelooft toch niet dat de markt er wel voor zal zorgen? Dat doet de markt niet, want de markt heeft daar geen belang bij. Dat zijn investeringen die niet direct winstgevend zijn, die worden

gedaan om een reserve op te bouwen. Hetzelfde geldt natuurlijk ook voor de gasvoorraden! Het is volkomen onaanvaardbaar dat veel landen kleine of geen gasvoorraden hebben, of zelfs weigeren om de Commissie mee te delen hoe groot die gasvoorraden zijn. Dat moeten we samen aanpakken.

Naast alle kritiek op details moet ik zeggen dat het Parlement en de Commissie bepaalde lidstaten werkelijk tot de orde moeten roepen en ze moeten verzoeken om eindelijk een gemeenschappelijk Europees energiebeleid te voeren. Dat ben ik eens met de heer Saryusz-Wolski, en dat hebben we ook samen geëist. In dat verband hebben we van de Raad – of liever gezegd van de lidstaten – veel te weinig steun gekregen. Ik zou ik u werkelijk verzoeken om ervoor te zorgen dat we – als wij dat tenminste willen – voor mei, voor onze laatste vergaderperiode, een gezamenlijke strategie hiervoor ontwikkelen. Het is namelijk ondenkbaar dat dit Parlement aan het reces of aan de verkiezingen begint zonder dat we werkelijk consequenties hebben getrokken uit deze tragische gebeurtenissen – en hopelijk doen we dat samen.

István Szent-Iványi, *namens de ALDE-fractie.* – (HU) Er is inmiddels een overeenkomst gesloten, er zijn veel beloften gedaan maar er is nog altijd geen gas. Nu is het genoeg! We kunnen niet tolereren dat Europa het weerloze slachtoffer wordt van een cynische machtsstrijd. Als het gastransport niet onmiddellijk op gang komt, moet dat resolute en duidelijke gevolgen hebben. We kunnen niet tolereren dat miljoenen Europeanen zonder verwarming zitten, we kunnen niet tolereren dat honderdduizenden banen in gevaar zijn gekomen.

Europa heeft tot nu toe het conflict met de landen in kwestie vermeden, politieke concessies gedaan en politieke gestes gemaakt. Dit beleid heeft gefaald. Wij liberalen eisen al geruime tijd dat de afhankelijkheid van Rusland en de energieafhankelijkheid aanzienlijk worden ingeperkt.

De duidelijke les van de huidige crisis is dat we van de Nabucco-pijplijn een echt alternatief moeten maken, waarvoor ook financiële steun moet komen. We moeten een gemeenschappelijk energiebeleid in het leven roepen dat is gebaseerd op sterkere solidariteit tussen de lidstaten, betere coördinatie en de onderlinge verbinding van netwerken. Het gebruik van hernieuwbare en alternatieve energiebronnen moet worden versneld en de energie-efficiëntie moet worden verbeterd.

Maar dit alles zal onze problemen slechts op de middellange en lange termijn oplossen en daarom moeten we Kiev en Moskou gedecideerd wijzen op de naleving van hun internationale verplichtingen, en in het vooruitzicht stellen dat als dit niet gebeurt, dat consequenties zal hebben voor alle aspecten van de bilaterale betrekkingen.

Rusland moet blijk geven van goed vertrouwen en alles in het werk stellen om het gastransport per direct doorgang te laten vinden. Oekraïne moet ook weten dat het momenteel weliswaar voor het gas een politieke prijs betaalt die lager ligt dan de marktprijs, maar dat het in werkelijkheid een veel hogere prijs betaalt dan de marktprijs, aangezien het hierdoor chanteerbaar en machteloos blijft.

Nu wordt ook de Europese Unie op de proef gesteld ten overstaan van haar burgers. Is zij in staat haar eigen waarden effectief te verdedigen? Als de Europese Unie faalt, heeft Europa geen echte toekomst; als zij slaagt, kan zij de toekomst vol optimisme tegemoet zien.

Hanna Foltyn-Kubicka, *namens de UEN-Fractie.* – (PL) Mijnheer de Voorzitter, de gascrisis in Europa is permanent en veel dieper dan de Europese politieke elite wil doen uitkomen. Er moet met klem benadrukt worden dat deze crisis niet enkel een economisch karakter heeft, maar voornamelijk een politieke crisis is, waaraan de onmacht van Europa tegenover de agressieve politiek van Poetin ten grondslag ligt.

Laten we onszelf dus niet voor de gek houden: het gaat Rusland niet enkel om een paar dollars. Het agressieve optreden van het Kremlin, dat streeft naar een uitbreiding van zijn heerschappij in de Zuidoost-Europese regio, vormt de achtergrond voor de gebeurtenissen van de laatste dagen. Oekraïne is voor de Russen van strategisch belang, niet enkel omdat er een gasleiding naar Europa over zijn grondgebied loopt, maar ook omdat de Russische Zwarte-Zeevloot in Sebastopol aangemeerd ligt. Het contract voor deze legerbasis loopt in 2017 ten einde, maar slechts weinigen zijn ervan overtuigd dat Rusland na deze datum de Krim vrijwillig zal verlaten. Achter de eisen van Gazprom staat dus de hele politieke en militaire machine van het Kremlin, die tot doel heeft de Oekraïense regering in diskrediet te brengen en te verzwakken om zo Oekraïne op de knieën te krijgen. Spijtig genoeg komt Poetin als gevolg van de passieve houding van Europa steeds dichterbij zijn doel.

Rebecca Harms, *namens de Verts/ALE-Fractie.* – (DE) Mijnheer de Voorzitter, ook ik zou allereerst willen zeggen dat het Tsjechische voorzitterschap van de Raad een bijzonder moeilijke start heeft gehad. In de

afgelopen jaren zijn we tekortgeschoten bij het Europees extern energiebeleid, en dat blijkt wel nu zich weer een gascrisis voordoet. U had dit in de afgelopen weken daarom niet beter kunnen aanpakken.

Ons allemaal wordt op dit moment onder de neus gewreven dat dit vaak geciteerde concept "extern energiebeleid" niet gebaseerd is op een gemeenschappelijke Europese strategie. Afgezien van het conflict over gas uit Rusland moeten de Europeanen samen de vraag beantwoorden welke relatie ze in de toekomst eigenlijk met Rusland willen hebben. En dan is gas slechts één onderwerp; dan is de handel met grondstoffen slechts één onderwerp. We moeten de vraag beantwoorden wat principieel de relatie moet zijn tussen de Europese Unie en het grootste buurland in het oosten van ons continent.

Tegelijkertijd moeten we ook bepalen hoe de Europese Unie in de toekomst wil omgaan met de landen die nog tussen twee vuren zitten, ergens tussen Rusland en de Europese Unie. Wat er nu in Oekraïne is gebeurd hadden we volgens mij wel kunnen verwachten. Voor iedereen die Oekraïne kent is het geen verrassing dat niet alleen Gazprom en de Russische staat politiek en economische belangen met elkaar vermengen, maar dat dit ook in Oekraïne gebeurt. De grootste bedreiging voor Oekraïne is op dit moment dat de toenadering tot de Europese Unie en de goodwill die Oekraïne heeft opgebouwd verloren zouden kunnen gaan omdat bepaalde politici hun specifieke belangen nastreven. De kritiek die in dit verband is geuit moet zeker evenzeer worden gericht tot Naftogaz, tot RosUkrEnergo, tot de verantwoordelijke leiders en tot de Oekraïense regering, en niet alleen tot de Russische leiders.

Dit is veel meer dan een handelsconflict, en ik ben van mening dat de Tsjechen ons heel aardig door de eerste dagen hebben gelooft. Ik hoop dat de commissaris zijn plannen kan omzetten. Ik zou de Commissie willen feliciteren met haar duidelijke opstelling over de onhaalbare intentie om de zeer riskante reactor Bohunice weer met het net te verbinden. Dat zou niets opleveren, maar het zou wel weer verdragsbreuk zijn, en deze keer binnen de Europese Unie.

Esko Seppänen, namens de GUE/NGL-Fractie. – (FI) Mijnheer de Voorzitter, commissarissen, fungerend voorzitter van de Raad, de Commissie heeft de rol van bemiddelaar op zich genomen in het gasconflict tussen Rusland en Oekraïne en haar best gedaan de gasleveringen weer op gang te brengen.

Het is niet mijn gewoonte om de Commissie te prijzen, maar nu wil ik haar namens mijn fractie bedanken. Zij heeft niet als een rechter maar als een dokter gehandeld, echter niet als chirurg maar eerder als psychiater. Zulke mensen kunnen nu goed worden gebruikt.

Wanneer in Oekraïne de president en de premier om de macht strijden, krijgt men het elders in Europa koud. Gegeven deze omstandigheden is het voorstel van de heer Saryusz-Wolski, voorzitter van de Commissie buitenlandse zaken, dat de Europese Unie sancties moet opleggen om de gasstroom te waarborgen onverantwoordelijk. Moeten wij besluiten dat de Europese Unie Russisch gas moet gaan boycotten? Polen kan natuurlijk zelf een voorbeeld voor anderen stellen en Russisch gas weigeren.

Onze fractie hoopt dat de Commissie actief blijft bemiddelen om voor harmonie te zorgen.

Gerard Batten, namens de IND/DEM-Fractie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik citeer uit een toespraak over dit onderwerp die op 25 oktober 2006 door mijn collega Godfrey Bloom werd gehouden: 'De gedachte, het idee of het concept dat de Britse energie eventueel gecontroleerd zal worden door een soort regeling met een gangster als Poetin is absoluut van den gekke. Het is waanzin ook maar iets te verwachten van een vodge papier dat is ondertekend door Poetin. Die man is een gangster'.

De heer Poetin doet nu wat elke ervaren gangster zou doen: de toevoer afsnijden en de prijzen opdrijven. Europa zal moeten kiezen uit twee mogelijkheden: bereid zijn om veel, heel veel meer te betalen voor een onzekere gaslevering vanuit Rusland, of indien mogelijk alternatieve leveranciers vinden. Het Verenigd Koninkrijk moet ervoor zorgen dat de eigen gasvoorziening, die steeds kleiner wordt, behouden blijft als nationale energiebron en geen gemeenschappelijke EU-bron wordt. Er moet daarnaast een programma komen voor de bouw van nieuwe kerncentrales.

Jana Bobošíková (NI). – (CS) Dames en heren, alle recente inspanningen van de Europese Raad en de Commissie ten spijt blijft een aantal lidstaten verstoken van Russisch gas. De economieën van deze landen lopen gevaar en de bevolking vreest te zullen bevriezen. Ze betalen dus een hoge prijs voor het feit dat de Europese Unie op het gebied van energie en buitenlands beleid een kortzichtig beleid voert. En het zijn de zwaksten die de rekening betalen.

Dames en heren, lege gasleidingen, gedeeltelijk stilgelegde fabrieken en steenkoude scholen: dat is de prijs die we betalen voor de onnodige russofobie van enkele lidstaten die zich verzetten tegen het hervatten van

de onderhandelingen over een strategisch partnerschap met Rusland. Het is de prijs die betaald wordt voor de ongenueanceerde steun voor de oranje elementen in het politieke spectrum van de Oekraïne, en dus ook voor het idee dat we het beleid voor Oost-Europa vanuit Brussel kunnen dicteren. Het is ook de prijs die we betalen voor onze fanatieke afwijzing van kernenergie. En verder de prijs voor de voortdurende pogingen om in te grijpen in het energiebeleid van de individuele lidstaten. Welk advies geeft u de Slowaakse minister Fico, die zich nu voor een keuze à la *Sophie's choice* ziet gesteld? En terwijl de temperatuur tot 20 graden beneden nul is gezakt en het gas uit het Oosten niet langer binnenstroomt, dreigt de Commissie in Brussel Slowakije met sancties als laatstgenoemd land de kernreactor in Jaslovské Bohunice weer opstart. Moet Slowakije werkloos toezien hoe fabrieken hun activiteiten staken en mensen bevroren in de loop van die twintig dagen die de reserves nog duren?

Dames en heren, we zien nu hoe belangrijk het is dat elke lidstaat van de Europese Unie zelfvoorzienend is op het gebied van energie. We hebben liever een warm eigen gebreid hemd dan een totaal versleten EU-overjas. We zouden lering moeten trekken uit deze crisis en ervoor hoeden dat bevoegdheden op het vlak van energie naar Brussel worden overgeheveld. En dat is wat met het Verdrag van Lissabon wordt beoogd.

Giles Chichester (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, het is bijna griezelig hoe de geschiedenis zich herhaalt bij de huidige onderbreking van de gastoevoer via Oekraïne. We zouden echter niet verbaasd moeten zijn. Is dit namelijk niet het ideale moment om de aandacht van de mensen te winnen, vooral nu het zo koud is?

Het is niet moeilijk te achterhalen welke agenda Rusland in dit alles heeft, maar wat mij bijzonder trof, was dat Gazprom volgens de media snel een overeenkomst moet sluiten op basis van hogere gasprijzen gekoppeld aan de zeer hoge olieprijs van vorig jaar, voordat de gasprijzen weer gaan dalen in lijn met de olieprijsdaling.

Hoe dan ook, de implicaties zijn dezelfde als drie jaar geleden. De EU-lidstaten lopen het risico om te zeer afhankelijk te worden van gasimporten van één dominante leverancier. De stelling dat de handel veilig is omdat wij Russisch gas nodig hebben en zij behoefte hebben aan onze harde valuta, is niet meer afdoende. We moeten maatregelen nemen om onze voorziening veilig te stellen.

De lidstaten moeten door de zure appel heen bijten en bereid zijn om geld uit te trekken voor goede gasopslagfaciliteiten en -voorraden. Een goed begin zou zijn om overeen te komen hoeveel dagen aan gasvoorziening een redelijke reserve zou zijn. Diversificatie van de toevoer is een andere voor de hand liggende stap, een goed voorbeeld hiervan is de ontwikkeling van terminals voor vloeibaar aardgas (LNG) door heel Europa. Een andere logische stap lijkt mij meer welwillendheid ten aanzien van de projecten voor aanleg van de Nord Stream- en Nabucco-pijpleiding. We moeten onze inspanningen verdubbelen als het gaat om een betere energie-efficiëntie en meer energiebesparing bij het energieverbruik – zowel voor industrieel als huishoudelijk verbruik.

Er zijn enorme besparingen mogelijk.

Vóór alles geldt dat we onze energiemix opnieuw in evenwicht moeten brengen en daarbij oog moeten hebben voor beide beleidsdoelstellingen: voorzieningszekerheid en klimaatverandering. Als we het aandeel hernieuwbare energie, kernenergie en schone kolentechnologie vergroten, komen we aan beide aspecten tegemoet, maar voor de uitwerking van elk van deze opties is tijd nodig. Ondertussen moeten we onverwijld en creatief werken aan de verbetering van de energie-efficiëntie.

Jan Marinus Wiersma (PSE). - Mijnheer de Voorzitter, ik denk dat ik me bij veel collega's kan aansluiten; hetgeen zich de afgelopen week heeft afgespeeld, heeft tot grote verbazing onder ons geleid. Ook gisteren heb ik me weer behoorlijk geërgerd, toen ik luisterde naar Russische en Oekraïense collega's die hier kwamen verklaren dat de fout in ieder geval niet bij hen lag. Wij krijgen voortdurend tegenstrijdige informatie over wat er nu precies aan de hand is, dan weer het ene verhaal, dan weer het andere en het is voor ons als parlementariërs erg moeilijk te achterhalen wat er nu precies aan de hand is. We mogen hopen dat die verwarring de komende dagen wordt opgelost en dat het gas, zoals beloofd, weer gaat stromen.

Mocht het gas weer gaat stromen, betekent dat dan ook *business as usual*? Het lijkt mij van niet. In 2006 hebben we hetzelfde meegemaakt, maar toen waren de gevolgen voor de Europese Unie veel minder ernstig; het ging toen om een ruzie tussen Moskou en Kiev over de gasprijs, hetgeen ook toen een onderbreking van de gasaanvoer naar Europa tot gevolg had. Toen hebben wij al gewezen op het gevaar van een herhaling van de situatie van toen; inmiddels is het zover. We weten dat er elk jaar wordt onderhandeld over het gas, omdat Oekraïne en Rusland met contracten van één jaar werken. Pas afgelopen maand, toen de crisis weer uitbrak, is de Europese Unie in actie gekomen. Van veel wat we in 2006 al besproken hebben, is uiteindelijk niets

terechtgekomen. We wisten toen al dat we té afhankelijk waren van één pijpleiding, die bijna 80% van het gas aanvoert via één land. Toen al is besproken dat we snel aan alternatieve aanvoerroutes moeten werken. Ook is toen al is gebleken dat we niet precies weten of we elkaar als EU-landen zouden kunnen helpen in geval van problemen in bepaalde landen, zoals nu, in met name Bulgarije, Slowakije en nog een aantal landen. Ook daaraan is de afgelopen jaren weinig gedaan. In de afgelopen weken is duidelijk gebleken hoe moeilijk het is om een mechanisme in te stellen waarmee we elkaar kunnen helpen.

Rusland en Oekraïne hebben zichzelf en hun reputatie zware schade toegebracht. Wij zijn mijns inziens niet de eerst aangewezenen om de schuld bij de ene of de andere partij te leggen. Duidelijk is dat beide landen weinig besef hebben van klantvriendelijkheid. In feite zijn ze nu hun beste klant grote schade aan het berokkenen. Wij zijn een goede klant van Rusland, wij betalen voor die pijpleiding door Oekraïne, wij betalen onze rekeningen op tijd en we betalen het gas tegen wereldprijzen. Ik denk dat dat niet hard genoeg gezegd kan worden naar beide partijen.

De situatie roept natuurlijk wel een aantal vragen op. Hoe zit het met de belangenverstrengeling in de gassector in Rusland, de invloed van het Kremlin op de Gazprom? Ik weet iets meer van Oekraïne en uit ervaring weet ik dat de gasbusiness daar een zeer schimmige aangelegenheid is; ik vind dat een en ander ook verder door ons onderzocht moet worden. Evenals mijn collega Swoboda ben ik voorstander van een parlementair onderzoek naar hoe dit heeft kunnen gebeuren, naar wat er de afgelopen jaren niet door de EU is gedaan wat gedaan had moeten worden, naar hoe nu precies die gassectoren in Oekraïne en in Rusland in elkaar zitten, zodat we in de toekomst een dergelijke situatie misschien kunnen voorkomen, dan wel een beter inzicht hebben in wat hier nu allemaal aan de hand is.

Janusz Onyszkiewicz (ALDE). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de fungerend voorzitter, mijnheer de commissaris, in het akkoord dat premier Julia Timoshenko en Vladimir Poetin in oktober van vorig jaar ondertekenden, bevestigden ze hun bereidheid om binnen drie jaar bij gastransacties en heffingen voor transport en opslag over te schakelen op de wereldprijzen. Dit akkoord werd kracht bijgezet door een formele overeenkomst tussen Gazprom en het Oekraïense Naftogaz.

Onlangs eiste Gazprom echter een sterke prijsstijging tot een onrealistisch hoog niveau. Dit soort prijschantage is mogelijk doordat Gazprom in Oekraïne een monopoliepositie bekleedt. Vele landen van de Europese Unie bevinden zich in een gelijkaardige situatie. Dit leidt ertoe dat in Europa momenteel geen sprake is van een vrije markt voor gas, in tegenstelling tot de markt voor aardolie.

In de Verenigde Staten zakte de gasprijs onlangs tot 198 dollar per 1000 m³, terwijl Gazprom van Oekraïne 450 dollar eist. Deze situatie moet veranderen, niet enkel door een grotere diversificatie van gasleveranciers, maar ook door binnen de Europese Unie en in de buurlanden een transportnetwerk uit te bouwen, zodat er net zoals voor aardolie een echte pan-Europese gasmarkt ontstaat, die monopolistische prijschantage onmogelijk maakt.

Marcin Libicki (UEN). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, deze gascrisis maakt ons ervan bewust hoe belangrijk het is dat de Europese Unie een gemeenschappelijk standpunt inneemt met betrekking tot de gasleveringen, en in het bijzonder de gasleveringen uit Rusland, dat geen geloofwaardige leverancier en partner is.

Vorig jaar juli nam het Europees Parlement een door mijzelf opgesteld verslag van de Commissie verzoekschriften aan, waarin duidelijk onderlijnd werd dat de kwestie van de energie- en gasleveringen aan Europa geen kwestie van bilaterale betrekkingen is. In dat geval ging het over de Noordse gaspijpleiding van Rusland naar Duitsland. Ditmaal roep ik de Commissie en ook het voorzitterschap op om een gemeenschappelijk standpunt voor de Europese Unie uit te werken en deze kwestie aan te kaarten tijdens de contacten tussen de Europese Unie en Rusland, en niet tijdens de bilaterale contacten. Ik dring erop aan dat alle in het verslag van 8 juli van vorig jaar opgenomen voorstellen worden geïmplementeerd. In dat verslag werd immers een reële, echte integratie van de Europese Unie geëist.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, de politici die in het debat het woord hebben gevoerd, hebben zich geschaard aan de zijde van de ene of de andere partij in het conflict. Maar de details van deze situatie kennen we niet. De Europese waarnemers staan machteloos. We weten enkel dat we te maken hebben met ongeloofwaardige spelers.

De huidige situatie toont ook aan hoezeer het energiebeleid van de Europese Unie tekort schiet. Er wordt geen steun gegeven aan alternatieve ideeën, zoals bijvoorbeeld de bouw van kerncentrales. Onder voorwendselen in verband met het milieu is men tegen steenkool. Dit heeft geleid tot een situatie waarin

Midden-Europa afhankelijk maken van het Oosten het enige alternatief was. De toestand van het arme Slowakije is daar een goed voorbeeld van.

Irena Belohorská (NI). – (SK) In verband met het Oekraïens-Russische conflict over de gaslevering zou ik, als afgevaardigde van de burgers van Slowakije in het Europees Parlement, de aandacht van de Europese Unie willen vestigen op het feit dat dit belangenconflict niet alleen de twee partijen raakt die elkaar de schuld geven van deze puinhoop, maar ook een derde partij waarvan de burgers het slachtoffer zijn, omdat nog steeds niets erop duidt dat het Russische gas ook inderdaad zal worden doorgevoerd door Oekraïne.

Slowakije zit al acht dagen zonder gastoevoer en met de huidige noodrantsoenering voor de industrie en de bedrijven die onder crisistoezicht opereren, kunnen we de gasstroom maar elf dagen gaande houden. Het gas van Slowakije blijft opnieuw ergens tussen de strijdende partijen steken. Kort gezegd: twee partijen, twee waarheden, geen gas.

Laat ik u vertellen dat vandaag om kwart voor twaalf de Oekraïense premier Timosjenko het Slowaakse verzoek om de aardgasleveringen te hervatten heeft afgewezen met de volgende uitleg: “Oekraïne heeft niet genoeg gas, we hebben geen eigen reserves en die zult u ook niet hebben.” Ik zou ook willen benadrukken dat als gevolg van onze afhankelijkheid van Russisch gas en de onmogelijkheid om de kerncentrale V1 in Jaslovské Bohunice te heropenen, de continuïteit van de energievoorziening in Slowakije steeds ernstiger wordt bedreigd.

Commissaris, ik dank u voor uw voorstellen en uw inspanningen om een oplossing te vinden. Ik weet dat er één maatregel is die u kunt nemen: de opschorting van alle bijdragen aan Oekraïne, als een van de onverantwoordelijke partijen.

Herbert Reul (PPE-DE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, geachte collega's, dit is een dramatische situatie, dat weten we heel goed. Wat Rusland en Oekraïne doen is onverantwoord. Ik moet echter ook wel zeggen dat we de Commissie zeker kunnen verwijten dat de Unie pas relatief laat heeft ingegrepen. Aan de andere kant heeft commissaris Piebalgs dit dossier in de afgelopen dagen uitstekend aangepakt. De groep van deskundigen was een geweldig idee, en ik ben van mening dat we hem wel mogen bedanken voor wat er in de afgelopen dagen is gebeurd.

Dit is echter ook wel het moment om ons eens af te vragen waarom wij in dergelijke situaties eigenlijk altijd zo laat reageren. De hoeveelste keer is het dat Rusland dit spel speelt? De eerste keer is het niet. We hebben al meerdere malen meegemaakt dat de gaskraan werd dichtgedraaid, en daarom moeten wij ons toch afvragen of wij als Europees Parlement en als Europese instellingen eigenlijk wel genoeg hebben gedaan om de continuïteit van de energievoorziening te verzekeren. Hebben we misschien meer aandacht aan andere kwesties besteed? Ik ben van mening dat de heer Swoboda deze vraag terecht heeft gesteld.

We hebben lang nagedacht over de vraag of en onder welke omstandigheden we de netwerken kunnen verkopen en privatiseren. We hebben weken- en maandenlang nagedacht over onze aanpak van het klimaatprobleem, maar onvoldoende nagedacht over een heel belangrijke derde politieke kwestie: de continuïteit van de energievoorziening. Wat hebben we eigenlijk gedaan om in Europa een bredere energiemix te verkrijgen, zodat we minder afhankelijk zijn van derden? Wat hebben we eigenlijk gedaan om sterker de nadruk te leggen op steenkool voor de opwekking van elektriciteit? We hebben de kolencentrales door ons klimaatbeleid zelfs in diskrediet gebracht, en onszelf daardoor nog sterker afhankelijk gemaakt van gas. Wat hebben we dan gedaan om de productie van kernenergie te bevorderen? Veel te weinig, veel te aarzelend. Wat hebben we gedaan voor de aanleg van andere, betrouwbare pijpleidingen? Wat hebben we gedaan voor LNG? Wat is er gebeurd in ons extern energiebeleid? Het is de allerhoogste tijd dat we in ons energiebeleid sterker de nadruk leggen op continuïteit. Dat hebben we de afgelopen dagen wel gemerkt en dat is blijkbaar de centrale kwestie.

Reino Paasilinna (PSE). – (FI) Mijnheer de Voorzitter, commissarissen, het Parlement zal straks stemmen over drie pakketten betreffende de elektriciteits- en gasmarkten. Wij hebben zojuist het energie- en klimaatpakket aangenomen, maar in deze tijden van crisis zouden wij een grotere vergadering over energie moeten organiseren met deelneming van onze partners. Wij hebben daar de politieke capaciteit voor en hebben behoefte aan samenwerking.

Ik ben ook voorstander van een op basis van artikel 175 op te richten werkgroep, die bijvoorbeeld in mei verslag uitbrengt bij dit Parlement. De delegaties voor Rusland en Oekraïne zouden daar ook bij betrokken moeten worden.

Zoals gezegd, is dit een ernstige situatie. Miljoenen mensen leiden kou en fabrieken gaan dicht. Door te verhinderen dat gas de Europese Unie bereikt, betrok Oekraïne ons bij zijn probleem. Rusland deed dat ook door het aandeel gas voor de Europese Unie stop te zetten.

Er stroomt echter wel gas via andere doorvoerlanden. Dankzij snelle maatregelen van de Europese Unie - met dank aan de commissaris - zijn er controleurs die ter plaatse de meters aflezen. Er is duidelijk weer Russisch gas naar het Oekraïense netwerk gaan stromen, maar het bereikt nog steeds de Europese Unie niet. Er is een bijzondere situatie ontstaan. Zowel de Europese Unie als Rusland probeert energieleidingen in nieuwe gebieden aan te leggen: de Europese Unie buiten Rusland en Rusland buiten de voormalige Sovjetrepublieken. De pijplijnindustrie krijgt veel werk.

Ik zou er echter niet aan beginnen om de strijdende partijen sancties op te leggen. Ik denk dat het gebruik van sancties ons meer zal schaden dan hen. Aan de andere kant vind ik het zeer belangrijk om het Verdrag inzake het Energiehandvest toe te voegen aan de toekomstige Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst. Een mogelijkheid zou ook kunnen zijn om een syndicaat op te richten voor het beheer van de gasstroom door Oekraïne. Dat zou een snelle en belangrijke maatregel zijn en daarbij zou een neutrale partner moeten worden betrokken.

De Voorzitter. – Dank u zeer voor dit laatste punt.

Henrik Lax (ALDE). - (SV) Mijnheer de Voorzitter, de EU is de grootste economische macht ter wereld, en toch zitten er thuis veel mensen in de kou. Waarom lukt het de EU niet om de verwarming van deze huizen te garanderen? Het is nu meer dan ooit duidelijk dat de EU haar afhankelijkheid van Russisch gas moet verminderen. De EU moet een gemeenschappelijke elektriciteits- en gasmarkt opbouwen om haar inwoners toegang tot energie te kunnen garanderen. Hier is solidariteit binnen de Unie voor nodig. Frankrijk en Duitsland nemen een sleutelpositie in. Niemand, niet eens Duitsland, kan rekenen op meer gas van Gazprom in de vele jaren die gaan komen. Nord Stream is geen oplossing. De bemiddeling in de gasoorlog tussen Rusland en Oekraïne biedt de EU een gelegenheid om van beide partijen te eisen de spelregels te volgen die verenigbaar zijn met de gemeenschappelijke energiemarkt in de Unie. Wij moeten van deze gelegenheid gebruik maken.

Inese Vaidere (UEN). - (LV) Dames en heren, ik zou dit probleem in een bredere politieke context willen bekijken. In werkelijkheid is de zogenaamde Russisch-Oekraïense gasoorlog een van de fasen in de strijd om invloed in Europa. Zowel Oekraïne als Georgië is een staat die wij graag aan onze zijde zouden hebben, maar Rusland wil zijn vroegere invloed op deze landen herstellen. Zoals het midden van de zomer, bij het begin van de Olympische Spelen en op het hoogtepunt van het vakantie seizoen, werd uitgekozen voor de inval in Georgië, zo werd het midden van de winter, tijdens de kerstvakantie, uitgekozen voor de gasoorlog. Bovendien was geen van beide staten de verwachte weg gewezen naar lidmaatschap van de NAVO en de Europese Unie. Dat Oekraïne het volgende doelwit zou worden was al te voorzien, toen we niet in staat waren op gepaste wijze terug te slaan tegen Rusland vanwege de agressie tegen Georgië. De Russische politieke technologie is een van de sterkste ter wereld en het land heeft aangetoond dat het bereid is enorme middelen op te offeren om zijn politieke doelen te bereiken. In dit geval doet het dit door de sluiting van een overeenkomst te rekken en Oekraïne in diskrediet te brengen. Dit soort politieke technologie levert ook voldoende middelen op om processen te beïnvloeden in landen waarin Rusland belangen heeft en waar het, in tegenstelling tot ons, gebeurtenissen plant en voorziet. Er moet een compromis worden bereikt, de gasleveranties moeten worden hervat als Rusland genoeg reserves heeft die het kan leveren. Dank u.

Dimitar Stoyanov (NI). - (BG) Dank u wel, mijnheer de Voorzitter. Men is het er wel over eens dat Bulgarije het zwaarst geleden heeft onder de gascrisis. Natuurlijk wordt er nog steeds met de beschuldigende vinger gewezen, zowel door wie schuldig is aan het afsluiten van de gastoevoer als door wie er schuldig aan is dat Bulgarije onvoldoende reserves heeft om deze gascrisis het hoofd te kunnen bieden. Maar laten we nadenken over wat we in de toekomst kunnen doen. Eén mogelijkheid ligt op het vlak van het zuiver intern beleid: er moet een alternatieve bron worden gevonden die Bulgarije in staat stelt in andere, soortgelijke gevallen in zijn behoeften te voorzien. De andere mogelijkheid die we op dit moment hebben, is echter volledig afhankelijk van de wil van de Commissie.

Wij beschikken, of beter gezegd Bulgarije beschikt over een gigantische energiebron, die in het verleden om politieke redenen gesloten werd. Dat is de kerncentrale van Kozloduy. Op dit moment wordt in Bulgarije een deel van de elektriciteit geleverd door kolencentrales die het milieu veel erger vervuilen dan een kerncentrale. Daar zullen mijn collega's van de groene fractie het vast mee eens zijn. Het stilleggen van de eerste vier blokken van de kerncentrale van Kozloduy, die aan tientallen controles zijn onderworpen waaruit

bleek dat ze helemaal veilig zijn, was een grote fout. Deze fout heeft enorme gevolgen gehad voor het Bulgaarse volk en nu lijdt het Bulgaarse volk nog meer omdat het nergens energie vandaan kan halen.

Daarom doe ik een beroep op de Commissie: het is de hoogste tijd om toe te staan dat Bulgarije en Slowakije hun volledig veilige kerncentrales openen om zich te vrijwaren tegen een gebrek aan energietoevoer.

Charles Tannock (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, het feit dat Rusland de onderbreking van de gastoevoer gebruikt als diplomatiek wapen, heeft opnieuw aangetoond waarom wij in Europa een gemeenschappelijk extern energiezekerheidsbeleid nodig hebben op basis van intergouvernementele samenwerking. Het voor de hand liggende voordeel van een dergelijk beleid is dat we minder worden blootgesteld aan de harde Russische tactieken, dankzij de bevordering van alternatieve energiebronnen, zoals vloeibaar aardgas (LNG), nieuwe pijpleidingen zoals Nabucco en de trans-Sahararoute, en door de aanleg van een geïntegreerd elektriciteitsnetwerk in de EU.

Het zal echter ook een stimulans geven aan de 'groene agenda', gelet op de bevordering van hernieuwbare energie en energie-efficiëntie en de renaissance van kernenergie. Ik steun de noodoproep van Slowakije aan de Commissie om hun gesloten Bohunice-reactor weer in gebruik te mogen nemen, hetgeen ook zal bijdragen aan de aanpak van de klimaatverandering.

Ik twijfel er geen seconde aan dat Rusland Oekraïne intimideert en probeert de regering te destabiliseren door nu zelfs de Verenigde Staten bij deze hele kwestie te betrekken, met de Oekraïense presidentsverkiezingen in het vooruitzicht volgend jaar. Ook de Euro-Atlantische aspiraties van Oekraïne komen hierdoor in gevaar.

De EU is echter in deze kwestie meegetrokken als bijkomend slachtoffer van de gasdiplomatie van het Kremlin. Ik kan het gevoel niet onderdrukken dat het de bedoeling was dat de actie van Rusland zou samenvallen met de start van het Tsjechische voorzitterschap, hoewel Topolánek als premier en fungerend voorzitter van de Raad op formidabele wijze met deze crisis is omgegaan.

Het is mogelijk dat Oekraïne schuldig is aan het aftappen van Russisch gas, zoals Rusland beweert, maar dat is wellicht te begrijpen aangezien er nog steeds geen bilaterale regeling is getroffen tussen beide landen.

Oekraïne is momenteel verplicht om 500 miljoen dollar extra te betalen aan een intermediair bedrijf. Oekraïne heeft nu een gasschuld bij Rusland van 2,4 miljard dollar. Deze schuld zou dus in vijf jaar tijd kunnen worden afbetaald als dit extra bedrag geschrapt zou worden, dat volgens de vicepremier van Oekraïne terecht komt in de zakken van corrupte politici.

We moeten een stokje zien te steken voor elke poging om een wig te drijven tussen Oekraïne en zijn toekomst in het Westen, en met name zijn toekomst als volledig lid van de Europese Unie. De beste manier om te voorkomen dat Rusland Oekraïne intimideert of onder druk zet, of dat Rusland zelfs de EU provoceert en dwingt om Oekraïne via intimidatie tot inschikkelijkheid te bewegen, is het opzetten van een gemeenschappelijk extern energiezekerheidsbeleid uitgaande van solidariteit onder de lidstaten in tijden van crisis en energietekorten.

Adrian Severin (PSE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, het conflict waarmee wij geconfronteerd worden, is niet slechts een Russisch-Oekraïens probleem. Er is een probleem tussen Europa en Rusland over de geopolitieke status van Oekraïne; er is een probleem tussen de Europese Unie en Oekraïne over de Europese vooruitzichten van Oekraïne; er is een probleem tussen de Europese Unie en Rusland over het Russische monopolie op gasleveringen en er is een probleem tussen de Europese Unie en Oekraïne over het Oekraïense monopolie op de gasdoorvoer.

Door al deze problemen samen zitten wij midden in een energieoorlog, waarin het draait om het delen van de macht. Wij zijn geen gijzelaars in deze oorlog, maar behoren tot de strijdende partijen. Wij zijn geen bemiddelaar, maar een partij met een legitiem belang. De gevolgen van deze oorlog brengen ons van conflict naar conflict. Zouden we de strijd kunnen staken en een vredesconferentie kunnen organiseren?

Er zijn regels nodig voor een vrije energiemarkt met deelneming van onze Russische en Oekraïense partners. Er moeten garanties en mechanismen komen om deze regels te versterken en een arbitragesysteem om geschillen te beslechten. Er is verder een instelling nodig om deze mechanismen in beweging te brengen. Er is een gemeenschappelijk Europees energiebeleid nodig dat vergezeld gaat van adequate juridische en politieke instrumenten en zijn beslag vindt in een geïntegreerde overeenkomst met de leverings- en doorvoerlanden, respectievelijk Rusland en Oekraïne. Het opleggen van sancties is niet de weg die wij moeten bewandelen. Een confrontatie is evenmin de oplossing. Laten wij streven naar eenheid en op een strategische en uitvoerige wijze onderhandelen. Daartoe dient een interparlementaire ad-hocwerkgroep te worden opgezet van

afgevaardigden uit het Europees Parlement, de Russische Duma en de Oekraïense Rada, die zich volledig en zo lang als nodig moeten inzetten voor het opbouwen van consensus en het uitwerken van een strategie.

Toine Manders (ALDE). - Voorzitter, geachte aanwezigen, onze maatschappij kan niet zonder energie. Dat blijkt nu. Het gas moet blijven stromen en op korte termijn denk ik dat het bijzonder belangrijk is om alle diplomatieke wegen te bewandelen. De Commissie en de Raad doen dat op dit moment op een zeer lovenswaardige manier op dit moment ten einde ervoor te zorgen dat de gasleveranties zo snel mogelijk weer op gang komen; het dreigen met juridische procedures helpt daarbij natuurlijk niet.

Op middellange termijn denk ik dat het erg belangrijk is om een Europese markt voor energie op te zetten; we moeten dan wel maatregelen nemen die we tot nu toe hebben nagelaten; er moet wél actie komen. Met name voor de lidstaten is een heel belangrijke rol weggelegd. Ik denk bijvoorbeeld aan het versneld aanleggen van de Nabucco- en North Stream pijplijn; vooral moet ervoor worden gezorgd dat er één Europees netwerk komt voor zowel gas als elektriciteit, dan zijn we minder afhankelijk en kunnen we een goed functionerende markt creëren, dan kunnen we solidair zijn en beter inspelen op tekorten; we moeten wél actie ondernemen en ik vraag me af waarom de lidstaten tot dusverre hebben nagelaten maatregelen te nemen.

Dariusz Maciej Grabowski (UEN). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, de Unie behaalde een overwinning in de strijd tegen de opwarming van de aarde. Eén besluit was voldoende om onmiddellijk succes te boeken. We slaagden erin de temperatuur in Europa te verlagen en een winter over het hele continent uit te lokken. Dit is een bewijs van de kracht en de efficiëntie van de Unie overeenkomstig het principe "willen is kunnen". Maar deze overwinning draait uit op een nederlaag, want we moeten onze huizen en werkplaatsen nu intensiever verwarmen. Dit hadden de ambtenaren niet voorzien.

Wat het energiebeleid betreft begint de Europese Unie te lijken op de dokter uit het verhaal van Hašek "De lotgevallen van de brave soldaat Švejk". Voor elke ziekte had hij dezelfde behandeling, namelijk een lavement. De Europese Unie beperkt zich tot verklaringen, conferenties en voornamelijk dankbetuigingen aan het adres van Rusland, waardoor Rusland het aandurfde energiegrondstoffen als een wapen voor politieke druk te gebruiken. En bovendien vond Rusland een bondgenoot in Duitsland, waarmee het een gasleiding via de Oostzee bouwt.

Hieruit kan maar één overduidelijke conclusie getrokken worden: er moeten onmiddellijk maatregelen komen om ervoor te zorgen dat Europa niet langer afhankelijk is van gasleveringen uit Rusland, en dit moet gebeuren op basis van het principe "de zwakste schakel eerst". Dit wil zeggen dat grenslanden zoals Polen en de Baltische Staten, die volledig van leveringen uit het Oosten afhankelijk zijn, eerst gered moeten worden, tenzij de Europese Unie de privébelangen en de belangen van de vertegenwoordigers van Rusland belangrijker acht.

Nickolay Mladenov (PPE-DE). - (BG) Dank u wel, mijnheer de Voorzitter. Op dit moment worden de burgers van achttien lidstaten gegijzeld in het politieke conflict tussen Oekraïne en Rusland. Ik noem het een 'politiek' conflict omdat we er allemaal getuige van waren hoe Gazprom en de Russische energieleveranciers gebruikt werden als politiek wapen om druk uit te oefenen op een soevereine staat. De Europese burgers zijn gijzelaars. Het gas komt uit Rusland. De kraan is dichtgedraaid in Rusland. Inderdaad, ook Oekraïne is medeverantwoordelijk. Ik doe een beroep op de Raad en de Europese Commissie om onze vrienden in Oekraïne duidelijk te laten weten dat, zo lang de oppositie en de regering geen gezamenlijk standpunt innemen over de belangrijke probleempunten in hun ontwikkeling, ze niets kunnen doen tegen de druk die zowel op hen als op ons wordt uitgeoefend. Net zoals wij in onze landen een consensus hebben over belangrijke probleempunten, zo moeten ook zij een consensus hebben over belangrijke probleempunten.

Ten tweede is Gazprom onze landen een schadevergoeding verschuldigd. Bulgarije, het zwaarst getroffen Europese land, dat volledig afhankelijk is van energieleveranties uit Rusland, moet nu immers zijn rechten laten gelden en de schade verhalen op de leverancier, in dit geval Rusland.

Ten derde moet er een eenduidige boodschap worden uitgedragen over de energievoorziening in Europa. Om dit soort crises te voorkomen, moeten we volmondig 'ja' zeggen tegen kernenergie in Europa, 'ja' tegen alternatieve energiebronnen, 'ja' tegen de diverse pijpleidingen die ons minder afhankelijk maken van één leverancier, 'ja' tegen grotere opslagfaciliteiten en 'ja' tegen meer verbindingen tussen de lidstaten.

Ten slotte wil ik opmerken dat in ons geval ook de Bulgaarse regering zware kritiek te verduren krijgt. Gedurende al de jaren dat deze regering aan de macht is, heeft ze de leveringsovereenkomsten met Rusland verborgen gehouden en niets gedaan om voor de nodige differentiatie te zorgen wat betreft de leveringsbronnen van ons land.

Atanas Papanizov (PSE). - (BG) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, commissaris, als vertegenwoordiger van het zwaarst getroffen land doe ik een beroep op u en op de instellingen die u vertegenwoordigt om onmiddellijk in actie te komen en ervoor te zorgen dat de leveranties worden hervat. Daartoe moet u alle politieke middelen gebruiken en alle redenen aangrijpen waarin het internationale recht voorziet. Ik hoop dat de Raad en de Commissie op basis van het solidariteitsbeginsel akkoord zullen gaan met de Bulgaarse voorstellen om in de niet-gebruikte vijf miljard euro projecten op te nemen voor de aanleg van grensoverschrijdende verbindingen tussen Bulgarije en Roemenië en tussen Bulgarije en Griekenland, en voor de uitbreiding van de opslagfaciliteiten in Chiren, zodat kan worden voorzien in de meest dringende behoeften en mogelijkheden kunnen worden ontwikkeld om de terminals voor vloeibaar gas gezamenlijk te gebruiken.

Als rapporteur voor een van de documenten in het derde energiepakket ben ik van mening dat het boven alles waarborgen van transparantie en het naleven van de regels belangrijker zijn dan alle andere kwesties in verband met de derde-landclausule. Daarnaast hoop ik dat de Commissie zo snel mogelijk zal antwoorden op het verzoek dat wij met mevrouw Podimata hebben ingediend in verband met de te nemen maatregelen voor de lange termijn, zodat we vóór de voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad daadwerkelijk kunnen beschikken over een gemeenschappelijk beleid en over effectieve maatregelen, maatregelen die een oplossing kunnen bieden voor de problemen die onlangs zijn ontstaan en die commissaris Barroso vandaag omschreef als ongekend, ongegrond en onbegrijpelijk.

Metin Kazak (ALDE). - (BG) Ondanks de overeenkomst tussen Rusland en Oekraïne om de leveranties van Russisch gas aan Europa te hervatten, is onze hoop om gas te krijgen opnieuw de bodem ingeslagen. Het doet er niet toe of de redenen hiervoor technisch, financieel of politiek zijn: dit ongehoorde gasembargo is niet te rechtvaardigen. In een winter met uitzonderlijk lage temperaturen is het onverantwoordelijk en onmenselijk om miljoenen Europese burgers in de kou te laten zitten. Voor Bulgarije, het zwaarst getroffen land in de Europese Unie, is het uitermate belangrijk dat het beginsel *Pacta sunt servanda* wordt nageleefd en dat de gasleveranties onmiddellijk worden hervat. Voor de schade en het leed van de mensen moet, net als voor het niet-nakomen van de overeenkomsten, een redelijke schadevergoeding worden geëist.

Ik wil het Tsjechische voorzitterschap feliciteren met de actieve rol die het als bemiddelaar speelt bij het oplossen van de crisis. Nog nooit is het zo hard nodig geweest dat de Europese Unie het oude solidariteitsmotto van de Muskietiers, één voor allen en allen voor één, in de praktijk brengt en getroffen landen als Bulgarije financiële steun biedt voor essentiële projecten die het land energiezekerheid zullen bieden. Het is de hoogste tijd dat wij de kracht en de eenheid van onze Unie laten blijken door een energiestrategie voor de lange termijn aan te nemen.

Eugenijus Maldeikis (UEN). - (LT) Het is duidelijk dat deze crisis in de gasvoorziening geen handelsgeschil maar een politiek probleem is. Zowel Gazprom als Naftogaz kwijt zich van de belangrijkste taak in dit conflict: ons allemaal en de samenleving trachten te bewijzen hoe onmogelijk de doorvoer in technisch, technologisch en economisch opzicht is. Deze boodschap wordt voortdurend herhaald. Des te meer omdat deze partners van ons, partners van de Europese Unie, zich noch door elementaire ondernemerspraktijken, noch door het Energiehandvest laten leiden. Dit handvest schijnt voor onze partners niet te bestaan. Helaas bespeur ik geen enkele bereidheid van de kant van Kiev of Moskou om tot overeenstemming te komen. Het lijkt mij dat zij proberen tijd te winnen in de onderhandelingen en ik geloof dat alleen politieke maatregelen het politieke probleem zullen helpen oplossen zolang de technische vragen rond de gasdoorvoer niet zijn beantwoord. Ik denk dat we moeten streven naar politieke overeenkomsten en politieke garanties tussen de Europese Unie, Rusland en Oekraïne totdat onze doelen op middellange of lange termijn zijn bereikt. Nog één ding over energiesolidariteit. De premiers van Bulgarije en Slowakije gaan onderhandelen in Moskou en Kiev. Deze week van energiesolidariteit mag er niet op uitlopen dat de onderhandelingen opnieuw een bilaterale vorm aannemen. Mijns inziens betekent energiesolidariteit dat Bulgarije en Slowakije de mogelijkheid krijgen om in deze situatie de opwekking van kernenergie te hervatten. Dat zou pas echte energiesolidariteit zijn.

John Purvis (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, uit de impasse met Rusland en Oekraïne wil ik drie vrij voor de hand liggende conclusies trekken.

Ten eerste moeten we minder afhankelijk worden van gas, waarvan meer en meer zal moeten worden geïmporteerd. Dat betekent dat we ons meer moeten toeleggen op inheemse energie, waaronder met name hernieuwbare en kernenergie.

Ten tweede moeten we zorgen voor meer solidariteit binnen de EU, zodat de lidstaten elkaar ondersteunen in de voorziening van elektriciteit, gas en olie. Dat betekent eveneens dat de netwerken en pijpleidingen sterk

verbeterd moeten worden. Waarom zou Bulgarije verstoken moeten zijn van gas als Roemenië aan de andere kant van de Donau wel gas heeft? Waarom heeft Slowakije geen gas en de buurlanden, Oostenrijk, Polen en Tsjechië wel? Deze lacunes in het gasnetwerk moeten dringend worden gedicht. Welke termijn bestaat hiervoor, commissaris Piebalgs?

Ten derde moeten we onze aanvoerbronnen en opslagfaciliteiten voor gas en olie spreiden. Waarom maken we voor opslag niet meer gebruik van de lege gasvelden in de zuidelijke Noordzee?

We moeten onze infrastructuur voor vloeibaar gas sterk uitbouwen en pijpleidingsystemen ontwikkelen vanuit alternatieve bronnen met alternatieve routes. We moeten zorgen voor meer en betere verbindingen met Noorwegen, Noord- en West-Afrika de Kaspische Zee en de Kaukasus, het Oostelijke Middellandse-Zeegebied en de Golfstaten in het Midden-Oosten.

Resumerend wil ik de Commissie en de Raad daarom vragen of zij hernieuwbare en kernenergie met voldoende spoed bevorderen, of zij voldoende investeren in de aanleg van pijpleidingen en terminals voor vloeibaar aardgas (LNG) en in de ontwikkeling van politieke betrekkingen die garant kunnen staan voor continue en gediversifieerde energievoorziening.

We kunnen klaarblijkelijk niet meer op Rusland of Oekraïne vertrouwen in de mate waarin we dat tot nu toe deden. We moeten vanaf nu onze eigen Europese belangen vooropstellen.

Dariusz Rosati (PSE). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de fungerend voorzitter, mijnheer de commissaris, de onderbreking van de gasleveringen uit Rusland aan afnemers in de Europese Unie is ontoelaatbaar vanuit het oogpunt van de contractuele verbintenissen die Rusland heeft ondertekend. De Europese afnemers betalen binnen de afgesproken termijnen voor de gasleveringen uit Rusland en hebben het recht tijdige levering te verwachten, los van conflicten tussen Rusland en Oekraïne. De beslissing om de leveringen stop te zetten, die premier Poetin voor de televisiecamera's nam, is niet enkel een schending van de ondertekende contracten. Ze bevestigt ook dat Gazprom geen onderneming is die volgens de marktprijncipes handelt, maar een firma die de politieke doelen van het Kremlin dient. Onze discussie hier, mijnheer de Voorzitter, moet Rusland en Oekraïne duidelijk het signaal geven dat de gasleveringen onmiddellijk hervat moeten worden.

Ik wil ook benadrukken dat het gedrag aan Oekraïense zijde ontgoochelend is. De gebrekkige verstandhouding met Rusland, de onduidelijke regels voor het afrekenen van gas via tussenpersonen en de politieke strijd op de hoogste bestuursniveaus compromitteren Oekraïne in de ogen van de publieke opinie en staan de verwezenlijking van de Europese aspiraties van dit land in de weg. Ik betreur dit ten eerste, want Oekraïne is voor ons een belangrijke buur en strategische partner.

De huidige gascrisis bevestigt uiteindelijk dat Europa zelf voor zijn energiezekerheid moet zorgen. We kunnen het uitblijven van actie niet langer tolereren. Mijnheer de commissaris, ik roep de Europese Commissie op onmiddellijk wetgevende initiatieven voor te stellen die de nodige diversificatie van energiebevoorrading mogelijk maken, die een echte en geen geveinsde energiesolidariteit garanderen en die leiden tot een onderlinge koppeling van de nationale gastransportsystemen van de verschillende lidstaten.

Bilyana Ilieva Raeva (ALDE). - (BG) Geachte collega's, in het licht van de ernstige economische crisis en de grote gevolgen van het gasconflict moeten alle nationale en Europese instellingen de handen ineenslaan. De omvang van het probleem dwingt ons onze krachten te bundelen en internationaal en partijoverschrijdend samen te werken ten bate van de Europese burgers, hun belangen en rechten.

Alternatieve energiebronnen en nieuwe technologieën zullen ons minder afhankelijk maken van import van grondstoffen en energie. De gascrisis leidt na economische en sociale problemen nu ook tot milieuproblemen. De omschakeling van hele industrieën van gas naar stookolie, zoals dat in Bulgarije is gebeurd, leidt tot vertraging van de plannen van de Europese Unie om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen. We waarderen het tijdige ingrijpen van de Europese instellingen, maar we hebben een bevoorrecht partnerschap nodig om onze energieonafhankelijkheid te verbeteren. Daarom moet het Europese economische herstelplan door middel van financiële steun rekening houden met de actuele behoefte aan de aanleg van een alternatieve energie-infrastructuur, met name in de meest afhankelijke landen, waaronder Bulgarije.

We vragen het Europees Parlement om een duidelijk standpunt in te nemen, zodat alle instellingen gecoördineerde stappen kunnen nemen om deze gascrisis op te lossen en dergelijke crises in de toekomst te voorkomen.

VOORZITTER: DIANA WALLIS*Ondervoorzitter*

Romana Jordan Cizelj (PPE-DE). - (SL) Het transport van Russisch gas via Oekraïne is niet enkel een bilaterale kwestie en niet louter een commercieel conflict. Het is een probleem met een sterke multilaterale component aangezien de verkoop en transit van gas enkel commerciële activiteiten zijn indien de voorwaarden daarvoor zijn vervuld. Volgens mij zijn de minimumvoorwaarden daartoe transparantie, duidelijke regelgeving, mededinging, geloofwaardigheid en controle.

Mijn bezorgdheid betreft de vraag wie de bedrijven zal vergoeden die hun activiteiten al moesten stopzetten. Wie zal de getroffen burgers vergoeden? Ik wil hiermee zeggen dat Europa iemand ter verantwoording moet roepen.

Wat kunnen we nu doen? We kunnen onze diplomatische inspanningen opvoeren. We moeten sneller en efficiënter zijn bij de vormgeving van een gemeenschappelijk energiebeleid. Een derde domein waarop ik wil wijzen, is het diversifiëren van bronnen, toeleveringsroutes en landen van waaruit we energieproducten importeren.

Wat gas betreft wil ik twee belangrijke domeinen aanhalen: het gebruik van tot vloeistof verdicht gas en het Nabucco-project. Beide betekenen namelijk diversificatie van de toevoerlijnen en van de uitvoerende landen. Het Nabucco-project moet voorrang krijgen boven de North Stream en South Stream, niet enkel op Europees niveau, maar ook op het niveau van elke lidstaat.

Daarom zou ik de Commissie ook willen vragen of ze ons ten minste basisinformatie over de vooruitgang bij het Nabucco-project kan geven. Ook zou ik willen vragen welke bijkomende maatregelen de Commissie heeft genomen om dergelijke moeilijkheden in 2010 te vermijden en ten minste een aanwijzing te geven wanneer opnieuw gas naar de Unie zal stromen.

Szabolcs Fazakas (PSE). - (HU) Mevrouw de Voorzitter, nu naar verwachting het gastransport in de nabije toekomst op gang komt als resultaat van het aanvankelijk weifelende maar uiteindelijk vastberaden optreden van de Europese Unie en ondanks allerlei technische en andere zogenaamde problemen, kunnen we opgelucht ademen maar nog niet gerust zijn.

Enerzijds is het niet gelukt de oorzaak van het Russisch-Oekraïens conflict te achterhalen en op te lossen, en dit zou dus elk moment opnieuw de kop op kunnen steken. Anderzijds wijst de gascrisis opnieuw op onze afhankelijkheid en machteloosheid. Dit inzicht kan ertoe leiden dat de vertraging in de ontwikkeling van een gemeenschappelijk Europees energiebeleid nu wordt opgeheven, waarbij de eerste stap moet zijn dat Europa gezamenlijke verantwoordelijkheid neemt om de voorziening zeker te stellen.

Hiervoor zijn de ontwikkeling van nieuwe bronnen en de aanleg van energieroutes nodig, alsmede de onderlinge verbinding van de netwerken van de lidstaten. We kunnen er echter niet van uitgaan dat deze aanleg op marktbasis zal plaatsvinden. In plaats daarvan moeten we op grond van gemeenschappelijke Europese belangen Europese bronnen ter beschikking stellen.

De Nabucco-pijplijn biedt een oplossing op de lange termijn, terwijl met de aanleg van een netwerk dat de nieuwe lidstaten verbindt nu al kan worden begonnen via de 5 miljard euro die in het economisch herstelprogramma is voorzien. Zo slaan we twee vliegen in één klap. Deze investering kan immers de Europese economie een nieuwe impuls geven, nieuwe banen opleveren en tegelijkertijd het effect van soortgelijke crises verlichten.

Ivo Belet (PPE-DE). - Voorzitter, mevrouw de commissaris, collega's, het probleem is bekend, we debatteren hier al jaren over, hier in de plenaire en in de Commissie energie. Moskou heeft nu meer dan ooit duidelijk gemaakt hoe kwetsbaar en chanteerbaar we geworden zijn. Nu is het tijd voor actie.

Mijnheer de commissaris, u hebt het zelf heel duidelijk gezegd: *a lack of interconnection*. Daar moeten we aan werken en dat hebben we zelf in de hand, we moeten de gasnetwerken binnen de EU op elkaar laten aansluiten. Een van de belangrijkste redenen waarom dat niet is gebeurd, is dat de vergunningen een nationaal karakter hebben; we moeten die veel beter op elkaar afstemmen. Ze verschillen van lidstaat tot lidstaat; we moeten oplossingen vinden om de nationale procedures beter te streamlinen. Ik weet dat de Commissie weinig bevoegdheden in dezen heeft, maar we moeten toch proberen daar een doorbraak te realiseren. Misschien is het een oplossing - dat staat ook in het Commissievoorstel - om bij elk grensoverschrijdend project een coördinator aan te stellen die bij de interconnecties kan bemiddelen en zaken in beweging kan brengen. Die

coördinatie kan ook fundamenteel zijn en is fundamenteel, als het over windenergie gaat; het doet mij plezier dat u in de *second review* duidelijk in het vooruitzicht stelt dat er bij de geplande ontwikkeling van een offshore netwerk voor windturbines sprake zal zijn van coördinatie, met name voor wat betreft de aansluiting met de netten aan land.

Ten tweede moeten we veel meer inzetten op LNG, op vloeibaar gas, dat veel soepeler is en ons veel minder kwetsbaar maakt. Ten derde moeten de netwerken worden aangepast aan duurzame energie die, zoals we weten, decentraal zal worden opgewekt en we moeten ervoor zorgen dat die prioritaire toegang krijgt tot het net.

Collega's, commissarissen, wat we moeten doen is duidelijk. Ik ga ervan uit dat de politieke wil er nu is om wél tot actie te komen en dat op de komende lentetop fundamentele en concrete beslissingen worden genomen.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). - (PL) Mevrouw de Voorzitter, als de afnemer volgens de overeenkomst betaalt, dan komt hij zijn verplichtingen na. Rusland is verantwoordelijk voor de crisis en moet daarom sancties opgelegd krijgen, mijnheer de commissaris. Oekraïne zit duidelijk tussen de wal en het schip. Als Rusland de Europees gerichte houding van Oekraïne niet aanvaardt, dan moet het zich daar mee leren verzoenen, net zoals het zich moest verzoenen met het verlies van politieke invloed in de landen van het voormalige Oostblok. De wereld verandert en dat moet ook Rusland gewoon aanvaarden.

Door op spectaculaire wijze de gastoevoer af te sluiten gaf Rusland de indruk geen belang te hechten aan de verkoop van zijn product aan Europa. Zo lijkt het tenminste. Ik ben juist van mening dat Rusland deze markt in het belang van zijn economie en zijn bevolking moet koesteren en zijn imago als betrouwbare partner hoog moet houden. Ik benadruk dat de onderlinge afhankelijkheid van beide partijen wellicht het belangrijkste aspect is van dit contract en deze samenwerking.

Tot besluit denk ik, mevrouw de Voorzitter, dat de Russen deze waarheid gauw zullen ontdekken en dat Europa Rusland zal ontzien en een goede bemiddelaar wordt.

Zita Pleštinšá (PPE-DE). - (SK) Gazprom en Naftagas verspelen het vertrouwen van Europese consumenten. Honderden bedrijven in Slowakije zijn gedwongen hun productie op te schorten en in Bulgarije bevroren mensen in hun huizen. Het mag niet zo zijn dat de Europese burger het gelag betaalt voor zakelijke en politieke spelletjes.

Het is moeilijk te beoordelen wie van de partijen de meeste blaam treft, maar één ding is duidelijk: Slowakije en Bulgarije hebben dringend behoefte aan hulp. Zij hebben een onmiddellijke oplossing nodig, hun gastoevoer moet onmiddellijk worden hervat en zij moeten weten wat er met hun kerncentrales gaat gebeuren.

Ik geloof dat wij ons, ondanks alles wat er is gebeurd, niet zullen afkeren van de landen van het voormalige Sovjetblok, waaronder Oekraïne, die zich van de Russische invloed willen bevrijden. De burgers van Oekraïne mogen niet het slachtoffer worden alleen omdat hun politici hebben gefaald.

Evgeni Kirilov (PSE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, in het algemeen kan ik mij scharen achter de collega's die de actieve rol van het Tsjechische voorzitterschap toejuichen.

Ik sta echter niet achter de politieke toon van vicepremier Vondra in zijn inleidende opmerkingen. Zijn politieke toon is te kalm. We hebben weliswaar met één stem gesproken en doen dat nog steeds, maar deze stem is niet sterk genoeg. Als we immers kijken naar het lot van de miljoenen burgers die zwaar te lijden hebben onder deze strenge winter, is kalmte niet op zijn plaats. Ik vraag me af waarom dat zo is. We moeten in actie komen en ik steun de collega's die om een onderzoek verzocht hebben, omdat we moeten achterhalen welke van de twee partijen de meest onverantwoordelijke is. Zij dragen beide verantwoordelijkheid! Misschien is de reden van deze kalme politieke toon wel het feit dat behalve Rusland nu ook Oekraïne bij deze kwestie betrokken is, en dat is niet correct.

Ik ben werkelijk van mening dat niet alleen dit Parlement, maar ook het voorzitterschap zijn stem luid en duidelijk moet laten horen namens de burgers die het zwaar te verduren hebben.

Fiona Hall (ALDE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, uit deze crisis blijkt hoe belangrijk het is de energieafhankelijkheid van de EU te verminderen. We mogen in de discussie over de energievoorziening echter niet vergeten dat ook vraagbeheersing hierbij van fundamenteel belang is.

Er is als doel gesteld de energie-efficiëntie in de EU tegen 2020 met 20 procent te verbeteren. Daarnaast zijn er diverse onderdelen in de wetgeving gericht op energiebesparing. Deze maatregelen voor verbetering van de energie-efficiëntie zullen niet alleen bijdragen aan de aanpak van de klimaatverandering en energiearmoede, maar ook zorgen voor een aanzienlijke verbetering van de energiezekerheid van Europa.

Er is natuurlijk een goede reden waarom het actieplan voor energie-efficiëntie van de Commissie een internationaal element bevat. Daarmee wordt namelijk onderstreept hoe belangrijk het is dat de energie-efficiëntie in de landen buiten Europa wordt verbeterd, zeer zeker in de landen die energie leveren en doorvoeren naar Europa. Het is een feit dat als zij minder verbruiken, wij waarschijnlijk meer krijgen. Het belang daarvan gaat veel verder dan de directe politieke dimensie van deze crisis.

András Gyürk (PPE-DE). – (HU) Mevrouw de Voorzitter, ik stel voor om duidelijke taal te spreken. De Europese Unie heeft niet geleerd van haar ervaringen in de Russisch-Oekraïense gascrisis van 2006 en heeft behoorlijk gefaald in de huidige crisis. Besluitvormers reageerden op de sluiting van gaskranen alsof dat helemaal niet te verwachten was. De tot dusver ernstigste onderbreking van de energievoorziening is misschien een laatste wake-upcall voor de lidstaten om stappen te ondernemen voor de vermindering van onze energieafhankelijkheid.

Ik ga ervan uit dat het inmiddels voor iedereen duidelijk is geworden dat het tussen Rusland en Oekraïne uitgebroken conflict geen privaatrechtelijk geschil tussen twee partijen is, al was het alleen maar omdat honderden miljoenen burgers uit EU-lidstaten erdoor worden getroffen. Met deze crisis wordt niet alleen het gemeenschappelijke energiebeleid maar ook de solidariteit binnen de Unie op de proef gesteld.

De hamvraag is nu of de lidstaten voorbij kunnen gaan aan het op individuele akkoorden gebaseerde beleid dat ze tot nu toe hebben gevoerd. De hamvraag is of de Europese Unie in staat is unaniem haar stem te laten horen en op te treden in een cruciale zaak.

Eluned Morgan (PSE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik ben blij om de heer Vondra terug te zien. Ik wil hem bedanken voor zijn uitleg over de ernst van de situatie. Ik vraag mij wel af wanneer de Raad zal inzien dat onze zwakke positie zal voortduren zolang de EU naar buiten toe niet met één stem over energiezaken spreekt, met name tegenover Rusland en Oekraïne.

Ik zal een voorbeeld geven van een geval waarin de Raad dit niet doet. We zullen binnenkort beginnen met de onderhandelingen over de tweede lezing van het pakket over de energieliberalisering. De Commissie heeft een zorgvuldig geformuleerd standpunt ingenomen ten aanzien van de derde landen die investeren in de EU, wat deed vermoeden dat de Commissie namens de EU over deze onderwerpen sprak. Maar wat deed u in de Raad? U trok zich terug achter de nationale standpunten en zei: "Nee, wij willen als lidstaten het laatste woord; dat is niet aan de Commissie".

Het is deze 'verdeel-en-heers'-tactiek, de oudste truc uit de doos, waarvoor u en uw collega's zijn gevallen. Zolang u niet inziet dat wij onze krachten moeten bundelen om internationaal meer invloed te hebben, zullen wij altijd in een kwetsbare positie verkeren. U zult de Europese burgers moeten uitleggen waarom zij nu in de kou zitten. U moet uw standpunt in deze veranderen. Gaat u dat doen?

Alexandr Vondra, fungerend voorzitter van de Raad. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil u allereerst mijn excuses aanbieden. Ik ben hier voor het eerst en wellicht heeft mijn langdurige inleiding bijgedragen aan de ontstane vertraging. Ik denk echter dat de samenvatting van wat wij hebben gedaan vanaf de vroege ochtend van 1 januari, de moeite waard was.

Spreken met één stem is precies wat wij nastreven in dit avontuur. Ik denk dat we daarin vooralsnog goed geslaagd zijn.

U refereerde aan het interne energiepakket. Dit onderwerp valt buiten het huidige debat, waarin de crisissituatie besproken wordt. Ik kan u echter, op basis van wat ik weet over de discussie in de Raad, vertellen dat de diverse punten van zorg omtrent een volledige spreiding simpelweg voortvloeiden uit strategische belangen in een aantal landen. Het betreft hierbij het debat over een 'derde-landclausule', enzovoort. Zoals ik echter in mijn verklaring al zei, beschouwt het Tsjechische voorzitterschap dit als een van haar prioriteiten. We zullen er dan ook alles aan doen om een oplossing en compromis te vinden tussen de Raad en het Parlement.

U mag echter niet verwachten dat er een miraculeuze oplossing zal komen, zoals in de gaskwestie in Midden- en Oost-Europa. Het is een groot verschil of de situatie zich afspeelt op een eiland, waar je de vrijheid hebt om energie naar elke gewenste haven te brengen, of in landen zoals Slowakije of Bulgarije. U hebt gelijk als u stelt dat er landen zijn, ook in die specifieke regio, die beter voorbereid zijn op een dergelijke noodsituatie.

We moeten echter ook beseffen dat je bijvoorbeeld niet zomaar overal faciliteiten voor gasopslag kunt bouwen. Daarvoor heb je de juiste geologische omgeving nodig.

Wij hebben in ons land bijvoorbeeld het geluk dat alle opslagfaciliteiten in het oosten van het land liggen. We kunnen van daaruit gas oppompen en distribueren, zelfs als er nagenoeg geen gas van buitenaf wordt geleverd. We redden het hiermee een paar weken of maanden, maar langer niet. Dan zijn er echter nog de moeilijke geologische locaties in het westen van het land, waarbij het niet eenvoudig is in omgekeerde richting te leveren. De pijpleidingen moeten daartoe zijn uitgerust met compressoren, anders leidt dit tot problemen.

Tegen degenen die stellen dat de kwestie een politiek probleem is, een probleem dat verband houdt met het spreken met één stem, kan ik op grond van al mijn ervaring zeggen dat dit natuurlijk een politiek probleem is. Het is een politiek probleem omdat mensen nu in de vrieskou zitten; dat maakt het een moeilijke politieke situatie. Ik ben het natuurlijk eens met onder andere Jacek Saryusz-Wolski en István Szent-Iványi die stellen dat deze situatie een cynisch spel is waarin het er in feite om gaat wie de macht krijgt over de infrastructuur in het betreffende land. Anderen, zoals Hannes Swoboda en Jan Marinus Wiersma, zeiden dat we de situatie niet zwart-wit mogen zien en dat de aandacht ook op Oekraïne moet worden gevestigd – ook u hebt gelijk: Oekraïne maakt de zaak niet eenvoudiger. Dat is in ieder geval mijn visie. We mogen echter niet vergeten dat Bulgarije en Slowakije in een verschrikkelijke situatie terecht zijn gekomen, omdat er een land is dat deze moeilijke situatie wil uitbuiten en deze landen in conflict wil laten komen met Oekraïne. Dat is wat we nu kunnen zien, op basis van de ontwikkelingen van vandaag bijvoorbeeld. De situatie is dus complex – en wat kunnen wij doen?

Dan zijn er degenen die bang zijn om überhaupt aan het spel deel te nemen omdat ze het beschouwen als een spelletje 'zwartepieten' waarbij degene die de zwarte piet krijgt, uiteindelijk voor de rekening moet opdraaien. Ik denk niet dat een dergelijke angst van moed getuigt. Een moedig persoon is bereid om een risico te nemen.

Waarom kopen we geen gas aan de grens tussen Oekraïne en Rusland? Een uitstekend voorbeeld! We hebben hierover gesproken, maar wie zijn de contractanten van de EU? Dat zijn particuliere bedrijven die bang zijn omdat ze geen grip hebben op de aanvoer van gas. Er zou vanzelfsprekend een oplossing moeten zijn, maar Oekraïne zal dan bereid moeten zijn om een belang in de pijpleiding op te geven. Zoals u weet verbiedt het Oekraïense parlement dit. Zij zijn dus niet bereid om deze stap te zetten. Europese bedrijven zouden een bepaalde rol moeten spelen, maar niets kan bereikt worden binnen enkele weken of zelfs maanden. De druk moet daarom worden opgevoerd. Zoals we bijvoorbeeld vandaag hebben gesteld, moeten er juridische stappen worden genomen. Ik denk dat dit belangrijk is voor beide partijen.

Ik wil niet in herhaling vallen en weer meer tijd in beslag nemen dan de bedoeling is. Ik wil u vooral bedanken voor de belangstelling en actieve houding, van Jacek Saryusz-Wolski, van de PPE-DE-Fractie, en van alle anderen hier. We hebben uw hulp en betrokkenheid nodig. We hebben u nodig om deze kwestie onder de aandacht te brengen in de Europese landen waar het geen voorpaginanieuws is. Dat geldt met name voor dit deel van Europa dat niet in een crisissituatie verkeert. Dat zou ons helpen om op een actiever manier te spreken met één stem.

Ten slotte ben ik het eens ben met de meesten hier die een meer strategische benadering bepleiten met oplossingen op de middellange en lange termijn. Dat is precies wat het Tsjechische voorzitterschap wil bereiken. We hebben zes maanden – en wellicht vier maanden voor ons werk met u – maar we zijn het volledig eens met de Commissie en de lidstaten om dit punt hoog op de agenda te zetten voor de Europese Raad van maart. Daarnaast zullen wij natuurlijk in mei de Zuidelijke Corridor-top organiseren die gericht zal zijn op meer spreading van de energievoorziening zoals het Nabucco-project en andere.

Benita Ferrero-Waldner, lid van de Commissie. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik zal proberen het zo kort mogelijk te houden. Voor het buitenlands beleid zijn er grote gevolgen en we zijn na het incident in 2006 begonnen hiernaar te kijken. Het belangrijkste is de vraag wat we in de toekomst samen kunnen doen. Een probleem dat we daarbij hebben, is natuurlijk het Verdrag. Er is in het Verdrag geen gemeenschappelijk extern veiligheidsbeleid opgenomen. Met de solidariteitsclausule in het Verdrag van Lissabon kan een betere coördinatie worden bereikt, zoals door velen is genoemd. Ten tweede zijn we al twee jaar bezig met energiediplomatie. Er zijn diverse memoranda ondertekend. We werken eraan, maar een groot deel is nog theorie of in voorbereiding. Het is erg moeilijk om alle betrokken partijen op hetzelfde moment bij elkaar te krijgen. Normaal gesproken kunnen wij alleen zorgen voor het kader, zoals wij dat bijvoorbeeld bij Nabucco hebben gedaan. Vervolgens hebben we geprobeerd de vereiste hoeveelheid gas te krijgen voor de voorziening en bouw van Nabucco. Hiervoor zijn denk ik publiek-private partnerschappen nodig. Tot zover mijn tweede

punt. Mijn derde punt is dat, zoals we allemaal weten want het zo vaak genoemd, dat dit gasconflict een commercieel conflict is, waarmee echter ook grote politieke belangen gemoeid zijn.

We zien ook dat het zeer slecht gesteld is met de betrekkingen tussen Rusland en Oekraïne, maar ons hoofddoel moet zijn om de situatie zo goed mogelijk te stabiliseren. Een van de mogelijkheden is ons nieuw idee omtrent het 'oostelijk partnerschap', dat is gericht op samenwerking tussen de oostelijke partners. Met betrekking tot Oekraïne zullen we eind maart een gezamenlijke internationale conferentie van investeerders houden over de verbetering en modernisering van het Oekraïense gasdoorvoersysteem. Ik denk dat deze conferentie bijzonder gelegen komt. Ten aanzien van de bilaterale betrekkingen – EU-Rusland of EU-Oekraïne – denk ik dat het duidelijk is dat de energievoorzienings- en doorvoeraspecten van de nieuwe overeenkomsten waarover nu wordt onderhandeld, een groter belang hebben gekregen en zullen worden meegenomen.

Mijn laatste punt is dat we niet alleen naar het oosten moeten kijken, maar ook naar het zuiden. We hebben al met verschillende Arabische landen gewerkt aan initiatieven om via Turkije hopelijk gas te krijgen voor een Nabucco-pijpleiding. Dat betekent dat wij ons in de toekomst moeten richten op diversificatie van pijpleidingen, bronnen en, natuurlijk, van verschillende soorten energie – zoals al eerder werd gezegd. Daarvoor is tevens een adequate juridische basis vereist en dat is niet eenvoudig.

Andris Piebalgs, lid van de Commissie. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, geachte afgevaardigden, ik ga maar een paar dingen zeggen. Allereerst is het onze taak om de leveranties onmiddellijk weer op gang te brengen omdat mensen lijden, omdat de industrie lijdt, omdat mensen hun baan kwijtraken. Dat is de belangrijkste taak, niet om extra belemmeringen te creëren.

Daarna moet er echter een analyse plaatsvinden en er moeten maatregelen genomen worden. We zullen een aantal van onze stereotypen moeten herzien, want als je het conflict in 2006 als waarschuwing ziet, kan het huidige conflict een ware schok genoemd worden.

In feite onderschatten we wat er werkelijk gebeurd is. Als de regeringen van twee landen elkaar beschuldigen van het afsluiten van de gaspijpleidingen, dan is de enige conclusie die ik kan trekken – omdat ik de landen en regeringen vertrouw – dat er iemand met de pijpleidingen geknoeid heeft, en dat is erg moeilijk te geloven.

Wat er gebeurd is, is dus echt opmerkelijk en het moet een belangrijke plaats krijgen in het energiebeleid dat we proberen te ontwikkelen. Daarom vind ik dat er op geen enkel onderwerp nog een taboe mag rusten. We moeten concreet bespreken hoe we de energievoorziening onder alle omstandigheden veilig kunnen stellen.

En eerlijk gezegd had ik nooit verwacht dat de toevoer volledig zou worden afgesloten. Het kwam nooit in mij op en het was ook voor mij een schok. U kunt mij als commissaris Energie verwijten dat ik dit had moeten voorzien, maar het was op geen enkel moment te verwachten. Het is een ongekende gebeurtenis die nog nooit eerder is voorgekomen en waarop we in de toekomst voorbereid zullen moeten zijn.

De Voorzitter. – Het debat is gesloten.

De stemming vindt morgen plaats (donderdag 15 januari 2009).

Schriftelijke verklaringen (artikel 142)

Cristian Silviu Buşoi (ALDE), schriftelijk. – (RO) De Europese Unie wordt opnieuw geconfronteerd met een crisis in de aardgasvoorziening. Het is onduidelijk wie hier de schuldige is. Rusland? Oekraïne? Allebei? Ik verzoek de Europese Commissie dringend om informatie te verstrekken waarin wordt aangegeven waardoor deze crisis is ontstaan. De Europese Unie moet haar verantwoordelijkheid nemen en verklaren wie nu eigenlijk schuld heeft.

De crisis heeft, helaas, duidelijk gemaakt dat veel landen in de Europese Unie kwetsbaar zijn voor energiechantage en uiteindelijk het slachtoffer kunnen worden van de misverstanden - die meer van politieke dan van economische aard zijn - tussen de landen van de voormalige Sovjet-Unie. Het is duidelijk dat we haast moeten maken met het creëren van een gemeenschappelijk Europees energiebeleid, dat onder andere op een gemeenschappelijk buitenlands beleid moet zijn gebaseerd. We moeten het proces van diversificatie van de aardgasbronnen en gastransportroutes versnellen. Meer haast maken met het Nabucco-project is werkelijk van cruciaal belang.

Ik denk dat de commissaris voor Energie een verslag moet voorleggen, waarin precies wordt aangegeven welke actie het afgelopen jaar door de Commissie is ondernomen, of liever gezegd, NIET is ondernomen, om het Nabucco-project te ondersteunen.

Sylwester Chruszcz (UEN), schriftelijk. – (PL) In dit debat is al heel wat gezegd over de problemen met de gasvoorziening en over de verhoudingen, de onderlinge verbanden en de afhankelijkheid van de Europese economieën. We moeten onze conclusies uit deze crisis trekken.

We moeten het project Jamal 2 bestuderen, een rationeel project dat beantwoordt aan onze belangen. Het is niet alleen beter dan een leiding naar Duitsland via de Oostzee en dus niet door Polen, maar het versterkt ook onze energiezekerheid. Als de lijn Jamal 2 er komt, zou dit een aanzienlijk grotere doorvoer van gas via Polen naar Europa betekenen. Dat is een veel rendabeler en doeltreffender oplossing dan de Noordse gaspijpleiding en ze zou bovendien een stuk sneller aangelegd kunnen worden.

Ik ben van mening dat onze inspanningen die richting moeten uitgaan om zo de energiezekerheid van alle lidstaten van de EU veilig te stellen.

Corina Crețu (PSE), schriftelijk. – (RO) Door de gascrisis worden twee grote problemen van de Europese Unie duidelijk zichtbaar.

We hebben nog steeds geen gemeenschappelijke strategie op energiegebied omdat de hiervoor benodigde cohesie ontbreekt. Op dit moment zijn elf van de zevenentwintig EU-lidstaten getroffen, doordat de voorzieningen zijn afgesneden. Afhangelijkheid van het Russische gas is echter een gemeenschappelijk probleem van voorzieningszekerheid, gezien het feit dat het energiewapen ieder moment gebruikt kan worden, vooral tegen de voormalige satellietstaten van Rusland. In deze situatie is het de plicht van de EU om voor de nieuwe lidstaten een oplossing te vinden waardoor continue energievoorziening wordt gegarandeerd. Het echte probleem voor Europa is de diversificatie van de gasbronnen en niet de transportroutes tussen Rusland en de EU.

In de tweede plaats laat de gascrisis de zwakte van de verdeelde, aarzelende Europese Unie zien. Een van de opvallende tekortkomingen ligt bij het EU-voorzitterschap. Vooral in tijden van crisis hebben we een stem nodig die namens de EU spreekt. Een meerstemmig koor kan het idee van een verenigd Europa belachelijk maken, om maar te zwijgen van zijn internationale imago en invloed. Daarom moet er een Europees voorzitterschap voor een langere periode worden ingesteld, dat ook onafhankelijk is van politieke structuren van lidstaten.

Daniel Dăianu (ALDE), schriftelijk. – (EN) Opnieuw een waarschuwing.

De huidige gascrisis laat opnieuw zien hoe zwak en ineffectief ons EU-energiebeleid is. Als nationale regeringen in de EU onder grote druk komen te staan, vallen ze primair terug op hun eigen middelen en bronnen. Dat is niet verrassend onder de gegeven omstandigheden, maar het laat wel zien dat er ook in dit opzicht een gebrek aan solidariteit bestaat in de EU. Deze crisis maakt ook duidelijk welke stappen noodzakelijk zijn voor een toekomstig EU-energiebeleid, als men een dergelijk beleid echt wil. Net zoals bij olievoorraden zouden we faciliteiten voor gasopslag moeten ontwikkelen. Er is diversificatie nodig van gasleveranciers, aanvoerroutes en leveringsmechanismen (zoals bij vloeibaar aardgas). De uitvoering van het Nabucco-project zou moeten worden versneld en de EIB zou moeten bijdragen aan de financiering van dit project. Het argument dat er niet genoeg gas beschikbaar zou zijn als er nieuwe transportroutes moeten worden ontwikkeld, is niet steekhoudend. We moeten de ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen versnellen en energie besparen. Ten slotte moeten we energieverbindingen tussen de EU-lidstaten tot stand brengen zodat zij elkaar in geval van nood kunnen helpen.

Dragoș Florin David (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) Mevrouw de Voorzitter, commissaris, dames en heren, de energiesector is een belangrijke economische en geopolitieke factor. Momenteel zijn we voor de helft van de energievoorziening in de EU van import afhankelijk, en voorspeld wordt dat de aardgasvoorziening in 2030 voor 70 procent en de olievoorziening voor 100 procent uit import zal bestaan. Dit zouden voor ons de belangrijkste redenen moeten zijn om heel snel een gemeenschappelijk energiebeleid te ontwikkelen. Dit gemeenschappelijke energiebeleid zou op de volgende drie pijlers opgebouwd moeten zijn: het volledig aan elkaar koppelen van de nationale netwerken op EU-niveau, diversificatie van onze bronnen en actieve maatregelen om energie te besparen.

Al deze maatregelen moeten ook voorkomen dat er energiecrises ontstaan, zoals de huidige crisis met de gasvoorziening uit Rusland door Oekraïne, wat grote problemen veroorzaakt voor de EU-bevolking en haar economie ontwricht. Kun je echt gas stelen van een netwerk, als een portefeuille uit een broekzak? Kun je een voorziening zo maar afsluiten, in een paar minuten, zonder van tevoren de gebruiker te waarschuwen? Ik denk dat we naar oplossingen voor de energiezekerheid van de EU moeten kijken, voordat we een onderzoek doen naar de niet-naleving van internationale verdragen en overeenkomsten en naar het feit dat de leverancier

die het grootste deel van zijn inkomsten uit de gasexport haalt, Europeanen die altijd trouw dit gas betalen, onverschillig en ongeïnteresseerd behandelt.

András Gyürk (PPE-DE), schriftelijk. – (HU) De Europese Unie heeft niet geleerd van de ervaringen tijdens de Russisch-Oekraïense gascrisis in 2006. Besluitvormers reageerden op de sluiting van gaskranen alsof dat helemaal niet te verwachten was. De tot dusver ernstigste onderbreking van de energievoorziening is misschien een laatste *wake-up call* voor de lidstaten: ze moeten stappen ondernemen om hun energieafhankelijkheid te verminderen. Het conflict dat is uitgebroken tussen Rusland en Oekraïne is geen privaatrechtelijk geschil tussen twee partijen, al was het alleen maar omdat honderden miljoenen burgers uit EU-lidstaten erdoor worden getroffen.

Met deze crisis wordt niet alleen het gemeenschappelijke energiebeleid maar ook de solidariteit binnen de Unie op de proef gesteld. De hamvraag is nu of de lidstaten verder kunnen kijken dan het op individuele akkoorden gebaseerde beleid dat ze tot nu toe hebben gevoerd. De hamvraag is of de Europese Unie in staat is unaniem haar stem te laten horen en op te treden in een cruciale zaak.

De passiviteit van de afgelopen dagen is vooral pijnlijk omdat de Europese Commissie de stappen waarmee de afhankelijkheid van Europa kan worden verminderd, goed in kaart had gebracht. We kunnen het alleen maar eens zijn met de bepalingen in het actieplan voor energiezekerheid en solidariteit. Er moeten zo snel mogelijk investeringen worden gedaan voor de aanleg van alternatieve aanvoerroutes en de verbinding van de bestaande netwerken. Subsidies voor energie-efficiënte investeringen moeten worden uitgebreid en de energiedimensie van het buitenlandse beleid van de EU dat nu vorm krijgt, moet worden versterkt.

Ik ben van mening dat de huidige crisis veel minder drastische gevolgen zou hebben gehad als de lidstaten niet pas op het laatste moment wakker waren geschud en ze zich niet alleen verbaal achter een gemeenschappelijk EU-energiebeleid hadden geschaard.

Filip Kaczmarek (PPE-DE), schriftelijk. – (PL) Het ziet ernaar uit dat de huidige crisis in verband met de gasleveringen aan Oekraïne en de Europese Unie een veel grotere betekenis heeft dan de vorige crisissen, die voortvloeiden uit de monopoliepositie van Rusland met betrekking tot de gasbevoorrading van de Europese markt. Deze crisis stelt ons in staat de eigenlijke betekenis te begrijpen van concepten en termen die we vaak gebruiken maar niet altijd vatten. Ik denk hier aan energiezekerheid, Europese solidariteit, een gemeenschappelijk energiebeleid of diversificatie van bevoorrading en methodes om gas en andere brandstoffen tot bij ons te krijgen. Om conclusies te trekken hoeven we zelfs de echte motieven voor het optreden van Rusland niet te kennen. Kennis van de motieven is uiteraard belangrijk om de handelwijze van de verschillende landen en bedrijven ethisch en politiek te beoordelen, maar ongeacht de beweegredenen van de betrokkenen bij de overeenkomst, blijft het een feit dat een deel van de inwoners van de Europese Unie als gevolg van deze situatie blootgesteld werd aan de pijnlijke gevolgen van gastekort. De waarheid is van belang maar vervangt het gas niet. Laten we deze gelegenheid benutten om degelijke antwoorden te zoeken op een paar vragen. Zijn we in staat om uit deze situatie de juiste conclusies te trekken? Kunnen we verder kijken dan de kortzichtige invalshoek van de politieke partijen die momenteel in de oppositie zitten en van de situatie cynisch gebruik maken om ongegronde aanvallen op hun eigen, nationale regeringen te ondernemen? Zal de Nabucco-gasleiding aangelegd worden? Zullen we de omvang van de verplichte brandstofreserves verhogen? Zullen de ideologische tegenstanders van kernenergie hun houding overdenken? Ik hoop van wel.

Janusz Lewandowski (PPE-DE), schriftelijk. – (PL) Mijnheer de Voorzitter, de huidige gascrisis leert ons een duidelijke les. De Europese Unie moet er conclusies uit trekken. Dit is het zoveelste voorval dat de machteloosheid van zevenentwintig landen blootlegt, en hopelijk de laatste! Dat verwachten de inwoners van Europa toch, zelfs in de landen die geen rechtstreeks nadeel ondervinden van de blokkade van gasleveringen en niet in grote mate afhankelijk zijn van de leveringen van Gazprom?

Het solidariteitsmechanisme, dat onduidelijk geschetst werd in de richtlijn van 2004, is in het geheel niet aangepast aan de uitdagingen van vandaag. Er zijn afspraken nodig over een praktisch gemeenschappelijk beleid met betrekking tot energiesolidariteit, -zekerheid en -diversificatie. Het gaat hier niet om slogans. Investerings in infrastructuur zijn noodzakelijk. De anticrisisbeveiliging moet verbeterd worden in de vorm van meer opslagcapaciteit voor gas. Energiesolidariteit vraagt om grensoverschrijdende aansluitingen die de transportnetwerken van de verschillende landen onderling verbinden. Dit is heel goed zichtbaar in Polen, een land dat hoofdzakelijk bevoorrad wordt via gasleidingen uit Rusland die niet door Oekraïne lopen. Daardoor is Polen minder blootgesteld aan de huidige crisis, maar tegelijk ook afgesloten van het transport- en opslagsysteem in West-Europa.

Het is zorgwekkend dat niet alleen Rusland maar ook Oekraïne als gevolg van deze crisis hun geloofwaardigheid verliezen. Dit effect van de gasoorlog is niet minder belangrijk dan de tijdelijke problemen van de afnemers tijdens een strenge winter!

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE), schriftelijk. – (BG) Het is voor ons erg moeilijk om te discussiëren over de gascrisis als de Raad, het Europees Parlement en de Europese Commissie machteloos stonden bij het beëindigen van die crisis. Hoe ontoereikend het debat ook moge zijn, het is wel erg belangrijk. Graag wil ik alle collega's uit de diverse fracties en lidstaten bedanken voor hun steunbetuigingen aan het adres van Bulgarije en de andere landen die hebben geleden onder de crisis.

Toch is dit niet genoeg om gas tevoorschijn te toveren en normale Europese leefomstandigheden te creëren voor onze medeburgers. Als gevolg van deze crisis is Bulgarije van een energiecentrum op de Balkan veranderd in een hoofdkwartier van de gascrisis.

Daarom moet er onmiddellijk actie worden ondernomen. De crisis heeft humanitaire en economische gevolgen en brengt ons land, dat al zo sterk getroffen is door de heersende financiële en economische crisis, verder aan het wankelen. Het Europees Parlement moet een resolutie aannemen met zijn standpunt en met de maatregelen waarmee we de crisis kunnen overwinnen. Dat moet nu meteen gebeuren. En bij die maatregelen mogen kernenergie en het zoeken naar nieuwe aardgasbronnen niet ontbreken. We hebben nood aan een nieuw mechanisme voor ons optreden en aan nieuwe instrumenten.

Als het Europees Parlement nu geen deel uitmaakt van de oplossing van het probleem, gaat het deel uitmaken van het probleem zelf. Dat zal een negatief politiek resultaat opleveren voor de EU.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) De huidige crisis heeft opnieuw duidelijk laten zien dat afhankelijkheid van de Russische energiebronnen het belangrijkste probleem is, samen met het feit dat Rusland van deze situatie gebruikmaakt op een manier die afwijkt van internationale standaardprocedures.

De verklaringen van de voorzitter van de Europese Commissie en de voorzitter van de Raad tijdens de crisis, waarbij werd verwezen naar een verandering in de betrekkingen van de EU met Rusland, moeten in daden worden omgezet.

Het Verdrag van Lissabon moet worden geratificeerd zodat we een gemeenschappelijk energiebeleid kunnen ontwikkelen.

We moeten onmiddellijk beginnen met de aanleg van de Nabucco-gaspijpleiding.

Er moeten beslist energieprojecten worden bevorderd die het Zwarte Zeegebied zichtbaarder maken en er moeten energiebronnen uit het gebied rond de Kaspische Zee worden gebruikt.

De uitbreiding van de Europese Energiegemeenschap naar het oosten en het opnemen van energie als prioritair onderwerp in het nieuwe kader dat door het oostelijke partnerschap is ontstaan, kunnen ook een bijdrage leveren aan het oplossen van de huidige situatie.

Katrin Saks (PSE), schriftelijk - (ET) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad.

Het is jammer dat het Tsjechische voorzitterschap niet kon beginnen zoals gepland, maar zich moest bezighouden met de oplossing van het gasconflict tussen Rusland en Oekraïne, zoals het vorige voorzitterschap moest beginnen met pogingen om de oorlog tussen Rusland en Georgië te beëindigen.

Alles heeft echter ook een positieve kant. Dankzij deze oorlog om de gasvoorziening zijn energiekwesties op de voorgrond getreden en is vooral het besef ontstaan dat een gemeenschappelijk energiebeleid noodzakelijk is.

Dit gemeenschappelijk energiebeleid kan echter alleen in Brussel vorm worden gegeven indien de lidstaten door een gemeenschappelijk belang worden gemotiveerd en geen bilaterale overeenkomsten sluiten over voorwaarden die alleen voor hen gunstig zijn. Wat dit betreft moet het gemeenschappelijk beleid komen uit de hoofdsteden van de lidstaten en niet uit de achterkamertjes in Brussel, zoals men zou verwachten.

Ik hoop dat het voorzitterschap succes heeft met het versterken van dit besef.

Toomas Savi (ALDE), schriftelijk. – (EN) Rusland heeft de gasleveranties stopgezet op een voor de Europese consumenten zeer ongunstig moment. Het is dan ook essentieel dat de gasleveranties per direct worden

hervat. Als de crisis is opgelost, zullen we echter goed moeten kijken naar onze afhankelijkheid van Russisch gas, en er zijn twee aspecten die daarbij in het oog moeten worden gehouden.

Ten eerste moet Rusland garanderen dat het zijn verplichtingen tegenover de EU kan nakomen. Het uitvallen van verouderde techniek en infrastructuur kan een risico vormen voor een stabiele gaslevering aan de EU. Men dient ook te bedenken dat ondanks de ambitieuze plannen ten aanzien van de Nord Stream-gaspijpleiding, er geen zekerheid is dat de aardgasvelden van Rusland voldoende gas kunnen leveren om aan zijn verplichtingen te voldoen.

Ten tweede heeft het Kremlin in de geschiedenis wel vaker economische instrumenten gebruikt als politieke middelen. De Europese Unie mag nooit het slachtoffer worden van een dergelijke politiek gedrag. Ik vind dat de EU zijn energiepakket moet spreiden om afhankelijkheid van één aardgasleverancier te voorkomen.

Daniel Stroj (GUE/NGL). – (CS) Ik geloof dat bij het probleem van de gasvoorziening vanuit Rusland via de Oekraïne naar de EU twee aspecten meetellen. Om te beginnen zijn er heel wat mensen die verontwaardigd roepen: "Hoe durft Rusland dit te doen?". En dan vraag ik me af: "Waarom niet?". De EU is in de eerste plaats een neoliberale onderneming, waarin de markt verwacht wordt elk probleem op te lossen. Waarom zou Rusland dan niet het recht hebben om als onderneming op te treden en betaling te verlangen van hetgeen men dit land verschuldigd is? De gascrisis is niet veroorzaakt door Rusland, maar door Oekraïne, en het is geen politiek, maar nu juist een economisch probleem. Dat moet iedereen nu maar eens begrijpen! Het tweede punt is dat – en ik heb daar al vaker kritische kanttekeningen bij geplaatst – de organen en instellingen van de EU – het Parlement niet uitgezonderd – zich zo vaak bezig houden met irrelevante problemen en zo de aandacht van werkelijk belangrijke onderwerpen afleiden. De legitieme beslissing van Rusland om de gasleveringen te staken was daarvan een goed voorbeeld. De EU heeft Oekraïne allerlei, eigenlijk beschamende concessies gedaan om dit land als een soort "beschermende filter" te laten functioneren. En dat terwijl de EU, in plaats van zich bezig te houden met de volmaakt gevormde komkommer, al veel eerder rekening had moeten houden met de mogelijkheid van een crisis. Wat heeft de EU nu eigenlijk gedaan om de Slowaken en de Bulgaren, de landen die het ergst van deze gascrisis te lijden hebben, te helpen? Heeft de EU deze mensen wel kunnen helpen? Indien niet, dan is er toch iets mis met de integratie.

Kristian Vigenin (PSE), schriftelijk. – (BG) In de gasoorlog tussen Rusland en Oekraïne zijn degenen die het minst schuldig waren het zwaarst getroffen. De huidige situatie toont onomstotelijk aan hoe afhankelijk Europa is, niet alleen van het land van herkomst van haar energiebronnen, maar ook van de doorvoerlanden. De situatie toont ook aan hoe onterecht de kritiek wel was op alternatieve pijpleidingen zoals voorzien in bijvoorbeeld de projecten Nord Stream en South Stream. Helaas toont ze ook aan hoe onmachtig de Europese Unie is om haar zwaarst getroffen lidstaten te helpen en de veiligheid van haar burgers te garanderen.

Het belangrijkste wat we nu moeten doen, is ervoor zorgen dat de gasleveranties worden hervat. Daarnaast moet de EU al haar politieke potentieel benutten om Rusland en Oekraïne zover te brengen dat ze de achttien lidstaten die zij gegijzeld hebben, vrijlaten.

Als tweede maatregel moet steun worden verleend aan de zwaarst getroffen landen. Gezien de economische crisis en de krimpende markten kan een tekort aan gas een fatale klap zijn voor veel ondernemingen in mijn land. Duizenden mensen zullen hun baan verliezen. Wie gaat daarvoor de verantwoordelijkheid dragen?

De derde en belangrijkste maatregel van een plan voor de lange termijn is de aanleg van alternatieve gasleidingen, op de eerste plaats het Nabucco-project, investeringen in verbindingen tussen de gasnetwerken van de lidstaten en de bouw van opslagfaciliteiten om voor grotere reserves te zorgen.

Er is maar één conclusie mogelijk: we hebben behoefte aan één Europees beleid, maar het is jammer dat we dit altijd beseffen na een diepe crisis.

Andrzej Tomasz Zapłowski (UEN), schriftelijk. – (PL) Mijnheer de Voorzitter, de crisis in verband met de gasleveringen aan de EU, Oekraïne en de Balkan moet voornamelijk beschouwd worden als een onderdeel van de strijd om politieke en economische invloed in de voormalige Sovjetrepublieken.

Het land waarom momenteel gevochten wordt, is Oekraïne. Rusland heeft zich gemengd in de verkiezingscampagne in dit land. Op die manier wilde het aan de Oekraïense bevolking tonen dat Oekraïne goedkoop aan gas en aardolie kan geraken als het met Rusland meespeelt.

Het huidige conflict toont ook aan dat geopolitieke invloed voor Rusland belangrijker is dan goede betrekkingen met de EU. Rusland heeft de economische kosten van het afsluiten van de gastoevoer

ingecalculeerd in zijn strategie. Laten we onszelf daarom niet misleiden: dit is pas het begin van het spel om de macht in Oekraïne.

Met de blindheid die de Europese Unie zo eigen is, wil zij zich in het energievraagstuk blijven baseren op de import van gas en aardolie. De bestaande voorraden steenkool en bruinkool (onder andere in Polen) blijven daarbij onbenut. Ik weet niet of dat politieke dwaasheid is, of dat hier misschien gestreefd wordt naar het behoud van de invloed op de energievoorziening van bepaalde landen in de Gemeenschap.

Marian Zlotea (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) De kwestie met betrekking tot het gas dat Oekraïne en de Europese Unie van Rusland afnemen, moet zo snel mogelijk worden opgelost. De Europese Unie heeft een energiezekerheidsbeleid nodig, alsmede diversificatie van haar bronnen en solidariteit in de energiesector om dit soort crises, waarvan haar burgers het slachtoffer worden, te voorkomen.

Meer dan de helft van de EU-lidstaten wordt getroffen door de stopzetting van de gasleverantie door Rusland. In Bulgarije is de gasleverantie aan de industrie gereduceerd of onderbroken, omdat dit land voor 90 procent afhankelijk is van Russisch gas.

Ik steun de houding van zowel het voorzitterschap als de Commissie om op beide partijen druk uit te oefenen en ze ertoe aan te zetten een dialoog aan te gaan en een compromis te vinden. Zonder technische coördinatie tussen beide partijen kan het gas niet geleverd worden. We moeten de dialoog met beide partijen in de toekomst gaande houden om te voorkomen dat we opnieuw in dergelijke situaties belanden.

De Raad en het Parlement stellen door middel van het nu behandelde energiepakket een aantal maatregelen voor, die met zich meebrengen dat er ten behoeve van de consument gebruik wordt gemaakt van meer energieleveranciers. We hopen dat dit pakket in tweede lezing zal worden aangenomen.

Deze crisis moet zo snel mogelijk worden opgelost, omdat zowel de burgers van Europa als de industrie hierdoor wordt getroffen. We hebben een gemeenschappelijk buitenlands beleid in de energiesector nodig.

10. Vragenuur (vragen aan de Raad)

De Voorzitter. – Aan de orde is het vragenuur (B6-0001/2009).

Wij behandelen een reeks vragen aan de Raad.

De Voorzitter. – Vraag nr. 1 van **Milan Horáček** (H-0968/08):

Betreft: Justitie in Rusland

Hoe denkt het voorzitterschap over het rechtsstelsel in Rusland, en met name over het feit dat politici uit de oppositie gevangen worden gezet - zoals Platon Lebedev en Michail Chodorkovski, wier proces en detentieomstandigheden zelfs in strijd zijn met de Russische wet -, en hoe zwaar zullen deze wantoestanden wegen in de onderhandelingen over het partnerschaps- en associatieovereenkomst met Rusland?

Vraag nr. 2 van **Bernd Posselt** (H-0999/08):

Betreft: Justitie in Rusland

Een van de belangrijkste hinderpalen voor politieke en economische betrekkingen zonder spanningen met Rusland en ook voor een nieuwe partnerschapsovereenkomst zijn de ernstige feiten van het Russische justitiële apparaat. Wat doet de Raad om op de correctie aan te dringen van politieke vonnissen – zoals tegen de Yukos-gevangenen Chodorkovsky, Lebedev en Bachmina -, om aan te dringen op de eveneens onwettige voltrekking van deze vonnissen, en om steun te geven aan de opbouw van een justitieel apparaat dat onafhankelijk is van autoritaire politieke structuren?

Vraag nr. 3 van **Tunne Kelam** (H-1008/08):

Betreft: Rechtsstaat en het rechtsstelsel in Rusland

Als een op waarden gebaseerde gemeenschap dient de EU gerechtigheid en de eerbiediging van de mensenrechten tot de hoekstenen in haar betrekkingen met derde landen te maken. Het juridische apparaat in Rusland wordt gepolitiseerd en openlijk als instrument in de handen van de machthebbers in het Kremlin gebruikt en in verband daarmee moeten wetteloosheid en corruptie voor de EU bovenaan de prioriteitenlijst staan wanneer getracht wordt in de toekomst betrekkingen met dit land te onderhouden.

Tegen de achtergrond van de meest recente, zeer spectaculaire zaken-Khodorkovsky, Lebedev en Bachmina wil ik de Raad vragen hoe hij tegenover Rusland reageert wanneer zich dergelijke gevallen van onwettige en corrupte rechterlijk uitspraken voordoen? Hoe zal de Raad deze kwestie in de betrekkingen tussen de EU en Rusland aanpakken en welke maatregelen zal hij nemen om Rusland te dwingen veranderingen in zijn juridische apparaat aan te brengen?

Alexandr Vondra, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (EN) Ik weet dat mijn vriend Milan Horáček de mensenrechtensituatie in Rusland al geruime tijd observeert en ik wil hem daarvoor bedanken. Dat is immers precies wat deze instelling, deze organisatie zou moeten doen.

Wat zijn vraag over deze specifieke kwestie betreft, zou ik hem willen verzekeren dat de Raad de bezorgdheid over de ontwikkelingen op het gebied van de rechtsstaat en democratie in Rusland volledig deelt.

De Raad is van mening dat ons partnerschap met Rusland gebaseerd moet zijn op de eerbiediging van het internationaal recht, de democratische principes en de mensenrechten. Daarom zal de Raad er bij Rusland op blijven aandringen dat het volledig voldoet aan zijn verplichtingen als lid van de Raad van Europa en natuurlijk de OVSE, alsmede in het kader van de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst met de EU.

De door u en uw collega's genoemde vraagstukken geven aanleiding tot grote bezorgdheid en de Raad zal de ontwikkelingen nauwlettend blijven volgen.

De Raad uit zijn bezorgdheid tegenover Rusland regelmatig als onderdeel van de politieke dialoog en in het bijzonder tijdens het halfjaarlijkse mensenrechtenoverleg, dat in maart 2005 is ingevoerd.

Het optreden van Rusland op deze en andere gebieden zal in ogenschouw worden genomen in de onderhandelingen over een nieuwe overeenkomst met Rusland – die van groot belang is – evenals in andere aspecten van de betrekkingen tussen de EU en Rusland.

Zoals staat in het vorig jaar door de Raad goedgekeurd onderhandelingsmandaat, is een van de prioriteiten van de EU dat er duidelijke bepalingen over mensenrechten worden opgenomen in de nieuwe partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst waarover nu wordt onderhandeld.

Het door sommigen genoemd strategisch partnerschap met Rusland moet worden gebaseerd op gezamenlijke waarden; anders zou het zinloos zijn. De EU heeft de nieuwe overeenkomst nodig, maar dat geldt evenzeer voor Rusland. Het is cruciaal dat de onderhandelingen en de tekst van de overeenkomst de waarden weerspiegelen die wij hoog houden, zoals de rechtsstaat. Persoonlijk kan ik beloven en wil ik benadrukken dat de eenheid van de EU absoluut van doorslaggevend belang is om hier resultaten te boeken.

Milan Horáček (Verts/ALE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, ik heb er moeite mee dat we vroeger van de Raad als antwoord telkens weer te horen hebben gekregen dat de relatie met Rusland prioriteit geniet, maar dat er juist in de concrete gevallen van de heren Chodorkovsky en Lebedew en van mevrouw Bachmina geen enkele vooruitgang kan worden vastgesteld.

Bernd Posselt (PPE-DE). – (DE) Mijnheer de minister, u heeft veel ervaring in de strijd voor de mensenrechten, en ik weet dat te waarderen. Ik heb ook veel respect voor de Tsjechische creativiteit. Daarom zou ik de volgende vragen willen stellen. Kunt u ons helpen om nieuwe wegen te vinden om na jaren van praten een oplossing te vinden voor de kwestie van de Yukos-gevangenen, en dus wat meer initiatieven te nemen? En hoe kunnen we heel concreet in de onderhandelingen met Rusland wat sterker dan tot nu toe de nadruk leggen op de kwestie van de mensenrechten?

Tunne Kelam (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de minister, dank u voor uw antwoorden. Bent u het ermee eens dat als de Raad dit probleem op een krachtige en overtuigende wijze bij Rusland had aangekaart, om te laten zien dat de EU dergelijke schandalige schendingen van het recht serieus neemt, het ook beter gesteld zou zijn met de huidige economische betrekkingen?

Vindt u ook niet dat, tenzij de zaken Khodorkovsky en Lebedev op rechtvaardige en transparante wijze worden opgelost, de EU niet mag verwachten dat Rusland zijn economische verplichtingen zal nakomen?

Alexandr Vondra, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (EN) Ik denk dat u, met het huidige Tsjechische voorzitterschap, niet kunt verwachten dat wij zullen zwijgen. Ik heb tijdens het overleg over de energiezekerheid niet gezwegen en ook niet in het verleden toen we spraken over de zaak Khodorkovsky en andere zaken.

U weet waarschijnlijk wel dat er in februari een trojka-ontmoeting zal plaatsvinden waar het voorzitterschap zal worden vertegenwoordigd door minister van Buitenlandse Zaken Karel Schwarzenberg. Wij zullen in de door u genoemde zaken zeker overwegen stappen te zetten, maar of dat resultaten zal opleveren, hangt geheel van Rusland af. We kunnen enkel een omgeving creëren waarin wij de druk op de ketel kunnen houden, maar Rusland moet beslissen hoe het reageert.

Daniel Hannan (NI). - (EN) Ik wil de minister in het Parlement en Tsjechië als voorzitterschap welkom heten. Ik zou willen dat elk lid van het Parlement hetzelfde zou kunnen zeggen. Ik moet zeggen dat ik geschokt was over de teneur van sommige vragen die vandaag aan de Tsjechische premier zijn gesteld. Een van onze collega's, de heer De Rossa van de Ierse Republiek, verzocht hem om zijn opmerking dat het Verdrag van Lissabon mogelijk niet zo geweldig is als de heer De Rossa denkt, terug te nemen. Afgezien van al het andere is dat toch op zijn minst beledigend voor de meerderheid van de heer De Rossa's eigen achterban...

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken)

De Voorzitter. – Vraag nr. 4 van **Marian Harkin** (H-0969/08):

Betreft: Liberalisering van de wereldhandel

De Tsjechische Republiek laat op de website van het Tsjechische voorzitterschap weten dat liberalisering van de wereldhandel een van de prioriteiten van het voorzitterschap is. Kan het voorzitterschap toelichten hoe de ambities in dit opzicht luiden en welke stappen het met name voorstelt met betrekking tot de continuïteit van de voedselvoorziening in de EU?

Alexandr Vondra, *fungerend voorzitter van de Raad.* - (EN) Ik wil u bedanken voor deze vraag omdat ik uit een land kom dat een groot voorstander is van vrije handel. Vrije handel is het fundament van onze economie – circa 80 procent van ons BBP komt op de een of andere wijze voort uit activiteiten in verband met deze handel. Het is voor ons voorzitterschap dan ook van groot belang dat de Unie zich tijdens de Doha-ontwikkelingsronde in het kader van de WTO volledig inzet voor de totstandkoming van een evenwichtige, ambitieuze en alomvattende overeenkomst. Hier zullen wij hard aan werken.

In antwoord op de vraag over de ambities van mijn voorzitterschap ten aanzien van de liberalisering van de wereldhandel, kan ik zeggen dat het voorzitterschap zijn hoofdprioriteit op dit punt duidelijk heeft vastgelegd in het kader van het 18-maandenprogramma van de Raad dat het Franse, Tsjechische en Zweedse voorzitterschap met elkaar hebben afgesproken, evenals in het desbetreffende werkprogramma dat afgelopen week is gepubliceerd en ook hier vandaag tot op zekere hoogte is toegelicht door de premier.

Volgens dit programma blijft het handelsbeleid een uitermate belangrijk instrument om in te spelen op de uitdagingen en kansen van de globalisering en te zorgen voor economische groei, werkgelegenheid en welvaart voor alle burgers in Europa. Er zal permanent worden gewerkt aan de bevordering van een open, marktgericht en op regels gebaseerd wereldhandelsstelsel dat iedereen ten goede komt.

Het handelsbeleid zou ook moeten bijdragen aan de milieu- en klimaatdoelstelling van de Unie, met name door de uitbreiding van de handel in milieugoederen en -diensten te stimuleren. De Unie blijft zich inzetten voor de totstandkoming van een evenwichtige, ambitieuze en alomvattende overeenkomst tijdens de Doha-ronde in het kader van de WTO.

Mijn land heeft bovendien drie prioriteiten vastgesteld voor het voorzitterschap van de Raad. Een van deze prioriteiten betreft de Europese Unie in de wereld. In dit verband zal mijn land het belang onderstrepen van het handelsbeleid als middel om het extern concurrentievermogen, de economische groei en de werkgelegenheid te bevorderen, overeenkomstig de nieuwe EU-strategie voor handelsbeleid getiteld "Europa als wereldspeler", en de herziene strategie voor groei en werkgelegenheid.

Naast de werkzaamheden in het kader van het multilaterale systeem zal Tsjechië ook de Commissie bijstaan in haar inspanningen om handelsovereenkomsten te sluiten met veelbelovende partners of regio's – zoals Korea, India, ASEAN, Mercosur, de landen van de Andesgemeenschap, Midden-Amerika en mogelijk ook China – en om vrijhandelsovereenkomsten te sluiten met landen van het EU-nabuurchap, zoals Oekraïne, of om onderhandelingen over dergelijke overeenkomsten op te starten zodra aan de randvoorwaarden wordt voldaan, zoals in het geval van Rusland.

Het voorzitterschap zal zijn programma op het gebied van de handel op 20 januari 2009 in de Commissie internationale handel presenteren.

Met betrekking tot de voedselzekerheid in de EU is het voorzitterschap van mening dat protectionisme niet bevorderlijk is voor het veiligstellen van de voedselvoorziening in Europa of wereldwijd. Daarom steunt het voorzitterschap de liberalisering van de wereldhandel in het kader van de ontwikkelingsagenda van Doha (DDA) en de besprekingen over de GLB-hervorming met het oog op de verbetering van de concurrentiepositie van de Europese landbouw. Dat betekent dat de uitvoerrestituties moeten worden afgeschaft.

Met dergelijke elementen, zoals een transparante liberalisering van de wereldhandel en een concurrerende landbouw, kan ook de voedselzekerheid worden verbeterd. De voedselzekerheid in de EU heeft veel te maken met de internationale handel in voedingsmiddelen, die niet alleen ervoor zorgt dat deze tegen concurrerende prijzen worden aangeboden maar ook dat de lidstaten waarin de voedingsmiddelen op de meest effectieve wijze kunnen worden geproduceerd, de juiste stimulansen ontvangen.

De voedselzekerheid is tegenwoordig niet meer louter afhankelijk van lokale voedselproductie, maar veeleer van het vermogen van een land om de invoer van voedsel te financieren middels de uitvoer van andere goederen. In dit opzicht zal een open, multilateraal handelstelsel een stabiele en zekere voedselvoorziening beter kunnen waarborgen.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - (EN) Ik wil de Raad bedanken voor het uitvoerige antwoord, dat ik weliswaar nader moet bestuderen maar ik denk toch niet dat we het eens zullen worden. Ik zou u willen wijzen op het door het Parlement aangenomen verslag over mondiale voedselzekerheid, waarvan ik rapporteur was. In dit verslag wordt duidelijk gesteld dat de markt niet voor voedselzekerheid zal zorgen en dat de markt boeren zeker niet de stabiele inkomens zal verschaffen die zij nodig hebben. Kunt u daarom aangeven of naar uw mening in de landbouw vrije handel moet worden nagestreefd en of u dit als prioriteit hebt gesteld voor uw voorzitterschap?

Alexandr Vondra, fungerend voorzitter van de Raad. - (EN) Ik kan u daarop een kort antwoord geven: ja! Vrije handel in de landbouw betekent dat geen honger meer in de wereld.

Bernd Posselt (PPE-DE). - (DE) Mijnheer de minister, er wordt telkens weer gezegd dat het landbouwbeleid er alleen voor de drie procent is die boer is. Honderd procent is echter eter. Ik ben bijvoorbeeld een tamelijk goede eter, en ik wil in alle duidelijkheid zeggen dat de continuïteit van de voedselvoorziening volgens mij van existentieel belang is. We hebben nu al problemen met de afhankelijkheid van derden voor de levering van energie. Ik ben dus wel voor vrije wereldhandel, maar we moeten ons ook kunnen voeden met producten van eigen bodem. Daarom moeten we onze agrarische structuren handhaven. Dat kunnen we niet helemaal aan de markt overlaten.

Syed Kamall (PPE-DE). - (EN) Allereerst wil ik, net als mijn collega de heer Hannan voor mij, het Tsjechische voorzitterschap welkom heten – het zal een interessant contrast vormen met het vorige voorzitterschap van de EU – en nogmaals mijn excuses aanbieden voor het onbetamelijke gedrag van een aantal van mijn collega's in het Parlement.

Het is op zichzelf goed dat we het WTO-overleg snel op gang willen brengen, maar er zijn verkiezingen geweest in India en de Verenigde Staten en er komen Europese verkiezingen aan. Hoe kunnen we met al deze verkiezingen en machtswisselingen het WTO-overleg echt op gang brengen?

Alexandr Vondra, fungerend voorzitter van de Raad. - (EN) Wat de GLB-hervorming betreft behoorden wij tot degenen die druk hebben uitgeoefend op de Commissie opdat zij met haar nieuwe voorstellen voor de hervorming van de begroting – het witboek – op de proppen zou komen. Ik heb zelfs getracht om samen met mijn Zweedse collega iets op touw te zetten, aangezien 2009 het jaar is van het Tsjechisch en het Zweeds voorzitterschap en onze ideeën aardig overeenkomen. Het is echter niet aan ons om wetgevingsvoorstellen in te dienen.

Tegen mijn vriend Bernd Posselt wil ik het volgende zeggen: wij hebben een vergelijkbare culturele achtergrond, maar zoals u ook weet, zijn wij beide een levend voorbeeld van het feit dat er geen honger is in Europa, dankzij het simpele feit dat de handel in landbouwproducten de afgelopen decennia is gegroeid. Ik weet daarnaast dat we een aantal speciale producten op de markt moeten behouden, zoals Beiers of Tsjechisch bier, maar over het algemeen denk ik nogmaals dat vrije handel bevorderlijk is voor de welvaart in Europa en in de rest van de wereld.

(EN) Deze vraag betreft het GLB. De Raad herinnert eraan dat in de context van het op 20 november jongstleden gesloten politiek akkoord over de "health check" van het GLB en van de gezamenlijke verklaring van Raad en Commissie, de Raad en de Commissie hadden afgesproken in het kader van de op 23 september

gestarte besprekingen in Annecy, Frankrijk, over de toekomst van het GLB na 2013, en onverminderd de nieuwe financiële vooruitzichten voor die periode, zorgvuldig onderzoek te zullen doen naar de mogelijkheden voor de ontwikkeling van rechtstreekse betalingen in de Gemeenschap en de aanpak van de verschillende niveaus van rechtstreekse betalingen tussen de lidstaten.

Ik kan u meedelen dat het Tsjechische voorzitterschap hierover een discussie wil voeren tijdens de informele bijeenkomst van ministers van Landbouw, die in mei in het Tsjechische Brno zal plaatsvinden. Mijn collega in de regering, de heer Petr Gandalovič, kijkt reikhalzend uit naar de opening van dit debat.

Het doel is om een debat te voeren over de toekomst van het GLB en na te gaan welke landbouwbeleidsinstrumenten met name op het gebied van de rechtstreekse betalingen kunnen worden ingezet om een niet-discriminerend en effectief gebruik mogelijk te maken van de financiële middelen van de Europese belastingbetaler voor het GLB. In het debat zal verder worden gesproken over de versterking van de concurrentiepositie van de Europese landbouwers, de verbetering van de positie van de landbouw- en voedingsmiddelenindustrie in een gemondialiseerde en open wereldmarkt, de verbetering van de kwaliteit van landbouwproducten en de voorziening van niet-verhandelbare landbouweffecten, en de bevordering van een duurzame plattelandontwikkeling.

De uitkomst van deze dialoog zou de weg moeten banen voor, wat ik wil ik benadrukken, het gemoderniseerde GLB met gelijke voorwaarden voor alle lidstaten.

De Voorzitter. – Vraag nr. 5 van **Seán Ó Neachtain** (H-0971/08):

Betreft: Gemeenschappelijk landbouwbeleid 2013-2020

Een van de prioriteiten onder het Tsjechisch voorzitterschap is het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Welke maatregelen denkt Tsjechië als voorzitter te nemen om een vergelijk over het toekomstig gemeenschappelijk landbouwbeleid te vinden?

Seán Ó Neachtain (UEN). – (GA) Mevrouw de Voorzitter, ik dank de fungerend voorzitter voor zijn antwoord. Ik zou hem een vraag willen stellen over de plannen van het Tsjechische voorzitterschap voor steunverlening aan kansarme regio's. Naar ik begrijp is er meer hulp nodig, en wel zeer dringend, voor achtergebleven gebieden in het kader van het Europese gemeenschappelijke landbouwbeleid. Ik zou graag willen weten wat het voorzitterschap daaraan denkt te gaan doen.

Alexandr Vondra, fungerend voorzitter van de Raad. – (EN) Het probleem van de benadeelde gebieden in Europa is een van de centrale problemen die telkens weer worden besproken in verband met het GLB. Ik denk dat wij het er allemaal, of bijna allemaal, over eens zijn dat we over moeten stappen van rechtstreekse steun naar steun voor de ontwikkeling van plattlandsgebieden, als er sprake moet zijn van een zekere herverdeling, en niet door moeten gaan met protectionistische maatregelen.

Dit zijn dus de mogelijkheden en middelen, en we werken zeker nauw samen met commissaris Fischer Boel. Ik ben geen expert op het gebied van landbouw, maar ik ga ervan uit dat u zeker in de gelegenheid zult worden gesteld om dit nader te bespreken met onze minister van Landbouw.

Avril Doyle (PPE-DE). – (EN) Ik wil het Tsjechische voorzitterschap graag alle succes toewensen voor de komende ambtstermijn. Ik wil de minister verzoeken in te gaan op de ervaringen die de Tsjechische landbouwers met de Tsjechische voedingsmiddelenindustrie tot nu toe hebben opgedaan met het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Zijn zij tevreden en zijn er duidelijke verbeteringen geweest in hun ondernemingen? Hoe zien zij – en hoe ziet u, het Tsjechische volk – het gemeenschappelijk landbouwbeleid zoals dit toegepast wordt in Tsjechië?

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) De economische crisis leidt helaas tot banenverlies. De koopkracht daalt. Een goede levenskwaliteit veronderstelt echter ook gezond voedsel.

Roemenië heeft een zeer groot aantal landbouwers, maar hun bedrijven zijn in de regel klein. Ik zou u willen vragen welke steun u in gedachten hebt voor kleine landbouwproducenten, met name in de nieuwe lidstaten.

Alexandr Vondra, fungerend voorzitter van de Raad. – (EN) In de nieuwe lidstaten is de situatie niet overal dezelfde. Er zijn in mijn land bijvoorbeeld niet zo veel kleine boerderijen als in sommige andere Europese landen. Wij hebben een zeer concurrerende landbouwsector met grote boerderijen, maar in buurlanden, zoals Polen, is de situatie weer anders.

Wat betreft de vraag van mevrouw Doyle over hoe het gaat: welnu, enerzijds zijn er boeren in mijn kieskring in Noord-Bohemen die het beter doen omdat zij meer geld krijgen. We hebben nu bijvoorbeeld landbouwers die een Hugo Boss-stropdas dragen. Dat kwam vijf tot tien jaar geleden nog niet voor. Anderzijds is er ook een gevoel van onrechtvaardigheid vanwege het verschil in betalingen tussen de oude en de nieuwe lidstaten. Het is een kwestie van fundamentele rechtvaardigheid binnen het systeem en die zou moeten worden bijgesteld.

Tegelijkertijd vinden we dat hervorming van het GLB noodzakelijk is. Dat is de enige manier om Europa concurrerend te houden. We worden dus geconfronteerd met een complex probleem. Ik ben geen expert die hier uitvoerig op in kan gaan, maar ik denk dat we ten minste over de hoofdlijnen overeenstemming moeten kunnen bereiken.

De Voorzitter. – En de vraag van mevrouw Țicău?

Neemt u me niet kwalijk, mijnheer de minister, ik wist niet zeker of u op beide vragen had geantwoord.

Alexandr Vondra, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (EN) Ik heb geprobeerd op beide vragen een antwoord te geven.

De Voorzitter. – Het vragenuur is gesloten.

De vragen die wegens tijdgebrek niet zijn beantwoord, zullen schriftelijk worden beantwoord (zie bijlage).

(De vergadering wordt om 20.00 uur onderbroken en om 21.00 uur hervat)

VOORZITTER: MAREK SIWIEC

Ondervoorzitter

11. Samenstelling commissies en delegaties: zie notulen

12. Situatie in de Hoorn van Afrika (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is het standpunt van de Raad en de Commissie over de situatie in de Hoorn of Afrika.

Alexandr Vondra, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, op dit late uur wil ik enkele woorden wijden aan de positie van de Raad ten aanzien van de Hoorn van Afrika.

De Hoorn van Afrika is natuurlijk een regio die met vele problemen wordt geconfronteerd en waaraan wij meer aandacht zouden moeten besteden, aangezien het gebied van groot belang is voor de EU. De EU volgt de ontwikkelingen in deze regio op de voet en wil zich nog intensiever bezig gaan houden met de landen in de Hoorn van Afrika.

Ik weet dat het Parlement de ontwikkelingen ook volgt. Het bezoek dat uw delegatie afgelopen jaar bracht aan Eritrea en Ethiopië evenals Djibouti was belangrijk. Ik heb ook nota genomen van de ontwerpresolutie over de Hoorn van Afrika, die deels in het kader van dit bezoek is opgesteld. De ontwerpresolutie liet duidelijk aan de regio en de Europeanen zien dat er binnen de EU een groeiende betrokkenheid bij de Hoorn van Afrika bestaat. Namens de Raad verwelkom ik de betrokkenheid van het Parlement bij onze inspanningen om iets te doen aan de problemen in de Hoorn van Afrika.

Er zijn verscheidene oorzaken voor de spanningen in de Hoorn van Afrika, die ik zo dadelijk in detail zal bespreken. Echter, naar het oordeel van de Raad kunnen veel van deze spanningen op verschillende plaatsen binnen de regio niet los van elkaar gezien worden. Daarom probeert de Raad met name te kijken naar de regionale verbanden tussen de aanhoudende conflicten. Op welke manier houden deze conflicten onderling verband?

Ten eerste is er een conflict tussen Ethiopië en Eritrea, dat beschouwd kan worden als een van de belangrijkste oorzaken van instabiliteit in de totale regio. Dit uit zich op de volgende manieren: de steun voor onderling strijdende, oorlogvoerende groeperingen in Somalië; pogingen om andere landen te destabiliseren, waarbij ik met name Ogaden, Oromo in Somalië wil noemen; de steun voor het herstel van het vredesproces in Sudan; het feit dat Eritrea zijn lidmaatschap van de Intergouvernementele Ontwikkelingsautoriteit (IGAD) heeft opgeschort.

Last but not least heeft het conflict in Somalië een van de ernstigste humanitaire rampen veroorzaakt waar we in de wereld van vandaag mee geconfronteerd worden. De toenemende piraterij langs de kust van Somalië is een ander ernstig gevolg van dit conflict.

Een ander ernstig probleem is de strijd om natuurlijke hulpbronnen zoals water en mineralen in de Hoorn van Afrika. Dit fenomeen draagt bij aan conflicten over vee in gebieden die worden bewoond door verschillende culturele en etnische groepen. Het draagt ook bij tot voedselonzekerheid en onzekerheid in het algemeen, waardoor conflicten en migratie toenemen.

Verder zijn er ernstige gedeelde problemen binnen de regio. Ik zal er een aantal noemen. Zoals gezegd zijn er de grensconflicten: de conflicten tussen Ethiopië en Eritrea, Sudan en Ethiopië en Djibouti en Eritrea, die we kunnen beschouwen als oorzaken van instabiliteit in de regio. Ik wil benadrukken dat verbeterde regionale samenwerking zou bijdragen tot vermindering van de spanningen in de buurt van landsgrenzen.

Daarnaast is ook natuurlijk ook de voedselzekerheid een enorm gedeeld probleem in deze regio. Terugkerende droogteperioden en overstromingen hebben een desastreus effect op de bevolking. Ook hier zou regionale samenwerking de effecten van deze natuurrampen kunnen verlichten.

Zoals u weet, menen sommigen dat dit probleem ten grondslag ligt aan de conflicten in Darfur, Somalië en vele andere gebieden in de Hoorn van Afrika. Ik ben er niet zeker van dat dit een volledige verklaring biedt, maar ik denk wel dat dit probleem op een eerlijke en transparante manier in ieder van deze landen en binnen de regionale context moet worden opgelost.

De piraterij beperkte zich in eerste instantie beperkt tot een klein deel van de Somalische kust. De piraten gebruikten het voorwendsel dat zij een visbelasting binnen Somalische wateren wilden heffen. Zoals u ongetwijfeld weet, hebben deze activiteiten zich aanzienlijk uitgebreid en wordt de toelevering van humanitaire hulp aan Somalië bedreigd, alsmede de maritieme veiligheid in de Golf van Aden en in een nog groter gebied, waarbij ook schepen die langs de kust van Kenia en Tanzania varen gevaar lopen.

Daarnaast zijn er nog verscheidene andere gedeelde problemen die een ernstig effect hebben op Europa en de landen van de Hoorn van Afrika, zoals terrorisme en migratie.

Welke maatregelen treft de Europese Unie ten aanzien van deze problemen? Op welke manier houden wij ons hiermee bezig of zijn wij hierbij betrokken? Het belangrijkste politieke instrument waarover de Raad beschikt en dat ik hier vandaag mag presenteren, is een politieke dialoog, niet alleen met de individuele landen, maar ook met de betrokken partijen in de regio, zoals de Afrikaanse Unie, de Intergouvernementele Ontwikkelingsautoriteit, de Arabische Liga, alsmede de Verenigde Staten en China als belangrijke landen.

Politieke dialoog vormt een wederzijdse afspraak in de Overeenkomst van Cotonou tussen de EU en elk van de landen in die specifieke regio. De dialoog wordt in principe gevoerd via de hoofden van de EU-missies in de betreffende landen. Het is een zeer belangrijk instrument voor de Raad, aangezien het ons direct in contact brengt met de autoriteiten van deze landen. Het biedt een mogelijkheid om hun standpunten te horen, maar ook om onze visies te verduidelijken en kwesties aan de orde te stellen waarover wij ons zorgen maken, waarbij het met name gaat om zaken op het vlak van goed bestuur en mensenrechten. Dat zijn de hoofdzaken.

In aanvulling hierop kan de Raad beschikken over de instrumenten van het Europese veiligheids- en defensiebeleid (EVDB). Sinds september 2008 heeft de Raad dit instrument ingezet in de strijd tegen piraterij langs de Somalische kust, in eerste instantie via de in Brussel gevestigde coördinatiecel EU NAVCO en sinds december 2008 via de maritieme operatie EU NAVFOR Atalanta.

Tot slot onderneemt de EU actie aan de hand van de financiële instrumenten van de Europese Commissie zoals de Vredesfaciliteit voor Afrika en het stabiliteitsinstrument. Ik laat het aan commissaris Ferrero-Waldner over om hier verder op in te gaan, aangezien dit tot de verantwoordelijkheid van de Commissie behoort.

Natuurlijk zoekt de Raad, in samenwerking met de Europese Commissie, steeds naar manieren om de doeltreffendheid en zichtbaarheid van EU-maatregelen te verbeteren. Ik kijk uit naar uw voorstellen en aanbevelingen over dit specifieke onderwerp.

Benita Ferrero-Waldner, lid van de Commissie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, de Commissie heeft er in de afgelopen jaren al vaker op aangedrongen dat de Europese Unie meer aandacht moet schenken aan de situatie in de Hoorn van Afrika. In het debat van vandaag vervang ik mijn collega Louis Michel, die helaas niet aanwezig kan zijn. Dit onderwerp interesseert mij bijzonder, zowel vanwege het onderwerp op zich als

vanwege het directe belang van Europa, zoals bijvoorbeeld blijkt uit de noodzaak om onze marinetroepen te mobiliseren in de strijd tegen piraterij, om maar een recent voorbeeld te noemen.

De Commissie is daarom zeer ingenomen met het initiatief van de parlementaire delegatie die de regio heeft bezocht, en met het resulterende verslag en de bijbehorende ontwerpresolutie, die wij in principe steunen.

De binnenlandse situatie in elk van de landen in de Hoorn van Afrika kan niet worden begrepen buiten de context van de dynamiek binnen de regio zelf. We moeten doorgaan met het stimuleren van een mondiale benadering, gebaseerd op economische ontwikkeling, goed bestuur en veiligheid, in ons streven naar verbetering van de stabiliteit in de regio, meer respect voor de kernpunten van de Overeenkomst van Cotonou en vooruitgang in de strijd tegen armoede.

Ik zou eerst de situatie per land willen bespreken, voordat ik afsluit met enkele opmerkingen over de regionale strategie voor de Hoorn van Afrika.

Ten eerste wil ik het over Ethiopië/Eritrea hebben. Ethiopië bezet een strategische economische en politieke positie binnen de regio. De Commissie blijft Ethiopië steunen in zijn pogingen de armoede te verlichten en op dit gebied is belangrijke vooruitgang geboekt.

De binnenlandse situatie in het land heeft te lijden onder een gebrek aan regionale veiligheid en spanningen tussen gemeenschappen, met name in Ogaden, waar nog steeds slechts een beperkte toegang tot de bevolking mogelijk is. De Commissie zal ook de mensenrechtensituatie en het democratiseringsproces blijven bewaken. Gezien de omstandigheden rond de algemene verkiezingen van 2005 zal de Commissie de voorbereiding en uitvoering van de verkiezingen van 2010 op de voet volgen, met name in het kader van de onlangs goedgekeurde wetgeving betreffende ngo's en gezien het feit dat de oppositieleider, mevrouw Birtukan Medeksa, opnieuw is gearresteerd.

De binnenlandse situatie in Eritrea wordt gedeeltelijk bepaald door de impasse in het grensconflict met Ethiopië. De Commissie blijft ernstig bezorgd over de schendingen van mensenrechten en de kwetsbare sociale en economische situatie. Naar ons oordeel valt er veel te zeggen voor de voortzetting van een samenwerkingsprogramma dat ten doel heeft de levensomstandigheden van de bevolking te verbeteren. De politieke dialoog die in 2008 van start is gegaan biedt een goed platform voor duurzame samenwerking met de Eritrese autoriteiten. Voor alle duidelijkheid merk ik hierbij op dat we verwachten dat dit proces een aantal positieve en tastbare resultaten in Eritrea zal opleveren.

Zoals aangegeven in uw ontwerpresolutie zal de virtuele demarcatie van de grens tussen Ethiopië en Eritrea, waartoe de grenscommissie heeft besloten, pas tot een volledige oplossing van het probleem kunnen leiden als deze maatregel gepaard gaat door een dialoog die is gericht op het normaliseren van de betrekkingen tussen de twee landen.

Het recente conflict tussen Eritrea en Djibouti moet in een bredere regionale context worden gezien en als een probleem waarvoor een mondiale oplossing moet worden gezocht via de betrokken partijen op lokaal en regionaal niveau. We zullen dergelijke processen blijven volgen.

Nu Ethiopische troepen zich terugtrekken uit Somalië, is de medewerking van zowel Ethiopië als Eritrea essentieel voor het slagen van het Somalische vredesproces.

Wat betreft de situatie in Sudan onderschrijf ik de analyse van het Parlement volledig. Het jaar 2009 is inderdaad van doorslaggevend belang voor de toekomst van dit land. Het aanhoudende geweld en de moeilijkheden bij de voltooiing van het Algemeen Vredesakkoord (CPA) tussen het noorden en het zuiden hebben een potentieel destabiliserend effect op het land en zijn van invloed op de gehele regio. Daarom moeten we een stevige dialoog voeren met de autoriteiten in Khartoum en sterke druk uitoefenen om hun volledige medewerking te verkrijgen, zowel in het kader van het CPA als met betrekking tot Darfur en hun processen. Deze autoriteiten, evenals andere betrokken partijen in Sudan, weten maar al te goed waar hun verantwoordelijkheden liggen en wat hen te doen staat.

In Darfur moet een einde worden gemaakt aan militaire operaties en geweld en het politieke proces moet volledig worden hervat. De inzet van de hybride AU/VN-missie (UNAMID) moet binnen de afgesproken periode plaatsvinden. De Sudanese autoriteiten moeten hun verplichtingen nakomen wat betreft het faciliteren van humanitaire hulp en activiteiten op het gebied van de mensenrechten. Voor het CPA is het van cruciaal belang dat de regering in Khartoum en de regering van zuidelijk Sudan hun geschillen oplossen over wezenlijke onderwerpen als het delen van olieopbrengsten, de afbakening van grenzen en wetgeving aangaande

veiligheids- en politieke kwesties. Als deze geschillen niet worden opgelost, zouden de geplande verkiezingen van 2009 kunnen uitlopen op een scenario van opnieuw oplopende conflicten en geweld.

Het vredesproces in Somalië bevindt zich in een kritieke fase. Het aftreden van president Yusuf en de terugtrekking van het Ethiopische leger markeren een nieuwe periode van onzekerheid en dreiging, maar ze bieden ook een kans om een breed gedragen politiek proces te lanceren. Op het politiek vlak gaat de Europese Unie verder met het ondersteunen van het vredesproces in Djibouti, dat zou moeten leiden tot meer draagvlak via de verkiezing van een nieuwe president en de formatie van een regering van nationale eenheid met een uitgebreid parlement. Er bestaat geen plan B voor het Djibouti-proces. Het akkoord zal weinig kans van slagen hebben zonder internationale en regionale steun voor de bevordering van gunstige omstandigheden voor de tenuitvoerlegging van het akkoord.

Wat betreft veiligheid blijft de Commissie steun bieden aan de totstandbrenging van een systeem voor goed bestuur van de veiligheidssector. Ongeacht de aard van de internationale troepenmacht (VN-stabilisatiemacht, VN-vredesmissie of alleen een versterkte missie van de Afrikaanse Unie in Somalië (AMISOM)), zal het mandaat zich moeten richten op het ondersteunen van de tenuitvoerlegging van het akkoord van Djibouti. De Commissie heeft positief gereageerd op het verzoek om verdere financiële steun voor de versterking van Amisom.

Met betrekking tot de Hoorn van Afrika in het algemeen wil ik tot slot mijn waardering uitspreken voor de steun van het Parlement voor het initiatief van de Commissie voor de Hoorn van Afrika. Dit initiatief is gebaseerd op de strategie die in 2006 werd aangenomen vanuit de overtuiging dat de complexe problemen in deze regio alleen op mondiaal niveau kunnen worden opgelost. Op basis van deze overtuiging steunt de Commissie uw voorstel om een speciale vertegenwoordiger voor de Hoorn van Afrika te benoemen.

We hebben goede samenwerkingsrelaties tot stand gebracht met de Intergouvernementele Ontwikkelingsautoriteit (IGAD), die het initiatief voor de Hoorn van Afrika steunt en een cruciale rol speelt in de uitvoering ervan. Voor de nabije toekomst wordt een tweede gezamenlijk treffen van deskundigen over water, energie en transport verwacht, waarbij concrete projecten kunnen worden ontwikkeld die tijdens een donorconferentie zouden kunnen worden gepresenteerd.

De deelname van Eritrea, dat een sleutelrol speelt binnen de dynamiek van deze regio, is essentieel voor het slagen van de strategie voor de Hoorn van Afrika. Door de contacten die commissaris Michel onderhoudt met de staats- en regeringshoofden van de regio, onder andere met president Isaias, is er in dit opzicht een opening ontstaan, en de nieuwe uitvoerende secretaris van de IGAD staat op het punt om een samenwerking aan te gaan met de Eritrese autoriteiten, onder andere met betrekking tot het hervorming- en revitalisatieproces van de IGAD.

Mijnheer de Voorzitter, ik ben wat lang van stof geweest, maar het gaat om zoveel landen dat het nu eenmaal wat woorden kost als je echt iets wilt zeggen.

De Voorzitter. – Voor de inleiding geldt een speciale regel, er zijn geen beperkingen aan verbonden.

Filip Kaczmarek, namens de PPE-DE-Fractie. – (PL) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de commissaris, fungerend voorzitter, hartelijk dank voor het standpunt van de Raad en de Commissie inzake de Hoorn van Afrika. De betekenis van deze regio overschrijdt zijn strikt geografische grenzen. Haar conflicten en structurele problemen worden nog versterkt door de negatieve verschijnselen waarmee andere regio's van Afrika te kampen hebben. Ik maakte deel uit van de delegatie van het Europees Parlement die deze regio onlangs bezocht. Ik heb zelf kunnen vaststellen hoe complex en veelomvattend de problemen daar zijn en hoezeer ze onderling met elkaar verweven zijn. Ons antwoord moet daarom veelomvattend zijn.

In de ontwerpresolutie hebben wij ons geconcentreerd op drie basisproblemen die tegelijkertijd zeer breed zijn van aard: de regionale veiligheid, de voedselzekerheid en, in onze opmerkingen inzake mensenrechten, democratie en goed bestuur. Sinds mijn bezoek ben ik ervan overtuigd dat goede wil en dialoog tussen de regionale leiders basisvoorwaarden zijn om de situatie te verbeteren.

Het beleid van de Europese Unie om regionale instellingen in de Hoorn van Afrika te ondersteunen is terecht, maar zonder actieve deelname van sleutelpartijen zal deze politiek geen effect hebben. Sommige landen in de regio hanteren een verkeerde tactiek. Zo roepen ze bijvoorbeeld hun ene buur op tot dialoog terwijl ze de dialoog met de andere buur weigeren. Deze tactiek is onlogisch en maakt diplomatieke successen praktisch onmogelijk. De politieke leiders moeten accepteren dat het uitoefenen van macht gepaard gaat met verantwoordelijkheid.

Wat wij van de leiders van de Hoorn van Afrika verlangen, is niet dat zij bepaalde lokale, Europese waarden aannemen. Wat wij verwachten is een minimale aanvaarding van universele waarden. Wij zijn ervan overtuigd, dat basisrechten en -vrijheden een fundamenteel recht zijn van iedereen. In de wereld van vandaag kan geen enkel ontwikkelingsland goed functioneren als het deze fundamentele, universele waarden verwerpt. De aanvaarding van deze waarden is daarom niet enkel een gebaar in de richting van de Europese Unie, maar een stap die in hun eigen voordeel zal blijken. Opvattingen over ontwikkeling kunnen verschillen, maar waarden veranderen niet. Wij wensen dat deze algemene en universele waarden de normaalste zaak van de wereld worden in de Hoorn van Afrika.

Ana Maria Gomes, *namens de PSE-Fractie.* – (PT) De Raad en de Commissie moeten conclusies verbinden aan het feit dat de landen van de Hoorn van Afrika in de perceptie van dit Parlement niet handelen conform artikel 9 van de Overeenkomst van Cotonou. Mensenrechten, democratie en goed bestuur blijken loze woorden. Dat is glashelder voor iedereen die zijn ogen open heeft.

Zo wordt in Ethiopië, waar zich het hoofdkwartier van de Afrikaanse Unie bevindt, de bevolking onderdrukt, terwijl de donateurs zoet worden gehouden met mooie woorden, die niet afdoen aan de hardheid en schaamteloosheid van de onderdrukking.

Ik zal twee recente voorbeelden geven ...

Op 29 augustus werd mevrouw Birtukan Midekssa, leider van een partij die zitting heeft in het parlement, opnieuw gearresteerd en veroordeeld tot levenslange gevangenisstraf, omdat ze weigerde publiekelijk te verklaren dat ze zelf had gevraagd om het pardon op grond waarvan de regering van Meles Zenawi haar in 2007 vrijliet, net als vele andere politieke oppositieleiders die sinds de verkiezingen van 2005 hebben vastgezeten.

Ten tweede: de goedkeuring van het Ethiopische parlement van de zogenaamde ngo-wet, die in de praktijk al het werk van de onafhankelijke ngo's criminaliseert.

Mevrouw de Voorzitter, er vindt in Ethiopië geen overgang naar democratie plaats en ik zou het zeer op prijs stellen als u dit uw collega Louis Michel zou vertellen.

In Eritrea treedt de regering nog schamtelozen op tegen iedereen die zijn meest elementaire rechten probeert uit te oefenen.

In de Hoorn van Afrika is de situatie in Somalië momenteel het ernstigst. De desinteresse van de internationale gemeenschap hiervoor, waaronder de Europese Unie, is werkelijk misdadig. De bevolking leeft in een land waar al decennialang wetteloosheid en ordeloosheid heerst, waar Ethiopische troepen ongestraft land kunnen bezetten en misdaden kunnen begaan, en waar terrorisme en piraterij welig tieren.

De operatie ter zee van de Europese Unie zal niets oplossen als de Europese Unie, de Verenigde Staten, de VN en de Afrikaanse Unie de diepgewortelde oorzaken van de piraterij, die aan land en niet op zee moeten worden bestreden, blijven negeren.

De regio zal stabiliteit noch vooruitgang kennen als het dramatische conflict dat blijft voortwoekeren in Sudan niet wordt opgelost. Vooral in zuidelijk Sudan en in Darfur moet de internationale gemeenschap de daad bij het woord voegen om de burgers die aangevallen worden te beschermen en om de daders niet ongestraft weg te laten komen.

In dit opzicht is de mogelijke bevestiging van de vervolging van president Omar Bashir door het Internationaal Strafhof een proef voor de geloofwaardigheid en effectiviteit van zowel de Europese Unie als de Afrikaanse Unie.

Johan Van Hecke, *namens de ALDE-Fractie.* – (EN) Mijnheer de Voorzitter, de Hoorn van Afrika is een vreselijke regio, waar binnenlandse en regionale conflicten de vrede en veiligheid aanhoudend ondermijnen. Deze conflicten veroorzaken humanitaire rampen en hebben een verlamdend effect op de ontwikkeling van deze in strategisch opzicht belangrijke regio.

Iedere oorlog, ieder conflict benadrukt hoe kwetsbaar deze landen zijn. In het verslag van de delegatie van het Europees Parlement wordt er terecht op gewezen dat het merendeel van deze conflicten in belangrijke mate wordt veroorzaakt door het ontbreken van leiderschap en democratische regeringen.

Wat deze regio nodig heeft, is democratisering op eigen kracht, naleving van de nationale en internationale rechtsorde en, boven alles, nationale verzoening. Wat betreft Somalië wil ik benadrukken dat het terugtreden

van voormalig president Yusuf en de terugtrekking van Ethiopische troepen een geweldige kans creëren. Nu is de tijd gekomen om te werken aan herstel en vrede in Somalië.

Het Somalische parlement is een cruciale factor om vertrouwen op te bouwen en ervoor te zorgen dat alle betrokken partijen deelnemen aan het vredesproces. Daarbij is het absoluut noodzakelijk dat de EU de vernieuwing en versterking van een vredesmacht van de Afrikaanse Unie steunt. Deze vredesmacht heeft een fatsoenlijk VN-mandaat nodig. Zo niet, dan zullen Ugandese en Burundese troepen zich terugtrekken uit Mogadishu en een veiligheidsleemte achterlaten.

Ik ben het volledig eens met de commissaris, mevrouw Ferrero-Waldner. In Somalië dient zich nu een momentum voor verandering aan, waar we gebruik van moeten maken. Het machts- en veiligheidsvacuüm moet worden gevuld. Zo niet, zal de stateloze chaos die bekend staat als Somalië blijven bestaan.

Mikel Irujo Amezaga, *namens de Verts/ALE-Fractie*. – (ES) Mijnheer de Voorzitter, de Hoorn van Afrika is tegenwoordig een heus kruitvat, niet alleen vanwege de compleet instabiele situatie in Somalië en Sudan, maar ook in de drie landen die mijnheer Kaczmarek, mijnheer Hutchinson en ik mochten bezoeken.

De drie landen die de delegatie mocht bezoeken – Eritrea, Djibouti en Ethiopië – hebben gemeen dat zij arm zijn en dus een zeer lage mensenrechtenstandaard kennen. Voor wat betreft armoede: volgens de gegevens die onze delegatie heeft gekregen, heeft de Ethiopische regering erkend dat al zesenhalf miljoen mensen door hongersnood zijn getroffen. De Verenigde Naties heeft dit cijfer bijgesteld naar meer dan twaalf miljoen. We staan dus voor een humanitaire crisis waarover de kranten niet langer berichten omdat ze wordt overschaduwd door andere actuele internationale crises, en dat is werkelijk zeer schokkend.

Ook de mensenrechtensituatie verdient onze aandacht, omdat er in alle drie de landen politieke gevangenen zijn – want dat is wat ze zijn: politieke gevangenen.

Het grensconflict tussen Eritrea en Ethiopië is volkomen absurd, net als de 200 000 soldaten die bij dit conflict zijn betrokken. Ik kan mijn betoog niet afmaken zonder commissaris Michel geluk te wensen met zijn activiteiten in het gebied en het initiëren van een politieke dialoog. Die dialoog moet blijven doorgaan, maar er moet ook duidelijk worden gemaakt dat we onverzettelijk moeten zijn: onverzettelijk in de strijd voor de mensenrechten, onverzettelijk tegen het machtsmisbruik dat plaatsvindt door de goedkeuring van wetten met betrekking tot ngo's. We moeten onthouden dat we dankzij die politieke dialoog waarmaken dat de Europese Unie op internationaal niveau in hoog aanzien staat.

Tobias Pflüger, *namens de GUE/NGL-Fractie*. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, de laatste tijd staat de Hoorn van Afrika weer op de agenda van de EU. Sinds Kerst is daar immers de EU-vechtmissie Atalanta gestationeerd. Evenals de NAVO, de Verenigde Staten, Rusland en andere landen begaat de EU met deze missie de fout dat ze de problemen met militaire middelen, met oorlogsschepen, alleen symptomatisch bestrijdt. Minister Kouchner verwelkomde zelfs de mogelijkheid van een maritieme operatie voor de kust van Somalië, tien jaar na Saint-Malo. De werkelijke oorzaak van de problemen is de oneerlijke verdeling van hulpbronnen, bijvoorbeeld doordat de kustwateren worden leeggevist, ook door trawlers uit de Europese Unie. In Somalië steunt het Westen met alle middelen een regering die in feite niet bestaat.

De Ethiopische bezettingsmacht heeft zich nu uit Somalië teruggetrokken. Sinds de Ethiopische troepen het land binnenvielen, zijn meer dan 16 000 mensen om het leven gekomen. Hoe er met de landen in de Hoorn van Afrika wordt omgegaan, illustreert het voorbeeld van Djibouti. Daar bevinden zich militaire bases van alle mogelijke westerse landen, maar tegelijkertijd wordt het land geregeerd door een autoritair regime. De mensen in de regio moeten worden geholpen – niet met oorlogsschepen, die slechts dienen om de handelsroutes van het Westen te beveiligen, maar met humanitaire hulp, om maar een voorbeeld te noemen.

Karl von Wogau (PPE-DE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, Somalië is een *failed state*, met alle verschrikkelijke gevolgen van dien. U hebt op voortreffelijke wijze uiteengezet wat ons hier te doen staat. Ook mijn goede vriendin, mevrouw Gomes, heeft dat heel duidelijk gemaakt.

Piraterij is slechts een deel, maar wel een belangrijk deel van het probleem, omdat piraterij inherent is aan deze regio. In de tweede plaats moeten ook de zeeroutes van de Europese Unie worden beschermd. Daar hebben de Europese Unie en haar burgers direct belang bij.

Daarom is ook de EVDB-operatie Atalanta in het leven geroepen, de eerste maritieme operatie in het kader van het EVDB. Het hoofdkwartier is gevestigd in Groot-Brittannië. Ook dat is nieuw. De operatie wordt geleid door een Britse marineofficier, viceadmiraal Jones.

De missie heeft in de eerste plaats tot taak de voedselkonvoien te beschermen en te garanderen dat de voedselhulp ook daadwerkelijk in Somalië aankomt. In de tweede plaats moet de missie de piraterij bestrijden en daartegen passende actie ondernemen.

We hadden een bespreking met het hoofdkwartier in Northwood. Daarbij werd duidelijk dat er nog van alles ontbreekt, zoals tankers, verkenningsvliegtuigen – zowel bemande als onbemande – en helikopters. Er moet immers een zeer uitgestrekt gebied worden gecontroleerd. We moeten ons realiseren dat het in ons aller belang is dat de operatie-Atalanta succesvol is. De operatie is noodzakelijk om onze zeeroutes te beschermen, maar ook om een bijdrage – zij het wellicht slechts een kleine bijdrage – te leveren aan de oplossing van het probleem van de *failed state* Somalië.

Corina Crețu (PSE). – (RO) Allereerst wil ik mijn collega's feliciteren met deze onderzoeksmissie naar een van de gevaarlijkste en zeker ook een van de meest achtergestelde regio's ter wereld.

Ik denk dat de Hoorn van Afrika misschien ook wel de armste regio ter wereld is. Ethiopië is getroffen door de rampzalige gevolgen van de droogte van de afgelopen jaren. Miljoenen mensen lijden er honger, zelfs in jaren van goede oogsten.

Sudan en met name de regio Darfur zijn ook tragische plekken op de wereldkaart. Dit is het gevolg van een humanitaire ramp die door vele deskundigen een regelrechte genocide is genoemd, vanwege de slachting van meer dan twee miljoen mensen. Daarnaast zijn nog eens vier miljoen mensen op de vlucht voor de burgeroorlog.

Somalië, Eritrea en Djibouti zijn drie van de armste landen, waar voortdurend conflicten woeden – u wees er zelf ook al op, mevrouw de commissaris, evenals mijn collega's eerder.

De voortdurende instabiliteit in de regio is een van de oorzaken van de problemen waar de Hoorn van Afrika in het proces van economische, sociale en politieke ontwikkeling mee te kampen heeft. Het succes van het vredesproces in de regio hangt dan ook in hoge mate af van betrokkenheid van regionale en Afrikaanse structuren, zoals de Intergouvernementele Autoriteit voor Ontwikkeling of de Afrikaanse Unie.

De Europese Unie moet de bestendinging van deze organisaties ondersteunen. Ook moet hun capaciteit voor conflictpreventie en -beheersing worden bevorderd. Daarnaast zou betere regionale integratie voor de landen in de Hoorn van Afrika een meer open dialoog over thema's van gemeenschappelijk belang mogelijk maken. Ik denk hierbij aan migratie, wapensmokkel, energie of natuurlijke hulpbronnen. Dit zou vervolgens ook een basis bieden voor dialoog over omstreden onderwerpen.

Uiteraard moet de Europese Unie actiever optreden als het gaat om mensenrechtenschendingen. In de Overeenkomst van Cotonou is vastgelegd dat deze landen met de Europese Unie een overeenkomst moeten bereiken over het respecteren van de rechtsstaat, de mensenrechten en de beginselen van de democratie.

Olle Schmidt (ALDE). - (SV) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Commissaris, mijnheer de Voorzitter van de Raad, op zondagochtend 23 september 2001 werd de Zweedse staatsburger Dawit Isaak in Eritrea uit zijn huis gehaald door de autoriteiten van het land. Hij werd zonder enige vorm van proces gevangen gezet en is nu, meer dan zeven jaar later, nog steeds niet formeel aangeklaagd. Wat hij misdaan heeft wordt omschreven als: "het verslaan van onafhankelijk nieuws". In deze resolutie is voor het eerst een uitdrukkelijke verwijzing naar Dawit Isaak opgenomen. Dit zou de druk op Eritrea moeten verhogen.

Het is onacceptabel dat een EU-burger, een Zweeds journalist, jaar in, jaar uit gevangen wordt gehouden en dat hem het leven zuur wordt gemaakt door een "schurkenregime" als dat in Asmara, een regime dat hulp van de EU krijgt, hulp die bovendien nog eens is toegenomen. Nu, mevrouw de Commissaris, is het tijd voor de Europese Unie om op te treden en om voorwaarden aan de hulp te stellen. De tijd van de stille diplomatie is voorbij. Nu is het genoeg! De EU kan niet accepteren dat de fundamentele mensenrechten worden vertrapt, dat journalisten en dissidenten worden vermoord of gevangengenomen, terwijl de bevolking wordt onderdrukt en honger lijdt.

Het Europees Parlement eist vandaag dat Dawit Isaak en de andere journalisten die in Eritrea gevangen zitten, onmiddellijk worden vrijgelaten. Het is een ferme stap in de goede richting. Nu moeten ook de Commissie en de Raad deze woorden kracht bijzetten. Daarom is het de hoogste tijd voor de EU om tot handelen over te gaan en om sancties op te leggen.

Eva-Britt Svensson (GUE/NGL). - (SV) Mijnheer de Voorzitter, ik wil net als mijn collega van de Alliantie van Liberalen en Democraten voor Europa de vrijlating van Dawit Isaak onder de aandacht brengen. Deze

Zweedse staatsburger zit al zeven jaar zonder vorm van proces opgesloten in een gevangenis in een verschrikkelijke dictatuur. Ik ben er blij om dat wij in de resolutie over de Hoorn van Afrika een passage hebben opgenomen over zijn onmiddellijke vrijlating. Wij eisen een onmiddellijke vrijlating van Dawit Isaak, net als die van de andere gevangengenomen journalisten. Geen proces, en wat was dan hun misdaad? Juist ja, het leveren van een bijdrage aan de democratie en aan de vrijheid van meningsuiting.

De toekomstige EU-hulp aan Eritrea moet worden gekoppeld aan duidelijke eisen voor de vrijlating van Dawit Isaak en de andere journalisten. Hulp onder voorwaarden, evenals sancties, bevroren Eritrese tegoeden in Europa en een aangifte voor schending van het Volkenrecht bij het Internationaal Gerechtshof, dat is wat wij vandaag de dag nodig hebben. De Zweedse regering heeft zich, zoals gezegd, bediend van stille diplomatie, maar na zeven jaar zijn we nog niets opgeschoten. Nu is het tijd om op te treden!

Charles Tannock (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, de Hoorn van Afrika is bijna een ramp zonder weerga. Al tientallen jaren lang hebben oorlog, hongersnoden, aantasting van het milieu, corruptie, wanbestuur en politieke onderdrukking verwoestend huisgehouden in de regio. Mensenrechten worden geschonden alsof dat de normaalste zaak van de wereld is. De civiele samenleving is zwak. Een grote bron van zorgen is dat de situatie gemakkelijk nog verder zou kunnen verslechteren. Er bestaat nog steeds een grote kans dat de spanningen tussen Ethiopië en Eritrea over betwiste gebieden op enig moment opnieuw opblazen. De *failed state* Somalië blijft gebukt gaan onder geweld tussen clans en islamitisch extremisme, en dat zal alleen nog maar erger worden, nu Ethiopië zijn troepen terugtrekt en de president onlangs is afgetreden.

We hebben ook gedebatteerd over de epidemie van piraterij langs de Somalische kust. Natuurlijk heeft de EU altijd de neiging om militaire actie voor te stellen als een wondermiddel tegen de chaos in de Hoorn van Afrika. De ervaringen in het verleden suggereren dat dit een vreselijke vergissing zou zijn. Toen president Bill Clinton troepen zond om Somalië te temmen liep dit ook uit op een ramp.

De enige oase van optimisme is, naar mijn oordeel, de regio Somaliland, voorheen een Brits protectoraat. Toen Somaliland, onverstandig genoeg, vrijwillig afstand had gedaan van zijn kortstondige onafhankelijkheid, werd de regio in 1960 opgenomen in de Somalische Republiek, maar na de dood van Siad Barre in 1991 scheidde de regio zich weer af. Sindsdien is Somaliland de enige samenhangende en functionerende staatsvorm binnen Somalië. De bevolking van Somaliland profiteert van een relatief welwillende overheid en progressieve instellingen. Ook hebben ze nationale symbolen zoals een eigen munteenheid en een vlag.

Wanneer ik uitsluitend op persoonlijke titel spreek, niet namens mijn partij of politieke fractie, kan ik zeggen dat het wellicht tijd is dat de internationale gemeenschap, onder aanvoering van de Afrikaanse Unie, begint de strijd van Somaliland voor onafhankelijkheid serieuzer in overweging te nemen. Een onafhankelijk Somaliland dat wordt gesteund door het Westen zou een positieve factor kunnen zijn voor stabiliteit en vooruitgang in een verder hopeloze en chaotische regio. De bevolking van Somaliland zou naar mijn mening terecht de vraag kunnen stellen waarom wij in de EU zo aarzelden om hun de facto bestaande land te erkennen, terwijl we er wel heel snel bij waren om de onafhankelijkheid van Kosovo te erkennen.

Rareş-Lucian Niculescu (PPE-DE). – (RO) De Europese Unie heeft redenen te over om bezorgd te zijn over de situatie in Somalië. Daar is namelijk een machtsvacuüm ontstaan, dat hoogstwaarschijnlijk zal worden opgevuld door islamitische Somalische milities. Naast de terugtrekking van de drieduizend Ethiopische manschappen is het mogelijk dat ook de Afrikaanse Unie haar missies zal terugtrekken indien deze in de komende periode niet aanvullend worden ondersteund.

Ik kan de Europese patrouillemissie in de wateren van de regio alleen maar een eclatant succes noemen. Hiermee behandelen we echter alleen de symptomen van de "ziekte" en absoluut niet de ziekte zelf. Somalië moet een regering hebben die in staat is het gesprek aan te gaan met internationale instellingen, zoals de Europese Unie, en met alle andere landen die een actieve rol willen spelen om in deze regio stabiliteit te brengen.

Alexandru Nazare (PPE-DE). – (RO) De Europese Unie heeft talrijke verantwoordelijkheden in Somalië en de Hoorn van Afrika. Door instabiliteit en gebrek aan goed bestuur en veiligheid is de situatie in deze regio om velerlei redenen zorgwekkend.

In de eerste plaats berokkent de weergaloze toename van piraterij door groeperingen die worden beschermd door Somalische eenheden, schade aan handelsroutes in een regio die van vitaal belang is voor de Europese en wereldwijde handel. We stellen met bezorgdheid vast dat deze groeperingen technologisch steeds geavanceerder te werk gaan en in staat zijn om schepen steeds verder uit de kust te belagen.

Deze stand van zaken is duidelijk het gevolg van de hopeloze situatie in Somalië, en met name van het feit dat er geen centrale regering is die in staat is haar eigen territoriale wateren onder controle te houden. Ook de internationale gemeenschap heeft echter een verantwoordelijkheid met betrekking tot deze gebeurtenissen. Piraterij is een schending van de geschreven en ongeschreven regels van elk land, ongeacht de zeeën waar het gebeurt of de vrijhavens waar de piraten zich schuilhouden. Hiertegen optreden is dan ook legitiem, waar de piraten ook vandaan komen.

Het is niet erg waarschijnlijk dat de Europese Unie en de internationale gemeenschap de toestand van Somalië wezenlijk zullen veranderen. Het is echter veel realistischer dat we een van de gevolgen ervan, namelijk piraterij, kunnen aanpakken.

Alexandr Vondra, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik zou eerst op twee opmerkingen willen reageren en dan een paar conclusies formuleren. Olle Schmidt en Eva-Britt Svensson stelden een vraag over de journalist Dawit Isaak. Ja, we zijn aan het proberen om in Eritrea iets te doen om hem vrij te krijgen.

Anna-Maria Gomes stelde een vraag over de recente arrestatie van de oppositieactiviste mevrouw Bertukame. De Raad is zich zeker van deze zaak bewust, die teruggaat tot de rellen die plaatsvonden na de verkiezingen in 2005, toen mevrouw Bertukame samen met andere activisten van de oppositie werd gearresteerd, waarna zij in 2007 gratie kreeg. Aan het einde van dat jaar werd ze opnieuw gearresteerd. Sindsdien volgt de EU de zaak op de voet en de Raad is bereid om passende stappen te nemen, als de situatie daarom vraagt.

Verder zou ik over vijf punten een korte, afsluitende opmerking willen maken, maar eerst wil ik onze oprechte waardering uitspreken voor de input van de delegaties die in de regio hebben rondgereisd, in het bijzonder de heer Hutchinson, de heer Kaczmarek en de heer Irujo Amezaga.

Ten eerste denk ik dat ik u kan verzekeren van de continuïteit onder het Tsjechische voorzitterschap. Wij zijn geenszins van plan om de EU-strategie voor de Hoorn van Afrika om te gooien. In plaats daarvan zullen we proberen om het beleid dat door onze voorganger is vastgesteld zo goed mogelijk voort te zetten.

Een van de belangrijkste taken zal de bestrijding van piraterij zijn en in dit kader hebben wij veel waardering voor de inspanningen van het Franse voorzitterschap, dat onder moeilijke omstandigheden wist te bereiken dat de eerste missie van EU-zeestrijdkrachten een feit werd. Natuurlijk is de Tsjechische Republiek geen zeemacht en daarom waarderen we de sterke betrokkenheid van de EU op dit gebied.

Ten tweede zou ik willen opmerken dat de kortetermijnoperatie Atalanta reeds meerdere daden van zeeroof heeft kunnen voorkomen, waarbij ook enkele piraten zijn gearresteerd, wat betekent dat de doeltreffendheid van de operatie al binnen een maand na de start duidelijk is. Atalanta is een kortetermijnmaatregel om piraterij in te perken, maar wel een noodzakelijke.

Het derde punt is dat de Raad, met het oog op een langetermijnoplossing in Somalië, zijn volledige steun geeft aan het Djibouti-proces binnen de Federale Overgangsregering (Transitional Federal Government) en de Alliantie voor de Herbevrijding van Somalië (Alliance for the Re-liberation of Somalia), en voor dit proces bestaat geen plan B.

Ethiopië is begonnen met de terugtrekking van zijn troepen uit Somalië, wat een belangrijke stap is in de uitvoering van het Djibouti-proces. Er is enige bezorgdheid over een eventueel veiligheidsvacuüm, wanneer Ethiopië vertrekt. Om deze reden blijft de EU omvangrijke steun geven aan de missie van de Afrikaanse Unie in Somalië, de AMISOM. Voor de periode december 2008 tot mei 2009 is twintig miljoen euro toegekend.

Mijn vierde punt betreft directe contacten. We verwachten dat we de politieke dialoog met de Intergouvernementele Ontwikkelingsautoriteit op ministerieel niveau kunnen hervatten. De ontwikkelingsautoriteit nam met succes deel aan de Sudanese vredesonderhandelingen, wat resulteerde in de ondertekening van het Algemeen Vredesakkoord in 2005. Derhalve zou de ontwikkelingsautoriteit een belangrijke partner van de EU kunnen worden in onze inspanningen voor vrede en stabiliteit in Somalië.

Last but not least, met betrekking tot de kwestie van grotere betrokkenheid, wil ik u melden dat de herziening van de strategie voor de Hoorn van Afrika onder ons voorzitterschap zal worden geïnitieerd, zonder dat dit in tegenspraak is met wat ik heb gezegd aangaande continuïteit.

Benita Ferrero-Waldner, *lid van de Commissie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik zou een paar dingen willen zeggen over dit korte, maar belangrijke debat. Ten eerste heb ik wat betreft Somalië met grote belangstelling naar uw opmerkingen en suggesties geluisterd, en het is bemoedigend om te zien dat we het niet alleen eens

zijn over hoe de situatie beoordeeld moet worden, maar ook over de te nemen maatregelen. We hebben de steun van de gehele internationale gemeenschap nodig, waaronder de nieuwe Amerikaanse regering, maar ook belangrijke actoren in de islamitische wereld, met het oog op een duurzame politieke oplossing in Somalië en om eindelijk een einde te maken aan het verschrikkelijke lijden van de bevolking. Wat dit punt betreft, zal de Commissie volledige politieke, maar ook omvangrijke steun geven aan het Djibouti-proces.

Ik ben het met Anna Maria Gomes eens dat de landen van de Hoorn van Afrika ernstige problemen hebben op het gebied van de mensenrechten en goed bestuur, zoals ook vele andere collega's hebben opgemerkt. Deze enorme problemen baren ons grote zorgen. Echter, de Commissie is van oordeel dat het moeilijk zou zijn om over de hele linie een beoordeling in de zin van artikel 9 van de Overeenkomst van Cotonou te maken. We moeten vast blijven houden aan onze standpunten aangaande mensenrechten en goed bestuur en daarbij uitputtend gebruik maken van de politieke instrumenten waarover we beschikken, waaronder een politieke dialoog met duidelijke oriëntatiepunten.

Voedselhulp en voedselveiligheid vormen een van de prioriteiten in de resolutie van het Europees Parlement. In dit kader zou ik willen benadrukken dat, in aanvulling op de steun door het Europees Ontwikkelingsfonds, er nu fondsen beschikbaar zijn onder de zogenaamde voedselfaciliteit, die 100 miljoen euro zullen bedragen van 2009 tot 2011.

Tot slot is de Commissie zich volledig bewust van de situatie van de Zweed Dawit Isaak, die nog steeds wordt vastgehouden in Eritrea. Collega Louis Michel heeft tijdens zijn laatste bezoek in juni 2008 met president Isaïas over deze zaak gesproken. Daarnaast wordt in deze specifieke zaak stille diplomatie toegepast. Ik kan u ervan verzekeren dat we vol toewijding onze inspanningen voorzetten om de mensenrechtensituatie in Eritrea te verbeteren en dat het onderwerp ons zeer bezighoudt.

De Voorzitter. – Ik heb een ontwerpresolutie⁽²⁾ ontvangen, die is ingediend overeenkomstig artikel 103, lid 2 van het Reglement.

Het debat is gesloten.

De stemming vindt plaats op donderdag 15 januari 2009.

13. Strategie van de Europese Unie tegenover Wit-Rusland (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is het verslag van de Raad en de Commissie over de strategie van de Europese Unie tegenover Wit-Rusland.

Alexandr Vondra, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, de situatie in Wit-Rusland en wat we moeten doen en op welke manier we kunnen helpen zijn onderwerpen die onder het Tsjechische voorzitterschap zonder enige twijfel in het centrum van de aandacht van de Raad zullen staan.

Ik zal positief beginnen. We hebben met tevredenheid nota genomen van de stappen die Wit-Rusland in de afgelopen weken heeft genomen, onder andere de registratie van de beweging "For Freedom", het drukken en verspreiden van onafhankelijke kranten zoals "Narodnaia Volia" en "Nasha Niva", de rondetafelbijeenkomst over de regulering van het internet met de OVSE-vertegenwoordiger voor mediavrijheid en de aankondiging van de start van deskundigenoverleg met OVSE/ODIHR over de verbetering van de verkiezingswetgeving.

Met deze stappen wordt een begin gemaakt met de naleving van de criteria die EU heeft vastgesteld als een voorwaarde voor verdere opschorting van het visumverbod na de initiële periode van zes maanden. In haar contacten met de Wit-Russische autoriteiten heeft de EU steeds het belang benadrukt van vooruitgang op deze punten.

Vooruitlopend op de evaluatie van de sancties – waarover we voor begin april een beslissing moeten nemen – zullen we alle politieke contacten, waaronder bilaterale contacten, gebruiken om Wit-Rusland aan te moedigen verder te werken aan de knelpunten die in de conclusies van de Raad van 13 oktober werden genoemd. Als verder teken van aanmoediging zal ons voorzitterschap nog een trojka van ministers van buitenlandse zaken met Wit-Rusland organiseren in de marge van de bijeenkomst van de Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen in januari.

---

(2) Zie notulen.

Wij blijven ook de algemene situatie van de mensenrechten en fundamentele vrijheden in het land volgen, met bijzondere nadruk op het wettelijk kader waarin ngo's en de media opereren. We hebben ook nauw overleg en wisselen standpunten en informatie uit met de diverse vertegenwoordigers van de oppositie en andere mensen in Wit-Rusland, zoals de heer Aliaksandr Milinkevich, de heer Kosolin en anderen.

Wit-Rusland is, zoals we weten, een van de zes landen van het oostelijk partnerschap, dat ten doel heeft positieve ontwikkelingstrends tot stand te brengen in de Oost-Europese landen in onze nabijheid. De deelname van Wit-Rusland zal afhangen van zijn binnenlandse ontwikkeling. We zijn voornemens om het oostelijk partnerschap tijdens de top in Praag in mei te lanceren en voor de dag is het moment gekozen dat deze periode van zes maanden afloopt, zodat we een evaluatie kunnen maken. Met andere woorden, over de vraag of de heer Loekasjenko zal worden uitgenodigd is nog geen besluit genomen.

Wij zijn er ten eerste van overtuigd dat we ons tegenover Minsk constructief moeten opstellen; dat is strategisch gezien absoluut noodzakelijk. We blijven natuurlijk wel realistisch en verwachten geen drastische veranderingen, maar we zijn van oordeel dat het streven van de heer Loekasjenko naar evenwichtige betrekkingen met Moskou een kans kan bieden. Anderzijds zijn we een gemeenschap met bepaalde gedeelde waarden en moeten we de controle in eigen hand houden. Het is in ons gemeenschappelijk belang dat we deze kans aangrijpen om de positieve ontwikkelingen in Wit-Rusland op dit vlak verder te stimuleren.

Benita Ferrero-Waldner, lid van de Commissie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, het verheugt mij zeer dat ik tegenover u over Wit-Rusland mag spreken, omdat er vooruitgang is geboekt, waarmee we erg ingenomen zijn. Wit-Rusland staat niet alleen hoog op onze agenda omdat het een van de landen in de regio is die hard zijn getroffen door de huidige financiële crisis. Er ligt hier ook een unieke kans voor ons om werkelijk aan een nieuw hoofdstuk te beginnen in onze betrekkingen met Wit-Rusland.

We zijn nu halverwege de periode van zes maanden waarin de sancties tegen Wit-Rusland zijn opgeschort, waartoe is besloten tijdens de bijeenkomst van de ministers van buitenlandse zaken van de EU op 13 oktober 2008. Aangezien de opschorting op 13 april zal aflopen, is nu het moment aangebroken om de eerste evaluaties te maken en te zien of Wit-Rusland vooruitgang boekt en of we derhalve de opschorting kunnen verlengen en verdere positieve maatregelen ten aanzien van Wit-Rusland kunnen treffen.

De Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen maakte op 13 oktober zeer duidelijk dat de vooruitgang, die begon met de vrijlating van politieke gevangenen in augustus, voortgezet moet worden als voorwaarde voor een verlenging van de opschorting. Op de volgende gebieden moet er groeiende en duurzame vooruitgang worden aangetoond: geen politieke arrestaties en gevangenen meer; samenwerking met de OVSE/ODIHR aan de hervorming van de verkiezingswetgeving; meer mediavrijheid; betere werkomstandigheden voor ngo's en geen intimidatie van de civiele samenleving; en aanzienlijke verbeteringen op het vlak van de vrijheid van vergadering.

We hebben de afgelopen drie maanden enige vooruitgang kunnen constateren. Zo is het verbod op twee belangrijke onafhankelijke kranten opgeheven. Deze worden nu zelfs weer gedrukt en verspreid. Ten tweede werd het de organisatie "For Freedom" van de heer Milinkevich toegestaan zich te laten registreren en, ten derde, zal er op 22 januari overleg plaatsvinden tussen Wit-Rusland en ODIHR over hervorming van de verkiezingen. Deze vooruitgang is het directe gevolg van verzoeken van de Commissie begin november en is naar onze mening bemoedigend.

Voor een nieuw tijdperk in onze betrekkingen en verlenging van de opschorting is echter meer vooruitgang nodig. Er moeten verbeteringen optreden op het gebied van mediavrijheid, waaronder internetvrijheid en de accreditatie van buitenlandse journalisten. Daarnaast moeten de registratieprocedures en werkomstandigheden voor ngo's gemakkelijker worden en moeten de beperkingen die worden opgelegd aan de vrijheid van activisten van ngo's – zoals bijvoorbeeld de heer Barazjenka – worden opgeheven. Verder is er meer bewijs nodig dat vreedzame demonstraties vrij kunnen plaatsvinden, zonder dat deelnemers bang hoeven te zijn voor arrestatie.

Echter, vooruitgang moet altijd van twee kanten komen. Als Wit-Rusland deze aanzienlijke vooruitgang kan bewerkstelligen, denk ik dat het ook van cruciaal belang is dat we dat beantwoorden met een omvangrijk pakket aan maatregelen. De Commissie is bezig met het opstellen van voorstellen voor zo'n pakket, dat onder andere de volgende maatregelen zou kunnen bevatten: een uitbreiding van de technische dialogen die een jaar geleden van start zijn gegaan met betrekking tot onder meer energie, transport en het milieu; een symbolische verhoging van de ENPI-steun voor Wit-Rusland ter ondersteuning van dit overleg; hulp aan Wit-Rusland bij de aanpassing aan de nieuwe economische problemen waarmee het land momenteel wordt geconfronteerd en verruiming van de criteria voor leningen van de Europese Investeringsbank en Europese

Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling aan Wit-Rusland; intensifiëring van de contacten, waarbij de trojka in de marge van de RAZEB op 26 januari overleg zal hebben met de minister van Buitenlandse Zaken, de heer Martynov, waar ik voornemens ben de heer Martynov duidelijk te zeggen wat de EU precies van Wit-Rusland verwacht en wat we kunnen bieden; en ten slotte natuurlijk ook de intensifiëring van de dialoog met de civiele samenleving.

Ik denk dat we op dit cruciale moment alle inspanningen moeten bundelen en in dat verband zouden eventuele bijeenkomsten van leden van het Europees Parlement met Wit-Russische parlementsleden in Minsk bijvoorbeeld ook zeer zinvol zijn.

Een ander punt dat we in overweging moeten nemen is de mogelijkheid om onderhandelingen te openen over visumfacilitering en een overnameovereenkomst. Wat deze kwestie betreft, ligt de bal nu bij de Raad, en het is duidelijk dat Wit-Rusland nog meer verbeteringen tot stand zal moeten brengen. Desalniettemin staan wij, de Commissie, paraat om het werk te beginnen en bij te dragen aan de onderhandelingen, zodra de ministers tot de conclusie komen dat er voldoende vooruitgang is geboekt.

Tot slot zijn we erop voorbereid ons aanbod aan Wit-Rusland betreffende het Europees nabuurschapsbeleid en oostelijk partnerschap tot in volle omvang te ontwikkelen. Dit zou betekenen dat de blokkering van de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst wordt opgeheven en dat we onze steun aanzienlijk verhogen.

Als de ministers van oordeel zijn dat er voldoende vooruitgang is geboekt, zullen we na 13 april een besluit nemen ten aanzien van de vraag of de opschorting van sancties wordt verlengd. Als de vooruitgang van Wit-Rusland groot genoeg is om dit te rechtvaardigen, zijn we ook daadwerkelijk bereid om die vooruitgang te belonen, en ik hoop dat we dan werkelijk aan een nieuw hoofdstuk in onze betrekkingen met Wit-Rusland kunnen beginnen.

Jacek Protasiewicz, *namens de PPE-DE-Fractie*. – (PL) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de commissaris, fungerend voorzitter, de onmiddellijke aanleiding tot het debat is het feit dat deze week de eerste helft van de zes maanden durende opschorting van de sancties tegenover Wit-Rusland verstreken is. Onze tussentijdse beoordeling van de betrekkingen tussen dit land en de Europese Unie werd door deze Vergadering met de nodige voorzichtigheid en rekening houdend met de veranderingen die in Wit-Rusland hebben plaatsgevonden, positief onthaald.

In de eerste plaats willen wij onze tevredenheid uitspreken over het legaliseren van de door Aliaksandr Milinkevich geleide beweging "Voor vrijheid" en de onafhankelijke kranten "Narodnaia Volia" en "Nasha Niva", die zijn toegelaten tot het staatsdistributiesysteem. Tegelijkertijd echter veroordelen wij het feit dat de politieke gevangenen die in de voorbije jaren zijn vrijgelaten, nog steeds hun volledige burgerrechten niet hebben teruggekregen en dat een protesterende student wederrechtelijk werd gearresteerd in de periode vóór zijn proces.

Wij benadrukken dat om de betrekkingen tussen de Europese Unie en Wit-Rusland te verbeteren en te normaliseren er veranderingen moeten komen in het kiesrecht en de restrictieve mediawetgeving moet worden ingetrokken. Bovendien moeten er wijzigingen in het Wetboek van Strafrecht komen die uitsluiten dat dit Wetboek wordt gebruikt tegen de democratische oppositie en tegen onafhankelijke journalisten. In dit verband willen wij de autoriteiten van Wit-Rusland aanmoedigen om nauw samen te werken met de OVSE en de Wit-Russische Vereniging van Journalisten. Wij waarderen het feit dat er met betrekking tot deze thema's al voorbereidende vergaderingen hebben plaatsgevonden, maar wij dringen aan op een permanente samenwerking met buitenlandse deskundigen en met vertegenwoordigers van het Wit-Russische maatschappelijk middenveld.

In de resolutie waarover wij vandaag debatteren, dringen wij er bij de Wit-Russische autoriteiten op aan om de beperkingen op de activiteiten van politieke partijen en non-gouvernementele organisaties op te heffen en meer onafhankelijke media te legaliseren. Dit zal echter geen eenrichtingsverkeer zijn. Wij dringen er ook bij de Europese Commissie en de Raad op aan om de prijs van EU-inreisvisa sneller te verlagen en de investeringen van de Europese Investeringsbank in de energie-infrastructuur, in het bijzonder de transitinfrastructuur van Wit-Rusland te vergroten. Ik wil benadrukken dat het Europees Parlement er opnieuw bij de Europese Commissie op wil aandringen om Bielsat TV financiële ondersteuning te geven. Bovendien dringt het Europees Parlement er bij de Wit-Russische autoriteiten ook op aan om de Bond van Polen in Wit-Rusland onder leiding van Angelika Borys te erkennen als de enige wettelijke vertegenwoordiging van de grootste etnische minderheid in het land.

De Voorzitter. – U schijnt een drukbezet man te zijn, maar het is u gelukt om in de laatste minuut het woord te nemen.

Justas Vincas Paleckis, namens de PSE-Fractie. – (LT) Een goede schutting maakt goede burenen. Dat is een oud Engels gezegde. Als we het over de huidige buurlanden hebben, is het evenwel toepasselijker om te zeggen dat lage schuttingen of geen schuttingen beter zijn.

Bij de overgang van de 20e naar de 21e eeuw, met een toenemende tendens naar autoritaire praktijken, is Wit-Rusland de zieke man van Europa geworden. Het land is in een deels zelfverkozen isolement vervallen en de schuttingen om het land zijn steeds hoger geworden. Door mensenrechtenschendingen was er binnen de Europese Raad geen plaats voor een land dat nochtans in het centrum van Europa ligt.

Het afgelopen jaar heeft ons de hoop gegeven dat de betrekkingen tussen de Europese Unie en Wit-Rusland kunnen veranderen en dat de schuttingen waar ik het over had, kunnen worden verlaagd. Er werd hier al gesproken over de kleine stappen die Minsk in de goede richting heeft gezet met betrekking tot politieke gevangenen, de registratie van de partijen en de registratie van kranten. Misschien zouden we ook de toekomstige opening van een vertegenwoordiging in de Europese Unie moeten noemen. Ik deel het voorzichtige optimisme van zowel het Commissielid als de minister en krijg de indruk dat de lucht aan het klaren is, maar dat er nog veel wolken zijn. Onze collega, de heer Protasiewicz, heeft het al gehad over de vrijheid van de media en reële omstandigheden die de vorming van politieke partijen mogelijk maken, en het land staat over het algemeen ook aan de vooravond van grote economische en maatschappelijke veranderingen. Hervormingen zouden op de toekomst gericht moeten zijn en het leven van gewone mensen makkelijker moeten maken.

Ik vind dat de Europese Unie zich ook op de weg van wederzijds begrip moet begeven. Allereerst door het afbreken, of op zijn minst het verlagen, van de financiële schutting van de visumplichten, die mensen zo ontmoedigt om te communiceren.

Wit-Rusland heeft het besluit genomen om een nieuwe kerncentrale te bouwen, die waarschijnlijk vrij dicht bij Vilnius, de hoofdstad van Litouwen, zal komen te staan. Er zijn voor de regio Litouwen, Estland en Polen ook plannen voor een aantal van zulke centrales. Er moet tussen al deze en andere staten gecommuniceerd worden en er moeten voortdurend besprekingen worden gehouden om misverstanden, schade aan het milieu en het negeren van de belangen van andere landen te voorkomen. Brussel moet nauwlettend in de gaten houden hoe Minsk de aanbevelingen van de IAEA en overeenkomsten met betrekking tot nucleaire veiligheid toepast, en de belangen van de landen van de Europese Unie behartigen.

Ik denk niet dat Wit-Rusland ook maar enige vooruitgang zal boeken als de muur tussen de officiële instellingen en de mensen daar niet wordt afgebroken. De regering zou betrokken moeten zijn bij het communiceren en onderhandelen met de oppositie, ngo's, vakbonden en jongerenorganisaties. Het Europees Parlement zal binnen enkele maanden aanbevelingen voorleggen over of we doorgaan met het afbreken van die schutting, of een nog hogere gaan bouwen. Als we deze kans niet weten te grijpen, zullen mensen aan beide kanten gedesillusioneerd raken. De beurt is nu aan Minsk.

Janusz Onyszkiewicz, namens de ALDE-Fractie. – (PL) De signalen die uit Wit-Rusland komen, zijn niet altijd eenduidig. Politieke gevangenen werden vrijgelaten, twee onafhankelijke kranten werden toegelaten in het officiële distributienetwerken en de beweging "Voor vrijheid" onder leiding van de oppositionele presidentskandidaat Aliaksandr Milinkevich, werd geregistreerd. Hierover heeft de Commissaris overigens reeds gesproken. Aan de andere kant worden oppositieleden echter opnieuw gearresteerd en werden de rechten van veel vrijgelaten gevangenen aan banden gelegd. Heel wat kranten wachten op een erkenning zoals de twee bovengenoemde kranten kregen en tal van niet-gouvernementele organisaties en politieke partijen strijden voortdurend voor hun registratie, of leven met de dreiging deze te verliezen. Priesters en nonnen worden uitgewezen en de doodstraf bestaat nog steeds.

Wij mogen Wit-Rusland de rug niet toekeren. Ik geloof echter niet dat de tijd al rijp is voor een dialoog tussen dit parlement en dat van Wit-Rusland. We moeten de procedures voor het verkrijgen van visa voor de inwoners van Wit-Rusland beperken en vereenvoudigen. Dit geldt uiteraard niet voor diegenen die om gegronde redenen geen toegang mogen krijgen tot de Europese Unie.

Ook instellingen die belangrijk zijn voor de opbouw en de ontwikkeling van de burgermaatschappij, bijvoorbeeld onafhankelijke niet-gouvernementele organisaties, politieke partijen en de onafhankelijke pers, moeten we effectieve steun bieden, ook op financieel vlak. Ook de kwestie van de rechten van de werknemers in Wit-Rusland moeten we ter sprake brengen. Momenteel zijn er buiten de overheidinstellingen geen vaste

arbeidscontracten: iedereen werkt op basis van een jaarcontract. Dit geeft de werkgever, en zo ook de staat, enorm veel macht over de hele maatschappij.

Het oostelijk partnerschap biedt ook de huidige Wit-Russische autoriteiten nieuwe kansen. Het moderniseringsproces van het land en zijn toenadering tot de Europese politieke normen moet echter plaatsvinden in dialoog tussen de autoriteiten en de Wit-Russische democratische oppositie.

Ryszard Czarnecki, *namens de UEN-Fractie*. – (PL) Mevrouw de Commissaris, voorzitter, de laatste tijd nemen we elk kwartaal resoluties aan met betrekking tot Wit-Rusland. Dat is geen voorbeeld van inflatie, maar getuigt veeleer van het feit dat we de ontwikkelingen in dit land, dat grenst aan Polen en dus aan de Europese Unie, op de voet volgen.

Is het democratiseringsproces in Wit-Rusland bevredigend? Neen. Is dat een reden om Minsk opnieuw de rug toe te keren? Neen. Wij moeten druk blijven uitoefenen om democratische vrijheden en normen, vrije meningsuiting en democratische waarden te laten respecteren. Tegelijkertijd moeten we Wit-Rusland groen licht geven als een land en maatschappij die wij meer en meer willen zien toenaderen tot de Europese Unie. Wit-Russen zijn Europeanen, Wit-Rusland maakt integraal deel uit van het oude continent, en de Wit-Russische cultuur is een deel van de Europese cultuur.

Vandaag vechten de edelmoedigste Wit-Russen voor mensenrechten, democratie en religieuze vrijheid. Maar laat ons de minder edelmoedige Wit-Russen niet in de armen van Moskou drijven. Dat zou al te gemakzuchtig en dom zijn, onverantwoordelijk, zelfs erger dan een misdaad – kortom: een kapitale fout. We moeten twee dingen tegelijk doen. We moeten Loekasjenko in het oog houden, zodat hij bijvoorbeeld geen katholieke priesters uit Polen of oppositieleden vervolgt en geen kranten opdoekt. Tegelijk moeten we de Wit-Russische staat ook als staat steunen om te voorkomen dat zij steeds meer onder de Russische politieke, economische en militaire invloedssfeer komt te vallen.

Milan Horáček, *namens de Verts/ALE-Fractie*. – (DE) Ik heet het Tsjechische Raadsvoorzitterschap, vertegenwoordigd door vicepremier Vondra, van harte welkom. Met de registratie van de democratische oppositiegroepering Beweging voor de Vrijheid van Alexander Milinkevich en de vrijlating van politieke gevangenen heeft de regering van Wit-Rusland het signaal afgegeven dat het zich meer wil openstellen. Nu moet echter worden getoetst of de bereidheid tot een dialoog werkelijk wordt ingegeven door de wil om veranderingen door te voeren en de betrekkingen met de EU te herstellen.

We willen graag dat Wit-Rusland zijn plaats vindt in Europa. We wachten daar al heel lang op en we zijn bereid om met Wit-Rusland weer betrekkingen aan te knopen, maar alleen onder duidelijke voorwaarden. De belangrijkste is de naleving van de mensenrechten. Dat geldt niet alleen voor de persvrijheid en de vrijheid van meningsuiting, maar voor het totale politieke, sociale en persoonlijke leven van ieder individu. We zijn de verkiezingsfraude en de aanvallen op de oppositie niet vergeten. We blijven de ontwikkelingen nauwlettend volgen.

In oktober besloten we om het inreisverbod voor president Loekasjenko op te schorten. Van zijn kant moet ook Wit-Rusland Europese delegaties toelaten, zodat zij van gedachten kunnen wisselen met vertegenwoordigers van de oppositie.

We weten uit ervaring dat er aan elke dictatuur een einde komt!

Věra Flasarová, *namens de GUE/NGL-Fractie* – (CS) Dames en heren, Wit-Rusland is het laatste Europese land waarmee de Europese Unie geen overeenkomst inzake wederzijdse betrekkingen heeft gesloten. Gezien de door de Raad en de Commissie voorgestelde strategie ten aanzien van Wit-Rusland, zou deze anomalie op korte termijn kunnen verdwijnen. De proefperiode van enkele maanden loopt bovendien juist op zijn einde. De leiding van Wit-Rusland kan veranderingen mogelijk maken die leiden tot een vergroting van de democratie en de vrijheid en de Europese Unie zal samenwerking en normalisering van de betrekkingen aanbieden. Dat zou het doel moeten zijn. Het is echter de kunst van de diplomatie om zaken te zien in een bredere context en afhankelijk daarvan de eisen te doseren. Vrijwel alle veranderingen die de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden, speelden zich af binnen een globale context. Juist nu maken we een fundamentele verandering van de situatie mee. Het twintig jaar durende experiment van Amerikaanse dominantie komt tot een einde. Het multipolaire concept dat daarvoor in de plaats komt, kan eveneens tot conflicten leiden. Wat er momenteel om ons heen gebeurt, zijn de bijverschijnselen van een verandering van de machtsverhoudingen. Nieuwe en hernieuwde oude machtscentra onderscheiden zich van hun concurrenten en vormen hun eigen invloedssfeer. Wit-Rusland vormt samen met Oekraïne, Moldavië en de Kaukasus een zone, waarover een harde strijd wordt gevoerd tussen Rusland aan de ene kant en de Verenigde Staten en de

Europese Unie aan de andere kant. Het zou absurd zijn om dit te ontkennen, ook al wordt er gestreden onder het motto van prachtige idealen zoals vrijheid, democratie en mensenrechten. De begrippen waar het echter werkelijk om draait zijn energie, geld en militair-strategische belangen. Zolang de grote wereldmachten, waaronder de Europese Unie, bereid zijn de nieuwe geopolitieke ...

(Spreekster wordt door de Voorzitter onderbroken)

Bastiaan Belder, *namens de IND/DEM-Fractie*. – Mijnheer de Voorzitter, de wereldwijde financiële crisis zou aan Wit-Rusland voorbijgaan. Deze overmoedige prognose komt president Loekasjenko begin 2009 inmiddels duur te staan. Zijn bewind verkeert in acute geldnood, Minsk klopt al voor miljarden kredieten aan bij het IMF, Moskou en zelfs Washington. Voorwaarde voor eerstgenoemde geldschieter was de devaluatie van de Wit-Russische roebel met maar liefst 20,5% op 2 januari. Tot op vandaag zit de schrik er bij de Wit-Russische burgers zichtbaar in. Begrijpelijk bij een onverhoedse daling van het gemiddelde maandsalaris van 400 naar 333 Amerikaanse dollars, naast de euro vandaag een felbegeerde valuta in Minsk en wijde omtrek.

Gaat deze verzwakking van de Wit-Russische economische positie de kans op een nieuwe binnen- en buitenlandse oriëntatie van het Loekasjenko-bewind soms doorkruisen? Bepaald geen denkbeeldig gevaar, want afgezien van de huidige financiële problemen is een cosmetische koersverlegging van Loekasjenko richting westen even goed een reële optie. Dan zou de machtige president eenvoudig zijn strategie van een gesimuleerde integratie met Rusland inruilen voor een gesimuleerde toenadering tot de Europese Unie. De aanstaande gasonderhandelingen met de leverancier Rusland kunnen zo'n simulatie extra stimuleren.

Met een uitgebalanceerde strategie dient de Europese Unie zo'n ongewenst politiek scenario in Minsk het hoofd te bieden. Alle Europese instellingen zullen daarbij alle Wit-Russische instellingen moeten aanspreken: de staatsinstanties, de oppositiekrachten, de burgermaatschappij, ja evenzeer de passieve bevolking. Een inspirerende Europese doelstelling die uitbouw en bruggenbouw in het contact met Wit-Russische maatschappelijke geledingen nastreeft.

Roberto Fiore (NI). – *(IT)* Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik denk dat er geen enkele reden meer bestaat om welke sancties dan ook tegen Wit-Rusland in stand te houden. We zien hier een land dat zonder twijfel een crisis doormaakt, net als alle Europese landen, en dit land staat in ieder geval het recht op eigendom toe, een land dat tot enkele maanden geleden een groeipercentage van 8 procent kende en het buitenlanders, inclusief Europeanen, niet belette om grond of huizen te kopen, ook al verliep dit via Wit-Russische ondernemingen.

Verder, met het oog op de godsdienstvrijheid, heeft kardinaal Bertone enige tijd geleden Wit-Rusland bezocht en zijn er zeker betrekkingen met wederzijds respect gesmeed tussen de Wit-Russische staat en het Vaticaan. Met name politieke vrijheden zijn belangrijk en er zou sprake zijn geweest van enkele gevangenen, maar dit betreft drie politieke gevangenen die weer zijn vrijgelaten.

We hebben het ook over de politieke verkiezingen, en uiteraard bestaat hier niet de allesomvattende vrijheid die wij tijdens de westerse verkiezingen kennen, maar het klopt ongetwijfeld dat zendtijd en, in sommige gevallen, zelfs financiële steun is gegeven aan alle kandidaten door de staat. Verder weten we dat in de komende weken enkele dagbladen – onafhankelijke dagbladen – de mogelijkheid zullen hebben om op te starten en verspreid te worden.

Ik denk dat het strategisch gezien in het belang van Europa is om open te staan voor Wit-Rusland, en wel omdat Wit-Rusland een zeer belangrijk element vormt tussen Europa en Rusland. Laten we niet vergeten dat er een sterke katholieke minderheid woont, die het dichtst bij het buurland Polen en de rest van Europa brengt en het land tot een strategisch bondgenoot maakt met het oog op de rest van Oost-Europa. Vreemd genoeg wordt momenteel de toetreding van Turkije tot Europa besproken, terwijl Wit-Rusland een veel sterkere en belangrijkere rol als partner van Europa speelt.

Árpád Duka-Zólyomi (PPE-DE). – *(HU)* Mijnheer de Voorzitter, in de betrekkingen tussen de EU en Wit-Rusland is het moeilijk over het dode punt heen te geraken. De externe druk van de afgelopen periode, de zwakker wordende vriendschap tussen Rusland en Wit-Rusland, de angst die het Russisch-Georgische conflict teweegbracht en niet in de laatste plaats de wereldwijde economische crisis hebben dit deels in de hand gewerkt.

Het door Loekasjenko bestuurde land wil voor het eerst iets van Europa: de vrijlating van politieke gevangenen, de inschrijving van een beweging en het begin van de dialoog met onafhankelijke journalisten laat zien dat

Loekasjenko op zijn eigen manier de deuren probeert te openen naar Europa. Naast deze halve stappen moet Minsk voor werkelijke toenadering met meer komen dan tot nu toe het geval is geweest.

Het is terecht dat de EU de gegeven mogelijkheden benut, hoe weinig het er ook zijn. De Europese Unie kan voor het eerst echt invloed uitoefenen op de politieke situatie in Wit-Rusland en daarom is het niet om het even wat voor beleid Brussel voert. We moeten vasthouden aan de kritische houding en het pakket voorwaarden waarover we nu beschikken. We moeten goed bij de les blijven want het is moeilijk voor te stellen dat Loekasjenko en zijn bewind in staat zijn radicaal te veranderen.

De concrete stappen die door de EU zijn gezet of nog in de planning liggen, zijn belangrijk. Het is onze taak om de ngo's en de oppositie die vecht voor verandering bijeen te brengen en te steunen. We moeten tevens hervormingen afdwingen op het gebied van wetgeving, en dan denk ik aan het wetboek van strafrecht en de wetten inzake de pers en de verkiezingen. Met het oog op het behoud van de kwaliteit van het EU-beleid ten aanzien van Wit-Rusland en het proces van democratisering moet het Europees Parlement de Raad en de Commissie blijven controleren.

De landen in de regio, inclusief Oekraïne, hebben bewezen dat er zonder duidelijke voorwaarden en de naleving daarvan geen democratische ontwikkeling mogelijk is, in dat geval wordt er slechts gebouwd aan een democratische illusie. Het voorliggende voorstel voor een besluit is kritisch en constructief, en daarom steun ik het zonder meer.

Józef Pinior (PSE). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, commissaris, ik wil eerst en vooral benadrukken dat wij heel blij zijn dat minister Aleksandr Vondra vanavond het debat van de Vergadering bijwoont. Hieruit blijkt het belang dat het Tsjechische voorzitterschap hecht aan de buitenlandse politiek van de Europese Unie.

Vandaag analyseren wij de strategie van de Europese Unie met betrekking tot Wit-Rusland en de strategie van openheid die de laatste maanden gevolgd werd. Volgens mij zijn de resultaten van deze strategie positief, wat ook blijkt uit het ontwerprapport van het Europees Parlement.

Als gevolg hiervan werd in Minsk een Permanente Vertegenwoordiging van de Europese Commissie aanwezig. We ontvangen positieve signalen met betrekking tot de uitbreiding van de vrijheidssfeer in Wit-Rusland, zoals bijvoorbeeld de registratie van Aliaksandr Milinkevichs beweging "Voor vrijheid" en de publicatie en registratie van twee onafhankelijke kranten, "Narodnaia Volia" en "Nasha Niva". Daarnaast is er de verklaring van de minister van Buitenlandse Zaken van Wit-Rusland, Sergei Martynov, inzake de positieve houding van Wit-Rusland tegenover het oostelijk partnerschap van de EU. Ik wil ook uw aandacht vestigen op het feit dat de Wit-Russische regering de eigenmachtige onafhankelijkheidsverklaringen van Zuid-Ossetië en Abchazië niet heeft erkend. Dat zijn positieve signalen die ongetwijfeld ook voortkomen uit de houding van de Europese Unie tegenover Wit-Rusland.

Dit is duidelijk waar het in onze ontwerpresolutie om draait: in Wit-Rusland hebben we nog altijd te maken met een beperking van mensenrechten en persoonlijke vrijheden. Wit-Rusland is geen liberale democratie in de Europese betekenis van dat woord. Ik ga volledig akkoord met het scenario dat vandaag werd voorgesteld door commissaris Ferrero-Waldner, namelijk dat een permanente opheffing van de sancties mogelijk zou kunnen zijn indien Wit-Rusland de vrijheid en burgerrechten uitbreidt en zijn economie liberaliseert. Ik ben ervan overtuigd dat een grotere aanwezigheid van de Europese Unie in Wit-Rusland bijdraagt tot een grotere liberalisering en democratisering van het land.

De Voorzitter. – Ik zou de geachte afgevaardigde erop willen wijzen dat er altijd een vertegenwoordiger van de Raad aanwezig is bij deze debatten, dus zo bijzonder is dit nu ook weer niet, hoewel we de aanwezigheid van vicepremier Vondra uiteraard op prijs stellen.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, de betrekkingen van de Europese Unie en Wit-Rusland zijn afhankelijk van beide kanten. Goede wil van beide kanten leidt tot dialoog, een echt nabuurschapsbeleid en een oostelijk partnerschap. Een partnerschap bouwt men niet op verboden en sancties. Daarom ben ik tevreden over het recentste initiatief van de Europese Commissie dat gericht is op een verbetering van de betrekkingen met Wit-Rusland. Objectief moet worden vastgesteld dat ook Wit-Rusland veel voor de toenadering gedaan heeft. Hiervan getuigen onder andere de registratie van de beweging "Voor vrijheid", de toestemming voor druk en verspreiding van oppositiekranten en het feit dat het land openstaat voor een oostelijk partnerschap.

De Europese Unie verwacht nog meer, en daar heeft zij gegronde redenen toe, net zoals er ook redenen zijn voor de vele verwachtingen die Wit-Rusland koestert. Als de Wit-Russische autoriteiten bijvoorbeeld gevraagd

wordt om een einde te stellen aan de praktijk die uitreisvisa van zijn burgers vereist, wat vooral voor kinderen en studenten geldt, waarom vereenvoudigt en liberaliseert de Europese Unie de visumprocedures voor de burgers van Wit-Rusland dan niet? Deze problemen zijn vooral belangrijk voor bewoners van de grensregio's, die culturele en familiebanden hebben ...

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken.)

Esther De Lange (PPE-DE). - Voorzitter, wij spreken vanavond over het EU-beleid ten aanzien van Wit-Rusland, een beleid waarin democratie en respect voor mensenrechten centraal staan.

Ik wil me toespitsen op één onderdeel: het uitreisverbod voor kinderreizen, zonder natuurlijk afbreuk te doen aan alle andere relevante zaken die vanavond al zijn aangedragen. U weet wellicht dat kinderen, slachtoffers van de Tsjernobyl-ramp, al sinds jaar en dag naar Nederland en ook andere landen van de Europese Unie komen om een tijdje bij te komen van de nasleep van deze ramp. Het gaat natuurlijk om kinderen die ver na die ramp geboren zijn – ze zijn nu ongeveer even oud als ik was op het moment dat die ramp 22 jaar geleden plaatsvond – maar zij ondervinden nog dagelijks de gevolgen ervan, zoals blijkt uit de statistieken voor schildklieraandoeningen, kanker enz. Jaarlijks worden zo'n 30.000 Wit-Russische kinderen verwelkomd in 21 landen door gastgezinnen, vrijwilligersorganisaties en kerken.

In oktober 2008 kwam het bericht dat Wit-Rusland via een decreet een halt zou toeroepen aan deze kinderreizen en deze kinderen zou verbieden naar het buitenland te gaan. Weg Kerstvakantie dus. Mede dankzij druk vanuit de Europese Unie, de Raad van Europa en een aantal ministers van Buitenlandse Zaken, onder wie ook onze Nederlandse minister Verhagen, is dat decreet van 20 december tot 20 januari tijdelijk opgeheven en zijn dus een aantal kinderen toch nog op vakantie kunnen komen, maar na 20 januari dit jaar is er dus niets meer geregeld. Het is nu dan ook de hoogste tijd om die tijdelijke opschorting om te zetten in een structurele EU-brede oplossing zodat Wit-Russische kinderen en de Europese gastgezinnen de volgende keer niet langer in spanning hoeven te zitten of hun reis wel kan doorgaan. Het liefst regelen wij dit voor alle lidstaten in één keer en niet, zoals het nu gaat, steeds weer via bilaterale onderhandelingen, 27 keer opnieuw.

Wij roepen in onze resolutie dan ook het Tsjechisch voorzitterschap op om met de Wit-Russische autoriteiten te onderhandelen over een EU-brede oplossing.

Marianne Mikko (PSE). – (ET) Dames en heren, de weg die Wit-Rusland naar Europa voert moet er een zijn van dialoog en compromissen.

In de vorig jaar aangenomen resolutie over Wit-Rusland werd de noodzaak onderstreept van een streng en voorwaardelijk maar tegelijkertijd positief beleid. De vooruitgang die is geboekt op het gebied van energie, het milieu en vervoer is het resultaat daarvan.

Er zijn echter problemen die wij onder ogen moeten zien. Democratie is van wezenlijk belang. Als leden van het Europees Parlement mogen wij niet tolereren dat Wit-Russische oppositieleiders worden vervolgd, de persvrijheid en de vrijheid van meningsuiting worden beperkt en de fundamentele burgerrechten worden geschonden. Geen enkel democratisch land kan functioneren zonder een sterk maatschappelijk middenveld.

Wij moeten daarom uitgebreide steun geven aan organisaties die de mensenrechten willen verdedigen, de democratie willen bevorderen en de burgers van het land willen mobiliseren.

Ik ben blij met het besluit van de Wit-Russische autoriteiten om de burgerbeweging "For Freedom" van de heer Milinkevich te registreren. Dit is echter nog maar het begin, want ook "Naša Vjasna", dat de mensenrechten wil bevorderen, en een aantal andere organisaties die de democratie willen ontwikkelen, wachten op registratie.

Tot slot wil ik de visumregeling noemen. Tussen de Europese Unie en Wit-Rusland moet een overeenkomst inzake de uitgifte van visa worden gesloten. De weg naar Europa moet open zijn. Een duur visum en strikte bepalingen bestraffen niet het regime, maar de bevolking. Dat heb ik herhaaldelijk gezegd en dat zeg ik vandaag nog eens. Laten wij een Europese hand uitsteken om de Wit-Russische bevolking te verwelkomen.

Ewa Tomaszewska (UEN). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, het Europees Parlement heeft het probleem Wit-Rusland, de laatste dictatuur op het Europese continent, al herhaaldelijk aangekaart. Katholieke priesters worden nog steeds belemmerd om hun pastorale taak uit te oefenen en de rechten van etnische minderheden worden niet gerespecteerd. In het bijzonder het democratisch gekozen bestuur van de Bond van Polen in Wit-Rusland, onder leiding van Angelika Borys, wordt niet erkend. Nog steeds worden er activisten van de oppositie en mensenrechtenorganisaties gearresteerd en worden hun kantoren doorzocht. Onafhankelijke journalisten worden nog altijd vervolgd.

Er zijn echter wel veranderingen op til, zij het dan heel langzaam. De beweging "Voor vrijheid" werd geregistreerd en de druk en verspreiding van twee oppositiekranten werd toegestaan. De minister van Buitenlandse Zaken van Wit-Rusland reageerde positief op het oostelijk partnerschap en heeft zijn interesse geuit om er deel van uit te maken. Dat geeft ons voorzichtige hoop op verbetering van het klimaat van de gemeenschappelijke betrekkingen en de verwezenlijking van het voorstel van de Commissaris.

Colm Burke (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, gezien het feit dat externe betrekkingen een van de belangrijkste prioriteiten van het Tsjechische voorzitterschap vormen, zou ik de voorzitter van de Raad willen verzoeken uit te leggen welke maatregelen de Raad overweegt te treffen om de Wit-Russische regering aan te moedigen het internationale reisverbod voor kinderen die naar EU-lidstaten reizen in het kader van rust- en herstelprogramma's op te heffen. Ik dring er bij het Tsjechische voorzitterschap op aan om een pan-Europese overeenkomst te bereiken die het Wit-Russische kinderen die door de ramp in Tsjernobyl zijn getroffen, toestaat naar iedere lidstaat van de Europese Unie te reizen.

Hiertoe heb ik samen met mijn collega's paragraaf 10 aan de huidige resolutie van het Europees Parlement toegevoegd. In augustus vorig jaar kondigde de Wit-Russische een verbod op internationale reizen af, nadat een kind weigerde terug te gaan na een reis naar het buitenland.

Het is de Ierse regering gelukt een uitzondering te verkrijgen, die kinderen toestaat met kerstmis naar Ierland te reizen, maar vele andere kinderen moeten nog steeds uitreisvisa zien te bemachtigen om te kunnen deelnemen aan rust- en herstelprogramma's. Ongeveer 1 000 Ierse gezinnen nemen elke zomer en met kerstmis Wit-Russische kinderen op, waarbij vaak ook medisch onderzoek en in sommige gevallen medische behandeling wordt geboden.

Hoewel ik verheugd ben over het besluit van de Wit-Russische autoriteiten om het reisverbod tijdelijk op te heffen voor een aantal slachtoffers van de ramp in Tsjernobyl, wil ik er bij het voorzitterschap op aandringen om druk te blijven uitoefenen, zodat er in de nabije toekomst een EU-brede overeenkomst kan worden gesloten die Wit-Russische kinderen de vrijheid geeft om naar elke lidstaat binnen de EU te reizen.

Ik heb het internationale reisverbod ook onder uw aandacht gebracht, mijnheer de commissaris, en in uw antwoord op mijn brief meldde u dat tegen het verbod is geprotesteerd door de delegatie van de Europese Commissie in Minsk en laatstelijk ook door de adjunct-directeur-generaal Buitenlandse Betrekkingen tijdens zijn bezoek aan Minsk begin november. Ik zou graag van u willen vernemen of u over actuele informatie beschikt over de diplomatieke inspanningen van de EU met het oog op de opheffing van dit repressieve verbod.

Sylwester Chruszcz (UEN). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, commissaris, de geleidelijke heropleving van de betrekkingen met Wit-Rusland en onze bereidheid tot dialoog met de Wit-Russische regering zijn een stap in de goede richting. Ik ben ook tevreden met de aankondiging van vandaag door het Tsjechische voorzitterschap van een ontmoeting van de Raad met een vertegenwoordiger van Wit-Rusland op een diplomatieke top deze maand.

Met tevredenheid neem ik ook kennis van de pogingen om Wit-Rusland in het oostelijk partnerschap op te nemen. De besluiten die op het niveau van de EU genomen worden, moeten in de eerste plaats door de bewoners van Wit-Rusland gevoeld worden, al is het alleen maar op het vlak van het visumbeleid. Gezien de huidige gascrisis in Europa moeten we onderstrepen dat Wit-Rusland een zeer stabiele partner is gebleken met betrekking tot de gastoevoer naar de Europese Unie. Een constructieve dialoog en een verbetering van de bilaterale betrekkingen, die uiteraard gebaseerd moet zijn op democratische beginselen en respect voor de mensenrechten, is in het voordeel van beide partijen.

Zita Pleštinšá (PPE-DE). - (SK) Ook al vinden er positieve ontwikkelingen plaats in Wit-Rusland, we moeten nauw contact houden met de vertegenwoordigers van de Wit-Russische oppositie en met onze vriend Aliaksandr Milinkevich.

Europa moet economische hervormingen in Wit-Rusland ondersteunen. Deze steun mag echter alleen worden gegeven als aan bepaalde voorwaarden en eisen wordt voldaan. Hier zou de eis voor een grotere vrijheid van de media onder moeten vallen. De media moeten vrij zijn om binnen de wet te opereren en hun materiaal in het land uit te geven. Een grotere vrijheid voor het leiden van politieke partijen en non-gouvernementele organisaties is essentieel voor een democratie.

Ons debat van vandaag laat ook zien dat we allemaal een democratisch Wit-Rusland terug willen in Europa, maar zonder Loekasjenko. De EU maakt grote kans, als zij betrokken raakt bij de bevordering van democratische waarden, om Wit-Rusland voor zich te winnen en het uit de greep van Rusland te bevrijden.

Alessandro Battilocchio (PSE). - (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, na jaren van gecompliceerde betrekkingen constateren we enkele kleine stapjes in de goede richting met de erkenning van de beweging onder leiding van de heer Milinkevich, de goedkeuring van verschillende niet-regeringsgezinde kranten en de eerste tekenen van bereidwilligheid om de aanbevelingen die door de OSCE/ODIHR zijn gedaan, te bespreken. De weg die nog te gaan is, is echter niet zomaar lang, maar zeer lang.

Het is te hopen dat er een nieuwe weg wordt ingeslagen binnen de betrekkingen tussen de EU en Wit-Rusland; het feit dat parlementsleden van onze afvaardiging genegeerd worden, is behoorlijk beschamend en we hopen dat dit vanaf nu alleen maar een slechte herinnering zal zijn. Net als de heer Burke, verzoek ik de Commissie en de Raad om zich tijdens de volgende gezamenlijke bijeenkomsten toe te leggen op één punt: een duidelijke en gezamenlijke bepaling van de regels die samenhangen met het verblijf van Wit-Russische kinderen bij Europese gezinnen uit gezondheidsoverwegingen. De afgelopen jaren is Wit-Rusland vaak, veel te vaak, oppervlakkig of inflexibel met deze kwestie omgesprongen, en deelde het letterlijk een klap in het gezicht uit van de gastgezinnen en helaas ook van de kinderen en jongeren die betrokken waren bij de hulp- en solidariteitsprojecten.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE). - (RO) Ik ben tevreden met de verklaring van de Raad en de Commissie en ben eveneens van mening dat het autoritaire regime van Loekasjenko nauwlettend in de gaten moet worden gehouden. Ik ben echter van mening dat we behoefte hebben aan een langetermijnvisie voor een toekomstig Wit-Rusland, het Wit-Rusland van na Loekasjenko, dat democratisch en welvarend is.

De Europese Unie moet een intelligente strategie toepassen ten opzichte van de mensen en de samenleving in Wit-Rusland, dus niet alleen ten opzichte van de tijdelijke regering in Minsk. De geschiedenis heeft namelijk uitgewezen dat isolement en het opleggen van sancties dictaturen juist in het zadel houden. Daarom moeten we het tegenovergestelde doen. We moeten de Wit-Russen zoveel mogelijk de kans bieden om in de Europese Unie te studeren, te reizen, voor korte perioden te werken en in contact te komen met Europese waarden en onze economische en culturele verworvenheden. Alleen zo kunnen we deze mensen doen verlangen naar onze waarden en het overgangsproces faciliteren dat het land zal doormaken.

Tot slot zou ik tegen de heer Fiore willen zeggen dat het televisieoptreden van de kandidaten tijdens de verkiezingscampagne van generlei betekenis is. Alles hangt immers af van degene die de stemmen telt, zoals Stalin ooit zei.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, commissaris, mijnheer de minister, iedereen hier aanwezig op deze plenaire vergadering zou willen dat Wit-Rusland de democratische beginselen, de mensenrechten, de vrijheid van vereniging evenals de vrije meningsuiting respecteert. Iedereen hier aanwezig zou willen dat Wit-Rusland een einde maakt aan de gewelddadige vervolging van zijn eigen burgers en etnische minderheden. Helaas is onze lijst met eisen behoorlijk lang, en lijkt het onwaarschijnlijk dat in de nabije toekomst aan alle eisen voldaan zal zijn. We mogen echter de strijd om de waarden waarop de Europese Unie gebaseerd is, niet staken.

Het beleid van sancties ten aanzien van Wit-Rusland was in eerste instantie een fiasco. Laten we hopen dat een verandering in de politieke strategie van de EU ten opzichte van Minsk een succes wordt. Dat zal echter niet eenvoudig zijn door het feit dat de parlementsverkiezingen in de lente van 2008 door Loekasjenko werden vervalst.

De voornaamste wegen naar democratisering van de Wit-Russische maatschappij zijn onderwijs, vrije media en contacten tussen inwoners van de EU en Wit-Rusland. We zouden een speciaal beursprogramma moeten opstellen om Wit-Russische jongeren in de Europese Unie te laten studeren, wat in de toekomst grote voordelen zal opleveren.

Flaviu Călin Rus (PPE-DE). - (RO) We behandelen drie ontwerpresoluties, van 21 mei, 9 oktober en 7 januari. Afgaande op de verklaringen van de afgevaardigden kunnen we vaststellen dat er sprake is van vooruitgang.

Echter, elke verklaring die kan leiden tot meer democratie in een land, zeker wanneer het zoals Wit-Rusland een buurland betreft, kan absoluut op mijn belangstelling en steun rekenen. Zoals mijn collega's al hebben aangegeven, denk ook ik dat we behoefte hebben aan twee zeer belangrijke dingen, al was het maar voor

meer wederzijds vertrouwen en transparantie. Ten eerste moeten we ons volwassen opstellen en het voor burgers in Wit-Rusland makkelijker maken om toegang te krijgen tot de Europese Unie. Zo kunnen ze in contact komen met onze waarden, ons beleid, kortom met alles waar we als Europese Unie voor staan. Ten tweede moet Wit-Rusland zo snel mogelijk een land worden zonder politieke gevangenen. Dit is echt een zeer eenvoudig gebaar dat president Loekasjenko zou kunnen maken.

De Voorzitter. – Het is tijd om de balans van de discussie op te maken en ik nodig vicepremier Vondra daartoe uit.

Alexandr Vondra, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik zal proberen dit voor de Raad samen te vatten.

Ten eerste denk ik dat we een echt interessant debat over de inhoud hebben gevoerd, waarbij u de Raad veel input voor zijn werk heeft gegeven. Ik zou willen benadrukken dat we in de Raad veel waardering hebben voor de belangstelling voor en actieve betrokkenheid bij Wit-Rusland van het Europees Parlement. Ik denk dat het bijzonder zinvol is om enerzijds wat betreft de mensenrechten druk te blijven uitoefenen en anderzijds te blijven vasthouden aan een strategische benadering. Ik zou met name de Poolse leden van het Parlement – Jacek Protasiewicz, Janusz Onyszkiewicz en Józef Piniór – willen bedanken voor hun bijdragen. Ik denk dat wij vol aandacht hebben toegehoord.

Dan wil ik nu ter afsluiting drie punten noemen, beginnend met visumtarieven, waarover vele leden hebben gesproken. Van dit probleem zijn we ons bijzonder bewust. Zelfs sprekend in onze nationale hoedanigheid, hebben we ons in het afgelopen jaar vaak over dit onderwerp uitgesproken. Ik wil hier heel duidelijk over zijn. Wij zijn van mening dat Wit-Rusland deel uitmaakt van Europa en we zijn ons bewust van de problemen die voor Wit-Russische burgers ontstaan door de verhoging van de visumtarieven. Om negatieve gevolgen voor het intermenselijke contact te voorkomen zal het Tsjechische voorzitterschap lidstaten blijven aanmoedigen om de flexibiliteit te gebruiken die beschikbaar is krachtens de relevante bepalingen van het acquis. Het voorzitterschap zal tevens een meer samenhangende toepassing van de bestaande regels door de lidstaten stimuleren. Als de huidige positieve ontwikkelingen worden voortgezet en versterkt met verdere belangrijke stappen door Wit-Rusland op het gebied van de mensenrechten en fundamentele vrijheden, waardoor het land kan deelnemen aan het Europees nabuurschapsbeleid en het toekomstige oostelijk partnerschap, zal een dialoog over visa uiteindelijk tot de mogelijkheden behoren.

Met betrekking tot de kinderen die zijn getroffen door de ramp in Tsjernobyl, die enkelen onder u hebben genoemd, kan ik u ervan verzekeren dat we druk blijven uitoefenen. We steunden de maatregelen van het Franse voorzitterschap aangaande deze kwestie, waaronder de demarche van 3 december vorig jaar. De inspanningen van de EU hebben uiteindelijk geleid tot de tijdelijke opschorting van presidentieel besluit nr. 555, dat deze reizen verbiedt. Dit was een welkome ontwikkeling, evenals de bilaterale overeenkomsten die begin december zijn bereikt tussen Ierland en Wit-Rusland over toekomstige rust- en herstelprogramma's voor kinderen die zijn getroffen door de ramp in Tsjernobyl. We realiseren ons dat het probleem in zijn algemeenheid nog lang niet is opgelost. Het Tsjechische voorzitterschap zal de kwestie blijven volgen en, waar toepasselijk, eventuele nodige maatregelen treffen namens de EU. Daarnaast blijven we de kwestie aan de orde stellen in onze contacten met de autoriteiten in Minsk.

Tot slot zal Wit-Rusland de komende maanden hoog op onze agenda blijven, in het kader van de evaluatie van de sancties en het toekomstige oostelijke partnerschap. Zoals uw resolutie over Wit-Rusland, die na de verkiezingen van 28 september werd aangenomen, ons geholpen heeft om verder te gaan, zo hopen we dat u ons zult blijven steunen tijdens ons voorzitterschap.

Benita Ferrero-Waldner, *lid van de Commissie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik merk dat een zeer ruime meerderheid onze mening deelt. Dat betekent dat we Wit-Rusland hebben aangeboden dichterbij de Europese Unie te komen via het Europees nabuurschapsbeleid. We hebben, in principe, een schaduwactieplan aangeboden en ook een mogelijkheid om lid te worden van het oostelijk partnerschap op het juiste moment, als de omstandigheden dit toelaten.

Dit gezegd hebbende, wil ik nu ingaan op een aantal specifieke punten die u aan de orde hebt gesteld. Wit-Rusland heeft de effecten van de financiële crisis en de stijgende gasprijzen in 2007 en 2008 tot nu toe redelijk kunnen opvangen, vanwege de zeer beperkte integratie van het land binnen de mondiale economie en ook door substantiële leningen van Rusland, China en Venezuela. Echter, zoals de heer Belder terecht opmerkte, heeft Wit-Rusland nu het IMF om een stand-by-krediet van 2,5 miljard euro moeten vragen, inclusief devaluatie van de munteenheid om de negatieve effecten van de mondiale crisis te compenseren. Aangezien de economie en industrie van het land voor het grootste deel niet zijn hervormd en

ongestructureerd blijven, verwachten we dat deze negatieve trend zich voortzet, met negatieve maatschappelijke consequenties van dien. Ik ben het dus met u eens dat dit een belangrijke factor is.

Wat betreft de kerncentrale en de vragen rond veiligheid en beveiliging, kan ik u zeggen dat we in onze technische dialoog met Wit-Rusland ook met name streven naar de garantie dat het land internationale veiligheids- en beveiligingsnormen naleeft. We kunnen vaststellen dat Wit-Rusland zeer actief samenwerkt met de IAEA in Wenen en een opmerkelijke openheid heeft betracht bij het beschikbaar maken van informatie aan de Commissie binnen dit proces.

Dit gezegd zijnde, wil ik ook nog even terugkomen op de kwestie van de visumtarieven. Zoals ik in mijn eerste opmerking zei, weet u dat we paraat staan om aan de onderhandelingen bij te dragen, zodra de Raad het standpunt heeft ingenomen om te proberen dat te doen en om alle lidstaten de mogelijkheid te geven een volledige visumovereenkomst evenals een overnameovereenkomst te bereiken. Naar aanleiding van het bezoek van mijn adjunct-directeur-generaal, de heer Mingarelli, aan Minsk kan ik u zeggen dat er op het moment niets nieuws te melden valt over dit specifieke onderwerp. Ik kan alleen zeggen dat visumtarieven en visa voor kinderen specifiek van land tot land worden bepaald. We zijn nog niet op het punt dat we één algemene overeenkomst kunnen bereiken. Daarover zal ook door de Commissie onderhandeld moeten worden.

De Voorzitter. – Ik heb vijf ontwerp-resoluties⁽³⁾ ontvangen, die zijn ingediend overeenkomstig artikel 103, lid 2 van het Reglement.

Het debat is gesloten.

De stemming vindt plaats op donderdag 15 januari 2009.

Schriftelijke verklaringen (artikel 142)

Adam Bielan (UEN), schriftelijk. – (PL) Mijnheer de Voorzitter, de laatste tijd hebben we gesproken over een politieke dooi in Wit-Rusland. De oppositiebeweging "Voor vrijheid" van Aliaksandr Milinkevich werd eindelijk geregistreerd. Wit-Rusland heeft zijn bereidwilligheid geuit om deel te nemen aan het oostelijk partnerschap. Zelfs Washington heeft gezegd dat de betrekkingen tussen deze twee landen verbeterd zijn. Is de tijd aangebroken om de betrekkingen warmer te maken en het ijs tussen de EU en Wit-Rusland te breken? Ik wou dat het zo was, maar we moeten eraan denken dat president Loekasjenko een slimme en keiharde politieke speler is.

Nog niet zo lang geleden hebben wij in Europa al eens te maken gehad met een "politieke dooi". Ik wil er alleen op wijzen dat deze veranderingen altijd op een ontgoocheling zijn uitgelopen.

Hoe we het EU-beleid in het oosten bedrijven in de komende maanden is van cruciaal belang. Loekasjenko heeft duidelijk gezegd dat hij niet zal buigen voor de druk van het Westen. Bij onderhandelingen met Medvedev inzake de verlaging van de gasprijs heeft hij verklaard dat Wit-Rusland niet bij Rusland in het krijt zal staan.

Het mag duidelijk zijn dat Wit-Rusland op twee fronten speelt. Wij moeten voorzichtig en weloverwogen onderhandelen zodat we niet bij de neus genomen worden door veranderingen die achteraf tijdelijk blijken te zijn. Wij moeten standvastig zijn in de zaken die voor de EU van strategisch belang zijn door een doelgerichte ondersteuningspolitiek te voeren met betrekking tot de ontwikkeling van een maatschappelijk middenveld en een oppositie in Wit-Rusland, waar activisten van de oppositie nog altijd vervolgd en buitenlandse geestelijken nog altijd verbannen worden. De EU mag de ogen niet sluiten voor het feit dat de Wit-Russische autoriteiten de burger- en mensenrechten nog altijd met voeten treden.

14. 11 juli als dag van herdenking van de slachtoffers van de massamoord van Srebrenica (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde zijn de verklaringen van de Raad en de Commissie over het uitroepen van 11 juli tot Europese herdenkingsdag voor de slachtoffers van de genocide in Srebrenica.

Alexandr Vondra, fungerend voorzitter van de Raad. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, we weten allemaal dat Srebrenica een afschuwelijke misdaad was. De massamoord op meer dan achtduizend Bosniërs in en rond

⁽³⁾ Zie notulen.

Srebrenica markeert een van de meest tragische dieptepunten in de geschiedenis van Bosnië en Herzegovina, van het voormalige Joegoslavië en ook van Europa als geheel. Het is zonder twijfel de ergste wandaad in Europa sinds de Tweede Wereldoorlog.

Terugkijkend kunnen we zeggen dat we veel meer hadden moeten doen, en eerder hadden moeten ingrijpen. Srebrenica was een collectief falen van de internationale gemeenschap, waaronder de EU. Dat is een grote schande en we betreuren dit feit ten zeerste. Het is onze morele, menselijke en politieke plicht om ervoor te zorgen dat er nooit meer een herhaling van Srebrenica kan plaatsvinden.

Bij de herdenking van het feit dat de massamoord in Srebrenica tien jaar geleden plaatsvond, heeft de Raad zijn afkeuring uitgesproken ten aanzien van de gepleegde misdaden en zijn medeleven overgebracht aan de slachtoffers en hun families.

De Raad heeft, onder verwijzing naar resoluties 1503 en 1504 van de Veiligheidsraad, benadrukt dat volledige en onbeperkte medewerking aan het Internationaal Straftribunaal voor het voormalige Joegoslavië (ICTY) een essentiële voorwaarde blijft voor verdere vooruitgang richting de EU. De overbrenging naar Den Haag van de resterende voortvluchtige aangeklaagde personen, die aan het internationale recht blijven ontsnappen, zou een passend eerbetoon zijn aan de slachtoffers van Srebrenica, alsmede een belangrijke stap naar duurzame vrede, stabiliteit en verzoening. Om die reden blijft de Raad vastbesloten dat de daders van misdaden in Srebrenica, en in Bosnië en Herzegovina in het algemeen, evenals elders op de Westelijke Balkan, zich voor het gerecht moeten verantwoorden.

Tegelijkertijd heeft de geschiedenis geleerd dat de Europese integratie een bijdrage kan leveren aan de genezing van wonden en het herstel van onrecht in het verleden, en daarom moeten we ons ook op de toekomst richten. In de tweede helft van de vorige eeuw heeft de EU als integrerende factor vrede, stabiliteit en welvaart voor Europa tot stand gebracht. Hulp aan de Westelijke Balkan tijdens het traject naar de EU is daarom een van de prioriteiten van het Tsjechische voorzitterschap op het gebied van externe betrekkingen. Verzoening is essentieel voor integratie, maar verzoening is moeilijk tot stand te brengen als volledige gerechtigheid uitblijft.

Na 13 jaar is het tijd om de beschamende gebeurtenissen in Srebrenica af te sluiten. De arrestatie van Karadžić heeft aangetoond dat daders van zulke afschuwelijke misdaden als misdaden tegen de menselijkheid hun straf niet kunnen ontlopen. Niettemin moet Ratko Mladić nog steeds naar Den Haag worden overgebracht, zodat de families van de slachtoffers van Srebrenica geholpen kunnen worden het verleden te verwerken en zich weer op de toekomst te richten.

De EU zal alles blijven doen wat in haar macht ligt om dit te bereiken. Echter, er moet ook nog heel veel gebeuren om Srebrenica te veranderen van een trieste herinnering aan de geschiedenis in een plaats waar het leven ook vooruitzichten biedt. De betrokkenheid van de internationale gemeenschap staat niet op zichzelf, maar wordt actief gecombineerd met de lokale acties op nationaal niveau, evenals op het niveau van de twee entiteiten. In dit verband zijn reeds vele goede initiatieven tot stand gebracht.

De toekomst van Srebrenica kan het beste veilig worden gesteld via economische ontwikkeling en het creëren van nieuwe banen om de economische en sociale omstandigheden van de bevolking in de regio van Srebrenica te verbeteren. De autoriteiten van de Servische Republiek, evenals de Raad van Ministers van Bosnië en Herzegovina en de Federatie, hebben financiële middelen en investeringen beschikbaar gesteld voor de regio Srebrenica. De toegekende middelen zijn bedoeld voor de wederopbouw van Srebrenica, waaronder bouw- en herstelwerkzaamheden, de ontwikkeling van de infrastructuur, stimulering van het bedrijfsleven, verbetering van openbare diensten, projecten met duurzame opbrengsten en onderwijs.

Al deze lokale inspanningen werden verder ondersteund door de donorconferentie voor Srebrenica, die iets meer dan een jaar geleden, in november 2007, werd georganiseerd. Dit zou een goede gelegenheid kunnen bieden voor een oproep tot meer investeringen in deze stad en de omliggende regio.

Het is van wezenlijk belang dat Srebrenica nooit wordt vergeten en dat we verdergaan met onze gezamenlijke inspanningen. Wij allen binnen de EU, de internationale gemeenschap en de lokale autoriteiten werken constructief samen aan de verbetering van de levensomstandigheden in Srebrenica en omstreken. Alleen het vooruitzicht op een beter leven kan bijdragen aan een vermindering van de politieke spanningen en ruimte creëren voor dialoog, zodat de nog steeds rouwende familieleden van de slachtoffers het verleden kunnen afsluiten.

Benita Ferrero-Waldner, lid van de Commissie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, in juli 1995 werden in Srebrenica bijna achtduizend mannen en jongens vermoord. De hoogste rechtbank voor internationaal recht

heeft deze massamoord nu de juiste naam gegeven, namelijk genocide. Terwijl we doorgaan met onze pogingen om de daders voor het gerecht te krijgen, denk ik dat we ook moeten stilstaan bij de slachtoffers en ons medeleven aan hun families overbrengen. Daarom sluit ik me vandaag bij u aan en steun ik dit initiatief om 11 juli te erkennen als de dag waarop de genocide in Srebrenica wordt herdacht.

Srebrenica staat symbool voor afschuwelijke wandaden en ontoestbaar verdriet. Herdenken is niet minder pijnlijk dan dat het noodzakelijk is. Het is noodzakelijk omdat we niet kunnen en niet mogen vergeten. Het is noodzakelijk, omdat we ons moeten verzetten tegen het selectieve geheugen van diegenen die tot op de dag van vandaag ontkennen wat er in werkelijkheid is gebeurd. De erkenning van de gebeurtenissen in juli 1995 is essentieel voor de verzoening binnen Bosnië en Herzegovina en in het regionale proces. Het uitroepen van 11 juli als de Europese herdenkingsdag voor de slachtoffers van Srebrenica zou daarom de verzoening binnen Bosnië en Herzegovina en de regio een stap dichterbij moeten brengen. Ik denk dat het een kans is om een boodschap over te brengen, niet alleen van medeleven en herdenking, maar ook van hoop voor de toekomst, dat wil zeggen een toekomst binnen de Europese Unie, gebaseerd op verzoening, zodat wonden de kans krijgen om mettertijd te helen.

Erkenning alleen is echter niet voldoende. Gerechtigheid is net zo belangrijk. Het is mijns inziens belangrijk dat alle daders van deze wandaden voor het gerecht worden gebracht, en worden vervolgd en bestraft voor de misdaden die zij hebben begaan. Om die reden is het onacceptabel dat generaal Ratko Mladić nog steeds vrij rondloopt. De Commissie geeft haar volledige steun aan het werk van het Internationaal Straftribunaal voor het voormalige Joegoslavië, het ICTY. We zijn verheugd over de samenwerking van Bosnië en Herzegovina met het ICTY en de manier waarop het land de zaken heeft behandeld die het ICTY heeft doorverwezen voor lokale rechtspleging. De Commissie grijpt iedere gelegenheid aan om de autoriteiten aan te moedigen hun inspanningen voort te zetten en ervoor te zorgen dat voor alle misdaden vervolging wordt ingesteld.

In aanvulling op de gerechtigheid die via de rechtbanken wordt bereikt, kunnen we de slachtoffers een tweede vorm van gerechtigheid bieden, namelijk een betere toekomst voor de nabestaanden van de slachtoffers. Dit staat centraal in de inspanningen van de EU in de Westelijke Balkan. We willen dat de landen in deze regio zich gaan voorbereiden op een gemeenschappelijke Europese toekomst. We willen een welvarend Bosnië en Herzegovina binnen een stabiele, regionale context, waar grenzen minder betekenis hebben en het vertrouwen tussen burens wordt hersteld. We weten dat het een lang traject zal worden, maar als de geschiedenis van de Europese Unie en de uitbreiding van de EU ons iets leert, is het wel dat het traject de moeite waard is voor alle betrokkenen.

We kunnen het traject naar de Europese Unie niet voor Bosnië en Herzegovina afleggen; het land zal zelf moeten voldoen aan de voorwaarden en binnenlandse problemen op eigen kracht overwinnen. We kunnen echter wel helpen en dat zullen we ook doen. Het is onze wens dat dit land erbovenop komt, als overwinning van de slachtoffers over diegenen die andere bedoelingen hadden.

Doris Pack, *namens de PPE-DE-Fractie*. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, mevrouw de commissaris, nooit meer oorlog, nooit meer concentratiekampen, nooit meer genocide! Na de gruwelen van de Tweede Wereldoorlog kon niemand in Europa zich voorstellen dat dit ooit weer kon gebeuren.

En toch kon het gebeuren: midden jaren negentig, zes jaar na de val van de Berlijnse Muur, toen West-Europa en Midden-Europa vreedzaam naar elkaar toe groeiden, gebeurde het in Bosnië en Herzegovina. Jarenlang keek de internationale gemeenschap de andere kant op, ging men op een haast achteloze wijze om met de beulsknechten daar en werd er vriendelijk handen geschud met criminelen als Ratko Mladić. Deze fouten hebben hem en zijn handlangers gesterkt in de veronderstelling dat ze er ongestraft vanaf komen, hoewel ze zich jarenlang schuldig hebben gemaakt aan etnische verdrijvingen, aan etnische zuiveringen, en daar ook nog een massamoord op lieten volgen.

Tot op de dag van vandaag hoeft Ratko Mladić zich niet voor een rechter te verantwoorden. Wie verbergt hem? Wie helpt hem en maakt zo de schuld voor zichzelf en voor hem nog groter? Ook veel andere daders lopen nog altijd vrij rond. Sommigen wonen zelfs nog in Bosnië en Herzegovina, te midden van de nabestaanden van hun slachtoffers. Daarom moeten we erop staan dat niet alleen het Internationaal Tribunaal voor het voormalige Joegoslavië in Den Haag, maar ook de lokale oorlogstribunalen in Bosnië en Herzegovina zelf hun werk naar behoren kunnen doen.

De herdenkingsdag waartoe wij het initiatief hebben genomen, is bedoeld om mensen wakker te schudden, een signaal af te geven dat we niet vergeten en de nabestaanden te laten zien dat we samen met hen rouwen.

Misschien kan deze dag ertoe dienen om mensen bewust te maken van deze verschrikkelijke misdaden, ook degenen die nog steeds niet geloven dat het is gebeurd, zoals zelfs video-opnamen aantonen. Dan kan de basis worden gelegd voor de noodzakelijke verzoening. Zonder erkenning van de directe en indirecte verantwoordelijkheid voor deze massamoord is er geen vrede mogelijk. Dát en de veroordeling van de daders zijn wij de slachtoffers en hun nabestaanden op zijn minst verschuldigd.

Richard Howitt, *namens de PSE-Fractie.* – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ieder jaar wanneer wij in het Verenigd Koninkrijk de oorlogen van de twintigste eeuw herdenken, gebruiken we daarbij de woorden "bij het ondergaan van de zon en het ochtendgloren zullen wij aan hen denken". Dit zijn zeer ontroerende woorden voor mij en mijn generatie, en voor mijn ouders die allebei ons land dienden tijdens de Tweede Wereldoorlog. Zelfs voor de generaties na ons is deze herdenking niet slechts een passend eerbetoon aan allen die hun plicht deden. De herdenking herinnert hen aan het onheil van oorlog en de prijs die mensen ervoor moeten betalen, wat als een waarschuwing voor die generaties dient, de vrede waarborgt en beschermt tegen conflicten in de toekomst.

Dat is het belang van herdenken en, zoals de commissaris reeds heeft gezegd, is erkenning absoluut cruciaal voor verzoening voor de generaties van nu.

We zijn ons allemaal bewust van het bloedbad dat in juli 1995 plaatsvond in Srebrenica. achtduizend moslimmannen en -jongens werden vermoord, toen zij hun toevlucht zochten in een door de VN-Veiligheidraad veilig verklaard gebied in Srebrenica.

Hoewel het nu bijna veertien jaar geleden is dat het gebeurde, is het niet meer dan terecht en correct om de slachtoffers te herdenken en herinnerd te worden aan de gebeurtenissen en de rassenhaat die tot deze afschuwelijke daad leidden.

Vorige maand nog werd op de internetsite Facebook een groep opgezet met meer dan duizend leden waarin de genocide in Srebrenica openlijk werd geprezen. Deze groep, met een naam die vertaald kan worden als "Mes, Draad, Srebrenica", riep op tot het vermoorden van de mannen en jongens in Srebrenica puur vanwege het feit dat zij Bosnische moslims zijn. De groep sprak ook over hun respect voor de daden van Ratko Mladić, wat opnieuw bewijst, voor zover dat nog nodig is, dat de vrijheid van Mladić alleen maar bijdraagt aan de toenemende haat en munitie verschaft aan diegenen die de spanningen van het verleden willen aanwakken.

Dankzij protesten van gebruikers werd de bewuste Facebookpagina snel gesloten, maar niet voordat meer dan duizend leden zich binnen één maand, tussen december 2008 en januari 2009, hadden aangemeld.

Het herdenken van de slachtoffers van Srebrenica zendt een duidelijk signaal naar die personen die de daden van Ratko Mladić en Radovan Karadžić verheerlijken, dat we niet zullen toestaan dat die daden worden herhaald en dat zij alleen staan in hun standpunten.

Een Bosnische rechtbank werd vorige maand door psychologen geïnformeerd over de zware trauma's van de overlevenden van het bloedbad in Srebrenica. De rechtbank werd daarbij verteld dat het probleem voor overlevenden is dat ze nooit meer een kans hebben om afscheid te nemen van hun dierbaren.

Hoewel we de tijd niet kunnen terugdraaien om deze dierbaren een tweede kans te geven, kunnen er wel voor zorgen dat deze genocide niet wordt vergeten en dat de verantwoordelijken voor het gerecht worden gebracht.

Jelko Kacin, *namens de ALDE-Fractie.* – (SL) Onze Europese Unie komt voort uit de ervaringen van de Tweede Wereldoorlog. We hebben een gemeenschappelijke en gedocumenteerde geschiedenis op grond waarvan we samen een gemeenschappelijke Europese toekomst kunnen opbouwen. Srebrenica is een vreselijk bewijs dat in Europa in 1995 de gruwelen van de Tweede Wereldoorlog zich op de meest afschuwelijke wijze konden herhalen.

Srebrenica is een symbool van etnische zuivering. Srebrenica is synoniem met meedogenloze en onmenselijke afslachtingen van kinderen en volwassenen – dat is genocide. Srebrenica staat echter ook voor het verbergen van moorden en het vernietigen van massagraven. We moeten Srebrenica opnemen in onze gemeenschappelijke geschiedenis en in de fundamenten van de uitbreiding van de Europese Unie naar de Westelijke Balkan. We mogen discriminerende en verwerpelijke stereotypen van individuele volkeren niet aanvaarden. We moeten strijden tegen collectieve schuld. De verantwoordelijken van de genocide in Srebrenica moeten voor de rechtbank in Den Haag worden gebracht, ze moeten terechtstaan en worden opgesloten. Wij moeten samen een Europese toekomst voor Srebrenica helpen opbouwen en mogelijk maken, voor de mensen daar en voor heel Bosnië en Herzegovina.

We moeten minstens proberen om de trauma's en het verdriet van de mensen die verder leven zonder hun dierbaren en met een pijnlijke herinnering aan de misdaden aan te voelen. Ik bedank de Conferentie van voorzitters die unaniem het voorstel heeft gesteund om jaarlijks jonge Bosniërs en Serviërs uit Srebrenica in het Europees Parlement uit te nodigen. Zo kunnen ze weg van Srebrenica, zonder de druk en stress uit hun thuisomgeving, een gemeenschappelijke en mooiere toekomst voor Srebrenica en voor heel Bosnië en Herzegovina bedenken, plannen en vormgeven. Deze resolutie ... (*Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken*)

Milan Horáček, namens de Verts/ALE-Fractie. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, de ontwerpresolutie laat zich in duidelijke en kritische bewoordingen uit over de Verenigde Naties en ook over de Europese instellingen. De gebrekkige besluitvormingsmechanismen op het gebied van het buitenlands en veiligheidsbeleid droegen niet bij aan een situatie waarin de verschrikkelijke misdaden in Srebrenica konden worden voorkomen. Tot op heden is het feit dat Europa niet met één stem spreekt een tekortkoming in het Europese nabuurschapsbeleid, zoals vandaag ook weer in het debat over het Gazaconflict is gebleken.

De massamoord in Srebrenica mag nooit worden vergeten. Daarom verwelkomen en steunen wij het initiatief om 11 juli uit te roepen tot herdenkingsdag voor de slachtoffers van deze genocide. Tegelijkertijd moet er tussen beide partijen een verzoening tot stand komen. Dat kan alleen wanneer de gebeurtenissen consequent worden verwerkt. Het is daarom volstrekt onaanvaardbaar dat degenen die schuldig zijn aan deze misdaad of daarvoor zijn aangeklaagd, nog steeds vrij rondlopen. Ik vind dat niet alleen Mladić, maar ook de andere schuldigen voor het gerecht moeten worden gebracht.

Erik Meijer, namens de GUE/NGL-Fractie. – Voorzitter, de naam Srebrenica is wereldberoemd geworden vanwege de massamoord op 8000 moslimmannen in 1995. Terecht vragen de overlevende vrouwen en jongeren hiervoor blijvende aandacht. Na mijn bezoek aan Srebrenica in maart 2007 heb ik de Europese Commissie gevraagd om bij te dragen aan duurzame inkomsten en werkgelegenheid door projecten ter bevordering van het toerisme, waardoor Srebrenica meer te bieden heeft dan alleen de geschiedenis en de grote gedenkplaats. Srebrenica is daarnaast ook het symbool van de mislukking van optimistische denkbeelden over humanitaire interventies en *safe havens*.

Vanaf het begin had duidelijk moeten zijn dat buitenlandse militaire aanwezigheid alleen maar valse illusies kon bieden. Het maakte Srebrenica tot een uitvalsbasis tegen de Servische omgeving, terwijl het onvermijdelijk was dat het uiteindelijk door diezelfde omgeving zou worden opgeslokt. Zonder Nederlandse legermacht in Srebrenica zou er geen oorlogssituatie zijn ontstaan en zou er van Servische kant geen behoefte aan wraak zijn geweest. De slachtoffers zijn niet alleen reden om Mladić en Karadžić te berechten, maar ook reden om kritisch na te denken over de mislukking van militaire interventies en van alle pogingen om de eenheidsstaat tot stand te brengen in het etnisch verdeelde Bosnië.

Bastiaan Belder, namens de IND/DEM-Fractie. – Mijnheer de Voorzitter, "Een stem uit Srebrenica, grote tranen biggelden over zijn wangen. Hij omarmde mij, kustte me en sprak: "Alsjeblieft, mama, ga!" Ze grepen hem beet; ik wilde niet gaan, knielde neer en vertelde hen: "Doodt mij maar, doodt me! Jullie hebben mijn enige kind genomen. Ik wil nergens heen. Doodt me en dat zal het einde voor ons zijn."

Het ontroerende relaas van een Bosnische vrouw die bij de massamoord van Srebrenica van juli 1995 zowel haar man als haar 12-jarige zoon verloor. Haar stem en die van haar lotgenoten komen vandaag tot ons, mede door het onwaardeerbare onderzoek van gewetensvolle wetenschappers als de Amsterdamse hoogleraar Selma Leydesdorff.

Zeker nu de Europese Unie aan de Westelijke Balkan een Europees toetredingsperspectief biedt, blijven de verschrikkingen van Srebrenica een teken en opdracht, allereerst in woord en daad. Kortom, werkelijke aandacht richting alle nabestaanden van deze genocide. Srebrenica, juli 1995. Ik was toentertijd buitenlandredacteur van een Nederlandse krant, volgde het Bosnische strijdtoneel op de voet. Wat voelde ik mij beschaamd en verslagen over het lege internationale concept van *safe haven*, zeker als Nederlands burger.

"Kom vanavond met verhalen, hoe de oorlog is verdwenen, en herhaal ze honderd malen, alle malen zal ik wenen." De woorden van die bekende dichter uit de herinneringscultuur van mijn land, de Tweede Wereldoorlog, begeleiden voortaan ook de 11e juli, de gedenkdag van de dierbare doden van Srebrenica en Potocari.

Dimitar Stoyanov (NI). – (BG) Dank u wel, Mijnheer de Voorzitter. We zijn vanavond bijeengekomen om een vreselijke misdaad te gedenken die terecht een genocide wordt genoemd en die een enorme menselijke tragedie vormt in onze meest recente geschiedenis. Maar wanneer ik de verklaring lees die hier samen met

de resolutie en de ontwerpresolutie ter tafel ligt, zie ik dat deze slechts de helft van de tragedie en slechts de helft van de genocide weergeeft.

De verklaring noemt de namen van diegenen die inmiddels wereldberoemd zijn: Ratko Mladić, Radovan Karadžić, Krstić en anderen. Maar de namen van de moslims die in Srebrenica en tijdens dit vreselijke conflict ook misdaden hebben begaan, vind ik er niet in terug. Waar is de naam van Naser Orić, die aan het hoofd stond van de 28ste moslimdivisie? Waarom wordt in deze verklaring niet gesproken over het bloedbad in het christelijke dorp Kravica op kerstdag 1993? Waarom wordt er niet gesproken over de tientallen christelijke dorpen die in de streek rond Srebrenica door moslimstrijders werden platgebrand? We moeten allemaal ophouden met een eenzijdig standpunt te verdedigen en met twee maten te meten als we over dit soort afschuwelijke gebeurtenissen oordelen. Iedereen die beweert dat enkel christenen moslims hebben vermoord in Bosnië en Herzegovina en niet omgekeerd, is een huichelaar. Heeft iemand zich ooit de moeite getroost om dit na te gaan? Er werd gezegd dat Srebrenica overspoeld wordt door massagraven, en dat klopt. Maar heeft iemand zich ooit de moeite getroost om na te gaan in hoeveel van die massagraven christenen liggen?

Laten we niet vergeten dat er aan beide kanten dingen zijn gebeurd. We moeten niet doen alsof de christenen niet bestaan of geen mensenrechten hebben, alsof het een soort dieren zijn.

Anna Ibrisagic (PPE-DE). - (SV) Mijnheer de Voorzitter, wat kun je in twee minuten zeggen als we het over Srebrenica gaan hebben en moeten beschrijven wat er is gebeurd, als we moeten leren hoe we ons dit moeten herinneren, zodat het nooit meer gebeurt? Wat hebben we nog niet gezien en wat is er nog niet gezegd over Srebrenica? Wat kan ik als enig lid van dit Parlement dat in Bosnië is geboren, en als vluchteling uit de Bosnische oorlog vandaag vanuit dit spreekgestoelte mededelen, dat ik als Zweeds lid niet zou hebben kunnen mededelen als ik niet zelf deze oorlogservaring had? Ik heb, mijnheer Stoyanov, *a real story* uit die tijd te vertellen.

Misschien kan ik als eerste vooral het gevoel van hoop uitdrukken, toen ik nog steeds geloofde dat als er maar iemand daar in Europa zou zien wat er gebeurde, de wereld dan zou reageren, of de hopeloosheid toen ik begreep dat ik aan mijn eigen ongeluk was overgeleverd en dat er geen hulp te verwachten viel. Ik herinner mij bloedsporen op het asfalt, het geschreeuw van hongerige kinderen, de uitdrukkingsloze blik van een 10-jarig meisje toen ze vertelde hoe zij en haar broertjes en zusjes eerst de lichamen van hun dode ouders moesten begraven, en hen vervolgens weer moesten verplaatsen naar een ander graf, toen de soldaten probeerden het bewijsmateriaal te vernietigen na de massamoord in een dorp vlakbij mijn stad. Ik kan me mijn vaders gezicht herinneren toen wij hoorden dat mijn oom en mijn neef in een concentratiekamp zaten. Ik herinner me mijn eigen wanhoop toen ik op een morgen niet eens meer een deciliter melk had om aan mijn eenjarige zoontje te geven.

Wat ik mij het allerduidelijkst kan herinneren en wat ik echter nooit zal vergeten is het gevoel van onbeschrijflijke eenzaamheid als je ten slotte begrijpt dat je eigen ongeluk, wanhoop en doodstrijd zich in alle openbaarheid heeft afgespeeld, dat men heeft gezien hoe wij leden, maar dat men dit niet heeft verhinderd. Het is het gevoel dat ik met de mensen uit Srebrenica deel, mijnheer Stoyanov. Het is het gevoel dat ik, samen met alle andere slachtoffers uit de Balkanoorlogen, wil uitdrukken.

Dat het Europees Parlement morgen zal stemmen over een herdenkingdag voor de slachtoffers van Srebrenica, is iets dat mij wat rust geeft. Deze herdenkingsdag zal de inwoners van Srebrenica niet hun vermoorde familieleden terug kunnen geven, maar het zal voor allen die oorlogsslachtoffer zijn geweest een erkenning betekenen dat Europa ons lijden heeft gezien, dat wij niet alleen zijn, en dat Europa het zich zal herinneren zodat het niet meer gebeurt.

Zelf doe ik er mijn best voor, en ik hoop dat Srebrenica samen met Bosnië en alle andere Balkanlanden zo snel mogelijk lid van de Europese familie zullen worden. Dat is het allerminste dat wij mogen verwachten na Europa's schandelijke onvermogen een volkenmoord te voorkomen en het feit dat Ratko Mladić nog steeds op vrije voeten is.

Diana Wallis (ALDE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik wil graag de Commissaris danken voor haar woorden ter ondersteuning van dit initiatief. Afgelopen juli had ik het voorrecht, de plicht en de nederig makende ervaring om namens de Voorzitter van ons Parlement de herdenkingsceremonie in Srebrenica bij te wonen. Deze ervaring heeft mij getekend en is iets dat ik nooit en te nimmer zal vergeten. Duizenden mensen kwamen bijeen in de hete julizon voor een waardige, trieste ceremonie waarin plaats was voor herdenking, herinneringen en, natuurlijk, verdriet.

Echter, herdenken is noodzakelijk, omdat wij als Europeanen een gevoel van déjà vu hebben over Potočari, het gevoel dat we medeplichtig zijn. We hebben allemaal op tv gezien wat er gebeurde vóór de massamoord, vóór de vlucht naar Tusla. We hebben die hulpeloosheid en hopeloosheid, die we wellicht deelden. We kunnen nooit zeggen "nooit meer", maar we kunnen wel zeggen dat we het niet zullen vergeten, dat we ervan zullen leren en dat we mensen zullen helpen het verleden af te sluiten. Daar zou het bij deze Europese herdenkingsdag om moeten gaan. Ik zal nooit vergeten wat ik heb meegemaakt. Ik zal nooit de moeders, de dochters, de families die ik in die periode heb ontmoet vergeten. Ik hoop dat we hen iets duurzaam en positiefs voor de toekomst kunnen bieden.

Zita Pleštinšá (PPE-DE). – (SK) Ik erken 11 juli als herdenkingsdag voor de genocide in Zrebrenica, toen de internationale gemeenschap er niet in slaagde om zich in het conflict te mengen en de burgerbevolking te beschermen. Ik denk dat dit de beste manier is om ons respect te tonen voor de slachtoffers van het bloedbad. Tijdens het paar dagen durende bloedbad dat zich na de val van Zrebrenica voltrok, zijn meer dan 8 000 mannen en jongens om het leven gekomen. Duizenden vrouwen, kinderen en bejaarden werden gedeporteerd en een groot aantal vrouwen werd verkracht.

We mogen de slachtoffers van de wreedheden die tijdens de oorlog in voormalig Joegoslavië zijn begaan nooit vergeten. Ik heb er vertrouwen in dat alle landen op de Westelijke Balkan deze dag zullen erkennen.

We moeten toekomstige generaties een duidelijke boodschap meegeven zodat ze een tweede Zrebrenica nooit zullen laten gebeuren. Ik ben geloof ten stelligste dat we ons verder moeten inspannen om de laatste voortvluchtigen voor het gerecht te brengen zodat de vele families zekerheid kunnen krijgen over het lot van hun vaders, zoons, echtgenoten en broers.

Pierre Pribetich (PSE). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, spanningen uit het verleden overstijgen en zich ten volle inspannen om de westelijke Balkan te stabiliseren, kan enkel door de eigen geschiedenis te overwinnen. De symbolische actie bij uitstek, namelijk het voorstel van 11 juli als Europese dag van de herdenking, past binnen die aanpak en heeft meerdere doelstellingen. In de eerste plaats is het een eerbetoon aan alle slachtoffers van de gruweldaden in Srebrenica en aan hun families. Voorts herinnert het alle burgers en volkeren aan de noodzaak om waakzaam te zijn en aan het feit dat de onmacht van landen om te handelen onvermijdelijk tot dergelijke wreedheden leidt. Het herinnert ook de Europese Unie eraan dat ze een echt gemeenschappelijk defensie- en veiligheidsbeleid moet uitwerken om te kunnen tussenkomen in naam van de beginselen en waarden die ons verenigen en leiden. Ten slotte zeggen we aan de landen van de westelijke Balkan opnieuw dat het hun natuurlijk lot is om snel toe te treden. Dat vereist weliswaar een open en voortdurende medewerking met het Internationaal Strafhof om de oorlogsmisdadigers te dagvaarden. Dat is de boodschap van het Parlement aan de huidige en toekomstige generaties opdat de tijd niet als roest de herinneringen zou aantasten, maar ze daarentegen in leven houdt.

Jelko Kacin (ALDE). – (SL) Ik zou graag mijn toespraak beëindigen omdat familieleden van de slachtoffers me gevraagd hebben om u vandaag te bedanken voor uw begrip en uw steun bij de behandeling van deze resolutie.

Bedankt aan iedereen die vandaag aan dit debat heeft deelgenomen. Ik zou graag mijn toespraak met twee punten afsluiten. Deze resolutie is niet gericht op het verleden, hoewel er ook van de doden sprake is. Ze is bedoeld voor de overlevenden en een betere toekomst voor hen.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE). – (RO) De slachting in Srebrenica in juli 1995 is een zwarte pagina in de Europese geschiedenis, evenals alle andere wreedheden die zijn gepleegd tijdens de oorlog die met het uiteenvallen van voormalig Joegoslavië gepaard ging.

De geschiedenis leert ons een tragische les waardoor we eens te meer inzien dat we binnen de Europese Unie effectief moeten kunnen ingrijpen, in het kader van het buitenlands veiligheids- en defensiebeleid en met name in het kader van het Europese nabuurschapsbeleid. Waarom? Juist om iets te kunnen doen tegen zaken als schendingen van de mensenrechten en van de principes van het internationale recht, om op te kunnen treden tegen regionale conflicten, nationalistisch extremisme en etnische segregatie. Al die zaken hebben de wreedheden in Bosnië namelijk mogelijk gemaakt.

Europa heeft behoefte aan een sterkere en expansievere Europese Unie, met een preventief beleid dat dergelijke gruweldaden in de toekomst nooit meer laat gebeuren.

Alexandr Vondra, fungerend voorzitter van de Raad. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik zal het debat van vandaag over Srebrenica afronden.

Ten eerste wil u ervan verzekeren dat de Raad vastberaden van oordeel blijft dat de daders van misdaden in Srebrenica, in Bosnië en Herzegovina, en elders in de regio van de Westelijke Balkan, voor het gerecht moeten worden gebracht.

Onze EVDB-missie in Bosnië en Herzegovina zal doorgaan met het bieden van steun en hulp aan het ICTY en de relevante autoriteiten.

Srebrenica is en blijft een gevoelige en belangrijke factor in het politieke leven van Bosnië en Herzegovina alsmede van de EU en de bredere internationale gemeenschap.

Ik zou deze gelegenheid willen benutten om de politieke leiders van Bosnië en Herzegovina op te roepen deze pijnlijke en afschuwelijke historische gebeurtenis niet te misbruiken voor politieke doeleinden. In plaats daarvan zouden zij zich er proactief voor moeten inzetten om hun land naar een betere toekomst te leiden. Er is behoefte aan voortzetting van gezamenlijke inspanningen, niet alleen in Srebrenica, maar ook in Bosnië en Herzegovina als geheel. Als Srebrenica heeft kunnen gebeuren, omdat de Europese gedachte niet genoeg aanwezig was, moeten we ons uiterste best doen om dit land weer op de juiste weg te helpen, wat wil zeggen op weg naar de EU.

De eerste grote stap naar Europa is reeds gezet met de ondertekening van de stabilisatie- en associatieovereenkomst als begin van een lang toetredingproces, maar er is nog veel meer nodig, meer moed en vertrouwen, om te streven naar volledige verzoening op basis van tastbare vooruitzichten van integratie.

We zijn het aan de doden verplicht om de levenden niet tot slachtoffers te maken. Dat is onze plicht tegenover de komende generaties.

Benita Ferrero-Waldner, *lid van de Commissie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw Ibrisagic, ik was een van degenen die het nieuws op tv volgden, toen deze verschrikkelijke gebeurtenissen plaatsvonden. We dachten allemaal dat veilige gebieden echt veilig zouden zijn. Daarom was ik, en vele anderen, vreselijk ontdaan toen we vernamen wat er gebeurd was – of toen de realiteit langzaam tot ons doordrong.

In de Europese Unie hebben we volgens mij alleen door harde lessen geleerd wat ons te doen staat, waarna we in een langzaam tempo begonnen zijn met het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid. Dat was zagezegd het beginpunt, en daarna zijn we verder gegaan, omdat we inzagen dat deze afschuwelijke massamoord kon gebeuren, omdat we verdeeld waren.

Opnieuw kan ik niets anders dan mijn waardering uitspreken voor het feit dat u vandaag hier aanwezig bent en zo openlijk pleit voor verzoening. Voor wie met die herinnering moet leven zal dat ongetwijfeld zeer moeilijk zijn, maar tegelijkertijd denk ik dat de mogelijkheid dat Bosnië en Herzegovina in de toekomst toetreedt tot de Europese Unie wellicht kan helpen om tot verzoening met al deze gruwelijke wandaden te komen.

De Voorzitter. – Ik heb zes ontwerpresoluties⁽⁴⁾ ontvangen, die zijn ingediend overeenkomstig artikel 103, lid 2 van het Reglement.

Het debat is gesloten.

De stemming over de resolutie vindt morgen plaats (donderdag 15 januari 2009).

15. Agenda van de volgende vergadering: zie notulen

16. Sluiting van de vergadering

(De vergadering wordt om 23.35 uur gesloten)

⁽⁴⁾ Zie notulen.